

New Testament

Tabassaran Language

Tabassaran - Bible - New Testament

Матта	3	
Марк	92	
Лука	147	
Югъан	240	
Ляхнар	314	
Якъубдин	405	
1 Петрин	415	
2 Петрин	426	
1 Югъандин	433	
2 Югъандин	443	
3 Югъандин	445	
Ягъудайин	447	
Рим	450	
1 Коринф	490	
2 Коринф	528	
Галат	552	
Эфес	566	
Филипп	579	
Колосс	589	
1 Фессалоник	598	
2 Фессалоник	606	
1 Тимофейиз	611	
2 Тимофейиз	621	
Титдиз	629	
Филимондиз	634	
Жугъдариз	637	
Ачмиш	667	

Tabassaran - Bible - New Testament

Матта

Матта 1

- 1 Магъа Ибрагъимдин наслиан вуйи, Давудрин тухмиан вуйи Месигъ Исайин ата-бабйир:
- 2 Ибрагъимдиз Исакъ кѳуру бай гъахъну, Исакъдиз Якъуб, Якъубдиз Ягъудана дугъан чвйир гъахъну;
- 3 Ягъудайиз Тамар кѳуру хпирикан Перецна Зерагъ гъахъну, Перецдиз Гъецрон, Гъецрондиз Арам гъахъну;
- 4 Арамдиз Амминадаб, Амминадабдиз Нецрон, Нецрондиз Салман гъахъну;
- 5 Салмандиз Рагъабдикан Воаз, Воаздиз Рутдикан Обед, Обеддиз Ессе гъахъну;
- 6 Ессейиз Ягъудия уълкейин паччагъ гъахъи Давуд гъахъну. Давудриз сифте Урияйихъ хъади гъаши хпирикан Сулейман гъахъну;
- 7 Сулеймандиз Ригъаб, Ригъабдиз Абия, Абияйиз Аса гъахъну;
- 8 Асайиз Юсафат, Юсафатдиз Юрам, Юрамдиз Уззия гъахъну;
- 9 Уззияйиз Ятам, Ятамдиз Агъаз, Агъаздиз Гъизкия гъахъну;
- 10 Гъизкияйиз Манассей, Манассейиз Амон, Амондиз Яшия гъахъну;
- 11 Яшияйиз (жугъдар Вавилондиз адау девриъ) Ехония гъахъну;
- 12 Ехонияйиз (Вавилондиз адахъан) Шалтиэл, Шалтиэлиз Зеруббабел гъахъну;
- 13 Зеруббабелиз Абиуд, Абиуддиз Элияким, Элиякимдиз Азор гъахъну;
- 14 Азориз Садок, Садокдиз Агъим, Агъимдиз Элиуд гъахъну;

- 15 Элиуддиз Элизар, Элизариз Маттан, Маттандиз Якъуб гъахъну;
- 16 Якъубдиз, Месигъ Иса гъапІу Мар’ямдин жилир Юсуф гъахъну.
- 17 Гъаму саягъниинди, Ибрагъимдилан гъадабгъну Давудриина гъайиз йицІиюкъуб насил, Давудрилан гъадабгъну Вавилондиз адаайиз йицІиюкъуб насил ва Вавилондиз адахъан Исайиина гъайизра йицІиюкъуб насил шула.
- 18 Месигъ Иса гъамци бабкан гъахъну: Дугъан дада Мар’ям Юсуфдиз хъирснайи. Мар’ямдик швуваз гъягъайиз Гирами Рюгъналан бицІир кади шулу.
- 19 Хъасин дугъан жилир гъахъи Юсуфдиз, учв гъялал кас вуди хъпаз лигну, Мар’ямдикан чІуру аваза ипуз даккунди, чан дирчу лишнар жиниди къяляхъ апІуз ккун шулу.
- 20 Дугъу гъамциб хиял гъапІиган, нивкІукди дугъахъна Агъайин малайик дуфну, гъамци гъапну: «Давудгъарин бай Юсуф! Мар’ям хпирди гъадагъуз гучІ мапІан, фицики Дугъак кайи БицІир Гирами Рюгъналан ву.
- 21 Мар’ямди Бай апІиди ва Дугъ’ин Иса кІуру ччвур иливидива, фицики Дугъу Чан халкъ гунгъарихъан уърхиди».
- 22 Хъа вари гъаму ляхнар Агъайи Пайгъамбрин мелзналан гъапи исихъайи гафар кІулиз удучІвуз тамам духънайидар ву:
- 23 «Магъа, шурак БицІир киршди, Бай апІиди ва Дугъ’ин Эммануил, яна „Ухъухъди Аллагъ хъа“, кІуру ччвур иливиди».
- 24 НивкІ’ан хъиргиган, Юсуфди Агъайин малайикди гъаписи апІуру, дугъу Мар’ям хпирди гъадагъуру.
- 25 Амма Мар’ямди чан сарпи Бай апІайизкъан, Юсуф дугъахъ гъучІври гъахъундар; хъа Бай гъашиган, Дугъ’ин Иса кІуру ччвур иливуру.

Матта 2

- ¹ Иса Гъирод паччагъдин девриъ Ягъудия уълкейиъ айи Вифлеем кІуру шагъриъ бабкан гъахънийи. Магъа, Ерусалимдиз ригъгъудубчІвру терефнахъан аьндрар гъюру.
- ² Дурари гъерхру: «Ягъудияйин паччагъ хъуз пну бабкан гъашир нашди? Дугъкан хабар туврайи хяд ригъгъудубчІвру терефнаъ кабхъну гъябкъюнчуз, ва Дугъаз икрам апІуз гъафунча».
- ³ Му гафар гъеерхъган, Гъирод паччагъдик ва Ерусалимдин агъалйирик гъалабулугъ кабхъру.
- ⁴ Думуган Гъиродди, жугъдарин вари ахъюну маллйир ва къанунчйир уч дапІну, дурарихъан, Месигъ наан бабкан духъну ккунир вуйи, – пну, гъерхру.
- ⁵ – Ягъудияйин Вифлеем шагъриъ, – жаваб тувру дурари, – фицики Пайгъамбрин Китабдиъ дибикІна:
- ⁶ «Увурa, Вифлеем, Ягъудия юрднан шагърарин арайиъ сабдииндира биціиб дарва, фицики ув’ан удучІвиди Йиз Израилин халкъ уърхру Ахъюр».
- ⁷ Думуган Гъиродди, дуфнайи аьндрариз жиниди дих дапІну, дурарихъан хяд гъудубчІвру вахт гъерхну, дюзди аьгъю апІуру.
- ⁸ Ва, дурар Вифлеемдиз рякъюъ тІаъри, гъамци кІуру: «Душну Биціирин гъякънаан вари уччвуди аьгъю апІинай. Хъа учвуз Думу гъидихъган, узузра хабар дебккай, узхъанна, душну, Дугъаз икрам апІуз шлуганси».
- ⁹ Паччагъдихъ хъебехъну, дурар рякъюъ учІвру. Ва магъа завун ригъгъудубчІвру терефнаъ чпиз гъябкъю хяд, тап Биціир айи йишв’ина дубшну дийибгъайизкъан, дурарин улихъди гъябгъюру.
- ¹⁰ Аьндрар, хяд гъябкъган, къадар адрубкъан шад гъахънийи.
- ¹¹ Ва хулаъ учІвган, дурариз Биціирна Дугъан дада Мар’ям рякъюру ва жил’ина ис духъну, Дугъаз икрам апІуру. Хъасин, чпин пешкешар

адагъну, Бицириз тувру: гъизил, ладан кѳуру ици ниъ хъайи ягъ ва смирна кѳуру багъалу дармансиб шейъ.

12 Ва Гъироддихъна къяляхъ махъадаканай кѳури нивкѳукди дябкъну, аьандрар жара рякъюъди чпин юрдариз гъягъюру.

13 Дурар гъушхъан, магъа Юсуфдиз нивкѳукди малайикди дуфну кѳуру: «Гъудужв, Бицирна Дугъан дада увухъди гъадагъну, Египетдиз гъергну гъарах ва узу увуз хабар апѳайизкъан душваъ гъуз; фицики Гъироддиз, Бицир пуч апѳбан бадали, Думу агуз ккунди а».

14 Юсуфра дишла, гъадму йишван гъудужвну, Исана Мар'ям гъадагъну, Египетдиз гъягъюру

15 ва, Гъирод кечмиш хъайизкъан, душваъ гъузру. Гъамци, Агъайи пайгъамбрин мелзналан: «Египетдиан Узу Йиз Бализ дих гъапѳунза», гъапи гафар кѳулиз удучѳвуз кѳури, гъабхъиб вуйи.

16 Ва думуган Гъирод, аьандрари чаз кучѳлар гъапѳуб аьгъю дубхъну, хъюлу аѳѳнийи ва дугъу Вифлеемдиъна дидин аьтрафариъ айикъан къюд йисазкъан вуйи вари жили веледар пуч апѳуз чан эскрар гъаъру. Швнуд йисаъ айидар дийихну ккундуш, Гъиродди аьандрари гъапибдиан аьгъю гъапѳнийи.

17 Гъамци Еремия пайгъамбрин мелзналан дупнайи гъаму гафар кѳулиз удучѳвнийи:

18 «Рама шагъриъ гъал абхъна ишбан, ишларин зурба фигъан; Рахил ишура чан веледарихъ, дугъаз ккебехъуз ккунди адар, гъаз гъапиш дурар сарун имдар».

19 Хъа Гъирод кечмиш гъашихъан, Египетдиъ айи Юсуфдихъна нивкѳукди Аллагъдин малайик гъюру

20 ва гъамци кѳуру: «Гъудужв, Бицирна Дугъан дада гъадагъну, дурарра хъади Израилин ругариина гъарах, фицики Бицирин аьжал ккунидар гъийихну».

21 Юсуф гъудужву ва, Бицирна Мар'ям гъадагъну, Израилин ругариина хъадаку.

22 Ягъудияйи чан адаш Гьироддин ерина дугъан бай Архелайи паччагъвал апІурайиваликан гъеебхъган, Юсуфдиз дина гъягъюз гучІ гъабхънийи. Амма хъасин чаз нивкІукди хабар дебккган, думу Галилейин ругариина гъягъюру.

23 Ва душваз дуфну, Назарет кІуру шагъриъ бин ккебгъну. Гъамци: «Месигъдиз Назарей ччвур тувди», – кІуру пайгъамбрарин гафарра кІулиз удучІвнийи.

Матта 3

1 Думу йигъари штуан апІру Ягъ'я дуфну, Ягъудияйин чюллериъ абгъювалар улупуз хъюгъру:

2 «Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІинай, – кІуйи дугъу, – фицики Аллагъдин Паччагълугъ багахъ шула».

3 Гъадму Ягъ'яйикан вуйиштІан Ишая пайгъамбри гъамци дупнайиб: «ИчІи чюлиъ дих атІабгура: Агъайиз рякъ ккабалгай. Дугъаз рякъяр-жилгъйир дишдар апІинай!»

4 Ягъ'яйиин девейин хъайин палат алийи, юкъвнаан гъидкъин яркъу чІул идибтІнайи. Дугъан ипІру хураг елгнагарна чІурдин йиччв вуйи.

5 Гъадмуган дугъахъна Ерусалимдиан, вари Ягъудияйиан ва Ярдан нирин абтрафарихъан гизаф халкъ гъюйи.

6 Чпин гунгъариин швумал духъну, дурари чпин гунгъар гардандиъ дисуйи, ва Ягъ'яйи дурар Ярдан нириъ штуан апІуйи.

7 Хъа чахъна хайлин фарисйирна саддукйир штуан апІуз гъюри дяркъну, Ягъ'яйи дурариз кІуру: «БитІракан гъахъидар! Гъюз ккайи Аллагъдин хъюлхъан гьергуз шли улупунчвуз?!

8 Учву, ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІуз шлуси, ичв ляхнариинди улупай.

⁹ Ва: „Ич аба Ибрагъим вуйич“ кѳуру гафар учвуз чѳяаьн ву пну, миж микиванай, гъаз гъапиш учвуз кѳуразаки, Аллагъдихъан гъаму гъванариканра Ибрагъимдиз веледар ктауз шулу.

¹⁰ Гъарин къаблихъ магъа екѳв гъязурди хъа: гъяни йимиш туври адру гъарсаб гъар алдабтѳиди ва цѳигъна гатѳабхъиди.

¹¹ Учву гунгъарихъан марцц хъпан лишан вуди, узу учву анжагъ штуан апѳураза, амма йиз къяляхъди Гъюрайир узутѳанна Къудратлур ву, узу Дугъан шаламар гъахузкъан лайикъ дарза. Дугъу учву Гирами Рюгънахъдина цѳихъди цѳийи алаидичву.

¹² Дугъан хилиъ йирф хъибди, Дугъу дяхинна нахъв жара апѳиди: дяхин Чан танхариъ абхъди, хъа нахъвар гъаммишан убгру цѳигъ гъяхъну ургиди».

¹³ Гъадму вахтна Ягъ'яйихъна штуан апѳбан бадали Ярдан нирихъна Галилей уълкейиан Иса гъюру.

¹⁴ Ягъ'яйиз сифте му ляхникк кѳул ккивуз даккунди гъабхънийи: «Уву узу штуан апѳуб лазим ву, хъа Уву узухъна гъюрава!»

¹⁵ Амма Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи: «Гъит му ражну гъамци ибшри, фицики Аллагъди улупнайиб ухъу вари кѳули гъабхуб лазим ву». Ва гъадмуган Ягъ'я Иса штуан апѳуз рази гъахъи.

¹⁶ Штуан гъапѳубси, Иса ниркан кудучѳуру, магъа сабпну Дугъаз завар ачмиш гъаши, Дугъаз луфси ис шулайи Гирами Рюгъ Чайна гъюри гъябкъю.

¹⁷ Ва зав'ан дих шулу: «Му Йиз масан Бай вуйиз, Узу Дугъ'ин гизаф рази вуза!»

Матта 4

¹ Мидин къяляхъ Гирами Рюгъну, Иса рякъ'ан адауз иблис чалишмиш хъуз кѳури, Иса ичѳи чюлиз гъухнийи.

- ² Душваъ Думу ягъчІвур йигъанна ягъчІвур йишвандин арайиъ уъл дирипІри гъузну, аьхирки Исайиз гаш гъабхънийи.
- ³ Думуган иблисди, Дугъахъна дуфну, Дугъаз гъамци кІуру: «Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъаму гъванарикан уълер хъуз гъит».
- ⁴ Жаваб вуди Исайи гъапи: «Гирами китабарийъ дибикІнаки: „Инсан ялгъуз уъл’инди ваъ, хъа Аллагъдин ушвниан удубчІвурайи гъарсаб гафниинди яшамиш хъиди“».
- ⁵ Думуган иблисди Иса гирами вуйи Ерусалим шагъриз хъади гъягъюру, Аллагъдин хулан вартІан ягълишв’ин дерккру ⁶ ва Дугъаз кІуру: «Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъамлин исина урс, фицики дибикІна: „Аллагъди Чан малайикариз Яв гъайгъушнаъ хъуз амуз апІиди ва, Яв ликкъан гъвандихъ йивуз гъидритруганси, Уву чпин хилариина гъадагъиди“».
- ⁷ Исайи кІуру дугъаз: «Гирами китабарин жара йишваъ гъамцира дибикІна: „Яв Агъа Аллагъ ахтармиш мапІан“».
- ⁸ Думуган иблисди Иса хъанара саб лап ягъал дагъдиина гъахуру, дилин Дугъаз дюн’яйин вари паччагълугъар, дурарин ад улупуру
- ⁹ ва Дугъаз кІуру: «Эгер Уву, ис алахъну, узуз икрам гъапІиш, гъамрар вари Увуз тувдизавуз».
- ¹⁰ Думуган Исайи кІуру дугъаз: «Фана йибхъ Узхъан, иблис! Гирами китабарийъ дибикІна: „Яв Агъа Аллагъдиз икрам апІин ва сар ДугъазтІан гъуллугъ мапІан!“»
- ¹¹ Думуган иблис Исайихъан гъудубчІвну гъябгъюру ва магъа малайикар, дуфну, Исайин гъайгъушнаъ дийигъуру.
- ¹² Хъа Ягъ’я дустагъ дапІнайиваликан гъеебхъиган, Иса Галилей уълкейиз гъягъюру.

- 13 Думу, Назаретдиан удучІвну, Забулун ва Нафталим кІуру юрдарин абтрафарий айи Галилей гюлин гырагъдихъ хъайи Кафернагъумдиъ дергру.
- 14 Мици гъаддиз гъабхънийики, Ишая пайгъамбрин мелзалан гъамци дупнайиб улубкъну ккундийи:
- 15 «Ярдан нирин гюлихъинди терефнаъ айи Забулун юрд ва Нафталим юрд! Галилей уълке, аллагъсузарин макан!
- 16 Мушваъ мучІувалиъ айи халкъдиз зурба акувал гъябкъну ва аъжалин сирникк ккайдарииз нур удубчІвну!»
- 17 Думу вахтналанмина Исайи, аьгъювалар улупури, гъамци кІуз хъюгъру: «Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІинай, фицики Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна».
- 18 Иса Галилей гюлхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз чвйир вуйи кюр кас гъяркънийи: Петри лакІам хъайи Симон ва дугъан чве Андрей. Дурар балугъчйир вуйи, ва думу вахтна дурари гюликк чул ккипрайи.
- 19 «Узухъди гъачай, – кІуру Дугъу дурариз, – Узу учвкан инсанарин юкІвар дисру балугъчйир ктаурза».
- 20 Дурар гъадмусяаьт, чпин чулар дирчну, Гъадгъахъди гъягъюру.
- 21 Гъадлин тинаси гъушган, Исайиз хъанара жара кюр чве рякъюру: Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан. Дурари чпин адаш Зеведейихъди люткейиъ чулар рас апІурайи. Исайи дураризра дих гъапІу
- 22 ва дурарра гъадмусяаьт, люткена чпин адаш гъитну, Исайихъди гъягъюру.
- 23 Исайи, вари Галилей уълке вуйибси лицури, жугъдарин мистариъ аьгъювалар улупури, Аллагъдин Паччагълугъдикан хабар туври, гъарсаб уьзрихъан халкъ сагъ апІури гъахъну.

24 Дугъан ад вари Сирия виляят вуйиси абхънийи, Исайихъна гъар жюрейин уъзар кайидар хуз хъюгъру: жинар кайидар, гъарза шлудар, паралич кайидар, – ва Дугъу дурар сагъ апӀуйи.

25 Галилей уълкейиан, ЙицӀубшагъриан, Ерусалимдиан, Ягъудияйиан ва Ярдандин абтрафарихъан гъюри, гизаф халкъ Дугъан къяляхъди лицури гъахъну.

Матта 5

1 Уч духънайи халкъ дябкъну, Иса дагъдиина удучӀвурӯ; ва, деъган, Дугъахъна Дугъан ученикар гъюру.

2 Дугъу дурариз гъамци абгъювалар улупуз хъюгъру:

3 – Бахтаврар ву Аллагъдин улихъ касиб вуйидар, фицики Аършарин Паччагълугъ гъадраринуб ву.

4 Бахтаврар ву дерд зигрудар, фицики дурар Аллагъди ккарциди.

5 Фурс ктрудар бахтаврар ву, фицики дурариз ирс вуди жил рубкъиди.

6 Агъайин гъякъвалихъ дахаргнайидар бахтаврар ву, фицики Аллагъди дурар тухъ апӀиди.

7 Бахтаврар ву рягъмлудар, фицики дурарилан хил алдабгъиди.

8 Бахтаврар ву юкӀв марцидар, фицики дурариз Аллагъ рякъиди.

9 Ислягъвал гъабхрудар бахтаврар ву, фицики дурариз Аллагъдин веледар пиди.

10 Бахтаврар ву Аллагъдин гаф тамам апӀурайиган утӀуккурайидар, фицики Аършарин Паччагълугъ гъадраринуб ву.

11 Бахтаврар вучва учву, гъаз гъапиш, Йиз ученикар хъпаз лигну, учву беабур апӀура, учвухъ хъергра ва учвлан футнийир апӀура.

12 Гъаци беабур апӀури гъахъну учву хъайиз гъахъи пайгъамбрарра. Рази йихъай ва шадвал ачмиш апӀинай, фицики аършариъ учвуз айи пешкеш зурбаб ву.

- 13 Учву жилин кьил вучва. Амма кьилан кьилзишин гьудубгиш, думу фти кьилзи апиди? Думу сарун фтизкІа ярамиш шулдар: думу сарун, инсанарин ликариккан апІруси, гатІабхьиди.
- 14 Учву дюн'яйин акв вучва. Дагъдиин али шагьур дярбкъди гьубзидар.
- 15 Ва чирагъ кабхьиган, думу гьабран кІанакк ккидривур, хъа, диди хулаъ вардариз акв тувруганси, чан йишв'ин дивур.
- 16 Гъит гъаци ичв аквну инсанарин арайиъ акв туври, ичв ужудар ляхнар дурариз рякъруганси ва дурари Аьршарин ичв Адаш адлу апІбан бадали.
- 17 Хиял мапІанайки, Узу Къанун вая пайгъамбрар батІул апІуз Дуфнайир ву кІури. БатІул апІуз ваъ, хъа дурари кІурайиб кІулиз адабгъуз Дуфнайир вуза.
- 18 Фицики дюзди кІуразачвуз, гьелелиг заварна жилар имиди, дибикІнайиб вари тамам дархьикъан гагъди, Къанундиан гъич саб гьярфкъан, ясана саб цІаркъан дубгидар.
- 19 Гъаци вуйиган, му гафарикан фукІа тамам дарапІрур ва гъаци жара адмийирихьдира апІуз гъитрур Аьршарин Паччагълугъдиъ вартІан бицІир вуди гъисаб апиди. Хъа шли думу гафар тамам гъапІиш ва жара касарихъра гъаци апІуз гъитиш, думу Аьршарин Паччагълугъдиъ вартІан зурба кас хьиди.
- 20 КІуразачвузки, эгер учву Аллагъдин табшуругъар къанунчїирина фарисїиритІан ужуди тамам дарапІди гъашиш, учву Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвидарчва.
- 21 Учвуз аьгъячвузки, ихъ ата-бабїириз фу дупнаш: «Адми йивну миликІан; хъа шли гъакІиш, дугъу суддин улихъ жаваб тувди».
- 22 Хъа Узу учвуз кІуразаки, шли чан багахьлу хъюлакк гъидисиш, думу чан суд апІбакк ккуркъди, ва шли чан гъардшиз «усал кас» гъапИш, думу Заан диванханайиъ чан суд апІбакк ккуркъди, хъа шли жарариз «ахмакъ» гъапИш, думу жегъеннедин цІигъ гъитбакк ккуркъди.

- 23 Гъаци вуйиган, эгер уву Аллагъдиз яв багъиш Аллагъдин Хулаз хури айиган, яв гъардшиз увкан гиран кайивал кІваин гъабхъиш,
- 24 гъурбан апІру йишвахъ яв багъиш гъибтну, душну, сифте яв гъардшихъди мясляаьтар апІин, хъасин, дуфну, яв багъиш гъурбан апІин.
- 25 Эгер шлиз увухъди суд апІуз ккунди аш, шлукъан ухди, суддиз рякъюъ имиди, мясляаьтар апІин. Даршиш дугъу уву судъайихъна, хъа судъайи гъаравлихъна тувди ва дустагъдиъ итдиву.
- 26 Гъякъди кІуразавуз: аьхиримжи кепкиина гъяйиз яв вари бурж ктипайизкъан, душв'ан удучІвидарва.
- 27 Учвуз гъеебхънийчвузки: «Къяппавал мапІан», – кІури.
- 28 Хъа Узу учвуз кІуразаки: фуж жара дишагълийихъинди тямгъниинди лигураш, дугъу сарун чан кІваъ дугъахъди къяппавал гъапІну.
- 29 Эгерки яв арччулну ули уву гунгъихъна гъахураш, думу адабгъ ва гатІабхъ тина, фицики бедендин саб гъендемдихъан шуб ужу вувуз, яв вари беден жегъеннемдиъ ипайиз.
- 30 Ва эгер яв арччул хили уву гунгъихъна гъахураш, хъадабтІ думу ва гатІабхъ тина, фицики бедендин саб гъендемдихъан шуб ужу вувуз, яв вари беден жегъеннемдиъ ипайиз.
- 31 Дупна гъацира: «Эгер фуж чан хпирихъан жара шулаш, дугъу хпирихъна жара хъпан кагъаз туври».
- 32 Хъа Узу кІуразачвузки: шли, чан хпир, дугъу къяппавал дарапІди, гъидитиш, дугъу думу хпир къяппавалихъ хъаъра; ва шли гъидитнайир чаз дитиш, дугъура къяппавал апІура.
- 33 Хъана, аьгъячвузки, ичв абйир-бабариз фу дупнаш: «Уву гъапІу ху чІур дарапІди, Агъайин улихъ тамам апІин».
- 34 Хъа Узу кІуразачвузки: затра ху мапІанай: я аьршариинди, гъаз гъапиш аьршар Аллагъдин тахт ву;

- 35 я жилариинди, гъаз гъапиш жилар Аллагъдин ликарикк йишв ву; я Ерусалимдиинди, гъаз гъапиш думу Къудратлу Паччагъдин шагъур ву;
- 36 ясана жвуван кІул'индира ху мапІанай, гъаз гъапиш гъич саб чІаркъан я кІару, я лизи апІуз хъибдарчвухъан.
- 37 Эгер увуз «ав» пуз ккунди аш, гъаци «ав» йип; «ваъ» пуз ккунди аш, гъаци «ваъ» йип. Хъа митІлан артухъ вуйиб иблисдихъан ву.
- 38 Учвуз гъеебхъунчвуз, дупна: «Уву шлинкІа ул идипиш, яв улра идипну ккун, ва уву шлинкІа силиб идипиш, яв силибра идипну ккун».
- 39 Хъа Узу кІуразачвузки: писвализ писвал мапІан. Яв арччул гарцІликкан бачІ ккадатуриз тмунубра ккив.
- 40 Ва фуж, увухъди суддиз удучІвну, яв кІанккан ккабхъру ккуртт ккидибтуз ккаш, дугъаз яв заълан алабхъру палатра тув.
- 41 Ва шли уву чахъди саб манзил гъягъюз мажбур апІуруш, дугъахъди ккъюб манзилра гъарах.
- 42 Увкан тІалаб апІурайириз тув, ва увкан буржназ ккун апІурайирихъан маш магдадабгъан.
- 43 Учвуз гъеебхъунчвуз, дупна: «Багахъ хъайир ккун апІин, хъа душман – даккун».
- 44 Хъа Узу кІуразачвузки: ичв душмнар ккун апІинай, ва ичв къяляхъ хъахънайидарихъанди ккарагай.
- 45 Мид'инди учву Аьршарин ичв Адашдин баяр хъидичва, гъаз гъапиш Дугъу гъам пис касар, гъамсана гъянидар Чан ригъдихъди тямин апІура ва мархъра гъам гъякълудариина, гъамсана нягъякъ вуйидариина гъапІра.
- 46 Фицики анжагъ учву ккунидартІан ккун апІдарш, учвуз фтин бадали пешкеш хъибди? Налук гъадабгъурайидарира гъаци апІурадаринхъа?
- 47 Хъа нагагъ учву анжагъ ичв гъардшартІан тебрик апІури шулдаш, имбудари апІурайибтІан артухъ учву фу апІурачвахъа? Гъаци апІури шулдаринхъа аллагъсузарира?

48 Гъаци вуйиган, ичв Аършарин Адашси, тамамлудар йихъай.

Матта 6

1 Лигай-гъа, учву апІру уж'вал варидарин улихъ рябкъруганси мапІанай: даршиш Аършарин ичв Адашдин терефнаан учвуз пешкеш хъибдар.

2 Гъаддиз, гъар фила-вушра учву касибариз уж'вал апІруган, къюб маш гъяйидари чпин тярифар апІри дупну, мистариъна кючйириъ апІруганси, гъарйир мапІанай. Гъякъди кІуразачвуз, дурарихъна сарун чпин рубкъру пай вари дурубкъна.

3 Уву уж'вал апІруган, яв арччул хили гъапІраш, гагул хилиз аьгъю дарибшри.

4 Яв уж'вал жиниди ибшри. Жиниди апІурайибра рябкъру Яв Адашди думуган увуз пешкеш тувди.

5 Хъа учву ккарагруган, варидариз рякъри кІури, мистариъна кючйириъ ккарагуз ккуни къюб маш гъяйидарси махъанай. Гъякъди кІуразачвуз, дурарихъна чпин рубкъруб гъурубкъну.

6 Уву ккарагруган, яв хулаъ учІв ва, раккин хъябкъну, душваъ шлизкІа дярякъру яв Адашдиз ккараг. Ва жиниди апІурайибра рябкъру яв Адашди увуз пешкеш тувди.

7 Ккарагруган, аллагъсузариси, артухъ гафар мапІанай. Дурари фикир апІураки, чпи гизаф гафар апІури гъахъиш, дурар ерхъиди.

8 Гъаци дурариз ухшар махъанай, фицики ичв Адашдиз учву ккарагайиз улихъна учвуз фу ккундушра аьгъя.

9 Гъаддиз гъамци ккарагай: «Я аършариъ айи ич Адаш! Яв ччвур гирами ибшри.

10 Яв Паччагълугъ улубкъри. Яв гаф аършариъси жилиинра тамам ибшри.

11 Учуз лазим вуйи уъл гъийиз ча.

12 Учук кайи бурж учуз гъялал апІин, ва учура жарадарик кайи ич буржар дурариз гъялал апІурча.

- 13 Учү тямгъариѣ маан, писвалихъан уърх».
- 14 Эгер учвү инсанарилан хил алдабгъиш, Аършарин ичв Адашдира учвлан хил алдабгъиди.
- 15 Хъа эгер учвү инсанарилан хил алдадабгъиш, думуган ичв Адашдира ичв гунгъарилан хил алдабгъидар.
- 16 Учвү ушв бисруган, кьуб маш гъайидар фици пашманвалиѣ кІул ипну лицураш, гъаци учвүра машар пашман дапІну милицанай. Фицики дурари, чпи ушв бисурайиб улупуз кІури, чпин машар язухъ гъюру гъялнаѣ дерккра. Гъякъди кІуразачвуз, дурарихъна рубкъруб дурубкъна.
- 17 Хъа уву кІуруш, ушв бисруган, кушар журх, машар жикІ,
- 18 уву ушв бисурайиб инсанариз ваѣ, хъа дрякъди увухъ хъайи яв Адашдиз аьгъю шлуганси апІин. Гъадмуган жиниди апІурайиб вари рябкърюрайи яв Адашди пешкеш тувдивуз.
- 19 Жилиин девлет уч мапІанай, мушваѣ думу сурарина мюркью ипІуру ва угърыйири, хулаѣ учІвну, гъитІибкІуру.
- 20 Аършариин девлет уч апІинай, душваѣ думу сурарина мюркью ипІидар ва, угърыйири, архъну, гъитІибкІидар,
- 21 Гъаз гъапиш яв девлет наан аш, яв юкІвра гъадушваѣ хъибди.
- 22 Бедендин чирагъ ул ву. Гъаддиз, эгер яв ул марцциди вуш, яв вари беденра акуди хъибди.
- 23 Хъа эгер яв улар чІур духънаш, уву вари мучІушнаѣ хъидива. Гъаци вуйиган, эгер увуѣ айи акв мучІушин вуш, думуган мучІушин фициб шул!
- 24 Сарихъанра кьур агъайиз сабси гъуллугъ апІуз шулдар, фицики дугъаз санур даккун, хъа тмунур ккун хъиди; вая сариз ужуди гъуллугъ апІиди, хъа тмуноуриз – чІуруди. Аллагъдизра, девлетназра сатІиди гъуллугъ апІуз хъибдарчвухъан.

25 Гъаци вуйиган, кІуразачвуз: ичв гъян бадали фу ипІуруш, фу убхъуруш, ва ичв жан бадали фу алабхъуруш, гъаддин гъайгъушнаъ махъанай. Фицики уъмур – ипІрубтІан, хъа беден палаттІан заан ву.

26 Завуъ айи жакъвариз лигай: дурари я убзури, я ккадабціури шулдар, я амбарханйириз тахил уч апІдар. Хъа Аършарин ичв Адашди дурар тухъ апІура. Хъа учву дурартІан хайлин артухъ дарнучвахъа?

27 Хъа учвкан фуж фукъан хъюгъишра, шилхъан чан уъмур саб саябтназкъан ярхи апІуз шул?

28 Палатдин гъакънаанра гъаз гъайгъу качвузхъа? Чюлиъ айи лизи кюкйир фици ахю шулаш, лигай: дурари я зегъмет зигурадар, я парча убхурадар.

29 КІуразачвузки, Сулейман паччагъди чан лап ад айи вахтнара дурарихъ гъарсабдихъ хъайисдар палтар алахъури гъахъундар.

30 Хъа гъи ади, закур ціигъ убгурайи чюлин укІ Аллагъди гъаци уччвуди балгурайиган, Дугъу учв'ин дицитІан уччвуди палат алабхъидаринхъа, ціибтІан хътругърудар!

31 Гъаддиз, «учу фу ипІуйкІан», «фу убхъуйкІан» вая «фу алабхъуйкІан» кІури, гъайгъушнаъ махъанай.

32 Гъаз гъапиш гъамрар вари аллагъсузари агрудар ву, хъа учвуз гъамрар вари лазим вуйиб Аършарин ичв Адашдиз аьгъа.

33 Сифтена-сифте учву Аллагъдин Паччагълугъдихъ хъергай ва Дугъу кІурайиб вари тамам апІбахъ йихъай. Гъаци гъапиш, имбуб вари Дугъу тувдичвуз.

34 Гъаци вуйиган, закурин йигъан гъайгъушнаъ махъанай, закурин йигъаз чан гъайгъушнар а. Гъарсаб йигъаз чан гъайгъушнар чІяаьн ву.

Матта 7

1 Жарадарин суд мапІанай, ичвра апІидар,

- ² Фицики учву жарадарин фициб суд гъапиш, ичвра гъациб суд апиди. Жарадарин тахсарар учву фициб уьлчмейинди ерцураш, ичв тахсарра гъациб уьлчмейинди ерциди.
- ³ Увуз яв улиь айи хамхар гъидрибгъди, яв гъардшин улиь айи чЮрх фици рябкьюравуз?
- ⁴ Ваяки яв гъардшиз: «Яв улиь айи чЮрх адабгъуза» – фици пидива, хъа яв улиь хамхар ади?
- ⁵ Эй кьюб маш гъайир! Сифте яв улиь айи хамхар адабгъ, ва гъадмуган, яв гъардшин ул'ан чЮрх фици адабгъуруш, рябкъидивуз.
- ⁶ ФукIа гирамиб хуйириз миккипан, даршиш дурар, илдицну ув'ин алархьиди. Яв гавагъирар силарин улихьинди магатIахъан, даршиш силари дурар ликариккан апиди.
- ⁷ Ча йипай – тувдичвуз; абгай – бихьидичвуз; ракник кучай – абцдичвуз.
- ⁸ Фицики гъарсар ча кIурайириз тувди; абгурайириз бихьиди; кучрайириз абцди.
- ⁹ Ичв арайиь, уьл ча гъапиган, чан бализ гъван туврур айинхъа?
- ¹⁰ Вая балугъ ча гъапиган, битI туврур айинхъа?
- ¹¹ Гъаци вуйиган, учву пис адмийир вушра, учвхъан ичв веледариз ужуб тувуз удукъруган, аьршариин али Адашдихъан хъанара ужуди Чахъан ча кIурудариз багъишар тувуз хьибди.
- ¹² Инсанар учвухъди фици духъну учвуз ккундуш, учвур дурарихъди гъаци йихъай. Фицики Къанундин ва Пайгъамбрарин Китабарин мяна гъамдиь а.
- ¹³ Завариз арццнайи ккуру урнарианди учIвай. Фицики яркью урнарна дабкIнайи рякъ аьжалихъна гъахрудар ву, ва гизафдар гъадлинтина гъягъюра.

- 14 Гъаз гъапиш ккудудубкІру уъмриз гъахру урнар ккурудар ву, дина гъябгъюрайи жилгъара читинуб ву. Ва цІидаризтІан думу бихъурадар.
- 15 Къюб маш гъяйи пайгъамбрихъан ихтияг йихъай. Учвухъна дурар марччлин гъидикъ алди гъюра, айтІан кІуруш дурар вягъши жанаврар ву.
- 16 Дурар чпи туврайи бегъерниинди аьгъю хъидичвуз. Зазарилан тІумутІ вая пьлкъярилан инжир уч апІуз шулин?
- 17 Гъарсаб гъяни гъари гъяни йимиш, хъа чІуру гъари чІуру йимиш хуру.
- 18 Гъяни гъархъан чІуру йимишар, я чІуру гъархъан гъяни йимишар тувуз шулдар.
- 19 Гъяни бегъер дархру гъарсаб гъар алдабтІну, цІигъ гъипри шулу.
- 20 Дурар йимишариз лигну аьгъю хъидичвуз.
- 21 Узуз «я Агъа, я Агъа» кІурур, фуж вушра, Аьршарин Паччагълугъдиь учІвидар, хъа зиин али Аьршарин Йиз Адашди гъапиб тамам апІрур учІвди.
- 22 Узуз думу йигъан гизафдари пиди: «Я Агъа! Я Агъа! Яв ччвурнахъан учу аьндарвалар улупури гъахъундайин? Яв ччвурниинди учу инсанарикан жинар ктаури гъахъундайин? Яв ччвурнахъди учу гизаф аьлааматнан ляхнар гъапІундаринхъа?»
- 23 Ва думуган дурариз жаваб тувдиза: «Узуз учву саб вахтнара аьгъюдар дарзуз. Узхъан дург йихъай учву, писвал апІурайидар!»
- 24 Гъамци, Узухъ хъебехъну, Йиз гафар тамам апІру гъарсар кас чан хулар гъвандин шибритІиин диврайи фагъумлу касдиз ухшар ву.
- 25 Мархъра гъубгъну, селлерра гъафну, микІарра хъивну ва гъамрар вари гъадму хулариина диш гъахъну, амма хулар гъадаргъундар, фицики дурар гъвандиин дивнайидар ву.
- 26 Хъа Йиз гъаму гафар ерхъури, дурар тамам дарапІрайи гъарсар кас чан хулар гъумриин диву фагъумсуз касдиз ухшар ву.

27 Мархъ гъубгъну, селлер гъафну, микІар хъивну, вари гъамрар гъадму хулариина диш гъахъну, ва хулар гъадаргъну, хъа дурарин даргъувалра зурба хъухърумар хъайиб гъабхъну.

28 Исайи, вари гъаму гафар дупну, ккудубкІган, мушвахъ хъайикъан халкъ Дугъан улупбариин мюгътал гъахъну,

29 фицики Исайи дурариз, къанунчйириси ваъ, хъа гъюкум хлиъ айириси абгъювалар улупури гъахъну.

Матта 8

1 Иса дагъдилан улдучІвиган, Дугъан къяляхъди абхючІвеъ халкъ гъюри гъахъну.

2 Магъа хамран абзар кайи сари, дуфну, Исайиз икрам дапІну, гъапи: «Я Агъа! Увуз ккун гъабшиш, йиз хам марцц апІуз шулвухъан».

3 Исайи, хил гъачІабккну, дугъак кубкІну: – Ккундузуз, марцц йихъ, – кІуру, ва дугъан хам дишлади марцц шулу.

4 Хъа Исайи дугъаз кІуру: – Лиг гъа, мидкан саризра макІан, хъа маллайихъна душну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх.

5 Иса Кафернагъумдиъ учІвиган, Дугъахъна римлуйирин юзбаши дуфну, гъамци тІалаб апІуру:

6 – Я Агъа! Йиз гъуллугъчи, паралич уъзри хулаъ ахниъ итну, гизаф абзабнакк кка.

7 Исайи дугъаз кІуру: – Узу дуфну думу сагъ апІидиза.

8 Юзбашийи жаваб вуди гъапи: – Я Агъа! Уву йиз хулаъ учІвбаз узу лайикъ дарза, анжагъ Уву саб гаф йип, ва йиз гъуллугъчи сагъ хъиди.

9 Фицики узура жарарин хликк ккайир вуза, ва узуз мютІюгъ вуйи эскрарра азуз. Дурарикан сариз узу «гъарах» кІурза – думу гъягъюру, тмунуриз «гъач» кІурза – гъюру, йиз гъуллугъчийиз «гъамци апІин» кІурза, дугъу тамам апІуру.

- 10 Му гафар гъеерхъиган, Иса мюгътал шулу, Дугъу Чан къяляхъди гъюрайидариз кІуру: – Гъякъди кІуразачвузки, Израилиъра Аллагъдихъ гъамкъан хъугърайи кас гъяркъюндарзуз.
- 11 КІуразачвузки, гизафдар, ригъгъудубчІвруна алабхъру терефарихъан дуфну, Аьршарин Паччагълугъдиъ ихъ ата-бабйир вуйи Ибрагъмдин, Исакъдин ва Якъубдин гъвалахъ гъюн йивну дахъди.
- 12 Хъа Паччагълугъдиз улупнайидар чІатинди мучІушназ утІурккиди: душаваъ зурба ишубна суза хъибди.
- 13 Хъа Исайи юзбашийиз гъапи: – Гъарах, яв хъугънайивалиинди увуз хъибди. Дугъан гъуллугъчи гъадмусяаьт сагъ гъахънийи.
- 14 Иса Петрин хулаз гъафиган, Дугъаз цІа алди дахънайи дугъан сижарбаб рякъюру.
- 15 Иса дугъан хилик куркІу, дугъ’ин али цІа улдубчІву, ва сижарбаб, гъудужвну, Дугъан гъайгъушнаъ учІву.
- 16 Хябяхъ гъабшиган, Исайихъна жинар кучІвнайи хайлин адмийир хъади гъафнийи. Дугъу Чан гафниинди дурарикан жинар ктаънийи ва вари ищцрудар сагъ гъапІнийи.
- 17 Му ляхнар Ишая пайгъамбрин мелзналан дупнайи: «Дугъу ихъ уьзрар Чаина гъадагъну ва ухъу сагъ гъапІну», – кІуру гафар кІулиз удучІвбаз гъашидар вуйи.
- 18 Чан гъваларихъ гизаф халкъ уч духънади дябкъну, Исайи ученикариз люткейиъди гъюлин тмуну гъирагъдихъна гъягъюз амур гъапІнийи.
- 19 Гъадмуган сар къанунчийи, дугъан багахъна дуфну, гъапнийи: – Мялим! Уву наана гъушишра, узу Увухъди гъидиза.
- 20 Исайи дугъаз кІуру: – Сулариз мугъарйир, завун ничхрариз мукъар а, хъа Инсаниятдин Бализ кІул дивну дахъру йишв адар.
- 21 Ученикарикан сари Исайиз гъапи: – Я Агъа! Узухъди сифте, душну, дукІнайи йиз адаш кивуз гъит.

- 22 Хъа Исайи дугъаз кІуру: – Узухъди гъач, хъа дийихнайидари чпин гъийихдар киври.
- 23 Иса люткейиъ эъган, Дугъан къяляхъди ученикарра эънийи.
- 24 Саб дупну гъюл’ин гъациб тІурфан гъитІибккнийики, лепйири дурарин лютке ккапІуз саб цІибтІан имдайи. Хъа Иса даахнади гъахънийи.
- 25 Думуган ученикари, дуфну, Иса хъиргну, Дугъаз кІуру: – Я Агъа! Ухъуз саб чара апІин, ихъ аъжал багахъ дубхъна.
- 26 Исайи дурариз гъапи: – Фицдар гучІбяхяр дарнучва, хътругърудар! Хъасин, гъудужвну, Дугъу микІлазна лепйириз яваш хъуз амур апІуру. Дурар лал шулу. Зурба архаинвал абхъру.
- 27 Дугъахъди хъайидари, мид’ин мюгътал духъну, кІуйи: – Му мицир фуж вуйкІан – микІарра, гъюлра Чаз мютІюгъ шлур?
- 28 Иса гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Гадарин кІуру юрдназ гъафиган, Дугъан улихъна накъварин хъарар-дюрхъяриан къюр жинар кайидар утІурччвuru. Дурар гъадмукъан вягъшидар вуйики, гъадму рякъюъди сарихъанра гъягъюз шули гъабхъундайи.
- 29 Ва сабпну дурари чІигъар апІуз хъюгъю: – Яв учухъди фу вуяв, Аллагъдин Бай?! Вахт хъайизра учуз жаза тувуз дуфнана?
- 30 Дурарихъан ярхладиси чІурдиин силарин ахъю лиж дарабгънайи.
- 31 Ва жинари Исайикан тІалаб апІуру: – Учү утІуккурайихъамина гъатму силариъ учІвузкъан гъит.
- 32 – Гъарахай, – гъапи Исайи. Дурарра, адмийириан удучІвну, силариъ учІвру. Гъадмусяаѳт вари силар гъарзлансина гъюлизди урсру, ва вари штукк ккахъну йихуру.
- 33 Хъа силарин габнар жаргъну душну, шагъриъ гъаму чпиз гъябкъюбдикан: фици жинар кайидар сагъ гъапІнуш – варибдикан ктибтуру.

34 Гъадмуган шагърин вари агъалйир Исайин улихъна удучІвурѳу ва, Думу гъяркъган, чпин юрдариан удучІвну гъарах кІури, миннатар апІуру.

Матта 9

1 Гъаддихъан Иса, люткейиъ эъну, тмуну гъирагъдихъ хъайи Чан шагъриз гъюру.

2 Ва магъа Дугъахъна, паралич дубхъну, сар ахниъ ахънайир хъади гъафи. Исайи, дурарин зурба хъугъвал дябкъну, паралич кайириз гъапи: – ЮкІв ижми апІин, Йиз бай! Яв гунгъарилан хил алдабгъураза.

3 Мушв’ин сакъюдар къанунчйири чиб-чпикди гъапи: «Мугъу Аллагъдиз къаршу гафар кІура».

4 Дурарин фикрар агъяди, Исайи гъапи: – Гъаз усал фикрар ичв юкІвариъ тІаърачва?

5 Фу рягъят ву: «Яв гунгъарилан хил алдабгъураза» пуб, вая «гъудужвну лиц» пуб?

6 Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз агъю хъпан бадали, магъа лигай. Хъа Дугъу паралич кайириз: «Гъудужв кІуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах», – кІуру.

7 Ва думу, гъудужвну, чан хулаз гъягъюру.

8 Му гъябкъю халкъ мюгътал гъахъи, ва дурари адмийириз мициб гъюкум туву Аллагъдин тярифар апІуз хъюгъю.

9 Ва гъадлинтина гъягъюрайиган, Исайиз налукар уч апІрушвахъ деънайи Матта кІуру сар кас рякъюру ва дугъаз кІуру: – Узухъди гъач. Маттара, гъудужвну, Дугъахъди гъягъюру.

10 Хъасин, Иса Дугъан хулаъ суфрайихъ гутайиз гъюн йивну дахънайиган, хайлин налукар уч апІрударна гунагъкрар дуфну, Дугъахъди ва Дугъан ученикарихъди деъру.

11 Му агъвалат дябкъну, фарисйири Исайин ученикариз кІуру: – Ичв Мялимди налукар уч апІурайидарихъдина гунагъкрарихъди гъаз ипІура?

- 12 Му гэебхъган, Исайи гъапи: – Духтир сагъидариз ваъ, хъа абзарлуйириз лазим ву.
- 13 Учву сабан «Гъурбан аплуб ваъ, хъа рягъим аплуб ккун аплураса», – клуру гафарин мяна аннамиш апинай. Узу марцци касар ваъ, хъа гунагъкрар дюз рякъ'ина хуз Дуфнайир вуза.
- 14 Хъасин, Исайихъна дуфну, Ягъ'яйин ученикари гъерхру: – Учуна фарисйири кми-кмиди ушвар дисури шулча, хъа Яв ученикари гъаз ушвар дисурадар?
- 15 Исайи дурариз клуру: – Швушв хурайир чпихъди хъимбукъан гагъди, сумчрин хялар гъич пашман даршлуб абгъданчвузхъа! Хъа дурарихъан швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, ари гъадмуган дурари ушвар дисиди.
- 16 Гъич сарира йирси палатдик цийи цил ктривур, фицики, цийиди киву цил кубчлвган, хъана абхю урхъ адабхъди.
- 17 Таза чяхирра йирси иржариъ убзри шулдар. Дици гъапшиш, иржарикан урхъар ктахъиди: чяхирра удубзиди, иржарра пуч хъиди. Хъа таза чяхир цийи иржариъ убзру абдат ву, думуган чяхирра, иржарра сагъди гъузди.
- 18 Исайи гъамци клурайи вахтна, Дугъахъна магъа сар гъяким дуфну, Дугъаз икрам дапну, клуру: – Гъамусяаьт йиз риш йиклуру гъялнаъ айиз. Уву дуфну, дугъ'ин Яв хил иливиш, думу чливиди гъузди.
- 19 Иса, гъудужвну, дугъахъди гъягъюру. Дурарихъди ученикара гъягъюру.
- 20 Му вахтна йицикъюд йисандин арайиъ ифи хъибтри шлу уъзур кайи сар дишагълийи, къялхъянди дуфну, Исайин ккурттдин канчлик хил кучру.
- 21 Фицики дугъу чав-чакди гъамци фикир гъапнийи: «Эгер узу Дугъан палатдик анжагъ хил кубклиш, узу сагъ хъидиза».

22 Иса къяляхъ илтГикІуру ва, думу дяркъну, кІуру: – Яв юкІв ижми апІин, Йиз риш! Яв хъугъували уву сагъ гъапІунву. Ва дишагъли сабпну сагъ гъахънийи.

23 Хъасин Иса гъякимдин хулаз гъушу. Душваъ учІвган, саламдин мукъмар йивурайидар ва ишларин гъугъ ипнайидар дяркъну, Исайи гъапи:

24 – Гъамлин удучІвай; риш дукІнадар, хъа даахна. Дурар Дугъ’ин аьлхъюз хъюгъю.

25 Халкъ удучІвган, Дугъу, риш айи хулаъ учІвну, дугъан хил гъибису, ва риш гъудужву.

26 Ва мидкан вари юрд вуйиси аваза гъарабгъу.

27 Иса гъадушв’ан гъягъюрайиган, «Ич язухъ апІина, я Давудгъярин Бай!» – кІури, Дугъан къяляхъди кьюр кур кас гъюз хъюгъю.

28 Хъа думу хулаъ учІвган, кур вуйидар Дугъан багахъна гъафи. Исайи дурариз кІуру: «Узхъан учву сагъ апІуз шулу пну, хъугъранчва?» Дурари: «Ав, я Агъа!» – гъапи.

29 Гъадмуган Исайи, дурарин уларик хил кучну, гъапи: – Ичв хъугънайивализ гъилигси ибшричвуз.

30 Ва дурариз рябкъюз хъюгъю. Хъа Исайи дурариз ижмишнаан гъадагъа дебккру: – Лигай гъа, мидкан саризра аьгъю дарибшри.

31 Хъа дурари, кІуруш, чІатинди удучІвган, думу вари юрд вуйибси, Дугъан аваза рабгъуру.

32 Уларихъ акв гъибшдар удучІвубси, магъа Дугъахъна жинар кучІвнайивалиан чІал дибиснайир хъади гъафи.

33 Жинар ктаубси, чІал дибиснайир улхуз хъюгъю. Ва: «Израилиъ мициб ляхин саб вахтнара гъабхъиб дар!» – кІури, халкъ мюгътал гъахъи.

34 Хъа фарисйири кІуйи: – Исайи жинар дурарин аьхюрихъан вуйи кьувватниинди ктаура.

³⁵ Иса, жугъдарин мистариъ аьгъювалар улупури, Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури ва гъар жорейин уьзрарна иццрушна кайидар сагъ аплури, шагърарна гъулар вуйиси лицури гъахъну.

³⁶ Халкъарин дестйир гъаркъган, Исайиз дурарин язухъ шулу, гъаз гъапиш дурар марччлихъан хътру марччарси, улдугну, кюмексузди айи.

³⁷ Гъадмуган Чан ученикариз клуру: – Иган гизаф а, хъа убгрудар циб.

³⁸ Гъаддиз игнин Агъайиз, Чан игниз убгрудар гъаъ, клури, ккарагай.

Матта 10

¹ Мидин къяляхъ саб ражари, Чан йицикъюр ученикдиз Чахъна дих дапну, инсанарикан жинар ктауз ва гъарсаб уьзур ва гъарсаб иццрушин сагъ аплуз клури, Исайи дурариз жинарин зиин гъюкум тувру.

² Магъа йицикъюр ученикдин ччвурар: сарпир Петр клури шлу Симон ва дугъан чве Андрей, Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан,

³ Филип ва Варфоломей, Фома ва налукар уч аплуру Матта, Алфейин бай Якъуб ва Фадей,

⁴ Шимон Кананит ва къандиси Иса масу туву Искариот лаклам хъайи Ягъуда.

⁵ Гъаму йицикъюр кас Исайи, гъамциб насигъят тувну, гъаъру: – Жугъдар дарудар яшамиш шулайи йишвариз мягъянай ва Самарияйин саб шагъригъкъан муучлванай;

⁶ хъа улдугну чарвийрси айи Израил халкъдихъна гъарахай,

⁷ ва варишварийъ лицури, аьгъювалар улупури, Аьршарин Паччагълугъ улубкъура клури, хабар тувай.

⁸ Иццурайидар сагъ аплинай, гъийихдар чливи аплинай, жузам кайидар марцц аплинай, жинар кучлвнайидарикан кадаай; чланади гъадабгъуб, чланади тувай.

- 9 Къял'ан идибтІру чІулиъ ивну, жвувахъди гъизилин, арсран, ясана йифрин пул, я тавра, я къюб жар палат, я ликариин алахърудар, ясана чумакъ рякъюз магъадабгъанай. Фицики лихрур ипІрубдиз лайикълу ву.
- 11 Учву фуну шагъриъ вая гъулаъ учІвишра, душваъ лайикълу вуйи касдихъ дергай ва, дилин удучІвну гъягъяйиз, гъадгъан хулаъ гъузай.
- 12 Хъа хулаъ учІвруган, хулан эйсийиз гъамци салам тувай: «Яв хулаъ мясляаът ибшрияв».
- 13 Эгер думу хал лайикълу вуш, душваъ мясляаът убчІвди. Эгерки думу хал лайикълу даршиш, ичв мясляаът учвухъна къяляхъ хътабкиди.
- 14 Хъа эгер шли учву къабул дарапІиш ва учвухъ хълебехъиш, дугъан хул'ан вая гъадму шагъриан удучІвурайиган, ичв ликарик кайи биширугра кмиди кадабхъай.
- 15 Гъякъди кІуразачвуз: гъиямат йигъан, Содомна Гоморра шагърариз гъадму шагъризтІан ужу хъибди.
- 16 Магъа Узу учву жанаврарихъна гъаърайи марччарси гъаъраза: битІарси фагъумлудар ва луфарси аъмал кадрудар йихъай.
- 17 Адмийирихъан ихтият апІинай, фицики дурари учву судариз гъахиди ва чпин мистариъ урччвиди.
- 18 Ва, учву Йиз ученикар ву кІури, гъякимдрарихъна ва паччгъарихъна гъахиди, дураринна аллагъсузарин улихъ Узкан шагъидвал апІбан бадали.
- 19 Учву гъидисган, учву фу ва фици кІуруш, дидин гъайгъушнаъ махъанай, фицики гъадму арайиъ, учву фу дупну ккундуш, учвуз дишлади ачмиш апІиди,
- 20 фицики думу учву ваъ, хъа учвуъ айи ичв Адашдин Рюгъну пиди.
- 21 Чвуччву чве йикІуз масу тувди, хъа адашди – бай. Веледари, абйир-бабариз къаршу удучІвну, дурар йихиди.

- 22 Йиз ученикар хьпаз лигну, учву варидариз даккун хьиди. Хъа шли абхиризкъан агъ гъапиш, думу дюрхну хьиди.
- 23 Саб шагъриан учву утIуккруган, жара шагъриз жаргъай. Фицики дюзди кIуразачвуз: учву Израилин вари шагърар-гъуларилан илдицну ккудубкIайиз, Инсаниятдин Бай гъиди.
- 24 Ученик чан мялимтIан заан дар, ва гъич сар гъуллугъчира чан агъатIан заан дар.
- 25 Ученик – чан мялимсир, хъа гъуллугъчи чан агъасир гъахьш, рази духъну ккун.
- 26 Гъаци вуйиган, адмийихъан гучI мапIанай: учв ачухъ даршлу гъич саб гъитIибкIуб адар ва ашкар даршлу гъич саб жиниб адар.
- 27 Узу учвуз мучIушнаъ кIурайиб аквнахъ йипай, ва Узу ичв ибахъ гъапиб гъваълан атIабгну йипай.
- 28 Беден йибкIрударихъан гучI мапIанай, фицики дурарихъан рюгъ йикIуз шулдар; хъа ичв беденра дубкIну, жегъеннемдиъ ичв рюгъра пуч апIуз Удукърурихъан гучI апIинай.
- 29 Саб кепкихъ къюб гъуланжакъв масу тувдаринхъа? Ичв Адашдиз даккунди дурарикан гъич сабра жил'ина абхъидар.
- 30 Ичв кIул'ин али чIарарра кмиди Дугъу гъисаб дапIна.
- 31 Гъаддиз гучI мапIанай: гизаф гъуланжакъвартIан учву заан вучва.
- 32 Гъаддиз Узу адмийирин улихъ къабул гъапIу гъарсар кас Узура Йиз Адашдин улихъ къабул апIидиза.
- 33 Хъа шли Узу адмийирин улихъ къабул дарапиш, думу Узура Йиз Адашдин улихъ къабул апIидарза.
- 34 Учву фикир мапIанайки, Узу жилиина мясляат хуз Дуфнайир ву кIури; Узу мясляат хъади ваъ, хъа дяви хъади Дуфнайир вуза.
- 35 Фицики Узу адашдихъан – бай, дадайихъан – риш, сижарихъан – швушв жара апIуз дуфназа.

- 36 Ичв хизандиъ айидар учвуз вартІан пис душмнар хьиди.
- 37 УзутІан чан адаш вая дада артухъ ккун гъапІур Узуз лайикълу вуйир дар; ва УзутІан чан бай вая риш артухъ ккун гъапІур Узуз лайикълу дар.
- 38 Хъа фуж, хач чан къял'ин алди, Йиз къяляхъди дарфиш, гъадмура Узуз лайикълу дар.
- 39 Шли чан уьмур уьбхюз чарйир гъизигиш, дугъан думу дубгди, хъа Узу бадали чан уьмур пуч гъапІуриз ккудудубкІру уьмур хьибди.
- 40 Учву къабул апІрури Узу къабул апІура, хъа Узу къабул апІрури Узу му дюн'йиз Гъаур къабул апІура.
- 41 Пайгъамбар, думу пайгъамбар хъпаз лигну, къабул апІуриз пайгъамбризсиб пешкеш хьибди, ва дугъри кас, думу дугърир хъпаз лигну, къабул апІуриз, дугъри касдиз туврубсиб пешкеш хьибди.
- 42 Хъа шли, Йиз ученик хъпаз лигну, гъаму бицісдарикан сарнуриз саб кІифкъан мичІли шид тuviш, гъякъди кІуразачвуз, дугъаз чан пешкеш хьибди.

Матта 11

- 1 Чан йицікьюр ученикдиз табшуругъар тувну ккудукІиган, Иса, дилин удучІвну, Галилей уьлкейин шагърариз аьгъювалар улупуз гъягъюру.
- 2 Дустагъдиъ айи Ягъ'йи, Месигъ Исайин ляхнарикан гъеебхъган, чан ученикарикан кюр дугъаз гъамци пуз гъау: «Гъюз ккайи Месигъ Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»
- 4 Исайи дурариз жаваб туву: – Учвуз рябкъюрайиб ва ебхъурайиб вари, душну, Ягъ'йиз кидибтай:
- 5 кур вуйидариз рябкъюра, ликудар лицура, хамран уьзур кайидарин хам марцц шула, кар вуйидариз ебхъура, гъачІидар чІиви шула ва касибариз Ужувлан хабар рабгъура.
- 6 Шли Уз'ина вуйи хъугъвал дубградарш, думу бахтавар ву.

- 7 Дурар гъушу вахтна Исайи халкъдиз Ягъ'яйикан пуз хьюгъну: – Ягъ'яйихъна ичѝи чюлиз фтиз лигуз гъушнийчва? Микѝлу тѝубчвурайи чѝедиз лигуз гъушнинчвахъа?
- 8 Шлиз лигуз гъушунчва дина? Багъа палтар али касдиз? Багъалу палтар алидар паччгъарин дараматариф ади шулу.
- 9 Дици даш, шлиз лигуз гъушунчва учву? Пайгъамбриз лигуз? Ав, кѝуразачвуз, пайгъамбартѝан ахъюрис лигуз гъушунчва.
- 10 Гъадму Ягъ'яйикан ву гъамци дибикѝнайиб: «Магъа, Яв улихъди Узу ѝиз кас гъаъраза: дугъу Яв улихъ Яв рякъ ккабалгиди».
- 11 Дюзди кѝуразачвуз: жиларин зиин дишагълийикан гъахъидарик штуан апѝру Ягъ'ятѝан зурба кас гъахъундар, хъа Аършарин Паччагълугъдиѝ айидарикан варитѝан биѝир думутѝан зурба ву.
- 12 Штуан апѝру Ягъ'яйин вахтарихъанмина гъамусдиз Аършарин Паччагълугъ, саспидар дидиѝ гужниинди учѝвуз чалишмиш шулашра, мюгъкамди артмиш шула.
- 13 Фицики Ягъ'я гъяйиз вари пайгъамбрари ва Мусайин къанунди мидкан улихъ ккимиди дупна.
- 14 Учвуз ккундуш, Гирами китабариф дупнайиси, дуфну ккуни Ил'яс пайгъамбар Ягъ'я ву.
- 15 Ебхъуз ибар кайидариз гъит ебхъри!
- 16 Хъа гъаму заманайин насил шлихъ тевза?
- 17 Дурар, чиб-чпиз чѝигъар апѝури, раццариф гъамци кѝури деънайи биѝидариз ухшар ву: «Учу учвуз швутѝрамар ѝивури гъахъунча, хъа учву ялхъвнаркъан гъапѝундарчва; учу учвуз ишлар апѝури гъахъунча, хъа учву ишузкъан гъишундарчва».
- 18 Ягъ'я гъафну, дугъу ипѝурдаи ва убхъурдаи, дурари дугъаз «Дугъаѝ жин а» кѝуйи.

- 19 Инсаниятдин Бай гъафну, Дугъу ипѳуру ва убхъуру, ва дурари Дугъаз: «Лигай, магъа уѳж ва пияниска, налукар гъюдюхрударинна гунагъкрарин дуст», кѳура. Аькьюллувал ляхнариинди улупну ккун.
- 20 Хъасин Исайи вартѳан гизаф Чав аьламатар улупу шагърариз тягънийир йивуз хъюгънийи, гъаз гъапиш дурари чпин гунгъар гардандиъ гъидисундайи.
- 21 – Гъял пис хъибдияв, Хоразин! Гъял пис хъибдияв, Вифсайда! Учвуз Узу улупу гъяйбатар Тириз ва Сайдайиз гъяркънийиш, дурарин агъалйири ухдитѳан, чпихъ ясан палтар хъахъну ва кѳул'ин рюкъ алабхъну, тахсрар чпин гардандиъ дисидийи.
- 22 Амма кѳуразачвuzки: суддин йигъан учвuzтѳан Тиризна Сайдайиз рягъятди хъибди!
- 23 Хъа увура, Кафернагъум, аьршаризкъан за хъибдиза кѳурайна? Ваъ, гурбагуриъ абхъдиву, фицики учвухъ улупу аьламатнан ляхнар Узу Содомдиъ улупнийиш, думу гъамусра сагъ-саламатди гъубздийи.
- 24 Гъаддиз кѳуразачвuzки, гъиямат йигъан учвuzтѳан Содомдин агъалйириз рягъятди хъибди.
- 25 Хъасин Исайи гъапи: «Адаш, заваринна жиларин Агъа! Аьндрарихъанна аькьюллударихъан гъитѳибкѳнайиб бицѳи касариз ачухъ апѳбаз Увуз чухсагъул!
- 26 Ав, Адаш, Увуз думу Яв ужувлан ният гъаци дубхъну ккундувуз.
- 27 Йиз Адашди Узуз вари тувну. Адашдилан гъайри, Бай фуж вуш, саризра аьгъдар, ва Бализтѳан гъайри, Адаш саризра аьгъдар. Хъа Балишлиз ачмиш гъапиш, гъадгъаз Адаш аьгъю хъиди.
- 28 Эргну хъадахънайидар вари Узухъна гъачай, ва Узу учвуз рягъятвал тувдиза.
- 29 Узу гъюдлир ва фурс ктрур вуза. Йиз табшуругъарин юркагъ учв'ин иливай ва Узхъан вари дубгъай – архаинвал хъибдичвуз.

30 Гъаз гъапиш Узу учвухъна тувру юркагъ – уж’вал ву, ва Узу учв’ин иливру гъагъра пучлуб ву».

Матта 12

1 Саб султ йигъан Иса дяхин дубзнайи хутлиантина гъягъюру. Гаш дубхънайи Дугъан ученикари, дяхнин клулар улдутину, китишну, итлуз хьюгъру.

2 Му гъябкью фарисйири Исайиз гъапи: – Магъа Яв ученикари султ йигъан Къанунди гъадагъа дапнайи ляхин апура.

3 Хъа Исайи дурариз клуру: – Чазна чахъди хъайидариз гаш гъабхьи вахтна Давудри гъапинуш, Гирами китабарин гъурхундарнучва?

4 Фици думу Аллагъдин хулаъ учлвнуш ва дугъуна дугъахъди хъайидари я чаз, я чан юлдшариз итлуз гъадагъа вуйи, хъа анжагъ маллийризтан итлуз ихтияр адру Аллагъдиз бахш дапнайи уьлер фици гъитинуш, гъурхундарнучва?

5 Ясана учву, Аллагъдин хулаъ маллийри султ йигъандин къайда члур апурашра, дурар тахсиркар гъисаб дарапбакан Къанунди гъурхундарнучва?

6 Клурачвужки: мушвахъ Аллагъдин халтанра зиина Вуйир хъа.

7 Эгер учвуз: «Гъурбан алуб ваъ, хъа рягим алуб ккундузуз», клуру гафарин мяна агъяйиш, учву тахсир ктудар тахсиркар ву, пидайчва,

8 фицики Инсаниятдин Бай султ йигъ’инра Агъа ву.

9 Хъасин Думу жугъдарин мистаз гъягъюру.

10 Душваъ хил деебццнайи сар кас айи. Исайик саб тахсир кипбан бадали, маллийри Дугъхъан гъерхру: – Мусайин Къанундинди султ йигъан иццурайир сагъ алуз хай шулин?

11 Исайи дурариз гъамци жаваб туву: – Учвкан сарира султ йигъан ичлаъ абхъу чан чарва ададабгъди гъибтрин?

- 12 Хъа чарватІан инсан гизаф багъа даринхъа? Гъаци вуйиган, султ йигъанра уж'вал апуз хай шулу.
- 13 Хъасин Исайи хил деебцнайириз кІуру: – Яв хил гъачІабкк. Дугъу хил гъачІабккуру, ва гъадмусяаџт думу гъатмуну хилси сагъ шулу.
- 14 Душв'ан фарисйири, чІатинди удучІвну, Иса фици пуч апуруш, йикърар йитІуру.
- 15 Хъа Исайиз мидкан агъю шулу ва дишла удучІвну гъягъюру. Дугъан къяляхъди гизафдар гъягъюру, ва Дугъу иццурайидар вари сагъ апуру.
- 16 Ва Чакан шлизкІа жарадариз пуб гъадагъа апуру.
- 17 Му вари мици, Аллагъди Ишая пайгъамбрин мелзналан гъамци гъапиб кІулиз удубчІвбан бадали гъабхънийи:
- 18 «Магъа Узу кадагънайи Йиз Гъуллугъчи. Узуз Ккунир. Дугъ'ин Йиз юкІв рази ву. Дугъахъна Йиз Рюгъра гъаъраза. Ва Дугъу вари жугъуд дару халкъариз, гъякъвалин вахт улубкъна кІури, хабар тувди.
- 19 Думу я гъюжатназ удучІврур дар, я чІигъар апурур дар, ва кючйириџ саризра Дугъан сес ебхъидар.
- 20 Дугъу, улубкъну ккуни гъякъвал гъалибвалихъна дархидикъан гагъди, дубгъну кебхнайи чІеџ ктубтІидар ва хъудубгурайи гъахма ктІубшвидар.
- 21 Ва вари миллетари Дугъахъ йирфар хъирчну хъибди».
- 22 Дидин къяляхъ Исайихъна, жинар кади, дярџбкъру ва чІал дибиснайи сар кас хуру, Дугъу думу кас сагъ апуру, гъаци думу чІалниинара гъюру ва дугъан улариз рџбкъюзра хъюгъру.
- 23 Му ляхниин вари халкъ аџжайиб шулу ва дурари гъамци кІуру: «Гъаяман гъаму Давудгъярин Бай вушул гъа?»
- 24 Хъа мидкан деебхъну, фарисйири кІуру: – Дугъу жинар жараси ваџ, хъа жинарин ахъюр вуйи Велзевулин къувватниинди ктаура.

- 25 Амма Исайи, дурарин фикрар аьгъяди, гьамци гъапи: – Чан айтІ душманвал ади, пай гъабши гьарсаб паччагълугъ ичІи шул, арайиъ душманвал айи я саб шагьур, я саб хизан гьудрубзур.
- 26 Эгер шейтІни шейтІан ктаураш, думу чав чаз кьаршу дубхьна: дидин паччагълугъ фици сагъди гьубздихъа?
- 27 Ва эгер Узу жинар Велзевулин кьувватну ктаураш, ичв адмийири дурар шлин кюмекниинди ктаура? Магъа гьамди учву гъякъ дарувал улупура.
- 28 Дугьриданна, Узу жинар Гирами Рюгъниинди ктаураш, ичв арайиз Аллагьдин Паччагълугъвал магъа хьубкъна.
- 29 Гъаци дарш сарихъанра, гуж кайирин хулаз дуфну, душв тІараш апІуз хьибдар – эгер эйси йитІну адарш; гьийитІган, хал тІараш апІуз шул.
- 30 Фуж Узухъди дарш, думу Узуз кьаршу ву ва шли Узухъди уч апІурадаш, дугъу зяя апІура.
- 31 Гъаддиз кІуразачвуз: адмийирин гьарсаб гунгьилан ва Аллагьдиз кьаршу гафналан хил алдабгъиди, хъа Гирами Рюгъназ кьаршу гафналан хил алдабгъидар.
- 32 Эгер шли Инсаниятдин Бализ кьаршуди чІуру гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъиди, хъа шли Гирами Рюгъназ гъапиш, дугълан я гьамус, ясана гьюз имбу уьмриъ хил алдабгъидар.
- 33 Учву гьарра ва дидин йимишра гъяниб ву йипай, ясана гьарра ва дидин йимишра чІуруб ву йипай; гьар йимишдиз лигну аьгъю шулу.
- 34 Эй битІракан гъахьидар! Учвхъан, пис юкІвар ади, ужуб гаф пуз фици хьибдичвухъан?! Фицики инсандин мелз, чан юкІв фти абцінаш, гъаддикан улхури шулу.
- 35 Ужур касди чан хазнайиан ужуб, хъа чІуру касди чан хазнайиан чІуруб адабгъуру.

- 36 КІуразачвузки, инсанари чпин гьарсаб гьавайи гафнан жаваб гьиямат йигъан тувди.
- 37 Фицики, яв гафариз дилигну, уву гьякъ вая нягьякъ апи́ди.
- 38 Гьадмуган къанунчйирикканна фарисйириккан бязидари Исайиз кІуру: – Мялим! Учуз уву АллагьдихъантІан даршлу саб аьламат улупну ккундучуз.
- 39 Хъа Исайи дурариз жаваб вуди гьапи: – Хьтругьру ва аьрбатан гьамусдин адмийири аьламатнан лишнар улупуб ккун апи́ра, хъа дурариз, Юнус пайгьамбрин кІул’ина гьафи аьламатналан гьайри, жара аьламат рябкъидар.
- 40 Юнус пайгьамбар фици шубуд йигъанна шубуд йишван зурба балугъин фуниъ ади гьахънуш, гьаци Инсаниятдин Байра шубуд йигъанна шубуд йишван жилин айитІ хьиди.
- 41 Гьиямат йигъан суд апи́ру вахтна Ниневия шагьрин агьалйир гьамусдин адмийирин гунгьарин шагьидарди гьудужвиди, фицики дурари Юнусди улупу аьгьюваларихъ хъебехъну, гунгьар гардандиъ гьидисну; хъа мушвахъ ЮнустІанна зурба Вуйир хъа.
- 42 Гьиямат йигъан суд апи́ру вахтна къиблайн паччагь-ханумди, гьамусдин адмийириз къаршу гьудужвну, дурар тахсиркар апи́ди, фицики думу дюн’яйин тму кІулиан Сулеймандин фагьумлувалихъ хъпехъуз гьафнийи; хъа магъа мушвахъ СулеймантІан зурба Вуйир хъа.
- 43 Чиркин рюгь, инсандиан удубчІвиган, шид адрушвариъ либцури, чаз архаинвал абгури шулу, дибрихъиган,
- 44 кІуру: «Узу утІубкку йиз хулаз хътабкидиза». Хътабкубдиз хал ичІиди, ичІибкнади ва марцц дапи́нади рябкъюру.
- 45 Гьадмуган диди, дубшну, хъана ургубсан жин чахъди хуру, дурар дугъаъ учІвну яшамиш шулу, ва думу касдиз улихъдитІан гьамус артухъ пис шулу. Гьациб хьибди гьамусдин хьтругьру адмийиризра.

46 Исайи халкъдиз гьаму гафар кІури имиди, магьа Исайин дадана чвйир дуфну, Дугъахъди гаф-чІал апІуз ккунди, чІат дугъужвнади шулу.

47 Ва сар шли-вуш Дугъаз кІуру: – Магьа Яв дадана чвйир, Увухъди гаф-чІал апІуз ккунди, чІат дийигъна.

48 Чаз гьамци гьапириз Исайи кІуру: – Йиз дада фуж ву ва Йиз чвйир фужар ву?

49 Хъа Чан ученикарихъинди хил гьачІабккнуну, кІуру: – Магьа Йиз дада ва Йиз чвйир,

50 фицики Аьршарин Йиз Адашдин гаф тамам апІурур Йиз чвера, чира, дадара вуйиз.

Матта 13

1 Гьадму йигъан хул'ан удучІву Иса Галилей гьюлихъна душну деьру.

2 Дугълан гизаф халкъ илтІибшнйи, ва гьаддиз Думу люткейиь эънийи, хъа халкъ гьюлин гьирагъдихъ гьубзнийи.

3 Исайи дурариз, аьгьювалар улупури тахалусариинди гизафдарикан гьапнийи. Дугъу кІуру: – Сар нежбер тум убзуз удучІвуру.

4 Убзурайиган, гьацІар ударр рякъюхъ дахъру – дурар, жакъвар дуфну, удуру.

5 Сакьудар ударр гьван ккайи, руг цІибтІан алдру йишв'ина дахъру, ва дурар ухди ктучІвуру, гьаз гьапиш ругдин гьат чІиллиб вуйи.

6 Ригъ гьапІган, дурар чурхуру, ва, ччивар зяифди хьпаз лигну, ерццуру.

7 ГьацІар ударр зазарин тумрягъ гьяхъру, ва ахю гьахьи зазари дурар ккаьру.

8 Хъа садар ударр авадан ругдик кахъру, дурари бегьер хуру: фундари – варж, фундари – йирхъцІур, хъа фундари – сумчІур ражари артухъ.

9 Шлин ибариз ебхъураш, гьит ебхъри.

- 10 Багахъ духъну, ученикари Дугъхан гьерхру: – Уву халкъдиз тахалусариинди гъаз кІурава?
- 11 Дугъу дурариз жаваб вуди кІуру: – Гъаз гъапиш учвуз Аършарин Паччагълугъдин сирар аьгъю хъуб тувначвуз, хъа имбудариз тувнадар.
- 12 Фицики шлиз аш, дугъаз хъана тувди ва артухъра хъибди, хъа шлиз адарш, айибра тадабгъиди.
- 13 Гъаддиз дурариз тахалусариинди кІураза, дурариз, лигурашра, рябкъюрадар, хъпехъурашра, ебхъурадар ва гъаври ахърадар.
- 14 Ишая пайгъамбри магъа гъамци дупнайиб дурариин улубкъура: «Учвуз ебхъуз гъеебхъунчвуз, хъа гъавриъ ахъидарчву, учвуз рябкъюз гъябкъюнчвуз, хъа мучІуди гъуздичва.
- 15 Гъаз гъапиш му инсанарин юкІвар хъунти духъна. Дурарин ибариз читиндитІан ебхъури имдар. Дурариз, улар уьлчЮкънамиди, фукІара рябкъидар. Гъаци дубхънаки, дурариз рябкъюзра рябкъюри имдар. Ебхъузра ебхъури амдар, ва хъунти юкІвар гъавриъ ахърадар, ва, чпи сагъ апІбан бадали, Аллагъдихъинди илтІикІидар».
- 16 Учву, улариз рябкъюрайидар ва ибариз ебхъурайидар, бахтаврар вучва!
- 17 Фицики дюзди кІуразачвуз: гизаф пайгъамбраризна марцци касариз учвуз рябкъюрайиб рябкъюз ккундийи, хъа гъябкъюндар, ва учвуз ебхъурайиб ебхъуз ккундийи, хъа гъеебхъундар.
- 18 Магъа тум убзрурикан вуйи тахалусдин мяна:
- 19 Аършарин Паччагълугъдикан гаф гъеебхъиган, дидин гъаври даршулайи гъарсар касдихъна иблис гъюру ва дугъан кІваъ дубзнайиб гъитІибкІуру: рякъ’ина ахъу удрар магъа гъадму ву.
- 20 Гъван ккайи йишв’ина ахъу удрари, Аллагъдин гаф деебхъну, дишла шадди къабул апІрур вуйиб улупура.

- 21 Хъа дугъакк ччив ккадар, гъаддиз думу цѣиб вахтназтѣан дар. Аллагъдин гаф себеб вуди чахъ хъергруган, ясана саб хатѣа-бала гъядябхъруган, думу гъадму саят гафнахъан гъудучѣуру.
- 22 Зазар-варжѣиригъ дахъу удрари Аллагъдин гаф деебхъну, гъар ѣигъандин гъайгъушнари ва девлетназ вуйи нефснуккагънайи кас улупура. Мицир касдиъ гафну бегъер тувдар.
- 23 Авадан ругдик кахъу удрари, Аллагъдин гаф деебхъну, дидин гъавриъ ахъру кас улупура. Ари гъадму варж, ѣирхъцѣур, вая сумчѣур ражари артухъ бегъер туврайи удрариз ухшар ву.
- 24 Исайи халкъдиз сабсана тахалус ктибтуру: – Аършарин Паччагълугъ магъа гъамдиз барабар ву: сар касди чан хутѣлиъ марцци тум убзуру.
- 25 Адмийир даахнайиган, дугъан хайир даккни кас дуфну, дубзнайи хутѣлиъ ачѣлин тум дабгъуру.
- 26 Чар ктубчѣуру. Дяхни кѣул апѣуз хъюгъган, адмийириз душвягъ ачѣлара ктубчѣури рябкъюру.
- 27 Ва хулан эйсийихъна дуфну, дугъан лукѣари кѣуру: «Учу яв хутѣлиъ гъубзуб марцци тум вуйич, аъхир. Душваъ ачѣл наънан арайиз гъафну?»
- 28 Дугъу дурариз кѣуру: «Думу ѣиз хайир даккни касди гъапѣуб ву». Хъа лукѣари кѣуру: «Увуз ккундуш, душну ачѣл апѣуча?»
- 29 Дугъу кѣуру: «Ваъ, ачѣл апѣруган, дяхинра уъчѣюбгъиди.
- 30 Иган хъубкъайиз, дянихъди ачѣлара гъибтай. Иган хъубкъган, узу иган убгрудариз пидиза: сифте ачѣл дапѣну, цѣигъ ургбан бадали, дурар гъварч-гъварчди ѣитѣай, хъа дяхин ѣиз танхаризди уч апѣинай».
- 31 Исайи дурариз хъана жара тахалус ктибтуру: – Аършарин Паччагълугъ магъа гъамдиз ухшар ву: сар касди бистниъ бицѣи дил кивру.
- 32 Дил, учв варитѣан бицѣиб вушра, хъубкъган, думу, бистниъ варитѣан аъхюб дубхъну, гъарси шулу, гъаци вуйиган дидигъна завун ничхрар гъюру ва дидин циркларигъ мукъар апѣуру.

- 33 Исайи дурариз хъана жара тахалус ктибтуру: – Аършарин Паччагълугъ, дишагълыйи, гъадабгъну, шубуб сеъ хюйик капІну, хамир вари утуз гъибту дуниз ухшар ву.
- 34 Гъамрар вари Исайи халкъдиз, тахалусар хури, ктитурѝ гъахъну, ва, тахалус дархиди, фукІара кІури гъахъундар.
- 35 Исайи тахалусариинди пуб пайгъамбрин мелзналан улдучІву гъаму гафар кІулиз удучІвбаз вуйи: «Узу улхруган, тахалусариинди улхидиза, ва дюн’я ккебгъхъанмина вуйи сирар тахалусариинди кдитидиза».
- 36 Хъасин уч духънайи халкъдихъан гъудучІвну, Иса хулаз гъюру. Дугъан ученикарра Дугъахъди гъюру, ва хулаъ чпитІан амдру вахтна дурари Дугъкан тІалаб апІуру: – Учу хутІлиъ ктубчІву ачІликан вуйи тахалусдин гъаврикк ккаъ сарун.
- 37 Ва Дугъу жаваб вуди гъапи: – Марцци тум убзурайир Инсаниятдин Бай ву.
- 38 ХутІил дюн’я ву, марцци удрар Аллагъдин Паччагълугъдиъ айи касар ву; хъа ачІал иблисдин баяр ву.
- 39 Дурар гъурзу душман иблис ву, иган убгувал гъиямат йигъ ву, хъа иган убгрудар малайикар ву.
- 40 Гъаци вуйиган, фици ачІал дапІну, укІ цІигъ убгуруш, гъаци хъибди аьхирзамандин вахт улубкъиган:
- 41 Инсаниятдин Бали Чан малайикар гъаъди, дурари Дугъан Паччагълугъдиъ айи вари гунагъкрарна къанунсуз ляхнар апІурайидар гъядягъну, уч апІиди
- 42 ва дурар жегъеннемдин цІигъна гатІахъиди; душваъ зурба ишуб, суза-фигъан абхъди.
- 43 Гъадму вахтна дугъри касари чпин Адашдин Паччагълугъдиъ ригъдиси нур тувди. Ебхъуз ибар кайидариз гъит ебхъри.

- 44 Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдиз барабар ву: сар касди, хутІлиъ жиликк хазна гъибихъган, думу чан айиси ккивру. Дугъу, къадар адрукъан шад духъну, чаз айи-адруб вари масу тувну, гъадму хутІил чазди гъадабгъуру.
- 45 Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдизра ухшар ву: Сар алверчийи багъалу гавагъирар агури шулу.
- 46 Саб ражари дугъаз уларин акв гъабхрубсиб успагъи гавагъир масу туври рябкъюру, ва дугъу, душну, чаз айи-адруб вари масу тувну, гъадму гавагъир гъадабгъуру.
- 47 Аьршарин Паччагълугъ магъа гъамдизра ухшар ву: балугъчйири гъюликк чул ккипру ва гъар жюрейин балугъар дисуру.
- 48 Чул абцІган, думу гъирагъдихъна ктабгъуру, ва, дидин гъвалахъ деъну, ужудар гъюдохну, чІурудар гатІахъуру.
- 49 Гъаци хъибди гъиямат йигъан: малайикар гъиди ва дурари дугъри касарихъан писдар жара апІиди,
50 ва дурар жегъеннемдин цІигъна гатІахъиди. Душваъ зурба ишуб, суза-фигъан абхъди.
- 51 Исайи дурарихъан гъерху: – Гъамдин варибдин гъавриъ ахъунчву? Дугъаз дурари: «Ав», – гъапи.
- 52 Исайи дурариз гъапи: – Гъаддиз Аьршарин Паччагълугъ абгъю гъапІу гъарсар къанунчи, чан сундхиан гъам цІийиб, гъамсана йирсиб адабгъурайи хулан эйсийиз ухшар ву.
- 53 Гъаму тахалусар кидитну ккудубкІган, Иса дилин гъушу.
- 54 Чан багъри шагъриз дуфну, дугъу жугъдарин мистаъ халкъдиз абгъювалар улупуз хъюгъю. Вари мюгътал духънайи: – Мугъан мукъан фагъум ва къувват наънан вуйкІан? – кІуйи дурари. –
- 55 Думу харатчийин Бай даринхъа? Дугъан дадайиз Мар’ям кІурдаринхъа, Дугъан чвйирра Якъуб, Юсуф, Симон ва Ягъуда даринхъа?

56 Дугъан чйирра вари ухъухъди хъадаринхъа? Дугъан му вари къудрат наънан вуйкІан?

57 Дурариз Дугъахъ хъугъуз ккун гъабхъундайи. Исайи дурариз гъапи: – Гъюрмат адру пайгъамбар хъуб мумкин дар, хъа чан багъри шагъриъ ва хулаъ пайгъамбриз гъюрмат ади шулдар.

58 Исайи душваъ, дурарин хъугъвал адрувализ дилигну, улупуз ккайи гизаф аьламатар улупундайи.

Матта 14

1 Гъадму вахтари Галилей уьлкейин гъакимдар Гъироддиз Исайикан хабар шулу.

2 Дугъу чан гъуллугъчйириз кІуру: – Думу кас якъинди штуан апІру Ягъ'я ву. Думу, гъачІихъан, чІиви духъна, гъаддиз дугъхъан гъацдар аьламатар улупузра шула.

3 Гъиродди гъаддиз гъамци фикир гъапІнийи: улихънаси дугъу чан чве Филипдин хпир Иродидайн кІуллаан Ягъ'я дидисну, зунжрарихъди йитІну, дустагъдиъ итнийи.

4 Ягъ'яйи Гъироддиз, яв чвуччвун хпирихъди хъуз хай шулдар, гъапнийи.

5 Ва Гъироддиз Ягъ'я йикІуз ккун гъабхънийи, амма халкъдихъан гучІбу гъакІундайи, гъаз гъапиш халкъди Ягъ'я пайгъамбар ву кІури гъисаб апІурайи.

6 Гъирод бабкан гъаши йигъан Иродидайн шуру шадлугъназ дуфнайидарин улихъ ялхъван гъапІнийи, ва Гъироддиз ялхъван къабул гъабхънийи.

7 Гъирод гъадмукъан рази гъахънийики, дугъу шуру фу тІалаб гъапІишра, гъадму кІули адабгъуз ху гъапІнийи.

8 Шурура, чан дадайи алаъну, гъамци гъапнийи: – Гъамшвахъ ва гъамусяаьт узуз ленгерийиъди штуан апІру Ягъ'яйин кІул алдабтІну аьбкъин.

- ⁹ Паччагъди, учв фукъан пашман гъахънушра, хяларин улихъ ху апІбаз лигну, шуран улихъна Ягъ'яйин кІул алдабтІну хуз буйругъ тувру.
- ¹⁰ Ва гъаьдари дуостагъдиъ Ягъ'яйин кІул алдабтІуру.
- ¹¹ Дугъан кІул, дубхну, шурахъна тувру, шурура чан дадайихъна гъабхуру.
- ¹² Хъасин Ягъ'яйин ученикар дуостагъдиз дуфну, дугъан беден гъадабгъну дубхну, накъвдик кивру, хъасин дурари, Исайихъна душну, гъабхъиси вари ктибтуру.
- ¹³ Му хабар гъеебхъу Иса, люткейиъ эъну, фужкІа адру саб халват йишваз хъапІну, гъягъюру, хъа мидкан хабар дубхъну, адмийир, чпин шагърар гъитну, Дугъан къяляхъди ликри гъягъюз хъюгъю.
- ¹⁴ Люткейиан удучІву Исайиз ахъючІвеъ халкъ уч духънади рябкъюру ва, дурарин язухъ дубхъну, Дугъу уьзрар кайидар сагъ апІуру.
- ¹⁵ Хябяхъ гъабшиган, Исайихъна дуфну, ученикари Дугъаз кІуру: – Му йишв касра адру йишв ву, вахтра сарун къан дубхъна, халкъар деет, гъит дурари, багарихъ хъайи гъулариз душну, чпиз ипІруб гъадабгъри.
- ¹⁶ Хъа Исайи дурариз кІуру: – Дурар наанакІа гъягъюб лазим дар, дурариз ипІруб учву тувай.
- ¹⁷ Ученикари Дугъаз гъапи: – Учухъ мушваъ, хъуб уьлна къюб балугътІан гъайри, фукІа хъадарчухъ.
- ¹⁸ Исайи ученикариз, дурар Чахъна аькъин, кІуру.
- ¹⁹ Ва халкъдиз майдандиин деуб амур дапІну, гъадму хъуб уьлна къюб балугъ гъадагъну, завуздидилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, уьлер гъудутІну, ученикарихъна тувру, хъа дурари халкъдиз тувру.
- ²⁰ Вари халкъди ипІуру, тухъ шулу ва хъиригъу къацІари йицІикъюб тавра ацІру.
- ²¹ Уьлна балугъ гъипІу жиларин къадар хъуд агъзурихънакъан вуйи. Дурарихъна хъана дишагълийирина бицІидарира гъипІнийи.

- 22 Мидин къяляхъ Исайи, Чав сабан халкъ гъаъри имиди, Чан ученикариз люткейиъ эъну, Галилей гъюлин тмуну гъирагъдихъна сирнав апӀуб амур апӀуру.
- 23 Халкъ алдабгъиган, Иса, ялгъузди ккарагбан бадали, дагъдиз удучӀвуру ва хябяхъдизкъан сарди гъадушваъ гъузру.
- 24 Хъа лютке гъюлин гъацӀкъяларизкъан дурубкънайи ва думу лепйири зарбди ккалабкъурайи, гъаз гъапиш гъаншар микӀ хъиврайи.
- 25 Ахсрар ккиврайи вахтна Иса гъюлилан ликар алдагъури люткейихъна гъюрайи.
- 26 Хъа ученикариз, Думу гъюл'инди гъюри дяркъну, гъаци гучӀ гъабхънийики, Думу гъарантуси гъугъужвну, дурариан гучӀбан гъарйир адахъуру.
- 27 Ва гъадмусяаът Исайи дурариз гъапи: – ЮкӀв ижми апӀинай, му Узу вуза, гучӀ мапӀанай.
- 28 Хъа Петри Дугъаз гъапи: – Я Агъа, эгер дугъриданра Уву вуш, узуз Увухъна штун зиинди гъюз амур апӀин.
- 29 Дугъу гъапи: «Гъач». Ва люткейиан эдеъну, Петр штуинди гъягъюз хъюгъю ва, Исайихъна хъуркърайиган,
- 30 гужал микӀ хъивну гъябкъюрлик гучӀ кабхъру ва, ккахъуз хъюгърайири, чӀигъар апӀуру: – Я Агъа, узу ккахъуз мигъитана.
- 31 Исайи дишла, хил гъачӀабккнуну, думу дисуру ва дугъаз кӀуру: – Эй Уз'ин бегъем хъугъвал алдрур, уву гъаз шаклу гъахъунва?
- 32 Дурар люткейиъ учӀвган, микӀ яваш гъабхъи.
- 33 Хъа люткейиъ айидари, Дугъаз икрам дапӀну, кӀуру: «Дугъриданна Уву Аллагъдин Бай вува».
- 34 Дурар, сирнав апӀури, Геннисаретдин ругарихъна гъюру.
- 35 Иса аьгъю духъну, душван агъалйири варишвариъ хабар дебккру ва Дугъахъна вари иццурайидар хуру.

36 Дурари Исайикан анжагъ Дугъан ккуртттарин канчIарик куркIузкъан гьитуб тIалабар апIуйи. Вари Дугъак куркIрудар сагъ шуйи.

Матта 15

1 Мидин къяляхъ Исайихъна Ерусалимдиан фарисйирна къанунчйир гьюру, дурари кIуру:

2 – Яв ученикари ихъ абйирин аьдатар гъаз кIули гъахурадар? Дурари, уьл ипIруган, хилар жикIурадар!

3 Хъа Исайи дурариз жаваб вуди гъапи: – Учвур, ичв аьдатар уьрхбан бадали, Аллагъдин табшуругъар гъаз кIули гъахурадарчва?

4 Аллагъди табшурмиш гъапIундаринхъа, «адашдизна дадайиз гьюрмат апIинай» ва «адашдизна дадайиз люкънар апIур абжализ лайикъ ву», кIури.

5 Хъа учву фу кIури шулчва? Эгер сари чан дадайиз вая адашдиз «Узу увуз буржлу вуйиб Аллагъдиз бахш дапIназа», гъапиш,

6 дугъу сарун чан адашдизна дадайиз гьюрмат апIуб лазим дар, кIурачва. Гъамци кIури, Аллагъдин гаф тамам апIурадарчва.

7 Эй къюб маш гъяйидар! Ишая пайгъамбри ичв гъякънаан хуб ужуди дупна:

8 «Гъаму адмийири Узуз гьюрмат ушвниинди апIура, хъа дурарин юкIвар Узхъан ярхла ву.

9 Давди дурари Узуз икрам апIура, фицики дурари инсанарин аьдатар уьрхюз улупура».

10 Хъасин Исайи, халкъдиз дих дапIну, кIуру: – Узухъ хъебехъай ва аннамиш апIинай:

11 ушвниъ убчIврайибди ваъ, хъа ушвниан удубчIвурайибди инсан чиркин апIуру.

12 Къандиси Исайиз багахъ духъну, ученикари кIуру: – Фарисйириз Уву гъапибдикан гиран гъабшиб, аьгъяйвуз?

- 13 Исайи жаваб вуди гъапи: – Чав ктриву гъарсаб рук-кюл Аършарин Йиз Адашди ччивариан уьчЮбгъиди.
- 14 Дурарикан фикир мапІанай. Дурар, улихъ гъучІвну, курар хъади гъягъюрайи курар ву. Хъа кури кур хъади гъягъруган, дурар кьюридра ичІаъ ахъди.
- 15 Мидиз жаваб вуди Петри кІуру: – Учуз тахалусдин мяна ачухъ апІина.
- 16 Исайи гъапи: – Учвурa гъамцдарин гъавриъ ахънаданчва?
- 17 Ушвниъ убчІвуб вари фуниз рубкърувалин ва дилинтина чІатинди удубчІвну гъябгърувалин гъаз гъавриъ ахърадарчва?
- 18 Хъа ушвниан удубчІвурайиб кІваанмина гъюра, ва диди инсан чиркин апІура.
- 19 Фицики чІуру ниятар, йивбар-йихбар, къяппавалар, аърбатанвалар, икІ апІбар, кучІлар, футнйир – гъамрар вари кІваан удучІвурайидар ву.
- 20 Гъамцдари инсан чиркин апІуру, хъа дижрикІру хиларихъди уъл гъипІну кІури, инсан чиркин шлуб дар.
- 21 Хъасин дилин удучІву, Иса Тир ва Сидон шагърарин аътрафариз гъягъюру.
- 22 Магъа Хананей уълкейиан вуйи сар дишагълийи, ишури дуфну, Исайиз кІуру: – Я Агъа, Давудгъярин Бай, йиз язухъ апІина! Йиз риш, жинар кучІвну, ахю балайикк кка.
- 23 Хъа Исайи дугъаз чІалкъан гъапундайи. Ученикари, багахъ духъну, Исайикан ккун апІуру: – Думу дишагъли хъутІуркк, гъаз гъапиш дугъу ихъ къяляхъ чІигъ хъипна.
- 24 Дугъу жаваб вуди кІуру: – Узу анжагъ Израилин хъудургнайи чарвйирихъна Гъаънайир вуза.
- 25 Хъа дишагълийи, дуфну, дугъаз икрам дапІну, кІуру: – Я Агъа, узуз кюмек апІин сарун.

- 26 Хъа Исайи гъапи: – Баяр-шубарихъан тадабгъну, уъл хуйириз ккипуз хай даршул.
- 27 Хъа дишагълийи жаваб туву: – Дюзди кІурава, Агъа, хъа хуйирира чпин эйсийин суфрайилан ахъу улин урklar итІуру.
- 28 Гъадмуган Исайи дугъаз кІуру: – Эй дишагъли! Яв хъугъувал зурбаб вуяв. Гъит увуз ккуниганси ибшри. Ва дугъан риш гъадмусяаьт сагъ гъахънийи.
- 29 Гъадлин гъудучІвну, Иса Галилей гъюлихъна гъюру ва, саб тепейиина за духъну, деъру.
- 30 Дугъахъна ликудар, дярябкърайидар, чІал дибиснайидар ва гизаф жара уъзарр кайидарра хъади ахъючІвеъ халкъ уч шулу. Уъзурлуйир Дугъан багахъ дитру, Дугъу дурар сагъ апІуру.
- 31 Ва гъаддиз, чІал дибиснайидар чІалниина дуфну, сакъатлудар сагъ духъну, ликудар рягъятди лицури ва кур духънайидарин уларихъ акв гъибшну гъябкъган, халкъ мягътал гъахънийи ва Израилин Аллагъдин адар апІуз хъюгънийи.
- 32 Хъасин Исайи, ученикариз дих дапІну, кІуру: – Узуз адмийир гъяйиф вузуз. Магъа, дурарин Узухъди хъади шубуд йигъ ву, хъа дурариз ипІруб адар. Мурар рякъюъ зяиф дархъбан бадали, фукІа-мукІа дирипІди, дурар деетидарза.
- 33 Ученикари Дугъаз кІуру: – Гъаму вари халкъ тухъ апІрубкъан уъл му ичІи йишваъ наънан абгуча?
- 34 Исайи дурариз кІуру: – Учвухъ швнуб уъл хъачвухъ? Дурари кІуру: – Ургуб уълна сакъюдар балугъар.
- 35 Исайи, халкъдикан жилиин деуб ккун дапІну,
- 36 гъаму ургуб уълна балугъар гъадагъуру ва, Аллагъдиз чухсагъул кІури ккарагну, уълер гъудутІну – ученикарихъна, хъа ученикари халкъдиз тувру.

- 37 Дипіну вари аціру, хъа хъиригъу къаціари ургуб тавра аціру.
- 38 Уълна балугъ гъипіу жиларин къадар юкъуд агъзурихънакъан вуйи, дурарихъна хъана дишагълийирира, бицідарира гъипінийи.
- 39 Хъасин Иса, халкъ деетну, Учв люткейиъ эъну, Магдала кІуру юрдназ гъафнийи.

Матта 16

- 1 Саб арайилан фарисйиринна саддукйири, Исайин багахъна дүфну, думу ахтармиш апІуз ккунди, аършариан чпиз саб аьлааматнан лишан улупуб ккун апІуру.
- 2 Хъа Исайи дурариз жаваб вуди кІуру: – Ригъ алабхъурайиган, учву: „Закур ригъ апІиди, гъаз гъапиш зав уъруди а“, – кІуручва.
- 3 Хъа гъирин ухди: „Гъи селсиб мархъ убгъиди, гъаз гъапиш зав уъруди а“, – кІуручва. Эй, къюб маш гъайидар! Завуз дилигну, гъава аьгъю апІуз шулчвухъан, хъа гъаму шулайи ляхнарин гъавриъ ахъуз шуладарчвухъан.
- 4 Хътругъру ва аърбатан гъамусдин адмийири аьлааматнан лишнар улупуб ккун апІура, хъа дурариз, Юнус пайгъамбрин кІул’ина гъафи аьлааматналан гъайри, жара аьлаамат рябкъидар. Гъамци дупну, Иса дурарихъан гъудучІвну гъягъюру.
- 5 Дурар гъюлин тмуну гъирагъдихъна ктучІвиган, Дугъан ученикарин уълер гъадагъуб кІваълан дубшнади гъабхъну.
- 6 Исайи дурариз кІуру: – Лигай-гъа, фарисйиринна саддукйирин дунихъан ихтият йихъай.
- 7 Ученикар: «Му учу уълер гъададагъиган кІурайиб вуйкІан», – кІури, фикрик кахънийи.
- 8 Дурар фтикан улхураш аьгъяди, Исайи дурариз кІуру: – Уълер гъадагъундарча кІури, гъаз фикрарик кахъначва, хъугъвал адрудар.

- 9 Учву гьамусра фтинкIа гьавриь ахьнаданчва? Хьа хьуд агъзур кас тухъ гьапIу хьуб уьлкан хьиригъу къацIари швнуб тавра ацIнуш, кIваълан гьубшнийичв?
- 10 Ясана юкъуд агъзур касдигъна пай гьапIу ургуб уьлкан хьиригъу къацIари швнуб тавра ацIнуш, учвуз гьархнайин?
- 11 Учву гьаз гьавриь ахьрадайкIан? Узу уьлкан улхурадарза, хьа фарисйиринна саддукйирин дунихъан ихтият йихъай! кIураза.
- 12 Гьадмуган, Дугъу дунихъан ваъ, хьа фарисйиринна саддукйирин кучIлин аьгьюваларихъан ихтият йихъай, кIурайивалин дурар гьаври ахънийи.
- 13 Хьа Филипдин Кесария кIуру шагърихъна гьафиган, Исайи Чан ученикарихъан гьерху: – Адмийири Инсаниятдин Бай фуж ву, кIури, гьисаб апIура?
- 14 Дурари гьамци кIуру: – Садари Уву – штуан апIру Ягъ'я ву, тмундари – Ил'яс ву, кIура, шубурпидари – Еремия вая жара пайгьамбрарикан сар ву, кIури, гьисаб апIура.
- 15 Хьа Исайи: – Хьа учву, Узу фуж ву кIури, гьисаб апIурачва? – пну, гьерхру.
- 16 Петри: – Уву Месигъ, чIиви Аллагъдин Бай вува, – пну, жаваб тувру.
- 17 Гьадмуган Исайи дугъаз жаваб вуди гьапи: – Уву бахтавар вува, Юнусдин бай Симон, гьаз гьапиш увуз му, инсанари ваъ, хьа Аьршарин Йиз Адашди ачмиш гьапIунвуз.
- 18 Хьанара кIуразавузки, уву, гьацира Петр яна Гьарз вува ва гьаму гьарз'ин Узу Йиз хьугънайидарин бин ккабалгидиза, думу сарихъанра дабгъуз хьибдар, гьеле аьжалихъанна.
- 19 Узу увухъна Аьршарин Паччагълугъдин ачар тувдиза, ва уву жилариин фу гьадагъа гьапIиш, аьршариин гьадму гьадагъа дапIну хьибди, ва уву

жилариин фтиз ихтияр тувиш, аьршариинра гьаддиз ихтияр тувну хьибди.

20 Ва гьадмуган Исайи Чан ученикариз, Учв Месигь вуйиваликан гьич саризра дарпуб ижмишнаан гьадагъа апӀуру.

21 Гьадму вахтналан хьюгъну, Исайи ученикариз Учв Ерусалимдиз душну ккуниваликан, душаваь ахьюдари, ахьюну маллйири, кьанунчйири Учв гизаф аьзабарикк ккитруваликан ва Учв йивну йикӀруваликан, шубудпи йигъан чӀиви шлуваликан ктибтуз хьюгънийи.

22 Хьа Петри Иса гьирагъдиз гьадаьну, Дугъан гафар гьадатӀуз хьюгъру: – Аллагъди Увуз рягъим апӀри, я Агъа! Яв кӀул'ин дицисдар кьазйир улулукъри.

23 Исайи, Петрихьинди илдицну, гьапи: – ГьудубчӀв Узхьан, иблис! Уву Узу рякъ'ан адаурава, гьаз гьапиш яв фикрар адмийирин фикрар вуяв, хьа Аллагъдин ваь.

24 Хьасин Исайи Чан ученикариз гьапи: – Шлиз Узухъди гьюз ккундуш, думу, чан тямгъяр дирчну, чан хач гьадабгъну, Узухъди гьюри.

25 Шлиз чан уьмур уьбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди. Хьа шли Узу бадали чан уьмур пуч гьапиш, дугъаз думу бихьиди.

26 Чан уьмур гьудубгу касдиз, вари дюн'я чаз гьабшишра, фу хайир ахъа? Чан уьмур кьяляхъ апӀбан бадали, дугъу фициб кьимат тувди?

27 Фицики Инсаниятдин Бай Чан Адашдин аднаьди, Чан малайикарра хьади гьиди, ва гьадмуган гьарсар касдиз, чан ляхнариз лигну, кьимат тувди.

28 Дюзди кӀуразачвуз: мушв'ин дийигънайидарикан сакьюдари, чпин аьжал хьубкьайиз, Чан Паччагьлугъдиь учӀврайи Инсаниятдин Бай рякьиди.

Матта 17

- 1 Йирхьуд йигълан Исайи Петр, Якъуб ва дугъан чве Югъан гъадагъну, сарун жарар фужкIара хътарди, ягъли дагъдиина гъягъюру.
- 2 Хъа Иса дурарин улихъ дигиш шулу: Дугъан маш рябкъюри-рябкъюри ригъси нурлу гъабхънийи, хъа палтар – йифси лизи.
- 3 Дурарин улихъна Исайихъди гафар апIурайи Мусана Ил'яс ачмиш шулу.
- 4 Гъадмуган Петри Исайиз гъапи: – Я Агъа! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Увуз ккундуш, мушвахъ шубуб паж апIуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз.
- 5 Дугъу гъамци кIури имиди, зав'ан дурариина аку диф ис шулу, ва сабпну дифрагъян гъамциб сес гъюру: «Му Йиз масан Бай вуйиз. Узу Мугъ'ин гизаф рази вуза! Гъамгъахъ хъебехъай!»
- 6 Му сес гъеебхъу ученикариз яманди гучI гъабхънийи, ва дурар, икрам апIури, жил'ина ахънийи.
- 7 Исайи, дурарихъна дугъну, хил кучну, кIуру: – Гъудужвай, гучI мапIанай.
- 8 Хъа ученикариз, кIулар за дапIну гъилигган, Исайилан гъайри фужкIа гъяркъюндайи.
- 9 Хъа дурар дагъдилан гъюруган, Исайи дурариз ижмишнаан гъапи: – Инсаниятдин Бай, дукIну, чIиви хъайиз, гъаму учвуз гъябкъюбдикан саризра макIанай.
- 10 Хъа ученикари Исайихъан гъерхру: – Къанунчйири, сифте Ил'яс дугъну ккунду, гъаз кIура?
- 11 Исайи дурариз гъамци жаваб туву: – Дугъридан Ил'ясди, улихъмиди дугъну, вари ккабалгну ккунду;
- 12 Хъа кIуразачвузки, Ил'яс гъафну, амма инсанариз думу аьгъю гъахъундар, ва дугъкан дурари чпиз ккуниб гъапIну. Гъаци Инсаниятдин Бализра дурарин хиларилантина аьзабар хъиди.

- 13 Ва гъадмуган ученикар Иса штуан апІру Ягъ'яйикан улхурайивалин гъаври ахънийи.
- 14 Дурар халкъдихъна гъафиган, сар касди, Исайихъна дуфну, Дугъан улихъ къамкъариина ис духъну,
- 15 кІуру: – Я Агъа! Йиз балин язухъ апІина! Думу гъарза шула ва читин аьзабарикк ккахъра, чІур шули, цІиъ ва штуъ урсрира шулу.
- 16 Узу думу Яв ученикарихъна хъади гъафунза, амма дурарихъан думу сагъ апІуз гъабхъундар.
- 17 – Эй хътругъру инсанар! – кІуру гъадмуган Исайи. – Узу учвухъди филадизкъан гъузди, кІурачва?! Узу учву филадиз аьгъ апІуза?! Думу Узухъна абкъинай!
- 18 Исайи буйругъ тувну, жин утІубкку, ва бай гъадмусяьтди сагъ шулу.
- 19 Хъасин ученикари сасарди, Исайихъна дуфну, Дугъхъан гъерхру: – Хъа учхъан думу утІубккуз гъаз гъабхъундайикІан?
- 20 Исайи дурариз гъапи: – Учву дериндиан хъугъну адрувалиан, фицики дюзди кІуразачвуз: эгер учвуъ саб биціи дилсибкъан хъугъувал ади гъабхъиш, учву гъатму дагъдиз: «Гъамлин гъатинди гъудубчІв», гъапиш, думу тинди гъудубчІвур, ва учв'ан удудукъруб фукІа хъибдар.
- 22 Чпи Галилейиъ айи вахтна, Исайи ученикариз гъапи: – Инсаниятдин Бай багарихъди инсанарин хилиз тувди.
- 23 Дурари Думу йикІиди, ва шубудпи йигъан Думу чІиви хъиди. Дугъу гъаци гъапиган, ученикар гизаф пашман гъахънийи.
- 24 Дурар Кафернагъумдиз гъафиган, Аллагъдин хулаз налук гъюдюбхюрайидари, дуфну, Петриз кІуру: – Ичв Мялимди Аллагъдин хулаз налук тувдаринхъа?
- 25 Петри: – Ав, тувру, – гъапи. Ва Петри хулаъ учІвну, чан ушв абццайизра, Исайи дугъаз суал туву: – Уву фици фикир апІурава, Симон

Петр: гьаму дюн'яйин паччгъари шилхъан налукар гьадагъури шулу – чпин баярихъан, даршиш миди вуйи инсанарихъан?

26 Петри жаваб туву: – Миди вуйи инсанарихъан. Думуган Исайи дугъаз гъапи: – Гъаци вуйиган, дурарин баяр налукариккан азад ву.

27 Амма ухъкантина дурар инжик дархъбан бадали, гъюлихъна душну, гъармах ккипну, сифте хъабхъу балугъ гъанзуйихъан хъадабгъ; ва дидин ушв абццган, душваъ лазим къадар арсран пул бихъидивуз; думу балугъин ушвниан адабгъну, Узхъандина увхъанди вуйи налукнаанди дурарихъна тув.

Матта 18

1 Гъадму вахтна, Исайихъна дуфну, ученикари гъерху: – Аършарин Паччагълугъдиъ вартІан ахъюр фуж ву?

2 Исайи, сар бицірииз дих дапІну, думу дурарин къялаъ дерккну,

3 кІуру: – Гъякъ кІуразачвуз, учву ичв юкІвар дигиш дапІну, биціи баярси дархъиш, Аършарин Паччагълугъдиъ учІвидарчва;

4 гъаци вуйиган, фуж гьаму биціи байси мютІюгъ гъахъиш, гъадму Аършарин Паччагълугъдиъ ахъюрра ву.

5 Ва шли Узу бадали сар гъамцир биціир къабул гъапиш, дугъу Узу къабул апІура;

6 хъа шли Узухъ хъугънайи гьаму зяифдарикан саркъан рякъ'ан адаиш, дугъаз, чан гардандиъ рягънин ахал ипну, гъюлизди гатІахъуб ужу шлийи.

7 Тямягълу дюн'яйиз бала хъибди. Нефс-тямягъ адарди, дюн'я гъубзурдар, амма нефс-тямягъ арайиз гъюбан тахсиркар ахъю балайикк ккахъди.

8 Эгер яв хили, вая яв ликри уву тямягнахъна гъахури аш, думу хъадабтІну, ярхлаз гатІабхъ: ккудудубкІру уьмриъ хил хътарди, вая лик

ккадарди учІвуб ужу вувуз, жегъеннемдиъ ккудудубкІру цІигъ ургури хъайиз.

⁹ Яв ули уву тямгънахъна гъахураш, думу адабгъну, ярхлаз гатІабхъ: увуз, къюб ул ади, жегъеннемдин цІигъ ургайиз, саб ул ади, ккудудубкІру уъмриъ учІвуб ужу вувуз.

¹⁰ Лигайгъа, бицідар вара ул'ан миидитанай, фицики дугъриданра дурарин малайикар Аършарин Йиз Адашдин машнахъ шулу.

¹² Фици фикир апІурачва? Варж марчч сивариъ айи кас, дурарикан саб гъудубгиш, урчІвцІурна урчІвуб гъитну, гъудубгу сабдихъ лицуз дурушди гъузрин?

¹³ Ва эгер думу гъибихъиш, дюзди кІуразачвузки, думу урчІвцІурна урчІвуб дудругдариинтІан, саб гъаддиин артухъди шад хъиди.

¹⁴ Гъаци ичв Аършарин Адашдизра гъаму бицідарикан саркъан дургну ккундар.

¹⁵ Эгер яв гъардши увуз къаршуди гунагъ шлу ляхин гъапІиш, душну, сарна-сарди гаф-чІал дапІну, дугъаз чан тахсир кидибт. Эгер увухъ хъебехъиш, дугъкан увуз хъана гъардаш хъиди.

¹⁶ Эгерки дугъу чан тахсир кІул'ин дибрисиш, жвувахъди хъана сар вая къюр кас хъади гъарах, гъадму шагъидари гъарсаб гаф тасдикъ апІруганси.

¹⁷ Дурарихъра хъебехъиш, мидкан хъугънайидариз йип; хъа хъугънайидарихъра хъебехъиш, сарун думу аллагъсузсир, ясана налук гъюдюбхрурсир гъисаб апІин.

¹⁸ Дюзди кІуразачвуз: учву жилариин фу гъадагъа гъапиш, аършариинра гъадму гъадагъа дапІну хъибди; ва учву жилариин фтиз ихтияр тувиш, аършариинра гъаддиз ихтияр тувну хъибди.

¹⁹ Гъацира дугъриди кІуразачвузки, эгер жилиин учвкан къюри сатІиди фукІа тІалаб гъапІиш, Аършарин Йиз Адашди думу тамам апІиди.

- 20 Фицики кьор вая шубур кас Йиз ччвурнахъ уч гъашиш, дурарин арайиъ Узу хьидиза.
- 21 Гъадмуган Петри, Исайихъна дуфну, гьерхру: – Я Агъа! Узуз кьаршуди йиз гьардши гунгьар апІури гъашиш, швнубан дугълан хил алдабгъну ккунду? Ургубан?
- 22 Исайи дугъаз кІуру: – Увуз «ургубан» кІурадарза, хъа ургІур ражари ургубан.
- 23 Гъаддиз Аьршарин Паччагълугъ чан гьуллугъчйирихъди гъякъ-гъисаб апІуз ккун гъабхьи паччагъдиз ухшар ву.
- 24 Паччагъди гъякъ-гъисаб апІуз хъюгъиган, дугъахъна гизаф миллионариинди пул буржлу вуйи сар гьуллугъчи хъади гьюру.
- 25 Хъа дугъаз бурж къяляхъ апІуз пул адарди хъпаз лигну паччагъди, думура, дугъан хпирра, веледарра ва дугъаз айи-адруб вари масу тувну, бурж ктипуз амур апІуру.
- 26 Гьуллугъчи дугъан ликарикк дахъну: «Я паччагъ! Саціб аьх апІин, хъасин вари бурж ктипидиза», кІури, ккарагуз хъюгъру.
- 27 Паччагъди, рягъим дапІну, дугъаз бурж гъялал дапІну, думу деетуру.
- 28 Амма думу гьуллугъчийи, дилин удучІвиган, чан юлдшарикан чаз варж динар пул буржлу вуйир дагну, думу дидисну: «Увук кайи йиз бурж ча», кІури, думу бугъмиш апІуз хъюгънийи.
- 29 Гъадмуган дугъан юлдаш, дугъан ликарикк ккархъну, «саціб сабур апІин, яв бурж туварза», кІури, ккарагуз хъюгъю.
- 30 Амма мугъаз мюгълет тувуз ккун гъабхъундар ва, душну, бурж тувайизкъан, думу душтагъдиъ иту.
- 31 Му ляхин гъябкъю дугъан юлдшар гизаф мюгътал ва пашман шулу ва, дуфну, паччагъдиз вари гъабши-гъабшиси ктибтуру.
- 32 Гъадмуган паччагъди гьуллугъчийиз дих дапІну, кІуру: «Эй угъраш лукІ! Уву миннат апІбаз лигну, увуз яв думу бурж гъялал гъапІнийза.

33 Узу увуз гъялал гъапубси, увхъанра яв юлдшиз гъялал апуз шулдайнухъанхъа?”

34 Хъял кубчІву паччагъди думу, вари бурж ктипайизкъан, аьзабар тувуз, жаллатІарихъна тувру.

35 Гъамци Аьршарин Йиз Адашдира, учвкан гъарури чан гунгъар кайи гъардшилан кІваантІан хил алдадабгъиш, учвузра гъаци апІиди.

Матта 19

1 Гъаму вари гафар дупну ккудукІхъан, Иса Галилей уълкейиан удучІвну, Ярдан нирин тлихъан терефнаъ айи Ягъудияйин аьтрафариз гъягъюру.

2 Дугъан къяляхъди гизаф инсанар гъюру, ва Дугъу душваъ гизафдар сагъ апІуру.

3 Хъасин Исайихъна фарисйир гъюру, дурари, Думу ахтармиш апІуз ккунди, гьерху: – Фициб себегъабхъишра, Къанундиинди жилириз хпир гъадауз ихтияр айин?

4 Дугъура дурариз жаваб вуди кІуру: – Инсанар халкъ ГъапІури дурар сифтейиан жилирна хпир вуди халкъ гъапІуб Гирами китабарик гъурхунданчвахъа?

5 Гъаддиз жилир, адашна дада гъитну, чан хпирик карсди ва дурар къюрд саб беден хъиди.

6 Гъаци вуйиган, дурар сарун къюб ваъ, хъа саб беден ву. Гъамци Аллагъди китІдар инсанди жара дапІну ккундар.

7 Фарисйири Дугъан жавабназ кІуру: – Дици вуш Муса пайгъамбри, жара хъпан кагъаз тувну, хпир гъадауз шулу, гъаз дупнахъа?

8 Исайи дурариз жаваб тувру: – Мусайи, ичв гъициркъу юкІвариз дилигну, учвуз ичв хпарихъди жара хъуз ихтияр тувну, хъа сифтейиан дици дайи.

9 Амма кІуразачвузки: къяппавал себегъарди шли чан хпир гъадаъну, жарар гъахиш, гъадгъу чав къяппавал апІура.

- 10 Гъадмуган Исайин ученикари дугъаз кІуру: – Эгер гъамциб гъял вуш, зат хпир дархуб ужу ву.
- 11 Исайи дурариз гъапну: – Му гаф варидарихъан къабул апІуз шулдар, думу чпиз удукъувал тувнайи жиларихъантІан къабул апІуз даршул.
- 12 Гъацисдар жилар аки, садар бабкан шлуган эвлемиш хъуз даршлудар, садар адмийири хаси апІуру, хъа гъацдарра аки, Аллагъдиз гъуллугъ апІури гъузбан бадали, чиб эвлемиш даршули гъузру. Гъавриъ ахъуз шлур, гъит, гъавриъ ахъри.
- 13 Хъасин Исайихъна, хилар иливну, дурариз уж’вал ккун апІбан бадали бицідар хуру, хъа ученикари дурар хътІурккури шулу.
- 14 Амма Исайи гъапи: – Бицідар узухъна гъюз гъитай, гъадагъа мапІанай, фицики Аършарин Паччагълугъ гъацдаринуб ву.
- 15 Исайи дурариин хилар иливну, хъасин Думу дилин удучІвну гъягъюру.
- 16 Саб ражари, сар живан дуфну, Исайихъан гъерху: – Я Мялим, узуз ккудудубкІру уьмур рубкъбан бадали, узу фициб ужуб ляхин дапІну ккунду?
- 17 Исайира дугъаз кІуру: – Узхъан ужувлакан гъаз гъерхрава? Ужур вуйир анжагъ сар АллагътІан адар. Аллагъди увуз ккудудубкІру уьмур тувну ккундуш, Дугъу Мусайилантина тувнайи табшуругъар вари тамам апІин.
- 18 – Фу табшуругъар? – гъерхру Дугъхъан живанди. Исайи кІуру: – «Адми миликІан», «къяппавал мапІан», «мигъитІибкІан», «кучІлин шагъидвал мапІан»,
- 19 «Адашдизна дадайиз гъюрмат апІин» ва «яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин».
- 20 Живанди Исайиз кІуру: – Узу гъамрар вари тамам апІураза, сарун фу ккими узуз?

- 21 Исайи дугъаз гъапи: – Эгер увуз гъуркІу кас хъуз ккундуш, душну, яв айи-адруб масу тув, гъадмуган аьршариъ яв девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач.
- 22 Му гафар гъеерхъу живан пашманди гъудучІвну гъягъюру, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.
- 23 Исайи мушв’ин Чан ученикариз гъапи: – Дюзди кІуразачвузки, девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвуз читинди алабхъиди.
- 24 Хъанара кІуразачвуз: девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвубтІан девейиз рубдин гъюн’ан удубчІвуз рягъят ву.
- 25 Му гафар деерхъну, мюгътал гъаши ученикари Исайихъан гъерху: – Дици вуйиган, шилхъан учв уьрхюз хъиди?
- 26 Дурарихъинди дилигну, Исайи гъапи: – Инсанарихъан му удукъруб дар, хъа Аллагъдихъан удудукъруб адар.
- 27 Гъадмуган Петри жаваб вуди Дугъаз гъапи: – Магъа учу, вари гъибтну, Увухъди хъача: хъа учуз фу хъибди?
- 28 Исайира дурариз гъамци кІуру: – Дюзди кІуразачвуз: цІийи дюн’яйиъ, Инсаниятдин Бай Чан тахтнин деиган, Узухъди гъафи учвур айицІикъюб тахтнин деъну, Израилин йицІикъюб тухмин суд апІидичва.
- 29 Гъар шли Узу бадали чан хулар, вая чвйир, вая чйир, вая адаш, вая дада, вая чан веледар, вая хутлар дирчиш, дугъу гъадрар вари варж ражари артухъди гъадагъиди, ва дугъаз ккудудубкІру уьмур рубкъиди.
- 30 Му ражари гизаф сарпидар думуган ккудукІрудар хъиди, хъа ккудукІрудар – сарпидар.

Матта 20

- 1 Аьршарин Паччагълугъ – гвачІин ухди чан тІумтІин багъдиъ лихуз нежбрар агуз удучІву эйсийиз ухшар ву.
- 2 Дугъу, йигъан саб динар пул тувбан йикърар дапІну, дурар багъдиз лихуз гъаъру.

- 3 ГвачІнин урчІвуб шулади хул’ан удучІвуриз, ляхин дарди, дуфну майдандиин дийигънайи жара касар рякъюру.
- 4 Дугъу дураризра кІуру: – Учвурра йиз тІумтІин багъдиз гъачай, учвузра ичв рубкъру гъакъи тувдиза. – Дурарра гъюру.
- 5 Хъанара лисунган ва лисхъан сѣаѣт шубубдихъанна, дугъу гъаци апІуру.
- 6 Хъа сѣаѣт хъубдихъан, жарадар дуфну дийигъну рякъюру. Дугъу дураризра гъапи: – Ярхи йигъди ляхин дарди гъаз дийигъначва?
- 7 Дурари дугъаз кІуру: – Учү сарира лихуз гъидисундарчу. Думуган дугъу дурариз кІуру: – Учвурра йиз тІумтІин багъдиз гъарахай.
- 8 Хябяхъ гъабшиган, эйсийи чан мяишатдин гъулугъчийиз кІуру: – Нежбрариз дих дапІну, аьхиримжи вуди лихуз хъюгъдарилан ккебгъну, сарпидариина гъайизкъан, дурариз чпин ляхнин гъакъи тув.
- 9 Хябяхъдихъна, сѣаѣт хъубари, лихуз хъюгъдариз са-саб динар пул тувру.
- 10 Садпидарди лихуз хъюгъдари, чпиз артухъди рубкъур дупну, фикир дапІнайи; амма дураризра, йикъарнаъ айиганси, са-саб динар пултІан тувундайи.
- 11 Чпин гъакъи гъадабгъну, дурар эйсийиз чпин наразивал улупуз хъюгъю:
- 12 – Гъаму къяляхъна гъафидар саб сѣаѣтнаѣтІан гъилихундар, хъа уву дурарна ярхи йигъди убцру ригъдикк гъилиху учу саб гъапІунва.
- 13 Эйсийи дурарикан сариз кІуру: – Я дуст кас! Узу увуз гиран ктапІурадарза; уву саб динар пулихъ лихуз рази гъахъундайна?
- 14 Яв рубкъруб гъадабгъну, гъарах, увуз къанди лихуз хъюгъюризра увузкъануб тувуз ккундузуз.
- 15 Узуз йиз айибдикан узуз ккуниб апІуз ихтияр адаринхъа? Йиз мердвалиин уву гъаз бахил шулава?

- 16 Гъамци абхиримжи вуйидарикан сарпидар, хъа сарпидарикан абхиримжи вуйидар хъиди, фицики теклиф айидар гизаф ву, хъа кадагънайидар цѳиб.
- 17 Ерусалимдиз гъягъру рякъюъ Исайи, Чан йицѳикъюр ученик гъирагъдиз гъадаъну, дурариз гъапи:
- 18 – Магъа ухъу Ерусалимдиз гъягъюрахаъ. Инсаниятдин Бай абхю маллийринна къанунчѳирин хилиз тувди. Думу карснугъ йикѳугъ жаза гъадабтѳиди.
- 19 Хъасин Думу аллагъсузарин хилиз, Дугъ'ина абрвалар хуз, гъирмажарихъди Думу урчвугъ ва дариз зигугъ тувди.
- 20 Гъадму арайиъ Исайихъна, Чан баярра хъади, Зеведейин хпир гъафнийи ва, икрамнаъ ис духъну, дугъу фу-вуш тѳалаб гъапнѳийи.
- 21 Исайи дугъхъан, фу ккундуш гъерхиган, дугъу гъамци кѳугу: – Гъаму йиз къюр бализ Яв Паччагълугъдиъ сар Яв арччул, тмунур гагул терефнаъ деугъ гъита.
- 22 Исайира жаваб вуди гъапи: – Учву фу тѳалаб апѳураш, учвугъ абгъдарчвугъ. Уз'ина гъюз ккайи абзабар учвхъан абх апѳугъ хъибдин? Дурари: «Ав, шулчухъан», – гъапнѳийи.
- 23 Исайи дурариз гъапи: – Дугъриданна, Узу къабул апѳугъ ккайи абзабар учвугъ абх апѳарчва, хъа Йиз арччулна гагул терефарихъинди дитувал Узлан асиллу дар: думу йишвар, Йиз Адашди шлиз улупнаш, гъадрариндар ву.
- 24 Му гафар гъеерхъиган, имбу йицѳур ученикди гъадму къюр чвуччвкан зарбди хъял апѳугу.
- 25 Хъа Исайи, дурариз вардариз дих дапѳугу, кѳугу: – Халкъарин гъякимари дурарин зиин агъавал апѳурайивал ва абхюдари дурарин зиин чпин гъюкум улупурайивал учвугъ абгъячвугъ.

- 26 Хъа ичв арайиъ дици дарибшри: шлиз ичв арайиъ кІулинур хъуз ккундуш, гъит думу ичв гъайгъушнаъ ишри.
- 27 Шлиз ичв арайиъ сарпир хъуз ккундуш, гъит ичв лукІ ишри.
- 28 Гъаци Инсаниятдин Байра Чаз жарадари гъуллугъ апІбан бадали ваъ, хъа Чав гъуллугъ апІбан бадали ва гизафдарин гунгъарилан хил алдабгъуз кІури Чан уьмур тувбан бадали Дуфнайир ву.
- 29 Иса ва Дугъан ученикар Ерихондиан удучІвурайиган, дурарин къяляхъди гизаф халкъ гъюз хъюгъю.
- 30 Ва магъа рякъюхъ деънайи къюр кури, чпин багхъантина Иса гъягъюрайивал аьгъю дубхъну, ахю сесниинди гъапи: – Я Давудгъярин Бай! Ич язухъ апІина!
- 31 Халкъди дурариз ккебехъ кІуйи, аммаки дурари хъанара зарбди чигъар апІуз хъюгъю: – Я Агъа, Давудгъярин Бай! Ич язухъ апІина!
- 32 Иса дугъужву ва, дурариз дих дапІну, гъапи: – Узкан фу ккундучвуз?
- 33 Дурари Исайиз кІуру: – Я Агъа, ич улар сагъ шлуси апІина.
- 34 Исайи, язухъ дапІну, дурарин уларик хил кучу, ва сабпну дурарин улариз рякъюз хъюгъю, хъа дурарра Дугъахъди гъягъюру.

Матта 21

- 1 Дурар Ерусалимдиз багахъ духъну, Елион дагъдиин али Вифания кІуру гъулахъна гъафиган, Исайи гъамциб буйругъ тувну, къюр ученик гъаьру:
- 2 – Гъатму ичв гъаншариъ айи гъулаз гъарахай, душваъ, дибтІнайи дажи ва дидин гъудугъ рякъидичвуз; гъадрар, тудурчну, Узухъна аькъинай.
- 3 Ва нагагъ учвуз шликІа фукІа гъапиш, дурар Агъайиз бакарди ву, Дугъу дурар дишлади къяляхъ апІиди, йипай.
- 4 Му мици хъуб пайгъамбри дупнайи исихъайи гафар кІулиз удучІвбан бадали шулайи ляхнар вуйи:

- 5 «Ерусалим шагъриз йипайки, магъа, яв Паччагъ, даждиин элеъну гъюра. Думу учвухъна гъудгъиинди, Фурс ктарди, гъиди».
- 6 Ученикари, душну, Исайи чпиз гъаписи гъапѹ.
- 7 Дажина гъудугъ хъаъну гъахнийи, ва дурарин чпин палтар илирчнийи. Иса дурарин заълан элеънийи.
- 8 Халкъдикан гизафдари чпин палтар, хъа имбудари гъарарин цирклар-кюлерра рякъюкк ккирчуйи.
- 9 Исайин улихъдира, къяляхъдира гъюрайи халкъди чѹигъар апѹри гъахъну: «Давудгъярин Бализ тяриф! Агъайин ччвурнахъ Гъюрайириз уж'вал ибшири! Аършариз тяриф!»
- 10 Иса Ерусалимдиъ учѹвиган, вари шагъур гъяракатназ гъафи; варди: «Му фуж вуйкѹан?» кѹури, гъерхуйи.
- 11 Хъа халкъдигъян: – Му Галилейин Назаретдиан вуйи Иса пайгъамбар ву, – кѹури, жаваб тувнийи.
- 12 Иса Аллагъдин хулан гъяятдиз гъафи. Душваъ ариш-вериш апѹрайидар вари утѹукку, пул дигиш апѹрайидарин устларна луфар масу туврайидарин кусрийир ккитѹикѹу.
- 13 Исайи дурариз гъамци кѹурайи: – Йиз хулаз ккарагру хал пиѹи», кѹури диѹикѹна, хъа учву дидкан тѹарашчѹирин мугъара дапѹначва.
- 14 Хъасин Аллагъдин хулаз Исайихъна гизаф курарна ликудар хуру, ва Дугъу дурар сагъ апѹуру.
- 15 Дугъу апѹрайи аьлапатнан ляхнар ва, «Давудгъярин Бализ тяриф!» кѹури, чѹигъар апѹрайи баяр-шубар дяркъну, аьхюну малѹир, къанунчѹир хъюлу аѹѹуру.
- 16 Ва дурари Дугъаз кѹуру: – Мурари фу кѹураш, Увуз ебхъурануз? Исайира дурариз кѹуру: – Ав, ебхъуразуз. Хъа учву Гирами китабарик: «Мухрихъ хъайидарин ва биѹидарин мелзналан Узуз тярифнан гафар пуз гъитдива», пну диѹикѹнайиб гъурхундарнучвахъа?

- 17 Дурар гьадушв'ин илмиди, Иса Вифания к'уру гьулаз гьушнийи ва душваъ йишв адап'нийи.
- 18 Гвач'нин шаг'риз хьадакнугьурайи Исайиз рякьюъ гаш шулу.
- 19 Ва, рякьюн гьвалахъ инжирин гьар дябк'ну, Думу дидин багах'на гьушу, амма к'ажарилан гьайри, дидигъ фук'а гьибих'ундайи. Исайи, му гьариз сарун асуллагъ бегьер дарибхрива, пну, амур гьап'нийи. Инжирин гьар сабпну гьеебцц'нийи.
- 20 Му агьвалат гьабкью ученикар мягьтал гьах'нийи: – Инжирин гьар мици сабпну фици гьеебцц'нийк'ан? – гьапи дурари.
- 21 Исайи дурариз жаваб вуди гьапи: – Гьякъ к'уразачвуз, эгер учвуз хьугьувал аш ва учву шаклу даршиш, му инжирин гьарин к'ул'ина гьафиб гьубзри, учву гьатму дагьдиз: «Яв йишв'лан улдубч'вну, гьюлиъ убс», гьапиш, гьадмура тамам хьибди.
- 22 Хьугьувал ади учву ккарагури фу ккун гьап'иш, гьадму хьибдичвуз.
- 23 Хьасин Исайи, Аллагьдин хулан гьаятдиз дуфну, агьювалар улупурайиган, Дугах'на ахью мал'йирна, к'анунч'йирна ахьюдар гьюру. Дурари гьерхру: – Уву му ляхнар фициб гьюкмиинди ап'урава? Шли Увуз гьацдар ляхнар ап'уз гьюкум тувну?
- 24 Исайи дурариз жаваб вуди гьапи: – Узура учвуз саб суал тувдиза. Эгер учву Узуз жаваб тувиш, Узура учвуз, мурар фициб гьюкмиинди ап'ураш, пидизачвуз.
- 25 Штуан ап'ру Ягь'йиз штуан ап'уз ихтияр шли тувну: Аллагьди, даршиш инсанари? Дурар, фикрарикк кках'ну, чиб-чпикди гьамци пуз хьюгьру: – Эгер ухью «Аллагьдих'ан» гьапиш, Дугью ухьюз: «Дици вуш, дугахъ гьаз хьугьундарчва?» пиди,
- 26 хьа «инсанарин терефнаан» пуз ухьюз халкьдих'ан гуч' а, гьаз гьапиш халкьди, Ягь'я пайгьамбар ву к'ури, гьисаб ап'ура.

- 27 Гъаддиз дурари Исайиз жаваб вуди гъапи: – Учуз агъдарчуз. Хъа Исайи дурариз гъапи: – Ари Узур, Йиз му ляхнар фициб гъюкмиинди апІураш, пидарзачвуз.
- 28 Учву фици фикир апІурачва? Сар касдиз кьур бай айи. Думу касди, сарпирихъна дуфну, кІуру: – Жан бай! Душну, гъи ихъ тІумтІин багъдиъ лих.
- 29 Думу, «Ккундарзуз!» – пну, жаваб тувну, хъасин, швумал духъну, лихуз гъягъюру.
- 30 Адашди, кьурпи балихъна дуфну, дугъазра кІуру. – Ибшри, гъягъюрза, – жаваб туву му бали, амма думу гъушундайи.
- 31 Му кьурикан адашдин тІалаб шли тамам гъапІну? Дурари кІуру: «Сарпири». Исайи дурариз кІуру: – Дугъриди кІуразачвуз: налук уч апІрударна чІуру аднан дишагълийир учвутІан ухди Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвди.
- 32 Фицики штуан апІру Ягъ'я учвухъна дугъривалин рякъюъди гъафну. Учву дугъахъ хъугъундарчва, хъа налук уч апІрударна чІуру аднан дишагълийир хъугъну. Учвуз гъамрар вари гъяркънушра, дугъахъ хъугъну, гунгъар гардандиъ гъидисундарчва.
- 33 Жара тахалусдихъра хъебехъай. Сар касди тІумтІин багъ ибтру ва дидлан арчил илтІибкІуру. Душваъ чяхир кчІюбкъру ичІ йибккуру ва паж апІуру хъасин, багъ тІумутІчйирихъна тувну, учв жара йишвариз гъягъюру.
- 34 Хъа тІумтІар хъуркъру вахт улубкъиган, дугъу, тІумтІин багъдикан чан бегъер хуз, лукІар тІумутІчйирихъна гъаъру.
- 35 ТІумутІчйири, дугъан гъуллугъчйир дидисну, дурарикан фуж урччвур, фуж йивну йикІуру, шлиина гъван улюбхюру.
- 36 Эйсийи хъанара жара лукІар гъаъру, хъа дураризра гъаци гъапІнийи.

- 37 Аьхирки дугъу «белки дурариз дугъхъан нач шул», кІури, дурарихъна чан бай гъаьру.
- 38 Амма тІумутІчйири, эйсийин бай гъяркьиган, чиб-чпин арайиь кІуру: «Му эйсийин ирсчи ву; гъачай думу йивну йикІухъа ва дугъан ирс ухъуз гъибтдихъа».
- 39 Думу дидисну, багъдиан адаьну, йивну йикІуру.
- 40 Ари гъамус багъдин эйси гъафиган, дугъу тІумутІчйириккан гъапІди?
- 41 Му пис касар дугъу тІанкъ апІиди, хъа тІумтІин багъ вахтнининди чахъна бегъер рубкъру жара тІумутІчйирихъна арендаьиз тувди.
- 42 Хъа Исайи, давам апІури, дурариз кІуру: – Учву Гирами китабарий дидикІнайи гъаму гафар гъурхундарнучва: «Устйири гатІабхъу гъван мурччвануб гъабхъну. Му ухъуз гъябкъю аьлаамат Агъайи гъапІуб ву».
- 43 Гъаддиз кІуразачвуз, Аьршарин Паччагълугъ учвхъан тадабгъиди ва думу лайикълудариз тувди.
- 44 Хъа фуж гъадму гъвандиина ахъиш, думу парчйир хъиди; хъа шил'ина думу абхъиш, чархъиди.
- 45 Дугъан тахалусар гъеерхъу ахъюну маллийрна фарисйир Думу чпикан улхурайивалин гъавриь ахъу.
- 46 Дурариз Думу дисуз ккун шулу, амма халкъдихъан гучІ шулу, гъаз гъапиш халкъди Думу пайгъамбар вуди гъисаб апІурайи.

Матта 22

- 1 Исайи хъанара дурар тахалусариинди гъаврикк ккауб давам гъапІнийи.
- 2 Аьршарин Паччагълугъ сар гъамцир паччагъдиз ухшар ву. Сар паччагъди, гизафдариз сумчрик дупну, чан балин сумчрин мярака дюзмиш гъапІнийи.
- 3 Вахт улубкъган, дугъу чан лукІар хълариз теклиф апІуз гъау, амма дурариз гъюз ккун гъабхъундайи.

- 4 Дугъу хъанара дурарихъна чан жара луклар гъаънийи: – Магъа, дюрхнайи жердар, якъар дурккну, хурагарра дапІну, вари гъязурди а, сумчрин демраз гъачай.
- 5 Садар, дугъан гафарихъ хъпебехъди, чпин хутІлариз, тмундар ариш-вериш апІуз гъушнийи.
- 6 Имбудари, дугъан луклар дидисну, дурччвну йихуру.
- 7 Мидкан, пис хъял дүфну, паччагъди, чан къушмар гъаъну, дурар тІанкъ апІуру ва дурарин шагърик цІа кипру.
- 8 Хъасин паччагъди чан луклариз кІуру: – Сумчрин дем гъязурди а, хъа сумчриз теклиф дапІнайидар лайикълу гъахъундар.
- 9 Гъаддиз, душну, кючйириъ алахъкъандариз варидариз сумчрин демраз дих апІинай.
- 10 Лукларира, душну, кючйириъ чпиз алахъкъандар вари: гъам ужудар, гъамсана харжидар хъади дүфну, сумчрин суфра хълари хъабцІру.
- 11 Хъларихъна удучІву паччагъдиз дураригъ сумчриз ярамиш дару палтар али сар кас рякъюру.
- 12 Паччагъди дугъаз кІуру: – Я дуст кас, сумчрин палтар алдарди увхъан мина гъюз фици гъабхъунвухъан? Дугъазра кІуруб гъибихъундайи.
- 13 Гъадмуган паччагъди луклариз гъапнийи: – Му, ликар-хилар йитІну, чІатинди мучІушназ, ишуб, гъарай-суза, фигъан айишвазди гатІахъай.
- 14 Фицики теклиф дапІнайидар гизафдар ву, хъа кадагънайидар – цІиб.
- 15 Гъадмуган фарисйири, мушв’ан удучІвну, Исайи фукІа дюз даруб кІайиз ккеуз мясляаѳт апІуру,
- 16 ва Дугъахъна, Гъироддин терефкрарра хъади, чпин ученикар гъаъру. Дурари Исайиз кІуру: – Я Мялим! Учуз Уву гъякълу кас вуйивал ва инсанар Аллагъдин дугъри рякъюъ тІаърайивал агъячуз. Уву инсандин машназ, яна гъуллугъназ лигурдарва.

- 17 Гъаци вуйиган, учуз йип: Римдин паччагъдиз учу налук тувуз хай шулин, даш шулдарин?
- 18 Исайи, дурарин чѳуру ниятар рякъюри, кѳуру: – Къуб маш гъяйидар, Узу гъаз ахтармиш апѳурачва?
- 19 Учву налукди туврайи пул Узуз улупай. Дурари Дугъахъна саб манат хуру.
- 20 – Мидик шлин шикилна ччвур ка? – пну, гъерху Исайи дурарихъан.
- 21 – Римдин паччагъдин, – жаваб туву дурари. Гъадмуган Исайи дурариз кѳуру: – Дици вуш, паччагъдинуб паччагъдиз, хъа Аллагъдинуб Аллагъдиз тувай.
- 22 Му гафар гъеерхъиган, дурар мюгътал шулу ва Дугъахъан гъудучѳвну гъягъюру.
- 23 Гъадму йигъан Дугъахъна гъачѳидар чѳиви шуб айиб дар кѳурайи саддукѳир гъюру, ва дурари Исайихъан гъерхру:
- 24 – Я Мялим! Муса пайгъамбри дупна: «Эгер фуж чаз велед даршиди гъачѳиш, дугъан хпир дугъан чвуччвуз дитри ва чвуччвун тухум давам апѳри».
- 25 Учү ургур чве вуйча, ва сарпир эвлемиш духъну, гъакѳну ва, велед хътарди хъпаз лигну, хпир дугъан чвуччвуз дитру.
- 26 Гъамци къюрпирра, шубурпирра, та-а-ап ургурпириина гъяйиз, вари йихуру.
- 27 Аьхирки гъадму хпирра йикѳуру.
- 28 Гъаци гъабшиган, гъиямат йигъан вари чѳиви шлуган, думу ургурикан фунурин хпир хъиди? Дурариз вардариз думу швуваз гъушнийи аьхир.
- 29 Исайи дурариз гъамциб жаваб апѳуру: – Учву, я Гирами китабар, ясана Аллагъдин къудрат аьгъдарди, улдугурачва.
- 30 Чѳиви гъахъиган, дурари я швушвар хурдар, я швуваз гъягъюрдар. Дурар аьршариь айи малайикарси хъиди.

- 31 Хъа гъиямат йигъан гъийихдар чїиви хъувалин гъякънаан Аллагъди учвуз гъапи гъаму гафар яраб учву гъурхундайкІан?
- 32 «Узу Ибрагъимдин Аллагъ вуза, Исакъдин Аллагъ вуза ва Якъубдин Аллагъ вуза». Аллагъ дийихнайидарин ваъ, хъа чїивидарин Аллагъ ву.
- 33 Му гафар гъеерхъиган, халкъ Исайин абгъювалар улупбиин мюгътал шуйи.
- 34 Исайи саддукъир фици чпин йишв'ин дитнуш, гъеербхъиган, фарисъирна саддукъир, сатїиди уч шулу.
- 35 Дурарикан сар къанунчийи, Исайи фу кїуруш кїури, Дугъхъан гъерхру:
- 36 – Мялим! Къанундиъ вартІан метлеблугъ табшуругъ фунуб ву?
- 37 Исайира дугъаз кїуру: – «Яв Агъа Аллагъ, вари юкїв хъипну, вари рюгънаан ва яв вари фагъмиан ккун апїин».
- 38 Му сабпи ва вартІан метлеблугъ табшуругъ ву.
- 39 Къюбпибра гъаддиз барабар ву: «Яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апїин».
- 40 Гъаму къюб табшуругъдиин вари Къанун ва пайгъамбарин Бикїбар биналамиш духъна.
- 41 Саб йишв'ина уч духънайи фарисъирихъан Исайи гъерху:
- 42 – Учву Месигъдин гъякънаан фу фикир апїурачва? Думу шлин Бай ву? Фарисъири Дугъаз: – Давудгъярин Бай ву, – кїуру.
- 43 Исайи дурарихъан хъана гъерхру: – Дици вуйиган, Рюгъну ацїнайи Давудри Дугъаз Агъа фици кїура? Давудри дупнаки:
- 44 «Агъайи йиз Агъайиз гъапну: Узу Яв душмнар Яв ликарикк дахъайизкъан, Йиз арччул гъвалахъ деъ?»
- 45 Гъамци, Давудри Дугъаз Агъа кїурайиган, Думу дугъан Бай фици хъидихъа?

⁴⁶ Сарихъанра Дугъаз жаваб тувуз гъабхъундар. Ва гъадму йигъланмина, Исайиз суалар тувуз кІури, Сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гъерхуз кІубанвал гъапІундар.

Матта 23

¹ Хъасин Исайи, халкъдихъна ва Чан ученикарихъна илдицну, гъапнийи:

² – Мусайин Къанундин гъаврикк ккаъри, тахтнийин къанунчйирна фарисйир деъна.

³ Гъаци вуйиган, гъадрари кІурубдихъ хъебехъай ва кІулиз адабгъай, хъа дурари апІурайиганси мапІанай, фицики дурари, фу ккун апІураш, кІура, хъа чпи гъаци апІурадар.

⁴ Читин къайдйир кІули гъахуз гъитри, дурари гъюнариин гъулайсуз гъагъар иливура, хъа дурар алишвлан ришвбан бадали чпи тІубкъан кучрадар.

⁵ Хъа дурари фукІа апІурашра, инсанариз рябкъри кІури апІурайиб ву. Гъамци дурари унтІланна хиллан илдижру Къанундиан гафар дидикІнайи чпин чІулар ахю апІури шулу ва палтарин цІимцІлар ярхи апІури шулу.

⁶ Дурар мажлисар-демариъ ва мистариъ ужусдар йишвар дидисну деуз ккунидар ву.

⁷ Ва базар-майднариин чпи тебрик апІури ва адмийири чпиз «Мялим! Мялим!» кІури, дих апІури ккунидар ву.

⁸ Хъа учвуз гъит мялимар дарипри, фицики гъакъ Мялим сар ву, хъа учву вари гъардшар вучва.

⁹ Ва жилариин саризра адаш макІанай, фицики учвуз сар Аършарин АдаштІан адар.

¹⁰ Ва учвуз насигъятчйирра дарипри, фицики сар ву учвуз айи Насигъятчи, думура Месигъ ву!

¹¹ Учвкан варитІан заан вуйириккан, учвуз гъараваш ишри,

12 фицики, шли учв заанди дисури гъашиш, думу аскан апІиди, хъа шли учв асканди дисури гъашиш, гъадму заан хъиди.

13 Ичв гъял пис хъибди, кьуб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир! Гъаз гъапиш адмийирин улихъ Аършарин Паччагълугъдин раккар хъяркърачва. Душваъ я учву учІврадарчва, я учІврайидар учІвуз гъитрадарчва.

15 Ичв гъял пис хъибди, къанунчйирна фарисйир, кьуб маш гъяйидар, гъаз гъапиш сар каскъан учвухъинди илтІикІбан бадали, учву гъюлериланна жиларилан илдицури шулучва; ва дицир кас гъидихъган, дугъкан учвутІан кьуб ражари бешбетер жегъеннемагъли апІуручва.

16 Ичв гъял пис хъибди, рякъ улупурайи курар. Учву: «Аллагъдин хул’инди ху гъапІну пну, баладар, – кІурачва, – хъа Аллагъдин хулаъ айи гъизилиинди ху гъапІур чав туву гаф тамам апІуз мажбур ву», – кІурачва.

17 Я курар ва ахмакъар! Фу заан ву: гъизил, дарш гъадму гъизил гирами апІурайи Аллагъдин хал?

18 Хъанара: «Шли Аллагъдиз багъишар апІру йишв’инди ху гъапІнуш, дугъаз, баладар, кІурачва, – хъа гъаина багъиш апІуз дубхнайибдиинди ху гъапІур чав туву гаф тамам апІуз мажбур ву», – кІурачва.

19 Эй кур духънайидар! Фу заан ву: багъиш апІуз дубхнайиб, дарш думу гирами апІурайи марцци йишв?

20 Гъаци вуйиган, шли Аллагъдиз багъишар апІру йишв’инди ху апІураш, дугъу гъадушв’ин дивру варибдииндира ху апІура.

21 Аллагъдин хул’инди ху апІурайири, гъам Аллагъдин хул’инди, гъамсана душваъ яшамиш Шулайириинди ху апІура.

22 Зав’инди ху апІурайири Аллагъдин тахтниинди ва дид’ин Деънайириинди ху апІура.

23 Ичв гъял пис хъибди, къанунчйирна фарисйир, фицики учву, Къанунди дупнайибси, шюше, гъашв ва шивит укІарин йицІуб пайнакан

саб пай туврачва, хъа Къанундиъ вартІан метлеблу вуйиб: гъякълувал, ргъимлувал, хъугъвал – гъархрачва; сифте вуди гъамрар дапІну ккунду, хъа тмунубра дарапІди гъибтну ккундар.

24 Эй рякъ улупурайи курар! Учву хурагнак кабхъу мизмиз ктабгъурачва, хъа деве хътІюбкъюрачва.

25 Ичв гъял пис хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир, гъаз гъапиш учву захна бушгъаб заълан марцц апІури шулучва, хъа дурарин айитІишв угъраш'валинна тмягъкарвалин йимишари абцІри шулучва.

26 Эй кур фарисей! Сифте захранна бушгъабан айитІишв марцц апІин, дурарин чІатан терефра марцциб шлуганси.

27 Ичв пис гъял хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйирна фарисйир, фицики учву, уччвуди рякъюз кІури, чІатанди лизиди дарснайи, хъа айитІишв майтин кІурбарина жюрбежюр чиркишну ацІнайи накъварин гюмбтариз ухшар вучва.

28 Гъаци учвур, инсанариз заъланди дугъридарси улупури, айтІанди кучІляхваларина нягъякъвалари ацІначва.

29 Ичв гъял пис хъибди, къюб маш гъяйи къанунчйир ва фарисйир! Учву, пайгъамбрариз ва жара марцци касариз гюмбтар диври, дурар кабалгурачва.

30 «Эгер учу ич ата-бабйирин девриъ яшамиш шули гъахънийиш, учу дурарихъди пайгъамбрарин ифи удубзбаъ иштирак хъидайча», – кІурачва.

31 Гъаму гафариинди учву пайгъамбрар гъийихдарин веледар вуйивалин гъякънаан ачухъди шагъидвал апІурачва.

32 Гъаци вуйиган, ичв абйирин тахсрар давам апІинай!

33 Эй битІар, битІран ифи айидар! Учву жегъеннемдин цІигъ гъитру жазайиккан фици гъергдичва?

34 Гъаддиз магъа Узу учвухъна пайгъамбрар, фагъумлуйир ва аьлимар гъаъраза. Учву дурарикан садар йивну йихидичва, хъа тмундар ичв мистарий урччвидичва ва шагъриан шагъриз утлуккури хъидичва.

35 Гъякълу Авелин ифдилан ккебгъну, Аллагъдиз багъишар туврушванна Аллагъдин хулан арайий учву йивну гъачи Варахайин бай Закар'яйин ифдиина гъяйизкъан, жилариин нягъякъди удубзурайи вари ифдин тахсирра ичвуб хъибди.

36 Дюзди клуразавуз: гъамусдин адмийириз гъаму варибдин жаза гъадабтлуди.

37 Эй, пайгъамбрар йивну йихру ва чахъна гъау илчйириин гъван улюбхру Ерусалим! Швнубан Узуз, пельи чан хлинццариккна шохъярси, яв халкъ уч аплуз ккун гъабхъунзуз, хъа учву клул ккивундарчва!

38 Лигай, магъа ичв хал ичлуди гъубзна.

39 Магъа клуразачвуз: «Агъайин ччвурнахъ Гъюрайир ужувлакк ишри», клури, учву дих дарапкъан гагъди, Узу сарун рякъидарчвуз.

Матта 24

1 Иса Аллагъдин хул'ан удучлвиган, Дугъан ученикар, Дугъаз Аллагъдин хулан дараматар улупуз клури, багахъна гъафи.

2 Исайи дурариз клуру: – Гъамрар вари рякъюранчвуз? Дугъридан клуразачвуз, мидин гъван гъвандиин гъубзидар, вари дабгъиди.

3 Иса Елион дагъдиин деънайиган, Дугъахъна ученикар гъюру ва жарадар алдру йишв'ин дурари Дугъхъан гъерхру: – Йип учуз, дици фила хъибди? Уву хъадакнугъюрувал ва гъиямат йигъ улубкъруб учуз фицдар лишнариинди агъю хъибди?

4 Исайи дурариз жаваб вуди клуру: – Лигайгъа, шликла учву алдатмиш дарапбан бадали, ихтият йихъай.

- 5 Фицики гизафдар: «Узу Месигъ вуза» кІури, Йиз ччвурнаккди гъиди ва гизаф халкъар алдатмиш апІиди.
- 6 Гъацира учвуз багахъ ва ярхла дявйириккан ебхъидичвуз. Лигайгъа, гучІ мапІанай, фицики мурар духъну ккуни ляхнар ву, амма му сабан аьхир дар.
- 7 Фицики халкъ халкъдиин, паччагълугъ паччагълугъдиин алархъиди. Гаш'валар ахъди, жюрбежюр йишвариъ жилар тІурччвиди.
- 8 Мурар вари бедбахтваларин, биціир апІру аьзабарси, сифте кІулар ву.
- 9 Гъадмуган учвуз аьзабар тувди ва учву йивну йихиди; учву, Йиз ученикар хъпаз лигну, вари халкъариз даккун хъидичва.
- 10 Гъадмуган гизафдар хъугъвалихъан ярхла хъиди. Сари-сар масу тувуз хъюгъди, инсанарин арайиъ душманвал абхъди.
- 11 Хъасин хайлин кучІлин пайгъамбрар арайиз удучІвиди ва дурари гизафдар алдатмиш апІиди.
- 12 Къайдасузвалар гизаф артухъ хъпаз лигну, гизафдарин сар-сарихъна ккунивал цІиб хъибди.
- 13 Гъамрар вари шли аьхиризкъан аьх гъапІиш, гъадму дюрхну хъиди.
- 14 Гъарсаб миллетдиз ебхъруганси, Аьршарин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар вари дюн'яйиъ рабгъиди, гъадмуган гъиямат йигъ улубкъиди.
- 15 Гъамци Даниял пайгъамбри улихъ ккимиди дупнайи Гирами йишваъ Аллагъ гъясбикк ккадру алчагъвал учвуз гъябкъиган (урхурайир гъит гъавриъ ишри),
- 16 гъадмуган Ягъудия уьлкейиъ айидар дагълариз гьергри.
- 17 Фуж гъадму вахтна гъваин алди гъашиш, чан хулаъ айиб фукІа гъадабгъуз душвлан улдудучІври,
- 18 фуж хутІлиъ ади гъашиш, думу чан палтар гъадагъуз хулаз дурушри.

- 19 Гъагъдиъ айидаринна нанайихъ бицИдар хъайидарин гъадму йигъари гъял пис хъибди!
- 20 Гъамрар вари улукъну, учву гъергуз мажбур гъабхьи вахт я къюрд, ясана султ йигъ дарибшри пну, ккарагай,
- 21 фицики гъадмуган дюн'я ккебгъхъанмина дарши ва сарун сабанра даршлусдар зурба бедбахтвалар хъиди.
- 22 Хъа гъадму йигъар Аллагъди кам гъапундайиш, сар каскъан ккададархърийи, амма Чав кадагънайидар бадали Дугъу гъадму йигъар кам апИди.
- 23 Эгер учвуз думуган «Лиг, Месигъ гъамшвахъ хъа» вая «Гъатушвахъ хъа» гъапиш, мухъугъанай,
- 24 фицики кучІлин месигъар ва кучІлин пайгъамбрар удучІвну, зурба аьламатнан лишнар улупуз хъюгъди. Дурар, чпихъан шулуш, гъелле Аллагъди кадагънайи касарра алдатмиш апІуз чалишмиш хъиди.
- 25 Магъа, Узу улихъмиди гъапунзачвуз.
- 26 Гъамци, нагагъ учвуз «Магъа Думу ичІи чюлиъ а» гъапишра, дина мягъанай; «Магъа Думу хуларий гъитІикІна» гъапишра, мухъугъанай.
- 27 Къюркълин цІа завун му кІулиан тму кІулиз фици крибчуруш, Инсаниятдин Байра гъаци гъиди.
- 28 Наан майит ади гъабшиш, гъаина люкъяр уч хъиди.
- 29 Хъа сабпну гъадму йигъарин къяляхъ «Ригъ ктІубшвиди, вазли акв тувидар, завариян хъадар ахъди, завар ккадаршвиди».
- 30 Гъадмуган зав'ина Инсаниятдин Балин лишан гъибди. Жилиин али вари халкъар ишиди, дурариз, Чан къувват ва зурба гъяйбат хъади, дифариин алди гъюрайи Инсаниятдин Бай рякъиди.
- 31 Дугъура зурба сес апІру зурна хъади Чан малайикар гъаъди, дурари Дугъу ктагъу касар, жилин саб кІул'ан тмуну кІулиз гъяйизкъан, юкъбиб терефарихъанди уч апИди.

- 32 Инжирин гьархъан мисал гьадабгъай: дидин кюлери кюкюяр апIруган ва кIажар адашвруган, хъад багахъ шулайивал агъю шулучвуз.
- 33 Гъаци учвузра, гьамрар вари гьяркъган, гьадму вахт, ичв раккнихъ хъайиси, багахъ дубхънайивал агъю йибхъай.
- 34 Гъакъ кIуразачвуз: му вари улубкъайиз, гьамусдин насил гъубзди.
- 35 Заварна жилар ккадахъиди, хъа Йиз гафар дургидар.
- 36 Я аьршарин малайикариз, я Бализ – саризра йигъ ва сьаьт агъдар, хъа сар Адашдиз агъя.
- 37 Нюгъдин йигъари фици гъабхънуш, Инсаниятдин Бай гъювалра гъаци хъибди:
- 38 жилиин шид улубчIвайиз улихъна Нюгъ чан гимдиъ учIву йигъ'ина гъяйиз, вари фици ипIури-убхъури, швушвар хури, швуваз гъягъюри гъахънуш
- 39 ва шид улубчIвайиз фици фтинкIа фикир ктарди гъахънуш, Инсаниятдин Бай гъювалра гъаци хъибди.
- 40 Думу вахтна хутIлиъ кюор нежбер лихури гъахъиш, дурарикан сарнур гъахиди, тмунур гъитди;
- 41 хилин рягъярихъ тахил рябгъюрайидар кюор дишагъли гъахъиш, дурарикан сар гъадагъиди, тмунур гъитди.
- 42 Гъаци вуйиган, ул иливну мааханай, гъаз гъапиш ичв Агъа гъюру йигъ учвуз агъдарчвуз.
- 43 Учвуз агъю йибхъайки, хулан эйсийиз угъри гъюру вахт агъяйиш, думу даърахрийи ва чан хулаъ учIвуз гъидритрийи.
- 44 Гъаддиз учвур гъязурди гъузай, фицики учву ккилигури адру сьаьтна Инсаниятдин Бай гъиди.
- 45 Агъайин вартIан аькюллу, вафалу гъараваш фунур ву? Дугъу имбу гъаравшариз ипIуб туврурди дурарин зиин гъуллугъчиди дерккур.

- 46 Хулаз гъафи агъайиз ляхин апІури гъяркъю гъуллугъчи бахтавар ву.
- 47 Гъякъ кІуразачвузки, агъайи думу чан вари хал-йишван аьхюрди дерккди.
- 48 Хъа эгер думу гъуллугъчийи, чан кІваан: «Йиз агъа багаригъди гъидар» пну,
- 49 миди вуйи чавсдариз сабра дарди йивури гъахъиш, лутйирихъди ипІуз-убхъуз хъюгъиш,
- 50 агъа, думу ккилигури адру йигъан ва мялум дару сьаьтна хъуркъди
- 51 ва дугъу думу гъуллугъчи къюб швур апІиди: дугъкан, къюб маш гъяйидарикан апІруб апІиди, душваъ суза-фигъан, зурба ишуб абхъди.

Матта 25

- 1 Гъадмуган Аьршарин Паччагълугъ, лампйир гъадагъну, йишвну жамран улихъна гъюрайи йицІур шураз ухшар хъибди.
- 2 Дурарикан хъур аькъюллудар ва хъур абдалдар гъахъну.
- 3 Абдал шубари, лампйир гъадагъну, дурарихъ хъубзруб гъадабгъундар.
- 4 Аькъюллудари лампйирихъди хъубзрубра гъадабгъуру.
- 5 Жамру къан апІуради хъпаз лигъну, дурар вари нивкІуз гъягъюру.
- 6 Хъа гъацІишваринган: «Магъа жам гъюра, улихъна удучІвай», – кІури, сесер утІурччуру.
- 7 Вари шубар, гъудужвну, чпин лампйир акуди кархъуз хъюгъру.
- 8 Абдал шубари аькъюллудариз: «Ичв хъубзрубдикан учузра чавай, даршиш ич лампйир ктІушвура», – кІуру.
- 9 Хъа аькъюллудари: «Хъубзруб учузра, учвузра гъубкІидар. Масу туврайидарихъна душну, учвуз гъадабгъай», – кІуру.
- 10 Хъа дурар хъубзруб гъадабгъуз душну имиди, жам гъюру. Гъязурди айи шубар дугъахъди сумчрин демраз гъягъюру, ва сарун раккар хъяркъру.

- 11 Хъасин хъубзруб гъадабгъуз гъушу тмуну шубарира дуфну: «Я Агъа, я Агъа! Учуз раккин абцца», – кІуру.
- 12 Жамру дурариз жаваб вуди: «Дюзди кІуразачвуз, узуз учву зат абгъюдаркъан дарзуз», – кІуру.
- 13 Гъаци вуйиган, мааханай, гъаз гъапиш я йигъ, я сяabt абгъдарчвуз.
- 14 Аършарин Паччагълугъ сар гъамцир касдихъ тевуз шул: саб ражари ярхла уълкйириз гъягъруган, дугъу чан гъуллугъчйириз дих дапІну, чан мяишатдиз лигуз табшурмиш гъапІнийи.
- 15 Дурарин удукъувалариз лигну, сарихъна хъуд агъзур, тмунурихъна къюд агъзур, шубурпирихъна сад агъзур манат тувну, учв гъушнийи.
- 16 Хъуд агъзур манат гъибисури, дишлади думу ляхник кипру ва хъуд агъзурсана гъазанмиш апІуру.
- 17 Гъаци къюд агъзур гъибисурира къюд агъзурсан гъазанмиш гъапІнийи.
- 18 Хъа сад агъзур манат гъибисури, душну, жил деебккнуну, душвакк ккивнуну, пул жин гъапІнуну.
- 19 Саб хайлин вахтналан агъа гъюру ва дурарихъан арсран гъякъ-гъисаб апІувал ккун апІуру.
- 20 Чахъ хъуд агъзур манат гъибтури, пул дубхнуну, кІуру: – Агъа! Уву узухъна хъуд агъзур манат тувунва, магъа узу дурариинди хъана хъуд агъзурсан гъазанмиш гъапІунза.
- 21 Агъайи дугъаз кІуру: – Аферин увуз, ужур ва вафалу гъуллугъчи, биціи ляхниъ узуз вафалу гъахъунва, ахю ляхнар табшурмиш апІидизавуз; яв агъайин мяракайиз дуфну, дугъахъди шадвал апІин.
- 22 Гъаци къюд агъзур манат гъибисурира, дуфну, кІуру: – Агъа! Уву узухъна къюд агъзур манат тувунва, магъа дурарин кюмекниинди узу хъана къюд агъзурсан гъазанмиш гъапІунза.

- 23 Агъайи дугъаз кІуру: – Увузра аферин, ужур ва вафалу гьуллугъчи, биціи ляхниъ узуз вафалу гъахъунва, ахю ляхин табшурмиш апІидизавуз; йиз мяракайиз дуфну, узухъди йиз шадвал пай апІин.
- 24 Хъасин сад агъзур манат хъайир дуфну, кІуру: – Агъа! Узуз уву учІру адми вуйиб агъяйзуз: дурубзру йишв’ан ккадабціуз ва ктриву йишв’ан бегъер уч апІуз ккунир вува.
- 25 ГучІ кабхъури пул жиликк жин гъапІунза: магъа яв думу гъадабгъ.
- 26 Хъа агъайи дугъаз гъамци кІуру: – Эй жинжал ва темпел гьуллугъчи, увуз узу дурубзру йишв’ан ккадабцірур ва ктриву йишв’ан бегъер уч апІрур вуйиб агъдайнауз?
- 27 Гъаддиз уву йиз пул ляхник кипну ккундийи, гъафири узу думу артухъ дубхъну гъадабгъидийза.
- 28 Гъаддиз тадабгъай мугъахъ хъайи пул ва тувай йиціуд агъзур хъайирихъна.
- 29 Фицики гъарсар чаз айи касдиз хъанара тувди ва дугъан разу хъибди, хъа чаз адрурихъан айибра тадабгъиди.
- 30 Ва башаккадру гьуллугъчи чІатинди мучІушназ гатІахъай. Душваъ суза-фигъан, зурба ишуб хъибди. Хъасин Исайи кІуру: – Ебхъуз ибар кайидариз гъаму гафар ерхъри!
- 31 Инсаниятдин Бай Чан аднаъди малайикарра хъади гъафиган, Дугъу Чан адлувалин паччагъвал апІиди.
- 32 Дугъан улихъ вари миллетар уч духъну хъиди, хъа Дугъу, марччлихъни марччар ціигъарихъан фици жара апІури шулуш, гъаци дулар сар-сарихъан жара апІиди:
- 33 марччар Чан арччул, ціигъар гагул терефнаъ дерккди.
- 34 Гъадмуган Паччагъди Чан арччул терефнаъ айидариз пиди: – Гъачай йиз адашдин ужувлакк ккахънайидар, дюн’я ккебгъхъанмина учвуз гъязурди дебккнайи Аършарин Паччагълугъ ирси къабул апІинай.

- 35 Узуз гашди айзуз, учву Узуз уъл тувнийчва; Узу штухъ дахаргнайза, учву штухъди тухъ гъапнийчва; Узу яд жви вуйза, учву Узу къабул гъапнийчва;
- 36 гъяцІалди айза, Уз'ин палат алабхънийчва; иццури айза, учву Узуз гъилигнийчва; дустагъдиъ айза, Узухъна гъафнийчва.
- 37 Гъадмуган дугъри касари Дугъаз пиди: – Я Агъа! Уву учуз гашди дяркъну, Увуз фила уъл гъивнийихъа? Вая дахаргну ади, фила шид тувнийихъа?
- 38 Уву яд жви вуди, учу Уву фила къабул гъапнийихъа? Вая гъяцІалди дяркъну, учу Ув'ин фила палат алабхънийихъа?
- 39 Уву кетІерццну ади, ясана дустагъдиъ ади дяркъну, учу Увухъна фила гъафнийихъа?
- 40 Ва Паччагъ вуйи Инсаниятдин Бали дурариз жаваб вуди пиди: – Дюзди кІуразачвуз, учву гъаму Йиз биціи гъардшарикан саризкъан гъаци гъапІнуш, гъадму учву Узуз гъапІу мисал ву.
- 41 Гъадмуган Дугъу чан гагул терефнахъ хъайидариз пиди: – Йиз улариккан дург духъну гъарахай, нянайикк ккайидар, иблисдиз ва дугъан хликк ккайидариз гъязур дапІнайи жегъеннемдин цІиз гъарахай.
- 42 Узуз гашди айзуз, учву Узуз уъл тувундайчва; Узу дахаргнайза, шид тувундайчва;
- 43 Узу яд жви вуди гъафиган, Узу къабул гъапІундайчва; гъяцІалди айиган, Узухъ палат хъабхъундайчва; иццурайиган ва дустагъдиъ айиган, Узухъна гъафундайчва.
- 44 Гъадмуган дурарира Дугъаз жаваб вуди пиди: – Я Агъа! Увуз гашди вая дахаргну ади, гъураба вая гъяцІалди ади, кетІерццнади, вая дустагъдиъ ади дяркъну, учу Увуз гъуллугъ дарапІди фила гъитнухъа?
- 45 Гъадмуган Дугъу пиди: – Дюзди кІуразачвузки, учву гъаму Йиз биціи гъардшарикан саризкъан гъаци гъапІундарш, Узузра гъапІундарчва.

46 Гьамци, нягьякьдар жегьеннемдин ккудудубкІру аьзабнаъ ахьди, хьа гьякьлудар ккудудубкІру уьмур хьапІри хьиди.

Матта 26

1 Вари гьаму гафар дупну ккудукІхъан, Исайи Чан ученикариз кІуру:

2 – Учвуз аьгьячвузки, кьюд йигълан Пасхайин машквар хьибди ва Инсаниятдин Бай хачриин дариз зигбан бадали душмнарин хилиз тувди.

3 Гьадму вахтна аьхю маллйирна аьхюдар Каяфа кІуру аьхюну маллайн гьяятдиъ уч духьнайи.

4 Дурари, аьмалдарвалиинди дидисну, Иса йикІуз йикьрар апІуру.

5 Амма дурари гьамци гьапнийи: – Анжагъ машквар йигъан ваъ, фицики халкъдик гьалабулугъ кабхьди.

6 Иса Вифанияйиъ хамран аьзар кади гьаши Шимондин хулаъ айи вахтна,

7 Дугъан багахьна, лизи ругдин бетисибдиъди багъа ягъра хьади, сар дишагъли гьюру. Дугъу гутдиз гьюн йивну илдигънайи Исайин кІул'ин ягъ улубзуру.

8 Му гьябкью ученикарик, хьял кубчІвру. Дурари: – Гьамкъан ицци ниъ хьайи ягъ мугъу гьаз чІур гьапІу?

9 Му аьхю кьиматнахъ масу тувну, пул касибариз пай апІуз шулийда, – кІуйи.

10 Дурарин гьавриъ ахъу Исайи кІуру: – Дишагълийиз нач шлуси гьаз кІурачва? Узу бадали дугъу ужуб ляхин апІура.

11 Касибар гьарган учвухъди хьиди, хьа Узу учвухъди гьарган хьидарза.

12 Гьаму ягъ Йиз кІулкан ктатбиинди дугъу Йиз беден накъвдик кивбан бадали гьязур апІура.

13 Гьякь кІуразачвуз: дюн'яйиъ му Ужувлан хабар наан рабгъури гьабшишра, думу кІваин апІиди ва дугъу гьапІубдикан ктибтиди.

- 14 Гъадмуган йицѣикъюрѣкан сари – Искарѣот Ягъуда кѣурури, ахъюну маллѣирѣхъна душну, кѣуру:
- 15 – Иса дисуз учвуз кюмек гъапѣиш, узуз фу тувдѣчва? Дурари дугъаз, арсран сумчѣур манат тувурча, гъапи.
- 16 Гъаддѣхъанмина дугъу Иса масу тувуз гъулай вахт абгури шулу.
- 17 Лѣчѣван лавшарин машквран садпи йѣигъан Исаяхъна дѣфну, Дугъан ученикари гъерхнѣи: – Увуз пасхайин хураг учу наан гъязур дапѣну ккундувуз?
- 18 Исаяи дурариз кѣуру: – Шагъриз сар фланурихъна гъарахай ва дугъаз йѣипай: «Мялимди гъерхра: „Узу пасхайин машквар Йѣиз ученикара хъади яв хулаъ апѣурза“».
- 19 Исаяи гъаписи вари дапѣну, ученикари пасхайин хураг гъязур гъапѣнѣи.
- 20 Хябяхъ гъабхъѣбси, Иса Чан йѣицѣикъюр ученикдѣхъди гъюн йѣивну суфраѣихъ дѣнѣи.
- 21 Дурари ипѣуз хъюгъѣган, Дугъу кѣуру: – Гъякъ кѣуразачвуз: учвкан сари Узу масу тувди.
- 22 Бегъем дерд дубхъну, гъарури Дугъаз пуз хъюгъю: – Я Агъа, думу узу дарза ахир?
- 23 Дугъура жаваб вуди кѣуру: – Узухъди саб гъабрак уъл кубсраѣири Узу масу тувди.
- 24 Гъамци, Гирами кѣтабарѣ улупнайѣганси, Инсаянѣтдин Бай масу тувди, амма шли Инсаянѣтдин Бай масу тувраш, дугъаз бала хъѣбди: думу касдиз, учв бабкан гъахъундаѣиш, ужу шуйи!
- 25 Иса душмнарѣз масу тувуз разѣ гъахъѣ Ягъудайѣи кѣуру: – Думу узу дарза ахир, Мялим? Исаяи дугъаз кѣуру: – Гъаци уву кѣурава.

- 26 Дурари хураг ипІурайи вахтна, Исайи уъл гьадабгьуру, ужуб сяьт ибшири дупну, думу гьудубтІуру ва, ученикарихьна туври, кІуру: – Ма гьадабгьай, ипІинай: му Йиз беден вуйиз.
- 27 Аллагьдиз чухсагьул дупну, зах гьадабгьуру ва, ученикарихьна тувну, кІуру: – Мид'ан варидаи убхьай.
- 28 Му цІийи йикьрар йитІурайи ва гизафдарихьанди, гунгьарилан хил алдабгьбан бадали, удубзурайи Йиз ифи вуйиз.
- 29 КІуразачвузки, тІумтІарин му чяхир сарун, Йиз Адашдин Паччагьлугьдиь учвухьди цІийи чяхир убхьайизкьан, убхьидарза.
- 30 Хьасин Аллагьдин тярифназ мяъли дапІну, дурар Елион дагьдиз удучІвуру.
- 31 Дагьдиина удучІвиган, Исайи ученикариз кІуру: – Учву варидаи ахъли Узу гьитдичва, фицики Гирами китабарийь дибикІна: «Марччлихьан йикІидиза, ва лижраь айи марччар даргьиди!»
- 32 Хьа Узу чІиви гьашиган, Узу Галилейиз гьягьидиза ва душваь учвуз ккилигури хьидиза.
- 33 Хьа Петри Исайиз жаваб вуди гьапи: – Варидаи Уву гьитишра, узу гьич саб вахтнара дици дарапІарза.
- 34 Исайи дугьаз гьапи: – Гьякъ кІуразавуз, ахъли даттли уьйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан «аьгьюр дарзуз» пидива.
- 35 Петри Дугьаз кІуру: – Узу Увухьди йикІуб алабхьурушра, Уву «аьгьюр дарзуз» пидарза. Имбу ученикарира гьамцдар гафар гьапнийи.
- 36 Хьасин Иса дурарихьди Гефсимания кІуру йишваз гьягьюру ва Дугьу чан ученикариз кІуру: – Учву гьамшвахь деай, хьа Узу душну гьатушвахь ккарагидиза.
- 37 Чахьди Петрна Зеведейин кьюрид баярра гьадагьу. ЮкІв лап пашман дубхьну, Дугьак сикинсузвал кабхьру.

- 38 Гъадмуган Исайи дурариз гъапи: – Йиз юкІв яман хажалатнаъ абхънайиз, гъамшвахъ Узухъди гъузай, гъафил махъанай!
- 39 Цѣиб тинаси душну, машнахъди жил'ина ис духъну, Думу гъамци кІури, ккарагуз хъюгъру: – Я Аършарин Адаш, эгер шулуш, му аьзаб Уз'ина дяргъруси апІина, вушра, Узуз ккуниси ваъ, хъа Увуз ккуниси ибшри.
- 40 Хъасин ученикарихъна гъафиган, лигуруш, дурар нивкІуз душнади рякъюру. Думуган Дугъу Петриз кІуру: – Саб сяьтнакъъан Узухъди даърахди гъузуз шуладарин учвхъан?
- 41 Гъафил махъанай. Тямягъвалариъ адрахъбан бадали, ккарагай. Рюгъ кІубан ву, хъа беден – зяиф.
- 42 Хъана, гъудучІвну, Думу къюбпи ражарира ккарагуру: – Я Адаш, эгер Узу му аьзабнаккан ккадауб мумкин дарш, Яв гаф тамам ибшри.
- 43 Къяляхъ гъафириз, дурар хъана даахну рякъюру. Дурарин улар гъагъи духънайи.
- 44 Дурар гъитну, хъана тинаси гъудучІвну, Исайи шубубпи ражари гъадму гафар кІури, Чан ккарагуб текрар гъапІнийи.
- 45 Хъасин ученикарихъна дуфну, дурариз кІуру: – Гъамусра даахну имичва, рягъятвал гъадабгъуранчва? Инсаниятдин Бай гунагъкрарин хилиз тувру вахт магъа сарун хъубкъна.
- 46 Гъудужвай, гъягъюрхъа; лигайки, Узу масу туврайир багахъ шула.
- 47 Дугъу гъеле гъамци кІури имиди магъа йицІикъюрискан сар Ягъуда дуфну хъуркъу. Дугъахъди, ханжларна маргъар хъади, аьхюну маллийрина аьхюдари гъаънайи адмийирин аьхю гъварчра хъайи.
- 48 Иса масу тувуз дуфнайи Ягъудайи дурариз гъамци дупнайи: салам тувруган, узу шлиз мак гъапІиш гъадму Иса ву, ари Гъадму дисай.
- 49 Дугъу, дишлади Исайихъна дуфну, гъапи: «Салам Увуз, Мялим!» – ва Дугъаз мак гъапІу.

- 50 Исайи дугъаз кІуру: – Яв апІуз ккайи ляхин апІин, дусткас. Дишла, алархъну, эскрари Иса дисуру.
- 51 Гъадму арайиъ Исайин ученикарикан сари, сабпну чан ханжал уьчІюбгъну, йивну, ахю маллайин гъаравшин иб ктабтІуру.
- 52 Гъадмуган Исайи дугъаз кІуру: – Яв ханжал чан гъашариъ ив, фицики ханжал уьчІюбгъю гъарсар ханжалихъан йикІиди.
- 53 Ваяки Узу Йиз Адашдикан тІалаб гъапІиш, Дугъу Узуз гъамусяаьт малайикарин йицІикъюб кьушумтІан артухъ тутрувур, кІурана?
- 54 Даршиш, гъаму вари гъамци дубхъну ккунду, кІури, Гирами китабарийъ дидикІнайидар фици кІулиз удучІвиди?
- 55 Хъасин Исайи халкъдиз кІуру: – Узу дисуз, гъачагъ дисурайиганси, ханжларна маргъар хъади дуфначва. Узу гъар йигъан Аллагъдин хулаъ аьгъювалар улупури деъну шуйза, хъа думуган Узу гъидисундайчва.
- 56 Вари гъаму ляхнар пайгъамбрарин Китабарийъ дибикІнайиб кІули удубчІвуз шулайидар ву. Гъадмуган вари Дугъан ученикар, Иса гъитну, гъергнийи.
- 57 Иса гъидисдари Думу ахюну малла Каяфайихъна гъухнийи, душваъра къанунчйирна ахюдар уч духънайи.
- 58 Петр ярхлаанси Исайихъди Каяфайин гъятдихънакъан гъафнийи ва, айтІинди учІвну, ахир фициб шулуш лигуз кІури, Аллагъдин хулан эскрарихъди деънийи.
- 59 Ахюну маллийри, ахюдари ва вари Диванханайин миди вуйидари, Иса йикІбан къарар адабгъбан бадали, Дугъаз къаршуди кучІлин шагъидвалар агурайи.
- 60 КучІлин шагъидвал апІури, гизафдар уч гъахънушра, дурариз лазим вуйи шагъидвалар гъидихъундайи. Ахирки кьур кас багахънаси гъафи
- 61 ва дурари гъапи: – Мугъу кІурайи: Узхъан Аллагъдин хал рабгъуз ва шубуд йигъан думу цІийи кІултІан тикмиш апІуз шулзухъан.

- 62 Маллийрин аьхюри, гьудужвну, Исайиз гьапи: – Уву гьаз чӀалкъан кӀурадарва? Мурари апӀурайи шагьидвал дюзиб вуйин?
- 63 Исайи чӀалкъан гьапундайи. Маллийрин аьхюри гьудужвну Исайиз кӀуру: – Узу Аллагьдин улихь Увкан дишди пуб тӀалаб апӀураза: Аллагьдин Бай Месигь Уву вуна?
- 64 Исайи дугьаз кӀуру: – Уву гьаци кӀурава. Дидланна гьайри, Узу кӀуразачвуз: гьамусдихъантина Инсаниятдин Бай вари Удукьрурин арччулну гьвалахь деьну ва дифариинди гьюри рякьидичвуз.
- 65 Гьадмуган маллийрин аьхюри, хьял улупури, чаин али палтар дячӀяргьну, кӀуру: – Мугьу Аллагь гьясбикк ккадру гафар кӀура! Ухьуз сарун шагьидар гьаз ву? Магьа гьамусяаьт учвуз варидариз Мугьан Аллагь гьясбикк ккадру гафар гьеерхьунчвуз!
- 66 Учву фици фикир апӀурачва? Дурарира жаваб вуди гьапи: – Думу тахсиркар ву ва аьжализ лайикь ву.
- 67 Гьадмуган садари Дугьан машнаь тутйир атӀу, гьурдар гьиву. Тмундари гарцӀлариккан бачӀар ккадату
- 68 ва «Увуз шли гьивнуш, йип ари, Уву Месигь вуш?» – кӀури, кялхьри гьаши.
- 69 Хьа Петр чӀат гьятдиь деьнайи. Дугьахьна дуфну, сар гьараваш дишагьлийи кӀуру: – Увур Галилейжви Исайихь хьади гьахьунва.
- 70 Амма думу варидарин улихь инкар гьахьи: – Уву фу кӀурашра, аьгьдарзуз.
- 71 Петр урнариан удучӀвурайиган, думу сар жара гьараваш дишагьлийиз рякьюру, ва душваь айидариз кӀуру: – Гьаму кас Назаретдиан вуйи Исайихь хьади гьахьну.
- 72 Ва дугьу хьанара: «Узуз думу Кас аьгьюркъан дарзуз», – пну, ху апӀуру.

73 Саб арайилан гьамшварихъ дийигънайидари, багахънаси дуфну, Петриз кІуру: – Дугъриданна увура гьадрарикан сар вува, фицики яв улхбан нугъатнура гъаци вуйиб улупура.

74 Думуган Петр: – Узуз думу Кас гъич аьгъюркъан дарзуз, – кІури, хуйир апІуз хъюгънийи.

75 Гьаму арайиь даттли уь-уь гъапІу. Петрин, Исайи гъапи: «Даттли уьъйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан „аьгъдарзуз“ пидива», – кІуру гафар кІваина гъюру. Ва гьадлин удучІву Петр, дерд дубхъну, зарбди гъишнийи.

Матта 27

1 ГвачІин улубкъиган, вари ахю малйирина ахюдари, уч духъну, Иса йикІуз къарар адабгънийи.

2 Дугъан хилар-ликар йитІуз гъитну, Думу духну, Римди Ягъудияйиь гъюкумдар вуди дерккнайи Понтий Пилатдин хилиз тувру.

3 Гьадмуган Иса масу туву Ягъудайи, Думу йикІуз ккайиб аьгъю дубхъну, чав гъапІубдиин швумал духъну, сумчІур арсран манат ахюну малйирихъна ва ахюдарихъна къяляхъ тувнийи.

4 Дугъу дурариз гъапнийи: – Тахсирсуз кас масу тувну, гунагъ шлу ляхин гъапІунза. Дурарира гъапнийи: – Ич дидихъ фу хъа? Думу яв гъайгъу ву.

5 Ягъуда, арсар Аллагъдин хулаз гатІахъну, душну, чав учв ккирхну йикІуру.

6 Ахюну малйири, арсран пулар гьадагъну, гъапи: – Мурар Аллагъдин хулан хазнайиь дивуз хай шулдар, фицики дурар ифдихъ туву кымат ву.

7 Мясляаьт дапІну, яд агъалйир кивбан бадали, арсран пуларихъ, сар гъабар апІру устайин хутІил гьадабгънийи.

8 Гьаддиз гьадму хутІлиз гьамусра «Ифдин хутІил» кІури ими.

- 9 Гъамци Еремия пайгъамбрин мелзалан гъапи гъаму гафар кѳулиз удучѳвну: «Израилин халкъди Дугъан къимат вуди дебкку сумчѳур арсран манат гъибиснийи
- 10 ва, узуз Агъайи апѳин гъапиганси, сар гъабар апѳру устайин хутѳлихъ тувнийи».
- 11 Иса гъюкумдрин улихъ деркку, гъюкумдри Исайихъан гъерху: – Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна? Исайи гъапи: – Уву гъаци кѳурава.
- 12 Маллѳирина ахъюдари Исайик тахсарар кирчруган, Дугъу дурариз саб жавабра тувундайи.
- 13 Гъадмуган Пилатди Дугъаз кѳуру: – Увуз къаршу вуди фукъан шагъидвалар апѳураш, ебхъурадарнуз?
- 14 Исайи саб гафнииндикъан жавабра тувундайи, хъа гъюкумдар мид'ин гизаф мюгътал гъахънийи.
- 15 Пасхайин машкварган, гъюкумдри, халкъди тѳалаб гъапѳган, сар дидиснайир деетру аьдат ади гъабхънийи.
- 16 Гъадму вахтна дустагъдиъ Варава кѳуру вардин мелзниин али чѳуру кас айи.
- 17 Вари уч гъашиган, Пилатди дурарихъан гъерхру: – Узу фуж деетну ккундучвуз: Варава, дарш Месигъ ву кѳурайи Иса?
- 18 Пилатдиз дурари Иса бахилвалиан масу тувнайиваликан аьгъайи.
- 19 Пилат суд апѳру йишв'ин деънайи вахтна, дугъан хпири дугъаз гъамци пуз гъуллугъчи гъаьнийи: – Гъадму марци Касдин суд апѳбахъан ярхла йихъ, гъаз гъапиш узуз сан Дугъкан гучѳ ккапѳру нивкѳ гъябкъюнзуз.
- 20 Хъа маллѳирина ахъюдари халкъ, Варава ккадаъну, Иса пуч апѳуб ккун апѳинай, кѳури, алауру.
- 21 Гъадмуган Пилатди гъерхру: – Гъамрарикан узу фуж деетну ккундучвуз? Дурари: «Варава», – гъапнийи.

- 22 Пилатди дурарихъан гьерхру: – Хъа Месигъ ву кІурайи Исайикан гъапІа? Варидари: «Думу дариз зиг», – кІуру.
- 23 – Фу чІуруб гъапІнухъа Мугъу? – кІуру дурариз Пилатди. Амма дурари имбубсан артухъ чІигъар апІуйи: – Думу хачрак карс!
- 24 ФтикІа кюмек дарапІрайиб ва халкъдик гъалабулугъ кабхърайиб дябкъну, Пилатди, шид хуз гъитну, чан хилар дижикІну, кІуру: – Узу Му марцци Касдин ифи удубзбан тахсиркар дарза, учвуз ккуниси апІинай.
- 25 Дугъаз жаваб вуди вари халкъди гъапи: – Дугъан ифи уч’ин ва ич веледариин гъубзри.
- 26 Гъадмуган Пилатди дурарихъна Варава деетуру. Иса кІуруш, гъирмажарихъди дурчвну, хачрак карсуз эскрарин хилиз тувру.
- 27 Гъадмуган эскрари Иса гъюкумдрин гъяятдиз гъахуру, Дугълан вари эскрарин десте илтІибшуру.
- 28 Думу гъяцІал дапІну, Дугъ’ин аку-элвен халат алабхъуру.
- 29 Зазарикан тажсиб дапІну, Дугъан кІул’ин улубкІуру ва Дугъан арччул хилиъ маргъ ивру, хъа Дугъан улихъ къамкъариина ис духъну, «Яшамиш ишри жугъдарин Паччагъ» кІури, бегъем кялхъюз хъюгъру.
- 30 Хъасин, тутйир алатІури, хил’ан маргъ уьчІюбгъну, Дугъан кІуллан йивуз хъюгънийи.
- 31 Исайиина бегъем аьрвалар хублан къяляхъ, Дугъхъан халат хъидибтну, Дугъ’ин Чан палтар алахъуру ва хачрак карсуз гъахуру.
- 32 Шагъриан удучІвурайиган, дурариз Симон кІуру сар Киринаежви алахъуру. Думу Иса дариз зигру хачсиб дарагъаж гъабхуз мажбур апІуру.
- 33 «Келле» мяна айи Голгофа кІуру йишв’ина гъафиган,
- 34 Дугъаз убхъуз сиб кипнайи чяхир тувру. Дугъаз, думу дадмиш дапІну, убхъуз ккун гъабхъундайи.
- 35 Иса дариз гъизигъан, эскрари, тупут ипри, Дугъан палтар чпин арайиъ пай гъапІу.

- 36 Дурар Иса гъаравлиъ уърхюри деъну, гъзу.
- 37 Исайин кІулихъ, Дугъан тахсир улупнайи гъамциб къул кебху: «Му Иса, жугъдарин паччагъ ву».
- 38 Исайихъди хъана кюр гъачагъра – сар Дугъан арччул, тмунур гагул гъвалхъанди – дариз гъизигнийи.
- 39 Душвхъантина гъудучІвну гъягърудари Дугъаз люкънар апІуйи, намуссуз кІуруганси кІулар тІурчвуйи ва кІуйи: – Эй Аллагъдин хал дабгърур ва шубуд йигъан диврур! Уву Аллагъдин Бай вуш, Уву уърх ва хачракан кудучІв.
- 41 Гъаму саягъниинди ахю малйирира, къанунчйирихъдина ахюдарихъди сатІиди Исайик кълхъри, кІуйи:
- 42 – Жарадар уърхюйи, гъамус Чахъан Учв уърхюз шуладар! Думу Израилин Паччагъ дарин? Гъит гъамус хачракан кудучІври, ва гъадмуган Дугъахъ хъугъархъа!
- 43 Дугъу Аллагъдик миж кивнайи. «Узу Аллагъдин Бай вуза», – КІурайир, Думу, Аллагъдиз Гирамир вуш, Аллагъди уърхри.
- 44 Гъацира Дугъахъди дариз дизигнайи гъачгъарра Дугъак кълхъюйи.
- 45 Лисунган вари жилар мучІушну ккаъру. Гъамци шубуб саятнаъ гъубзнийи.
- 46 Хъа саят шубубдихъна Исайи зарбди чІигъ апІуру: – Эли! Эли! Лама савахфани? – яна: «Я Адаш! Я Адаш! Уву Узу гъаз гъитунва?»
- 47 Душвахъ хъайидарикан бязидариз му гафар ерхъуру ва кІуру: – Дугъу Ил’яс пайгъамбриз дих апІура.
- 48 Гъадмусаят дурарикан сар, жаргъну дуфну, бамбагсибдиин учІвру чяхир улубзну, думу маргълиинди, убхъуз кІури, Дугъан ушвнихъна гъачІабккуру.
- 49 Тмундари гъапи: – Гъит Думу Чан гъялнаъ, гъеле Думу уърхюз Ил’яс гъюруш, лигурхъа.

- 50 Исайи хъанара зарбди чӀигъ апӀуру, ва Дугъу Чан жан тувру.
- 51 Сабпну Аллагъдин хулаъ гъебхнайи перде, зиълан исина дячӀябгъну, къюб швур шулу, жилар дутӀурччвну, гъарзар-гъванар тӀуркӀуру.
- 52 Накъвар ачмиш духъну, гизаф марцци касар чӀиви шулу.
- 53 Иса чӀиви хъублан къяляхъ, накъвариан удучӀву марцци касар Ерусалимдиз гъафнийи ва душваъ дурар гизафдариз гъяркънийи.
- 54 Исайин гъаравлиъ айи юзбашийина дугъахъди хъайи эскрари, жилар тӀурччувал ва мушв'ин гъаши жара гъядисйир гъяркъиган, бегъем гучӀ кабхъну, гъапи: – Му дугъриданра Аллагъдин Бай вуйиштӀан.
- 55 Гъацира, Исайиз гъуллугъ апӀуз кӀури, Дугъахъди Галилейиан дуфнайи гизаф дишагълийирра, ярхлаан лигури, дийигънайи.
- 56 Дурарин арайиъ Магдалайиан вуйи Мар'ям, Якъубдинна Юсуфдин дада вуйи Мар'ям ва Зеведейин хпирра айи.
- 57 Хябяхъ гъабшиган, Исайин ученик Аримафейиан вуйи Юсуф кӀуру сар девлетлу кас гъюру.
- 58 Дугъу, Пилатдихъна дуфну, Исайин беден чахъна тувуб тӀалаб гъапӀу. Пилатдира Думу тувуз амур апӀуру.
- 59 Юсуфди Исайин беден кадабгъну, думу марцци ирин кафнигъян гъидиржуру.
- 60 Хъасин гъарзариъ утӀубкнайи чан хусуси таза накъвдиъ Дугъан беден ивнийи ва, душваз учӀвршвахъ ахъю гъван гъипну, гъушнийи.
- 61 Магдалайиан вуйи Мар'ямна тмуну Мар'ям накъвдин гъаншариъ деъну гъузру.
- 62 Хъайигъан – му султ йигъ вуйи – ахъюну маллийрина фарисйири, Пилатдихъна дуфну,
- 63 гъамци кӀуру: – Ич ахъюр, гъадму КучӀляхри, Чав чӀивиди имици: «Узу гъачӀихъан шубуд йигълан чӀиви хъидиза», – гъапиб кӀваина гъафнийич.

64 Гъаци вуйиган, шубуд йигъ улдубчІвайиз, накъв ужуди уьбхюз амур апІин, даршиш Дугъан ученикари беден жин дапІну, хъасин халкъдиз: «Думу гъачІихъан чІиви гъахъну», – пиди, хъа му кучІал сабпibtІан писуб хъибди.

65 Пилатди дурариз гъапи: – Магъа учвуз гъаравлар, учвуз аьгъюганси накъв уьбхяй.

66 Дурарира, душну, гъаравлар дерккнийи. Дидихъ хъайи гъван мюгъкам дапІну, дид'ин пичат алабснийи.

Матта 28

1 Султ йигъ улдубчІвну, гъяфтайин садпи, яна элгъет йигъан сигърин ухди, Магдалайиан вуйи Мар'ямна тмуну Мар'ям Исайин накъвдиз лигуз гъюру.

2 Сабпну зарбди жилар тІурчвур, фицики аьршариан Аллагъдин малайик гъюру ва, накъдихъ гъипнайи гъван гъидипну, дид'ин деъру.

3 Дугъан рябкъюб къюркълин цІасиб, палат лизи йифсиб вуйи.

4 Дугъхъан гучІ гъабхьи гъаравларин жандиъ зиз абхънийи, дурар майтарси гъахънийи.

5 Малайикди, чІалниина дуфну, дишагълийириз гъапи: – ГучІ мапІанай, учву дариз гъизигу Иса агури дуфнайиб аьгъязуз.

6 Амма Думу мушваъ имдар. Думу, Чав гъапиганси, чІиви гъахъну. Багахъ духъну, Думу дитну гъахьи йишваз лигай.

7 Тяди душну, Дугъан ученикариз йипай: «Иса гъачІир чІиви гъахъну. Думу учвутІан ухди Галилейиъ хъиди, душваъ Думу рякъидичвуз. Магъа, узу учвуз йиз кІуруб гъапунза».

8 Дурар дишлади накъвдихъан гъудучІвну, гучІ кабхъну ва къадар адрукъан шадра духъну, ученикариз цІийи чІал апІуз, жаргъури гъушу.

- ⁹ Сабпну Иса Учв дурарин улихьна гьудучІвур, салам тувру. Дурарра, Исайиз багахь духьну, Дугъан ликар хаблан дапІну, Дугъаз икрамнаъ дахьу.
- ¹⁰ Гьадмуган Исайи дурариз кІуру: – ГучІ мапІанай. Душну, Йиз гьардшариз, Галилейиз гъарахай, кІуру хабар тувай, душваъ дурариз Узу рякъиди.
- ¹¹ Дишагълийир рякъюъ имиди, гъаравларикан бязидари шагъриз дуфну, варибдикан ахьюну маллийриз ктибтнийи.
- ¹² Мурарира, ахьюдарихъди сатІиди мясляаът дапІну, эскрариз бегъемди пул тувру ва кІуру:
- ¹³ – Варидариз йипайки: «Йишвну, учу даахну имиди, Дугъан ученикар дуфну, Думу жин дапІну гъурхну».
- ¹⁴ Нагагъ му хабар гьюкумдрихьна хъубкъиш, учу учвуз гаф дяргъруганси апІидича.
- ¹⁵ Дурари, пул гьадабгъну, чпиз гъапибси гъапІнийи. Хъа гьаму аваза жугъдарин арайиъ гъира дарабгъну ими.
- ¹⁶ Хъа йицІисар ученик Галилейиз Исайи гъарахай гъапи дагъдиина гъафнийи.
- ¹⁷ Думу гъяркъиган, дурар икрамнаъ дахънийи, амма сакъюдар шаклу гъахънийи.
- ¹⁸ Багахьна дуфну, Исайи дурариз гъапи: – Узуз завариин ва жилариин вари гьюкум тувназуз.
- ¹⁹ Гъаци вуйиган, душну, Адашдин, Балин ва Гирами Рюгънан ччвурнахъан штуан апІури, вари миллетарикан Йиз ученикар апІинай.
- ²⁰ Дурариз Узу учвуз табшурмиш гъапІкъандар вари кІули гъахуз улупай. Хъа Узу, гъиямат йигъ хъайизкъан, гъаммишан учвухъди хъидиза.

Марк

Марк 1

- 1 Аллагъдин Балкан, Иса Месигъдикан вуйи Ужувлан хабар гъамци ккебгъра.
- 2 Ишая пайгъамбрин китабдиъ дибикІна: «Магъа, Яв улихъди Узу Йиз дюн'яйиз кас гъаъраза. Дугъу Увуз рякъ гъязур апІиди.
- 3 ИчІи чюлиъ дих атІабгура, „Агъайиз рякъ ккабалгай. Дугъаз рякъяр-жилгъйир дишдар апІинай!““
- 4 ИчІи чюлиъ, адмийир штуан апІури, гъар касди чан тахсрар гардандиъ дисбан, инсанар штуан апІбан ва гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, аьгъювалар рагъури, Ягъ'я ачмиш шулу.
- 5 Дугъахъна вари Ягъудия жиларилан ва Ерусалимдиан халкъар гъюйи, чпин гунгъариин швумал духъну, дурари чпин гунгъар гардандиъ дисуйи, ва дугъу дурар Ярдан нириъ штуан апІуйи.
- 6 Ягъ'яйиин девейин хъайин палат алийи ва юкъвнаан гъидкъин яркъу чІул идибтІнайи. Дугъу елгнагарна чІурдин йиччв ипІуйи.
- 7 Дугъу адмийириз кІуйи: «Йиз къяляхъди узутІан Къудратлур гъюра. Узу, ис алахъну, Дугъан шаламарин гъахмйир гъядарчузкъан лайикъ дарза.
- 8 Узу учву штуан гъапІунзачву, хъа Дугъу учву Гирами Рюгънахъди цІийи алаидичву».
- 9 Гъадму йигъари Галилей уълкейин Назарет шагъриан Иса гъюру, Ягъ'яйи Думу Ярдан нириъ штуан апІуру.
- 10 Иса штуан удучІвурайиган, аьршар гъатІарццну, Дугъаз Чайна Гирами Рюгъ луфси ис шули рякъюру,
- 11 зав'ан дих шулу: «Уву Йиз масан Бай вува, Узу Ув'ин гизаф рази вуза!»
- 12 Ва гъадму сьаьт Рюгъну Исайиз ичІи чюлиз гъягъюз амур апІуру.

- 13 Иблисди ахтармиш апІури, Исайи ягъчІвур йигъ ичІи чюлиъ гъапІру. Думу чІурдин гъайванатарин арайиъ яшамиш шулу, ва малайикар Исайин гъайгъушнаъ дийигъуру.
- 14 Ягъ'я дустагъдиъ итбахъан, Ужувлан хабар рабгъури, Иса Галилей уълкейиз гъягъюру.
- 15 Дугъу кІуйи: «Вахт улубкъна. Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна! Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІинай, Ужувлан хабарнахъ хъугъай!»
- 16 Иса Галилей гьюлхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз гьюликк чулар ккирчрайи Симон ва дугъан чве Андрей рякъюру. Дурар балугъчйир вуйи.
- 17 Исайи дурариз кІуру: – Узухъди гъачай ва Узу учвкан инсанарин юкІвар дисру балугъчйир ктаурза.
- 18 Дурар, гъадмусяаьт чпин чулар дирчну, Гъадгъахъди гъягъюру.
- 19 СацІиб тина гъушган, Дугъаз Зеведейин бай Якъубна дугъан чве Югъан рякъюру. Дурари люткейиъ чулар рас апІурайи.
- 20 Дугъу дурариз дих апІуру, ва дурар, чпин адаш Зеведей ва дугъан балугъчйир люткейиъ гъитну, Гъадгъахъди гъягъюру.
- 21 Дурари Кафернагъум шагъриз рякъ бисуру. Султ йигъан Иса жугъдарин мистаз гъюру ва душаваъ Дугъу адмийириз аьгъювалар улупуру.
- 22 Дурар Дугъан улупбариин мюгътал духънайи, фицики Исайи къанунчийириси ваъ, хъа гьюкум хлиъ айириси улупуйи.
- 23 Сабпну мистаз жин кайи адми гъюру, дугъу чІигъар апІуру:
- 24 – Учкан фу ккундувуз, Назаретдиан вуйи Иса? Уччу пуч апІуз дуфнана? Узуз Уву аьгъязуз – Аллагъдин гъаьнайи Гирамир!
- 25 Исайи жиндиз буйругъ тувру: – ХьючІюбкъ ва дугъ'ан удубчІв!
- 26 Гъадмуган жин, думу дутІурччвну, чІветІ дапІну, дугъ'ан удубчІвур.

- 27 Вари русвагъ шулу, сари-сарихъан гьерхуз хьюгъру: «Мурар гьапIру цIийи абгъювалар ву? Мугъу жинаризра кмиди амур апIураки, хъа дурар Мугъаз мютIюгъ шулира а».
- 28 Мугъкан аваза вари Галилей уълке вуйибси рабгъуру.
- 29 Мист'ан удучIвган, Иса Якъубна Югъан хъади Симондинна Андрейин хулаз гъягъюру.
- 30 Симондин сижарбаб цIа алди дахънайи. Дугъкан Исайиз кIуру.
- 31 Иса багахъна дуфну, хил дибисну, дугъаз гъудужвуз кюмек апIуру. ЦIа дишла улдубчIвуру, ва дишагъли хяларин гъайгъушнаъ учIвру.
- 32 Хябяхъдихъна ригъ алабхъиган, Исайихъна вари иццрудар ва жинар кайидар хуру.
- 33 УрчIарихъна вари шагъур уч дубхънайи.
- 34 Жюрбежюр уьзрари ккагънайи гизафдар сагъ гъапIнийи ва гизафдариан жинар утIурккнийи. Исайи жинариз Учв ашкар апIуб гъадагъа гъапIнийи, фицики дурариз, Думу фуж вуш, абгъяйи.
- 35 Сигъринган, гъеле мучIуди имиди, Думу хул'ан удучIвну, архаин йишвахъна гъягъюру ва гъадушвахъ ккарагуру.
- 36 Симонна Дугъахъди хъайидар Думу агуз гъягъюру
- 37 ва, гъидихъган, Дугъаз кIуру: – Варидари Уву агура.
- 38 – Гъачай багахъ хъайи шагърариз гъягъюрхъа, Узхъан душвариъра абгъювалар улупуз шлуси. Узу гъаддиз дуфнайир вуза, – кIуру Исайи дурариз.
- 39 Гъамци Думу вари Галилей вуйибси, мистариъ абгъювалар улупури ва жинар утIурккури, лицуру.
- 40 Хамран абзар кайир Исайихъна дуфну, къамкъарихъди Дугъан улихъ дусну, кюмек ккун апIури, ккарагуз хьюгъру: – Эгер Увуз ккун гъабшиш, узу марцц апIуз шулвухъан.

41 Дугъан язухъ гъабхьи Исайи хил гъачІабккнуну, дугъак кубкІнуну, кІуру: – Ккундузуз, марцц йихъ!

42 Хамран аъзар гъадму сѣаѣт дугълан улдубчІвуну ва марцц шулу.

43 Исайи, ижмиди гъамци дупнуну, думу гъаѣру: – Лиг гъа, мидкан гъич саризра макІан, хъа маллайихъна душнуну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх.

45 Хъа дугъу, душнуну, гъеле чаз макІан гъапнушра, варишвариѣ чаин улубкъуб ктибтуру, гъаддиз Исайихъан сарун ашкарди шагъриз гъюз шули гъабхъундаи, Думу адмийир адрушвариѣ гъузуйи. Гъадушваризра кмиди Дугъахъна варишвариан гъюйи.

Марк 2

1 Сакъюдар йигъарилан Иса Кафернагъумдиз къяляхъ гъюру. Думу хулаѣ а, кІури, хабар абхъру.

2 Дина гъадмукъан халкъ уч шулуки, гъеле урчІарихъкъан йишв бихъури гъабхъундар. Дугъу дурариз аѣгъювалар улупуйи.

3 Саб къадар адмийир Дугъахъна гъюру, дурарикан юкъури паралич кайир хурайи.

4 Аммаки дурарихъан халкъдигъанмина Исайихъна рукъуз шуладаи. Гъадмуган дурари хулан гъваѣ алдабгънуну, паралич кайир дахънайи ахин Думу хъайи йишвахъинди ибхру.

5 Дурарин хъугъвал гъябкъю Исайи иццурайириз кІуру: – Йиз бай, яв гунгъарилан хил алдабгъураза!

6 Мушваѣ сакъюдар къанунчйир деънайи. Дурари чиб-чпикди фикир гъапІу:

7 – Му Касди гъаз мици кІура? Думу Аллагъдиз къаршуди улхура! Сар Аллагъдилан гъайри сарун шлихъан гунгъарилан хил алдабгъуз шул?

- 8 Хъа Исайи, Чан Рюгънахъди дишла дурарин кІван фикрар аьгъю дапІну, кІуру: – Гъаз дицдар фикрар ичв юкІвариъ тІаърачва?
- 9 Паралич кайириз фу пуб рягъятди ву: «Яв гунгъарилан хил алдабгъураза», даршиш: «Гъудужв, яв ахин гъадабгъ ва гъарах?»
- 10 Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа лигай – пну, Дугъу паралич кайириз:
- 11 – Гъудужв кІуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах, – кІуру.
- 12 Думу дишла гъудужвур у ва, гъадабгъну чан ахин, варидарин улхъантина гъудучІвну гъягъюру. Халкъди, гучІбаан зегъле дубшну, Аллагъдин тярифар апІури, гъамци кІуру: – Учуз гъич зат мидиз ухшар аьламат гъябкъюб дарчуз!
- 13 Иса хъана гъюлихъна удучІвур у, вари халкъ Дугъахъна гъюру, ва Дугъу дурариз аьгъювалар улупуру.
- 14 Саб йишвхъантина гъягъюрайиган, Дугъаз налукар уч апІрушв'ин деънайи Алфейин бай Левий кІуру кас рякъюру ва дугъаз кІуру: – Узухъди гъач! Думу, гъудужвну, Исайихъди гъягъюру.
- 15 Саб ражари Исайи Левийин хулаъ лисун апІурайи. Исайихъдина Чан ученикарихъди налукар уч апІрудари ва хъана гизаф гунагъкрари уъл ипІурайи, дурар гъаци Исайихъди хъахънайидар гизаф вуйи.
- 16 Фарисйирикани вуйи къанунчйири, Думу гунагъкрарихъди ва налукар уч апІрударихъди уъл ипІури дяркъну, Дугъан ученикариз кІуру: – Мугъу налукар уч апІрударихъдина гунагъкрарихъди гъаз уъл ипІура?
- 17 Му гъеебхъган, Исайи кІуру: – Духтир сагъидариз ваъ, хъа аьзарлуйириз лазим ву. Узу марци касар дюз рякъюз хуз дуфнайир дарза, хъа гунагъкрар.
- 18 Гъадму вахтна Ягъ'яйинна фарисйирин ученикари ушвар дисурайи. Сакъудар адмийири Исайихъна дуфну, гъерхру: – Ягъ'яйин ученикарина

фарисйири ушвар дисури шулу, хъа Яв ученикари гъаз ушвар дисурадар?

19 Исайи дурариз кІуру: – Сумчрин хялари, швушв хурайир чпихъди хъимбукъан гагъди, ушвар дисдар!

20 Хъа дурарихъан швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, хъа гъадму йигъан дурари ушвар дисиди.

21 Гъич сарира йирси палатдик цІийи парчайикан кадабтІну цІил ктривур, даршиш цІилну, палатдиз зигури, урхъ хъана ахю апІиди.

22 Гъич сарира таза чяхир йирси иржариъ удрубзур, даршиш таза чяхри иржар гъутІурччвиди, чяхирра удубзиди, иржарра пуч хъиди. Таза чяхир цІийи иржариъ убзру.

23 Султ йигъан Исайиз дяхин дубзнайи хутІлариянтина гъягъюб алабхъуру. Гъадмуган Дугъан ученикари дяхнин кІулар улдутІуз хъюгъру.

24 Гъаци гъябкъю фарисйири Исайиз кІуру: – Лиг, гъаз мурари султ йигъан Къанунди гъадагъа дапІнайи ляхин апІура?

25 Дугъу дурариз жаваб туву: – Мегер учву, Давудри, чаз ва чахъди хъайидариз гаш гъабшиган, гъапІнуш Гирами китабариян гъурхундаринчва?

26 Авиафар кІуру ахю маллайн девриъ думу Аллагъдин хулаъ учІвну, маллийрилан гъайри шликІа итІуз ихтияр адру, Аллагъдиз бахш дапІнайи уълер гъадагъну итІбакан ва чахъ хъайидаризра тувбакан абгъдаринчвуз?

27 Исайи давам апІуру: – Султ йигъ адмийиз дапІнайиб ву, хъа султ йигъаз адми – ваъ.

28 Гъаци вуйиган, Инсаниятдин Бай султ йигъ'инра Агъа ву.

Марк 3

1 Иса хъа ражарира мистаз гъюру. Душваъ хил деебццнайи сар кас айи.

- ² Сакьудар адмийири, чпиз рябкьюри сар фужкIа гьаму султ йигъан сагъ апIдайкIан, кIури, ва гьаддилантина тахсир кипуз, Исайихъ ул хьипнайи.
- ³ Дугъу хил дебцнайи касдиз кIуру: – Варидарин улихъ дийигъ.
- ⁴ Хъа Исайи гьатмундариз кIуру: – Султ йигъан гьапIну ккунду: уж'вал ясана писвал? Уьмур уьбхну ккундин, дарш пуч дапIну? Хъа дурар ккебехъну гьузнийи.
- ⁵ Исайи хъял кади ул дурарилан илбицуру ва, дурарин инсафсуз юкIвар вуйивалин хажалат зигури, гьадму адмийиз кIуру: – Яв хил гьачIабкк. Дугъу хил гьачIабккуру, ва му хилра гьатмунубси сагъ шулу.
- ⁶ Хъа фарисйири, удучIвну, гьадму сьаьт Гьироддин терефкрарихъди, Иса фици пуч апIуруш, йикърар йитIуру.
- ⁷ Иса Чан ученикара хъади гьюлихъна гьюру. Дугъахъди гизаф къадар халкъар Галилей ва Ягъудия уьлкйириан хъайи.
- ⁸ Дугъу гьапIкъандарикан деебхъну Ерусалимдиан, Идумея уьлкейиан, Ярдан нирин гьатмуну патариан, Тир ва Сидон шагъраринишвариан гьатар-гьатарди адмийир Дугъахъна ахмиш шуйи.
- ⁹ Гизаф халкъ уч духънайивализ дилигну, дурарикк Учв ккадрахъбан бадали, Дугъу Чан ученикариз лютке гьязурди гьитуб табшурмиш апIуру.
- ¹⁰ Дугъу гизафдар сагъ гьапIнийи, гьаддиз иццурайидар Гьадгъак кучузкъан шулуш кIури, Исайилан илтIишуйи.
- ¹¹ Гьар ражари жинариз Думу рякърубкъан, дурар Дугъан улихъ машнахъди икрамназ дахъуйи ва гьамци кIури чIигъар апIуйи: «Уву Аллагъдин Бай вува!»
- ¹² Хъа Дугъу ижмишнаан дурариз, Учв фуж вуш, ашкар апIуб гьадагъа апIуйи.
- ¹³ Иса, Чав дих дапIну ктагъдарра, хъади дагъдиина улдучIуру.

- 14 Дурар йицКькюр кас вуйи, Дугъу дурариз Чан вакилар кІуйи. Дурар Дугъахъди гъаммишан духъну ккундийи. Дугъу дурар Ужувлан хабар рабгъуз гъаъди,
- 15 ва дурариз жинар утІурккуз шлу гъюкум тувди.
- 16 Магъа Дугъу ктагъу йицКькюр: Симон (Дугъу мугъаз Петр кІуру ччвур тувнийи),
- 17 Зеведейин бай Якъуб ва Якъубдин чве Югъан (Дугъу мурариз «Воанергес», яна «Къюркълин цІин баяр» кІуру ччвур тувнийи),
- 18 Андрей, Филип, Варфоломей, Матта, Фома, Алфейин бай Якъуб, Фадей, Кананит кІуру лакІам хъайи Шимон,
- 19 ва хъасин Иса масу туву Искарот кІуру лакІам хъайи Ягъуда.
- 20 Мурар хулаз хътакуру. Хъана халкъ уч шулу, Исана Чан ученикар ушв гъибтузкъан хъуркънадайи.
- 21 Дугъан багахълуйириз мидкан гъеебхъган, дурар дуфну, Иса гужназ мушв'ан хъади гъягъюз ккун шулу, фицики дурари, Думу абдал духъна, кІуйи.
- 22 Ерусалимдиан гъафи къанунчйири кІуйи: – Мугъаъ Велзевул убчІвна! Мугъу жинар дурарин ахъюрихъан вуйи къувватниинди ктаура.
- 23 Гъадмуган Исайи дурариз Чахънаси дих дапІну, тахалусариинди кІуру: – ШейтІнихъан шейтІан фици утІубккуз шулу?
- 24 Эгер паччагълугъдин айтІ дявйир аш, дициб паччагълугъ сагъди гъубзидар.
- 25 Эгер хизандин айтІ дявйир аш, дициб хизан сагъди гъубзидар.
- 26 Эгер шейтІан учв чаина гъедебгнуш, диди чав чахъди дяви гъубхнуш, дидхъан чан-учвди гъубзуз хъибдар – дидин аххир хъибди.
- 27 Сарихъанра, гуж кайирин хулаз дуфну, душв тІараш апІуз хъибдар – эгер эйси йитІну адарш; гъийитІган, хал тІараш апІуз шул.

- 28 Гъякъ кІуразачвуз: адмийири Аллагъдиз фициб къаршу гаф гъапишра, варибдилан хил алдабгъиди,
- 29 хъа Гирами Рюгъназ къаршу гаф гъапирилан гъич зат, саб вахтнара хил алдабгъидар, дугъан гунагъ гъаммишандиз гъубзди!
- 30 Адмийири: «Мугъаъ жин убчІвна» кІурайиган, Исайи гъаци гъапнийи.
- 31 Хъасин Дугъан дадана чвйир гъюру; чІатинди дугъужвнамиди, дурари Дугъаз гъач пуз гъаъру.
- 32 Дугълан халкъ илтІибшнайи, ва Дугъаз гъапнийи: – ЧІат, кючейиъ Яв дада, чвйир ва чйир дугъужвна, Уву гъерхра.
- 33 Исайи дурариз жаваб туву: – Йиз дадана чвйир фужар ву? –
- 34 Чалан илтІишнайидарилан ул илбицну, Дугъу кІуру: – Магъа Йиз дада ва чвйир!
- 35 Аллагъдин гаф тамам апІрур Йиз чвера, чира, дадара вуйиз.

Марк 4

- 1 Исайи хъана гъюлихъ абгъювалар улупурайи. Дугълан гъадмукъан халкъ илтІибшнайики, Думу люткейиъ зуз мажбур шулу, ва лютке гъюл’инаси цІиб хъапІру, хъа халкъ гъюлихъ гъузру.
- 2 Исайи дурариз тахалусариинди гизафдарикан абгъювалар тувуйи, ва Чан улупбариъ кІуйи:
- 3 – Хъебехъай: нежбер тум убзуз удучІвур.
- 4 Убзурайиган, гъацІар удрар рякъюхъ дахъру – дурар, жакъвар дуфну, удуру.
- 5 Сакъюдар удрар гъван ккайи, руг цІибтІан алдру йишв’ин дахъру, ва дурар ухди ктучІвур, гъаз гъапиш ругдин гъат чІиллиб вуйи.
- 6 Ригъ гъапІган, дурар чурхуру ва, ччивар зяифди хъпаз лигну, ерццуру.
- 7 ГъацІар удрар зазарин тумрягъ гъяхъру, абхю гъахъи зазари дурар ккаъру, ва дяхни кІул апІдар.

- 8 Хъа жара удрар авадан ругдик кахъру, ктучІвур, ахю шулу ва сумчІур, йирхъцІур ва варж ражари артухъ бегъер тувру.
- 9 Хъасин Исайи гъапи: – Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри!
- 10 Чпи ялгъузди гъузиган, йицІикъюрд ученикарина Исайихъди хъайидари Дугъхан, гъаз гъамци, тахалусариинди кІураш, гъерхру.
- 11 – Учвуз Аллагъдин Паччагълугъдин сир агъю хъуб тувначвуз, – кІуру дурариз Исайи, – хъа агъдрудариз тахалусариинди кІура.
- 12 Фицики дурар лигури шулу, хъа рябкъюрдар, хъпехъури шулу, хъа гъавриъ ахъурдар. Жараси вуйиш, дурарихъан Аллагъдихъинди илтІикІуз шуйи ва дурарилан хил алдабгъидийи.
- 13 Хъа Дугъу дурариз кІуру: – Мегер учву гъаму тахалусдин гъавриъ ахъундарнучва? Хъа учву жара тахалусарин фици гъавриъ ахъдичва?
- 14 Узбури Аллагъдин гаф узбуру.
- 15 ГъацІар адмийир рякъюхъинди дахъу удрариз барабар ву. Дурариз Аллагъдин гаф ебхъуру, ва гъадму сяаьт, иблис дуфну, дурарин кІваъ гъубзу гаф гъитІибкІуру.
- 16 ГъацІар адмийир гъван ккайи йишв’ина ахъу удрариз барабар ву. Дурари, гаф гъеебхъубси, дишла шадди къабул апІуру.
- 17 Хъа дурарикк ччив ккадар, гъаддиз дурар цІиб вахтназІан вуйидар дар. Аллагъдин гафналантина чпихъ хъергруган, ясана саб хатІа-бала гъядябхъруган, дурар гъадму сяаьт гафнахъан гъудучІвур.
- 18 ГъацІар зазаригъ гъяхъу удрариз барабар ву. Мурар гаф ебхъурдар ву,
- 19 хъа гъар йигъандин гъайгъушнари, девлетнахъ хъергували ва жара тямгъари Аллагъдин гаф кІваълан гъапІуз гъитру, ва диди бегъер хури шулдар.
- 20 Хъа гъацІар авадан ругдик кахъу удрариз барабар ву. Мурар гаф ебхъурдар ва думу къабул апІурдар ву, ва диди саспиган сумчІур ражари,

саспиган йирхъцџур ражари, хъа саспиган варж ражари артухъ бегъер хури шулу.

21 Исайи хъана дурариз кџуру: – Чирагъ хулаз, дид'ин гъаб иливуз, ясана краватдикк ккивуз, хруб вуйин? Ваъ, думу чан йишв'ин дивру!

22 Чатинди удудубчџвди гъубзру фукџа жиниб адар ва фукџара гъитџибкџнайиб адар.

23 Шлик ибар каш, гъит ебхъри!

24 Хъа Дугъу гъамцира кџуру: – Учвуз ебхъурайибдиз фикир тувай. Фициб уълчмейиинди учву ебцураш, гъацибдиинди учвузра ебциди ва артухъдира кади иливиди.

25 Шлиз аш, дугъаз хъана тувди, хъа шлиз адарш, айибра тадабгъиди.

26 Дугъу кџуру: – Аллагъдин Паччагълугъ, думу фициб ву? Думу адмийи ругдиз тум гатџабхъувалсиб ву.

27 Йишвну адми ахуру, йигъ шулади гъудужвтуру, хъа тум гъадму вахтна ктубчџтуру ва ахю шулу – хъа думу фици ахю шулаш, адмийизра аьгъдар.

28 Ругди чав-чалан бегъер хуру: сифте чар ктубчџтуру, хъа кџул апџуру, хъасин кџул удрарихъди абџџру.

29 Удар хъубкъиган, адми дишла дагърихъан хъчџихуру, гъаз гъапиш иган хъубкъна.

30 Исайи хъана кџуру: – Аллагъдин Паччагълугъ фтихъ тевуз шул? Ясана фициб тахалусдиинди дидкан пуз шул?

31 Думу дюн'яйиин варитџан биџџи дилихъ тевуз шул.

32 Хъа думу кивган, ктубчџтуру ва бистниъ айидарик варитџан ахю шулу. Дид'ин гъацисдар ахю кюлер илиршуруки, дурарин сирнарикк жакъварихъанра кмиди дусуз шулу.

33 Гъамцдар гизаф тахалусариинди Дугъу дурарихъан аннамиш апџуз шлукъан аьгъювалар улупуйи.

- 34 Тахалусариинди дарди Дугъу фукIара кIурдайи, хъа Учв Чан ученикарихъди гъузиган, дурариз вари ктибтуйи.
- 35 Гъадму йигъан хябяхъган, Дугъу дурариз кIуру: – Гъачай, гъюлин тмуну гъирагъдихъинди сирнав апIухъа.
- 36 Дурар, халкъ гъитну, Исайихъди люткейиъ эъру. Дурарихъди жара люткйирра хъайи.
- 37 Гужал микI утIубчвтуру ва лепйир люткейикан йивури, думу шту абцIрайи.
- 38 Иса люткейин къялхъян йишваъ, кIуликк гутара ккивну даахнайи. Люткейиъ айидари Думу хъиргру ва кIуру: – Мялим! Ухъу ккахърайиваликан Увуз вижна ктарнуз дарш?!
- 39 Гъадмуган Думу гъудужвну, микIлаз сикин хъуз амур апIуру ва штуз кIуру: – Сикин йибхъ! Мирибшван!
- 40 МикI сикин шулу, ва архаинвал абхъру. – Гъаз гъамкъан гучIбяхяр вучва? – кIуру дурариз Исайи. – СацIибкъан хъугъвал адаринчвуз дарш?
- 41 Дурарик лап яман гучI кабхъру, ва чиб-чпикна кIуру: – Му фуж ву, эгер микIра, гъюлра Мугъахъ хъпехъураш?

Марк 5

- 1 Дурари гъюлин тмуну гъирагъдихъна Герасин юрназ сирнав апIуру.
- 2 Иса люткейиан удучIвубси, Дугъан гъаншаризди накъваригъ яшамиш шулайи жинар кайи адми утIурчвтуру.
- 3 Думу сарихъанра дирккуз шуладайи – гъеле зунжрарииндикъан.
- 4 Дугъан хилар-ликара зунжрарихъди швнуб-сабан гъийитIнийи, аммаки дугъу зунжрар ва гъялкъйир къатIар апIуйи – гъич сарихъанра думу дерккуз шулдайи.
- 5 Зат сикин дарди йигъ-йишв накъварин хъарар-дюрхъяригъ ва гъярар-тепйиригъ дугъу чIигъар апIуйи ва учв гъванарикан йивуйи.

- 6 Ярхлаан Иса гъяркъюбси, думу Дугъахъна жаргъну дуфну, икрам аплури, къамкъариинди дахъру
- 7 ва ахю дихниинди клуру: – Яв узухъди фу вуяв, ВаритІанзаанур, Аллагъдин Бай Иса? Аллагъисан, Увуз миннат вуйиз: йиз зегъле мабхан!
- 8 Исайи: «УдубчІв гъаму адмийиан, чиркин рюгъ!» – гъапиган, диди гъаци гъапнийи.
- 9 Хъа Исайи дугъхъан гъерхру: – Ччвур фуж вуяв? – Йиз ччвур къушум вуйиз, гъаз гъапиш учу гизаф жинар вуча, – жаваб туву дугъу.
- 10 Жинар, му юрдариан чпи муутІурккан клури, Исайиз миннат аплуз хъюгъру.
- 11 Хъа душвахъ таблик силарин ахю лиж дарабгънайи.
- 12 – Учхъан силариъ учІвуз шлуси, учу гъадраризди гъягъюз гъит, – клури, жинари Исайикан тІалаб аплуру.
- 13 Дугъу ихтияр тувру. Ва адмийиан удучІву чиркин рюгъяр силариъ учІвру. Хъа силарин лиж гъарзарилансина гъюлизди убсру ва ккабхъру. Дурарин къадар къюд агъзурихъна вуйи.
- 14 Силарин габнари, жаргъну душну, шагъриъ ва гъирагъариъ айи гъуларий, гъабхъибдикан ктибтуру. Агълар, фу гъабхънуш, лигуз гъюру.
- 15 Дурар Исайихъна гъюру ва, фу лигурва: къушумкъан жинар кади гъашир, палтар алди, чан фикрихъ хъади деъна. Дурарик гучІ кабхъру.
- 16 Му аьламат гъябкъдари дурариз, жинар кайириккан ва силарикан фу гъабхънуш, ктибтнийи.
- 17 Гъадмуган Исайикан дурари, чпин юрдариан удучІвну гъягъюб, ккун аплуру.
- 18 Иса люткеийъ эърайиган, чакан жинар ктІурккури учвра гъадагъуб ккун аплуру.

- 19 Хъа Дугъу ихтияр тувундайи. – Хулаз гъарах явдарихъна. Аллагъди фици яв язухъ гъизигнуш ва Дугъу увуз гъапӀубдиган дурариз кидибт, – кӀуру Исайи.
- 20 Думу гъягъюру ва ЙицӀубшагърин юрднан агълариз Исайи чакан гъапӀнуш, ктибтуру – вари аьлаамат гъахънийи.
- 21 Исайи хъана гъамуну гъирагъдихъна сирнав гъапӀиган, Дугълан аьхючӀвеъ адмийир илтӀишнийи. Иса гъирагъдихъ гъузнайи.
- 22 Дугъахъна жугъдарин мистан аьхюр, Ягъир кӀурур, гъюру. Иса гъяркъюбси, думу Дугъан ликарикк икрамназ дахъру
- 23 ва, Дугъкан миннат апӀури, кӀуру: – Йиз риш йикӀура. Миннат вуйиз, дуфну дугъ'ин хилар илив, думу сагъ хъиди, чӀивиди гъузди.
- 24 Иса дугъахъди гъягъюру. Дугъахъди гизаф халкъра гъябгъюрайи ва юкъуб тереф Думу къялаъ тӀаънайи.
- 25 Дураригъди сар дишагълира гъяйи. ЙицӀикъюд йисандин арайиъ дугъан ифи хътабтӀурадайи.
- 26 Фукъан хъюгънийишра, гъич сар духтрихъанра думу сагъ апӀуз гъабхъундайи. Дугъу чаз айи-адруб вари харж гъапӀнушра, дугъаз кюмек гъабхъундайи, хъа гъял айибтӀан пис гъабхънийи.
- 27 Дугъаз Исайикан гъеебхъиган, думу гужназ адмийиригъ гъючӀву ва, Исайин къялхъянди дуфну, Дугъан ккурттарик куркӀу,
- 28 фицики дугъу фикир дапӀнайи: «Эгер узу Мугъан ккурттарик саб тикисикъан куркӀиш, сагъ хъидизу».
- 29 Гъадму сьаьт дугъан ифи хътабтӀуру, ва дугъаз чан вари жан сагъ хъувал гъисс шулу.
- 30 Исайиз дишла Чаан къувват удубчӀвуб аьгъю шулу ва, халкъдихъинди илтӀикӀну, гъерхру: – Узук фуж куркӀну?
- 31 – Рябкъюрадарнуз, учӀукъну, халкъди Уву фици хъуржраш, хъа Увук фуж куркӀну кӀури, гъерхрира ава! – кӀуру Дугъаз ученикари.

- 32 Хъа Дугъу ул алдатбиинди Чак куркІур агурайи.
- 33 ГучІ дубхънайи ва гукІнишин кабхънайи дишагълийи, чав гъапІубдин гъавриъ ахъну, халкъдигъян гъюдучІвну, икрам апІури, Исайин ликарикк ккархъну, вари вуйибси ктибтуру.
- 34 Дугъу дишагълийиз кІуру: – Йиз риш, уву яв хъугъвали сагъ гъапІунву. Архаин духъну гъарах, ва сагъвалиъ хъидива.
- 35 Исайи му гафар кІурамини, мистан ахъюр вуйи Ягъирин хул’ан адмийир дуфну кІуру: – Яв риш гъакІну. Мялим инжик мапІан!
- 36 Хъа Исайи дурарин гафариз фикир тутрувди, мистан ахъюриз кІуру: – ГучІ мапІан, анжагъ хъугъну гъуз!
- 37 Дугъу Петризна, Якъубдизна, Якъубдин чве ЮгъандизтІан ктарди, сарун саризра Чахъди гъюз ихтияр тувундайи.
- 38 Дурар мистан ахъюрин хулаъ учІвру. Исайиз, душваъ гъалабулугъ ади, яманди ишурайидар ва ишлар апІурайидар рякъюру.
- 39 – Учву гъаз дерд зигурачва, – кІуру учІву Исайи. – Риш дукІнадар, хъа даахна.
- 40 Дурар Дугъ’ин аьлхъюз хъюгъру. Хъа Дугъу дурар вари адауру. Чахъди Чан ученикарна шуран адашна дада гъадагъну, риш дитнайи хулаъ учІвру.
- 41 Шуран хил дибисну, Дугъу дугъаз кІуру: – Талифа, куми! (яна «Риш, увуз кІураза, гъудужв!»)
- 42 Риш дишла гъудужвuru ва гъягъюз хъюгъру. Дугъан йицікьюд йискъан вуйи. Вари гъах гъахънийи.
- 43 Исайи мидкан саризра дарпуб ижмишнаан ккун апІуру ва, шураз ипІруб тувай, кІуру.

Марк 6

- 1 Душв’ан удучІву Иса Чан гъахи шагъриз гъягъюру. Дугъахъди Чан ученикарра хъайи.

- 2 Султ йигъан Исайи мистаъ абгъювалар улупуз хъюгъру. Дугъахъ хъпехъурайи гизафдари, мюгътал духъну, кӀуйи: – Гъамгъан гъаму абгъювалар наънан ву? Мугъаз мициб фагъум шли тувна? Гъамцдар аьламатнан ляхнар Гъамгъан хилариинди фици шула?!
- 3 Му харатчи уста, Мар’ямдин Бай, Якъубдин, Юсуфдин, Ягъудайин ва Симондин чве дарин? Мугъан чйир гъамшваъ, ихъ арайиъ, адаринхъа? Гъаци вуйиган, дурариз Исайихъ хъугъуз ккунди адайи.
- 4 – Гъюрмат адру пайгъамбар хъуб мумкин дар, – кӀуру Исайи, – хъа чан багъри шагъриъ ва хулаъ, жвуван багахълуйиригъ ва хизандиъ пайгъамбриз гъюрмат ади шулдар.
- 5 Гъаддиз Дугъхъан душваъ, сакъудар иццурайидариин хилар иливну сагъ гъапӀдар ктарди, сану сабкъан аьламат улупуз гъабхъундайи.
- 6 Думу дурарин хътругърайивалиин мюгътал духънайи. Хъасин Думу гъул’ан-гъулаз гъягъюри, адмийириз абгъювалар туври шулу.
- 7 Исайи Чахъна йицӀикъюрид вакилариз дих дапӀну, дурариз чиркин рюгъяр утӀурккуз шлу гъюкум тувну, къю-къюрди абгъювалар улупуз гъаъру.
- 8 Дугъу дурариз, чумакъ ктарди, фукӀара гъададабгъуз амур апӀуру: я уъл, я тавра, я пул –
- 9 анжагъ чпин ликариин али шаламартӀан. – Я гъич саб жара палатра магъадабгъанай, – кӀуру Исайи дурариз. –
- 10 Учву фунуб гъулаъ къабул гъапӀиш, гъадму йишвариан гъягъяйизкъан, гъадушваъ гъузай.
- 11 Хъа учву фунуб йишваъ-вушра къабул дарапӀиш ва учвухъ хъпебехъиш, душв’ан удучӀвну гъягърудари, ичв ликарик кайи бишируг кадабхъай. Гъит му дурариз чпиин улубкърубдин улихъмиди дебккрайи лишан ибшри.

- 12 Дурар гъягъюру ва, адмийир чпин гунгъариин швумал хъпан бадали, дурариз абгъювалар улупуру.
- 13 Дурари гизаф жинар утГурккуру ва, хифарин ччим ктатури, хайлин иццурайидар сагъ апІуру.
- 14 Чан нубатнаъ Исайикан Гъирод паччагъдиз ебхуру, гъаз гъапиш Дугъан аваза варишвариъ атІабгуру. ГъацІари: «ДукІнайи штуан апІру Ягъ’я чІиви гъахъну ва гъаддиз абламатар улупура» – кІуйи.
- 15 Жарадари: «Думу Ил’яс ву» – кІуйи, хъа шубурпидари: «Думу кюгъне пайгъамбарикан сарсир ву» – кІури тасдикъ апІуйи.
- 16 Гъамци гъеебхъу Гъиродди: «Узу кІул алдабтІу Ягъ’я чІиви гъахъну» – гъапнийи.
- 17 Гъиродди чав буйругъ тувну, Ягъ’я дидисну, чан чве Филипдин хпир Иродидадин кІулан дустагъдиъ итру. Хъасин Гъиродди Иродиада чаз шивди дитнийи.
- 18 Фицики Ягъ’яйи Гъироддиз: «Яв чвуччвун хпир увуз хай шулдар» – гъапнийи.
- 19 Гъамци гъапну кІури, Иродидади Ягъ’яйин хъял иливнийи ва дугъаз думу йикІуз ккун гъабхънийи, амма шуладади,
- 20 гъаз гъапиш Ягъ’яйихъан Гъироддиз гучІуйи, фицики дугъаз думу гъякълу ва гирами кас вуйивал абгъяйи ва, гъаддиз, думу уърхюрайи. Гъирод Ягъ’яйин абгъювалар улупбахъ, саспиган дурарикан учв инжик шулушра, иштагъниинди хъпехъуйи.
- 21 Ужуб дюшюш ккабхъру: Гъироддин бабкан гъахи йигъ улубкъну ва гъаддиз гюре гешт хъапІуз ханар-беглар, юзбашйир ва Галилей уълкейин абхюдар уч апІуру.
- 22 Думу шадлугъназ ялхъвнар апІуз Иродидадин ришра гъюру. Дугъан ялхъван Гъироддиз ва хялариз гизаф бегелмиш шулу ва паччагъди шураз кІуру: – Узкан увуз фу ккундуш вари туварзавуз! –

- 23 Хъа паччагъди ху апІуру. – Фу ккун гъапІиш, вари тувурзавуз, гъеле йиз айи паччагълугъдин гъацІ пай вушра.
- 24 Думу шуру душну дадайихъан гъерхру: – Фу ккун апІуза? – Штуан апІру Ягъ’яйин кІул, – жаваб тувру Иродиадайи.
- 25 Шуру, паччагъдихъна душну: – Узуз штуан апІру Ягъ’яйин кІул ленгерийиъди ккундузуз, думу узуз гъаму сѣаѣт ча! – кІуру.
- 26 Паччагъ яманди пашман шулу, хъа чав хяларин улихъ ху апІбаз лигну, дугъхъан, ккун гъапІуб тамам дарапІди гъибтуз гъабхъундайи.
- 27 Дугъу дишла эскер гъаъну, чахъна Ягъ’яйин кІул хуз буйругъ тувру. Эскри дустагъдиъ Ягъ’яйин кІул алдабтІуру,
- 28 ва ленгерийиъди кІул дубхну, шурахъна тувру, хъа дугъу – дадайихъна.
- 29 Мидкан аѣгъю гъабхъи Ягъ’яйин ученикари дугъан жандак гъадабгъуру ва кивру.
- 30 Вакилар Исайихъна хътакуру ва Дугъаз чпи гъапІдарикан ва туву аѣгъюваларикан варибдикан ктибтуру.
- 31 Дугъу дурариз кІуру: – Хъа гъамус, адмийир адру фунуб-вушра йишваз гъягъидихъа, гъадушваъ ялгъузди гъузай ва сацІиб рягъятвал гъадабгъай. Гъаз гъапиш, дурар айишваъ гизаф халкъ айи, дурариз гъеле уъл ипІузкъан мажал шуладайи.
- 32 Гъаддиз дурар люткейиъди халват йишваз гъушу.
- 33 Гъаци вушра гизафдариз дурар люткейиъди гъягъюри рякъюру, фужар вуш, аѣгъю шулу, ва гъюлин гъирагъ вуйибси вари шагъриан адмийир хъергру ва вакилартІан ухди гъюру.
- 34 Люткейиан удучІву Исайиз ахъючІвеъ халкъ рякъюру. Дугъаз дурарин язухъ шулу, гъаз гъапиш дурар марччлихъан хътру марччарси айи. Дугъу дурариз гизаф ляхнарикан ктибтуру.
- 35 Йигъар хябхъ шулайи, ва Дугъан ученикари, багахъна дүфну, кІуру:

- 36 – Мушвайишв ичИи йишв ву, ва сарун йигъарра хябяхъ ву, мурар деет, гъит багахъ гъулар-хулариз гъарахри, чпиз ипІруб гъадабгъри.
- 37 – Учву дурариз ипІруб тувай, – кІуру Исайи. – Гъамус учу, душну, дурариз уъл гъадабгъурайин? Ухъу вари саб вазли гъилихишра, гъациб пулихъ дурариз уъл гъадабгъну удудукъур! – кІуру вакилари.
- 38 – Учвухъ фукъан уъл хъачвухъ? – пну, гъерхру Исайи. – Гъарахай, лигай гъеле. Дурар лигуру ва кІуру: – Хъуб уълна кьуб балугъ.
- 39 Гъадмуган Дугъу дурариз, халкъ десте-дестеди чру укІин дитай, кІуру.
- 40 Халкъ хъу-хъуцІур ва варж-варж кас ади, жергйиригъди деъру.
- 41 Исайи, хъуб уълна кьуб балугъ гъадагъну, завузди дилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, уълер гъудутІну, халкъдиз пай апІуз ученикарихъна тувру. Дугъу варидаригъна кьуб балугъра пай апІуру.
- 42 Вари халкъди ипІуру, тухъ шулу
- 43 ва балугъаринна улин хъригъу къацІари йицІикьуб тавра ацІру.
- 44 Хъа вари гъипІдар хъуд агъзур кас вуйи.
- 45 Мидин къяляхъ Исайи, Чав сабан халкъ гъаъри имиди, Чан ученикариз люткейиъ эъну, гъатмуну гъирагъдихъ хъайи Вифсайда гъулаз сирнав апІуб амур апІуру.
- 46 Халкъ деетну, Думу ккарагуз дагъдиз удучІуру.
- 47 Хябяхъдин вахт дубхънайиган, ученикар айи лютке гъюлин гъацІ къялариъ айи, хъа Иса сарна-сарди гъирагъдихъ гъузнийи.
- 48 МикІлаз къаршуди сирнав апІбу къувватнахъан душнайи ученикар дяркъну, Иса, акв алабхъуради, гъюлилантина дурарихъна гъягъюру. Думу дурарин люткейиз багахъ шулайи.
- 49 Иса гъюлленмина гъюри гъяркъдариан, думу чпиз гъугъубжвурайи гъаранту вушул, пну, варидариан сабпну гъарай утІубчвурру,

50 гъаз гъапиш дурариз, Думу гъяркъюбси, гучІ гъабхънийи. Хъа Иса дишла дурарихъди улхуз хъюгъру: – ЮкІв ижми апІинай, Узу вуза. ГучІ мапІанай! –

51 пну, дурарин люткейиъ учІвган, микІ яваш гъабхъи. Мици хъували дурар хъана артухъ гъах апІуру.

52 Уълерихъди гъабхъи аьлааматнан дурар гъавриъ ахъундайи, ва дурарин юкІвар курди гъузнийи.

53 Сирнав апІурайидар Геннисарет юрдназ гъюру.

54 Дурар люткейиан эдеубси, гъирагъдихъ хъайидариз Иса аьгъю шулу,

55 ва жаргъну душну, варишвариъ мидкан хабар ипру. Думу наан аш деебхъну, дурари гъадиана ахнарииндира кмиди ищцрудар хуйи.

56 Иса наанди гъушишра: гъулариз, шагърариз, ятгъариина – варишвариъ ищцурайидар духну дитуйи ва Дугъкан Чан ккуртттарин канчІарик куркІузкъан гъитуб тІалабар апІуйи. Вари Дугъак куркІрудар сагъ шуйи.

Марк 7

1 Ерусалимдиан Исайихъна саб къадар фарисйирна къанунчйир гъюру.

2 Дурариз ученикарикан сари дижрикІу хиларихъди ипІури гъябкънийи.

3 Хъа фарисйиринра, вари жугъдаринси, чпин абйириланмина гъубзнайи хъуршлихънакъан хилар дижрикІди уьлихъ дедреъру аьдат айи.

4 Базариан гъафидари сабан хилар дижрикІкъан гагъди уьл ипІдар. Гъамцдар хъана гизаф аьдатар дурари уьрхюйи, мисалназ, захар, гажнар ва йифрин гъаб-гъажагъ жикІбан аьдатар.

5 Фарисйирина къанунчйири Исайихъан гъерхру: – Яв ученикари абйирин аьдатар гъаз хъаърадар? Хилар дижрикІди уьл ипІура.

6 Хъа Дугъу дурариз жаваб тувру: – Гирами китабарий Ишая пайгъамбри учвкан, къюб маш гъяйидарикан, ужуди гъапну: «Гъаму адмийири Узуз гъюрмат ушвниинди апІура, хъа дурарин юкІвар Узхъан ярхла ву.

- 7 Давди дурари Узуз икрам апѹра, фицики дурари инсанарин аѡдатар уърхюз улупура».
- 8 Учву адмийири ктагъу къайдйирихъан хъичѹихначва, хъа Аллагъдин табшуругъар тина апѹрачва.
- 9 Учву гъисаб апѹрашалчва: ичв къайдйир тамам апѹбан бадали Аллагъдин табшуругъар батѹл апѹб фагъумлу ляхин вуйич, кѹри! – давам апѹру Исайи.
- 10 – Магъа мисал. Мусайи гъапну: «Адашдизна дадайиз гъюрмат апѹнай» ва «адашдизна дадайиз люкънар апѹрур аѡжализ лайикъ ву».
- 11 Хъа учву фу кѹри шулчва? Эгер сари чан дадайиз вая адашдиз «Узу увуз буржлу вуйиб Аллагъдиз гъурбан гъапѹнза», гъапиш,
- 12 дугъхъан сарун чан адашдизна дадайиз кюмек дарапѹрира гъузуз шулу, кѹрачва.
- 13 Гъамци учву Аллагъдин гаф ичв аѡдатназ илтѹибкѹнчва ва наслариз гъаци ктибтуручва. Гъаму мисалназ ухшар гизаф чѹру ляхнар апѹри шулучва.
- 14 Исайи, хъана Чахъна халкъдиз дих дапѹну, кѹру: – Вари узухъ хъебехъай ва гъаври йихъай.
- 15 Инсандиѡ чѹатан убчѹвру гъич сабдихъанра думу чиркин апѹз даршул. Инсандиан удубчѹвруб – магъа думу чиркин апѹруб.
- 17 Думу, халкъ гъитну, хулаз гъафиган, ученикари Дугъхъан гъадму гафарин мяна ачухъ апѹб ккун апѹру.
- 18 Дугъу дурариз ктибтуру: – Учву гъамдин гъавриѡ ахъраданчва? Инсандиѡ чѹатан убчѹвру гъич сабдира думу чиркин дарапѹрайивал рябкъюраданчвуз?
- 19 Фицики думу адмийин кѹваз гъябгъюрадар, хъа – фуниз, ва хъасин удубчѹвру (Гъамдиинди Дугъу ипѹруб вари марцциб вуйивал улупура).
- 20 Инсандиан удучѹврудари, – кѹру Исайи, – думу чиркин апѹру.

- 21 «Самбал алдапувалар», яна хил’ан адахъувалар, тѳафалвалар, йивну йикпувалар, къяппавалар, тѳмягъкарвалар, угъраш’валар, инсафсузвалар, машнаъ ягъ адрувалар, гъанихвал ва хъял, футна, фурс, ахмакъвалар – гъамрарихъна хру пис фикрар инсандин кѳваан удучпурѳу.
- 23 Гъамѳу вари писвалар инсандин айтѳан удучпурѳу ва дурари инсан чиркин аппурѳу.
- 24 Гъадмѳу йишвар дирчнѳу, Иса Тир юрднан жилариина гъягъѳуру. Душваъ Думѳу садар хуларифъ дергрѳу. Дугъаз мидкан гъич саризра аьгъѳу дубхънѳу ккундаифи, аммаки гъитѳибкпнѳу гъибтѳуз гъабхъундаифи.
- 25 Исайикан чиркин рѳюгъ убчпвнайифи сар шуран дадаифиз аьгъѳу шулу. Думѳу дишла Дугъахъна гъѳуру ва ликарикк, икрам аппурѳу, ккархърѳу.
- 26 Хъа думѳу дишагъли жугъуд даифи, думѳу Сирофиникияйин миллетдикан вѳйифи. Дугъѳу Исайикан чан шур’ан жин утпубккѳуб тѳалаб аппурѳураифи.
- 27 Исайифи гъапифи: – Сифте баяр-шубар ацприфи. Дурарихъан тадабгънѳу, уьл хуифириз ккипѳуз хай даршул.
- 28 Хъа дишагълийифи кпурѳу: – Йиз Агъа, хуифирира баяр-шубарифи тадахъѳу уьлин урклар итпурѳу, аьхир.
- 29 – Яв гъамциб жавабназ лигнѳу увхъан мясляабтнѳиинди хулаз гъягъѳуз шулвухъан. Яв шур’ан жин удубчпвнѳу, – кпурѳу Исайифи.
- 30 Фѳу лигурва, хулаз хътаку дишагълийифиз чан рѳиш, сагъ духънѳу, ахнѳиъ дахънади рѳякъѳуру ва жинра дугъ’ан удубчпвна.
- 31 Тир юрднан жиларилан къяляхъ хътаку Иса Сидон ва Йицпубшагърин жилариланмина Галилей гъюлихъинди гъѳуру.
- 32 Дугъахъна кар ва цпѳибтѳан улхѳуз даршлу сар кас хъади гъѳуру, дугъ’ин хилар иливѳуб ккун аппурѳу.
- 33 Исайифи думѳу халкъдихъан гъадаѳуру, дугъан ибарѳиъ Чан тпубар урччвру, хъасин Чан тпубарик шуруш кабтпнѳу, дугъан мелзнак кучрѳу.

34 Хъа завузди дилигну, дериндиз ил хъадабгъну, кІуру: – Эффата! (яна «Арцц!»)

35 Гъадму сѣаѣт дугъаз ебхъуз хъюгъру ва дибиснайи мелз либхуз хъюбгъну, дугъан чІал ачухъ шулу.

36 Исайи дурариз мидкан гъич саризра дарпуб ккун апІуру. Хъа Дугъу дарпуз гъадагъа апІбахъ, дурари артухъ рабгъуйи.

37 Адмийири, гизаф аьламат духъну, кІуйи: – Мугъу вари ужу апІуру. Мугъу гъеле кардариз ебхъузра гъитру, улхуз даршлудариз чІалра улупуру!

Марк 8

1 Гъадму йигъари хъана бегъем халкъ уч шулу, хъа дурарихъ ипІруб хъадайи. Исайи, ученикариз дих дапІну, кІуру:

2 – Узуз адмийирин язухъди вузуз. Магъа, дурарин Узухъди хъади шубуд йигъ ву, хъа дурариз ипІруб адар.

3 Эгер Узу дурар хулариз гашди гъаиш, рякъюъ зяиф хъиди, хъа гъацлар ярхлариан дуфнайидар даринхъа.

4 – Гъаму ичІи йишваъ варидариз гъубкІрубси уъл наънан апІуру? – жаваб апІуру ученикари.

5 Исайи дурарихъан гъерхру: – Учвухъ швнуб уъл хъачвухъ? – Ургуб уъл, – кІуру дурари.

6 Гъаци вуйиган, Дугъу халкъдикан жилиин деуб ккун апІуру. Ургуб уъл гъадагъну, Аллагъдиз чухсагъул кІури ккарагну, Дугъу уъл гъудубтІуру ва халкъдиз пай апІуз ученикарихъна тувру. Хъа дурарира пай апІуру.

7 Дурарихъ сакъюдар балугъарра хъайи. Исайи дурариин чухсагъулин ккарагуб дапІну, гъадрарра пай апІуз тувру.

8 Адмийири гъипІу, дурар арцІу. Дидихъна хъиригъу къацлари ургуб таврара ацІнийи.

- 9 Хъа дурар вари юкъуд агъзурихънакъан вуйи. Исайи дурар чпин хулариз деетуру.
- 10 Хъа Учв, ученикарра хъади, дишла люткейиъ эъру ва Далманут юрднан жилариина сирнав апѳуру.
- 11 Фарисйир гъюру ва Исайихъди гъожатнаъ учѳвру. Дурари Думу ахтармиш апѳури, Дугъкан аършариан лишан улупуб тѳалаб апѳуру.
- 12 Исайи, гъагъиди ил хъадабгъну, дурариз кѳуру: – Гъаз му наслин адмийири лишан ккун апѳура? Дюзди кѳуразачвуз: му касариз лишан хъибдар.
- 13 Хъасин, дурар гъитну, Думу хъана люткейиъ эъру ва гъатмуну гъирагъдихъинди сирнав апѳуру.
- 14 Ученикариз чпихъди люткейиз уъл гъадабгъуз кѳваълан гъархнийи. Дурарихъ саб уълтѳан хътайи.
- 15 Дурарихъди сюгъбатнаъ айи Исайи ихтият хъуб ккун апѳуру: – Лигайгъа, фарисйирин ва Гъироддин дунихъан ихтият йихъай.
- 16 Хъа дурари чиб-чпин арайиъ гъапи: «Мугъу мици, ухъухъ уъл хъадруган, кѳурайиб ву».
- 17 Дурар фтикан улхураш аьгъяди, Исайи кѳуру: – Учву уъл хътарчухъ кѳури, гъаз гъалабулугънаъ ахъначва? Мегер учву гъамусра гъаври ахънаданчва? Ва учвуъ фукѳара убчѳвнадарин? Ичв юкѳвар гъамусра курди имийин?
- 18 Мегер учвуз, улар ади рябкъюраданчвуз, ибар кади ебхъураданчвуз? Мегер гъаври аданчва?
- 19 Узу хъуб уъл хъуд агъзуригъна пай гъапѳиган, хъиригъу уълерин швнуб тавра аѳѳунчва? – Йиѳѳикъюб, – жаваб тувру дурари.
- 20 – Хъа ургуб юкъуд агъзуригъна пай гъапѳиган, швнуб тавра хъиригъу уълерихъди аѳѳунчва? – Ургуб, – жаваб тувру дурари.

- 21 – Мегер учву гьамускъан гъаври ахъунданчву? – кѳуру дурариз гъадмуган Исайи.
- 22 Дурар Вифсайда гъулаз гъюру. Исайихъна кур хуру ва дугъак куркѳуб ккун апѳуру.
- 23 Исайи курин хилхъан дибисну, гъул’ан адауру, ва дугъан улар Чан шуруشناхъди къяши дапѳну, хилар кѳул’ин иливну, гъерхру: – Фукѳа рябкъюрануз?
- 24 Дугъу дилигну кѳуру: – Рякъюразуз адмийир, рякъюразуз гъарарси гъягъюрайидар.
- 25 Гъадмуган хъана Исайи хилар дугъан улари хъ гъивру, ва думу сагъ шулу, уччвуди рябкъюри шулу.
- 26 Хъа Исайи думу: – Лиг-гъа, му гъулазди удручѳвди, ичв хулаз гъарах, – пну, гъаъру.
- 27 Иса мушв’ан, Чан ученикара хъади, Филип паччагъдин Кесария юрднан гъулариз гъягъюру. Рякъюъ Дугъу ученикари хъан гъерхру: – Адмийири Узу фуж ву кѳури, гъисаб апѳура?
- 28 – Садари Уву штуан апѳру Ягъ’я ву, кѳура, тмундари – Ил’яс, хъа шубудпидари – пайгъамбрарикан сар, – пну, жаваб тувру дурари.
- 29 – Хъа учву Узу фуж ву кѳури, гъисаб апѳурачва? – гъерхру Дугъу дурарихъан. – Уву Месигъ вува, – жаваб тувру Петри.
- 30 Исайи дурариз Чакан гъич саризра дарпуб ккун апѳуру.
- 31 Хъа Дугъу дурариз, Инсаниятдин Бал’ин гизаф аъзабар улукъиди, аъхюдари, маллийири ва къанунчѳири Думу нигъ апѳиди ва йикѳиди, хъа шубуд йигълан накъвдиан, чѳиви духъну, удучѳвиди, кѳури, агъювалар улупуйи.
- 32 Дугъу мидкан дурариз ачухъди кѳуйи. Хъа Петри Иса гъирагъдиз гъадаъну, Дугъан гафар гъадатѳуз хъюгъру.

- 33 Хъа Дугъу, илдицну, ученикарихъинди лигури, Петрин гафар къатІ апІуру. – ГъудубчІв Узхъан, иблис! Яв фикрар адмийирин фикрар вуяв, хъа Аллагъдин – ваъ!
- 34 Чахъна халкъдизна ученикариз дих дапІну, Исайи гъапи: – Шлиз Узухъди гъягъюз ккундуш, думу, чан тямгъяр дирчну, чан хач гъадабгъну, Узухъди гъюри.
- 35 Шлиз чан уьмур уьбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди. Хъа шли Узу ва Ужувлан хабар бадали чан уьмур пуч гъапІиш, дугъу думу уьбхиди.
- 36 Фу мянфяаьт а адмийиз, уьмрихъан гъахъиган, вари дюн'я туври гъабшишра?
- 37 Чан уьмур къяляхъ апІбан бадали, дугъу фициб къимат тувди?
- 38 Гъаму гунагъкар ва Аллагъ аьгъдру халкъдин улихъ шли Узхъан ва Йиз гафарихъан нач гъапІиш, дугъхъан Инсаниятдин Балира, Чан Адашдин аднаъди гирами малайикарихъди му жилиина гъафиган, нач апІиди.

Марк 9

- 1 Хъа Исайи кІуру – Гъякъди кІуразачвуз: мушв'ин дийигънайидарикан сакъюдариз чпин аьжал хъубкъайиз Аллагъдин Паччагълугъ гъубкІну чан къувватнаъ ади рябкъиди.
- 2 Йирхъуд йигълан Иса, Чахъди Петрна, Якъубна, Югъан гъадагъну, ягъли дагъдиина хъади гъягъюру. Душв'ин жара кас алдайи. Хъа Иса дурарин улихъ дигиш шулу.
- 3 Дугъан палтар, улин нур гъабхури, къадар адрубкъан лизи шулу – гъурччну пну, гъич сарихъан дици лизи апІуз даршлийи.
- 4 Дурарин улихъна Исайихъди гафар апІурайи Ил'ясна Муса ачмиш шулу.
- 5 Хъа Петри Исайихъинди илтІикІну кІуру: – Мялим! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Гъач, шубуб паж апІуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз.

- ⁶ Петри мици, фу кІуруш ва гьапІуруш аьгьдрури, гьапиб вуйи, фицики ученикариз яман гучІ дубхьнайи.
- ⁷ Гьадмуган диф арайиз гьюру ва диди дурар чан сирникк ккаьру, хьа дифрагьян сес шулу: «Му Йиз масан Бай вуйиз. Гьамгьахь хьебехьай!»
- ⁸ Гьадму сяьт дурар вари терефаризди лигуру, амма дурариз чпин багахь Исайилан гьайри фужкІа гьяркьюндайи.
- ⁹ Дурар дагьдилан гьюруган, Исайи Чан ученикарикан чпиз гьябкьюбдикан, Инсаниятдин Бай дукІну чІиви хьайиз, саризра даркІуб, ккун апІуру.
- ¹⁰ Дурари му гьядиса чпин арайиь гьибтру, аммаки дурар чиб-чпигь: «Чиви дархьикьан гагьди», – фу кІуру гафар вуйкІан, кІури, улхурайи.
- ¹¹ Дурари Исайихьан гьерхру: – Кьанунчйири сифте Ил'яс дуфну ккунду гьаз кІура?
- ¹² Исайи дурариз жаваб тувру: – Ав, дугьридан, Ил'яси, улихьмиди дуфну, вари ккабалгну ккунду. Хьа Гирами китабарийь Инсаниятдин Балкан Дугь'ин гизаф аьзабар улуркьиди ва Думу ужуз апІиди кІури, гьаз дибикІна?
- ¹³ Хьа Узу учвуз кІуразачвуз: Ил'яс гьафну, ва дугькан чпиз ккуниб гьапІну. Гьаци дибикІна Гирами китабарийьра.
- ¹⁴ Дурариз, имбу ученикарихьна гьафиган, дурарилан халкь илтІишну, гьюжатар апІурайи кьанунчйир рякьюру.
- ¹⁵ Гьадму сяьт Иса гьяркью халкь аьжайиб шулу ва, Думу тебрик апІури, Дугьахьна жаргьуру.
- ¹⁶ Исайи ученикарихьан гьерхру: – Фтин кІуллан мурарихьди гьюжатар апІурачва?
- ¹⁷ Халкьдигьян сар касди жаваб тувру: – Мялим! Увухьна йиз бай духназа. Дугьаь чиркин рюгь а. Диди дугьахьди гафар апІуз гьитрадар.

- 18 Жин алабхъруган, думу жилиина гатІахъури шулу, кІвантІаригъна каф гъядапІуру ва, сппар илчІигури, жан дичІибгнугу дебккру. Узу яв ученикарихъан думу жин утІубккуб ккун гъапІунза, хъа дурарихъан гъабхъундар.
- 19 – Эй хътругъру инсанар! – кІуру гъадмуган Исайи. – Узу учвухъди филиадизкъан гъузди кІурачва?! Узу учву филиадиз аьгъ апІуза?! Думу Узухъна аькъинай!
- 20 Бай Дугъахъна хуру. Жинди, Иса гъяркъюбси, бай жилиина гатІархъуз гъитру ва кІвантІаригъна каф гъютІубччвнугу, мина-тина диргъуз гъитру.
- 21 – Мици дубхънугу мугъан гизаф вахт вуйин? – гъерхру Исайи дугъан адашдихъан. – БицІидихъанмина, – жаваб тувру дугъура.
- 22 – Гизаф ражари жиндиз думу пуч апІуз ккун гъабхънугу: саспиган цІигъна гатІархъури, саспиган – штуз. Хъа эгер Увхъан фукІа-мукІа апІуз шулуш, ич язухъ зиг, кюмек апІин!
- 23 – Фу кІуру гаф ву «Эгер шулуш?!» – кІуру дугъаз Исайи. – Хъугъвал айирихъан вари шулу.
- 24 Балин адашди ишури кІуру: – Хъугъурза! Хъа узхъан хъугъуз шулдарш, кюмек апІин!
- 25 Халкъ Чахъна гъюри дябкънугу, Исайи чиркин рюгъназ буйругъ тувру: – Ебхъуз гъидритру ва чІал бисру жин, Узу увуз буйругъ тувраза: удубчІв дугъ’ан ва сану муубчІван!
- 26 Жин, балин жан яманди дутІубччвнугу, чІигъар апІури, удубчІвуру. Думу дукІнайирси дитнайи, ва гизафдари думу гъакІнугу кІуйи.
- 27 Хъа Исайи думу, хилхъан дидиснугу, заъру, ва бай гъудужвуру.
- 28 Иса хулаз гъафиган, Дугъахъди гъузу ученикари гъерхру: – Хъа учхъан думу утІубккуз гъаз гъабхъундайи?
- 29 – Мицдар жинар ккарагбииндитІан утІурккуз шлудар дар, – гъапи Исайи.

- 30 Душв'ан удучІвдар Галилей уълкейиантина гъягъюру. Исайиз мидкан жарадариз абгъю дубхъну ккундайи,
- 31 гъаз гъапиш Дугъаз Чан ученикариз абгъювалар улупуз ккундийи. Дугъу дурариз гъапнийи: – Инсаниятдин Бай багарихъди инсанарин хилиз тувди ва йикІиди. Думу йикІиди, амма шубуд йигълан чІиви хъиди.
- 32 Дурар Исайи гъапибдин гъаври шуладайи, хъа Дугъхъан гъерхуз гучІуйи.
- 33 Дурар Кафернагъумдиз гъюру. Хулаъ айиган, Исайи ученикарихъан гъерхру: – Мина гъюрайиган, гъюжатар гъапІрудар вуйичв?
- 34 Дурар ккебехъну гъузу, гъаз гъапиш рякъюъ айиган дурари, чпикан гъуллугъниинди фуж абхюр вуш, гъюжат гъитІибккнайи.
- 35 Иса деъру, Чахъна ЙицІикъюриддизра дих дапІну кІуру: – Шлиз учв сарпирди духъну ккундуш, гъит думу варитІан абхиримжир ишри ва варидадин лукІ ишри.
- 36 Дугъу бицІир гъадагъну, дурарин къялаъ дерккру ва, хабаъ тІаъну, ученикарихъинди кІуру:
- 37 – Шли Узу бадали гъамцдар бицІидарикан саркъан къабул гъапиш, дугъу Узу къабул апІура. Хъа шли Узу къабул гъапиш, неинки Узу къабул апІура, хъа гъацира – Узу Гъаурра.
- 38 – Мялим, – кІуру Дугъаз Югъанди, – учуз Яв ччвурниинди жинар утІурккурайи сар кас гъяркъюнчуз, ва учу дугъаз, ухъухъди хътруган, гъадагъа гъапІунча.
- 39 Исайи жаваб туву: – Машат мапІанай дугъаз. Шли Йиз ччвур дибисну, абламат улупиш, думу Узкан чІуруди улхидар.
- 40 Фуж ухъуз къаршу дарш, думу ухъхъанди ву!
- 41 Шли учвуз, Месигъдин ученикар вуди хъпаз лигну, саб кІиф шид тuviш, хъугъай Узухъ, дугъаз чан пешкеш хъибди.

42 Хъа шли саркъан гъамцдар аьдатидарикан ва зяифдарикан хьугъувалихъан хътаиш, дугъаз чан гардандиъ рягънин ахал ипну, гьюлизди гатІархънийиш, ужу шуйи.

43 Эгер яв хили уву тямгънахъна гъахураш, хъадабтІ думу! Увуз саб хил хъади женнетдиъ учІвуб ужу ву, къюб хил хъади зат ктІрубшвру цІа айи жегъеннемдиъ ахъайиз.

45 Эгер яв ликри уву тямгънахъна гъахураш, ккадабтІ думу! Увуз саб лик ккади женнетдиъ учІвуб ужу ву, къюб лик ккади жегъеннемдиъ ахъайиз.

47 Эгер яв ули уву тямгънахъна гъахураш, адабгъ думу! Увуз саб ул ади Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуб ужу ву, къюбиб уларра амиди жегъеннемдиъ ахъайиз.

48 Душваъ зат дийийигъди мялхъвари итІури шулу ва ктІрубшвру цІигъ ургури шулу.

49 Гван къилахъди тартиб апІруганси, гъарсар цІихъди марцц апІиди.

50 Къил ужуб мутму ву. Хъа эгер къилан къилзишин гъудубгиш, фти думу къилзи апІидичва. Учвук къил кади йибхъай! Ва сар-сарихъди мясляабтнаъ йихъай.

Марк 10

1 Му йишв'ан Иса Ягъудия юрдназ ва Ярдан нирин тмуну жилариина гъягъюру. Дугъахъна хъана халкъар гъюйи, Дугъу, гъарганси, дурариз аьгъювалар улупуйи.

2 Иса ахтармиш апІуз ккунди, фарисйир гъюру ва Дугъаз суал тувру: – Къанундиинди жилириз хпир адауз ихтияр айин?

3 – Хъа Мусайи фици табшурмиш гъапІунчвуз? – кІуру Исайи.

4 – Мусайи, жара хъпан кагъазра дибикІну, хпир адауз ихтияр тувну, – жаваб тувру дурари.

- 5 – Мусайи, ичв гѳициркѳу юкѳвариз дилигну, гѳаци гѳапунчвуз, – кѳуру Исайи.
- 6 Хѳа дѳюн'я ккебгѳхѳанмина Аллагѳди жилирна хпир халкѳ дапѳна.
- 7 Гѳаддиз жилир, чан адашна дада гѳитну, чан хпирик карсди,
- 8 ва дурар кѳюрид саб беден хѳиди. Гѳаци вуйиган, дурар сарун кѳюб ваѳ, хѳа саб беден ву.
- 9 Гѳамци Аллагѳди китѳдар инсанди жара дапѳну ккундар
- 10 Хѳасинси дурар хулаз гѳафиган, ученикари Исайихѳан хѳана нюкѳгѳикан гѳерхру.
- 11 Дугѳу жаваб туву: – Шли, чан хпир гѳадаѳну, жарар гѳахиш, дугѳу кѳяппавал апѳура.
- 12 Хѳа эгер дишагѳли, чан жилирихѳан гѳудучѳвну, жарариз гѳушиш, гѳадму дишагѳлийира кѳяппавал апѳура.
- 13 Исайихѳна, Дугѳу кѳуллан карк алдатбан бадали, биѳѳидар хуру, хѳа ученикари хуз гѳитри гѳахѳундар.
- 14 Гѳамци гѳябкѳю Исайик хѳял кубѳѳвру ва Дугѳу дурариз кѳуру: – Биѳѳидар узухѳна гѳюз гѳитай, гѳадагѳа мапѳанай. Аллагѳдин Паччагѳлугѳ гѳацдаринуб ву.
- 15 Гѳякѳ кѳуразачвуз: шли Аллагѳдин Паччагѳлугѳ биѳѳириси кѳабул дарапѳиш, думу душваѳ учѳвидар.
- 16 Хѳа Исайи биѳѳидар хабаѳ тѳаѳну, дурариин хилар иливури, уж'вал ибшричвуз, кѳуру.
- 17 Иса рякѳюѳ учѳврайиган, сар касди, Дугѳахѳна жаргѳури дуфну, икрам апѳури, кѳамкѳариина дусну, гѳерхру: – Я гѳяни Мялим, узу женнетдиѳ ахѳбан бадали гѳапѳну ккунду?
- 18 – Гѳаз Узуз гѳянир кѳурава? – кѳуру Исайи. – Сар Аллагѳдилан гѳайри саркѳан гѳянир дар.

- 19 Увуз Дугъан табшуругъар аьгъявуз: адми миликІан, кьяппавал мапІан, мигъитІибкІан, кучІлин шагъидвал мапІан, алдатмиш мапІан, адашдизна дадайиз гъюрмат апІин.
- 20 – Мялим, узу дурар вари бицІидихъанмина тамам апІураза, – жаваб гъабхъи Исайиз.
- 21 Иса дугъахъинди лигуру ва дишла Дугъаз думу ккун шулу. Исайи кІуру: – Сабсана увуз гъубкІрадар: гъарах, увуз айиб вари масу тув ва пул касибариз пай апІин, гъадмуган аьршариъ яв девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач.
- 22 Хъа думу му гафарикан пашман шулу ва гъудучІвну гъягъюру, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.
- 23 Исайи, ул илбицну, ученикариз кІуру: – Девлетлуйириз фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз!
- 24 Дугъан гафариин ученикар аьжайиб духънайи, хъа Исайи дурариз хъана гъапи: – Йиз веледар, фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз!
- 25 Девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвубтІан девейиз рубдин гъюн’ан удубчІвуз рягъят ву.
- 26 Дурар хъана артухъ аьжайиб гъаши ва сари-сариз гъапи: – Дици вуйиган, шилхъан учв уьрхюз хъиди?
- 27 Дурарихъинди дилигну, Исайи кІуру: – Инсанарихъан му удукъруб дар, хъа Аллагъдихъан удудукъруб адар.
- 28 Гъадмуган Петри пуз хъюгъру: – Хъа магъа, учу, вари гъибтну, Увухъди хъача.
- 29 – Гъякъ кІуразачвуз, – кІуру Исайи, – Шли Узу ва Ужувлан хабар бадали чан хал, чвйир, чйир, дада, веледар, хутІлар гъитнуш, дугъаз му дюн’айиин

- 30 варж ражари артухъ хулар, чвйир, чйир, дадйир, веледар, хутлар, хъа гъацира жвувахъ хъчйирккувалар хъиди, хъа гъюз ккимбу уъмриъ – гъаргандин уъмур.
- 31 Аммаки, гъаму ражари гизаф сарпидар думуган абхиримжидар хъиди, хъа абхиримжидар – сарпидар.
- 32 Гъамус дурари Ерусалимдиз рякъ дибиснайи. Улихъди Иса гъягъюрайи. Исайихъди гъягъюрайи ученикарик гъалабулугъ кабхънийи, хъа дурарихъди хъайи имбудар гучлбу ккагънайи. Исайи, Йицйикъюридра гъирагъдиз гъадаъну, Чаз фу шулуш, пуз хъюгъю:
- 33 – Магъа ухъу Ерусалимдиз гъягъюрахъа. Инсаниятдин Бай абхю малйиринна къанунчйирин хилиз тувди. Думу, карсну йиклуз жаза адабтлну, жугъуд дарударин хилиз тувди.
- 34 Хъа дурар Дугъак кълхъди, рихшанд аплди, тутйир катлди, гъирмажарихъди урччвиди ва йиклди. Аммаки шубуд йигълан Думу чйиви хъиди.
- 35 Зеведейин баяр Якъубна Югъан Исайиз багахъ улучлвур у ва клуру: – Мялим! Уч у клурайи тлалаб тамам аплина.
- 36 – Узу учвуз гъаплну ккундучвуз? – гъерхру Дугъу.
- 37 Дурари жаваб тувру: – Яв аднаъ Уву учлвган, учу Яв гъвалахъ деърубси апин – сар арччул, тмунур гагул терефнаъ.
- 38 – Учву фу тлалаб аплураш, учвуз абгъдарчвуз, – клуру Исайи. – Уз'ина гъюз ккайи абзабар учвхъан абх аплуз хъибдин? Ясана, Узу марцц шлуганси, учвхъан шулин?
- 39 Дурари: «Ав, шулчухъан», – гъапнийи. Хъа Исайи дурариз гъапи: – Дугъриданна, Узу къабул аплуз ккайи абзабар учвур абх апларчва,
- 40 хъа Йиз арччулну ва гагулну терефарихъинди дитувал Узлан асиллу дар: думу йишвар, Йиз Адашди шлиз улупнаш, гъадрариндар ву.

- 41 Якъубдинна Югъандин гафар гъеерхъиган, имбу йицІбидарик хъял кубчІврѹ.
- 42 Хъа Исайи дурариз Чахъна дих дапІну кІуру: – Халкъарин гъякимарди гъисаб апІурайидари халкъарин зиин агъавал апІурайивал ва ахъюдари дурарин зиин чпин гъюкум улупурайивал учвуз аьгъячвуз.
- 43 Хъа ичв арайиъ дици дарибшри: шлиз ичв арайиъ кІулинур хъуз ккундуш, гъит думу ичв гъайгъушнаъ ишри,
- 44 ва шлиз ичв арайиъ сарпир хъуз ккундуш, дицирикан варидарин лукІ ишри.
- 45 Инсаниятдин Байра Чаз жарадари гъуллугъ апІбан бадали ваъ, хъа Чав гъуллугъ апІбан бадали ва, гизафдарин гунгъарилан хил алдабгъуз кІури, Чан уьмур тувбан бадали Дуфнайир ву.
- 46 Хъасин дурар Ерихон шагъриз гъюру. Иса Чан ученикар ва гизаф халкъ хъади Ерихондиан удучІвурайиган, рякъюхъ, тувру садакъайиз ккилигури, кур вуйи касиб, Тимейин бай Вартимей деънайи.
- 47 Дугъу, душвхъантина Назарет шагъриан вуйи Иса гъягъюра кІури деобхъну, чІигъ апІуру: – Давудгъярин Бай Иса, йиз язухъ апІина!
- 48 Гизафдари дугъаз ккебехъ кІуйи, хъа кур вуйири айибтІан артухъ чІигъар апІуз хъюгъю: – Давудгъярин Бай, йиз язухъ апІина!
- 49 Иса хъугъужвурѹ ва Дугъу кІуру: – Мина гъач йипай дугъаз. Куриз дих апІуру: – Чкиди гъудужв, Исайи увуз Чахъна гъач кІура!
- 50 Вартимей, чуха хъидипну, гъедергурѹ ва Исайихъна жаргъурѹ.
- 51 – Узкан фу ккундувуз? – гъерхру Исайи. – Мялим, узуз рябкъюз ккундузуз! – жаваб тувру кури.
- 52 – Гъарах, яв хъугъвали уву гъюрхюну, – кІуру Исайи. Дугъаз дишла рябкъюри шулу, ва думу Исайихъди гъягъюру.

Марк 11

- 1 Дурар Ерусалимдиз багахъ шулайиган, Вифагия ва Вифания гьуларихъан ярхла дарди, Элион кІуру дагъдин багахъ хьимици, Исайи гьамци дупну, кьур ученик гьаъру:
- 2 – Гьатму ихъ гьаншариъ айи гьулаз гьарахай. Гьулаъ учІвайиз ярхла дарди, дибтІнайи жигьил дажи рябкъидичвуз. Дид’ин мегьел фужкІара элеундар. Тудубчну, думу гьамина абкъинай.
- 3 Хъа эгер учвхъан шли: «ГьапІрачва?» кІури гьерхиш, «Думу Агъайиз лазимди ву, Дугъу думу дишла къяляхъ апІиди», йипай.
- 4 Дурар гьягьюру, ва кючейиъ урарин багахъ дибтІнайи жигьил дажи рябкъюру. Думу тудубчуз хьюгъру.
- 5 Душвахъ дийигънайи адмийири: «ГьапІрачва? Гьудугъ гьаз тудубчурачва?» – гьапи.
- 6 Хъа дурари чпиз Исайи гьаписи кІуру, ва дурариз ихтияр тувру.
- 7 Дурари дажи Исайихъна хуру. Дурари чпин палтар дид’ин иличуру, ва зиълан Иса элеуру.
- 8 Гизафдари чпин палтар, хъа имбудари хутІлиъ гьарарикан ктатІу кюлер Думу гьягъру рякъюкк ккирчуйи.
- 9 Улихъдира ва къяляхъдира гьябгьюрайи халкъди гьарйир апІурайи: – Аллагъдиз тяриф! Агъайин ччвурнахъ Гьюрайириз уж’вал ибшри!
- 10 Ихъ аба Давудрин улубкъурайи Паччагьлугъдиз уж’вал ибшри! Аьршариз тяриф!
- 11 Иса Ерусалимдиъ учІвру ва Аллагъдин хулаз гьягьюру. Варишварилан ул илбицну, хябяхъган къанди, Думу, йицІикъюринд вакиларра хъади, Вифанияйиз хътакуру.
- 12 Хъайигъан, дурар Вифанияйиан удучІвган, Исайиз гаш хьувал гьибгъру.

- 13 Ярхлаъ инжирин гъар гъябкъю Думу, дидигъ йимишар гъяш лигуз кІури, багахъна гъягъюру, амма Дугъаз, гъаригъ фукІара гъибихъундаи, фицики инжирар хъуркъру вахт улубкънадаи.
- 14 Гъадмуган Дугъу гъариз кІуру: – Сану гъич сарира сабанра яв йимишар диритІри! Мици кІури ученикаризра гъеебхънийи.
- 15 Дурар Ерусалимдиз гъюру. Иса Аллагъдин хулан гъяятдиз гъафи, ва душваъ ариш-вериш апІурайидар утІуккуз хъюгъру. Дугъу пул дигиш апІурайидарин устлар, луфар масу туврайидарин кусрийир ккитІикІуру,
- 16 ва гъич сарира чан шей’ар Аллагъдин хул’антина гъахуз гъитдар.
- 17 Хъасин Исайи дурариз абгъювалар улупуз хъюгъю. Дугъу кІуру: – Гирами китабаригъ дибикІнадаринхъа: «Йиз хулаз вари миллетар ккарагру хал пици». Хъа учву дидкан тІарашчйирин мугъара дапІначва!
- 18 Ахъударизна къанунчйириз гъамци кІури гъеебхъиган, Думу йикІуз, дурар саб чара абгуз хъюгъю. Дугъхъан дурариз гучІуйи, гъаз гъапиш вари халкъ Дугъан абгъюваларихъ абхю иштагъниинди хъпехъуйи.
- 19 Хъяхъ гъабшиган, Иса ученикара хъади, шагъриан удучІвну гъягъюру.
- 20 ГъачІинган инжирин гъарин багхъантина гъягъюрайидариз думу ччиварианзина тап кІакІаризкъан вари деебццну рябкъюру.
- 21 Петри, накъ гъапиб кІваин дубхъну, Исайиз кІуру: – Мялим, лиг, Уву накъ чаз люкъян гъапІу инжирин гъар гъеебццну!
- 22 Исайи дурариз жаваб туву: – Аллагъдихъ хъугъай!
- 23 Гъякъ кІуразачвуз: эгер шли гъаму дагъдиз «Яв йишв’лан улдубчІвну, гъюлиъ убс!» гъапиш ва, кІваъ шаклу даршиди, хъугъиш, гъадмура тамам хъибди.
- 24 Гъаддиз Узу кІуразачвуз: учву ккарагури фу ккун гъапиш, вари учвухъна рубкърувалихъ хъугъай, рубкъидичвухъна ва думу ичв хъибди.

- 25 Аършарин ичв Адашдихъан ичв гунгъарилан хил алдабгъуз шлуси, ккарагруган, шлик ичв хъял каш, гъадгъулан хил алдабгъай.
- 27 Дурар хъана Ерусалимдиз гъюру. Иса Аллагъдин хулан гъягъдиъ лицурайиган, Дугъахъна аьхю маллйирна, къанунчйирна, аьхюдар гъюру.
- 28 Дурари гъерхру: – Уву му ляхнар фициб гъюкмиинди аплурава? Шли Увуз гъациб гъюкум тувну?
- 29 Исайи дурариз клуру: – Узу учвуз саб суал тувдиза. Жаваб тувай – Узура, мурар фициб гъюкмиинди аплураш, пидизачвуз.
- 30 Ягъ'яйин штуан аплувал Аллагъдихъан вуйин, даршиш инсанарихъан? Гъан, жаваб тувай!
- 31 Дурар, фикрарикк ккахъну, чиб-чпикди гъамци пуз хъюгъру: «Эгер ухъу „аършариан“ гъапиш, Дугъу: „Хъа учву дугъахъ гъаз хъугъундайчва?“ пну, гъерхди.
- 32 Хъа адмийирихъан гъапиш...» Дурариз халкъдихъан гучлууйи, гъаз гъапиш варидари Ягъ'я дугъриданра пайгъамбар ву клурайи.
- 33 Гъаддиз дурари гъамциб жаваб тувру: – Аьгъдарчуз. – Дици вуш, Узура учвуз, фициб гъюкмиинди гъамцдар аплураш, пидарзачвуз, – жаваб тувру Исайи.

Марк 12

- 1 Иса дурариз тахалус ктибтуз хъюгъру: – Сар касди тлумтлн багъ ибтру, арчил илтлбклуру, ичл ебккнуну, тлумтлар кчлюкърушв ва паж аплуру. Хъасин багъ арендайиз тлумутлчйирихъна тувну, учв удучлвну жара йишвариз гъягъюру.
- 2 Вахт гъабхъиган, дугъу тлумутлчйирихъна чан пай тлумтлар хуз лукл гъаьру.
- 3 Хъа дурари думу дисуру, урччвурну ва, фуклара тутрувди, утлуккуру.

- 4 ТпумтІин багъдин эйсийи сарсана лукІ гъаъру, аммаки мугъан кІул уьбгъюру ва, аьйиб алапІну, утІуккуру.
- 5 Сарсана гъаъру – му йивну, йикІуру. Хъана гизаф жарадарра гъаъру – садар урччуйи, тмундар йивну гъядауйи.
- 6 Эйсийиз хъайина-хътру сар бай ади шулу. Ва аьхиримжи ражари дурарихъна «Йиз балхъан нач апІурда» пну, гъадму гъаъру.
- 7 Хъа тІумутІчйири чиб-чпин арайиъ гъамци кІуру: «Му эйсийин ирсчи ву. Гъачай, думу йивну йикІухъа, ва ирс ухъуз гъубзди!»
- 8 Дурари думу дисуру, йикІуру ва тІумтІин багъдиан гатІахъуру.
- 9 ТпумтІин багъдин эйсийи гъапІди? Думу хъадакнугъиди ва тІумутІчйир йихиди, хъа багъ жарадарихъна тувди.
- 10 Мегер учву Гирами китабарий гъурхунданчва: «Устйири гатІабхъу гъван мурччвануб гъабхъну.
- 11 Му ухъуз гъябкъю аьлапат Агъайи гъапІуб ву».
- 12 Жугъдарин аьхюдариз му тахалус чпиз къаршуди дупнайиваликан аьгъю шулу ва Иса дисуз ккун шулу, аммаки халкъдихъан гучІуйи. Гъаддиз дурар, Думу гъитну, гъягъюру.
- 13 Хъасин Исайихъна, Дугъу фукІа дюз даруб кІайиз ккеъбан бадали, сакъюдар фарисйирна Гъироддин терефкрар гъаъру.
- 14 Дурари дуфну кІуру: – Мялим, учуз аьгъячуз Уву гъякъ кІурайиб, гъич сарихъанра гучІдарвуз, гъич саризра гучІар ккаурдарва, хъа дишди ва ачухъди Аллагъди кІурайиси яшамиш хъуз аьгъювалар улупурава. Йип гъеле, Рим паччагъдиз налук туврувал дюз вуйин, дарш дарин? Учү налук туврин, дарш тувурдарин?
- 15 Дурарин чІуру ниятарин гъаври айи Исайи кІуру: – Гъаз Узу ахтармиш апІурачва? Аьбкъинай Узухъна манат, лигуза дидиз.
- 16 Дурари хуру. Исайи дурарихъан гъерхру: – Мидик шлин шикилна ччвур ка? – Римдин паччагъдин, – жаваб тувру дурари.

- 17 Исайи кІуру: – Паччагьдинуб паччагьдиз, хъа Аллагьдинуб Аллагьдиз тувай. Дурар Дугъан жавабниин гъах гъаши.
- 18 Гъадму вахтна гъачІидар чІиви шлуб дар кІурайи саддукйири дүфну гьерхру.
- 19 – Мялим! Мусайи учуз, эгер хпир айи чве веледар даршиди гъачІиш, гъадгъан хпир тмуну чвуччву гъадагъну, чан чвуччвун тум арайиз дубхну ккунду, кІури дибикІна.
- 20 Ургур чве гъахъну. Сарпи чвуччву шив хуру, амма, веледар дархьиди, йикІуру.
- 21 Къюрпи чвуччву дугъан хпир чаз дитру, ва мура, веледар дархьиди, йикІуру, шубурпирра – гъаци.
- 22 Ургрид чвйириккан гъич саризра веледар гъахъундар. Вардарилан къяляхъ гъадму дишагълира йикІуру.
- 23 Гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думу шлин хпир хьиди? Ургрид чвйиризра думу швуваз гъушнийи аьхир!
- 24 Исайи дурариз гъамциб жаваб апІуру: – Учву, я Гирами китабар, ясана Аллагьдин къудрат аьгъдарди, улдугурачва.
- 25 Гъийихдар чІиви гъахьиган, дурари я швушвар хурдар, я швуваз гъягъурдар. Дурар аьршариъ айи малайикарси хьиди.
- 26 Хъа гъийихдар чІиви хъуваликан кІури гъабшиш, учву Мусайин китабдиъ, Аллагьди фици убгурайи рукнаан дугъаз «Узу Ибрагъимдин Аллагь, Исакьдин Аллагь ва Якъубдин Аллагь вуза» кІури дибикІнайиб гъурхунданчва, дарш?
- 27 Аллагь дийихнайидарин ваъ, хъа чІивидарин Аллагь ву. Учву гизаф улдугурачва.
- 28 Гъюжат апІурайишвахъ сар къанунчира хъайи. Исайи дурариз фукъан уччвуди жавабар тувраш, дугъаз гъеебхънийи, ва думу, Дугъахъна дүфну, гьерхру: – Фуну табшуругъ варитІан заануб ву?

- 29 – ВаритІан заан вуйи табшуругъ, – кІуру Исайи. – «Хъебехъай, эй жугъдар! Ихъ Агъа Аллагъ – сар АгъатІан дар.
- 30 Яв Агъа Аллагъ, вари юкІв хъипну, вари рюгънаан, вари фагъмиан ва вари жвуван къувватнаан ккун апІин».
- 31 Хъа магъа къюбпиб: «Багахъ хъайир увуз жвуваз жвувси ккун апІин». МурартІан ахю табшуругъар сарун адар.
- 32 – Ужуди дупна, Мялим, – кІуру къанунчийи. – «Думу сар ву ва, Дугълан гъайри, сану гъич фужкІара адар», – кІури, гъякъ гъапунва.
- 33 «Думу вари юкІв хъипну, вари фагъмиинди ва вари жвуван къувватниинди» гъацира «багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин» кІуру гафар, вари урkkру ва ургру гъурбнартІан зиина ву.
- 34 Дугъу фагъумлуди жаваб тувувал дябкъну, Исайи дугъаз кІуру: – Уву Аллагъдин Паччагълугъдихъан ярхла дарва. Гъамдихъан сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гъерхуз кІубанвал гъапундар.
- 35 Аллагъдин хулаъ халкъдиз аьгъювалар улупурайиган, Исайи кІуру: – Къанунчийрихъан, Месигъ Давудгъярин Бай ву, пуз, фици удубкъуру?
- 36 Гирами Рюгъну ацІнайи чав Давудри гъапну, аьхир: «Агъайи йиз Агъайиз гъапну: „Узу Яв душмнар, духну, Яв ликарикк дахъайизкъан Йиз арччул гъвалахъ деъ“».
- 37 – Чав Давудри Дугъаз, Думу чан Агъа вуйиз, кІура. Гъаци вуйиган, Думу дугъан Бай фици хъидихъа? Гизаф халкъ Дугъахъ ахю иштагъниинди хъпехъурайи.
- 38 Дугъу халкъдиз Чан улупбарий кІуйи: – Ярхи палтар алди лицру къанунчийрихъан ихтиягъ йихъай. Дурариз, чпин тяриф апІури, халкъар уч шлушварий чпи тебрик апІури ккунду,
- 39 дурар мистарий ва ипІру-убхърушварий варитІан гъюрматлу йишвариин деуз ккунидар ву.

40 Гъадрар ву дурар, ачїни хпарин мутму хътипїурайидар, хъа халкъдин уларихъан ярхи гъудгнар апїрудар. Гъиямат йигъан дурариз варитїан пис жаза ккилибгура!

41 Иса, садакъади пул ипру ишкїин багахъ деъну, фици пул ипраш, лигурайи. Ахю пай девлетлуйири гизаф пул ипуйи.

42 Хъа сар касиб ачїни хпир дуфну, душваъ къюб кепек ирчру.

43 Гъадмуган Исайи, ученикариз Чахъна дих дапїну, кїуру: – Гъякъ кїуразачвуз: гъаму касиб ачїни хпири варидаритїан артухъ пул ипну.

44 Пул ипдари варидари чпиз артухъди вуйиб ипну, хъа мугъу, гъамцир касибри, чаз ипїрубдихъ тувру айи-адруб вари ипну.

Марк 13

1 Иса Аллагъдин хул'ан удучївурайиган, ученикарикан сари Дугъаз кїуру: – Мялим, лиг, фицдар гъванар, фукъан уччу дараматар дарин!

2 – Уву гъаму зурба дараматдиин гъяйран духънана? – кїуру Исайи. – Мидин гъван-гъвандиин гъубзидар, вари дабгъиди.

3 Хъасинси, Думу Элион дагъдиин Аллагъдин хулаз гъаншарди деънайиган, ялгъузди гъузнайи Петрина, Якъубдина, Югъандина Андрейи Дугъхъан гъерхру:

4 – Йип учуз, дици фила хъибди? Думу дабгърубдикан учуз фици агъю хъибди? Фициб лишниинди агъю хъибди?

5 Исайи кїуру: – Лигайгъа, шликїа уччу алдатмиш дарапїбан бадали, ихтият йихъай.

6 Фицики гизафдар: «Гъадму узу вуза» кїури, Йиз ччвурнаккди гъиди ва гизаф халкъар алдатмиш апїиди.

7 Учвуз багахъ ва ярхла дявйирикан гъеебхъиш, гучї мапїанай: гъаци дубхъну ккунди айиб ву, хъа гъаци хъувал сабан ахир вуди хъибдар.

- 8 Халкъ халкъдиин ва паччагълугъ паччагълугъдиин алархьиди, варишвариъ жилар тІурччури хьиди, гаш абхъди. Мурар бедбахтваларин, биціир апІругандин аьзабарси, сифте кІулар ву.
- 9 Ихтиятди гъузай, гъаз гъапиш мажлисариъ жазйир гъадатІидичвуз, мистариъ урчвидичву; Узкан шагьидвал апІбан бадали, Узлантина пачгъарин ва гъакимдрарин улихъна гъахидичву.
- 10 Хъа сабан аьхир гъайиз вари миллетариз Ужувлан хабар деебхъну ккунду.
- 11 Учву суддиз гъухиган, фу кІуруш, дидин гъайгъушнаъ махъанай: гъадму сяаьт учвуз кІуруб, фу тувнади гъабшиш, гъадму йипай – учву кІури хьидичва, хъа Гирами Рюгъну ичв мелзниинди пиди.
- 12 Чвуччу чве йикІуз масу тувди, хъа адашди – бай. Веледари, абйир-бабариз къаршу удучІвну, дурар йихиди.
- 13 Йиз ученикар хъпаз лигну, учву варидариз даккун хьиди. Хъа шли аьхиризкъан аьгъ гъапиш, думу дюрхну хьиди.
- 14 Учвуз, Аллагъ гъясбикк ккадру алчагъвал лайикъ дарушваъ шули гъябкъиган (урхурайир, мидин мяна фу вуш, гъаври ахъну ккунду), Ягъудия уьлкейиъ айидар дагълариз гьергри.
- 15 Хъа фуж гъваин алди гъабшиш, улдудучІври ва чан хулаз фукІа гъадабгъуз дурушри.
- 16 Фуж хутІлиъ ади гъашиш, чан палтариз хулаз дурушри.
- 17 Гъагъдиъ айидаринна нанайихъ биціидар хъайидарин гъадму йигъари гъял пис хьибди!
- 18 Мици кьюрдну дарибшри пну, ккарагай.
- 19 Гъадму йигъари гъациб бедбахтвал хьибдики, дициб Аллагъди дюн'я арайиз гъабхихъанмина гъамусдиз гъабхъундар, ва гъамдихъантинара хьибдар!

- 20 Ва эгер гьадму йигъар Агъайи кам гъапундайиш, гъич фужкIара ккадархьидайи. Хъа Чан кадагънайидар бадали Дугъу гьадму йигъар кам гъапIну.
- 21 Эгер учвуз думуган «Лиг, Месигъ гъамшвахъ хъа», вая «Лиг, гъатушвахъ хъа» гъапиш, мухъугъанай.
- 22 Гъаз гъапиш кучIлин месигъар ва кучIлин пайгъамбрар ачмиш хьиди. Эгер удукъуруш, гъеле кадагънайидарра чпихъинди илтIикIуз дурари абламатнан лишнар ва абжайиб ляхнар улупиди.
- 23 Гъаци вуйиган, ихтиятди гъузай. Узу учвуз вари улубкъруб улихъ имиди гъапунзачвуз.
- 24 Хъа гьадму йигъари пис бедбахтваларин къяляхъ «Ригъ ктIубшвиди, вазли акв тувидар, завариан
- 25 хьдар ахъди ва завар ккадаршвиди».
- 26 Гьадмуган дифариинди зурба къувват ва гъяйбат хъади Инсаниятдин Бай гъюри рякъиди.
- 27 Гьадмуган Дугъу, дюн'яйин юкъбиб терефарихъан жилин саб кIулхъан тап гъатмунуб кIулихъна кадагънайидар уч апIуз малайикар гъаъди.
- 28 Инжирин гъархъан мисал гъадабгъай: дидин кюлери къюкъяр апIруган ва кIажар адашвруган, хъад багахъ шулайивал абгъю шулучвуз.
- 29 Гъаци учвузра, гъамрар гъяркъган, гьадму вахт, ичв раккнихъ хъайиси, багахъ дубхънайивал абгъю апIинай.
- 30 Гъакъ кIуразачвуз: му вари улубкъайиз гъамусдин насил гъубзди.
- 31 Заварна жилар ккадахьиди, хъа Йиз гафар дургидар!
- 32 Я абршарин малайикариз, я Бализ – саризра йигъ ва сьаьт абгъдар, хъа сар Адашдиз абгъя.
- 33 Гъаци вуйиган, лигай, ккилигури ва гъязурди гъузай. Думу вахт фила улубкъуруш, учвуз абгъдарчвуз.

34 Думу вахт, чан хал ва гьардиз рубкьру ляхин лукIариин гьибтну, хьа гьаравлиз «ул иливну маахан» дупну, гьушу хулан эйсийихь тевуз шулу.

35 Учвурa ул иливну мааханай! Учвуз аьгьдарчвуз, аьхир, хулан эйси фила гьюруш: хябяхьган, гьацIишваринган, сьаьт сабди, даттари уьйир апIруган, даршиш гьиринган.

36 Хабарсузди Думу хьадакнугьафиган, учву даахнади Дугьаз дьяркьригьа!

37 Узу учвуз кIурайиб варидариз кIураза: ул иливну мааханай.

Марк 14

1 Кьюд йигьлан Пасха ва ЛичIван лавшарин машкварар улукьурайи. Аьхю маллийрина кьанунчйири Иса дидисну йикIуз чарйир агурайи.

2 «Хьа анжагь машквар йигьан ваь, – кIуйи дурари, – даршиш халкьдин арайиь гьалабулугь абхьди».

3 Думу Вифания гьулаь хамран аьзар кади гьахьи Шимондин хулаь гештнаь айиган, душваь, лизи ругдин бетисибдиьди, нард гьарин багьа марцци ягь хьади, сар дишагьли учIвру, ва дугьу дидиь айи ицци ниь хьайи ягь Исайин кIул'ин улубзуру.

4 Душваь айи хяларикан сакьюдари наразиди чиб-чпикди гьамци кIуйи:

5 – Гьамкьан ицци ниь хьайи ягь мугьу гьаз чIур гьапIу? Гьаму ччим шубудварж динар пулихь масу тувну, хьа гьадму пул касибариз пай апIуз шуйи, аьхир! Дурари дишагьлийиз люкьнар апIуз хьюгью,

6 хьа Исайи кIуру: – Думу сикинди гьитай! Фу кIури учву дугьак кудукьначва? Узуз дугьу ужуб ляхин гьапIну!

7 Касибар гьарган учвухьди хьиди, ва учвхьан дурариз кюмекар апIуз хьибдичвухьан, хьа Узу учвухьди гьарган хьидарза.

8 Дугьу чахьан шлуб гьапIну: улихьмиди дугьу Йиз жан, ччим кадатну, накьвдиь ивуз гьязур гьапIну.

- 9 Гъякъ кІуразачвуз: дюн'яйиь му Ужувлан хабар наан рабгъури гъабшишра, думу кІваин апІиди ва дугъу гъапІубдикан ктибтиди.
- 10 Гъадмуган ЙицІикъюрискан сар, Искариот лакІам хъайи Ягъуда, абхюну малІирихъна, Иса масу тувбан бадали, гъягъюру.
- 11 Ягъудайихъ хъпехъдар шад шулу ва, дици гъабшиш, пул тувуз гаф тувру. Гъаддихъан думу Иса масу тувуз гъулай вахт абгури шулу.
- 12 ЛичІван лавшарин машквран садпи йигъан, пасхайин ччил гъурбан апІруган, ученикари Исайихъан гъерхру: – Увуз пасхайин хураг учу наан гъязур дапІну ккундувуз? Йип, гъязур апІуз гъягъюча.
- 13 Гъадмуган Дугъу, гъамци дупну, къюр ученик гъаъру: – Шагъриз гъарахай. Учвуз шид айи гажин гъабхурайи сар кас гъахъдичвуз, гъадгъан къяляхъди гъарахай,
- 14 ва думу учІву хулан эйсийиз: «Мялимди гъерхра: „Узу ученикарихъди пасхайин хураг ипІру хал набши?“» йипай.
- 15 Дугъу учвуз ккабалгнайи, машквраз вари гъязурди айи, заан абхю хал улупиди. Гъадушваъ ухъуз вари гъязур апІинай.
- 16 Ученикар гъягъюру. Шагъриз гъафидариз Исайи гъапибси вари шулу ва пасхайин хураг гъязур апІуру.
- 17 Хябяхъ гъабхъибси, йицІикъюрисдра хъади, Иса гъюру.
- 18 Дурари, суфрайихъ деъну, уъл ипІурайиган, Исайи кІуру: – Гъякъ кІуразачвуз: учвкан сари, Узухъди ипІурайири, Узу масу тувди.
- 19 Дурар пашман шулу, ва гъарури гъерхуз хъюгъру: – Думу узу дарза абхир?
- 20 Хъа дугъу дурариз жаваб тувру: – Думу йицІикъюрискан сар, Узухъди саб гъабрак уъл кубсрайир ву!
- 21 Гъамци Инсаниятдин Бай, Гирами китабарихъ улупнайиганси, масу тувди, амма шли Инсаниятдин Бай масу тувраш, дугъаз бала хъибди – думу касдиз, учв бабкан гъахъундайиш, ужу шуйи!

- 22 Дурари хураг ипІурайи вахтна, Исайи уъл гьадабгъну, ужуб сяаѳт ибшри дупну, думу гьудубтІуру ва, ученикарихъна туври, кІуру: – Ма гьадабгъай, му Йиз беден вуйиз.
- 23 Зах гьадабгъну, чухсагъулин ккарагуб дапІну, дурарихъна тувру. Хъа варидари дид’ан убхъуру.
- 24 Дугъу дурариз кІуру: – Му цІийи йикърар йитІурайи ва гизаѳдарихъанди удубзурайи Йиз иѳи вуйиз.
- 25 Гъякъ кІуразачвуз: Узу сарун тІумтІарин му чяхир убхъидарза. Узу цІийи чяхир Аллагъдин Паччагълугъдиѳ убхъидиза.
- 26 Хъасин Аллагъдин тярифназ мяъли дапІну, дурар Елион дагъдиз удучІвуру.
- 27 Исайи дурариз кІуру: – Учву варидари Узлан хъугъвал алдабгъидичва, Гирами китабарий дупнайиси: «Марччлихъан йикІидиза, ва марччар даргъиди».
- 28 Хъа Узу чІиви гъашиган, Узу Галилейиз гъягъидиза ва душаѳ учвуз ккилигури хъидиза.
- 29 – Варидари хъугъвал алдабгъишра, узу алдабгъидарза! – кІуру Петри.
- 30 – Гъякъ кІуразавуз, – кІуру дугъаз Исайи, – гъи, гъаму йишван, даттли къюб ражари уъѳир апІайиз, шубуб ражари Узу аьгъюр дарзуз, пидива.
- 31 Хъа Петри айибтІан артухъ гъисс кади текрар апІуру: – Узуз Увухъди йикІуб алабхъурушра, Уву «аьгъюр дарзуз» пидарза! Имбударира гъамцдар гаѳар гъапнийи.
- 32 Мидхъан дурар Геѳсимания кІуру йишваз гъюру, ва Исайи ученикариз кІуру: – Узу ккарагури имиди гъамшвахъ деай.
- 33 Дугъу Чахъди Петрна, Якъубна Югъан гьадагъуру. Дугъан кІваѳ дердна гъалабулугъ абхъру.
- 34 Исайи дурариз кІуру: – Йиз юкІв яман хажалатнаѳ абхънайиз, гъамшвахъ гъузай, гъаѳил махъанай!

- 35 Думу саџиб тина гьудучІуру, жилиина кьамкьарихъди ис духъну, му аьзаб, эгер шулуш, Чахъан гьадапІбан бадали, ккарагуз хъюгъру.
- 36 Дугъу кІуйи: – Авва! Адаш! Увхъан вари шулвухъан! Гьаму аьзабнаккан Узу ккадаъ! Аммаки Узуз ккунибси дарибшри, хъа – Увуз.
- 37 Хъасин ученикарихъна гьафиган, лигуруш, дурар нивкІуз душнади рякьюру. Дугъу Петриз кІуру: – Симон, уву даахнана? Саб сьабтдикъан нивкІ дарди гьузуз гьабхъундарнухъан?
- 38 Гьафил махъанай. Учву тьмягьвалариъ адрахъбан бадали ккарагай. Рюгъ кІубан ву, хъа беден – зяиф!
- 39 Иса хъана гьудучІуру ва гьацдар гафариинди хъана ккарагуру.
- 40 Къяляхъ гьафириз, дурар хъана даахну рякьюру. Дурарин улар гьагъи духънайи. Дурарихъан Дугъаз саб жавабра тувуз шуладайи.
- 41 Шубубпи ражарира Иса къяляхъ гьюру, Дугъу кІуру: – Гьамусра даахну имичва, рягъятвал гьадабгьуранчва? ИкибаштІан! Вахт хътубкъну: магъа Инсаниятдин Бай гунагькрарин хилиз тувра.
- 42 Гьудужвай, гьачай гьягьюрхъа! Лигай, масу туврайир багахъ хъа.
- 43 Дугъу гьамци кІайизра, ЙиџІикьюрикан сар Ягьуда кказагуру, ва дугъахъди аьхю маллийрина, кьанунчйирина, аьхюдари ханжларна маргъар хъади гьаънайи адмийирин гьварчра хъайи.
- 44 Иса масу тувуз дуфнайи Ягьудайи дурариз гьамци дупнайи: «Салам тувруган, узу шлиз мак гьапІш, гьадму Иса ву, ари Гьадму дисай, ва дишла, дидисну, мюгькам гьаравликкди гьайихай».
- 45 Ягьуда диш дапІну Исайихъинди гьюру. – Мялим! – кІуру дугъу, ва Исайиз мак апІуру.
- 46 Гьадму сьабт Иса дисуру ва гьаравлиъ уърхюру.
- 47 Хъа багахъ дугъужвнайи сар ученикди ханжал уьчІюбгъну, аьхю маллайн гьаравшин иб ктабтІуру.

- 48 Гъадмуган Исайи кІуру: – Учву Уз’ин ханжларна маргъар хъади алжагъуз Узу гъачагъ вуйин?
- 49 Гъар йигъан Узу учвухъди, аьгъювалар улупури, Аллагъдин хулаъ айза, ва учву Узу гъидисундайчва. Хъа гъит Гирами китабарий дупнайиси ибшри!
- 50 Гъадмуган Думу сарди гъитну, ученикар вари гъергну гъягъюру.
- 51 Исайин терефкрарихъди хъади гъахъи сар жигъил, гъяцІли жандиин ирин чарч илипну, Иса дидисну гъахурайидарин къяляхъди гъягъюру. Думу дурари дисуру,
- 52 амма думу, чарч дурарин хилиъ гъибтну, гъютІурчвну, гъяцІалди гъергну гъягъюру.
- 53 Иса аьхю маллийрихъна гъахуру. Душвахъна аьхю маллийрна, агъсакъларна къанунчйир уч духънайи.
- 54 Хъа Петр ярхла-ярхлади дурарин къяляхъди гъюру, аьхюну маллайин гъяятдизди учІвну, гъаравшарихъди учвра цІихъ мани апІуз деъру.
- 55 Аьхю маллийрина вари дурарин мажлисди Исайиз аьжал адабтІбан бадали Дугъаз къаршу шагъидвалар агурайи.
- 56 Гъеле кучІлин шагъидар гизаф удучІвнийишра, дурарин улупбар дюзди алахъурадайи.
- 57 Гъадмуган гъамцдар кучІлин шагъидвалар улупру касар дихъуру:
- 58 – Ич ибариинди гъеебхъунчуз, Мугъу: «Хилариинди гъапІу гъаму Аллагъдин хал дабгъурза ва шубуд йигъандин арайиъ, хилариинди дарди, жараб дивурза», – кІура.
- 59 Гъеле гъаму улупбаркъана дурарин дюзди алахъдайи.
- 60 Гъадмуган аьхюну маллайи, къялазси дүфну, Исайихъан гъерхру: – Увуз къаршуди кІурайидариз гъаз жаваб туврадарва?
- 61 Амма Исайи, ккебехъну, жаваб туврадайи. Аьхюну маллайи хъана Дугъхъан гъерхру: – Уву Месигъ вуна, ВаритІанзаанурин Бай?

- 62 – Ав, вуза, – жаваб тувру Исайи. – Ва учвуз, вари Удукьрурин арччул хилихъинди деъну, аьршарин дифариинди Инсаниятдин Бай гъюри рякъидичвуз.
- 63 Аьхюну маллайи, хъял кубчІвбаан чан ккурттар дячІяргъну, кІуру: – Ихъ сарун шагьидар гъаз ву?
- 64 Аллагъдикан рихшанд апІури учвузра гъеебхъунчвуз! Ичв къарар фициб хъибди? – Тахсиркар ву, ва аьжал адабтІну ккунду, – кІуйи варидари.
- 65 Дурарикан бязидари Дугъак тутйир катІуйи, Дугъан маш илибкну, кІуллан йивуйи, хъа кІуйи: – Эй, Пайгъамбар! Увуз шли гъивнуш, йип гъеле!
- 66 Хъа гъадму вахтна Петр тинаси хъайи гъяятдиъ айи. Дина аьхюну маллайн гъараваш дишагълийириккан сар гъюру.
- 67 Дугъаз цІихъ чаз мани апІурайи Петр рякъюру ва, дугъахъинди дикъатниинди дилигну, кІуру: – Хъа увура хъайва гъаму Назаретжви Исайихъди.
- 68 Амма Петри кІул’ин бисдар: – Узуз аьгъюб фукІара адарзуз, узу гъаври адарза, уву фтиккан кІураш. – Думу чІатинди улихъ гъяятдизди удучІву. Гъадмуган даттли уьуь гъапІу.
- 69 Гъараваш дишагълийиз думу душваъ дяркъну, душваъ айи адмийириз хъана кІуру: – Гъаму гъадрарикан сар ву.
- 70 Петри хъана кІул’ин бисдар. СацІиб хъугъужвну, гъяятдиъ дугъужвнайидари Петриз кІуру: – Хъа уву дугъриданра гъадрарикан вува. Уву Галилейиан вува, аьхир.
- 71 Хъа Дугъу хуйир апІуйи: – Учву кІурайи Кас узуз аьгъюр дарзуз!
- 72 Гъадмуган къюбпи ражнурa даттли уьъйир апІуру. Петрин, Исайи гъапи гъаму гафар, кІваин шулу: «Даттли къюб ражари уьъйир апІайиз, шубуб ражари Узу аьгъюр дарзуз пидива». Ва ишуру.

Марк 15

- 1 ГвачІнин ухди ахю маллйир, агъсакълар, къанунчйир ва вари заан диванханайин членар мажлисдиз уч шулу ва къарар адабгъуру. Иса, хилар йитІну, духну, Пилатдин хилиз тувру.
- 2 Пилатди Дугъхъан гьерхру: – Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна? – Увура гъаци кІурадарна, – пну, жаваб тувру Исайи.
- 3 Ахюну маллйири Дугъак гизаф тахсрар кирчуйи,
- 4 гъадмуган Пилатди Дугъхъан хъана гьерхру: – Уву гъаз жаваб туврадарва! Лиг, Увук фукъан тахсрар кирчраш.
- 5 Амма Исайи дугъазра фукІа гъапундайи, хъа Пилат мид’ин гизаф мюгътал гъахънийи.
- 6 Халкъдин тІалабназ лигну, Пасхайин машкварган дурари ккун гъапІу сар дидиснайир деетру аьдат ади гъабхънийи.
- 7 Наразивалар ахънайиган, адми йивну гъачІи, гъалабулугъ гъитІибккдарихъди дидиснайи сар Варава кІурурра дустагъдиъ айи.
- 8 Халкъди, Пилатдихъна дуфну, дугъкан муганайиз айи аьдат тамам апІуб ккун апІуру.
- 9 Пилатди дурариз гъапи: – Учвуз ккундуш «жугъдарин Паччагъ» деетуза?
- 10 Пилатдиз ахю маллйири Иса бахилвалиан масу тувнайиваликан аьгъайи.
- 11 Хъа ахю маллйири халкъ, Варава деетбан бадали, Пилатдикан тІалаб апІуз алауру.
- 12 – Учву «жугъдарин Паччагъ» кІурайириккан гъапІза? – кІуру хъана Пилатди.
- 13 – Думу хачрак карс! – кІури, чІигъар апІуру дурари.
- 14 – Фу чІуруб гъапІнухъа Мугъу? – кІуру дурариз Пилатди. Амма дурари имбубсан артухъ чІигъар апІуйи: – Думу хачрак карс!

- 15 Халкъдиз учв ужур хьузди, Пилатди Варава деетуру, хъа Иса гьирмажарихъди урчвуз гьитну, хачрак карсуз эскрарин хилиз тувру.
- 16 Гъаравлари Думу айтI гъятдизди, паччагьдин тахт шлушвазди гъахуру ва эскрарин дестейиз дих апIуру.
- 17 Дурари Дугъ'ин аку-элвен халат алабхъну, хъа кIул'ин зазарикан гъубху тажсиб улубкIуру,
- 18 ва Думу «тебрик» апIуз хъюгъру: «Яшамиш ишри „жугьдарин Паччагъ“!»
- 19 Хъасин Дугъан кIуллан маргъар йивуйи, Дугъак тутйир катIуйи ва, Дугъан улихъ къамкъарихъди дусну, хътIерццури, икрам апIуйи.
- 20 Чпиз ккунибкъан Исайикан рихшанд дапIну, Дугъхъан халат хътибтуру ва хачрак карсуз гъахуру.
- 21 Думу дариз зигуз гъахуру. Сар багхъантина гъягъюрайирихъди (Думу гьул'ан гъюрайи Александринна Рауфдин адаш, Кириная кIурушв'ан вуйи Симон вуйи) Дугъан хач гъабхуз гьитру.
- 22 Думу Голгофа кIурушвахъна хуру (илтIибкIиган, душван ччвур «Келле» кIуру гаф ву).
- 23 Дугъаз фикрихъан хътаъру дармнар кайи чяхир убхъуз теклиф апIуйи, хъа Дугъу гъубхъундайи.
- 24 Думу хачрак карсру. Эскрари, чпиз гъардиз фунуб алабхъуруш, Дугъан палтар пай апIури, тупут ипру.
- 25 Иса дариз зигурайиган, гвачIин сьаьт урчIувуб вуйи.
- 26 «Жугьдарин Паччагъ» ву кIури тахсир кипну, гъамци дибикIнайи къул Дугъан кIулихъ кибхнайи.
- 27 Дугъахъди сатIиди къюр гъачагъра дариз гъизигнийи: Дугъхъан сар – арччул, тмунур – гагул терефназди.

- 29 Душвхъантина гъдучІвну гъягърудари Дугъаз люкънар апІуйи, намуссуз кІуруганси кІулар тІурчвуйи ва кІуйи: – Эй Аллагъдин хал дабгърур ва шубуд йигъан диврур!
- 30 Уву Жвуву Жвув уърх, кудучІв хачракан! –
- 31 гъамци зивзивар кчІикъуйи Дугъкан къанунчйирра хъади ахъю маллийри. – Жарадар уърхюйи, – кІуйи дурари, – хъа Чахъан Учв уърхюз шуладар!
- 32 Месигъ, Израилин Паччагъ! Ич уларикк, гъит, учуз рякъюри, хачракан кудучІври – гъадмуган учу Дугъахъ хъугъдича! Гъеле Дугъахъди сатІиди дариз дизигнайидарра кмиди Дугъак кълхъюйи.
- 33 Лисхъантина тап сяаѳт шуббаризкъан вари дюн'яйиин мучІушин алабхъуру.
- 34 Хъа сяаѳт шубубди Исайи ахъю дихниинди гъарай апІуру: – Элахи, Элахи, лама шевактани? (яна «Йиз Аллагъ, Йиз Аллагъ! Гъаз Уву Узу гъитунва?»)
- 35 Душван багахъ дийигънайидарикан бязидари, Дугъан гафар гъеерхъиган, кІуйи: – Ебхъурайчвуз, Ил'ясдиз дих апІура!
- 36 Хъа сар кас, жаргъну дуфну, бамбагсибдиз сирке зигуз гъитну, маргълик кибтІну, Дугъаз убхъуз туври, кІуру: – Гъамус лигухъа, Му ктагъуз Ил'яс гъюруш – гъюрдарш.
- 37 Исайи, чІветІ дапІну, рюгъ деебтуру.
- 38 Аллагъдин хулаѳ, Гирамишвахъ гъибхнайи чарч зиѳлансина кІаназкъан къюб йишв'ина чІябгъюру.
- 39 Хачран багахъ дийигънайи юзбашийиз, Исайилан фици ил алдабгънуш, рякъюру ва кІуру: – Дугъриданна Му Кас Аллагъдин Бай вуйи.

- 40 Душвахь, ярхлаан лигури, сакьудар дишагълийирра хъайи. Дурарин арайиъ Магдалайиан вуйи Мар'ям, бицїрнур Якьубдинна Юсийин дада Мар'ям ва Саломея айи.
- 41 Иса Галилейиъ айиган, мурар Гъадгъахъди ва Гъадгъан гъайгъушнаъ шуйи. Дугъахъди Ерусалимдиз гъафи хъана жара дишагълийирра мушвахь хъайи.
- 42 Сарун хябяхь шулайи. Хъа му йигъ, султ йигъан улихь хьимбу жвуми йигъ вуди хъпаз дилигну,
- 43 жугъдарин заан диванханайиъ къувват айи, гъацира Аллагъдин Паччагълугъдиз ккилигурайи Аримафейиан вуйи Юсуфди, кЇубанвал кади Пилатдихъна дуфну, Исайин беден чан ихтиярназ тїлалаб апїру.
- 44 Думу гъамкъан ухди йикЇбиин Пилат мюгътал духънайи ва, юзбашийиз дих дапїну, Иса ухди дукЇнаш, гъерхру.
- 45 Юзбашийикан гъаци вуйиб аьгъю дапїну, дугъу Юсуфдиз дубкЇнайи беден гъадабгъуз ихтияр тувру.
- 46 Дугъу кафан гъадабгъну, беден кадабгъну, дидгъан гъибиржуру ва гъарзариъ утЇубкнайи накъвдиъ ивну, душваз учїврушвахь гъван гъипру.
- 47 Хъа Магдалайиан вуйи Мар'ямна Юсийин дада Мар'ям, Думу наан кивраш, лигурайи.

Марк 16

- 1 Султ йигъ улдукъиган, Магдалайиан вуйи Якьубдин дада Мар'ямди ва Саломеяйи Исайин бедендикан ктатуз ици ниъ хъайи ччимар гъадагъуру.
- 2 Гъяфтайин садпи йигъан, яна элгъетган, гвачїнин ухди, ригъдин сабпи нурарихъди, дурар накъвдихъна гъюру.
- 3 – Ухъуз накъвдихъан гъван шли гъадабгъиди, – кЇуйи чиб-чпиз дурари, гъаз гъапиш душвахь гъипнайи гъван гизаф ахюб вуйи.
- 4 Лигуруш, гъван гъидипна.

- 5 Накъвдиъ учІвдариз, арччул теревнаъ лизи палтар алди деънайи жигьил рякъюру ва сабпну гучІ шулу.
- 6 – ГучІ мапІанай! – кІуру дугъу дарариз. – Дариз гъизигу Назаретдиан вуйи Иса учву агурачва. Думу чІиви гъахъну, мушваъ имдар. Магъа Думу дитну гъахъи йишвра.
- 7 Сарун учву гъарахай, Дугъан ученикариз, иллагъки Петриз, Думу Галилейиъ дурариз ккилигура, йипай.
- 8 Дурар, накъвдиан удучІвдар, гучІбаан гъергну гъягъюру. Дурари гъич саризра фукІара гъапундайи – дурариз гучІуйи.
- 9 Гъяфтайин садпи йигъан гвачІинган чІиви гъахъи Иса сифте чаан ургуб жин утІукку Магдалайиан вуйи Мар’ямдиз ачмиш шулу.
- 10 Дугъу мидкан гъам зигурайи ва ишурайи ученикариз хабар дебккру.
- 11 Хъа дурар Думу чІиви духънайивалихъ, му дишагълийи чаз гъяркъюнзуз гъапнушра, хъугъундайи.
- 12 Мидхъан Думу жара суратнаъди дурарикан къюриз, чпи шагъриан удубчІвурайи рякъюъ айиган, ачмиш гъахънийи.
- 13 Дурар къяляхъ хътакнийи ва мидкан имбударизра хабар дебккнийи. Амма дурар мурарихъра хъугъундайи.
- 14 Аьхирки, йицІисар ученик суфраийихъ деъну уъл ипІурайиган, Иса Учв ачмиш шулу ва, кІван курвализ ва хътругъувализ дилигну, Дугъу дурариз тягъна йивуру, гъаз гъапиш дурар Думу чІиви духъну гъяркъдарихъ хъугъундайи.
- 15 Дугъу дурариз кІуру: – Вари дюн’я вуйиси гъарахай ва Ужувлан хабар вари инсаниятдиз дебккай.
- 16 Шли, хъугъну, штуан апІувал къабул гъапІиш, думу женнетдиъ ахъди, хъа фуж хътругъиш, думу жегъеннемдиъ итди.
- 17 Хъугъдарихъан аьламатар улупуз хъибди: дурарихъан Йиз ччвурниинди жинар утІурккуз хъиди, цІийи чІалариинди кІури хъиди.

- 18 Эгер битІ гъибисиш, ясана агъу гъубхъиш, дурариз саб зарарра хъибдар; иццрудариин хилар иливиди – ва дурар сагъ хъиди.
- 19 Гъамци дупну, Агъа Иса завариз за шулу ва Аллагъдин арчулну хилихъ деъру.
- 20 Хъа дурар гъягъюру ва варишвариъ Ужувлан хабар рабгъуру. Дурарин му ляхниз Агъайи кюмек апІуру, ва дурари улупру агъювалар агъжайиб лишнариинди мюгъкам шуйи.

Лука

Лука 1

- 1 Ич арайиъ гъаши мялум вуйи гъядисйирин гъякънаан гъамус гизафдари бикІуз хъюгъна.
- 2 Учузра дурар сифте кІулиан чпин улариинди гъяркъдари ва Аллагъдин Гафнан гъуллугъниин алидари гизафдар ктитну.
- 3 Узура, гъарсаб жигъат дикъатниинди сифтейиан аьхиризкъан ахтармиш апІалан къяляхъ, гъамрарикан увуз, гъюрматлу Феофил, хъайи-хъайиси дибикІну, ктибтуб лазим вуди фикир гъапІунза.
- 4 Миди увуз туву аьгъюваларин бин мяюгъкам апІиди.
- 5 Ягъудия уълкейин паччагъ Гъироддин девриъ душваъ Абияйирин «ражнаъ» гъуллугъ гъабхурайи Закар'я кІуру сар малла ва Гъарундин тухмиан вуйи Елисавета кІуру дугъан хпир ади гъахъну.
- 6 Дурар къюридра, Аллагъдин вари табшуругъар ва къайдйир уърхюри, Дугъан улихъ дугъри агълар вуди гъахъну.
- 7 Дурариз веледар адайи, гъаз гъапиш Елисавета бегъерсузур вуйи. Дурар къюридра агъли яшнахъна хъуркънайи.
- 8 Сабан, Закар'яйи Аллагъдиз чан гъуллугъ апІурайи вахтна (дугъахъди хъайи маллийирин раж, яна гъуллугънан нубат хъубкънайи),
- 9 маллийирин арайиъ, аьдат вуйиганси, тупут ипиган, думу Аллагъдин хулаъ ицци ниъ хъайидар ургуз гъягъбакк ккуркънийи.
- 10 Хъа Аллагъдин хулан гъяятдиъ халкъ му вахтна ккарагурайи.
- 11 Гъадмуган Закар'яйиз ицци ниъ хъайидар ургурайишван арччул терефнаъ Аллагъдин малайик дийигъну рякъюру.
- 12 Думу гъяркъган, Закар'я чашмиш шулу ва дугъак яманди гучІ кабхъру.
- 13 Малайикди дугъаз гъамци кІуру: – ГучІ мапІан, Закар'я, яв ккарагувал деобхъна, ва яв хпир Елисаветайи увуз бай апІиди, дугъ'ин Ягъ'я кІуру ччвур илив.

- 14 Увуз хуш'вална шадвал хьибди, ва гизафдар думу бабкан хьувалиин шад хьиди,
- 15 фицики думу Аллагьдин улихь, зурба касси, заан хьиди. Дугьу чяхир вая жара ички убхьидар. Думу чав бабкан гьахьи йигьхьанмина Аллагьдин Рюгнахьди ацІнайир хьиди.
- 16 Дугьу Израилин баяरिकан гизафдар Аллагьдихьинди илтІикІиди.
- 17 Абйирин юкІвар веледарихьна илдицбан бадали, мютІюгь дарудар марци касарин фикрарихьна илтІикІбан бадали ва Агьа гьяйиз халкь гьязур апІбан бадали, думу Дугьан улихьди Ил'ясдин рюгнахьди ва кьудратнахьди гьягьюри хьиди.
- 18 Закар'яйи Малайикдиз кІуру: – Му гьякь вуйиб узуз фици агью хьибди, узу кьабир вуза, хьа йиз хпирра агьли яшарий а?
- 19 Малайикди дугьаз гьапи: – Узу Аллагьдин улихь дийигьнайи ва увухьна ужуб хабар тувуз гьаьнайи Жабраил вуза.
- 20 Амма гьадму ляхин кІулиз удубчІврү йигь гьяйиз, яв чІал бисиди ва увуз улхуз мумкинвал хьибдар. Гьаз гьапиш чарасуз кІулиз удучІврү му йиз гафарихь хьугьундарва.
- 21 Му арайий чІат Закар'яйиз ккилигурайи халкь думу Аллагьдин хулаь энгел духьнайивалиин мюгьталди айи.
- 22 Думу халкьдихьна удучІвиган, улхуз даршули гьузру ва дурариз, Закар'яйиз Аллагьдин хулаь Малайик гьяркьуб, агью шулу. Закар'яра, лал гьаширси, халкьдихьди хилин ишаратариинди улхуз хьюгьру.
- 23 Хьа Аллагьдин хулаь гьуллугь апІбан йигьар ккудукІиган, Закар'я чан хулаз хьтакуру.
- 24 Гьадму йигьарилан кьяляхь дугьан шив Елисавета, гьагьдиь духьну, хьуб вазлин арайий чІатна удудучІвди, учв улупури гьахьундар. Дугьу гьамци кІуйи:

- 25 – Гъаму йигъари узухъинди илдицу Аллагъди инсанарин арайиъ уз’ин али бегъерсузвалин нянат алдабгъруганси гъапІну.
- 26 Хъа йирхъубпи ваз улубкъиган, Аллагъди Галилей уълкейиъ айи Назарет кІуру шагъриз
- 27 Давудрин тухмиан вуйи Юсуф кІуру касдиз хъирснайи шурахъна Жабраил малайик гъаъру. Шуран ччвур Мар’ям вуйи.
- 28 Малайикди, риш айи хулаъ учІвну, гъапну: – Хайир ибшри, Аллагъди кадагънайи Дишагъли! Аллагъ гъарган увухъди хъади хъиди!
- 29 Думу гъяркъиган, Мар’ям дугъан гафариин мюгътал шулу ва, учв мици саламламиш апІувал фу вуйкІан кІури, фикрарик кахъру.
- 30 Хъа малайикди дугъаз гъапну: – ГучІ мапІан, Мар’ям, Аллагъди увуз уж’вал улупна:
- 31 магъа Бицір киршдивук ва Бай апІидива. Дугъ’ин Иса кІуру ччвур иливидива.
- 32 Думу зурба Кас хъиди, ва Дугъаз ВаритІанзаанурин Бай пиди. Агъа Аллагъди Дугъаз Чан аба Давудрин паччагъвалин тахт тувди.
- 33 Дугъу Якъубдин халкъдиин уьмурлугъди паччагъвал апІиди, ва Дугъан паччагъвалин аьхир хъибдар.
- 34 Мар’ямди малайикдиз кІуру: – Му ляхин хъуб фици мумкин вухъа, узу мегъел швуваз душнадарди?
- 35 Малайикди Дугъаз гъапи: – Аллагъдин Рюгъ учІвди увуъ ва ВаритІанзаанури уву Чан къувватнакк ккаъди, гъаддиз бабкан шулайи Гирамийиз Аллагъдин Бай пиди.
- 36 Магъа чаз бегъерсузур кІурайи яв багахълу Елисаветара чан къабишнаккди, бицір кади гъагъдиъ ади, йирхъубпи ваз ву,
- 37 гъаз гъапиш Аллагъдин гъич саб гафра къувватсузди гъубзурдар.
- 38 Мар’ямди: – Узу Аллагъдин лукІ вуза, уз’ин уву кІурайидар улуркъри, – кІуру. Хъа малайик Дугъхъан гъудучІвуру.

- 39 Гъадму йигъарикан сад йигъан Мар'ям, гъялаквал кади, Ягъудия уълкейин дагълариъ айи саб шагъриз гъягъюру
- 40 ва, Закар'яйин хулаъ учІвну, Елисаветайиз салам тувру.
- 41 Мар'ямдин салам гъеебхъиган, Елисаветайин фуниъ биціир гъиришву ва Елисавета Аллагъдин Рюгънахъди аціру.
- 42 Елисаветайи, зарбди чіигъ дапІну, гъапну: – Уву дишагълийирин арайиъ бахтавар вува, ва яв фуниъ айи бегъерра бахтавар ву!
- 43 Узухъна йиз Агъайин дада гъювалин бахт узуз наънан гъафиб вуйкІан?
- 44 Яв салам туврайи сес йиз ибарихъна гъурубкъубси, йиз фуниъ айи биціир шадди гъялак гъахъну.
- 45 Аллагъдихъан дупнайиб тамам шлувалихъ хъугънайир, хуш бахтавар вува.
- 46 Мар'ямди гъамци жаваб тувру: – Узу йиз кІваан Агъа заан апІураза.
- 47 Йиз рюгъ узу гъарсабдихъан уърхюрайи Аллагъдикан шад духъна.
- 48 Дугъу чан лукІран аъжуз гъялназ лигну рягъим гъапІну, гъамусдихъантина вари наслари узуз уж'вал алабхъу кас пиди,
- 49 Гъаз гъапиш Къувватлури узуз зурба ляхин гъапІну, ва Дугъан ччвур гирами ву.
- 50 Чахъан гучІрудариз наслариан наслариз Дугъан уж'вал а.
- 51 Дугъу, Чан хиларин къувват улупури, кІваъ дамагълу фикрар айидар гъубкъушвахъинди гъарагъну.
- 52 Къудратлудар тахтарилан илдитну ва аъжузар заан гъапІну.
- 53 Дарвал айидар ужувлариинди рази гъапІну, хъа девлетлутІан девлетлу шулайидар фукІа адарди деетну.

- 54 Чан гьуллугъниин али Израилин халкъдиз кюмек гьапІну, Чав ихъ абйириз гьапиганси, Ибрагъимдиз ва дугъан тухмиз гьаргандиз уж'вал апІуз тувнайи гаф кІваин уьбхюра.
- 56 Мар'ям Елисаветайихъ шубуб вазлиъкъан гьузну, хъа чан хулаз хътакуру.
- 57 Елисаветайи, вахт улубкъиган, биціир апІуру.
- 58 Агъайи рягъим дапІну думу за апІбакан гьуншйиризна майил-мадатдиз гьеебхънийи ва дурар дугъахъди сабси шад гъахънийи.
- 59 Миржидпи йигъан багахълуйир биціирин суннат апІуз гьюру ва дугъ'ин чан адашдин ччвур Закар'я иливуз ккун шулу.
- 60 Мид'ин балин дада рази даршиди, дугъаз Ягъ'я кІурхъа, гьапну.
- 61 Хъа дугъаз: «Яв багахълуйиригъ дициб ччвур алир фужкІа гъядар», кІуру.
- 62 Хъасин, бал'ин фициб ччвур иливуруш, хилин ишаратариинди Закар'яйихъан гьерхру.
- 63 Дугъу, чяхъна чан къул хуз гъитну, дидик гьамци бикІуру: «Дугъан ччвур Ягъ'я хъибди». Хъа вари мюгътал шулу.
- 64 Гъадму сьаьт дугъан ушвна мелз деебтнийи ва думу, Аллагъдин ад апІури, улхуз хъюгъру.
- 65 Дурарин гьуншйир-мирасарик гучІ кабхъру ва вари гьамрарикан бютюн дагълу Ягъудия уълке вуйибси ктибтури гъахъну.
- 66 Мидкан гьеебхъдари, мурар чпин кІваъ уърхюри, гьамци кІури гъахъну: – Аллагъдин хил али му балкан фуж шуйкІан?
- 67 Хъа балин адаш Закар'яйира, Аллагъдин Рюгънахъди ацінади, гьамци кІури, чан аьндарвал улупуру:
- 68 – Израилин Аллагъ вуйи Агъайиз чухсагъул! Дугъу, кюмекназ дуфну, Чан халкъ азад гьапІну.

- 69 Дегзаманайи гъахьи марци пайгъамбрарин мелзналан мялум гъапубси, Дугъу Чан лукІ вуйи Давудрин тухмиан Къудратлур – ухъу гунгъарикан азад АпІрур – адаъну.
- 71 Дугъу ухъу вари ихъ душмнарихъан ва ухъу даккнидарихъан уърхюз гаф тувну.
- 72 Дугъу ихъ абйириз уж’вал апІуз ва дурарихъди гъийитІу гирами вуйи йикърар тамам апІуз гаф тувну.
- 73 Му йикърар Аллагъди ихъ ахю аба Ибрагъимдиз ухъу душмнарихъан уърхюз туву аьгът ву:
- 74 Дурари ухъуз, гучІ дарди, ихъ уъмрин кІулиан аьхиризкъан Дугъан улихъ марциди ва гъякъди гъуллугъ апІуз гъитди.
- 76 Хъа увуз, йиз бай, ВаритІанзаанурин пайгъамбар пиди, гъаз гъапиш уву Агъайин улихъди Дугъаз рякъяр ккабалгуз,
- 77 Дугъу халкъ уърхрувалин ва инсанарин гунгъарилан хил алдабгърувалин гъякънаан халкъ гъаврикк ккауз,
- 78 Аллагъдин зурба уж’вал ахсарарин Нурси ухъ’ина дуфну,
- 79 МучІушнаъ ва аьжалин гъабгъу дяхъникк деънайидариз акв тувуз, ихъ рякъяр мясляabtниина хуз, гъидива.
- 80 Биціи Ягъ’я, ахю шули, рюгъниинди мягъкам хъуз хъюгъру. Думу, Израилин халкъдиз гъуллугъ апІуз гъяйизкъан, ичІи чюллерий яшамиш шулу.

Лука 2

- 1 Думу йигъари Август кІуру Римдин паччагъдин чан вари ругариин али агъалйир гъисаб апІуз амур удубчІвуру.
- 2 Му Сирия вилаятдиъ Квиринийи паччагъвал апІурайи девриъ сабпи ражну гъабхурайи ляхин вуйи.
- 3 Гъаддиз вари, чпи дикІбан бадали, гъарур чан шагъриз гъушнийи.

- ⁴ Галилей уълкейиъ айи Назарет шагъриан Ягъудия уълкейиъ айи Давуд бабкан гъахъи Вифлеем кІуру шагъриз Юсуфра гъягъюру, фицики думу Давудгъярин тухмиан вуйи.
- ⁵ Думу чаз хъирснайи ва гъагъдиъ айи Мар'ямдихъди чпи дикІуз душнайир вуйи.
- ⁶ Дурар душваъ айиган, Мар'ямдин биціир шлу вахт улубкъуру,
- ⁷ ва дугъу чан сарпи велед – Бай апІуру. Думу ччаппаригъян гъидиржну, аьхъиъ айи тІунаъ дитру, гъаз гъапиш дурариз хялар дергру хулариъ йишв ади гъибихъундайи.
- ⁸ Гъадму уълкейиъ йишвну чюлиъ марччлихънар чпин сюрйирин гъаравлиъ айи.
- ⁹ Сабпну дурарин улихъна Агъайин малайик гъафнийи. Агъайин гъяйбатнан нурну дурар варишварихъанди аку гъапІнийи, ва дурарик гучІ кабхънийи.
- ¹⁰ Малайикди дурариз кІуру: – ГучІ мапІанай, узу учвуз вари халкъ шад апІру ужуб хабар дубхназа:
- ¹¹ гъи Давудрин шагъриъ учву гунгъариккан азад АпІрур, Агъа Месигъ, бабкан гъахъну.
- ¹² Магъа учвуз мидин лишанра: учвуз, ччаппаригъ гъидиржнади, тІунаъ Биціир дихъидичвуз.
- ¹³ Ва сабпну му малайикдин къяляхъди гизаф къадарнаъди жара малаикарра гъюру ва дурари, Аллагъдин ад апІури, гъамци кІуру:
- ¹⁴ – Аьршариин али Аллагъдин ад за ибшри, жилиин Аллагъдиз разивал хурайи инсанарин арайиъ ислягъвал ибшри!
- ¹⁵ Малайикар дурарихъан завариз удучІвиган, марччлихънари чиб-чпиз гъамци кІуру: – Вифлеемдиз душну, душваъ фу гъабхънуш, Агъайи ухъуз фтин гъякънаан хабар дебккнуш, лигухъа.

- 16 Тядивал кади гъафидариз Мар'ямна Юсуф ва тІунахъ хъайи Биціир рякьюру.
- 17 Дурар гъяркъиган, марччлихънари му Биціирин гъякънаан чпиз малайикди гъапибдикан ктибтуру.
- 18 Мидкан гъеебхъкъандар вари марччлихънари ктитдариин мюгътал шулу.
- 19 Хъа Мар'ямди му вари гафар, саб-сабдиин иливури, чан кІваъ уърхюру.
- 20 Марччлихънарра, чпиз малайикди гъапидар, чпин улариз рякъбаз лигну, Аллагъ адлу апІури ва Дугъан тярифар апІури, къяляхъ хътакуру.
- 21 Миржид йигълан Биціирин суннат апІру вахт улубкъиган, Дугъ'ин, Учв бабак киршайиз малайикди улупу, гъадму Иса кІуру ччвур иливуру.
- 22 Хъа, Мусайин къанундиз лигну, суннат марцц хъпан йигъар тамам гъашиган, Думу Агъайин улихъ дерккбан бадали, Ерусалимдиз хуру.
- 23 Агъайин Къанундиъ улупнайиганси, «гъарсаб хизандиъ сарпи жили бай Агъайиз бахш апІуб лазим вуйи».
- 24 Ва, гъадму Къанундиъ дибикІнайиганси, «къюб гъюд вая луфран чиркквар, гъурбан дапІну, урккуб лазим вуйи».
- 25 Думу деврин Ерусалимдиъ Симеон кІуру сар кас айи. Думу Израилиз Аллагъдихъан кюмек рубкъайиз ккилигурайи дугъри ва аьдалатлу адми вуйи. Дугъ'ин Аллагъдин Рюгъ алийи.
- 26 Дугъаз Аллагъдин Рюгъну, Агъайи кадагънайи Месигъ чаз рякъяйиз, аьжал хъибдарив пну, улупнайи.
- 27 Симеон Аллагъдин Рюгънаккди Аллагъдин хулаз гъюру. Абйир-бабари Биціи Иса Къанундиъ улупнайиб апІуз гъахиган,
- 28 Симеонди, Иса хилариина гъадагъуру ва, Аллагъдин ад дапІну, кІуру:
- 29 – Я Гъюкумдар! Уву гъапиганси, гъамус узу, Яв лукІ, разивалиинди деет,

- 30 сарун, магъа вари халкъарин улихъ Уву улупу, учу завалариккан уърхюз дуфнайи Месигъ Вуйир, аллагъсузар зигъимдихъна гъахру нур Вуйир ва Яв Израилин халкъдин адлувал Вуйир йиз улариз гъяркъниз.
- 33 Юсуфна Мар'ям Бици Исайикан гъапидариин мюгътал шулу.
- 34 Симеонди, дурариз уж'вал ккун дапІну, Мар'ямдиз гъамци кІуру: – Гъаму яв Бай Израилиъ гизафдар асккан хъпан, гъам заан хъпан себеб хъиди. Мугълантина гизаф улхбар хъиди.
- 35 Яв кІваантина яракъ итІибгъиди ва гъаддиинди ахъючІвеъ юкІвариъ айи ниятар ачухъ хъиди.
- 36 Мушваъ гъацира Ашерин тухмиан вуйи, гизаф къаби яшнаъ айи, чан жилирихъди ургуд йисантІан яшамиш дарши, Фануилин риш аьндар Аннара айи.
- 37 Думу, миржцІурна юкъуд йисаъ айи ачІни гъари, йигъ-йишвди ушвар дисбииндина ккарагъбиинди Аллагъдиз гъуллугъ апІури, Аллагъдин хулхъан гъудудучІври шуйи.
- 38 Аннайи, гъадму вахтна душвахъна дуфну, Аллагъ адлу апІури, Ерусалим азад хъувализ ккилигурайикъандариз вардариз Исайин гъякънаан ктитური гъахъну.
- 39 Вари ляхнар Агъайин Къанундиъ улупнайиси ккудукІиган, Юсуфна Мар'ям Галилей уълкейиъ айи чпин Назарет шагъриз хътакуру.
- 40 Хъа Бицир ахъю шули, мюгъкам шули, аьгъювалари ацІри, Дугъ'ин Аллагъдин уж'вал алди гъабхъну.
- 41 Исайин абйир-бабар гъар йисан Ерусалимдиз Пасхайин машквраз гъягъюри шуйи.
- 42 Исайин йицикъюд йис тамам гъабшиган, дурар, чпин аьдат вуйиганси, Ерусалимдиз гъадму машквраз гъафну.
- 43 Машквран йигъар ккудукІну, къяляхъ хътакру вахтна, живан Иса Ерусалимдиъ гъузру. Амма абйир-бабариз мидкан аьгъяди гъабхъндар.

- 44 Дурари, Иса жарадарихъди гъюрашул кѳури, фикир апѳуру. Хъа сад йигъандин рякъ ккадапѳиган, дурари багахълуйирин ва таниш вуйидарин арайиъ Иса агуз хъюгъру.
- 45 Хъа чпиз Иса дидрихъиган, Дугъахъ лицури Ерусалимдиз хътакуру.
- 46 Шубуд йигълан Думу, Аллагъдин хулаъ мялимарин арайиъ деъну, дурарихъ хъпехъури ва дурариз суалар туври рякъюру.
- 47 Исайихъ хъпехъурайидар вари Дугъан фагъумлувалиин ва Дугъан жавабарин мюгътал духънайи.
- 48 Душваъ Иса гъяркъиган, абйир-бабар мюгътал гъахъи. Дадаи Дугъаз гъапну: – Я жан Бай! Уву учкан гъапунва? Магъа узуна Яв адашди зурба хажалат кади Уву агури гъахъунча.
- 49 Исайи дурариз гъапи: – Узу гъаз агури гъахъунчва? Мегер учвуз узу йиз Адашдин ужагъдиъ духъну ккуниб аьгъданчвуз?
- 50 Амма дурар Дугъу гъапи гафарин гъаври ахъундайи.
- 51 Хъа Иса дурарихъди Назаретдиз гъюру ва мютѳюгъ шулу. Дугъан дадаи вари гъаму ляхнар чан кѳваъ уърхюри шуйи.
- 52 Иса гъам фагъумлувалиъ, гъам яшнаъ улихъна гъягъюри гъахъну. Думу Аллагъдизра, инсанаризра ккунди гъузру.

Лука 3

- 1 Тиберий кѳуру Римдин паччагъди паччагъвал апѳури йицѳихъудпи йис вуйиган, Ягъудия уълкейиъ Понтий Пилатди ахъювал апѳурайи девриъ, Гъирод – Галилей уълкейин, дугъан чве Филип – Итурей уълкейинна Трагъонит юрднан, хъа Лисаний – Абилей уълкейин гъюкумдрар вуйиган,
- 2 Гъаннай ва Каяфа ахъюну малѳйир вуди гъахъну. Гъадму йисан ичѳи чюлиъ айи Закар'йин бай Ягъ'йиз завариан Аллагъдин дих гъабхънийи.
- 3 Гъаму дихнахъди Ягъ'йи, вари Ярдан нирин гъирагъар вуйиси лицури, гъар касди чан тахсрар гардандиъ дисбан, инсанар штуан апѳбан ва

гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, аьгъювалар рагъури гъахъну.

⁴ Му Ишая пайгъамбрин китабдиъ дибикІну айиси гъабхъну: – ИчІи чюлиъ дих атІабгура: «Агъайин рякъ ккабалгай, Дугъаз рякъяр-жилгъйир диш апІинай.

⁵ Гъарсаб гъяр ругди гъябціди, гъарсаб дагъна тепе – ис, къяни йишвар – дюз, дюз дару рякъяр цІалціам хъиди.

⁶ Гъарсар жан алириз Аллагъди Чав гунгъариккан азад апІувал рябкъиди».

⁷ Чахъна штуан апІуз гъафи халкъдиз Ягъ'яйи кІуи: – БитІракан гъахъидар! Гъюз ккайи Аллагъдин хъюлхъан гъергуз шли улупунчвуз?

⁸ Учву, ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІуз шлуси, ичв ляхнариинди улупай ва, «Ич аба Ибрагъим ву» кІури, фикиркъана мапІанай, гъаз гъапиш учвуз кІуразаки, Аллагъдихъан гъаму гъванариканра Ибрагъимдиз веледар ктауз шулу.

⁹ Гъарин къаблихъ магъа екІв гъязурди хъа: гъяни йимиш туври адру гъарсаб гъар алдабтІиди ва цІигъна гатІабхъиди.

¹⁰ Хъа халкъди дугъхъан гъерхру: – Хъа учу гъапІну ккунду?

¹¹ Ягъ'яйи кІуру: – Къюб гъат палат айири, сабнуб адруриз туври; шлиз ипІруб-убхъруб аш, гъадгъура гъаци пай апІри.

¹² Налук уч апІрударира, чпи штуан апІбан бадали дуфну, дугъаз: «Я мялим! Уччу гъапІча?» – кІури, гъерхру.

¹³ Ягъ'яйи дураризра жаваб туву: – Учвуз улупнайибтІан артухъ налук мибисанай.

¹⁴ Эскрарира дугъхъан гъерхру: – Уччу гъапІну ккунду? Хъа дугъу дураризра кІуру: – Сар касдизкъан гиран макадапІанай, футна мапІанай ва ичв дуллугъниин рази йихъай.

- 15 Халкъ Месигъдиз ккилигуради, вардари: «Гъаяман, му Ягъ'я Месигъ даришри гъа?» – кІури, фикир апІурайиган,
- 16 Ягъ'яйи дурариз вардариз жаваб туври гъахъну: – Узу учву штуан апІуразачву, амма йиз къяляхъди узутІан Къудратлур гъюра, узу Дугъан шаламарин гъахмйир гъядарчузкъан лайикъ дарза. Дугъу Гирами Рюгънахъдина цІихъди цІийи алаидичву.
- 17 Дугъан хилиъ йирф хъибди, Дугъу дяхинна нахъв жара апІиди: дяхин Чан танхариъ абхъди, хъа нахъвар хътрубгру цІигъ гъахъну ургиди.
- 18 Ягъ'яйи гъамци ва хъанара жара гафариинди халкъдиз ужуб хабар дебккри гъахъну.
- 19 Хъа Ягъ'яйи гъакимдар Гъироддик, чан чвуччвун хпир Иродиада чаз дитбаз ва жара пис ляхнар апІбаз лигну, тахсир кипган,
- 20 Гъиродди чан чІуру ляхнар, думу дустагъдиъ итбиинди, гужал гъапІну.
- 21 Вари халкъ штуан шулайиган, Исара Ягъ'яйихъна гъафну. Штуан гъахъи Иса ккарагурайиган, зав атІабццуру,
- 22 ва Аллагъдин Рюгъ луф жюрейиинди Исайиина ис шулу, хъа зав'ан дих шулу: – Уву Йиз масан Бай вува! Узу Ув'ин гизаф рази вуза!
- 23 Исайин, Аллагъдиз гъуллугъ апІуз хъюгъруган, сумчІур йис дубхънайи. Халкъди фикир апІурайиганси, Думу Юсуфдин бай ву кІура. Юсуф Гъелийин бай,
- 24 Гъели Маттатдин бай, Маттат Левийин бай, Левий Мелкийин бай, Мелки Яннайин бай, Янна Юсуфдин бай,
- 25 Юсуф Маттайин бай, Матта Амосдин бай, Амос Нагъумдин бай, Нагъум Эслимдин бай, Эслим Наггайин бай,
- 26 Наггай Маатдин бай, Маат Маттайин бай, Матта Симеиндин бай, Симеин Ясегъдин бай, Ясегъ Ядайин бай,

- 27 Яда Янандин бай, Янан Рисайин бай, Риса Зеруббабелин бай, Зеруббабел Шеалтиэлин бай, Шеалтиэл Нерийин бай,
- 28 Нери Мелкийин бай, Мелки Аддийин бай, Адди Косамдин бай, Косам Элмадамдин бай, Элмадам Эрин бай,
- 29 Эр Ешийин бай, Еши Элизарин бай, Элизар Яфимдин бай, Яфим Маттатдин бай, Маттат Левийин бай,
- 30 Левий Симеондин бай, Симеон Ягьудайин бай, Ягьуда Юсуфдин бай, Юсуф Янамдин бай, Янам Элиякимдин бай,
- 31 Элияким Мемайин бай, Мема Меннандин бай, Меннан Маттатдин бай, Маттат Натандин бай, Натан Давудрин бай,
- 32 Давуд Ессейин бай, Ессе Обеддин бай, Обед Воаздин бай, Воаз Салмандин бай, Салман Нецрондин бай,
- 33 Нецрон Амминадабдин бай, Амминадаб Арамдин бай, Арам Гьецрондин бай, Гьецрон Перецдин бай, Перец Ягьудайин бай,
- 34 Ягьуда Якьубдин бай, Якьуб Исакьдин бай, Исакь Ибрагьимдин бай, Ибрагьим Терагьдин бай, Терагь Нагьорин бай,
- 35 Нагьор Серукдин бай, Серук Реуйин бай, Реу Пелегдин бай, Пелег Эберин бай, Эбер Шелайин бай,
- 36 Шела Каинандин бай, Каинан Арфакшаддин бай, Арфакшад Симдин бай, Сим Ньюгьдин бай, Ньюгь Лемекдин бай,
- 37 Лемек Метушелагьдин бай, Метушелагь Янокдин бай, Янок Яреддин бай, Яред Магьалеелин бай, Магьалеел Кайнандин бай,
- 38 Кайнан Еношдин бай, Енош Шитдин бай, Шит Адамдин бай, Адам Аллагьдин бай вуди гьахьну.

Лука 4

- 1 Гирами Рюгьну ацлу Иса Ярдан нирхъан кьяляхъ хътакуру, ва Рюгьну Думу иччи чюлиз гьахуру.

- ² Душваъ иблис ягъчІвур йигъан Иса рякъ’ан адауз чалишмиш шулу. Исайи му йигъари фукІа дирипІди гъахъну, хъа гъадму йигъар улдучІвиган, аьхирки, Дугъаз яманди гаш шулу.
- ³ Хъа иблисди Исайиз гъапи: – Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, гъаму гъвандикан уъл хъуз гъит.
- ⁴ Исайи жаваб вуди гъапи: – Гирами китабарийъ дибикІнаки: «Инсан ялгъуз уъл’инди яшамиш шуладар».
- ⁵ Иса ягъал йишв’ина адаъну, иблисди Дугъаз саб геренди вари дюн’яйин паччагълугъар улупуру,
- ⁶ ва кІуру: – Вари гъаму паччагълугъар ва дурарин гъайбат Увуз тувдиза, фицики дурар йиз ихтиярназ тувна ва узхъан дурар узуз ккунириз тувуз шулзухъан.
- ⁷ Эгер Уву узуз икрам гъапиш, гъадрар вари Явдар хъиди.
- ⁸ Исайи дугъаз жаваб туву: – Гирами китабарийъ дибикІна: «Яв Агъа Аллагъдиз икрам апІин ва сар ДугъазтІан гъуллугъ мапІан».
- ⁹ Иблисди хъана Иса, Ерусалимдиз духну, Аллагъдин хулан вартІан ягълишв’ин дерккру ва кІуру: – Эгер Уву Аллагъдин Бай вуш, ари гъамлин исина урс,
- ¹⁰ фицики дибикІна: «Аллагъди Чан малайикариз, гъайгъушнаъ духъну Уву уърх кІури, амур апІиди.
- ¹¹ Ва Яв ликкъан гъвандихъ йивуз гъидритруганси, Уву чпин хилариина гъадагъиди».
- ¹² Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи: – Гъамцира дупна: «Яв Агъа Аллагъ ахтармиш мапІан».
- ¹³ Иса рякъ’ан адаъру вари чарйир хътІарциган, жара саб ужуб вахт ккабхъайиз, иблис Дугъхъан гъудучІвну гъушу.
- ¹⁴ Иса Аллагъдин Рюгънан тясирнаккди Галилей уълкейиз хътакуру ва Дугъан гъякънаан бютюн уълке вуйибси аваза рабгъуру.

- 15 Исайи мистариъ аьгъювалар улупуйи, ва вардари Думу адлу аплуйи.
- 16 Хъа Иса, Учв тербияламиш гъаши Назаретдиз дуфну, Чан аьдат вуйиси, султ йигъан мистаъ учлвру ва Гирами китаб урхуз гъудужвуру.
- 17 Гъадмуган Исайихъна Ишая пайгъамбрин китаб тувру. Дугъура китаб абццру ва гъамци дибикІнайишв'ин алахъуру:
- 18 – Агъайин Рюгъ Уз'ин ал. Узуз Аллагъди касибариз Ужувлан хабар рабгъуз гъюкум тувнайиз ва Узу йисирариз азадвал хъади, курариз акв хъади ва гъацира зулум-зиллетнакк ккайидар азад аплуз ва
- 19 Аллагъдин рягъимнан вахт улубкъну, клуру, хабар тувуз гъаьну.
- 20 Хъасин китаб ккибкну, мистан гъулугънаъ айирихъна тувну, Иса деъру. Хъа мистаъ айи вардарин улар Гъадгъуин алди гъахъну.
- 21 Исайи дурариз клуру: – Учвуз гъеерхъу Гирами китабдиъ дидикІнайи гъаму гафар, магъа, гъи ичв улихъ клулиз удучлвна.
- 22 Исайин улихъ варидари гъаци вуйивал улупу ва, Дугъан мелзналан гъюрайи кабалгру гафариин мюгътал шули, дурари гъерхри гъахъну: – Му ихъ Юсуфдин бай даринхъа?
- 23 Исайира дурариз гъапи: – Гъелбетки, учву Узуз, абйирин мисалик дупнайиганси, пидичва: «Эй духтир! Сифте Жвуву Жвув сагъ аплин!» «Уву Кафернагъумдиъ гъаплу аьлааматнан ляхнариккан учуз деебхъначуз, гъамус гъадму ляхнар мушваъ, Яв абайин ватандиъра, аплин» пидичва.
- 24 Гъякъди клуразачвуз, гъич сар пайгъамбарра чан абайин ватандиъ лайикълуди къабул аплури шулдар.
- 25 Дюзди клуразачвуз: Израилиъ Ил'ясдин девриъ, шубуд йисанна йирхъуб вазлин арайиъ мархъ адарди гъабхъи вахтна, гизаф ачлни дишагълийир гъахънийи, фицики вари жилиин ахю гаш алабхънийи.
- 26 Хъа дурарикан гъич сарихънакъан Ил'яс пайгъамбар гъаундайи. Думу ялгъуз Сайдаин багахъ хъайи Сарепта клуру шагъриз сар ачлни дишагълийихънатІан гъаундайи.

- 27 Гъацира Елисей пайгъамбрин девриъ хамран аъзар кабхънайидарра гизаф айи, хъа Сирияйиан вуйи Найман кІуру сар касдикантІан ктарди, сариканра хам марцц гъабхъундайи.
- 28 Му гафар гъеерхъиган, мистаъ айидарик хъял кубчІвру
- 29 ва, гъудужвну, дурари Иса, гъарзарилан итбан бадали, утІурккну, шагъур али дагъдиина гъахуз хъюгъру.
- 30 Хъа Иса, рякъюъди дурарин къялгъян гъюдучІвну, гъушניים.
- 31 Хъа Галилейиъ айи Кафернагъум кІуру шагъриз дуфну, Исайи халкъдиз султ йигъари аьгъювалар улупури гъахъну.
- 32 Исайин улупбариин халкъ мюгътал шуйи, фицики Дугъан гафар гъюкум айидар вуйи.
- 33 Мистаъ жин кубчІвнайи сар кас айи, ва дугъ’ан диди зарбди чІигъ апІуру:
- 34 – Учухъ фу хъаяв, Назаретдиан вуйи Иса? Уву учу пуч апІуз дуфнана? Уву фуж вуш, аьгъязуз, Аллагъдин Гирамир!
- 35 Исайи, дидиз улхуз гъадагъа дапІну, гъапи: – ХъючІюбкъ ва удубчІв дугъ’ан! Жин, думу кас мистан къял’ин алдакну, дугъаз саб зарарра тутрувди, дугъ’ан удубчІвуру.
- 36 Му гъябкъю вардари, русвагъ духъну, чиб-чпиз гъамци кІури гъахъну: – Мурар фу аьлааматнан гафар ву: Дугъу, Чан гъюкмиинди ва къувватниинди амур апІури, жинар ктаурада!
- 37 Юкъуб аьтраф вари йишвариъ Исайин аваза рабгъуру.
- 38 Мист’ан удучІвну, Думу Симондин хулаз гъушу. Симондин сижарбабак пис убцрушнан уьзур кайи ва Исайикан думу сагъ апІувал тІалаб гъапІניים.
- 39 Дугъан зиина ял духъну, Исайи убцрушназ гъадагъа апІуру ва думу ктубчІвуру. Симондин сижарбаб, дишла ликриина гъудужвну, хяларин гъайгъушнаъ учІву.

40 Ригъ алабхъурайи вахтна, Исайин багахъна жюрбежюр иццрушнар кайидар хури гъахъну. Исайира, гъаруриин Чан хилар иливури, дурар сагъ апѹри гъахъну.

41 Гизафдариан жинарра удучѹври гъахъну. Жинари: «Уву Аллагъдин Бай вува!» – кѹри, чѹигъар апѹйи. Хъа Дугъу Учв Месигъ вуйибдикан жарадариз пуб дурариз гъадагъа апѹри гъахъну, фицики дурариз, Думу Месигъ вуйиб, аьгъяйи.

42 Хъайигъан гвачѹин улубкъиган, хул'ан удучѹвну, Иса халват йишваз гъягъюру, хъа халкъди Думу агури шулу. Хъасин Исайихъна дуфну, учхъан мягъян кѹри, Дугъахъ ккарагури хъюгъру.

43 Амма Исайи дурариз гъапи: – Жара шагъраризра Аллагъдин Паччагълувал гъюрайиваликан Ужувлан хабар рабгъуб лазим ву, гъаз гъапиш Узу гъаддин бадали Гъаънайир вуза.

44 Исайи Ягъудия уълкейин мистариъ аьгъювалар улупувал давам апѹри гъахъну.

Лука 5

1 Сабан, Аллагъдин гаф ебхъбан бадали, халкъ Исайилан илтѹишуру, хъа Думу Учв Геннисарет гъюлихъ дийигъну айиган,

2 Дугъаз гъюл'ин къюб лютке рякъюру. Дурариан эдеу балугъчѹири чулар марцц апѹрайи.

3 Люткѹирикан Симондинубдиъ учѹвну, Исайи дугъхъан лютке гъирагъдихъан цѹиб тинаси хъапѹб ккун гъапѹну ва гъадлин, деъну, аьгъювалар улупуз хъюгъру.

4 Чан улхуб ккудубкѹиган, Исайи Симондиз кѹру: – Яв лютке гъюлин къялариз хъапѹ, хъа яв чулра ккип.

5 Симонди Исайиз жаваб вуди гъапну: – Я Мялим! Ярхи йишвди чалишмиш духъну, учхъан фукѹа бисуз гъабхъундарчухъан, амма Яв гафназ лигну чул ккипарза.

- 6 Хъа гъаци дапІну, дурари гъадмукъан балугъар гъидиснуки, гъеле чул чІябгъюзра цІибтІан имдайи.
- 7 Дурари тмуну люткейиъ айи юлдшаризра кюмекназ дих дапІну, дурарра дуфну кьюбиб люткйирра гъаци арцІруки, люткйир ккадрахъди саб нуфт гъубзнийи.
- 8 Му гъябкъиган, Петр кІуру лакІам хъайи Симонди, Исайин къамкъариина ис духъну: «Я Агъа! Узхъан гъудучІв, гъаз гъапиш узу гунагъкар вуза», гъапи.
- 9 Фицики Симон ва дугъахъ хъайидар, чпи гъидису ахъючІвеъ балугъариз лигну, русвагъ гъахънийи.
- 10 Хъа Симондин дустар вуйи Зеведейин баяр Якъубдикна Югъандик Симондиксиб пис гучІ кабхъру. Симондиз Исайи: «ГучІ мапІан, гъамусдихъантина инсанарин юкІвар дисидива», кІуру.
- 11 Хъасин кьюбиб люткйирра гъирагъдихъна кадагъну, вари душваъ гъибтну, дурар Исайин къяляхъди гъягъюру.
- 12 Иса саб шагъриъ айиган, Дугъахъна хамран аъзар кабхънайи сар кас гъюру. Иса гъяркъиган, жил'ина ккадакнуну, думу Дугъаз ккарагуру: – Я Агъа! Увуз ккун гъабшиш, узу марцц апІуз шулвухъан.
- 13 Исайи, хил гъачІабккнуну, дугъак кубкІнуну, кІуру: – Ккундузуз, марцц йихъ! Ва дишлади дугъан хам аъзарнахъан марцц шулу.
- 14 Исайи дугъаз: мидкан саризра макІан, хъа маллайихъна душну, жвув улуп, халкъдиз уву марцц хъпан шагъидвал вуди, Муса пайгъамбри дупнайиганси, гъурбан апІуз ужуб гъайибх, кІури, табшурмиш гъапІу.
- 15 Амма гъаци вушра, Исайикан аваза гъарабгъу, ва Дугъахъ хъпехъуз, чпин уъзар сагъ апІуз гизаф халкъ гъюз хъюгъру.
- 16 Хъа Иса, фужкІа адру йишвариз гъягъюри, ккарагури шулу.
- 17 Сад йигъан Исайи аьгъювалар улупурайиган, Галилейна Ягъудия уьлкйириан ва гъацира Ерусалимдиан Дугъахъна дуфнайи фарисйирна

къанунчйир деънайи. Дугъу аьзарлуйир Аллагъди туву къувватниинди сагъ аплурайи,

18 ва магъа Дугъахъна ахниин алди паралич кайи сар кас хуз хьюгъю. Думу хулаз духну, Исайин улихъ дитуз ккун гъабхьи.

19 Му кас гизаф илтѣишнаи халкъдин арайигъян гъахуз йишв дибрихъди, хулан гъваина за дапѣну, гъваъланди, ахниин илмиди, Исайин улихъна хулан къял'ина ирхру.

20 Исайира, дурарин зурба хъугъвал рябкъюри, гъадму касдиз кѣру: – Эй инсан, яв гунгъарилан хил алдабгъураза.

21 Къанунчйирина фарисйири чиб-чпикди фикир гъапѣ: – Аллагъдиз къаршуди улхурайир гъаму фуж ву? Сар Аллагъдилан гъайри, сарун шлихъан гунгъарилан хил алдабгъуз шулухъа?

22 Исайи, дурарин фикрарин гъаври ахъну, жаваб тувру: «Гъаз дицдар фикрар ичв юкѣвариѣ тѣаърачва?

23 „Яв гунгъарилан хил алдабгъураза“ пуб рягъят вуйин, даршиш „гъудужвну лиц“ пуб?

24 Инсаниятдин Бализ жилиин гунгъарилан хил алдабгъуз гъюкум айиб учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа лигай» – пну, Дугъу паралич кайириз: «Гъудужв кѣуразавуз, гъадабгъну яв ахин, яв хулаз гъарах», – кѣру.

25 Думура дишла гъудужвну, учв дахънайи ахинра гъадабгъну, Аллагъдин адар аплури, чан хулаз гъягъюру.

26 Хъа вари мюгътал шулу ва, Аллагъдин тярифар аплури, гучѣбаан зегъле дубшну, гъамци кѣури гъахъну: – Гъи аьжаб кереметнан ляхнар гъяркъюндарин ухъуз!

27 Мидхъан хул'ан удучѣву Исайиз налук уч аплури деънайи Левий кѣру гъуллугъагъли рякъюру ва дугъаз Чахъди гъач кѣру.

28 Думура, чан кеспи гъибтну, Дугъан къяляхъди, гъудужвну, гъягъюру.

- 29 Хъасин дугъу чан хулаъ Исайиз ахю хялижв'вал апІуру. Душваъ абхючІвеъ налукар уч апІрудар ва дурарихъди гутйириз гъюн йивну дахънайи жара хяларра айи.
- 30 Аьлимарина фарисйири наразивал кади Исайин ученикариз: «Учву налукар уч апІрударихъдина гунагъкрарихъди гъапІуз ипІури-убхъури шулчва?» – кІури гъахъну.
- 31 Исайи дурариз жаваб вуди гъапну: – Духтир сагъидариз ваъ, хъа аьзарлуйириз лазим ву.
- 32 Узу марцци касари ваъ, хъа гунагъкрари, чпин гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІбан бадали, дуфнайир вуза.
- 33 Дурари кІуруш Исайиз гъапи: – Гъаз Ягъ'яйин ва гъацира фарисйирин ученикар кми-кмиди ушвар дисури ва ккарагури шулу, хъа Явдар чпиз ккун гъабши вахтна ипІури-убхъури гъаз шулу?
- 34 Исайи дурариз кІуру: – Швушв хурайирихъди хъайи сумчрин хяларихъди учвхъан ушвар дисуз гъитуз шулинхъа?
- 35 Хъа швушв хурайир гужназ гъадагъру вахт гъибди, ва гъадму йигъари ушварра дисиди.
- 36 Мидихъди сабси Дугъу саб тахалус ктибтуру: – Гъич сарира, цІийи палатдикан кадабтІну, йирси палатдик цІил ктривур, даршиш дугъу цІийи палатра чІябгъиди, хъа гъацира дидкан ктабтІу цІил йирсибдик балгидира дар.
- 37 Ва гъич сарира таза чяхир йирси иржариъ убзидар, фицики таза чяхри иржар гъутІурччвиди, учвра удубзиди ва иржарра пуч хьиди.
- 38 Гъаддиз таза чяхир цІийи иржариъ убзуб лазим ву.
- 39 Ва гъич саризра, кюгъне чяхир дубхъну, дишлади таза чяхир ккун хьидар, фицики «кюгъне чяхир ужу ву» – кІури шулу.

Лука 6

- 1** Султ йигъан Иса дяхин дубзнайи хутІларин гъягъбакк ккуркъну, ва Дугъахъ хъайи ученикари, дяхнин кІулар ктутІури, хиларигъ ктІиршури, итІури шулу.
- 2** Фарисйиркан бязидари дурариз кІуру: – Учву султ йигъан Къанунди гъадагъа дапІнайи ляхин апІуранчва?
- 3** Исайи дурариз жаваб туву: – Мегер учвуз Давудри, чаз ва чахъ хъайидариз гаш гъабшиган, гъапІнуш, фици дугъу, Аллагъдин хулаъ учІвиган, малйирилан гъайри шликІан итІуз ихтияр адру Аллагъдиз бахш дапІнайи уьлер гъадагъну гъитІнуш ва чахъди хъайидаризра тувнуш, Гирами китабаригъ гъурхунданчва?
- 5** Хъасин гъапи: – Инсаниятдин Бай султ йигъ’инра Агъа ву.
- 6** Жара саб султ йигъан Иса мистаз гъягъбакк ва душваъ аьгъювалар тувбакк ккуркъру. Душваъ арччул хил деебццнайи сар кас ади шулу.
- 7** Къанунчйирна фарисйир, Исайик тахсир кипбан бадали, Дугъу султ йигъан думу сагъ апІдаикІан кІури, ул хъипнайи.
- 8** Амма Исайи, дурарин ниятар аьгъяди, хил дебццнайи касдиз кІуру: – Гъудужвну гъач, варидарин улихъ дийигъ. Думу гъудужвну, улихъна гъюру.
- 9** Гъадмуган Исайи дурариз гъапи: – Узу учвхъан гъерхраза: султ йигъан фу апІуз ихтияр а? Уж’вал, даршиш писвал? Уьмур уьбхюз, дарш пуч апІуз? Дурар чІалкъан даркІури гъузру.
- 10** Вардарилан ул илбицну, Исайи гъадму касдиз кІуру: – Яв хил гъачІабкк. Дугъу гъаци гъапІумитІла, дугъан хил сагъ шулу.
- 11** Фарисйирна аьлимар хъюл’ан деллу шулу ва, чпин арайигъ улхури, Исайикан гъапІруш, аьжюз духъну гъузру.
- 12** Гъадму йигъари Иса, ккарагбан бадали, дагъдиз удучІвуру ва ярхи йишвди Аллагъдиз ккарагури шулу.

- 13 Йигъ улубкьиган, Чан ученикариз дих дапІну, дурарикан йицІкьюр кас ктагъуру ва дурариз Чан вакилар кІуру ччвур тувуру.
- 14 Дурар: Петр кІуру лакІам хъайи Симонна дугъан чве Андрей, Якъубна Югъанна, Филипна Варфоломей,
- 15 Маттана Фома, Алфейин Якъубна Зилот кІуру лакІам хъайи Шимон,
- 16 Якъубдин Ягъуда ва хъасин душман гъаши Искариот Ягъуда – гъамрар вуйи.
- 17 Иса, дурарихъди дагъдилан гъафир, дюз майдандиина гъюру. Дугъахъди абхючІвеъ Чан ученикара, вари Ягъудияйианна Ерусалимдиан, хъа гъацира гъюлин гъирагъдихъ хъайи Тир ва Сидон шагърариан дуфну,
- 18 Исайихъ хъпехъуз ва чпи абзарарихъан сагъ апІуз гъафидарра, гъацира жинари гъаркІ апІурайидарра хъади гъахъну. Хъа, дурар вари сагъ шулира гъахъну.
- 19 Вари халкъдиз Исайик кучуз ккунди гъабхъну, фицики Дугъхъан къувват рабгъури ва диди вари сагъ апІури гъахъну.
- 20 Хъа Дугъу, Чан ученикарилан ул илбицури, гъапи: – Бахтаврар вучва, касиб вуйидар, фицики Аллагъдин Паччагълугъ учвусдаринуб ву.
- 21 Бахтаврар вучва, му вахтари гашлудар, фицики тухъ хъидичва. Бахтаврар вучва, му вахтари ишурайидар, фицики аьлхъидичва.
- 22 Учву инсанариз даккун гъахъиган, учву дурари утІурккган ва беябур апІруган, ичв ччвур нянайикк ккипруган Инсаниятдин Бай бадали, бахтаврар вучва.
- 23 Гъадму йигъан рази йихъай ва шадвал ачмиш апІинай, фицики аьршариъ учвуз айи пешкеш зурба ву. Учву даккнидарин абйирира пайгъамбрарихъди гъаци апІури гъахъну.
- 24 Мураризси дарди, пис гъял хъибди ичв, девлетлуйир, фицики учвуз сарун ужувлар дяркъначвуз.

- 25 Пис гъял хъибди ичв, му вахтари уьлдюгъну гъярайидар, гъаз гъапиш гаш хъибдичвуз. Пис гъял хъибди ичв, му вахтари аьлхъюрайидар, фицики, гъяйиф дизигну, ишидичва.
- 26 Учвкан жарадар ужуди улхруганра, пис гъял хъибди ичв, фицики дурарин абйири кучІлин пайгъамбрариканра гъаци апІури гъахъну.
- 27 Хъа вари Узухъ хъебехънайидариз кІураза: ичв душмнар ккун апІинай, учву даккнидариз уж’вал апІинай.
- 28 Учву нянатлу апІурайидариз гъюрматлу гафар апІинай ва учвуз гиран ктапІрударихъанди ккарагай.
- 29 Яв саб гарцІликкан бачІ ккадатуриз тмунубра ккив ва яв зиълан палат илдибтруриз кІанакк ккайи ккуртттра чаз гъадабгъуз манигъ’вал мапІан.
- 30 Увкан тІалаб апІурайириз тув ва явуб гъадабгъуриз «къяляхъ ча» макІан.
- 31 Учвуз учвухъди адмийир фици духъну ккундуш, гъадрарихъди учвур гъаци йихъай.
- 32 Хъа эгер учву ккунидартІан учвуз ккундарш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкраризра чиб ккунидар ккунди шулу.
- 33 Учвуз уж’вал апІрудариз учвур уж’вал апІураш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкрарира гъаци апІуру.
- 34 Хъа эгер учву бурж къяляхъ апІуз удукърурихъна миж кади тувраш, мидкан фу чухсагъул ачвуз? Фицики гунагъкрарира чпи буржназ тувкъануб къяляхъ гъадабгъуз ният ади туври шулу.
- 35 Хъа учву ичв душмнар ккун апІинай, ужувлар апІинай, къяляхъ бисуб миж ктарди, буржназра тувай, ва учвуз зурба пешкеш хъибди, ва учву ВаритІанзаанурин баяр хъидичва. Фицики чпиз гъапІу уж’вал аьгъю даршлударизра, пис касаризра Аллагъ гъянир ву.
- 36 Гъаци учвур, ичв Адашси, мани юкІвар ади йихъай.

- 37 Жарарин диван мапІанай, Аллагъди ичвра апІидар; жарар тахсир мапІанай, учвурa тахсир апІидар. Хил алдабгъай, учвланра алдабгъиди.
- 38 Хил ачухъ апІинай, учвузра тувди: убжнайи ва кІакІ алди абцінайи уълчмейиинди ичв танхлиъ абхъди, фицики учву фициб уълчмейиинди ебцураш, учвузра гъацибдиинди ебциди.
- 39 Дурариз Исайи тахалусарра ктитурa: – Курихъан кур хъади гъягъюз шулинхъа? Дурар къюридра ичІаъ ахъидаринхъа?
- 40 Ученик чан мялимтІан заан дар, амма зегъмет зигури, дубгъури гъабхъиш, гъарсар чан мялимдихъ хъуркъди.
- 41 Увуз яв чвуччвун улиъ айи чІурх гъаз рябкъюрвуз, яв улиъ айи хамхар дрябкърайи вахтна?
- 42 Ваяки яв гъардшиз: «Яв улиъ айи чІурх адабгъуза», – фици пидива, увуз яв улиъ айи хамхар дрябкърайиган? Эй, кюб маш гъяйир! Сифте яв улиъ айи хамхар адабгъ, хъа гъадмуган увуз, яв гъардшин ул’ан чІурх фици адабгъуруш, рябкъидивуз.
- 43 Гъяни гъари чІуру бегъер, чІуру гъари гъяни бегъер хурдар,
- 44 фицики гъарсаб гъар чан йимишдиз лигну аьгъю шулу. Гъаддиз зазарилан инжир, чІуру хутарилан тІумутІ уч апІури шулдар.
- 45 Ужур касди чан кІван хазнайиан ужуб, хъа чІурури чан кІван хазнайиан чІуруб адабгъуру, фицики инсандин мелз, дугъан юкІв фти абцінаш, гъаддикан улхури шулу.
- 46 Учву Узуз: «Я Агъа, я Агъа!» гъаз кІуручва, Узу учвуз гъапиб дарапІрайиган?
- 47 Узухъна дуфну, Узухъ хъебехъну, Йиз гафар тамам апІру гъарсар кас шлиз ухшар вуш, кІарзачвуз:
- 48 Думу, хулар дивруган, жил дериндиз дирибккну, шибритІар гъвандиин диву касдиз ухшар ву, фицики, селлер дуфну, шид

улубчІвиган, думу хулар ришвуз гъахъундар, гъаз гъапиш дурар гъвандиин дивнайидар вуди гъахъну.

49 Хъа Йиз гафар ерхъури, дурар тамам дарапІрайи кас шибритІар ккадру хулар диву касдиз ухшар ву, фицики шид улубчІвиган, дурар дишлади ахъну, дармадагъин хъиди.

Лука 7

1 Чахъ хъебехънайидариз пуз ккайи гафар ккудукІиган, Иса Кафернагъумдиъ учІвру.

2 Римдин юзбашийин чаз ккуни сар гъуллугъчи кетІерццну йикІру гъялнаъ ади шулу.

3 Исайикан хабар дубхъну, юзбашийи, чан гъуллугъчи сагъ апІбан бадали, Думу хъади гъюз жугъдарин агъсакълар гъаъру.

4 Дурари, Исайихъна дүфну, Дугъкан ижмиди миннат апІуру: – Му юзбаши Уву кюмек апІбаз лайикълу кас ву,

5 фицики думу кас ич халкъ гизаф ккунир ву ва дугъу учуз ккарагру хал тикмиш гъапІну.

6 Иса дурарихъди гъягъюру. Думу юзбашийин хуларихъна хъуркъради, юзбашийи Исайихъна гъамци пуз чан дустар гъаъру: – Инжиг махъан, Агъа, гъаз гъапиш Уву йиз хулаъ учІвбаз узу лайикъ дарза.

7 Гъаддиз узу Увухъна гъюзкъан жвув лайикълур вуди гъисаб гъапІундарза. Анжагъ Уву саб гаф йип, ва йиз гъуллугъчи сагъ хъиди.

8 Фицики узур жарарин хликк ккайир вуза, ва узуз мютІюгъ вуйи эскрарра азуз. Дурарикан сариз узу «гъарах» кІурза – думу гъягъюру, тмуноуриз «гъач» кІурза – гъюру, йиз гъуллугъчийиз «гъамци апІин» кІурза, дугъу тамам апІуру.

9 Му гафар гъеерхъиган, Иса дугъ’ин мюгътал шулу ва, илдицну, Чан къяляхъ хъайи халкъдиз кІуру: – КІуразачвузки, Израилигъра Аллагъдихъ гъамкъан хъугърайи кас гъяркъюндарзуз.

- 10 Юзбашийи гъаьдариз, чпи дугъан хулаз хъадакнугъафиган, кетерццнайи гъуллугъчи сагъ духънади рякъюру.
- 11 Дидхъантина Иса Наин кІуру шагъриз гъушу. Дугъахъди Чан ученикар ва аьхючІвеъ халкъра гъягъюри гъахъну.
- 12 Хъа Иса шагърин урнарехъна багахъ гъашиган, сар ачІни хпирин айина-адру бай дукІну, дугъан майит накъваригъна гъабхуз адабгъури шулу, ва майтихъ хайлин халкъра хъайи.
- 13 Агъайиз, балин дада гъяркъиган, язухъ шулу ва дугъаз, мишан, кІуру.
- 14 Хъа багахъна дуфну, Исайи мягъражарик хил катру, майит гъабхурайидар дийигъуру ва Дугъу кІуру: «Живан! Увуз кІураза, гъудужв!»
- 15 ДукІнайир за духъну деъру ва улхуз хъюгъру, хъа Исайи думу дадайихъна тувру.
- 16 Мушв'ин вардарик пис гучІ кабхъну, Аллагъдин адар апІури, гъамци кІури гъахъну: – Ихъ арайиз зурба пайгъамбар адахъна, ва Аллагъ Чан халкъдин гъайгъушнаъ а.
- 17 Исайикан гъамциб фикир вари Ягъудия вилаятдиъ ва аьтрафарихъ хъайи миди вуйи юрдаридъ рабгъуру.
- 18 Хъа Ягъ'яйиз чан ученикари гъамрар варидарикан ктитору.
- 19 Ягъ'яйи, чан ученикарикан къюриз дих дапІну, дурар Агъа Исайихъна гъамци гъерхуз гъаьру: «Гъюз ккайи Месигъ Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»
- 20 Дурари, Исайихъна дуфну, кІуру: – Штуан апІру Ягъ'яйи учу Увухъна гъерхуз гъаьна: «Гъюз ккайи Месигъ Уву вуна, даршиш жарариз ккилигуча?»
- 21 Му вахтназ Исайи аьзарарикканна иццрушнариккан гизафдар ккадаьну, жинар кадаьну, аьхючІвеъ кур вуйидариз акв улупну айи.

- 22 Гъаддиз Исайи дурариз жаваб вуди кІуру: – Душну Ягъ’яйиз, учвуз гъяркъдар ва гъеерхъдар кидитай: кур вуйидариз рябкъюра, ликудар лицура, хамран уьзур кайидарин хам марцц шула, кар вуйидариз ебхъура, гъачІидар чІиви шула ва касибариз Ужувлан хабар рабгъура.
- 23 Шли Уз’ина вуйи хъугъвал дубградарш, думу бахтавар ву.
- 24 Ягъ’яйи гъаьдар гъушхъан, Исайи Ягъ’яйикан халкъдиз гъамци кІуру: – ИчІи чюлиз фтиз лигуз гъушнийчва? МикІлу тІубччурайи чІеьдиз лигуз гъушнийчвахъа?
- 25 Шлиз лигуз гъушунчва дина? Багъа палтар али касдиз? Хъа дамагънан палтар алахърудар ва чпиз ккуниси яшамиш шлудар пачгъарин дараматарихъ а.
- 26 Шлиз лигуз гъушунчва учву? Пайгъамбриз лигуз? Ав, кІуразачвуз, пайгъамбартІан аьхюриз лигуз гъушунчва.
- 27 Гъадму Ягъ’яйикан ву гъамци дибикІнайиб: «Магъа, Яв улихъди Узу Йиз кас гъаьраза: дугъу Яв улихъ Яв рякъ ккабалгиди».
- 28 КІуразачвуз: дишагълийири бабкан гъахидаригъ Ягъ’ятІан зурба кас гъядар; хъа Аллагъдин Паччагълугъдиъ айидарикан варитІан биціир думутІан зурба ву.
- 29 Дугъахъ хъпехъурайи вари халкъди ва налук гъюдюбхрударра кмиди, Ягъ’яйин штуан апІувалиинди цІийи духъну, Аллагъ гъякъ вуйиб гардандиъ гъибису.
- 30 Хъа фарисйирна къанунчйир, Аллагъдихъан чпиз вуйи ният гъясбикк дарапІри, Ягъ’яйихъ штуан гъахъундар.
- 31 – Гъаму наслин адмийир шлихъ тевза ва дурар шлиз ухшар ву? – пну, гъерху Исайи. –
- 32 Дурар, чиб-чпиз чІигъар апІури, раццарихъ гъамци кІури деьнайи биціидариз ухшар ву: «Учу учвуз швутІрамар йивури гъахъунча, хъа учву

ялхъвнаркъан гъапундарчва; учу учвуз ишлар апѳури гъахъунча, хъа учву ишузкъан гъишундарчва».

33 Штуан апѳру Ягъ'я гъафну ва дугъу я уъл ипѳури, ясана чяхир убхъури гъахъундар. Хъа учву: «Дугъаъ жин а», кѳурачва.

34 Инсаниятдин Бай гъафну, Дугъу ипѳуру ва убхъуру, ва дурари Дугъаз: «Лигай, магъа уъж ва пияниска, налукар гъюдюхрударинна гунагъкрарин дуст», кѳурачва.

35 Аькьоллувал вари аькьоллудари улупну ккун.

36 Фарисейирикан сари Исайикан чан хулаз уъл ипѳуз гъюб теклиф апѳуру. Фарисейин хулаз гъушу Иса гъюн йивну дахъру.

37 Хъа магъа, гъаму шагъриан вуйи сар гунагъкар дишагълийи, Думу фарисейин хулаъ гъюн йивну дахънайиб аьгъю дубхъну, лизи ругдин гажниъди аьтрин ниъ хъайи ягъсиб хуру ва,

38 Исайин ликарихъ дийигъну ишури, Дугъан ликар нивгъарихъди къяши апѳури ва чан кушарихъди марцц апѳури, Дугъан ликариз макар апѳури, гъадму ягъ ктатури шулу.

39 Му ляхин гъябкъиган, теклиф дапѳну, Иса хулаз хъади гъафи фарисейи чав-чакди фикир апѳуру: – Эгер Думу дугъриданра пайгъамбар вуйиш, Чак хилар катрайи дишагъли фуж вуш, Дугъаз аьгъю шлийи. Думу гунагъкар даринхъа!

40 Фарисейихъинди илдицну, Исайи дугъаз гъапи: – Я Симон! Увуз кѳуру саб гаф айиз. Дугъу: «Йип, Мялим!» – гъапи.

41 Исайи кѳуру: – Сар пул буржназ туврурихъ къюр буржлу кас шулу. Дурарикан сар хъудварж динар-пул буржлу вуйи, тмунур – хъѳур.

42 Хъа дурарихъ къяляхъ тувуз пул хътарди хъпаз лигну, дугъу къюриддизра буржар гъялал апѳуру. Йип ари, гъадму жви гъадрарикан фунуриз артухъди ккун шул?

- 43 Симонди жаваб тувру: – Ахю бурж кайириз вушул, пну, фикир апІураза. Исайи дугъаз: «Ари дюзди фагъум гъапІунва» кІуру.
- 44 Хъа дишагълийихъинди илдицну, Симондиз гъапи: – Гъаму дишагъли рякъюрануз? Узу яв хулаз гъафунза, уву Узуз ликар жикІуз шид тувундарва; хъа дугъу Йиз ликар чан нивгъариинди гъижикІнийиз, чан кушарихъди марцц гъапІнийиз.
- 45 Уву Узуз мак гъапІундарва, хъа дугъу, Узу гъафихъантина Йиз ликариз сикин дарди макар апІура.
- 46 Уву Йиз кІулкан ягъ ктатундарва, хъа дугъу Йиз ликарикан ягъ ктатну.
- 47 Магъа гъаддиз кІуразавуз: чан гизаф ккун хъували дугъан абхючІвеъ гунгъарилан хил алдабгъурайиб улупура. Хъа шлиз цІибди багъишламиш'вал тувруш, дугъан ккунивалра цІибтІан дар.
- 48 Дишагълийиз Исайи кІуру: – Яв гунгъарилан хил алдабгъна.
- 49 Хъа дугъан багахъ гъюн йивну дахънайидари чиб-чпикди пуз хъюгъю: – Му фуж ву гунгъариланра хил алдабгъуз?
- 50 Исайи, кІуруш, дишагълийиз гъапи: – Яв хъугъували уву гъюрхну, архаин духъну гъарах.

Лука 8

- 1 Дидхъантина Иса, шагърариъна гъуларий, Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури, Чан йицІикъюр ученикарра хъади, лицури гъахъну.
- 2 Дурарихъди жинарихъан гъюрхю ва уъзар сагъ гъапІу бязи дишагълийир: чаан ургуб жин удучІву Магдалайиан вуйи Мар'ям,
- 3 Гъироддин мулкар идара апІурайи Хуздин хпир Югъанна, Сусанна, гъацара чпиз айи-адрубдиинди Дугъан гъайгъу зигурайи жара дишагълийирра хъади гъахъну.

- 4 АхючІвеъ халкъ уч гъашиган ва вари шагърариан агъалйир Дугъахъна гъафиган, Исайи тахалусдиинди пуз хъюгъру:
- 5 – Сар нежбер тум убзуз удучІвуру. Убзурайиган, гъацІар удрар рякъюхъ дахъру, малари ликариккан апІуру ва жакъвари удуру.
- 6 Сакъюдар гъван ккайи ругдиин дахъру ва ктучІвиган ерццуру, гъаз гъапиш дурариз ламушин адарди гъабхъну.
- 7 Сакъюдар удрар зазаригъ гъяхъру ва удрартІан зарбди ктучІву зазари дурар ккаъру.
- 8 Хъа сакъюдар авадан ругдик кахъру, ктучІвиган дурари варжбан артухъ бегъер тувру. Гъамци дупну, Исайи гужал дихниинди гъапи: – Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри!
- 9 Ученикари Дугъхъан гъерхуз хъюгъну: – Му тахалусдин мяна фу ву?
- 10 Дугъу гъапи: – Учвуз Аллагъдин Паччагълугъдин сирар агъю хъуб тувначвуз, хъа имбудариз му тахалусариѳІан агъю хъуб тувнадар. Гъаци вуйиган, лигурашра, дурариз рябкъюрадар ва, ебхъурашра, дурари аннамиш апІурадар.
- 11 Му тахалусдин мяна магъа: тумар – Аллагъдин гаф ву.
- 12 Рякъ’ина тадахъдар – мурар, чпиз Аллагъдин гаф ебхъурайи, амма чпихъна хъасин иблис дупну, дурар ебхъурайи гафнахъ хътругъри ва гъаци уърхювал гъазанмиш дарибшри пну, дурарин кІваан иблисди гъадму гаф гъабхурайи касар ву.
- 13 Хъа гъванариина ахъдар – мурар, Аллагъдин гаф гъеебхъиган, думу шадди къабул апІрудар, хъа чпихъ мюгъкам ччивар хътарди хъпаз лигну, бязи вахтари хъугърудар, хъа читин гъабшиган, хътругърудар ву.
- 14 Хъа зазаригъ гъяхъдар – мурар Аллагъдин гафнахъ хъпехърудар, амма гъайгъушнари, девлетну ва гешт хъапІбу йисир дапІну, Аллагъдин гафнахъан гъудучІврудар ва, гъаддиз, бегъер дархрудар ву.

- 15 Хъа авадан ругдиина ахъдар – мурар, Аллагъдин гаф гъеебхъиган, му чпин марцци кІваъ уьбхрудар ва сабур апІбиинди бегъер туврудар ву.
- 16 Исайи хъанара давам апІуру: – Сарира, чирагъ кабхъну, дид’ин гъаб иливдар вая кроватьдикк ккивдар. Дугъу думу, хулаъ учІврайидариз акв шлуси, чан йишв’ин дивру.
- 17 Фицики ашкар даршлу жиниб фукІара адар ва, мялум даршиди, арайиз ададабхъру гъич саб сир адар.
- 18 Гъаци вуйиган, учву Узухъ дикъатниинди хъебехъай: шлиз аш, дугъаз хъана тувди; хъа шлиз адарш, айибдихъна хъибдизуз кІурубра тадабгъиди.
- 19 Исайихъна дадана чвйир гъюру ва дурар, халкъ гизаф ади хъпаз лигну, Дугъахъна багахъ хъуз даршули айи.
- 20 Хъа Исайиз: «Яв дадана чвйир, Уву рякъюз ккунди, чІат дийигъна», – кІури, хабар тувру.
- 21 Дугъу дурариз жаваб вуди кІуру: – Йиз дадана чвйир, Аллагъдин гафнахъ хъпехърудар ва думу тамам апІрудар вуйиз.
- 22 Сад йигъан Дугъу, Чан ученикара хъади люткейиъ эъну, дурариз гъапи: – Гъюлин тмуну гъирагъдихъна сирнав апІидихъа. Дурар люткейиъди гъушу.
- 23 Сирнав апІурайиган, Иса нивкІуз гъягъюру. Гъюл’ина гужал тІурфан утІубчвну, лепйири лютке ккапІуз хъюгъру, ва дурар хатІалу гъялнаъ ахъру.
- 24 Дурар, Исайихъна дуфну, Думу нивкІ’ан хъиргну кІуру: – Мялим! Мялим! Батмиш шулахъу! Хъа Дугъу, гъудужвну микІлаз ва штун лепйиригъа гъадагъа апІуру, ва дурар лал шулу, архаинвал абхъру.
- 25 Гъадмуган Исайи дурариз гъапну: – Хъугъ’вал набшдичв? Дурари, гучІ кабхъну ва мягътал духъну, чиб-чпиз кІури гъахъну: – Му фуж вуйкІан, микІаризра, штузра амур апІрур, ва дурар Мугъаз мютІюгъра шула?

- 26 Хъа дурари Галилей уълкейин гъаншариъ айи Герасин юрдназ сирнав апІуру.
- 27 Иса гъирагъдихъна ктучІвиган, Дугъахъна ухдихъанмина жинар кайи сар кас гъюру. Думу, учв шагъриан вушра, палтар алалахъди, хулаъ ваъ, хъа накъварин хъарар-дюрхъяригъ яшамиш шулайир вуйи.
- 28 Жин гагъ-гагънак кубчІвруган, дугъан хилар-ликар зунжрарихъди ва гъялкъйирихъди йитІуйи, амма дерккуз даршули, дурар къатІар апІуйи, жинди думу аьсси апІуйи, хъа чІурариз гъергуйи. Исайи чиркин рюгъназ, мугъ'ан удубчІв пну, амур апІуру. Иса гъяркъбиган, дугъ'ан чІигъ утІубччвур уа, Дугъан улихъна ккадакн у, зарбди кІуру: – Яв узухъди фу вуяв, ВаритІанзаан Аллагъдин Бай Иса? Миннат вуйиз, йиз зегъле мабхан!
- 30 Исайи дугъхъан гъерхру: – Ччвур фуж вуяв? Дугъура: «Къушум вуйиз» – кІуру, гъаз гъапиш дугъак гизаф жинар кучІвнади гъабхъну.
- 31 Хъа жинари Исайикан чпи гурбагуриз гъадрауб тІалаб апІуру.
- 32 Мушвхъан ярхла дарди дагъдик силарин ахю лиж карабгънайи, ва жинари чпиз гъадрариъ учІвуз ихтияр тувуб тІалаб апІуру. Исайи дурариз ихтияр тувру.
- 33 Адмийиан удучІву жинар силариъ учІвру, ва силарин лиж гъарзарилан гъюлиъ убсру ва ккабхъру.
- 34 Му ляхин гъябкъю силарбнари, жаргъну душну, шагъриъ ва гъуларийъ гъамдикан халкъдиз ктибту.
- 35 Хъа му гъякъикъи гъабши ляхниз лигуз халкъ Исайихъна гъюру. Жинар ктучІву кас Исайин ликарихъ деънади, палатра алди ва чан фикрихъ хъади гъяркъбиган, дурарик гучІ кабхъру.
- 36 Му аьламат гъябкъдари дурариз, жинар кайир фици сагъ гъахънуш, ктибту.

- 37 Хъа Герасин юрднан вари халкъди Исайикан чпихъан гъдучІвну гъягъювал ккун апІуру, фицики дурарик зурба гучІ кабхънайи. Исара, люткейиъ эъну, къяляхъ хътаку.
- 38 Чакан жинар ктучІву касди учвра гъадагъуб Исайикан тІалаб гъапІнийи. Амма Исайи думу гъамци дупну гъадауру:
- 39 – Яв хулаз хъадакнун, Аллагъди увуз фу гъапІнуш, кидибт. Дугъура душну, Исайи чакан гъапІнуш, шагъур вуйибси ктибтуру.
- 40 Иса къяляхъ хътакиган, халкъди думу тебрик апІуру, фицики вари Дугъаз ккилигурайи.
- 41 Ва магъа жугъдарин мистан ахъюр вуйи Ягъир кІуру сар кас дүфну, Исайин ликарикк дахъну, Дугъаз чан хулаз гъюб тІалаб апІуру,
- 42 гъаз гъапиш дугъахъ йикІру гъялнаъ айи йиціккъюд йисаъкъан айи риш хъайи. Иса дина гъягъру вахтна халкъ, Дугълан илтІишну, къяляхъди гъюри гъахъну.
- 43 Му арайиъ, йиціккъюд йисан ифи хътадабтІрайи, духтрариз вари чан айи-адруб харж дапІну, сарихъанра сагъ апІуз дархъи сар дишагълийи,
- 44 къялхъянди дүфну, Исайин палатдин гъирагъдик хил кубкІру ва дишлади дугъан ифи хътабтІуру.
- 45 Хъа Исайи гъерхру: – Узук фуж куркІну? Вари инкар шулайиган, Петри кІуру: – Я Мялим! Халкъди уву къялаъ тІаъна ва хъуржра.
- 46 Хъа Исайи гъапи: – Фуж-вуш Узук куркІну, Уз’ан къувват удубчІвуб гъисс гъапІунза.
- 47 Дишагълийиз чахъан гъитІикІуз даршлуб дябкъну, гукІунди багахъ духъну, Исайин ликарикк ккархъну, чав Дугъак гъаз куркІнуш ва фици учв дишла сагъ гъахънуш, вари халкъдин улихъ мялум гъапІу.
- 48 Исайи дишагълийиз гъапи: – Йиз риш! Яв хъугъували уву сагъ гъапІунву; архаин духъну, гъарах.

- 49 Исайи гьамци кІури имиди, жугьдарин мистан аьхюрин хул'ан дуфну, сар касди дугъаз кІуру: – Яв риш гьакІну, сарун Мялим инжик мапІан.
- 50 Хъа Исайи, гьаму гафар деерхьну, дугъаз кІуру: – ГучІ мапІан, анжагъ хьугъ, яв риш ккадархьиди.
- 51 Дурарин хулаз хьуркьган, Исайи Петризна, Югъандизна Якьубдиз ва гьацира шуран адашдизна дадайизтІан хулаъ учІвуз ихтияр тувундайи.
- 52 Вари гьачІи шурахъ ишури ва ишлар апІури айи. Хъа Исайи дурариз гьапи: – Мишанай, думу дукІнадар, хъа даахна.
- 53 Хъа халкъ, думу дукІнайиб аьгъяди, Исайиин аьлхьюри гьахьну.
- 54 Дугъу, кІуруш, вари хул'ан утІурккну, шуран хил дибисну, кІуру: – Я риш! Гьудужв!
- 55 Ва шуран рюгъ къяляхъ хътабкуру, думу дишлади гьудужвuru. Исайи, шураз ипІруб тувай, кІуру.
- 56 Шуран абйир-бабар мюгьтал шулу. Исайи му ляхникан шлизкІа даркІуб амур апІуру.

Лука 9

- 1 Чан йицІикьюр ученикдиз дих дапІну, Исайи дурариз, вари жинарин зиин гьюкум ва уьзрар сагъ апІбан бадали, къувват тувру.
- 2 Дугъу дурар Аллагьдин Паччагьлугьдикан хабар рабгъуз ва иццрудар сагъ апІуз гьаьру.
- 3 Исайи дурариз кІуру: «Рякьюз фукІа магъадабгъанай: я чамах, я тавра, я уьл, я пул, ва къюб жар палатра хьади дарибшри.
- 4 Фуну хулаъ учІвишра, гьадушваъ дергай ва гьадлин рякьюъ учІвай.
- 5 Хъа эгер учву наанкІа къабул дарапІиш, думу шагьриан удучІвруган, ичв ликарик кайи бишируг гьадрарихьинди кадабхъай. Гьит му дурариз чпиин улубкьрубдин улихьмиди дебккрайи лишан ибшри».

- 6 Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъури ва аьзарлуйир сагъ аплури, дурар гъуларийъ лицуз рякьюъ учлву.
- 7 Исайи аплурайи гъаму вари ляхнарикан гъякимдар Гъироддиз ебхуру. Думу мюгътал шули гъахъну, гъаз гъапиш садари му гъачлхъан чливи гъаши Ягъ'я ву клури,
- 8 тмундари, Ил'яс пайгъамбар гъафну клури, имбударира дегъзаманйирин пайгъамбарикан сар чливи гъахъну клури, аваза ипнийи.
- 9 Хъа Гъиродди клури гъахъну: – Ягъ'яйин клул узу алдабтлунза, хъа узуз Мугъкан гъамкъан ебхурайи му Кас фуж вуйклан? Гъаддиз Гъиродди Иса рякьюз чарйир зигурайи.
- 10 Хъадакнугъафи вакилари, чпи фу гъаплнуш, Исайиз ктибтуру. Хъасин Иса, вакиларра гъадагъну, Вифсайда клуру шагъриз гъягъюру.
- 11 Амма мидкан хабар гъабхъи халкъ Исайин къяляхъ хъахъру. Дугъура, къабул даплну, дурариз Аллагъдин Паччагълугъдикан сюгъбат гъабхуру, хъа сагъ духъну ккунидар уьзрарихъан марцц аплуру.
- 12 Йигъ хябяхъ хъуз хъюбгъю. Йицликъюрддира Исайин багахъна дуфну, клуру: – Халкъ деет, гъит багахъ хъайи гъуларийъ ва ятгъарийъ йишв адаплри ва иплруб абгри, гъаз гъапиш ухъу фукла адрушваъ ахъа.
- 13 Исайи: «Дурариз иплруб учву тувай», – клуру. Ученикарира: «Учухъ хъуб уьлна къюб балугътлан хъадарчухъ, гъамус учу, душну, му халкъдиз иплруб гъадабгъну ккундинхъа?» – клуру.
- 14 Дурар хъуд агъзур касдихънакъан вуйи. Исайи дурариз: «Дурар дестйирийъ хъу-хъуцлуркъан ади дитай», – гъапи.
- 15 Ученикари гъаци даплну дурар дитру.
- 16 Исайи, хъуб уьлна къюб балугъ гъадагъну, завузди дилигну, Аллагъдин ужувлакк ккахъри, дупну, гъудутлну, ученикарихъна халкъдиз пай аплуз тувру.

- 17 Вари халкъди ипѠуру, тухъ шулу ва хъиригъу къаѠари йиѠикъюб тавра аѠѠу.
- 18 Сабан, Чан ученикара хъади, саб халват йишваъ ккарагурайиган, Исайи дурарихъан гъерхру: – Халкъди, Узу фуѠ вѠ пну, гъисаб апѠура?
- 19 Дурари жаваб вѠди кѠуру: – Садари Уву штуан апѠу Ягъ’я, тмундари Ил’яс, шубурпидари къюгъне пайгъамбрарикан сар чѠиви гъахъну кѠури, гъисаб апѠура.
- 20 Исайи дурарихъан хъана гъерхру: – Хъа учѠу, Узу фуѠ вѠ кѠури, гъисаб апѠурачѠа? Петри жаваб тѠвру: – Аллагъдин Месигъ вѠ кѠури.
- 21 Хъа Дугъу, мидкан гъич саризра дарпуб иѠмишнаан гъадагъа дапѠну,
- 22 хъа даѠам апѠуру: – Инсаниятдин Бал’ин гизаф аъзабар улукъиди, аъхюдари, маллийири ва къанунчйири Думу нигъ апѠиди ва йикѠиди, хъа шубудпи йигъан чѠиви хъиди.
- 23 Вардарихъинди илдиѠну, Исайи кѠуру: – Шлиз Узухъди гъягъюз ккундуш, думу чан тѠмягъяр дирѠну, гъар йигъандин хач гъадабгъну Узухъди гъюри.
- 24 ФиѠики, шлиз чан уъмур уъбхюз ккундуш, дугъан думу дубгди, хъа шли чан уъмур Узу бадали пуч гъапѠиш, дугъу думу уъбхиди.
- 25 Чав учѠ пуч, ясана чав чаз зарар гъапѠхъантина, вари дюн’я чаз гъабшишра, инсандиз фу хайир ахъа?
- 26 Шли Узхъан ва Йиз гафарихъан нач гъапѠиш, Адашдин, Чан ва марѠци малайикарин гъяйбатлувалиъди гъафиган, дугъхъан Инсаниятдин Балира нач апѠиди.
- 27 Гъякъди кѠуразачѠуз: мушв’ин дийигънайидарикан сакъюдариз, чпин аъжал хъубкъайиз, Аллагъдин Паччагълугъ рябкъиди.
- 28 Гъаму гафар дупну миржид йигъланси Иса Петр, Югъан ва Якъуб хъади дагъдиина ккарагуз удѠѠѠуру.

- 29 Ккарагурайиган, Исайин машинан рябкьювал дигиш шулу ва Дугъан палтарра лизи шулу, вацІрацІар апІури, нур туври шулу.
- 30 Ва магъа, Дугъахъди кьюр жвуву сюгъбат апІура: мурар Муса ва Ил'яс вуйи.
- 31 Гъяйбатлу аднаъди дуфнайидари, Ерусалимдиъ улубкьру Исайин аьжаликан улхури айи.
- 32 Петрна дугъахъ хъайидар му арайиъ нивкІуз душнайи, хъа нивкІ'ан хъиргиган, дурариз Исайин гъяйбатлувал ва Дугъан багахъ хъайи гъадму кьюр кас рякьюру.
- 33 Дурар Исайихъан гъудучІвурайиган, Петри, чав фу кІурашра аьгъдарди, Исайиз кІуру: – Я Мялим! Учуз мушвахъ ужуди вучуз! Гъач учу шубуб паж апІуча: саб Увуз, саб Мусайиз ва саб Ил'ясдиз (Петриз, чав фу кІураш, аьгъдайи).
- 34 Дугъу гъаци кІурайи вахтна, диф арайиз гъюру ва дурар ккаъру. Дурар дифру ккаъган, ученикарик гучІ кабхъру.
- 35 Хъа дифрагъян сес шулу: – Му Йиз кадагънайи Бай вуйиз, Гъамгъахъ хъебехъай!
- 36 Му сеснахъан, Иса сарди гъузру. Ученикар гъадму йигъари чпиз гъябкьюбдикан саризра чІалкъан дарпиди гъузнийи.
- 37 Хъайигъан дурар дагъдилан улдучІвган, Иса гизаф халкъди къаршуламиш апІуру.
- 38 Сабпну халкъдин арайигъян сари гъарай гъапІну: – Мялим! Миннат вуйиз Увуз, дуфну йиз бализ лига, узухъ хъайир думу сар вуйиз!
- 39 Жинди думу чІюркьюри шулу, хъа сабпну чІигъар утІурччвурру ва чІиргуру, ушвниан каф утІубччвурру, хъасин, бегъемди аьзабар тувбалан къяляхъ, цІиб яваш шулу.
- 40 Узу Яв ученикарикан думу ктІубккуб тІалаб гъапІнийза, хъа дурарихъан гъабхъундар.

- 41 Исайи жаваб тувру: – Агъ хътругъру ва аьрбатан дубхънайи насил! Узу филадиз учвухъди хъиди ва учву аьх апІури гъузди! Хъади гъач мина яв бай.
- 42 Исайихъна гъюрайиган, бай жинди ккитІикІуру ва чІиргуру. Исайи чиркин рюгъназ буйругъ тувру ва жигъил, сагъ дапІну, чан адашдихъна тувру.
- 43 Вари Аллагъдин кьудратниин мюгътал шуйи. Исайи гъапІкъандариин вари мюгъталди имиди, Дугъу Чан ученикариз кІуру:
- 44 – Гъаму гафар ужуди ичв кІваин гъитай: Инсаниятдин Бай багарихъди инсанарин хилиз тувди.
- 45 Амма дурар му гафарин гъаври ахъундар ва дурарин мяна ученикарихъан гъебкнади гъабхъну, гъаддиз дурари думу аннамиш гъапІундайи. Хъа мидкан Исайихъан гъерхуз дурариз гучІуйи.
- 46 Хъасин ученикарин арайиъ, дурарикан ахъюр фуж вуйкІан кІури, гъюжат абхъру.
- 47 Исайи, дурарин юкІвариъ айиб аьгъяди, сар бицІир гъадагъну, думу Чан улихъ дерккру,
- 48 ва ученикариз Дугъу гъамци кІуру: – Шли му бицІир Йиз ччвурнахъ къабул гъапІиш, гъадгъу Узу къабул апІура. Хъа шли Узу къабул гъапІиш, гъадгъу Узу Гъаур къабул апІура, фицики учвкан вартІан цІиб вуйир фуж вуш, гъадму зурба ву.
- 49 Гъадмуган Югъанди гъерхру: – Мялим! Учуз Яв ччвурнахъан жинар ктаурайи сар кас гъяркъюнчуз ва дугъаз гъадагъа гъапІунча, гъаз гъапиш думу ухъухъди лицури шлур дар.
- 50 Исайи дугъаз кІуру: – Гъадагъа мапІанай, фицики фуж учвуз къаршу дарш, думу учвхъанди ву.
- 51 Иса жиларилан аьршариз гъадагъру йигъар багахъ гъахъиган, Дугъаз Ерусалимдиз гъягъюз ккун шулу.

- 52 Ва Дугъу Чан улихъди чархачийир гъаъру. Дурарра душну, Думу гъюбаз гъязурвал апбан бадали, Самария уълкеийъ айи саб гъулаъ учІвру.
- 53 Амма душваъ Иса къабул гъапундаийи, гъаз гъапиш дурариз Думу Ерусалимдиз гъягъюрайир вуйиб агъю гъабхънийи.
- 54 Му ляхин дябкъну, Дугъан ученикар вуйи Якъубдина Югъанди кІуру: – Я Агъа! Учү, завариан цІа убгъ, дупну, диди дурар тІанкъ дапІну ккундунуз?
- 55 Хъа Дугъу, дурарихъинди илдицну, гъадагъа апІуру.
- 56 Хъасин дурар саб жара шагъриз гъягъюру.
- 57 Дурар рякъюъ айиган сари Исайиз: – Уву наана гъушишра, узу Увухъди гъидиза, – кІуру.
- 58 Исайи дугъаз гъапи: – Сулариз – мугъарийир, завун ничхрариз мукъар а, хъа Инсаниятдин Бализ кІул дивну дахъру йишв адар.
- 59 Хъа сар жарариз Исайи: «Узүхъди гъач!» – кІуру. Хъа дугъу: «Агъа! Узүхъди сифте, душну, дукІнайи йиз адаш кивуз гъит», – кІуру.
- 60 Хъа Исайи дугъаз гъапи: – Гъит дийихнайидари чпин гъийихдар киври, хъа уву душну Аллагъдин Паччагълугъдикан Ужувлан хабар рабгъ.
- 61 Хъана сари гъапи: – Узура Увухъди гъягъидиза, Агъа, амма сифте, душну, йиз хуландариз баркалагъ пуз гъит.
- 62 Исайи дугъазра гъамци гъапи: – Дурциин чан хил иливхъан, къяляхъинди илдицру кас Аллагъдин Паччагълугъдиз ярамиш дар.

Лука 10

- 1 Мидхъан Исайи ургцІурна къюр жара ученикарра ктагъну ва къюкъюрди, Чан улихъди, Учв гъягъюз ккаийи гъарсаб шагъриз вая гъулаз гъаъру.
- 2 Дурариз гъамци кІуру: – Иган гизаф а, хъа убгрудар цІиб; гъаддиз игнин Агъайиз, Чан игниз убгрудар гъаъ кІури, ккарагай.

- 3 Гъарахай! Узу учву жанавраригъна агълижарси гъаъразачву.
- 4 Жвувахъди я пул, я тавра, я шаламар магъадагъанай ва саризра рякъюъ салам мутуванай.
- 5 Фуну хулаъ учІвишра, сифте: «Му хулаз мясляаѳт ибшри!» йипай.
- 6 Ва эгер гъадму хулаъ мясляаѳтчи кас аш, дугъаз учвухъди мясляаѳт хъибди, хъа нагагъ адарш, мясляаѳт учвухъна къяляхъ гъибди.
- 7 Дергу хулаъ гъузай, дурариз айибдикан ипІинай-убхъай, фицики лихруриз чан гъякъи лайикъ ву. Хул'ан хулаз удучІвурѳ махъанай.
- 8 Фунуб вушра шагъриз гъаѳиш ва учву къабул гъапІиш, учвуз гъивуб ипІинай.
- 9 Душваѳ айи аъзарлуйир сагъ апІинай ва дурариз: «Учвухъна Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна», йипай.
- 10 Эгерки саб шагъриз дүфну, учву къабул дарапІиш, кючейиз удучІвну йипай:
- 11 «Ичв шагъриѳ учук кабсу биширугра ичв ликариина ктІубччвурача, хъа аѳгю ѳибхъайки, учвухъна Аллагъдин Паччагълугъ багахъ дубхъна».
- 12 Узу учвуз кІуразаки, гъиямат йигъан Содомдиз гъадму шагъризІан ужу хъибди.
- 13 Гъял пис хъибдияв, Хоразин! Гъял пис хъибдияв, Вифсайда! Учвуз Узу улупу гъяйбатар Тириз ва Сайдайиз гъяркънийиш, дурарин агъалйири ухдитІан, чпихъ ясанан палтар ва кІул'ин рюкъ алди деъну, тахсрар чпин гардандиѳ дисидийи.
- 14 Гъаци вушра, суд апІруган, учвузІан Тиризна Сайдайиз рягъятди хъибди.
- 15 Хъа увура, Кафернагъм, аършаризкъан за хъибдиза кІурайна? Ваѳ, гурбагуриѳ абхъдиву!

- 16 Учвухъ хъпехъурайир Узухъ хъпехъура, ва учвхъан маш гъадабгъурайири Узхъан маш гъадабгъура. Хъа Узхъан маш гъадабгъурайири Узу му дюн'яйиз Гъаурихъан маш гъадабгъура.
- 17 Исайи гъаънайи ургцѳурна кьур ученикди, шадди кьяляхъ хъадакнугъ, кѳуру: – Агъа! Яв ччвурнахъди учуз жинарра кимиди мютѳюгъ шуйи.
- 18 Исайи дурариз гъапи: – Узуз зав'ан кьуркьлин цѳаси абхъу иблис гъябкьюнзуз.
- 19 Битѳариин, абкьрабариин ва вари душманвалин кьувватариин алархъуз Узу гьюкум тувразачвуз ва учвуз фтикѳа зарар тувидар.
- 20 Аммаки жинар учвуз мютѳюгъ шула кѳури, мид'ин шад махъанай; хъа гъаддиин шад йихъайки, ичв ччвурар сарун абршарик дидикѳна.
- 21 Гъадму сьаьтна Иса Аллагъдин Рьогъналан шадвали ацѳру ва кѳуру: – Адаш, заваринна жиларин Агъа! Аьяндрарихъанна абкьюллударихъан гьитѳибкѳнайиб бицѳи касариз ачухъ апѳбаз Увуз чухсагъул! Ав, Адаш, Увуз думу Яв ужувлан ният гъаци дубхъну ккундувуз.
- 22 Йиз Адашди вари тувунзуз. Бай фуж вуш, Адашдизтѳан гъайри саризра абгъдар, Адаш фуж вуш, Бализтѳан гъайри саризра абгъдар. Ва Бали Адаш шлиз ачмиш гъапѳиш, гъадгъаз абгъю хъибди.
- 23 Анжагъ ученикариз вуди, Исайи дурарихъинди илдицну кѳуру: – Учвуз рябкьюрайиб рябкьюрайи улар хушбахтаврар ву!
- 24 Фицики кѳуразачвуз: гизаф пайгъамбраризна паччгъариз учвуз рябкьюрайиб рябкьюз ккундийи, хъа гъябкьюндар, учвуз ебхъурайиб ебхъуз ккундийи, хъа гъеебхъундар.
- 25 Магъа сар къанунчийи гъудужвну, Иса ахтармиш апѳури, гьерхру: – Мялим! Ккудудубкѳру уьмур рубкьуз узу гъапѳну ккунду?
- 26 Исайи дугъхъан гьерхру: – Къанундиъ фу дибикѳна? Дидиъ фу урхури шулва?

- 27 Дугъу гъапи: – Яв Агъа Аллагъ, вари юкІв хъипну, вари рюгънаан, вари кьувватнаан, вари фагъмиан ккун апІин ва яв багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин.
- 28 Исайи дугъаз кІуру: – Дюзди жаваб тувунва; гъаци апІин ва яшамиш хъидива.
- 29 Хъа дугъу, учв дюз алауз ккунди, Исайиз кІуру: – Хъа йиз багахъ хъайир фуж ву?
- 30 Мидиз Исайи гъапи: – Сар кас Ерусалимдиан Ерихондиз гъягъюри гъахъну ва, гъачгъарин хилиъ ахъру, дурар, дугъан палтар илдитну, думу дурччвну, йикІру гъялнаъ итну, гъудучІвну гъягъюру.
- 31 Чан ляхин ади, гъадму рякъюди сар малла гъягъюри гъахъну ва, гъадму кас гъяркънушра, гъудучІвну гъушну.
- 32 Гъаци Левитра, гъадушвхъантина, дидригъди, гъудучІвну гъягъюру.
- 33 Самария уълкейиан вуйи сар кас, гъадлинтина даждиинди гъягъюрайир, дугъ’ин алахъуру ва, дугъаз думу дяркъну, дугъан язухъ шулу.
- 34 Хъасин багахъна дуфну, ччимна чяхир улубзури, дугъан зийнар илитІну, чан даждиин илитну, хялар дергрушваз духну, дугъан гъайгъу гъизигну.
- 35 Хъайигъан гъягъюрайири, хялар дергрушван эйсийихъна къюб динар пул тувну, дугъаз кІуру: «Мугъан гъайгъу зиг, хъа пул артухъди харж гъабхъиш, хъадакнугъюрури туварзаяв».
- 36 Гъаму шубур касдикан гъачгъарин хилиъ ахъуриз вартІан багахъ гъашир фуж ву кІури, фикир апІурава?
- 37 Къанунчийи: – Гъелбетда, дугъаз уж’вал гъапІур, – гъапи. Исайи: – Гъарах ва увура гъаци апІури йихъ, – кІуру.
- 38 Сабан Чан ученикарихъди рякъюъ айи Иса саб гъулаз гъюру; мушваъ сар Марфа кІуру дишагълийи Думу чан хулаъ къабул апІуру.

39 Дугъаз Мар'ям кІуру чи айи; думу, Исайин ликарихъ деъну, Дугъан гафарихъ хъпехъури гъахъну.

40 Марфайи, ужуб хураг апІбан гъайгъушнаъ ади, Исайин багахъна дуфну гъапи: – Я Агъа! Йиз чуччу узу сарди гъитну Увуз вижна ктарнуз? Узуз кюмек апІин йипа дугъаз.

41 Исайи дугъаз жаваб вуди гъапи: – Гъей Марфа, Марфа! Уву гизаф ляхнарин гъайгъушнаъ ади гъяжяргъюрава.

42 Хъа лазим вуйиб анжагъ саб ву. Хъа Мар'ямди сарихъанра тадабгъуз даршлу ужувлан пай кадабгъна.

Лука 11

1 Сабан Иса саб йишваъ ккарагурайи. Ккарагбахъан, Дугъан ученикарикан сари Дугъаз гъапну: – Агъа! Ягъ'яйи чан ученикариз ккарагуз фици улупнуш, учузра ккарагуз улупа.

2 Дугъу дурариз гъапи: – Ккарагруган, йипай: Я ич Адаш! Яв ччвур гирами ибшири; Яв Паччагълугъ улубкъри;

3 Гъарсаб йигъаз учуз лазим вуйи уъл ча;

4 Ич гунгъариланра хил алдабгъ, учура гъарсар учуз буржлурилан хил алдабгъури шулча; хъа учу тямгъариъ маан.

5 Хъана Исайи дурариз кІуру: – Пухъаки, учвкан сари, чаз дуст ади, гъацішваринган дугъахъна дуфну, дугъаз кІуру: «Я дуст! Узуз шубуб уъл буржназ ча,

6 рякъюъ айи йиз сар дуст хулаз дуфнайиз, ва узуз дугъаз гъивуз ужуб фукІа адарзуз».

7 Хъа дугъу хулан айтІан увуз жаваб тувди: «Узу бизар мапІан, ракнар сарун хъяркъназа ва йиз баярра узухъди ахникк дахъна; узхъан гъудужвну, увуз уълер тувуз шулдарзухъан».

- 8 Хъана кIарзачвуз, дугъу увуз ичв дуствалин гъюрматнаан уъл тутрувишра, хъа эгер чахъан уву тувайизкъан хътадакруб аьгъю гъабхьиш, гъудужвну, ккун гъапIу къадар уълер тувдивуз.
- 9 Узу кIуразачвуз: ча йипай – тувдичвуз; абгай – бихъидичвуз; раккник кучай – абццдичвуз.
- 10 Гъарсар ча кIурайириз тувди; абгурайириз бихъиди; кучрайириз абццди.
- 11 Уву фицир адаш вува, бали балугъ ча гъапиган, дугъаз балугъин ерина битI туврур?
- 12 Ясана, мурта ча гъапиган, дугъаз аькъраб туврур?
- 13 Гъаци вуйиган, учву пис адмийир вушра, ичв веледариз ужуб тувуз удукъруган, аьршариин али Адашдихъан, хъанара ужуди, Чахъан ча кIурудариз Аллагъдин Рюгъ тувуз хьибди.
- 14 Саб ражари Исайи чIал дибиснайирикан жин ктапIу ва думу улхуз хъюгъю, халкъра мид'ин мюгътал гъахьи.
- 15 Дурарикан бязидари кIури гъахъну: – Дугъу жинар жинарин аьхюр Велзевулин къувватниинди ктаура.
- 16 Хъа тмундари, Иса ахтармиш апIури, Дугъкан аьршариан саб аьлааматнан лишан ккун апIури гъахъну.
- 17 Хъа Дугъу, дурарин ниятар аьгъяди, кIуру: – Чан айтI душманвал ади, пай гъабши гъарсаб паччагълугъ ичIи шул ва душманвал ади жара гъабши хизанра ккадабхъур.
- 18 Эгерки иблисра чан айтI чахъди дявдиъ гъабшиш, дидин паччагълугъ фици сагъди гъубздихъа? Хъа учву, Узу Велзевулин къувватну жинар ктаура, кIурачва.
- 19 Эгер Узу Велзевулин къувватну жинар ктаураш, хъа ичв терефкрари дурар шлин къувватну ктаура? Гъаддиз дурар учвуз диванчйир ишри.

- 20 Эгерки Узу жинар Аллагъдихъан гъюрайи къувватну ктаураш, икибаштІан, учвуз Аллагъдин Паччагълугъ хъубкъна.
- 21 Къувватлури, хилиъ яракъ ади, чан хал уьбхюрайиган, дугъан мутмуьиз хатІавал адар.
- 22 Хъа дугъ'ина думутІанра гужлир алархъиган ва дугъ'ин гъалиб гъашиган, гъадмуган дугъан, учв уьрхюрза кІури миж кайи вари яракъра чаз гъадабгъиди ва тадабгъубра пай апІиди.
- 23 Фуж Узухъди дарш, гъадму Узуз къаршу ву ва, шли Узухъди уч апІурадарш, гъадгъу зяя апІура.
- 24 Чиркин рюгъ, инсандиан удубчІивиган, шид адрушвариъ либцури, чаз архайинвал абгури шулу, дибрихъиган, кІуру: «Узу утІубкку йиз хулаз хътабкидиза».
- 25 Хътабкубдиз хал ичІибкнади ва марцц дапІнади рябкъюру.
- 26 Гъадмуган диди, дубшну, хъана ургубсан жин хуру, дурар дугъаъ учІвну яшамиш шулу, ва думу касдиз улихъдитІан гъамус артухъ пис шулу.
- 27 Исайи гъамци кІурайиган, сар дишагълийи халкъдигъян яманди Дугъаз кІуру: – Уву дюн'яйиз гъахи ва аьхю гъапІу дишагъли хушбахтавар ву!
- 28 Хъа Исайи дугъаз кІуру: – Аллагъдин гаф ебхъурайидар ва тамам апІрудар хъана артухъ хушбахтаварар ву!
- 29 Хъа халкъ гизаф уч гъашиган, Исайи пуз хъюгъру: – Му хътругъру насил ву; дурар заварин аьламатариз ккилигура, хъа Юнусдин аьламатналан гъайри дурариз жара аьламат рябкъидар.
- 30 Юнус Ниневияйин агъалйириз фици аьламат вуди гъахънуш, гъаци Инсаниятдин Байра му наслиз аьламат вуди хъиди.
- 31 Гъиямат йигъан суд апІру вахтна къиблайин паччагъ-ханум гъамусдин адмийириз къаршу гъудужвну, дурар тахсиркар апІиди, фицики думу

дюн'яйин тму кІулиан Сулеймандин фагьумлувалихъ хъпехъуз гъафнийи; хъа магъа мушвахъ СулеймантІан зурба Вуйир хъа.

32 Гъиямат йигъан Ниневияйин агъалйир му наслин адмийирин дивандиз дуфну, дурарин тахсрар ачухъ апІиди, фицики Юнусди улупу абгъювалариинди дурари чпин гунгъар гардандиъ гъидисну. Хъа магъа мушвахъ ЮнустІан абхюр Вуйир хъа!

33 Сарира, чирагъ кабхъну, жини йишвахъ дивдар, я дид'ин гъаб иливдар, хъа, хулаъ учІврайидариз акв шлуси, чан йишв'ин дивру.

34 Бедендин чирагъ ул ву, гъаци вуйиган, эгер яв ул марцциди вуш, яв вари беденра акуди хъибди. Хъа эгер яв ул чІуруб вуш, яв беденра мучІуб хъибди.

35 Гъаци вуйиган, лиг гъа: увуъ айи акв мучІушин вуди дарибшри!

36 Эгер яв беден вари акуб вуш ва дидик сабкъан мучІу пай ктарш, вари гъаци аку хъибдики, хиял апІин, чирагъди уву чан нурниинди аку дапІна.

37 Исайи гъаци кІурайиган, сар фарисейи Дугъаз чан хулаз лисундин хураг ипІуз теклиф апІуру. Иса, дугъахъна дуфну, гъюн йивну, дахъру.

38 Фарисей, Исайи, уъл ипІайиз, чан хилар джжрикІиган, мюгътал шулу.

39 Агъайи дугъаз кІуру: – Учву, фарисйири, ичв рюкъчарин чІатан тереф марцц апІури шулчва, хъа ичв айтІишв угъраш'валихъдина абмалдарвалихъди абцІну шуличв.

40 Эй фагъумсузар! ЧІатан тереф яратмиш ГъапІури айтІишвра яратмиш гъапІундаринхъа?

41 Ужуб гъадму вуки, учвуз айибдикан садакъа тувай, гъадмуган ичв вари ляхнар марццидар хъиди.

42 Ичв пис гъял хъибди, фарисйир, фицики учву шюшеукІарилан, кІашнишарилан ва миди вуйи мейвйирилан йицІубдик саб пай туврачва,

хъа гъякълувалин ва Аллагъдин масанвалин гъайгъушнаъ адарчва. Учву гъамунубси, тмунубра дапІну ккунду.

43 Ичв пис гъял хъибди, фарисйир, фицики учву жугъдарин мистариъ гъюрматлу йишвар дисуз ва мажлисариъ жвуван тярифар ерхъуз ккунидар вучва.

44 Ичв пис гъял хъибди, фицики учву, чпин зиълан инсанар лицури ва мидкан чпиз хабар адру, жиликк ккайи накъварсдар вучва.

45 Мидиз жаваб вуди къанунчйириккан сари Дугъаз гъапи: – Мялим! Гъамци кІури, уву учузра гиран ктапІурава.

46 Хъа Исайи кІуру: – Учвухъра, къанунчйир, бала хъабхъди, фицики инсанариин гъахуз даршлу гъагъар илирчурачва, хъа дурар гъахбан бадали, учву ичв саб тІубкъан кучрадарчва.

47 Пис гъял хъибди ичв, фицики учву, ичв абйири гъийиху пайгъамбрариз гюмбтар диврачва.

48 Гъамдиинди ичв абйири гъапІу чІуру ляхнарин гъякънаан шагъидвал апІурачва ва дурарихъди рази шулачва, фицики гъадрари пайгъамбрар гъийихну. Хъа учву дурариз гюмбтар диврачва.

49 Гъаддиз Аллагъдин аъяндарвалиинди гъамци кІура: «Дурарихъна пайгъамбрарна вакилар гъаъдиза, хъа дурарикан садар йивну йихиди, хъа тмундар утІурккиди».

50 Ва гъаму насликан дюн'я яратмиш гъапІхъамина гъийиху вари пайгъамбрарин удубзу ифи кадабгъри.

51 Авелин ифдилан гъадабгъну, Аллагъдин хулаъ айи гъурбан гъапІдар урккру йишванна Гирами йишван арайиъ удубзу, Закар'яйин ифдиина гъяйизкъан, кадабгъри. Ав, кІуразачвуз, гъаму насликан ктабгъиди.

52 Пис гъял хъибди ичв, къанунчйир, фицики учву аьгъюваларин ачар бисуз дибисначва, амма я учву учІвундарчва, ясана учІврудар гъитрадарчва.

53 Иса гьудучІвурайиган, къанунчйирна фарисйир Исайиз, хьючІюркъну, багахь шуз хьюгъру. Дугъкан чпин ахьючІвеъ суалариз жаваб тувуб ккун апІури,

54 дурариз, Исайи туву жавабарихь Дугъак тахсир кипуз шлу гафар агуз ният ади гъабхьну.

Лука 12

1 Му арайихь, агъзрариинди халкъ уч духьну, сари-сар хьуржуз хьюгъиган, Исайи сифте Чан ученикариз кІуру: – Ихтияг йихьай фарисйирин дунихьан. Думу къюб маш гъайивал ву.

2 Учв ачухь даршлу гъич саб гъитІибкІуб адар ва ашкар даршлу гъич саб жиниб адар.

3 Гъаддиз учву мучІушнаъ гъапиб аквнахь ебхьиди ва хулан айтІи ибахьна гъапиб гъваълан атІабгну пиди.

4 Учвуз, Йиз дустариз, кІураза: беден йибкІурударихьан гучІ мапІанай, фицики дурарихьан сарун артухь фукІа апІуз шулдар.

5 Хъа шлихьан гучІ дапІну ккундуш, кІурзачвуз: гъачІиган, жегъеннемдиъ Итрурихьан гучІ апІанай. Ав, кІуразачвузки, Гъадгъухьан гучІ апІури йихьай.

6 Къюб кепкихь хьуб гъуланжакъв масу тувдаринхъа? Гъадрарикан сабкъан Аллагъди кІваълан гъаънадар.

7 Ичв кІул'ин али чІарарра кмиди Дугъу гъисаб дапІна. Гъаци вуйиган, гучІ мапІанай: гизаф гъуланжакъвартІан учву заан вучва.

8 КІуразачвузки, адмйирин улихь Узу къабул гъапІу гъарсар кас Инсаниятдин Бали Аллагъдин малайикарин улихь къабул апІиди.

9 Хъа шли адмйирин улихь Узу къабул дарапІиш, думу Аллагъдин малайикарин улихь къабул апІидарза.

10 Инсаниятдин Баллиз къаршу гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъиди, хъа шли Аллагъдин Рюгънакан чІуру гаф гъапиш, дугълан хил алдабгъидар.

- 11 Хъа учву мистариз гъакимаринна гъюкумдрарин улихъна хъади гъахи вахтна, фици ва фициб жаваб тувруш, вая фу кѳуруш, дидин гъайгъушнаъ махъанай.
- 12 Аллагъдин Рюгъну, учву фу дупну ккундуш, учвуз гъадму гъялатнаъ абгъю апИиди.
- 13 Халкъдин къялгъян сари Дугъаз гъапи: – Я Мялим! Йиз чвуччвуз, адашдилан учуз гъурубкъу ирс узухъди пай апИин, йипа.
- 14 Исайи гъадму касдиз гъапи: – Ичв диван апѳуз вая пай апѳуз Узу шли дерккну?
- 15 Мидихъди сабси Дугъу дурариз гъапи: – Лигай гъа, тмягъкrap махъанай, фицики инсандин уьмур дугъан девлетналан асиллу дар.
- 16 Хъа Исайи дурариз тахалус ктибтуру: – Сар девлетлу касдин хутѳлиъ ужуб бегъер битмиш дубхънади шулу.
- 17 Дугъу чав-чакди гъамци фикир апѳуру: «Узу гъапѳру? Узуз йиз ризкъар ахърушв адарзуз, аьхир.
- 18 Гъамци апИидиза: йиз амбарханйир дарагъну, аьхюдар дивдиза ва гъаина вари йиз рузи ва вари йиз девлет уч апИидиза.
- 19 Хъа йиз кѳваз пидиза: эй йиз юкѳв, увуз гизаф йисариз аьхючѳвеъ девлет уч дапИназа: архаин йибхъ, ипИин, убхъ, шад йибхъ».
- 20 Хъа Аллагъди дугъаз кѳуру: «Эй ахмакъ! Ахъли яв юкѳв увхъан гъадабгъиди: уву гъязур гъапѳуб шлиз ккабхъдийкѳан?»
- 21 Шли чаз девлетар уч апѳураш, гъадгъаз гъаци хъибди. Думу Аллагъдин улихъ девлетлу шулдар.
- 22 Чан ученикариз Исайи гъапи: – Гъаддиз учвуз кѳуразакѳи, ичв гъян бадали фу ипѳуруш ва ичв жан бадали фу алабхъуруш, гъаддин гъайгъушнаъ махъанай.
- 23 Фицики гъян хурагтѳан, хъа жан палаттѳан заан ву.

- 24 Къяркърариз лигай: дурари я убзури, я ккадабцІури шулдар, дурариз я хулар, я амбарханйир адар. Аллагъди дурариз ипІруб тувра. Хъа учву ничхрартІан хайлин артухъ дарнучвахъа?
- 25 Учвкан сарихъанра, жвуван гъайгъу зигури, гъич саб хъуршлииндикъана жан ягъал апІуз шулин?
- 26 Гъаци вуйиган, эгер учвхъан лап цІиб вуйибра апІуз удукъурдаш, имбунубдин гъакънаан фу гъайгъу зигидичвахъа?
- 27 Лизи кюкйир фици ахю шулаш, лигай: дурари я зегъмет зигурадар, я парча убхурадар. Хъа, кІуразачвуз, Сулейман паччагъди чан лап ад айи вахтнара дурарихъ гъарсабдихъ хъайисдар палтар алахъури гъахъундар.
- 28 Эгер гъи чюлиъ ади, закур цІигъ убгурайи укІ Аллагъди гъаци уччвуди балгурайиган, Дугъу учв'ин дицитІан уччвуди палат алабхъидаринхъа, цІибтІан хътругърудар!
- 29 Гъаци вуйиган, учву ипІрубдихъна убхърубдихъ милицанай ва инжик махъанай.
- 30 Гъаз гъапиш вари гъамрар му дюн'яйин аллагъсузари агури шулу; хъа ичв Адашдиз учвузра дурар лазим вуйиб агъя.
- 31 Аллагъдин Паччагълугъ абгури йихъай. Гъаци гъапиш, имбуб вари Дугъу тувдичвуз.
- 32 ГучІ мапІанай, бицІи лиж! Фицики ичв Адашди учвуз Чан Паччагълугъ тувуз ужуб къаст дапІна.
- 33 Ичв мулкар масу туври, садакъади пай апІинай. Жвуваз аършариъ угъри удручІвру, йирси даршлу ужагъ, камк ктрабхъру ва хъІатІабцІру хазна гъязур апІинай.
- 34 Фицики, ичв девлет наан аш, ичв юкІвра гъадушваъ хъибди.
- 35 Гъарсабдиз гъязур вуди йихъай: юкъ'ан чІулар идитІну ишри ва чирагъар кархъну ишри.

- 36 Агъа сумчриан дүфну, хъумп гъапубси, дугъаз ракнар арццуз ккилигурайи гъуллугъчйириз ухшар хъидичва.
- 37 Агъайиз, хулаз хътакиган, даахнадарди гъяркью луклар хушбахтаварар ву; гъякъди клуразачвузки, дугъу, чан юкъ'ан идибтїну, дурар дитди ва, гъарурихъна гъюри, чавра дурариз гъуллугъ апїди.
- 38 Ва думу гъацїшваринган гъафишра, гъириккна гъафишра, гъязур гъялнаъ гъидихъу луклар хушбахтаварар ву.
- 39 Учвуз агъю йибхъайки, хулан эйсийиз угъри гъюру вахт агъяш, думу чан хулаъ учївуз гъитдар.
- 40 Учвур гъязурди гъузай, фицики учву ккилигури адру сяьтна Инсаниятдин Бай гъиди.
- 41 Гъадмуган Петри Дугъхъан гъерху: – Я Агъа! Му тахалус учуз клурана, даршиш вардариз?
- 42 Агъайи клуруки: – Вафалу ва абкьюллу гъуллугъчи фуж ву? Агъайи чан луклариз вахтнинди хураг пай апїбан бадали абхюрди дерккур.
- 43 Хулаз гъафи агъайиз ляхин апїри гъяркью гъуллугъчи бахтавар ву.
- 44 Гъякъ клуразачвузки, агъайи думу чан вари хал-йишван абхюрди дерккди.
- 45 Эгерки гъуллугъчийи чан кїваан: «Йиз агъа багаригъди гъидар» пну, гъаравшариз йивуз, ипїуз-убхъуз ва пиянвалар апїуз хъюгъиш,
- 46 агъа, думу ккилигури адру йигъан ва мялум дару сяьтна хъуркъди ва думу гъуллугъчи кюб швур апїди: дугъкан чаз мютїюгъсузариз апїруб апїди.
- 47 Чаз агъайин къаст агъяди, дугъу гъаписи дарапїу лукї гизаф урччвиди.
- 48 Хъа чаз агъдарди жазайиз лайикьлу ляхин гъапїур цїбди урччвиди. Гизаф тувнайи гъарсарикан ккунра гизаф апїди, ва шлин ихтиярнаъ гизаф ивнаш, гъадгъахъди йишв'инара гизаф хуз гъитди.

- 49 Узу жил'ина цѝа кѝибгуз Гѝафир вуза ва гѝаци ккунди азузки, думу сарун гѝамустѝанра кабхъну!
- 50 Узу аѝабарикк ккуркъну ккунду ва гѝаму кѝулиз удубѝѝвайиз инжик вуза!
- 51 Узу жилиина мясляѝт тувуз дуфна кѝури, фикир апѝуранѝва? Ваѝ, кѝуразачвуз. Узу сар-сарихъан жара апѝуз дуфнайир вуза.
- 52 Фиѝики гѝамусдихъантина саб хулаѝ айи хѝур кас жара хѝуз хѝюгѝди, шубур кѝюриз кѝаршу ва кѝур шубуриз кѝаршу вуди;
- 53 адаш бализ, бай адашдиз кѝаршу хѝиди, дада шураз, риш дадаѝиз кѝаршу хѝиди; сижарбаб швушваз, швушв сижарбабаз кѝаршу хѝиди.
- 54 Халкъдизра Исайи гѝапи: – Ригѝалабхѝру терефнахъан гѝюрайи диф гѝябкъиган, дишлади: «мархѝ убгѝиди» кѝурѝва, ва гѝаци шулу.
- 55 Кѝиблайн микѝ хѝивиган, «гизаф мани хѝибди» кѝурѝва, ва гѝаѝира шулу.
- 56 Эѝ кѝюб маш гѝяѝидар! Учву, жилин ва завун лишнари фу улупураш, гѝудубгѝунѝва, хѝа му вахтарин лишнарин мяна гѝаз аѝгѝю шуладарѝвуз?
- 57 Гѝаз учвхъан жвуван фикриинди, фу дапѝну ккундуш, аѝгѝю апѝуз шуладарѝвухъан?
- 58 Уву яв гѝюжаткрихѝди аѝхѝурихъна гѝягѝяѝиз, рякѝюѝ имиди дугѝахѝди мясляѝт апѝуз чалишмиш ѝихѝ. Гѝаци даршиш, дугѝу уву суддиз гѝахиди, судди уву жаллатѝрихъна тувди, хѝа жаллатѝри уву дустагѝдиѝ итди.
- 59 Хѝа кѝуразавуз: аѝхиримжи кепкиина гѝяѝиз, яв вари бурж кѝипайизкъан, душв'ан удучѝѝвидарва.

Лука 13

- ¹ Гъадму арайиъ сакъюдари, гъаина дуфну, Аллагъдиз икрам апІурайиган, Пилатди Галилей уълкейин гъийиху агъларикан, Исайиз кІуру.
- ² Исайи дурариз ктибтуру: – Дурариз мициб инсафсуз жаза тувуз, дурар миди вуйи Галилей уълкейин агълартІан артухъди гунагъкрар ву, пну, фикир апІуранчвахъа?
- ³ Ваъ, кІуразачвуз: эгер учву ичв гунгъар гардандиъ дидрисиш, тахсрар апІури гъашиш, учвурари вари гъаци йихидичву.
- ⁴ Ясана учву, Силамдин чІвурд абхъиган, гъийиху йицімиржир кас Ерусалимдин миди вуйи агълартІан артухъди тахсиркрар ву кІури, гъисаб апІуранчва?
- ⁵ Ваъ, кІуразачвуз: эгер учву ичв гунгъар гардандиъ дидрисди, тахсрар апІури гъашиш, учвурари вари гъаци йихидичву.
- ⁶ Хъа Исайи гъамциб тахалус ктибтуру: – Сари чан багъдиъ инжирин гъар кивнади гъабхъну. Сабан, думу гъаригъ йимишар гъяш лигуз гъюру, амма гъядарди рябкъюру.
- ⁷ Дугъу багъбанчийиз кІуру: «Магъа, шубуд кІуру йисан мина йимишар гъяш лигуз гъюраза ва гъядарди шула; думу алдабтІ, диди давди йишв бисура».
- ⁸ Хъа багъбанчийи дугъаз: «Эй агъа! Гъаму йисансана гъибт, узу, дидин къаблихъишв дирибккнуну, пейин хъабхъдиза.
- ⁹ Диди бегъер хуруш лигухъа, нагагъ дархиш, гъюру йисан думу алдабтІархъа».
- ¹⁰ Султ йигъан Исайи саб жугъдарин мистаъ агъювалар улупурайи.
- ¹¹ Душваъ йицімиржид йисан уъзрин жин кайи сар дишагъли айи. Думу, даціаркнуну, беден хъціабкуз даршули гъахъну.
- ¹² Исайи, думу дяркънуну, дих апІуру ва дугъаз кІуру: – Дишагъли! Уву яв уъзрихъан азад шулава.

- 13 Хъа Исайи дугъ'ин хилар иливуру, дишагъли дишлади хъцлакуру ва Аллагъдин ад за аплуз хъюгъру.
- 14 Мистан абхюри гъадмуган, Исайи султ йигъан адми сагъ гъапІну кІури, хъял кубчІвну, халкъдиз кІуру: – Му ляхин аплуз йирхъуд йигъ а, гъаддиз сагъ апІбан бадали султ йигъан ваъ, хъа миди вуйи йирхъуд йигъари гъачай.
- 15 Агъайи дугъаз жаваб вуди гъапи: – Эй къюб маш гъяйидар! Ухъкан гъарури султ йигъан чан йиц вая дажи, тІунхъан хъудубчну, шид тувуз хъапІри шулдаринхъа?
- 16 Хъа магъа йицІмиржид йисан иблисди йитІнайи му Ибрагъимдин риш султ йигъан азад аплуз хай шулдаринхъа?
- 17 Исайи гъамци кІуруган, Дугъаз къаршу удучІвнайи вардариз нач шулу, ва вари халкъ Исайин адлу ляхнариин шад гъахънийи.
- 18 Дугъу хъана гъапи: – Аллагъдин Паччагълугъ фтихъна гъубшуб ву ва думу фтихъ тевза?
- 19 Думу, инсанди бистниъ киву дилиз ухшар ву: ктубчІвиган, дидкан бегъем гъар шулу ва завун ничхрари дидин циркларигъ мукъар апІуру.
- 20 Исайи хъанара гъапи: – Аллагъдин Паччагълугъ сарун фтихъ тевза?
- 21 Думу дишагълійи гъадабгъну, шубуб сеъ хюйик капІну, хамир вари утуз гъибту дуниз ухшар ву.
- 22 Хъасин, гъамци абгъювалар улупури, шагъриан шагъриз, гъул'ан гъулаз гъягъюри, Иса Ерусалимдиз рякъюъ учІвру.
- 23 Рякъюъ сари Дугъхъан гъерхру: – Я Агъа! Яраб уърхрюдар цІибтІан хъидайкІан? Исайи дугъаз кІуру:
- 24 – Ккуру урнариантина учІвуз гъялак йихъай, фицики гизафдариз учІвуз ккунди, хъа учІвуз хъибдар.

- 25 Гъадмуган эйсийи, гъудужвну, урчIар хъяркъди, хъа учву чIатан гъамци кIури урчIарик кучри гъуздичва: «Я Агъа! Учуз урчIар арццава». Хъа Дугъу учвуз пиди: «Учву фужар ва наънан вушра, абгъдарзуз».
- 26 Гъадмуган пидичва: «Учу Яв улихъ ипIури-убхъури гъахъунча ва кючйириъ Уву учуз абгъювалар улупуйва».
- 27 Хъа Дугъу пиди: «Учву фужар ва наънан вушра, абгъдарзуз; Узхъан дург йихъай, вари нягъякъвалар апIрудар!»
- 28 Учвуз Ибрагъим, Исакъ, Якъуб ва вари пайгъамбрар Аллагъдин Паччагълугъдиъ гъяркъиган, хъа учву дилин утIурккруган, зурба ишубна суза зигидичва.
- 29 Хъа ригъгъудубчIвруна алабхъру, кафарина къибла терефарихъанди дуфнайидар Аллагъдин Паччагълугъдиъ гъюн йивну дахъди.
- 30 Ва магъа, абхиримжидар сарпидарди, сарпидар абхиримжидарди хъиди.
- 31 Думу йигъан фарисйириккан бязидари, дуфну, Исайиз гъапи: – УдучIвну, гъамлин гъарах, дарш Гъироддиз Уву йикIуз ккунди а.
- 32 Дугъу дурариз гъапи: – Душну, гъадму абмалдар сулаз йипай: магъа гъира, закурра Исайи инсанариккан жинар ктаиди ва инсанар сагъ апIиди, хъа саритI Чан ляхин ккудубкIиди.
- 33 Дупну ккундуки, Узуз гъина, закурна саритIтIан лицуз вахт имдарзуз, фицики пайгъамбрар, ЕрусалимдиътIан дарди, жара йишваъ йикIбакк ккуркъри шулдар.
- 34 Эй, пайгъамбрар йивну йихру ва чахъна гъау илчйириин гъван улюбхру Ерусалим! Швнубан Узуз, пельи чан хлинццариккна шюхъярси, яв халкъ уч апIуз ккун гъабхъунзуз, хъа учву кIул ккивундарчва!

35 Лигай, магъа ичв хал ичїиди гъубзна. Магъа кїуразачвуз: «Агъайин ччвурнахъ Гъюрайир ужувлакк ишри», кїури, учву дих дарапкъан гагъди, Узу сарун рякъидарчвуз.

Лука 14

1 Саб султ йигъан Иса фарисїирин гъакимарикан сарин хулаз уъл ипїуз гъюбакк ккуркьру; хъа, Дугъу гъапїруш, дурари ул хъипнийи.

2 Исайин улихъ хамракк шид уч шлу аъзар кайи сар кас деънайи.

3 Мициб дюшюшназ лигну, Исайи къанунчїирихъанна фарисїирихъан гьерхру: – Султ йигъан духтирвал апїуз хай шулин?

4 Дурар ккебехъну гъузру. Дугъу му аъзарлу дидисну, сагъ дапїну, хулаз деетуру.

5 Мидихъди сабси Дугъу гъапи: – Нагагъ учвкан сарин бай вая йиц фуриъ абхъиш, дугъу, султ йигъ вушра, думу дишлади адабгъидаринхъа?

6 Дурарихъан Исайиз жаваб тувуз гъабхъундар.

7 Дих дапїнайидари ужудар йишвар ктагъуради дябкъну, Исайи дурариз тахалус ктибтуру:

8 – Сари увуз сумчриз гъюб теклиф гъапїиган, ужуб йишв'ин медеан, гъаз гъапиш гъач дупнайидарикан фужкїа увутїан артухъур вуди гъабшиш,

9 хъа увузна дугъаз теклиф гъапїури, увухъна дуфну: «Мушв гъадгъан йишв ву», кїуруси дарибшри, даршиш думуган, начра дубхъну, харжи йишв'ин деуз мажбур хъидива.

10 Саки увуз гъач дупнайиган, дуфну харжи йишв'ин деъ, увуз гъач гъапири, увухъна дуфну: «Дуст кас! Минаси кудучїв» кїуруганси. Гъадмуган увуз увухъди деънайидарин улихъ артухъ гъюрмат хъибди.

11 Фицики, шли чав учв за апїури гъашиш, гъадму асккан хъиди, хъа учв аскканди дисрур заан хъиди.

12 Хъа хулан эйсїизра Исайи кїуру: – Лисундин вая хъяхъдин хураг апїруган, я яв дустариз, я яв чвїириз, я яв мирасариз, ясана девлетлу

гъуншйириз гъач макІан, дурари, увузра гъач дупну, уву гъивуб увухъна хътадабкруганси.

13 Хъа шадвал апІру вахтна абжюзариз, шикастариз, ликудариз, курдариз дих апІин.

14 Ва уву бахтавар хъидива, фицики дурарихъан чпиз гъивуб увуз къяляхъ апІуз хъибдар, хъа явра, дугъридар чІиви гъашиган, гъисабнаъ хъибдияв.

15 Му гафар гъеерхъиган, Исайин гъвалахъ деънайидарикан сари кІуру: – Аллагъдин Паччагълугъдиъ уъл ипІрур хушбахтавар ву!

16 Исайи дугъаз гъамци кІуру: – Сар касди, абхю шадвал дюзмиш дапІну, гизафдариз гъач гъапну

17 ва, хябяхъ гъабшиган, чан лукІ хялариз: «Гъачай, гъарсаб гъязур духъна» пуз, гъаъру.

18 Хъа вардари, гаф саб дапІнайиганси, кІулар ккадагъуз хъюгъну. Сарпири дугъаз гъапну: «Узу жил гъадабгъназа ва узуну, дина душну, дидиз дилигну ккунду, ккун апІурза узлан хил алдабгъуб».

19 Тмунури гъапну: «Узу хъуд жут йицар гъадагъназа ва узуну дурариз лигуз душну ккунду, узлан хил алдабгъуб ккун апІурза».

20 Шубурпири: «Узу багарихъди эвлемеш духънамиза ва гъаддиз гъюз шулдарзухъан» кІуру.

21 Хъа хъадакнугъафи гъадму лукІру чан агъайиз гъамрар вари ктитну. Гъадмуган хъял кубчІву хулан эйсийи чан лукІраз гъапну: «Гъарах, шагърин кючйиригъян дагну, тяди мина абжюзар, шикастдар, ликудар ва курдар хъади гъач».

22 ЛукІрура, душну гъаци дапІну, кІуру: «Агъа, яв буйругъ тамам гъапІунза, вушра саб хъана йишв ими».

23 Агъайи лукІраз гъапну: «Душну, кючйириан хъана хъади гъач, йиз хулан суфра хъабцІруси апІин.

- 24 Кјуразавуз: гъадму улихъна дих дапІнайидарикан сарикъан йиз хураг ипІдар».
- 25 Сабан Исайихъди хайлин халкъ гъюради гъабхъну ва Дугъу, дуарихъинди илдицну, гъапи:
- 26 – Эгер сар кас Узухъна, чан адашна дада, хпирна веледар, чвйирна чйир, гъацира чан хусуси уьмур нигъ дапІну дарфиш, дугъкан Йиз ученик хъидар.
- 27 Чан хач къял’ин алдрурихъан, ва Узухъди дяргърюрихъан Йиз ученик хъуз хъибдар.
- 28 Учвкан фунури, хулар дивуз ккунди, сифте деъну, дидиз удучІвру харжар гъисаб дарапІди, думу дивну ккудубкІбан бадали фйир лазим вуш гъисабназ гъададагъиш,
- 29 ва шибритІар ирчну, хулар ккудукІуз дархъиш, мици гъяркъдар вари дугъ’ин гъамци кІури аьлхъидарин:
- 30 «Гъаму касдихъан, хулар дивуз хъюгъну, ккудуркІуз гъабхъундар?»
- 31 Ясана фуну паччагъди, чахъ йицІуд агъзур эскер хъади, жара паччагъдиина дяви апІуз гъягъруган, чайна гъюрайи къад агъзур эскер айи къушмихъди дяви апІуз удукъидиш, улихъмиди деъну, везирарихъди мясляаьт дарапІди гъитур?
- 32 Ясана, гъадму къушум ярхлаъ имиди, дугъу дяви дарапІбан бадали йикърар апІуз вакилар гъаидарин?
- 33 Гъамци учвкан гъарурихъан, чаз вари айибдихъан гъудудучІвиш, Йиз ученик хъуз хъидар.
- 34 Къил ужуб мутму ву; хъа эгер къилан къилзишин гъудубгиш, думу фти къилзи апІиди?
- 35 Думу я ругдиз, я пейиндиз ярамиш дар; думу тина гатІабхъур. Шлин ибариз ебхъураш, гъит ебхъри!

Лука 15

- 1 Исайихъна, Дугъахъ хъпехъбан бадали, вари налук гъюдюбхрудар ва гунагъкрар гъюри гъахъну.
- 2 Фарисйиринна алимари, Дугъу гунагъкрар къабул апѹра ва дурарихъди уъл ипѹри шула кѹри, наразивал улупури гъахъну.
- 3 Гъадмуган Исайи дурариз гъамциб тахалус ктибтуру:
- 4 – Учвкан, чаз варж марчч ади, дурарикан саб гъудубгиган, урчѹвѹрна урчѹвуб чюлиъ гъитну, гъудубгуб бихъайизкъан дарабггур фуж шул?
- 5 Хъа дибихъну, думу гъюнариина шадди за апѹдарин?
- 6 Ва хулаз дупну, дустарна гъуншйир уч дапѹну, дурариз «Узухъди шадвал апѹинай, гъудубгу чарва гъибихъунзуз», – пидарин?
- 7 Кѹуразачвузки, гъамци аършариъра чан тахсрар гардандиъ гъидису гунагъкрарикан, урчѹвѹрна урчѹвур гунгъар ктарзук кѹурайи марцци касарикантѹан, артухъ шад хъиди.
- 8 Ясана фуну дишагълийи, чаз йицѹуб арсран кепек ади, дурарикан саб гъудубгиган, чирагъ кабхъну, хал ичѹибкури, думу бихъайизкъан дарабгди гъибтур?
- 9 Хъа му гъибихъган, чан дуст хпар ва гъуншйир уч дапѹну, дугъу: «Узухъди шад йихъай, узуз гъудубгу арсран кепек гъибихъунзуз» дарпиди гъитрин?
- 10 Гъамци Аллагъдин малайикарра чан тахсрар гардандиъ гъидису сар гунагъкрариканра шад хъиди.
- 11 Исайи хъана кѹуру: – Сар касдиз къюр бай ади гъахъну.
- 12 Дурарикан бицѹинури адашдиз гъапну: «Я адаш! Ихъ девлетнан узуз рубкъру пай ча». Адашдира баяриз девлет пай апѹру.
- 13 Сакъудар йигъарилан бицѹину чве, чаз ккубкъуб вари уч дапѹну, ярхла юрдариз гъягъюру ва, душвариъ кефниинди яшамиш шули, чаз айи девлет вари хътипѹру.

- 14 Хъа вари хътипІган, гъадму юрдарий зурбади гаш абхъру, ва думу дарвалий ахъру.
- 15 Думу гъадму юрднан сар агъалийихъ яшамиш хъпакк ккуркъру. Эйсийира думу чан силар уърхюз чюллериз гъаъру.
- 16 Думу силари ипІурайи бужвам дипІнура чан фун абцІуз рази вуди шуйи, амма гъадмура дугъаз туври шулдайи.
- 17 Чан фагъмихъна гъафиган, дугъу гъамци гъапну: «Йиз адашдин хул’ин лихурайидариз фукъан булди уъл ади шуйи, хъа узу мушваъ гашу йикІури азу!
- 18 Душну йиз адашдиз пидиза: „Я адаш, узу, аършариз ва увуз къаршу духъну, гунагъвалар гъапІунза.
- 19 Ва сарун яв бай ву пуз лайикълур дарза. Узу увухъ лихурайидарин жергейиз къабул апІин“».
- 20 Гъамци дупну, думу чан адашдихъна хътакуру. Думу ярхлаъ имиди дяркъну, адашдиз дугъан язухъ шулу ва, жаргъну душну, дугъан гардандиъ архъру ва макар апІуру.
- 21 Бали дугъаз кІуруки: «Я адаш! Узу, аършариз ва увуз къаршу духъну, гунагъвалар гъапІунза ва сарун яв бай ву пуз лайикълу дарза».
- 22 Хъа адашди чан лукІариз кІуру: «Ужубсиб палат дубхну дугъахъ хъабхъай, хилихъ тІубланра хъапІай ва ликариинра алахъай.
- 23 Хъасин гваназ дубхнайи кІари дубхну, убккай. ИпІури ва убхъури шадвал апІидихъа.
- 24 Фицики му йиз бай дукІну айи ва чІиви гъахъну, дудургну айи ва гъидихъну». Гъамци вари шадвал апІуз хъюгъну.
- 25 Ахъюну бай думуган хутІлиъ ади гъахъну. ХутІлиан гъюрайириз, хуларихъна багахъ гъашиган, ялхъвнин мукъмар ерхъуру.
- 26 Дугъу гъаравшарикан сарихъан гъерхру: «Му фу хабар ву?»

- 27 Дугъура мугъаз: «Яв чве дуфна; яв адашди, думу сагъ-саламатди хътакбан сагълугънаан ганаз дюбхнайи кІари дубккна» кІуру.
- 28 Аьхюну чве, хъял дуфну, хулаь учІвуз даккунди гъахъну. Адашди, удучІвну, дугъаз хулаз дих апІуру.
- 29 Хъа дугъу адашдиз жаваб вуди кІуру: «Магъа швнуд йисан увуз гъуллугъ апІури аза ва сабанра яв гаф ликрикк ккивундарза. Хъа уву узуз йиз дустарихъди шадвал апІуз мегъел саб мудуркъан тувундарва.
- 30 Хъа чан пай улдугнайидарихъди дипІну, яв гъамуну бай гъафиган, уву дугъаз дюбхнайи кІари гъубккунва».
- 31 Адашди дугъаз кІуру: «Я жан бай! Уву гъарган узухъди хъава ва вари йизуб явуб ву,
- 32 хъа яв му чве дукІну айи ва чІиви гъахъну, дудургну айи, гъидихъну, ва гъаддиин шад хъуб ва гешт хъапІуб лазим вуйи».

Лука 16

- 1 Хъа Исайи Чан ученикариз кІуруки: – Сар девлетлуйиз чан мяишат идара апІру сар кас ади гъахъну. Гъадгъу эйсийин мяишат зяя апІура кІури, аьрза гъюру.
- 2 Эйсийи дугъаз дих дапІну гъапи: «Увкан узуз ерхъурайи аьрзйир гъапІрудар ву? Яв идара апІбан ляхнарин гъякъ-гъисаб ча, фицики сарун увхъан мяишат идара апІуз шулдарвухъан».
- 3 Гъадмуган мяишатдин идарачийи чав-чакна кІуру: «Узу гъапІну ккун? Йиз агъайи хулан мяишат идара апІувал узхъан тадабгъиди: жил йибккуз узхъан удубкъидар, шликанкІа пул тІалаб апІуз начди вузуз.
- 4 Йиз ляхнихъан гъадаиган, узу жарадарин хуларий къабул апІру ужуб аьмал аьгъязуз».
- 5 Хъа чан агъайин буржар кайидариз жа-жаради чяхъна дих апІури, дугъу сарпирихъан гьерхну: «Уву йиз агъайиз фукъан буржлу вува?»

- 6 Дугъу: «Варж бети ччимдин» кІуру. Хъа дугъаз идарачийи: «Ма яв расписка» ва тядиди «хъуцІур бети бикІ» кІуру.
- 7 Хъасин тмунурихъан гьерхру: «Хъа уву фукъан буржлу вува?» Дугъу: «Варж шишал дяхнин» кІуру. Дугъазра кІуру: «Ма яв распискара ва „миржцІур шишал“ бикІ».
- 8 Хъасин эйсийи, чан нягъакъ идарачийи аькьюллу ляхин гъапІну кІури, дугъан тяриф апІуру. Фицики гъамусдин деврин адмийир аквнахъна чалишмиш шулайидартІан чпин хайирнан гъаврикк ккайидар ву.
- 9 Хъа гъаддиз Узу кІуразачвуз: учвуз жил’ин тувнайи девлетниинди жарадариз хайир тувай. Фицики му дюн’яйин девлетар тІанкъ гъапиган, учву Агъайин гъаргандин хуларийъ къабул апІидичву.
- 10 Ціиб вуйибдийъ дугъри кас – аьхюбдийъра дугъри ву, хъа ціиб вуйибдийъ угъри – аьхюбдийъра угъри ву.
- 11 Гъаци вуйиган, эгер учв’ина жилариин али девлет аманат апІуз шулдарш, хъа аьршариин али хазна шли учв’инна аманат апІиди?
- 12 Ва эгер учву жарарин девлетнаъ угъри гъахънуш, учвуз ичвуб шли тувди?
- 13 Гъич сар гъуллугъчийихъанра кюр агъайиз гъуллугъ сабси апІуз шулдар, фицики дугъаз санур даккун, хъа тмунур ккун хъиди, вая сариз ужуди гъуллугъ апІиди, хъа тмунуриз – чІуруди. Аллагъдизра девлетназра сатІиди гъуллугъ апІуз хъибдарчвухъан.
- 14 Пул ккуни фарисийир, гъаму гафарихъ хъпехъури, Исайиин аьлхъюри гъаши.
- 15 Дугъу дурариз гъапи: – Учву инсанарин улихъ гъякълудар вуди улупурачва, хъа Аллагъдиз ичв юкІвар аьгъя, фицики инсанариз фу заан вуш, Аллагъдиз думу алчагъвал ву.

- 16 Ягъ'я гъяйизкъан къанун ва пайгъамбар ади гъахъну. Хъа Ягъ'я гъафихъанмина Аллагъдин Паччагълугъдиган Ужувлан хабар рабгъура ва гъарсар дидиъ гужниинди учлѳуз чалишмиш шула.
- 17 Амма къанундин саб цлркъанра дубгайиз, заварна жилар ухди дармадагъин шул.
- 18 Чан хпир гъадаурайири ва жарар хурайири къяппавал аплѳра. Хъа гъарсар жилирихъан гъудучлѳу хпир хурайирира къяппавал аплѳра.
- 19 Сар кас девлетлу вуди, багъа вуйи палтар алахъури, гъар йигъан гешт хъаплри гъахъну.
- 20 Хъа гъацѳра Лазар клѳру, чан хамриин хац алабхънайи, дугъан урнарѳхъ дахъри шлу касѳбра гъахъну.
- 21 Думу девлетлуѳин суфрайихъан хътахъру къацлр вушра итлѳуз рази вуйи, ва хуйири, дуфну, дугъан хацариз мелз йивури гъахъну.
- 22 Касѳб гъачлган, малайикари думу Ибрагъимдин багахъна гъахуру. Девлетлѳра йиклѳру, ва думура кивру.
- 23 Жегъеннемдиъ аъзабар зѳгури ади, дугъу улар за гъаплган, дугъаз ярхлаъ Ибрагъимна дугъан гъвалахъ деънайи Лазар рякъюру.
- 24 Ва дугъ'ан гъарай утлѳубчѳуру: «Я Ибрагъим аба! Йиз язухъ аплн; Лазар узухъна гъаъ. Дугъу чан тлѳубан клакл штук кубснѳу, йиз мелз къяши аплри, узу му жегъеннемдин цлн аъзабнакк кказа».
- 25 Хъа Ибрагъимди дугъаз клѳру: «Йиз бай! Клѳваин аплннки, сарун увуз яв уъмриъ рубкъру уж'вал гъурубкъунѳуз, хъа Лазариз писвалтлн фукла гъябкъюндар. Гъамус дугъаз мушѳваъ гешт ккабхъна, хъа уву аъзабнакк ккава.
- 26 Хъа дитлннра гъайри, явна ич арайиъ гъацѳб зурба деринар айихъки, милин увухъна гъюз ккунидарихъан ва дилин гъамина гъюз ккунидарихъан дилан улдучлѳуз хъибдар».

- 27 Гъадмуган девлетлуйи гъапи: «Я аба! Увкан Лазар йиз адашдин хулаз гъауб ккун апІурза.
- 28 Узухъ хъур чве хъазухъ: гъит Лазари, гъадму йиз чвера гъаму аъзабнан йишваз дяргъруси, гъадрарихъ чаз гъябкъюбдикан шагъидвал апІри».
- 29 Ибрагъимди дугъаз гъапи: «Дурариз Мусайин ва жара пайгъамбрарин китабар а; гъит гъадрарихъ хъебехъри».
- 30 Хъа девлетлуйи кІуру: «Ваъ, Ибрагъим аба! Белки, магъа гъачІидарикан сар, дурарихъна дуфну, ктибтиш, дурари гунгъар гардандиъ дисиди ва тахсрар апІидар».
- 31 Гъадмуган Ибрагъимди дугъаз кІуру: «Эгер дурар Мусайихъ ва пайгъамбрарихъ хъпехъурадаш, дурар, фуж гъачІидаригъян чІиви гъахъишра, хътругъур».

Лука 17

- 1 Исайи чан ученикариз кІуру: – Инсан гунагъвалиъ тІаъру тямгъяр чарасуз гъиди. Аммаки тямгъяр шлиланмина гъюруш, гъадгъан гъял пис хъибди.
- 2 Думу касдиз, тямгъвал кипну, зяифдарикан саркъан рякъ’ан адаайиз, чан гардандиъ рягънин ахал ипну, учв гъюлиз гатІахънийиш, ужу шлийи.
- 3 Уягъди гъузай. Эгерки яв чвуччу увуз къаршу гунагъвал апІураш, мапІан йип дугъаз, ва эгер тахсир гардандиъ гъибисиш, дугълан хил алдабгъ.
- 4 Сад йигъан увуз къаршу вуди ургуб ражари гунагъ ляхин дапІну, ва ургубан швумал вуза гъапиш, дугълан хил алдабгъ.
- 5 Ученикари Исайиз кІуру: – Ич хъугърувал артухъ апІина, Агъа!
- 6 Агъайи дурариз кІуру: – Эгер учвуъ биціи дилсибкъан хъугъувал аш ва учву инжирин гъариз: «КудубчІвну гъюлиъ убс» гъапнийиш, думу учвухъ хъпехъидийи.

- 7 Чаз хутІил хѡаІру вая маларихъ гѡягѡру лукІ ади, думу чюлиан гѡафиган, дугѡаз: «Гѡяракат апІин, суфраихъ деъ» шли кІуру?
- 8 Дугѡаз абксина вуди: «Узуз хѡбяхъдин хураг гѡязур апІин ва, юкв'ан идибтІну, узу ипІури ва убхѡури имиди, узуз гѡуллугъ апІин, хѡасин уву ипІин ва убхъ», пидаринхѡа?
- 9 Му лукІру чан буйругъ тамам гѡапІну пну, дугѡаз аферин пидинхѡа? Пидар пну, фикир апІураза.
- 10 Гѡаци учвурѡа, учвуз буйругъ дапІнайи ляхнар тамам гѡапІиган, йипай: «Учу фтинкІа ккадру лукІар вуча, гѡаз гѡапиш учу буржлу вуйиб гѡапІунча».
- 11 Ерусалимдиз гѡюрайи Иса Самария уълкейинна Галилей уълкейин арайиъ айи
- 12 саб гѡулаъ учІврайиган, Дугѡаз цІиб ярхласи дийигъну, хамран абзар кайи йицІур кас алахѡуру.
- 13 Дурари абхю сесниинди кІуру: – Я Мялим Иса! Ич язухъ апІинава!
- 14 Дурар дяркъну, Исайи дурариз кІуру: – Душну учву маллийриз улупай. Дурар, гѡягѡюри имиди, уъзрихъан марцц шулу.
- 15 Дурарикан сар, учв сагъ гѡашиб дябкъну, Аллагъдин ад за апІури, къяляхъ хѡтакуру
- 16 ва, Исайин ликарикк дахъну, дугѡу Исайиз чухсагѡул кІуру. Му Самария уълкейин агъали вуйи.
- 17 Гѡадмуган Исайи гѡерхру: – Учву йицІридра сагъ гѡахъундайинхѡа? Имбуну урчІвур нашди?
- 18 Дурарра гѡаз, сар гѡураба самариялу ктарди, Аллагъдиз чухсагѡул пуз къяляхъ хѡтакундар?
- 19 Хѡа мугѡаз гѡапи: – Гѡудужвну гѡарах, яв хѡугѡували уву гѡюрхну.

20 Фарисйири, Аллагъдин Паччагълугъ фила улубкъиди, кІури, гьерхиган, Исайи дурариз жаваб тувру: – Аллагъдин Паччагълугъ рябкъруси гьибдар.

21 Ва сарира пидарки: «думу дуфну магъа гьамшваъ а», вая «магъа гьатшваъ а», фицики Аллагъдин Паччагълугъ ичв арайиъ а.

22 Гьацира Исайи ученикаризра кІуру: – Гьацдар йигъар гьидики, сад йигъанкъан Инсаниятдин Бай учуз рякъюз ккунийкІан пидичва, амма рякъидарчвуз.

23 Ва учвуз «гьатмагъа гьатушвахъ», вая «магъа, гьамушвахъ хъа» гьапишра, мягъянай ва мехъерганай:

24 фицики къюркълин цІаси, завун саб кІулихъ крибчубди фици завун тмуну кІулиз нур тувруш, гьаци хьиди Инсаниятдин Байра Чан йигъан.

25 Хъа гьи Думу гизаф аьзабар ккюргъбакк ва гьамусдин наслари нигъ апІбакк ккуркъди.

26 Нюгъдин йигъари фици гьабхънуш, Инсаниятдин Балин вахтарира гьаци хьибди:

27 Нюгъ гимийиъ эу йигъ'ина гьяйиз, вари халкъ ипІури-убхъури, швушвар хури, швуваз гьягъюри гьахъну, хъа вари дюн'яйиин шид улубчІвиган, дурар вари пуч шулу.

28 Лутдин вахтарира гьаци гьабхънийи: вари халкъ, гьайгъусузди, ипІури-убхъури, ариш-вериш апІури, тум убзури, хулар тикмиш апІури гьахъну;

29 хъа Лут Содомдиан удучІву йигъан завариан цІинна гугуртин мархъ гьубгънийи ва вари тІанкъ гьапІнийи.

30 Инсаниятдин Бай гьафи йигъанра гьаци хьибди.

31 Думу йигъан фуж гьваин алди гьашиш, хъа мутму – хулаъ, дурар гьадагъуз хулаз дурушри, фуж хутІлиъ ади гьашиш, думура дурушри.

32 Лутдин хпир кІваин апІинай.

- 33 Фуж чан уьмур уьбхюз хьюгъиш, думу дугъу пуч апІиди, хъа шли думу пуч гъапІиш, гъадгъу думу чІиви апІиди.
- 34 КІуразачвуз: думу йишван саб аьхникк кьюр хьиди, дурарикан сар гъадагъиди, хъа тмунур гъитди.
- 35 Кьюр хпир ахларихъ хъаш, дурарикан сар гъадагъиди, тмунур гъитди.
- 37 Хъа гъадмуган ученикари Исайихъан гьерхру: – Мици наан хьибди, Агъа? Дугъу дурариз гъапи: – Майит наан аш, гъаина люкьярра уч хьиди.

Лука 18

- 1 Хъасин Исайи ученикариз, чпи гьарган ккарагури ва юкІв дар дарапІди духъну ккун кІури, дурариз саб тахалус ктибтуру:
- 2 – Саб шагъриь Аллагъдихъан гучІ ва инсанарихъан нач адру диванбеги ади гъахъну.
- 3 Гъадму шагъриь сар ачІни дишагъли ади ва дугъу, диванбегийихъна гъюри, учв душмнихъан уьрх, кІури гъахъну.
- 4 Амма диванбегийи хайлин вахтна дугъаз иб дириври гъахъну. Хъа аьхирки дугъу чав-чакди кІуру: узуз я Аллагъдихъан гучІударшра, я адмийирихъан нач кадаршра,
- 5 гъаму ачІни дишагълийи узу сикинди гъидритди хъпаз лигну, гьарган гъюри, узу инжик дарапІбан бадали, думу уьрхидиза.
- 6 Агъайи хъа кІуру: – Ебхьуранчвуз, гъякъсуз диванбегийи фу кІураш?
- 7 Аллагъди уьрхидаринхъа, Чаз йигъ-йишвди ккарагурайи, Чав ктагъдар, гъеле дурар уьрхюз къан апІурушра?
- 8 КІуразачвужки, Дугъу дишлади дурар уьрхюз кюмек тувди. Амма Инсаниятдин Бализ, жил’ина гъафиган, хьугъувал бихъуйкІан яраб?
- 9 Исайи гъацира чпин дугъривалиин шак алдарди, имбудар асккан апІурайидаризра гъамциб тахалус хуру:

- 10 – Къюр кас Аллагъдин хулаъ ккарагуз учІвну: сар – фарисей, тмунурра – налукар гъадагърур.
- 11 Фарисейи, ккарагруган, чакна гъамци кІуру: «Я Аллагъ! Увуз чухсагъул кІураза, узу миди вуйи пис инсанарсир, тІарашчйирсир, алдатмиш апІрударсир, къяпйирсир вая гъаму налукар уч апІурсир дарапІбаз.
- 12 Гъяфтайиъ къюб ражари ушв бисури шулза, вари гъазанмиш гъапІубдин йицІубпи пай тувраза».
- 13 Налукар гъадагърурихъан, ярхласи дийигъну, завузди улар за апІузкъана гъабхундайи, хъа чан мухур убччури, кІури гъахъну: «Я Аллагъ! Язухъ апІина йиз, гунагъкрин!»
- 14 КІуразачвуз, думу чан хулаз фарисейтІан артухъди марцц духъну гъушну, фицики чав учв заан апІурайи гъарсар кас асккан апІиди ва чав учв аскканди дисурайир заан хъиди.
- 15 Исайихъна, дурарилан хил алдатри кІури, набалугъ бицІидарра хури шуи; ученикари, кІуруш, му гъябкъиган, гъадагъа апІуру.
- 16 Хъа Исайи, бицІидариз чахъна дих дапІну, кІуру: – БицІидар узухъна гъюз гъитай, гъадагъа мапІанай, Аллагъдин Паччагълугъ гъацдаринуб ву.
- 17 Гъякъ кІуразачвуз, Аллагъдин Паччагълугъ бицІириси къабул дарапІур дидиъ учІвидар.
- 18 Гъюкумдрарикан сари Исайихъан гъерхру: – Я гъяни Мялим! КкудудубкІру уьмур рубкъбан бадали, узу фу дапІну ккунду?
- 19 Исайи дугъаз гъапи: – Гъаз Узуз гъянир кІурава? Сар Аллагъдилан гъайри саркъан гъянир дар.
- 20 Хъа гъамцдар Аллагъдин табшуругъар аьгъявузки: «къяппавал мапІан», «адми миликІан», «мигъитІибкІан», «кучІлин шагъидвал мапІан», «адашдизна дадайиз гъюрмат апІин».
- 21 Дугъу жаваб туву: – Вари гъамрар йиз жигъил вахтарихъанмина тамам апІураза.

- 22 Гъаму деебхъну, Исайи дугъаз гъапи: – Сабсан увуз гъубкІрадар: увуз айи-адру девлет масу тувну, касибариз пай апІин, гъадмуган аьршарий увуз девлет хъибдивуз. Хъасин Узухъди гъач.
- 23 Му гафар гъеерхъиган, му кас пашман шулу, гъаз гъапиш думу гизаф девлетлу вуйи.
- 24 Дугъан пашманвал гъябкъю Исайи кІуру: – Девлетлуйириз фукъан читин дарин Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз!
- 25 Девлетлуйиз Аьршарин Паччагълугъдиъ учІвубтІан, девейиз рубдин гъюн’ан удубчІвуб рягъят ву.
- 26 Му гафар гъеерхъдари гъерхру: – Шилхъан учв уьрхюз хъиди?
- 27 Исайи кІуру: – Инсанарихъан даршлуб Аллагъдихъан шулу.
- 28 Петри Дугъаз кІуруки: – Магъа учу, вари учуз айиб гъибтну, Увухъди хъачаки.
- 29 Исайи дурариз кІуру: – Дугъриди кІуразачвуз: Аллагъдин Паччагълугъ бадали чан хал вая шив, ваяки чвйирна чйир, ясана абйир-бабар ва веледар дирчну, фуж Узухъди гъафиш,
- 30 гъадгъаз му вахтари мурартІан швнубсабан артухъ хъибди ва гъюзимбу вахтарира ккудудубкІру уьмур хъибди.
- 31 Хъа йицІикъюр Чан ученикар гъирагъдиз гъадаъну, дурариз кІуру: – Магъа ухъу Ерусалимдиз гъягъюрахъа ва Инсаниятдин Балкан пайгъамбарилантина дибикІнайиб вари тамам хъибди:
- 32 «Ав, Думу аллагъсузарин хилиз тувди, Дугъ’ина аьрвалар хиди, Думу алчагъ апІиди, Дугъ’ин тутйир алатІиди.
- 33 Думу гъирмажарихъди урччвиди ва, аьхирки, йикІиди, хъа шубудпи йигъан Думу чІиви хъиди».
- 34 Амма ученикар фтинкІа гъаври ахъундайи; му гафарин сир дурарихъна гъурубкъундайи ва дурарихъан Исайи гъапиб аннамиш апІуз шуладайи.

- 35 Иса Ерихон шагърихъна гъюрайиган, сар кур кас, садакъа ккун апІури, рякъюхъ деънайи.
- 36 Дугъу, чан гъвалхъантина халкъ гъягъюрайиб деебхъну, гъерхру: – Му фу хабар ву?
- 37 Дугъаз: «Назаретдиан вуйи Иса гъюра», – гъапнийи.
- 38 Гъадмуган дугъу чІигъ апІуру: – Я Давудгъярин Бай Иса! Йиз язухъ апІина!
- 39 Улихъди гъягъюрайидари куриз ккебехъ кІуйи, амма дугъу айибтІан артухъ чІигъ гъапІу: – Давудгъярин Бай! Йиз язухъ апІин!
- 40 Исайи, хъугъужвну, думу Чахъна хуз амур апІуру. Ва думу гъафиган, дугъхъан гъерхру:
- 41 – Узкан фу ккундувуз? Дугъу кІуру: – Агъа! Узуз рякъюз ккундузуз.
- 42 Исайи дугъаз гъапи: «Рябкъ! Яв хъугъвали уву гъюрхну».
- 43 Дугъаз дишлади рябкъюри шулу, ва думу, Аллагъдин ад за апІури, Исайихъди гъушу. Вари халкъди, му дябкъну, Аллагъдин тяриф апІури гъаши.

Лука 19

- 1 Хъасин Иса, Ерихондиъ учІвну, шагъриантина гъягъюри гъахъну.
- 2 Душваъ налук гъюдюбхрударин ахъюр вуйи Заккай кІуру сар девлетлу кас айи.
- 3 Дугъаз Иса рякъюз ва фицир вуш лигуз ккун гъабхъи, амма халкъдигъян рякъюз шуладайи, фицики Заккай жандкин исчІлир вуйи.
- 4 Хъа улихъинди жаргъну, Иса рякъбан бадали, Заккай инжирин гъаригъ гъючІвру, гъаз гъапиш Иса гъадушвхъантина душну ккунди айи.
- 5 Исайиз, душвахъна гъафиган, Заккай рякъюру ва кІуру: – Заккай! Чикиди гъюдучІв, фицики гъи Узу яв хулаъ хялижв духъну ккунду.

- 6 Дугъу, дишлади гъюдучІвну, Иса чан хулаъ шадвалиинди къабул апІуру.
- 7 Му гъябкъю халкъдик гъал кабхъру ва, Иса гунагъкар касдихъ дергну кІури, наразиди улхури гъахъну.
- 8 Заккайи Агъайиз кІуруки: – Агъа! Йиз девлетнан гъаці узу касибариз тувдиза ва, эгер узу шлихъан артухъ гъадабгънуш, юкъуб ражари артухъ тувдиза.
- 9 Исайи дугъаз гъапи: – Гъи му хулазра уърхювал гъафну, фицики мура Ибрагъимдин насликан ву.
- 10 Инсаниятдин Бай пуч шулайидар агуз ва ккадагъуз дуфнайир ву.
- 11 Гъамдихъ хъпехъурайидариз Исайи сабсана тахалус ктибтуру, фицики, Думу Ерусалимдиз багахъ духънайиган, гизафдари, лап багарихъди Аллагъдин Паччагълугъ улубкъиди пну, фикир апІурайи.
- 12 Гъаци вуйиган Исайи кІуру: – Заан тухмиан вуйи сар кас, учв паччагъвализ тѣйин апІбан къяляхъ хътакуз кІури, ярхла уълкейиз гъягъюру.
- 13 Рѣкъюъ учІвайиз, дугъу чан йиціур гъуллугъчийиз дих дапІну, гъардихъна йиціуб гъизилин манат тувру ва кІуру: «Узу хътакайиз, му пул ляхник кипай».
- 14 Хъа му юрднан агъалйириз думу ккунир дайи, ва дугъан къяляхъди учв гъягърушваз адмийир гъаъру: «Дугъу ич паччагъвал дапІну ккундарчуз» пуз.
- 15 Мидизра дилигди, паччагъди тѣйин дапІну хътакиган, чав пул туву гъуллугъчийириз, шли фу гъазанмиш гъапІнуш аьгъю апІбахъди, чахъна дих апІуру.
- 16 Сарпири дуфну кІуру: – Агъа, яв саб гъизилин манатди йиціуб гъизилин манат гъазанж гъабхну.

- 17 Агъайи дугъаз гъапну: – Аферин увуз, ужур гъуллугъчи! Уву бици ляхниъ дугъри хъувализ яв хилиз йицѳуб шагъур гъадагъ.
- 18 Къюрпири дуфну кѳуру: – Агъа, яв саб гъизилин пули хъуб гъизилин манат гъазанж гъабхну.
- 19 Мугъазра кѳуру: – Увухънара идара апѳуз хъуб шагъур тувраза.
- 20 Шубурпири дуфну кѳуру: – Агъа, магъа яв гъизилин манат: ягълухъигъ гъивну гъюбхюнза.
- 21 Фицики узуз увхъан гучѳ гъабхънийзуз, гъаз гъапиш уву инсафсуз адми вува: жвуву дидривуб гъадабгърур ва жвуву дурубзуб ккадабцѳрур.
- 22 Паччагъди дугъаз гъапну: – Узу яв гафариинди яв диван апѳидиза, амалдар лукѳ! Увуз узу инсафсуз адми вуйиб, жвуву дидривуб гъадабгърур ва жвуву дурубзуб ккадабцѳрур вуйиб агъяди,
- 23 уву йиз пул, узуз гъазанж гъюруганси, гъаз ишлетмиш гъапѳундарва?
- 24 Ва чан улихъ дийигънайидариз кѳуру: – Дугъахъ хъайи пул дибисну, йицѳуб гъизилин пул хъайириз тувай.
- 25 Хъа дурари паччагъдиз кѳуру: – Я агъа, дугъахъ йицѳуб гъизилин манат гъацира хъа.
- 26 – Кѳуразачвуз, гъарсар айириз хъана тувну хъибди, хъа адрурихъан айибра тадабгъиди.
- 27 Хъа узу чпин паччагъ духъну даккни, йиз душмнар гъамина абкъинай ва йиз улихъ урччвай.
- 28 Гъамци дупну, рякъ давам апѳури, Иса Ерусалимдиз багахъ шулайи.
- 29 Елион дагъдихъ, Вифагия ва Вифания гъуларихъна багахъ шулайиган, Дугъу Чан къюр ученик, гъамци дупну, дина гъаъру:
- 30 – Гъатму гъаншариъ айи гъулаз гъарахай, душваъ учѳвиган, мегъел сар каскъан элелеу, дибтѳнайи гъудугъ бихъидичвуз. Думу тудубчну гъамина абкъинай.

- 31 Нагагъ шликІа: «Му гъаз тудубчурачва?» пну, гьерхиш, дугъаз гъамци йипай: «Думу Агъайиз бакарди ву».
- 32 Гъаьдар гъушу ва, Исайи гъаписи, дурариз гъудугъ бихъуру.
- 33 Дурари гъудугъ тудубчурайиган, дидин эйсийи дурарихъан гьерхру: – Гъудугъ гъаз тудубчурачва?
- 34 Дурари жаваб тувру: – Думу Агъайиз бакарди ву.
- 35 Думу Исайихъна хуру. Даждин чпин палтар илирчну, хъасин Иса дид'ин илитуру.
- 36 Иса гъягъруган, халкъди рякъюкк чпин палтар ккирчуйи.
- 37 Хъа Думу Елион дагъдин канчІлихъна гъурукъиган, вари Дугъан ученикари шадвалиан, чпиз гъяркъю вари аьламатарин сагълугънаан, зарб сесниинди Аллагъдин тяриф апІуз хъюгъру:
- 38 – Агъайин ччвурнахъди гъюрайи Паччагъдиз уж'вал ишри! Завариин мясляьт, аьршариь ад ибшри!
- 39 Халкъдин арайигъян бязи фарисйири Исайиз кІуру: – Мялим! Яв ученикариз гъадагъа апІин.
- 40 Хъа Дугъу дурариз жаваб вуди кІуру: – КІуразачвузки, нагагъ дурар ккебехъиш, гъванар улхиди.
- 41 Хъа Ерусалимдиз багахъ гъашиган, дидиз лигури, Иса гъишу.
- 42 Хъа кІуру: – Хуб ужу шлийи, эгер увуз мясляьт шли хураш, гъамус аьгъю гъабхънийиш! Амма му яв уларихъан гъамусяьт гъебкна.
- 43 Ув'ин гъацдар йигъар улуркъидики, яв душмнари увлан барйир илтІикІиди, къялаь тІапІди ва варишварихъанди ув'ина гъюжум апІиди.
- 44 Ва яв веледарихъди уву ккидипиди, яв гъван гъвандин гъибтидар, фицики увухъна Аллагъ гъафи йигъ аьгъю гъабхъундарвуз.
- 45 Хъасин Аллагъдин хулаь учІвну, Дугъу душваь шей'ар масу туврайидарна гъадагъурайидар, гъамци кІури, утІурккуру:

46 – Гирами китабарий дибикІна: «Йиз хал ккарагру хал хьибди», хьа учву дидкан тІарашчйирин мугъара дапІначва.

47 Хьа гьаддихъантина Исайи Аллагъдин хулаъ гьар йигъан агъювалар улупури гъахьну. Жугъдарин ахьону маллийрина, алимарина халкъдин улихъ хьайидари Думу йикІуз чара абгури шулу.

48 Хьа бихъури гьабхундар, гъаз гъапиш халкъ, Дугъхъан гьудудучІври, Дугъахъ хъпехъури шуйи.

Лука 20

1 Гьадму сад йигъан, Исайи Аллагъдин хулан гьятдиъ Ужувлан хабарнакан агъювалар улупурайи вахтна, агъсакъларра хьади Дугъахъна жугъдарин ахьону маллийрна алимар дуфну,

2 Дугъаз кІуру: – Учуз, Уву му ляхнар фициб гьюкмиинди апІураш, Увуз мициб гьюкум шли тувнаш, йип.

3 Исайи дурариз жаваб вуди кІуру: – Узура учвуз саб суал тувдиза, йипай Узуз:

4 Ягъ'яйин штуан апІувал аьршариан вуйин, даршиш инсанарихъан?

5 Дурари, фикрарикк ккахъну, чиб-чпикди гьамци пуз хьюгъру: – Эгер ухъу «аьршариан» гъапиш, Дугъу пици: «Учву дугъахъ гъаз хьугъундарчва?»

6 Хьа эгер «инсанарихъан» гъапиш, гьадмуган вари халкъди ухъ'ина гьван уьлюбхиди, гъаз гъапиш халкъ, Ягъ'я пайгъамбар ву кІури, хьугъна.

7 Гьаддиз дурари: «Наънан вуш агъдарчуз» гъапнийи.

8 Исайи дураризра гъапи: – Узура пидарзачвуз, фициб гьюкмиинди му апІураш.

9 Хъасин халкъдихъинди илдицну, Дугъу гьамциб тахалус ктибтуру: – Сар касди тІумтІин багъ ибтру, ва тІумутІчйирихъна арендаиз тувру ва учв хайлин вахтназ удучІвну гъагъюру.

- 10 Вахт гъабхьиган, дугъу тӀумутӀчйирихъна чан пай тӀумтӀар хуз лукӀ гъаъру, амма дурари лукӀ дурчвну, фукӀара тутрувди утӀуккуру.
- 11 Хъана жара лукӀ гъаъру, ва думура дурчвну, сюгмиш дапӀну, фукӀа хътарди хътауру.
- 12 Хъана шубурпирра гъаъру, дурари думура дурчвну, зийнар дапӀну, хътӀурккуру.
- 13 Гъадмуган тӀумтӀин багъдин эйсийи гъапну: «Узу гъапӀну ккунду? Йиз масан бай гъаъдиза, белки, думу дяркъну, дурариз нач шул».
- 14 Хъа думу гъяркъиган, тӀумутӀчйири чпин арайиъ гъамци фикир апӀуру: «Му эйсийин ирсчи ву, гъачай думу йивну йикӀухъа, ирс ухъуз гъубзди».
- 15 Думу, багъдиан адаъну, йикӀуру. Багъдин эйсийи дурарикан гъапӀди?
- 16 Учв дүфну, му тӀумутӀчйир йихиди ва багъ жарадарихъна тувди. Му гъеебхъдари кӀуруки: – Дициб ляхин саб вахтнара дарибшри!
- 17 Хъа Исайи, дурарилан ул илбицну, гъерху: – Хъа му дибикӀнайибдин мяна фу ву: «УстӀири гатӀабхъу гъван мурчвануб гъабхъну?»
- 18 Гъадму гъвандиина ахъу гъарсар парчйир хъиди, хъа думу гъван шил'ина абхъиш, чархъиди.
- 19 Жугъдарин ахъюну малӀйирна аьлимар Исайи ктибту тахалус чпикан вуйибдин гъаври ахъру. Дурари гъадмуган, Иса йикӀбан бадали, саб багъна абгури гъахъну, хъа халкъдихъан гучӀуйи.
- 20 Хъасин Дугъ'ин ул алди гъитру, Дугъахъ футнакрар хъитру. Дурари, чпи зиълан дугъриди улупури, Дугъу гъапи гафарикан багъна дапӀну, хъасин Иса гъюкумдарин хилиз тувбан бадали, чарйир агуз хъюгъру.
- 21 Сабан дурари Исайихъан гъерхру: – Мялим! Учуз Уву гъякъ кӀурайиб ва аьгъювалар улупурайиб, гъич сарин машназ дилигди инсанар Аллагъдин дугъри рякъюъ тӀаърайиб аьгъячуз.
- 22 Учуз йип: Учү Римдин паччагъдиз налук тувуз хай шулин, дарш шулдарин?

- 23 Исайи дурарин амалдарвалин гъаври ахъну, гъапи:
- 24 – Узуз пул улупай: мидик шлин шикилна ччвур ка? Дурари: «Рим паччагъдин» – пну, жаваб тувру.
- 25 Дугъу дурариз кІуру: – Гъаци вуйиган, паччагъдинуб паччагъдиз, хъа Аллагъдинуб Аллагъдиз тувай.
- 26 Гъамци халкъдин улихъ, Исайин гафариъ гъякъсузвал абгуз даршиди, Дугъан жавабниин мюгътал духъну, дурар ккебехъу.
- 27 Гъадму вахтна гъачІидар чІиви шлуб дар кІурайи саддукъириккан сакъюдари дуфну гъерхру:
- 28 – Мялим! Мусайи учуз, эгер хпир айи чве веледар даршиди гъачІиш, гъадгъан хпир тмуну чвуччву гъадагъну, чан чвуччвун тум арайиз дубхъну ккунду, кІури дибикІна.
- 29 Ургур чве гъахъну: сарпир, хпир духну, велед даршиди гъакІну.
- 30 Гъадму хпир кюрпи чвуччву чаз дитну, хъа гъадмура велед даршиди гъакІну.
- 31 Думу хпир шубурпири, хъасин – вари ургрид чвйирира чпиз дитри, велед даршиди, вари чвйир гъийихну.
- 32 Аьхирки гъадму дишагълира гъакІну.
- 33 Гъаци вуйиган, гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думу шлин хпир хьиди? Ургрид чвйиризра думу швуваз гъушнйи аьхир!
- 34 Исайи дурариз жаваб вуди гъапи: – Гъамус яшамиш шулайи гъаму аьсрин веледари швушвар хура ва швуваз гъягъюра.
- 35 Хъа ккудудубкІру уьмриз гъачІихъан чІиви хъуз лайикъ вуйидари душваъ я швушвар хурдар, я швуваз гъягъюрдар.
- 36 Дурарихъан сарун йикІузра хьидар, фицики дурар малайикарси ву. Хъа дурар чІиви хъувалиинди Аллагъдин веледар ву.

- 37 Хъа гъийихдар чИви хъуб дугъридан гъякъ вуйивал Мусайира улупураки: учв зазран рукнахъ хъайиган Агъайиз «Ибрагъимдин Аллагъ, Исакъдин Аллагъ ва Якъубдин Аллагъ» гъапнийики.
- 38 Аллагъ дийихнайидарин ваъ, хъа чИвидарин Аллагъ ву, фицики дугъандар вари чИвидар ву.
- 39 Мидиз алимарикан бязидари гъапну: – Мялим! Уву дурариз ужуди гъапунва.
- 40 Сарун сарира Исайихъан гъич сабдиканра гъерхуз кIубанвал гъапIундар.
- 41 Хъа Исайи дурариз кIуру: – Гъаз Месигъ Давудгъярин Бай ву кIура?
- 42 Чав Давудри Мяълийирин китабдиъ кIура: «Аллагъди йиз Агъайиз гъапну: Узу Яв душмнар, духну, Яв ликарикк дахъайизкъан, Йиз арччул гъвалахъ деъ».
- 44 Давудри Дугъаз Агъа кIура, гъаци вуйиган Думу дугъан Бай фици хъидихъа?
- 45 Вари халкъ хъпехъурайиган, Исайи Чан ученикариз кIуру:
- 46 – Ярхи палтар алди лицу къанунчйирихъан ихтият йихъай. Дурариз чпин тяриф апIури, халкъар уч шлушвариъ чпи тебрик апIури ккунду, мистариъ ва ипIру-убхърушвариъ варитIан гъюрматлу йишвариин деуз ккунитар ву. Дурари ачIни хпарин хулар тадагъну хътитIуру, къюб маш гъяди гъудгнар апIуру. Дурариз варитIан яман жаза хъибди.

Лука 21

- 1 Къяляхъ илдициган, Исайиз Аллагъдин хулан хазнайиъ садакъйир иврайи девлетлуйир рякъюру.
- 2 Дугъаз гъацира къюб шигъи дирчу сар касиб ачIни хпирра рякъюру.
- 3 Гъадмуган Исайи кIуру: – Гъякъди кIуразачвуз, гъаму ачIни дишагълийи вардаритIан гизаф дивну,

- 4 Фицики миди вуйидари садакыйир уьлдюгънайивалиан артухъ вуйибдикан дивну, хъа дугъу чан касибвалиан чаз айи-адруб вари дивну.
- 5 Ученикарикан сакьюдари: «Аллагъдин хал фукъан уччу гъванарихъди ва багъишарихъди фукъан ужуди дабалгнадаринхъа!» гъапиган, Исайи гъамци кІуру:
- 6 – Гъацдар йигъар гъидики, учвуз рябкъюрарайишваъ гъван гъвандиин гъубзидар, вари даргъиди.
- 7 Хъа Дугъхъан гъерхру: – Я Мялим! Дици фила хъибди? Мици шлу вахт фициб лишниинди аьгъю хъибди?
- 8 Исайи гъапи: – Уччу алдатмиш апІуз мигъитанай, фицики гизафдар Йиз ччвурнаккъди, «Месигъ вуза» кІури, вая «Месигъ гъюру вахт улубкъна» кІури, гъиди. Вара-вара дурарихъди мягъянай.
- 9 Учвуз дявйириканна гъалабулугъарикан гъеебхъиган, гучІ мапІанай, фицики дурар вари улихъ хъуз ккайи ляхнар ву, хъа му сабан аьхир дар.
- 10 Хъана Исайи ученикариз гъапи: – Халкъ халкъдиин ва паччагълугъ паччагълугъдиин алархъиди.
- 11 Жюрбежюр йишвариъ зурбади жилар тІурччвиди, гаш’вал ва уьзрар ахъди, завариан гучІ шлу гъядисйир хъиди ва зурба аьламатнан лишнар гъиди.
- 12 Вари гъамрар хъайиз, уччу дисбан бадали, ичв къяляхъ хъергди. Узу себеб духъну, мажлисариъ ичв диван апІиди, уччу дустгъариъ итди, паччгъаринна гъюкумдрарин улихъ учвухъ жаваб тувуз гъитди.
- 13 Уччу Йиз шагъидар хъидичва.
- 14 Гъаци вуйиган, Узхъанди уччу фициб жаваб тувруш, дидкан улихъмиди фикир мапІанай,
- 15 фицики учвуз къаршу дийигъуз вая уччу батІул апІуз гъич сарихъанра даршлуси гафар ва акъюллувал Узу тувдизачвуз.

- 16 Гъацира абйир-бабари, чвйирина мирасари ва дустари учву масу тувди, учвкан саспидар йивну йихиди.
- 17 Йиз ученикар хъпаз лигну, учву варидариз даккун хьиди.
- 18 Хъа ичв кІуллан гъич саб чІаркъан алдабхъидар.
- 19 Ичв сабур апІувалиинди ичв рюгъ-юкІв уърхидичва.
- 20 Ерусалим къушмари къялаъ тІапІну гъябкъиган, абгъю йибхъайки, думу ккадабхъуз багахъ дубхъна.
- 21 Гъадмуган Ягъудия уълкейиъ айидар дагълариз гъергри, фуж шагъриъ ади гъашиш, дид'ан удучІври, хъа фуж шагърин аътрафарихъ хъади гъашиш, дидиъ удручІври.
- 22 Гъаз гъапиш му йигъар жаза гъадабтІру йигъар хьиди ва вари дибикІнайиб гъадмуган тамам хьибди.
- 23 Гъагъдиъ айидаринна нанайихъ бицІидар хъайидарин гъадму йигъари гъял пис хьибди! Аллагъдин хъял гъаму халкъдиин алабхъиди.
- 24 Гизафдар ханжлин мурзнахъан йихиди ва гизафдар жара халкъарин йисирвалиъ хьиди. Хъа Ерусалим жара халкъари, чпин деврар ккудукІайиз, ликриккан апІури хьибди.
- 25 Хъа ригъдиин, вазлиин ва хядариин аьламатнан лишнар хьиди. Жилиин гъюлерин сесерихъан ва ирикъуваларихъан халкъариз аьжуввал ва гъалабулугъ хьибди.
- 26 Инсанар гучІбаан ва дюн'яйиина гъюз ккайи бедбахтвалариз ккилигувалиан зяйиф хьиди, гъаз гъапиш завар ккадаршвиди.
- 27 Хъа гъадмуган дурариз къувват ва зурба гъяйбат хъади дифриинди гъюрайи Инсаниятдин Бай рякъиди.
- 28 Гъамрар вари кІулиз удучІвуз хъюгъиган, гучІ мапІанай ва ичв кІулар за апІинай, фицики гъадмуган учву азад апІру вахт хъубкъра.
- 29 Хъасин Исайи дурариз тахалус ктибтуру: – Инжирин ва миди вуйи вари гъарариз лигай:

- 30 дурари кІаж адабшвурайиган, учвуз, му дябкѣну, хѣад багахъ шулайиб аьгъю шулучвуз.
- 31 Гѣаци учвузра, гѣамрар гѣяркѣган, Аллагѣдин Паччагѣлугѣ багахъ дубхѣнайивал аьгъю апІинай.
- 32 Гѣякѣ кІуразачвуз: му вари улубкѣайиз гѣамусдин насил гѣубзди.
- 33 Заварна жилар ккадахѣиди, хѣа Йиз гафар дургидар.
- 34 Учв'ин гѣадму йигѣ хабарсузди улубкѣбан бадали, убхѣбиинди, ичкивалиинди ва яшайишдин гѣайгѣушнариинди ичв юкІвар тѣмягѣвалиѣ адрахѣбаз ихтият йихѣай,
- 35 фицики му жилиин яшамиш шулайи вардариин якѣинди улубкѣиди.
- 36 Гѣаци вуйиган гѣарсаб вахтна уягѣди гѣузай, гѣюзимбу вари завалариккан ккадархѣруси, ккарагури йихѣай ва Инсаниятдин Балин улихѣ дийигѣуз шлуганси гѣузай.
- 37 Йигѣар Исайи Аллагѣдин хулаѣ аьгѣювалар улупури, хѣа йишвар, кІуруш, дилин удучІвурѣ, Елион дагѣдиин адауйи.
- 38 Вари халкѣ гвачІнин Аллагѣдин хулаз Исайихѣ хѣпехѣуз гѣюри гѣахѣну.

Лука 22

- 1 ЛичІван лавшар итІру Пасха кІуру машквар багахъ шулайи.
- 2 Аьхю маллйирѣина кѣанунчйѣри Иса йикІуз чарйир агурайи, аммаки дурариз халкѣдихѣан гучІурайи.
- 3 Хѣа Исайин йицІикѣюр ученикдикан сарѣѣ, Искарѣот лакІам хѣайи Ягѣудайѣѣ, иблис убчІврѣ.
- 4 Думу аьхю маллйѣрихѣна ва гѣаравларин аьхюдарѣхѣна, Иса фици дурарин хилиз тувруш, йикѣрар апІуз гѣягѣюру.
- 5 Дурар, шад духѣну, дугѣаз пул тувуз рази шулу.

- 6 Ягьудайи гаф тувру: халкъ алдру йишваъ Иса дурарин хилиз тувуз гьулай вахт абгури шулу.
- 7 Лавшарин йигъ улубкьуру, ва гьадмуган Пасхайин ччил, гьурбан дапІну, дубккнун ккундийи.
- 8 Исайи Петрна Югьан: «Душну ухьуз пасхайин хураг гьязур апІнай», – дупну, гьаьру.
- 9 Дурари Дугьхьан гьерхру: – Учунан гьязур дапІну ккундувуз?
- 10 Дугьу дурариз кІуру: – Учунан шагьриъ учІвиган, шид айи гажин гьабхурайи сар кас гьахьдичвуз. Гьадгьан кьаляхьди душну, гьадму учІву хулаъ учІвай,
- 11 ва хулан эйсийиз йипай: «Мялимди гьерхра: „Узу ученикарихьди пасхайин хураг ипІру хал набши?““
- 12 Дугьу, учунан ккабалгнайи заан ахьу хал улупиди; хураг гьадушваъ гьязур апІнай.
- 13 Дурар гьушу, ва чпиз гьаписи дибихьну, пасхайин хураг гьязур гьапІу.
- 14 Хьа вахт гьабшиган, Чан вакиларра хьади, Иса, гьюн йивну, суфраийхь деънийи.
- 15 Исайи дурариз кІуру: – Узу аьзабнакк ккуркьайиз, учунан гьаму пасхайин хураг ипІуз гизаф юкІв хьайиз.
- 16 КІуразачвузки, сарун му пасхайин хураг, Аллагьдин Паччагьлугьдиъ гьязур дархьикьан гагьди, ипІидарза.
- 17 Зах гьадабгьну, Аллагьдиз чухсагьул дупну, Исайи кІуру: – Гьаму бисай ва ичв арайиъ пай апІнай,
- 18 кІуразачвуз: Узу сарун тІумтІарин му чяхир убхьидарза. Узу цІийи чяхир Аллагьдин Паччагьлугьдиъ убхьидиза.
- 19 Хьасин уьл гьадабгьну, Аллагьдиз чухсагьул дупну, думу гьудубтІуру ва, дурарихьна тувну, кІуру: – Му учвхьанди туврайи Йиз жан ву. Узу кІваин алаури, гьамци апІнай.

- 20 Ари гьамци, хябяхъдин хураг ипІбахъан, Исайи хъанара, зах дибисну, кІуру: – Му зах учвхъанди удубзурайи Йиз ифдиинди йитІурайи цІийи йикърар вуйиз.
- 21 Хъа магъа Узу масу тувуз ккайир Узухъди саб суфрайихъ деъна.
- 22 Инсаниятдин Бай Чаз улупнайиганси гъягъюра, вушра Думу масу туврайи касдин гъял пис хъибди!
- 23 Ученикари чиб-чпихъан, гьамци апІуз ккайир ухъкан фуж ву, кІури, гьерхру.
- 24 Дурарин арайиъ, чпикан фуж ахъюр вуш, гъюжатра абхънийи.
- 25 Исайи дурариз гъапи: – Паччгъари чпин халкъариин агъавал апІура, хъа халкъди, чпи хилиъ дучІюркънайидариз: «халкъдиз уж’вал апІрудар» кІура.
- 26 Учву дицдар дарчва: учвкан фуж ахъюр вуш, варитІан биціи гьуллугъчиси йихъ ва, гъюкумдарвал апІрур гъаравашси йихъ.
- 27 Фицики, фуж зиина ву: суфрайихъ гъюн йивну дахънайир, дарш дугъаз гьуллугъ апІурайир? Суфрайихъ дахънайир зиина даринхъа? Хъа Узу ичв арайиъ суфрайихъ гьуллугъ апІурайирси аза.
- 28 Учву гъарган Йиз вари дарвалариъ Узухъди гъахъунчва.
- 29 Узуз Йиз Адашди Паччагъвал фици табшурмиш гъапІнуш, гъаци Узура учвуз Паччагъвал табшурмиш апІураза.
- 30 Йиз Паччагълугъдиъ Йиз суфрайихъ ипІури-убхъидичва ва, тахтнийин деъну, Израилин йиціикъюб тухмин суд апІидичва.
- 31 Симон, я Симон! Магъа иблисдиз учву, сифккан дапІнайи дяхинна харукси, ужур-харжир жара дапІну ккунди а.
- 32 Хъа Узу, яв хъугъвал дурубгри пну, ккарагунза. Узухъна хътакиган, уву яв чвйирин хъугъувал мюгъкам апІин.
- 33 Дугъу Исайиз жаваб туву: – Я Агъа! Увухъди узу дустагъдизра, аьжалназра гъягъюз гъязур вуза.

- 34 Хъа Исайи дугъаз гъапи: – КІуразавуз, Петр, гъи даттли уьъйир дапІну ккудубкІайиз, Узу шубубан аьгъюр дарзуз пидива.
- 35 Исайи давам апІуру: – Узу учву я пул, я тавра, я шаламар хъадарди гъаьруган, учвуз фукІа гъудрубкІуб гъабхъунчвуз? Дурари: «Ваь» пну, жаваб тувру.
- 36 Исайи дурариз гъапи: – Хъа гъамус, шлиз пул аш, гъадму гъадабгъри, гъаци – таврара, хъа шлиз адарш, чан палтар масу тувну, ханжал гъадабгъри.
- 37 КІуразачвузки, Уз’ин гъамци дибикІнайибра улубкъиди: «къанунсузарикан вуди гъисаб апІиди». Гъацира Узкан фу дибикІнаш, дурар вари тамам хъиди, ва магъа аьхирихънара гъюра.
- 38 Дурари гъапи: – Я Агъа! Лиг, магъа мушваь къюб ханжал а. Исайи дурариз: «ЧІяаьн ву» кІуру.
- 39 Хъа хул’ан удучІвну, Иса, Чан аьдат вуйиганси, Елион дагъдиина гъягъюру. Дугъан къяляхъди ученикарра гъушнийи.
- 40 Йишв’ина гъафиган, Исайи дурариз гъапи: – Тямягъвалариь адрахъбан бадали ккарагай.
- 41 Хъа Учвра, душвхъан хил хъапІну гатІабхъру кІекІлин манзилиь къамкъариина ис духъну, гъамци ккарагуз хъюгъру:
- 42 – Адаш! Эгер Увуз ккундуш, Узхъан гъаму аьзабнан зах гъадабгъ! Вушра Йиз ният ваь, хъа Явуб гъит ибшри.
- 45 Ккарагбахъан ученикарихъна гъафиган, Исайиз дурар хажалатнаан даахнади рякъюру.
- 46 Ва дурариз кІуру: – Гъаз даахначва? Гъудужвну, тямягъвалариь адрахъбан бадали ккарагай.
- 47 Дугъу гъамци кІури имиди, адмийирин саб ахю гъварч гъюру. Дурарин улихъ йицікьюр ученикдикан сар Ягъуда хъади шулу. Думу Исайиз мак апІуз Дугъаз багахъ гъахъи.

- 48 Исайи дугъаз кІуру: – Ягъуда! Мак апІбиинди Инсаниятдин Бай масу тувранахъа?
- 49 Исайихъ хъайидариз, му гъял наанди илтІибкІураш дябкъну, Дугъаз кІуру: – Агъа! Ханжал йивидикІан?
- 50 Дурарикан сари жугъдарин ахю маллайн гъаравшиз йивну, арччул иб ктабтІуру.
- 51 Гъадмуган Исайи гъапи: «Гъибтай, чІяаьн ву!» ва лукІран ибак хил кучну, думу сагъ апІуру.
- 52 Учв дисуз дурнайи жугъдарин ахюну маллийриз, Аллагъдин хулан гъаравларин ахюдариз ва агъсакълариз Исайи гъапи: – Узу дисбан бадали, учву, гъачгъиинаси, ханжларна маргъар хъади удучІвначва!
- 53 Узу учвухъди гъар йигъан Аллагъдин хулаъ шуйза, учву Уз’ина хил за гъапІундайчва. Хъа гъамус, мучІушну гъюкум апІурайи вахт ичв вахт ву.
- 54 Иса, дидисну, жугъдарин ахюну маллайн хулаз хуру. Петр ярхла-ярхлади дугъан къяляхъди гъягъюру.
- 55 Гъяятдиъ уч духънайидар, цІа алапІну, вари сатІиди деиган, Петрра дурарин арайиъ деъру.
- 56 Сар гъараваш дишагълийи, думу цІихъ деънади дяркъну, дугъаз уччууйи дилигну, гъапи: – Гъамура Исайихъ хъайидарикан ву.
- 57 Амма Петри: «Узуз Думу аьгъюр дарзуз» дупну, кІул ккадабгъуру.
- 58 Саб биціи арайилан, Петр дяркъну, дугъаз сар жарарира: «Увура гъадрарикан вува», – кІуру. Петр, му касдизра: «Ваъ, дарза» пну, инкар шулу.
- 59 Саб сяаьткъан вахт улдубчІвиган, хъана сари ижмишнаан кІуру: – Якъин гъамура Исайихъ хъайир ву, фицики му Галилей уьлкейиан ву.
- 60 Хъа Петри думу касдиз кІуру: – Уву фу кІурашра, аьгъдарзуз. Дугъу му гафар кІури имиди, даттли уьйир гъапІу.

- 61 Гъадмуган Агъа, илдицну, Петрихъинди гъилигу, ва Петрин Агъайи чаз гъапи гъаму гафар кІваина гъюру: «Гъи даттли уьъйир дапІну ккудубкІайиз, шубубан Узу аьгъюр дарзуз пидива!»
- 62 Гъадмуган Петр, гъяятдиан удучІвну, дердлуди гъишу.
- 63 Иса дидиснайи адмийир, Дугъ'ин аьлхъюри, Дугъаз йивури гъахъну.
- 64 Дугъан улар гъеркри: «Увуз шли гъивнуш, йипа, эгер Уву пайгъамбар вуш!» кІури, йивури гъахъну.
- 65 Гъацира Исайиз хъанара жара аьрвалар апІури гъахъну.
- 66 Хъайигъан гвачІинган агъсакълар, жугъдарин аьхю маллійир ва къанунчійир уч духъну, Иса заан диванханайиз гъахуру.
- 67 Дугъхъан гъерхру: – Эгер Уву Месигъ вуш, йип учуз? Дугъу дурариз кІуру: – Узу учвуз гъапишра, хъугъидарчва;
- 68 Хъа Узу учвуз суал тувишра, Узуз жаваб тувидарчва;
- 69 Гъамусдихъантина Инсаниятдин Бай кьудратлу Аллагъдин арччул гъвалахъ деъди.
- 70 Хъа вардари Дугъаз кІуру: – Яна Уву Аллагъдин Бай вува, сарун? Исайи дурариз жаваб тувру: – Учву кІурайиси ву.
- 71 Дурари кІуруки: – Ухъуз сарун фициб шагъидвал лазим вухъа, фицики му гафар ухъуз Мугъан Чан мелзналан гъеерхъунхъуз!

Лука 23

- 1 Хъасин дурари, гъудужвну, Иса Пилатдихъна гъуху
- 2 ва Дугъак гъамцдар тахсрар кирчуз хъюгъю: – Мугъу, Чаз Месигъ, паччагъ кІури, халкъ рякъ'ан адаура, Римдин паччагъдиз налук тувуб дюз дар кІури, гъисаб апІура.
- 3 Пилатди Исайихъан гъерхру: – Уву «жугъдарин Паччагъ» вуна? Исайи жаваб вуди дугъаз кІуру: – Уву гъаци ву кІурава.

- 4 Пилатди жугьдарин аьхюну маллийриз ва халкъдиз гъапи: – Узуз Гъаму Касдик саб тахсирра бихъурадарзуз.
- 5 Амма дурари гужниинди алаурайи: – Дугъу Галилей уьлкейилан ккебгъну гъамина гъайиз, вари Ягъудия уьлке вуйибси, аьгъювалар улупури, халкъарин арайиь наразивал ипра.
- 6 Галилейикан деебхъну, Пилатди гьерху: – Му Галилейин агъали вуйинхъа?
- 7 Хъа Иса Гъироддин вилаятдиан вуйиб аьгъю гъабшиган, Пилатди Иса гъадму йигъари Ерусалимдиь айи Гъироддихъна гъаьру.
- 8 Иса гъяркъиган, Гъирод гизаф шад шулу. Дугъаз ухдитИан Думу рякъюз ккунди айи, гъаз гъапиш дугъаз Исайикан гизафдар деерхънайи ва Дугъкан саб аьламат рякъюз миж кади айир вуйи.
- 9 Гъиродди Исайиз гизаф суалар туври гъахъну, амма Дугъу саб жавабра тувундар.
- 10 Жугьдарин аьхюну маллийрина аьлимари, гъудужвну, гужниинди Иса тахсиркар апIурайи.
- 11 Гъиродна чан эскрар, Дугъ'ина аьрвалар хури, кялхъру. Исайиин пачгъаринсдар палтар алахъну, Пилатдихъна кьяляхъ гъаьру.
- 12 Ва гъадму йигъан Гъиродна Пилат дустар шулу; улихъди дурар чиб-чпихъди душманвалиь ади гъахънийи.
- 13 Пилатди, аьхюну маллийризна гъюкумдрариз ва халкъдиз дих дапIну,
- 14 гъапи: – Учву гъаму Кас, халкъ рякъ'ан адаурайирси гъисаб дапIну, узухъна гъахунчва. Хъа магъа, ичв улихъ ахтармиш дапIну, узуз гъаму Касдик учву кIуру саб тахсирра гъибихъундарзуз.
- 15 Ва Гъироддизра гъибихъундар, узу Му дугъахъна гъаунза ва Мугъак йикIбаз лайикълу вуйи саб тахсирра дибихънадар.
- 16 Гъаддиз, жаза тувну, Му деетидиза.

- 18 Гъадмуган вардари сабси чѳигъар апѳуз хъюгъру: – Дугъаз аьжал, хъа учухъна Варава деет.
- 19 Варава, шагъриѳ гъалабулугъ ипбаз ва адми йивну йикѳбаз лигну, душтагъдиѳ итнайир вуйи.
- 20 Пилатди хъанара, Иса деетуз ккунди, чан сес за апѳуру,
- 21 хъа дурари: «Хачрак карс, хачрак карс Думу!» – кѳури, чѳигъар апѳуйи.
- 22 Пилатди шубубпи ражари гъерхру: – Исайи фу чѳурувал дапѳнахъа? Узуз Мугъак йикѳбаз лайикълу вуйи саб тахсирра гъябкъюндарзуз, гъаци вуйиган, Мугъаз саб биѳѳи жаза тувну, деетидиза.
- 23 Амма мушв'ин уч духънайидари зарбди чѳигъар апѳури, Иса хачрак карсуб ккун апѳурайи, ва дурарин чѳигъар гъалиб шулу.
- 24 Пилатди гъадрари кѳуруси апѳуз гъял апѳуру:
- 25 Шагъриѳ гъалабулугъ ипбазна адми йикѳбаз лигну душтагъдиѳ итнайи Варав деетуру, хъа Иса дурарин ихтиярназ тувру.
- 26 Иса гъахуз хъюгъиган, рякъюѳ чан хутѳлиан гъюрайи сар Симон кѳуру Киринейин агъали гъахъру. Дурари, Иса карсру хач дугъан къял'ин иливну, думу гъабхуз гъитру.
- 27 Исайин къяляхъди гизаѳ адмийир ва Дугъахъ зарбди ишурайи дишагълийир гъягъюру.
- 28 Исайи, дурарихъинди илтѳикѳну, гъапи: – Ерусалимдин дишагълийир! Узухъ мишанай, хъа учвухъ ва ичв веледарихъ ишай.
- 29 Гъамци кѳуру йигъар гъюра: «велед даршлудар, биѳѳир дархъидар ва нана тутрувдар хушбахтаврар ву!»
- 30 Гъадмуган дагълариз: «уч'ина ахъай», хъа тепйириз: «учу элеркай» пуз хъюгъдичва,
- 31 адмийири ужур касдиз гъамцдар чѳуру ляхнар апѳурайган, дурари чѳуру касариз фицдар ляхнар апѳуйкѳан?

- 32 Исайихъди сатҠиди дариз зигбан бадали, кьор гъачагъра хурайи.
- 33 «Келле» кҠурушв’ина гъафиган, Иса ва гъачгъар, сар Исайин арччул, тмунур – гагул терефназди хачарик карсру.
- 34 Хъа му арайиъ эскрари, тупут ипри, Дугъан палтар пай апҠурайи.
- 35 Халкъ лигури дийигънайи. Дурарин гъякимдрар Дугъ’ин аьлхъюрайи: – Жарадар уьрхюри гъахъну, гъит Чав Учв уьрхри, эгер Думу Аллагъди кадагънайи Месигъ вуш.
- 36 Эскрарира, Исайиз люкънар апҠури, Дугъан багахъна гъюри, кҠвантҠарихъна сирке хуйи
- 37 ва гъамци кҠуйи: «Эгер Уву жугъдарин паччагъ вуш, Яв Уву уьрх».
- 38 Дугъан кҠулихъ «Му жугъдарин паччагъ ву» дибикҠнайиб кебхнийи.
- 39 Исайихъди дариз дизигнайи гъачгъарикан сари Дугъаз чҠуру гафар апҠурайи: – Эгер Уву Месигъ вуш, Увура, учура уьрх.
- 40 Тмунури чан юлдшиз кҠуру: – Увуз Аллагъдихъан гучҠ шуладарнуз, увузра гъациб жаза тувнайиган?
- 41 Ухъуз гъякъди жаза тувна, гъаз гъапиш ухъуз ихъ тахсариз лайикъ вуйиб гъурубкъунхъуз, хъа Мугъу саб чҠуру ляхинра гъапҠундар.
- 42 Хъа Исайиз кҠуру: – Уву Яв Паччагълугъдиз гъафиган, узу кҠваин апҠина, Иса!
- 43 Исайи дугъаз гъапи: – Гъякъди кҠуразавуз, гъи Узухъди женнетдиъ хъидива.
- 44 Лисундин вахт вуйи. Сабпну вари уьлкейиин сьаьт шубубдизкъан мучҠушин улубчҠвнийи.
- 45 Ригъдин акв хътабтҠу ва Аллагъдин хулаъ Гирамишвахъ гъибхнайи чарч гъацҠкъял’ансина гъячҠябгъю.
- 46 Исайи зарбди гъарай гъапҠу: – Адаш! Йиз рюгъ Яв ихтиярназ тувраза. Ва гъамци дупну, Дугъан нефес хътубтҠу.

- 47 Гъаму гъябкъю эскрарин юзбашийи, Аллагъдин ад за дапІну, гъапи: – Дугъриданна, гъаму Кас марццир вуйиштІан!
- 48 Гъаму тамашайиз лигуз уч духънайидар, душвахъ гъабшиб дябкъну, чпин мухрар убччвури, алдагъуру.
- 49 Иса аьгъюкъандар вари ва Дугъахъди гъахъи Галилей уьлкейианмина гъафи дишагълийир, ярхлаанси дийигъну, мидиз лигурайи.
- 50 Гъадму арайиь Юсуф кІуру сар гъяни ва гъякълу вуйи, заан диванханайин иштиракчи,
- 51 дидин къарарихъди рази дарши кас гъюру. Думу Аллагъдин Паччагъвализ ккилигурайи Ягъудия уьлкейин Аримафей кІуру шагъриан вуйи.
- 52 Пилатдихъна душну, дугъу Исайин беден чяхъна тувуб тІалаб гъапІнийи.
- 53 Дугъу Исайин беден хачракан кадабгъну, иригъян гъибиржну, гъарзуь дапІнайи ва гъелелиг фужкІа кивнадру накъвдиь ивру.
- 54 Жвуми йигъ вуйи, султ йигъ улубкъюз багахъ шулайи.
- 55 Исайихъди Галилей уьлкейиан гъафи дишагълийирра, накъвдихъна дуфну, Исайин беден фици ивнаш, лигуру.
- 56 Хъасин хулариз хътаку, дурари ици ниь хъайи аьтрарна ягъар гъязур гъапІу, хъа султ йигъан, Къанундиь улупнайиганси, дурар фаракъат гъахъи.

Лука 24

- 1 Чпи гъязур дапІнайи аьтрин ниь хъайи ягъарра хъади, элгъет йигъан, ахсрарихъди, гъадму дишагълийир хъана накъвдихъна гъягъюру.
- 2 Хъа дурариз майит айи хъарахъ гъипнайи гъван гъидипнади рябкъюру,
- 3 накъвдизди учІвиган, дурариз Агъа Исайин беден гъибихъундар.

- ⁴ Дурари, мид'ин мюгьтал духьну, фикрар ап'ури имиди, сабпну дурарин улихьна вац'рац'ар ап'ру палтар али кьор жви ачмиш шулу.
- ⁵ Дурари гуч'баан ис алахьдариз к'уру: – Учву ч'ивир гьач'идарин арайиь гьаз агурачва?
- ⁶ Думу мушваь адар. Думу ч'иви гьахьну. Дугьу, гьеле Галилей уьлкейиь имиди фици гьапнийиш, к'ваин ап'инай:
- ⁷ «Инсаниятдин Бай гунагькрарин хилиз тувди, дариз зигиди, хьа шубудпи йигьан ч'иви хьиди».
- ⁸ Гьадмуган Исайин му гафар дурарин к'ваина гьафи.
- ⁹ Кьяляхь хьтаку дишагьлийири (мурарин арайиь Магдалайиан вуйи Мар'ям, Югьанна, Якьубдин дада Мар'ям ва дурарихьди хьади гьаши жарадарра айи) мидкан йиц'исар ученикдиз ва миди вуйидариз хабар дебккру.
- ¹¹ Ученикари, му гафар ич'идарси гьисаб дап'ну, дурарихь хьугьундайи.
- ¹² Хьа Петр гьудужвну, жаргьну накьвдихьна гьушу ва душваь ис алахьну гьилигуриз кафнарт'ан гьяркьюндар ва, мид'ин мюгьтал духьну, кьяляхь хьтаку.
- ¹³ Гьадму йигьан ученикарикан кьор Ерусалимдихьан кьюб сьаьтнан рякьюн манзилнаь айи Эммаус к'уру гьулаз гьягьюрайи.
- ¹⁴ Дурарра Исайиин улукьу гьядисйирикан улхурайи.
- ¹⁵ Чиб-чпихьди улхури фикрар ап'урайи вахтна, багахь духьну, Исара дурарихьди гьягьюз хьюгью.
- ¹⁶ Чпин улар йит'найиси, дурариз Иса аьгью гьахьундар.
- ¹⁷ Дугьу дурарихьан гьерху: – Учву, рякьди фтикан улхурачва? Дурар пашманди дийигьу.
- ¹⁸ Дурарикан Клеоп к'уру сари Дугьаз жаваб туву: – Му йигьари Ерусалимдиь гьабшиб душваз гьафидарикан сар Уву вува аьгьдрур, дарин!

- 19 Исайи дурариз гъапи: – Фтикан? Дурари Исайиз кІуру: – Аллагъдин ва вари халкъдин улихъ, ляхнариъ ва гафнаъ къувватлу пайгъамбар вуйи Назаретдин Исайикан.
- 20 Думу жугъдарин маллйирина гьюкумдрари тахсиркар дапІну, хачрак карснудариз зигуз гъитну.
- 21 Хъа учу, Думу Израилин халкъ азад АпІрур ву кІури, умуд апІурайча, хъа гъамус, магъа шубуд йигъ ву гъамциб гъадиса дубхъну.
- 22 Хъа гъи ич дишагълийирикан сакъюдари учу мюгътал гъапІну: дурар гвачІнин ухди Исайин накъвдихъна гъушиган,
- 23 дурариз Дугъан беден гъибихъундар ва хъадакнудар гъафидари, Думу чІиви гъахъну кІури, хабар дебккрайи, гъаина гъафи малайикарра гъяркъюнчуд кІури, ктибтура.
- 24 Ичдарикан сакъюдар накъвдихъна гъушиган, дураризра гъадму дишагълийиригъ гъяркъдар гъяркъну, амма Дугъан беден гъябкъюндар.
- 25 Гъадмуган Исайи дурариз гъапи: – Агъ, пайгъамбрари гъапидарихъ хътругъру ахмакъар ва кІван кагъалсузар!
- 26 Месигъди гъацдар аъзабар гъизигъантІан, Думу Чан гъяйбатнаъ учІвидар, дупнадаринхъа?
- 27 Хъасин Исайи, Мусайилан ккебгъну, вари пайгъамбрари Чакан Гирами китабарихъ дидикІнайидарин гъякънаан дурар гъаври тІаъру.
- 28 Дурар чпи гъягъюрайи гъулаз багахъ гъашиган, Исайи Чаз дилинтина гъягъюз ккунди айиганси улупури гъахъну.
- 29 Хъа дурари Дугъаз гъапи: – Учухъди дерг, йигъ хябяхъ шула. Исара гъадму гъулаъ дурарихъди гъузру.
- 30 Дурарихъди суфрайихъ гъюн йивну деънайиган, Исайи, уъл гъадабгъну, Аллагъдиз баркаллагъ дупну, гъудубтІуру ва дурариз пай апІуру.

- 31 Гьадмуган дурарин улар ачмиш шулу ва дурариз Думу Иса вуйиб аьгью шулу, хъа Думу дурарин улариккан дургру.
- 32 Хъа дурари чпи-чпиз кІуру: – Дугъу рякъюъди ухъухъди улхруган ва Гирами китабарий дибикІнайибдин гъаврикк ккаъруган, ихъ юкІвар ургури гъахъундайинхъа?
- 33 Гъадму сьаьт гъудужвну, дурар Ерусалимдиз хътакуру ва йицІисар вакиларна имбудар сатІиди ади дихъуру.
- 34 Дурари: «Агъа дугъриданра чІиви гъахъну ва Симондиз ачмиш гъахъну», кІурайи.
- 35 Хъа мурарира, рякъюъ чпиин улуркъдар ва, уъл гъудубтІруган, чпиз Думу фици аьгью гъахънуш, ктитуру.
- 36 Мурар мидкан улхури имиди, Иса Учв дурарин арайиъ ачмиш шулу ва Дугъу: «Учвуз мясляьт ибшри!» кІуру.
- 37 Дурари, аьжайиб духъну ва гучІ кабхъну, чпиз рюгъ рябкъюра пну, хиял гъапІу.
- 38 Хъа Исайи дурариз гъапи: – Гъаз аьжайиб духъначва ва дицдар хиялар ичв юкІварий гъаз учІвра?
- 39 Йиз хиларизна ликариз лигай: Му Узу вуза, хил кучри ва лигури Узу ахтармиш апІинай, рюгъ жан хъайиб ва кІурбар айиб шулдар.
- 40 Гъамци дупну, Исайи дурариз чан хилар ва ликар улупуру.
- 41 Хъа дурар шадвалиан мегъел хътругъри ва мюгътал шули айиган, Дугъу дурариз гъапи: – Мушваъ фициб-вушра ипІруб аничв?
- 42 Дурари Исайихъна гъубжу балугъин пай гъачІабккуру.
- 43 Исайи, дурариз рябкъюри, ипІуру
- 44 ва кІуру: – Узу учвухъди хъимиди, учвуз гъаписи, Узкан Мусайин къанундиъ, Пайгъамбарин китабдиъ ва гъацира Мяълийирин китабдиъ дибикІнайиси, Йиз кІул’ина гъюз ккайидар вари тамам духъну ккундийи.

- 45 Гъадмуган Дугъу Гирами китабарийъ дибикІнайибдин гъаври ахъбан бадали, дурарин фагъум ачмиш апІуру.
- 46 Хъасин дурариз гъапи: – Гирами китабарийъ дибикІнаки, Месигъ аьзабарикк ккуркъди ва, дукІну, шубудпи йигъан чІиви хъиди
- 47 ва, вардари чпин гунгъар гардандиъ дисруси, Аллагъди чпилан хил алдабгъруси, Ерусалимдилан ккебгъну варишвариъ Йиз ччвурнахъан Ужувлан хабар рабгъиди.
- 48 Магъа гъаци хъузра гъабшибдин учву шагъидар вучва.
- 49 Хъа Узу Йиз Адашди учвуз тувурза дупнайиб гъамус тувдизачвуз. Учву, аьршариан учвухъна къувват рубкъайиз, Ерусалим шагъриъ гъузай.
- 50 Хъасин Исайи дурар шагъриан адаъну, Вифанияйихънакъан хъади гъюру ва, Чан хилар за дапІну, дурариз ужувлар ккун апІуру.
- 51 Дурариз ужувлар ккун апІури айи арайиъ, Иса, ученикарихъан гъудучІвурри, завуз за шулу.
- 52 Дурари, жилиина ахъну, Дугъаз икрам апІуру, хъасин зурба шадвалиинди Ерусалимдиз хътакуру
- 53 ва, гъаммишан Аллагъдин ад за апІури, Аллагъдин хулаъ гъузру.

Югъан

Югъан 1

- 1 Сифте Гаф айи, Гаф Аллагъдихъ хъайи, Гаф Аллагъ вуйи.
- 2 Думу сифте Аллагъдихъ хъайи.
- 3 Вари Гъадгъуланмина гъабхъну ва, Думу дарди, арайиз дуфнайибдик, фукIара арайиз гъафундар.
- 4 Уьмур Гъадгъаь а, ва гъадму уьмур инсаниятдиз акв ву.
- 5 Аквну мучIушнаь акв тувру ва мучIушнахъан акв ккабгъуз шулдар.
- 6 Аллагъди Ягъ'я кIуру ччвур али адми гъаьру.
- 7 Думу Акв улупуз, Акв Месигъ вуди, Гъадгъулантина вари хъугъбан бадали, гъаур вуйи.
- 8 Думу учв Акв дайи, амма Аквнан гъякънаан шагъидвал апIуз гъаьнайир вуйи.
- 9 Гъякъикъи Аквну му дюн'яйиз гъюру гъарсар касдиз аьгъювалар тувру.
- 10 Думу, Чав арайиз гъабхи му дюн'яйиз гъафну, хъа му дюн'яйиндариз Думу къабул гъахъундар.
- 11 Думу жвуандарихъна гъафну, хъа жвуандари Думу гъясбикк гъапIундар.
- 12 Учв къабул гъапIдариз ва Чан ччвур дибисну хъугъдариз Дугъу дурар Аллагъдин веледар хъувал багъиш гъапIну.
- 13 Дурар инсанарин ниятариинди, ясана адмийириз ккун гъабшиган бабкан шлудар дар. Думу веледар Аллагъдихъан ву.
- 14 Гаф Инсандиз илтIикIуру ва ухъухъди яшамиш шулу. Ухъуз Дугъан Аллагъвалин зурбавал ва къувват гъябкъюнхъуз, масанвали ва гъякъвали ацIнайидар – Дугъаз дурар, Адашдихъ хъайи сар Бай вуди хъпаз гъурукъну.

- 15 Дугъкан адмийириз Ягъ'яйи хабар дебккру: «Магъа Думу узу учвуз кІурайир: „Думу, йиз къяляхъди Гъюрайир, узутІан заан ву, гъаз гъапиш Думу узу хъайиз айир ву“».
- 16 Дугъан абцінайи ужувлиинди ухъуз ужувлахъди уж'вал гъабхъунхъуз.
- 17 Аллагъди ухъуз Къанун Мусайилантина тувну, хъа ужувларна гъякъвал Месигъ Исайиланмина гъафидар ву.
- 18 Зат саризра Аллагъ гъяркъюндар, Думу ухъуз анжагъ Аллагъди, хъайина-хътру сар Бали, гъарган Чан Адашдихъди хъайири, ачмиш гъапІну.
- 19 Магъа Ягъ'яйин шагъидвал. Жугъдари Ягъ'яйихъан, уву фуж вува, кІури, гъерхуз Ерусалимдиан чпин малйир ва левитар гъаиган,
- 20 Ягъ'яйи дурариз ачухъди жаваб тувру: «Месигъ Узу дарза».
- 21 – Хъа дици вуш, уву фуж вува? – гъерхру дурари. Уву Ил'яс вуна? – Ваъ. – Уву пайгъамбар вуна? – Ваъ.
- 22 – Хъа уву фуж вува? – давам апІуру гъерхувал дурари. – Учү гъаъдариз учү жаваб тувну ккунду. Уву фуж вуди гъисаб апІурава?
- 23 – Узу, Ишая пайгъамбри гъапиганси: «„Агъайиз рякъ диш апІинай!“ кІури, ичІи чюлиъ атІабгу дих вуза».
- 24 Гъадмуган фарисйири гъаънайидари
- 25 Ягъ'яйихъан гъерхру: «Хъа уву я Месигъ, я Ил'яс, ясана пайгъамбар даруган, уву халкъ гъаз штуан апІурава?»
- 26 – Узу учву штуан апІураза, – кІури, Ягъ'яйи дурариз жаваб тувру, – хъа ичв арайиъ Адми а. Думу учвуз аьгъдарчвуз.
- 27 Думу узутІан къанди гъюрашра, узу Дугъан шаламарин гъахмйир гъядарчузкъан лайикъ дарза.
- 28 Му вари Ягъ'яйи халкъ штуан апІури гъаши Ярдан нирин тмуну гъирагъдихъ хъайи Вифания кІурушваъ гъабхънийи.

- 29 Хъайигъан Ягъ'яйиз чахьинди гъюрайи Иса рякьюру ва кІуру: «Магъа, дюн'яйин гунгъар Чаина гъадагъуз ккайи Аллагъдин Агълиж гъюра.
- 30 Думу узу Чакан: „Думу йиз къяляхъди Гъюрайир узутІан заан ву, гъаз гъапиш Думу узу шайиз Айир ву“, – Гъапир ву.
- 31 Думу фуж вуш, узузра абгъдайзуз, амма узу, Месигъ Израилиз абгъю ишри пну, халкъ штуан апІуз дуфнайир вуза».
- 32 Ягъ'яйи гъацера гъапи: «Узузра Думу Месигъ вуйиб абгъдайзуз, хъа штуан апІуз узу Гъаури гъапунзуз:
- 33 „Шлиина-вуш Гирами Рюгъ ис шули рякьидивуз ва Гъадгъуин гъузди. Ари Гъадмунур хъиди Гирами Рюгънахъди адмийир цІийи Алаърур“. Узуз гъаци рякьюзра гъабкъюнзуз: Гирами Рюгъ луф жюрейинди Гъадгъуина абршариан гъафнийи.
- 34 Магъа узу адмийирин улихъ шагъидвал апІураза: Ари Гъадму ву Аллагъдин Бай».
- 35 Хъайигъанра Ягъ'я, чан къюр ученикра хъади, гъадушв'ин алди шулу.
- 36 Багхъантина гъярайи Иса дяркъну, Ягъ'яйи кІуру: – Лигай, магъа Аллагъдин Агълиж!
- 37 Дугъан му гафар гъеерхъу ученикар Исайин къяляхъди гъягъюру.
- 38 Иса къяляхъинди илтІикІуру ва, дурар дяркъну, гъерхру: – Фу ккундучвуз? – Я Рабби! (Му илтІибкІиган «Мялим» кІуру гаф ву.) Уву наан яшамиш шулава? – пну гъерхру дурари Исайихъан.
- 39 – Узухъди гъачай, ва учвуз рякьидичвуз, – гъапи Исайи. Дурар Исайихъди гъягъюру. Думу яшамиш шулайишв дяркъну, дурар хябяхъдиз Гъадгъахъ гъузру. Сяаьт юкъбарихъна вуйи.
- 40 Ягъ'яйин гафарихъ хъебехъну Исайихъди гъушу къюрискан сариз Андрей кІуйи, думу, чаз Петр кІури шлу Симондин чве вуйи.

- 41 Дугъу, гъадму сяаѳт чан чве Симон дагну, дугъаз кІуру: – Учуз Месигъ гъидихъунчуз! (Му илтІибкІиган «Христос» – «Аллагъдихъан вуйир» кІуру гаф ву.)
- 42 Андрейи думу Исайихъна хъади гъюру. Иса дугъаз дикъатлуди лигуру ва кІуру: – Уву Югъаннайин бай Симон вува. Увуз Кифа, яна Петр кІуру хъиди. (Жугъуд чІалниинди «Кифа» ва грек чІалниинди «Петрос» «Гъван» кІуру гаф ву.)
- 43 Хъайигъан Исайи Галилей уълкейиз гъягъюз къаст апІуру. Дугъаз Филип алахъуру: – Узухъди гъач! – кІуру дугъаз Исайи.
- 44 Филипра Вифсайдайиан – Андрейинна Петрин гъахи шагъриан – вуйи.
- 45 Филипди Нафанаил агуру ва кІуру: – Учуз, Мусайи чан Къанундиѳ шликан дибикІнаш ва пайгъамбрарира шликан дибикІнаш, Гъадму гъидихъунчуз. Думу Назарет шагъриан Юсуфдин бай Иса ву.
- 46 – Назаретдиан? Назаретдиан фукІа ужуб удубчІвур кІурана? – наразиди кІуру Нафанаили. – Гъач гъягъюхъа, ва уву лигара, – кІуру дугъаз Филипди.
- 47 Чахъна гъюрайи Нафанаил гъяркъиган, Исайи дугъкан гъамци кІуру: – Магъа, затра кучІал ва цІарувал ктру, чан дугъри израилжви.
- 48 – Увуз узу наънан аѳгъявуз? – гъерхру Нафанаили. – Узкан увуз Филипди ктибтайиз улихъна Узуз уву инжирин гъарикк гъяркъюнзуз, – пну, жаваб туву дугъаз Исайи.
- 49 – Агъа! Уву Аллагъдин Бай вува – Израилин Паччагъ! – гъевесниинди гъапи Нафанаили.
- 50 – Уву Узухъ гъаддиз хъугъунва, Узуз уву инжирин гъарикк гъяркъюнзуз гъапну кІури? Хъа увуз мутІан бегъем артухъ аьламатар рякъидивуз.

51 – Исайи давам апІуру: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: учвуз завар гъатІарццури ва Аллагъдин малайикар Инсаниятдин Бал’ина ис-за фици шулуш, рякъидичвуз.

Югъан 2

1 Къюд йигълан Галилей уълкейин Кана шагъриъ сумчир шулу. Душваъ Исайин дадара айи.

2 Сумчриз Исайиз ва Дугъан ученикаризра теклиф вуйи.

3 Хялари вари чяхир гъубхъиган, Исайин дадайи Дугъаз кІуру: – Мурарин чяхир имдар.

4 – Уву гъаз кІурава Узуз дици? – жаваб тувру дугъаз Исайи. – Йиз вахт мегъел улубкънадар.

5 – Дугъу фици гъапиш, гъаци апІинай, – гъапи Исайин дадайи кюмекчйириз.

6 Гъадушвахъ жугъдари чпин диндихъди жикІувалариз ишлетмиш апІури шлу йирхъуб гъвандин латар хъайи, дурарикан гъарубдиъ къюб-шубуб гаргун шид гъябгъюйи.

7 – Латар штухъди ацІай, – кІуру Исайи кюмекчйириз. Дурарира латар даргариккнакъан штухъди ацІру.

8 – Гъамус сацІиб шид удубзну, мярака кІули гъабхрурихъна гъайибхай, – гъапи Исайи.

9 Мярака кІули гъабхрури чяхриз илтІибкІнайи штук ниъ капІру. Дугъаз чяхир гъапІруб-вуш аьгъдайи, хъа кюмекчйириз аьгъяйи.

10 Мярака гъабхрури, жамраз дих дапІну, кІуру: – Адмийири хялариз сифте ужуб чяхир гъивру, хъасин вари пиян гъашиган, чІуруб хуру. Хъа уву ужубсиб чяхир гъамусдиз гъаз гъибтнава?

11 Му Исайи Галилей уълкейиъ айи Канайиъ улупу аьламатарикан сабпи аьламат вуйи. Гъамдиинди Дугъу Чан зурбавал улупнийи ва Дугъан ученикар Дугъахъ хъугънийи.

- 12 Гъамдихъан Иса Кафернагъум шагъриз гъягъюру. Дугъахъди Чан дада, чвйир ва ученикарра хъайи. Дурарин душваъ сякъюдар йигъар шулу.
- 13 Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайиган, Иса Ерусалим шагъриз гъягъюру.
- 14 Душваъ Аллагъдин хулан гъягъдиъ учлвиган, Дугъаз малар, марччар ва луфар масу туврайидар ва пулар гъюдохрударра рякъюру.
- 15 Исайи, тIурнаркан гъирмаж дапIну, дурар вари гъадушв'ан чпин малар-марччарра хъади утIурккуру, пул гъюдохрударин пулар даргъюру ва устлар ккитIикIуру.
- 16 Дугъу луфар масу туврайидариз гъапи: – Мурар милин дургин апIинай! Йиз Адашдин хал базариз миилтIибкIанай!
- 17 Гъаму вари гъабхъиган, Исайин ученикарин Гирами китабарик дидикIнайи гъамцдар гафар кIваина гъюру: «Яв Хулахъна вуйи ккунивали Узу цIаси ургиди».
- 18 Мушв'ин жугъдарин гъюкумдрар гъедергуру. – Увуз гъамцдар апIуз ихтияр айивал фициб аьламатниинди улупидива? – гъерхру дурари.
- 19 – Му Аллагъдиз ккарагру хал учву дабгъай, хъа Узу думу шубуд йигъан айитI дивурза, – дурариз жаваб вуди гъапи Исайи.
- 20 – Му Аллагъдин хал диври инсанар ягъчIвурна йирхъуд йисан гъилихну, хъа Уву шубуд йигъан дивдина?! – гъапи жугъдари.
- 21 Исайи Аллагъдин хулкан улхурайиб Чан бедендикан кIурайивал вуйи.
- 22 Иса, дукIну, шубудпи йигъан чIиви гъашиган, Дугъу гъамдикан дупнайи гафар Дугъан ученикарин кIваина гъафнийи, ва дурар Гирами китабарихъ ва Исайихъ хъугънийи.
- 23 Иса Ерусалимдиъ Пасхайин машквраъ айи вахтна, Дугъу улупу аьламатар дяркъну, гизафдар Дугъахъ хъугънийи.
- 24 Хъа Учв, Иса, саринна ихтибарнаъ учлвдайи, гъаз гъапиш Дугъаз инсанар ужуди аьгъайи.

25 Исайиз адмийирин хасиятарикан шли-вуш ктитувал лазим дайи, фицики Дугъаз гьарсар касдин кІваъ айиб аьгъяйи.

Югъан 3

1 Фарисйирин арайиъ жугъдарин гъакимарикан сар Никодим кІурур айи.

2 Йишвну Исайихъна дуфну, дугъу кІуру: – Мялим! Учуз уву Аллагъдихъан дуфнайи Мялим вуйиб аьгъячуз, фицики Уву апІрусдар аьламатар, эгер Аллагъ Увухъди хътайиш, сарихъанра апІуз даршлийи.

3 Исайи дугъаз жаваб вуди кІуру: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: анжагъ учв цІийикІултІан бабкан гъаширихъантІан Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз хъибдар.

4 – Ахю адмийихъан хъана бабкан хъуз фици шулухъа? Думу, сабансана чан дадайин фуниъ учІвну, хъана бабкан даршулда? – кІуру Дугъаз Никодимди.

5 Исайи дугъаз жаваб туву: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: фуж штуан ва Гирами Рюгънахъан цІийикІултІан бабкан дархъиш, дицирихъан Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвуз хъибдар.

6 Бедендикан бабкан шлуб беден ву. Анжагъ Гирами Рюгънакан рюгътІан бабкан шулдар.

7 Узу увуз: учву цІийикІултІан бабкан духъну ккунду, гъапну кІури, мюгътал махъанай.

8 МикІ ккунишвахъинди хъивру. Увуз дидин сес ебхъурувуз, хъа думу наанди ва наънан хъивраш, аьгъю шулдарвуз. Гирами Рюгънакан бабкан гъаширра, ари гъаци ву.

9 – Дици фици хъуз мумкин ву? – пну, гъерху Никодимди.

10 – Уву Израилин мялим вуди, гъамцдар шей'арикан аьгъдарнуз? – жаваб тувру дугъаз Исайи. –

- 11 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: Учү кІурача Учүз аьгъюбдиан ва шагьидвал апІурача гъябкъюбдикан. Хъа учву Учү шагьидвал апІурайибдихъ хъугърадарчва.
- 12 Эгер Узу учвуз му дюн'яйинубдикан кІурайиган учву хъугърадарш, хъа аьршаринубдикан гъапиш, фици хъугъдичвахъа?
- 13 Гъич саркъана аьршариз за гъахъундар, гъадушв'ан жилиина ГъафиртІан – Инсаниятдин БайтІан гъайри.
- 14 ИчІи чюлиъ Мусайи фици битІ ягъалди гакІвлик кибтІну дебккнуш, гъаци Инсаниятдин Байра хамхрик карснү хъиди,
- 15 Дугъахъ хъугъу гъарсариз зат ккудудубкІру уьмур хъпан бадали.
- 16 Аллагъдиз дюн'я гъаци ккун гъабхънуки, Дугъу Чан айи-адру сар багъри Бай, Дугъахъ хъугъну, гъарсар кас дукІну даришри, хъа зат ккудудубкІру уьмур ибшри пнү, гъаьну гъурбан гъапІнү.
- 17 Аллагъди Чан Бай дюн'яйиз, дидин диван апІуз ваъ, хъа Гъадгъулантина дюн'я дюбхнү хъуз гъаьнү.
- 18 Дугъахъ хъугънайирин диван апІидар, хъа фуж Дугъахъ хъугъундарш, сарун диван гъапІу мисал ву, гъаз гъапиш думу Аллагъдин багъри Балихъ хъугъундар.
- 19 Диван апІувал гъаддиъ аки, дюн'яйиз акв гъафнү, хъа адмийириз аквтІан мучІушин артухъди ккун гъабхънү, гъаз гъапиш дурарин ляхнарра чІурудар ву.
- 20 Фицики чІуруб апІурайи гъарсар касдиз акв даккун шулу ва, чан чІуру ляхнар ашкар даришри пнү, думу аквнахъна гъягъюрдар.
- 21 Хъа гъякъвалиинди апІурр, чан ляхнар ашкарди хъуз, аквнахъна гъягъюру, гъаз гъапиш дугъан дурар Аллагъдиъди дапІнайидар ву.
- 22 Мидхъантина Иса, Чан ученикарра хъади, Ягъудия уьлкейин ругариина гъюру ва, душваъ гъадрарихъди яшамиш шули, дурар штуан апІури гъахънү.

- 23 Гъадму вахтна Ягъ'яра Салим кѳурушвахъ хъйи Энондиъ адмийир штуан апѳури шулу, гъаз гъапиш душваъ шид гизаф айи ва дина штуан хъуз хайлин халкъ гъюри гъахъну.
- 24 Му Ягъ'я дустагъдиъ итайиз гъабхъиб вуйи.
- 25 Гъадмуган Ягъ'яйин ученикарикан сакъюдари жугъдарихъди штуан хъпан гъякънаан гъюжат ккебгъру,
- 26 ва дурари Ягъ'яйихъна дѳну гъерхру: – Мялим, кѳваинди иминуз, увухъди Ярдан нирин тмуну гъирагъдихъ гъуркъу, уву Чакан ктибту Гъадму Кас? Магъа, Дугъу адмийир штуан апѳура ва Дугъахъна вари гъюра!
- 27 – Адмийихъан анжагъ чаз аършариан улупубтѳан апѳуз даршул, – пну, жаваб тувру Ягъ'яйи. –
- 28 Узу учвуз: „Узу Месигъ дарза, хъа узу Аллагъди Дугъаз рякъ ккабалгуз гъаънайир вуза“, – гъапибдин шагъидар вучва.
- 29 Швушв анжагъ швушв хурайириз ву, хъа дугъахъ хъебехъну, дугъу гъапиб апѳурайир швушв хурайирин дуст ву. Швушв хурайирин дих кубкѳиган, шад шулу: узура гъаци шадвали аѳназу.
- 30 Фицики Дугъан ад машгъур ва ахъю дубхъну ккунду, хъа йизуб – ѳиб шула ва ахърихъна гъюра.
- 31 Аършариан Гъафир гъаму дюн'яйиин алидартѳан зина ву, хъа му дюн'яйиин алидар гъаму дюн'яйиндартѳан дар, ва дурар му дюн'яйиин ляхнарикантиан улхурира шулдар. Аършариан Гъафир варитѳан заан ву.
- 32 Дугъу Чаз гъеебхъубдикан ва гъябкъюбдикан кѳура, аммаки адмийири Дугъан шагъидвал къабул апѳурадар.
- 33 Дугъан гафар къабул апѳурайир гъякъ Аллагъ вуйивалихъ хъугъра.
- 34 Фицики Аллагъди Гъаънайир Аллагъдин гафариинди улхура, гъаз гъапиш Аллагъди Дугъаз бегъем Гирами Рюгъ тувна.

35 Адашдиз Чан Бай масанди ву ва гьаддиз варибдиин гьюкум Дугъан хилиз тувна.

36 Аллагъдин Балихъ хьугънайириз зат ккудудубкІру уьмур хьибди, хъа Дугъахъ хьтругъуриз дициб уьмур рябкъидар ва дицириин гьаммишандиз Аллагъдин хъял хьибди.

Югъан 4

1 Фарисйириз Ягъ'яйизтІан Исайиз артухъди ученикар ва штуан хьуз гьюрудар айибдикан аьгъю шулу. Гьякьикъатдиъ адмийир Исайи Чав ваъ, хъа Дугъан ученикари штуан апІури гъахъну. Мидкан аьгъю гъабшиган, Ягъудия уьлке гьибтну, Агъа хъана Галилей уьлкейиз гьягъюру.

4 Дугъан рякъ Самария юрднаантина вуйи.

5 Ва магъа Иса Самарияйиъ айи Сихар кІуру шагъриз гъюру. Думу шагъур Якъубди чан Юсуф кІуру бализ бахиш гъапІу хутІлин багахъ хъайи.

6 Душваъ Якъубдин гъуйи айи. Рякъюъ эргу Иса гъадму гъуйдихъ деъру. Вахт лисухъна вуйи.

7 Дина штуз Самарияйиан сар дишагъли гъюру. – Узуз убхъруб чава, – кІуру дугъаз Исайи.

8 Дугъан ученикар шагъриз ипІруб гъадабгъуз душнайи.

9 – Уву, жугъудри узхъан, Самарияйиан вуйирихъан, убхъуз ужуб фици ча кІурава? – гьерху Дугъхъан жаваб вуди дишагълийи. Фицики жугъдар самариялуйирихъди албагну адайи.

10 Исайи жаваб туву: – Эгер увуз, Аллагъди адмийириз фу тувруш, аьгъяйиш ва, «Узуз убхъруб чава» КІурайир Фуж вуш, аьгъяйиш, уву Узхъан шид ккун апІидийва ва Узу увуз чІиви шид тувдийза.

11 – Я ахъю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Увухъ гьич бедрекъан хьадарвухъ, хъа гъуйи деринуб ву. Хъа Уву дициб шид наънан гъадабгъидийва?

- 12 Уву учуз му гъуйи туву ва дид'ан чавра, чан баярина мал-къарайира шид убхъури гъаши ич аба ЯкъубтІан заанур вунахъа?
- 13 Исайи жаваб тувру: – Му шид убхъру гъарсар касдиз цїиб арайилан хъанара убхъуз ккун хъибди.
- 14 Хъа узу шид тувну гъубхъур сану гъич зат харгидар. Гъаз гъапиш Узу дугъаз туву шид зат ккудудубкІру уьмур тувру яшайишдин булагъдиз илтїибкІиди.
- 15 – Я ахю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Узуз сарун затра шид ккун даршлуганси ва мина дидиз дяргъруганси гъадму шид чава!
- 16 Душну яв жилирра гъамина хъади гъач, – кІуру Исайи.
- 17 – Узухъ жилир хътарзухъ, – гъапи дишагълийи. – Уву, жилир хътарзухъ кІури, дюзди гъапива, – кІуру Исайи дугъаз. –
- 18 Фицики уву хъуб ражари швувахъ гъахъунва, хъа гъамусяаьтди увухъ хъайир яв жилир дар. Уву дюз гъапунва.
- 19 – Я ахю кас! – кІуру Дугъаз дишагълийи, – Уву пайгъамбар вуди рякъюразуз.
- 20 Ич абйир гъатму дагъдиина икрамназ гъюри гъахъну, хъа учву, жугъдари, кІурачва, икрам апІуз анжагъ ЕрусалимдизтІан душну ккундар.
- 21 Исайи дугъаз кІуру: – Хъугъ Узухъ, дишагъли, гъамус учву я му дагъдиин, я Ерусалимдиъ ихъ Адашдиз икрам апІидарчва – гъациб вахт улубкъура.
- 22 Учвуз, самариялуйириз, учву фтиз икрам апІурашра, аьгъдарчвуз. Хъа учуз, жугъдариз, учу фтиз икрам апІураш, аьгъячуз, фицики уьрхювал жугъдарихъанмина гъибди.
- 23 Хъа гъациб вахт улубкъидики, ва думу улубкъузра улубкъна, халис икрам апІрудари Адашдиз рюгънииндина гъякъвалиинди икрам апІиди. Ихъ Адашди, иллагъки, гъамцдар икрам апІрудар агура.

- 24 Аллагъ Рюгъ ву ва гъаддиз Дугъаз икрам апІрудари рюгънииндина гъякъвалиинди Дугъаз икрам дапІну ккунду.
- 25 – Месигъ дуфну ккуниваликан узуз абгъязуз, – гъапи дишагълийи. – Думу гъафиган, Дугъу учуз варибдикан ктибтиди.
- 26 – Гъадму уву кІурайи Адми увухъди улхура. Узу вуза Месигъ, – кІуру Исайи.
- 27 Гъадму арайиъ Исайин ученикар гъюру ва, Дугъу дишагълийихъди гафар апІури дябкъну, дурар мюгътал шулу. Амма сарира Дугъхъан, фу ккунди аш, вая дугъахъди гафар гъаз апІураш, гъерхундайи.
- 28 Дишагълийи чан шид айи гвар гъибтну, шагъриз хъадакнуну, адмийириз кІуру:
- 29 – Узухъди гъачай ва узу йиз уъмриъ гъапІу вари ляхнарикан ктитуну Касдиз лигай. Мумкин ву Думу Месигъ хъузра?
- 30 Дурар шагъриан удучІвну, Гъадгъахъна гъягъюру.
- 31 Хъа му вахтна ученикари Исайикан: – Я Мялим, фукІа ипІина, – кІури, тІалаб апІурайи.
- 32 – Узухъ гъациб хураг хъазухъки! Дидкан учвуз абгъю хъузра абгъдарчвуз, – гъапи Дугъу.
- 33 Гъадмуган ученикари чиб-чпихъан гъерхру: «Белки Дугъаз ипІруб шликІа гъабхнушул-гъа?»
- 34 Исайи дурариз кІуру: – Йиз хураг Узуну Гъаурин ният тамам апІуб ва Дугъан ляхин ккудубкІуб вуйиз.
- 35 ХутІил убзури, учву кІури шулчва: «Юкъуб вазсана – ва иганра хъубкъди». Хъа магъа Узуну учвуз кІураза: улар арццай ва хутІлариз лигай – дурар ургуз хъуркъна.
- 36 Убгурайири гъамустІанра чан гъякъи гъадабгъура ва зат ккудудубкІуру уъмриз бегъер уч апІура, гъубзурра ва гъубгурра – къюридра сабси шад хъпан бадали.

- 37 «Сари убзуру, тмунури ккадабцІуру» кІуру мисал гьамци вуйиган гьякъ ву.
- 38 Узу гьабразачву, учву убгбан бадали, учву зегьмет дизригушваз. Жарадари зегьмет гьизигну, хъа учву дурарин зегьметнан бегьер уч апІурачва.
- 39 Му шагъриан вуйи самариялуйириккан гизафдар Исайихъ хьугъру, фицики му дишагълийи Дугъкан дурариз дупнайи: «Дугъу йиз уьмриъ узу гьапІу вари ляхнариккан ктибтунзуз».
- 40 Самариялуйири, Исайихъна дүфну, Думу чпихъ гьузузб тІалаб апІуру. Ва Думу дурарихъди кьюд йигъан гьузуру.
- 41 Исайи дурариз гьапІу ктитбариинди Дугъахъ хъанара гизафдар хьугънийи.
- 42 Дурари думу дишагълийиз кІуру: «Сифте учу Исайихъ яв гафариз дилигну хьугъунча. Хъа гьамус Дугъахъ учу ич-уч'инди хьебехъну хьугърача, ва абгъячуз: Думу дугъриданра дюн'я уьрхру Месигъ ву».
- 43 Кьюд йигълан Иса, дилин удучІвну, Галилей уьлкейиз гьягъюру,
- 44 фицики Дугъу Чав мидиз улихъна гьапнийи: «чан ватандиъ пайгъамбрин гьюрмат даршул».
- 45 Галилейиз гьафиган, душван агълари Иса хуш'валиинди къабул апІуру, гьаз гьапиш Ерусалимдиз Пасхайин машквраз гьушиган, дурариз Дугъу гьапкьандар вари дяркънайи, фицики дурарра гьадму машквраъ айи.
- 46 Иса хъана Чав шид чяхриз илтІибкІу Кана кІуру Галилей уьлкейин шагъриз гьягъюру. Гьадму вахтна Кафернагъум шагъриъ паччагъдин гьякимдрарикан сар яшамиш шулайи ва дугъан бай яманди иццурайи.
- 47 Иса Ягъудия уьлкейиан Галилейиз дүфнайибдикан деебхъну, думу Дугъахъна гьюру ва, чан йикІуру гьялнаъ айи бай сагъ апІуз Кафернагъумдиз гьач, кІури, Исайиз миннатар апІуру.

- 48 – Учвкан саркъан, аьламатар ва аьжайиб лишнар дярякъкъан гагъди, хьугъуз ккайидар дарчва! – гъапи дугъаз Исайи.
- 49 – Я аьхю кас! Йиз бай йикIайиз гъача! – кIури, паччагъдин гъакимдар Дугъаз хъана ккарагуру.
- 50 – Хулаз гъарах, яв бай яшамиш шули гъузди, – кIуру Исайира. Ва му адми Исайин гафарихъ хьугъру ва рякъюъ учIвру.
- 51 Рякъюъ дугъаз чан гъуллугъчйир алахъуру ва дурари дугъаз: «Яв бай сагъ гъахъну», кIуру.
- 52 Дугъу дурарихъан: «Бализ филаси рягъят гъабхъну?» – пну, гъерхру. «Накъ лисхъан дугълан убцрушин алдабхъну», – гъапи дурари.
- 53 Мушв'ин балин адашдиз, чан бай Исайи: «Яв бай яшамиш шули гъузди», гъапи вахтна сагъ гъашиб аьгъю шулу, ва дугъан вари хуландар Исайихъ хьугънийи.
- 54 Му Ягъудияйиан Галилейиз гъафихъан Исайи улупу къюбпи аьламат вуйи.

Югъан 5

- 1 Дидхъан саб цIиб вахтналан жугъдарин машквар улубкъуру ва Иса Ерусалимдиз гъягъюру.
- 2 Ерусалимдиъ Марччарин латар кIурушвахъ, жугъуд чIалниинди «Вифезда» (Рягъимлувалин хал) кIуру саб кахъру гъямам хъайи. Дидихъна элеркнайи гъвандин мурхълар ккудукънайи хьуб дегълиз гъюрайи.
- 3 Гъадму хьубиб дегълизарра ацIну фалиж кайидар ва майифдар ади шуйи. Дурар, фила шид ккибикъуз хьюгъруш, гъаддиз ккилигури шуйи.
- 4 Фицики Аллагъдин малайикди бязи вахтари, гъюри, шид ккибикъуйи ва, шид ккибикъхъан сифте вуди фуж учIвиш, гъадму, чак фициб уьзур кашра, сагъ шули гъахъну.
- 5 Мушваъ сумчIурна миржид йисан иццурайи сар кас айи.

- 6 Исайиз думу дахънади дяркъну ва хайлин вахтна иццурайиб аьгъяди, дугъхъан гьерхру: – Сагъ хьуз ккундунуз?
- 7 – Йиз аьхюр, – жаваб туву иццурайири, – ккун даршулин. Аммаки, шид ккибикъубси, штук кучІвуз узуз кюмек апІру адми шуладар. Хъа узу кучІвуз хьюгъиган, узутІан ухди душвак жарар кучІвнади шула.
- 8 – Гъудужвну, яв ахинра гъадабгъну, гъарах, – кІуру дугъаз Исайи.
- 9 Ва думу дишлади сагъ духъну, чан ахинра гъадабгъну, гъягъюру. Думу султ йигъ вуйи.
- 10 Гъаддиз жугъдарин гъюкумдрари сагъ гъаши касдиз кІуру: – Гъи султ йигъ ву, гъаддиз Къанундиинди ахин гъабхуз ихтияр адар!
- 11 – Узу сагъ гъапІури: «Ахин гъадабгъну гъарах», гъапунзуз, – гъапи дугъу.
- 12 – Хъа фуж ву думу Адми, увуз: «Ахин гъадабгъну, гъарах», гъапир? – гьерхру дурари.
- 13 Сагъ духънайириз, Думу фуж вуш, аьгъдаи, фицики гъадушваъ аьхючІвеъ халкъ ади, Иса гъадраригъ рякъюри имдаи.
- 14 Хъасин Исайи, гъадму кас Чаз Аллагъдин хулаъ алахъиган, дугъаз гъапи: – Магъа лиг, уву сагъ гъахъунва, сарун гунагъ ляхнар мапІан, даршиш митІан артухъ пис гъял хъибдияв.
- 15 Му касди гъамус душну, учв сагъ гъапІур Иса ву, кІури, жугъдарин гъюкумдрариз хабар дебккру.
- 16 Жугъдарин гъюкумдрар, Исайи му ляхин султ йигъан гъапІну кІури, Дугъахъ хъергуз хьюгъру.
- 17 Хъа Исайи дурариз жаваб тувру: – Йиз Адаш гъарган лихури шулу, Узура лихураза.
- 18 Жугъдарин гъюкумдрари Иса, неинки Дугъу султ йигъандин къайда гъючІюбгъну кІури, хъа гъацира, Аллагъдин Бай вуза, кІури, Учв

Аллагъдихъди барабар апІурайиган, айибтІан артухъ Думу йивну йикІуз чпин къаст ижми апІуру.

19 Исайи дурариз кІуруки: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: сабан Чан Адашди гъапІраш дярѣбкъкъан гагъди, Балхъан Чан-Чаинди фукІара апІуз шулдар. Адашди гъапІраш, Балира гъадму апІура.

20 Адашдиз Бай ккунду, ва Дугъу Чав апІурайидар вари Бализ улупура. Дугъу Бализ бегъем артухъ улупиди ва учву мегъел мюгътал хъуз ккимичва.

21 Адашди гъачІидар чІиви апІруси ва дурариз уьмур тувруси, гъаци Балира Чаз ккунириз уьмур тувди.

22 Адашди саринра суд апІурадар;

23 варидари, фици Адашдин гъюрмат уьбхюраш, гъаци Балинна гъюрмат уьбхбан бадали Дугъу вари суд апІру гъюкум Балихъна тувна. Шли Балин гъюрмат уьбхюрадарш, гъадгъу Думу гъау Адашдинра гъюрмат уьбхюрадар.

24 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: шлиз Йиз Гаф ебхъураш ва фуж Узу Гъаурихъ хъугъраш, гъацири зат ккудудубкІру уьмур гъазанмиш дапІна, дицир суддин улихъ дийигъидар. Дицир гъамустІанра, дукІну хъувалихъан, гъаргандин уьмриѣ учІвна.

25 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: вахт улубкъура – сану улубкънура ву! – дийихнайидариз Аллагъдин Балин дих ебхъиди, ва гъеебхъдар гъаргандин уьмрихъна чІиви хъиди.

26 Фици Адаш уьмрин булагъ вуш, гъаци Байра Дугъу уьмрин булагъ гъапІну.

27 Ва Дугъу Бализ суд апІру гъюкумра тувна, фицики Думу Инсаниятдин Бай ву.

28 Учву мид'ин мюгътал махъанай, вари накъварик кайидариз Аллагъдин Балин сес ебхъру вахт улубкъура ва накъвариан удучІвиди.

- 29 Фужари уж'вал гъапІнуш, дурар яшайишдиз чІиви духъну удучІвиди; фужари писвал гъапІнуш, дицдар чпин суд апІбан бадали удучІвиди.
- 30 Узхъан Йиз хусуси гъюкмиинди фукІа апІуз шулдарзухъан. Узу кІураза Узуз Аллагъдихъан ебхъурайиси ва Йиз суд дишуб ву, фицики Узу Узуз ккуниб апІурадарза, хъа Узу Гъауриз ккуниб апІураза.
- 31 Эгер Узу Узкан адмийириз ктибтури гъашиш, дурар Узухъ хътругъубра мумкин ву.
- 32 Аммаки Узкан ктибтру жара Шагъид а, ва Узуз аьгъязуз, Дугъу Узкан ктибтурайиб гъякъ вуйивал.
- 33 Учву Ягъ'яйихъна адмийир гъаунчва, ва дугъура вари гъамрар гъякъ вуйиб тасдикъ гъапІну.
- 34 Хъа Узу адмийирин шагъидвалилан асиллу дарза: Узу му вари, учву уърхбан бадали кІураза.
- 35 Ягъ'я убгури акв туврайи чирагъсир вуйи, ва учву дугъан акв шадвалиинди цІиб вахтназтІан къабул гъапІундарчва.
- 36 Амма Узуз, Йиз гъякънаан Ягъ'яйи гъапивалтІан хъанара мюгъкам шагъидвал азуз, фицики, Адашди Узуз апІин дупну, Узу апІурайи ляхнари, Узу Адашди гъаур вуйиб тасдикъ апІура.
- 37 Гъаци Узу гъау Адашдира Узкан шагъидвал апІура. Хъа учвуз Дугъан дих затра гъеебхъундарчвуз, ва учвуз Думу затра гъяркъюндарчвуз.
- 38 Ва учву ичв кІваъ Дугъан Гаф уьбхюрадарчва, фицики Дугъу гъау Узухъ хъугърадарчва.
- 39 Учву Гирами китабар дурхну ахтармиш апІурачва, фицики дурариан гъаргандин уьмур гъазанмиш апІуз шулу кІури, фикир апІурачва, хъа Гирами китабарий Узкан дибикІна.
- 40 Гъаци вушра, зат ккудудубкІру уьмур учвуз хъпан бадали, учвуз Узухъна гъюз ккунди адарчвуз.
- 41 Узуз инсанарин тярифар лазим дарзуз.

- 42 Хъа Узуз учву аьгъюдар вузуз ва учвуъ учвуз Аллагъдихъна вуйи масанвал адрувалра аьгъязуз.
- 43 Узу Йиз Адашдин ччвур бадали учвухъна дуфназа, хъа учву Узу къабул апІурадарчва, хъа эгерки сар жара фуж-вуш, чан чаинди чан тяриффар апІури учвухъна гъафиш, къабулра апІурчва.
- 44 Учву сар-сарин тяриффар апІури, сар Аллагъдихъан вуйи тяриффарихъ хъергну даршлуган, учву Узу фици къабул апІидичва?
- 45 Узу Адашдин улихъ учву тахсир апІур, кІури, фикир мапІанай. Учву тахсиркрат апІур Муса хъиди, фицики учву гъадгъуин умудлу вучва!
- 46 Эгер учву дугъридан Мусайихъ хъугърайиш, Узухъра хъугърийчва, гъаз гъапиш дугъу Узкан дибикІна.
- 47 Хъа эгер учву дугъу гъидикІдарихъ хъугъри адарш, Йиз гафарихъ фици хъугъдичвахъа?

Югъан 6

- 1 Гъамдихъан Иса Галилей гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Тивериад шагърин аьтрафарихъна гъягъюру.
- 2 Исайихъди гизаф халкъра гъюри гъахъну, гъаз гъапиш дурариз Дугъу аьзарлуйириз гъапІу аьламатар дяркънайи.
- 3 Хъа Иса, дагъдиина за духъну, Чан ученикарин къялаъ деъру.
- 4 Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайи.
- 5 Исайи, улар за гъапІиган, Чахъна хайлин халкъ гъюради дябкъну, Филипдиз кІуру: – Мурариз ипІуз ухъу гъамкъан уълер наънан гъадагъухъайкІан?
- 6 Исайи му, Филип ахтармиш апІузди гъапиб вуйи, фицики Дугъаз гъапІруш улихъмиди аьгъяйи.
- 7 – Дурариз варидариз уьлин саб къацІкъан ккубкъбан бадали, уъл гъадабгъуз къюдварж динар пулра гъудрубкІур, – жаваб туву Филипди.

- 8 Исайин жара ученик Петрин чве Андрейи кІуру:
- 9 – Мушваъ сар балихъ хъуб мухан уълна кьуб балугъ хъа, хъа гъамукъан халкъдиз дурарикан фу шулухъа?
- 10 – Дурарихъди деуз гъитай, – гъапи Исайи. Думу йишв'ин гизаф укІ алийи ва дурар гъадув'ин деъру. Дурарин къадар хъуд агъзуртІан артухъ вуйи.
- 11 Исайи Аллагъдиз баркаллагъ дупну, уълер гъудутІну, деънайидариз тувру. Ва балугъарра гъаци дапІну, гъардиз чаз ккунибкъан тувру.
- 12 Адмийир ацІбалан къяляхъ, Исайи ученикариз кІуру: – Зяя дархъбан бадали, хъригъу къацІар уч апІинай.
- 13 Дурари ипІуз хъюгъруган, хъуб уъл вуди, гъадрарихъан хъригъу къацІар уч гъапІиган, йицІикъюб тавра шулу.
- 14 Исайи гъапІу му аьлаамат гъябкъиган, адмийири пуз хъюгъю: – Му Кас якъинди дюн'яйиз дуфну ккуни Гъадму Пайгъамбар ву! –
- 15 Адмийири Чакан гужниинди чпин паччагъ апІуз ккунди айиб аьгъяди, Иса хъана, ялгъузди гъузбан бадали, дагълариз гъягъюру.
- 16 Хябяхъ шулади, Исайин ученикар гъюлихъна ктучІвурю.
- 17 МучІура шулайи, хъа Иса дурарихъна мегъел гъюри адайи. Дурар, люткейиъ эъну, гъюлин тмуну гъирагъдихъ хъайи Кафернагъумдиз рякъюъ учІвру.
- 18 Гужал микІ хъивну, гъюлиин лепйир ягъл-ягъл хъуз хъюгъру.
- 19 Гъирагъдихъан хъуб-йирхъуб километр манзилназ сирнав гъапІган, дурариз гъюлин лепйириланмина люткейихъна ликри гъюрайи Иса рякъюру ва гизаф гучІ шулу.
- 20 – Му Узу вуза, гучІ мапІанай! – кІуру Исайи.
- 21 Дурариз Думу люткейиъ итуз ккун гъабхънийи, аммаки, фу лигурва, дурар чпи гъярайи гъирагъдихъна хъуркънади шулу.

- 22 Хъайигъан гъюлин тлихъан гъирагъдихъ гъузу халкъдин гъюлин гъирагъдихъ саб люткетІан хътарди хъуб ва дидиъра ученикар эъну гъушуб, хъа Иса, кІуруш, дидиъ эдреуб кІваин шулу.
- 23 Гъадмуган Тиверияйиан гъафи сякъюдар люткйир, Агъайи баркаллагъ дупну, халкъди уъл гъипІу йишвахъна гъюру.
- 24 Мушваъ я Иса, я Дугъан ученикар адруб гъябкъиган, дурари люткейиъди, Иса агури, Кафернагъумдиз сирнав апІуру.
- 25 Иса гъюлин тмуну гъирагъдихъ дагну, Дугъаз дурари кІуру: – Мялим! Уву мина фила гъафунва?
- 26 Исайи дурарин суалназ кІуру: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Йиз аьламатнан лишнарин учву гъавриъ а кІури, Узу агурадарчва, хъа Узу туву уъли учву тухъ апІбаз лигну агурачва!
- 27 Ухди пуч шлу му дюн'яйин хураг бадали ваъ, хъа гъаргандин уьмур тувру ва зат пуч даршлу хураг бадали чалишмиш йихъай. Гъациб уьмур учвуз Инсаниятдин Бали тувра, фицики ихъ Адаш Аллагъди Инсаниятдин Бай Чан къудратниинди, печать йивну, лишанламиш дапІна.
- 28 – Аллагъдиз хуш шлу ляхин апІбан бадали, учу гъапІну ккун? – пну, гъерху дурари.
- 29 Исайи жаваб туву: – Магъа Аллагъдиз ккуниб: Дугъу Гъаурихъ хъугъай.
- 30 – Уву Дугъу Гъаур вуш, учу Увухъ хъугъбан бадали, Уву учуз фициб аьламат улупидива? – гъерхру дурари. – Уву гъапІдива?
- 31 Ич ата-бабйири ичІи чюлиъ манна ипІуйи. Мидкан Гирами китабарийъра гъамци дибикІна: «Дугъу дурариз ипІуз уъл аьршариан гъапІну».
- 32 Исайи жаваб туву: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: учвуз аьршариан уъл гъапІур Муса дар. Учвуз гъякъ уъл аьршариан туврайир Йиз Адаш ву.

- 33 Фицики Аллагъдин уъл – аьршариан дуфну, му дюн'яйиз уьмур бахиш апІурайи Гъадму Кас ву.
- 34 – Я ич аьхюр, – кІуру дурари, – учуз гъациб уъл гъамусдихъантина гъаргандиз чава!
- 35 Исайи дурариз кІуру: – Узу вуза уьмур хурайи уъл. Фуж узухъна гъюруш, затра гашди гъузидар. Узухъ хъугънайир гъич затра харгидар.
- 36 Хъа Узу учвуз улихънасира дупнайзачвуз, учвуз Узу рякъюрачвуз кІури, хъа учву хъугъри гъахъундарчва.
- 37 Йиз Адашди Уз'ина аманат гъапІу гъарсар кас Узухъна гъиди ва, Узухъна гъафир, Узу гъич затра хъІурккидарза.
- 38 Фицики Узу аьршариан, Узуз ккуниб апІуз ваъ, хъа Узу Гъаурин ният тамам апІуз дуфнайир вуза.
- 39 Хъа магъа Узу Гъаурин ният – Чав Уз'ина аманат гъапІдарикан гъич саркъан Узу дургуз гъидритуб, хъа гъияматдин йигъан дурар вари уьмрихъна къяляхъ апІуб.
- 40 Даршуз магъа Йиз Адашдиз ккундайиб: Чан Бай рякъруриз ва Дугъахъ хъугъру гъарсар касдиз гъаргандин уьмур хъуб. Узу думу гъиямат йигъан гъаргандин уьмрихъна хътаидиза.
- 41 Исайи: «Узу уъл вуза, аьршариан дуфнайи», – гъапну, кІури, жугъдарик иц кабхъру.
- 42 – Му Юсуфдин бай Иса даринхъа? – кІуйи дурари. – Ухъуз Мугъан адашна дада аьгъдарди айинхъа? Гъаз Мугъу мици: аьршариан гъафир Вуза, кІурахъа?
- 43 – Иц макабхъанай, – кІуру дурариз Исайи, –
- 44 Узухъна, Узу гъау Адашди гъюз гъидритиш, сарихъанра гъюз хъибдар, хъа гъафир, Узу гъиямат йигъан учв уьмрихъна хътаидиза.

- 45 Пайгъамбрарин Гирами китабарик дибикІна: «Аллагъди дурариз варидариз улупиди». Гъарсар Адашдихъ хъпехъур ва Гъадгъухъан аьгъю гъапур Узухъна гъюру.
- 46 Анжагъ Аллагъдихъан ГъафиризТан гъайри, гъеле гъич саризра Адаш гъяркъюндар.
- 47 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: фуж хъугъраш, гъадгъу гъаргандин уьмур гъазанмиш дапІна.
- 48 Узу уьмрин уьл вуза.
- 49 Ичв ата-бабйири ичІи чюлиъ чпиз Аллагъди гъапу манна ипІури гъахъну ва имбударси дурарра гъийихну.
- 50 Хъа аьршариан гъафи Уьл дициб дар: шли Думу гъипІиш, дицир затра йикІидар.
- 51 Узу вуза аьршариан гъафи чІиви уьл. Шли думу Уьл гъипІиш, гъадму зат ккудудубкІрубкъан яшамиш хъиди. Узу туврайи уьл – му йиз беден вуйиз. Узу думу, дюн'яйин уьмур бадали, тувраза.
- 52 Гъадмуган жугъдари: – Дугъхъан ухъуз ипІуз Чан беден фици тувуз хъибди?! – кІуйи, ва дурарин арайиъ яман гъюжат абхъру.
- 53 Исайи дурариз жаваб тувру: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: эгер учву Инсаниятдин Балин беден дирипІиш ва Дугъан ифи дурубхъиш, учвуз уьмур рубкъидар.
- 54 Йиз беден ипІурииз ва Йиз ифи убхърурииз гъаргандин уьмур хъибди, ва Узу дицир гъиямат йигъан уьмрихъна чІиви апІидиза.
- 55 Йиз беден – магъа гъякъди вуйи хураг, Йиз ифи гъякъди вуйи убхъруб ву.
- 56 Шли Йиз беден ипІураш ва Йиз ифи убхъураш, гъадму Узуъ яшамиш хъиди, хъа Узу дугъаъ яшамиш хъидиза.
- 57 Узу гъау чІиви Адашдиантина Узу фици яшамиш шулаш, гъаци Йиз беден ипІурайидарра Уз'антина яшамиш хъиди.

- 58 Аършариан гъафи Уъл магъа гъамциб ву. Хъа думу ичІи чюлиъ ичв ата-бабйири гъипІу завариан гъафи маннасиб дар – хъасин, гъар чан аьжалниинди, дурарра гъийихнийи. Хъа шли аършариан вуйи гъаму Уъл ипІураш, гъадгъу зат ккудудубкІру уьмур хъапІди.
- 59 Гъамци аьгъювалар улупуйи Исайи Кафернагъумдин жугъдарин мистаъ.
- 60 Дугъан ученикариккан гизафдари, му гафар гъеерхъиган, кІури гъахъну: – Мурар фу аьжайиб гафар ву? Мурар шлихъан аннамиш апІуз шул!
- 61 Хъа Исайи, Чан ученикар нарази вуйиб аьгъяди, дурариз гъапи: – Йиз гафари учвук гучІ капІрайин?
- 62 Хъа учву, Инсаниятдин Бай Учв наънан гъафнуш, гъадиана за шули рякъруган гъапІдичва?
- 63 Беден фукІа дар, анжагъ Рюгъ ву уьмур хурайир. Узу учвуз кІурайи гафариъ уьмрин Рюгъ а.
- 64 Аммаки ичв арайиъ хътругърударра а. ИкибаштІан, Исайиз гъеле дюн'я ккебгъайиз аьгъяйи: фужар Чахъ хъугъдайиш ва Учв шли масу тувуйиш.
- 65 Дугъу давам апІуру: – Гъаддиз учвуз гъапнийза Узу: анжагъ шлиз Адашди улупнаш, гъадму Узухъна гъиди.
- 66 Гъаддихъан Исайин ученикариккан гизафдар Дугъхъан хътакнийи ва Дугъахъди шули гъахъундайи.
- 67 Гъадмуган Исайи Чан йицІикъюрід ученикарихъан гъерхру: – Белки учвузра Узхъан хътакуз ккунди ашулчвуз?
- 68 – Агъа, – жаваб туву Симон Петри, – учу шлихъна гъягъидихъа? Зат ккудудубкІру уьмур тувру гафар Увухъ хъавухъ.
- 69 Гъамус учу хъугърача ва аьгъячуз, Уву Аллагъдин Гирамир вуйиб.

70 – Узу дайкІана учву йицІикъюрідра ктагъур? – гъапи дугъаз жаваб вуди Исайи. – Хъа учвкан сар иблис ву.

71 Исайи му Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайикан кІурайиб вуйи. Дугъу, учв йицІикъюрікан сар вуйири, хъасин Иса масу тувнийи.

Югъан 7

1 Дидхъантина Иса Галилей уълкейиъ лицури гъахъну, гъаз гъапиш Дугъаз Ягъудия уълкейиз гъягъюз ккунди адайи, фицики душваъ Думу жугъдарикан бязидариз йикІуз ккунди айи.

2 Гъадму вахтна жугъдарин Пажарин машквар багахъ шулайи.

3 Ва гъаддиз Исайин чвйири дугъаз кІуру: – Уву мушв’ан, Уву апІурайи ляхнар Яв ученикаризра рьякъруси, Ягъудия уълкейиз машквраз гъарах.

4 Сарира чан гъунарар жиниди апІури шулдар. Гъарсариз ккунду чибкан адмийириз аьгъю дубхъну. Хъа Уву гъацисдар гъунарар апІураваки, гъит Увкан вари дюн’яйиз аьгъю ибшри!

5 Дугъан чвйиркъан Дугъахъ хъугъри гъахъундар.

6 Исайи дурариз кІуру: – Йиз вахт мегъел гъафундар, хъа ичв фуну вахтна вушра хай шуличв.

7 Му дюн’яйихъан учву даккун апІуз хъибдар, хъа Узу даккунди ву, фицики Узу дидин вари ляхнар писдар, гунагъвалиндар ву, кІураза.

8 Хъа машквраз учву гъарахай. Узу думу машквраз гъягъидарза, Йиз вахт мегъел улубкънадар.

9 Гъамци дупну, Иса Галилей уълкейиъ гъузру.

10 Саки Чан чвйир машквраз гъушхъан, Исара жиниди гъадиана гъягъюру.

11 Жугъдарин гъякимари машквран вахтна Иса агуйи. «Наан а гъадму Адми?» – гъерхуйи дурари.

12 Дугъкан халкъдин арайиъ гизаф гъюжатар ахънайи: садари, Думу ужур ву, хъа тмундари, Дугъу халкъ алдатмиш апІура, кІуйи.

- 13 Амма гьюкумдрарихъан гучІбу, Дугъкан ачухъди сарира кІурдайи.
- 14 Иса Аллагъдин хулан гьятдиз дуфну, абгъювалар улупуз хьюгъган, машквран гъаці вахт дубшнаи.
- 15 Жугъдар мид'ин мюгътал духънайи. – Мугъаз наънан гьамкъан абгъяйкІан? – кІуйи дурари. – Дугъу наанкІа дурхнадар, абхир.
- 16 Исайи гъапи: – Йиз абгъювалар Йиздар дар, хъа Узу Гъауриндар ву.
- 17 Шлиз Дугъан ният тамам апІуз ккундуш, гъацириз гъаму абгъюваларикан абгъю хьибди, дурар Аллагъдихъан вуш, даршиш Узу Йиз Узкан кІурайидар вуш.
- 18 Шли чан-чахъан кІураш, гъацири чаз хусуси ад гъазанмиш апІура. Хъа шли чав гъауриз ад гъазанмиш апІураш, гъацири дугъриди кІура, ва дугъан кІваъ кучІал адар.
- 19 Учвуз Къанун Мусайи тувну, гъаци даринхъа? Гъаци вушра, учвкан сарира Къанун тамам апІурадар. Узу фтин бадали йикІуз ккундучвуз?
- 20 – Уву амрихъан душнава! – жаваб туву гъварч духънайидари. – Шлиз Уву йикІуз ккунди а?
- 21 Исайи дурариз жаваб вуди гъапи: – Узу саб аьлапат улупайизра, учву вари мюгътал духъначва.
- 22 Мусайи учвуз суннат апІин гъапну, дугъридан, думу Мусайихъан дар, хъа ата-бабйириланмина дуфнайиб ву, ва учву султ йигъанра кмиди суннат апІури шулчва.
- 23 Мусайин Къанун дючІрюбгъбан бадали, учву султ йигъанра адмийин суннат апІураш, Узу султ йигъан адми сагъ гъапІну кІури, Уз'ин хъял гъаз иливначва?
- 24 Зиълан лишнариинди суд мапІанай, суд апІинай дугъри вуйи суддиинди!
- 25 Ерусалимдиан вуйи бязи агълари кІуйи: – Му ихъ гъакимари йикІуз ккайи Адми даринхъа?

- 26 Лигайчва, Дугъу ачухъди абгъювалар улупура ва сарира Дугъаз фукIара кIурадар. Мумкин ву, гъакимариз Думу дугъриданра Месигъ вуйиб абгъю гъабхънушул?
- 27 Амма ухъуз, Гъадму Кас наънан вуш, абгъяхъуз. Хъа Месигъ гъафиган, саризра абгъю хъидар, Думу наънан вуш.
- 28 Ва гъадмуган, Аллагъдин хулаъ абгъювалар улупурайиган, Исайи абхю сесниинди гъапи: – Узура абгъячвуз, Узу наънан вушра, абгъячвуз. Гъаци вушра Узу Узхъан гъафир дарза. Шли Узу гъаънуш, Гъадгъахъ хъугъуз хай шулу, аммаки Думу учвуз абгъдарчвуз.
- 29 Хъа Думу Узуз абгъязуз, фицики Узу Гъадгъухъан гъафир вуза ва Узу Гъадгъу гъаъну.
- 30 Гъадмуган дурариз Думу дисуз ккун шулу, амма сарира Дугъак кучундар, гъаз гъапиш Дугъан сяаѳт дуфнадаѳи.
- 31 Халкъдикан гизафдар Дугъахъ хъугънийи ва дурари кIуйи: «Месигъ гъафиган, Дугъхъан Гъаму КасдихъанIан артухъ аьламатар улупуз шулинхъа?»
- 32 Исайикан халкъдин арайиъ гъамцдар гафар-чIалар деерхъну, фарисйирина жугъдарин абхюну маллийри Думу дисуз Аллагъдин хулан гъаравлар гъаъру.
- 33 Гъадму вахтна Исайи халкъдиз кIурайи: – СацIибсана Узу учвухъди гъуздиза, хъасин Узу мина Гъаурихъна хътакидиза.
- 34 Узухъ лицури хъидичва, хъа дихъидарчвуз, гъаз гъапиш учвхъан Узу наан шулуш, гъаина гъюз хъибдарчвухъан.
- 35 Жугъдари чпин арайиъ кIури гъахъну: – Думу, ухъхъан агуз даршлуси, наана гъягъюз ккаѳкIан? Белки Дугъаз, Грек уьлкеѳин шагърариз душну, дурарин арайиъ яшамиш шулайи ихъ агъаллийриз вая грекариз абгъювалар улупуз ккунди ашул гъа?

- 36 Дугъу ухъуз: «Узу агури хъидичва, хъа дихъидарчвуз», ва «Узу наан шулуш, гъаина гъюз хъибдарчвухъан», – гъапи гафариинди Мугъаз фу пуз ккунди айкӀан?
- 37 Машкврин аьхиримжи, вартӀан машгъур йигъан Исайи, гъудужвну, аьхю дихниинди кӀуру: – Фуж дахаргнаш, гъит гъадму Узухъна гъюри!
- 38 Ва фуж Узухъ хъугъраш, гъит гъадгъу убхъри! БикӀбарий кӀура: «Дугъан кӀваан чӀиви штарин нирар ахмиш хъиди».
- 39 Исайи гъамци Гирами Рюгънакан гъапнийи. Думу Исайихъ хъугънайидариз рукъиди. Думу вахтназ Гирами Рюгъ мегъел тувну адайи, гъаз гъапиш Иса сабан Аллагъдин аднаъ ахънадайи.
- 40 Му гафар гъеерхъиган, халкъдин арайиан сякъюдари кӀуру: – Му дугъриданра Пайгъамбар ву. Хъа жарадари кӀуйи: – Му Месигъ ву!
- 41 – Галилей уьлкейиан Месигъ гъюб мумкин вуйинхъа? – къаршуди кӀуйи дурариз. –
- 42 Гирами китабарий, Месигъ Давудрин насликан ва Давуд бабкан гъахъи Вифлеем шагърий Думу бабкан хъиди, кӀура.
- 43 Гъамци Исайин гъакънаан халкъдин арайий гъюжат абхънийи.
- 44 Дурарикан бязидариз Иса дисуз ккун гъабхънийи, аммаки сарира Дугъ'ина хил за гъапӀундайи.
- 45 Хъа Иса дисуз гъау Аллагъдин хулан гъаравлар жугъдарин аьхюну маллийрихъна ва фарисйирихъна къяляхъ хътакнийи. – Думу гъаз дидисну гъахундарчва? – гъерху дурари гъаьдарихъан.
- 46 – Гъадму Касдиси мегъел гъич сарира саб вахтнара кӀури гъахъундар! – жаваб тувнийи гъаравлари.
- 47 – Гъаяман, Дугъу учвурал алдатмиш гъапӀуншалчву гъа? – гъапи дурариз фарисйири. –
- 48 Гъюкумдрарикан Дугъахъ гъич фужкӀа хъугънинхъа? Ясана фарисйирикан фужкӀа?

49 Дугъахъ хъугърудар Къанун аьгъдру авамар ву ва дурар Аллагъдин нянайикк ккайидар ву!

50 Хъа дурарин арайиъ улихъна вахтари Исайихъна гъафи Никодим кІуру кас айи, ва дугъу дурариз гъапи:

51 – Ихъ Къанунди ихтияр туврайинхъа, сабан адмийихъ хъпебехъди ва дугъу ву тахсир гъапІнуш аьгъю дарапІди, дугъан суд апІуз?

52 – Гъаяман, увура Галилей уълкейиан вушала гъа? – гъапи дурари. – Уву Гирами бикІбар аьгъю апІин ва яв уву гъавриъ ахъдива Галилей уълкейиъ гъич сар пайгъамбарра бабкан дархъуб.

53 Ва дурар алдагъну хъасин хулариз гъягъюру.

Югъан 8

1 Хъа, Иса Елион дагъдиина гъягъюру.

2 ГъачІнин ухди Думу хъана Аллагъдин хулаъ ачмиш шулу. Дугъан багахъ халкъ уч хъуз хъюгъру ва Исайи, деъну, аьгъювалар улупуру.

3 Гъадму вахтна Къанундин мялимарина фарисъири Исайихъна, къяппавал апІури гъидису дишагъли хуру ва думу халкъдин улихъ дерккну,

4 дурари Исайиз кІуру: – Мялим! Гъаму дишагъли къяппавал апІурайи вахтна дидиснайир ву. Му чан жилирихъди дарди, жарарихъди хъайи.

5 Мусайи чан Къанундиъ мицисдариин гъван улюбх дупна. Хъа Уву фу кІурава?

6 Му, Иса ахтармиш апІбан ва Дугъак тахсир кипбан бадали, саб багъна абгуз ккунди гъерхрайиб вуйи. Амма Исайи, ис алахъну, дурариз саб фикирра тутрувди, тІуб'инди жилиин фу-вуш бикІури гъахъну.

7 Исайи Чахъан гъерхри хътадакрайиган, кІул за дапІну, дурариз кІуру: – Учвкан шли затра гунагъ гъапІундарш, гъит гъадгъу сарпирди му дишагълийиина гъван гатІабхъри!

8 Ва хъана, Чан кІул ис дапІну, жилиин бикІувал давам апІуру.

- 9 Му гафар гъеерхыган, ахъударилан хъюгъну, душв'ин алидар са-сарди гъудуч'вну гъягъюру ва аххириъ Исана гъадму дишагъли гъузру.
- 10 К'ул за дап'ну, Исайи дугъхъан гъерхру: – Эй дишагъли, увук тахсир кипрайидар наши? Уву сарикъан тахсиркар гъап'ундарин?
- 11 – Сарикъанра, йиз ахю кас, – пну, жаваб туву дугъу. – Узура уву тахсир ап'урадарза; гъарах ва сану гунагъ ляхнар мап'ан, – гъапи Исайи.
- 12 Къандиси халкъдихъди Иса хъана улхуру: – Узу му дюн'яйиз акв вуза. Фуж Узухъди гъахыш, дицир муч'ушнаъ улдугну хъидар, дицирихъди уьмрин акв хъибди.
- 13 – Уву Яв Увкан шагъидвал ап'урава, – к'уру фарисйири. – Яв шагъидвал гъякъюб дар.
- 14 Исайи жаваб тувру: – Эгена Узу Йиз Узкан шагъидвал ап'ури удуч'вураш, Йиз гафарихъ хъугъуз хай шулу, фицики Узуз аьгъязуз Узу наънан гъафнуш ва наана гъягъюраш. Хъа учвуз, Узу наънан гъафнуш ва наана гъягъюраш, аьгъдарчвуз.
- 15 Учву сар-сарин, инсанарин уьлчмейиинди суд ап'урачва, хъа Узу саринра суд ап'урадарза.
- 16 Эгерки Узу ичв суд ап'уйишра, Йиз суд гъякъюб хъибдийи, фицики Узу сар дарза, Узухъди Узу гъау Адашра хъазухъ.
- 17 Хъа ичв Къанундиъра, къюр касдин шагъидвалихъ хъугъуз хай шул, к'ури дибик'навучв.
- 18 Учв къюр шагъид вуча: Узу ва Узу гъау Адаш.
- 19 – Хъа Яв Адаш наан аяв? – гъерху дурари. – Учвуз я Узу, я Йиз Адаш аьгъдарчвуз, – гъапи Исайи. – Эгер учвуз Узу аьгъяйиш, Йиз Адашра аьгъю шуйчвуз.
- 20 Му гафариинди Исайи, Аллагъдин хулан гъяятдиъ, садакъйир ивршван гъвалахъ дийигъну, аьгъювалар улупури, гъапнийи. Гъаци

вушра Думу сарира гьидисундайи, гъаз гъапиш Дугъан сьаьт сабан улубкънадайи.

21 Ва хъана Исайи гъапнийи: – Багарихъди Узу гъягъюраза. Учву Узу агуз хъюгъдичва, аммаки ичв гунгъариъди йихидичву. Узу гъушушваз, учвхъан гъюз хьибдар.

22 – «Узу гъушушваз учвхъан гъюз хьибдар», – гъапиган, Мугъан фу кІуру гаф вуйкІан? – кІурайи жугъдари чиб-чпигъ. – Дугъаз Учв йикІуз ккундайкІан дарш?

23 Исайи гъапи: – Учву исккан вуйи дюн'яйиан вучва, хъа Узу заьлан вуза. Учву гъаму дюн'яйиан вучва, хъа Узу му дюн'яйиан дарза.

24 Узу учвуз гъапунзачвуз: «Гунгъариъди йихидичву!» Узу Гъарганур Аллагъ вуйибдихъ эгер учву хътругъиш, учву вари гунгъариъди йихидичву!

25 – Гъаци вуйиган Уву Фуж вува? – гъерхру дурари. – Узу учвуз гъарган бинайиан кІурайи Гъадмунур вуза, – жаваб туву Исайи. –

26 Учвкан, Узхъан гизафдар пуз ва ичв суд апІуз шуйзухъан. Амма Узу, гъаму дюн'яйиз Узу Гъаурихъан фу гъеебхънуш, анжагъ гъадму кІураза, хъа Узу Гъаур гъякълу ву.

27 Дугъу Чан Адашдикан кІурайибдин дурар гъавриъ ахъундайи.

28 Исайи давам гъапІу: – Учву Инсаниятдин Бай за гъапІиган, гъадмуган аьгъю хьибдичвуз, Узу Гъарганур вуйиб, ва Узу Йиз Узлан фукІара дарапІруб: Узу анжагъ Адашди улупуб кІураза.

29 Хъа Узу Гъаур Узухъди хъа – Дугъу Узу сарди гъитнадар, фицики Узу гъарган Дугъаз ккуниб апІураза.

30 Гъаму гафарилантина Дугъахъ гизафдар хъугънийи.

31 Хъасин Исайи Чахъ хъугънайи жугъдариз гъапи: – Эгер учву Йиз Гаф учвуъ гъюбхиш, гъякъьки Йиз ученикар хьидичва,

32 гъадмуган учвуз гъякъвал аьгъю хьибдичвуз ва диди учву азад апІиди.

- 33 – Учү Ибрагъимдин наслар вуча ва саб вахтнара саризра луклар гъашидар дарча! – гъапнийи дурари. – «Азад хъидичва» кӀуруган, гъамдинди Увуз фу пуз ккунди авуз?
- 34 Исайи дурариз жаваб туву: – Гъякълу вуйи гъякъ кӀуразачвуз: гъарсар шли гунагъ аӀураш, гунагъвалин лукӀ ву.
- 35 ЛукӀ гъарган (девлетуйин) хизандиъ яшамиш шули гъузидар, хъа бай душваъ яшамиш гъарган хъиди.
- 36 Фила учвуз Бали азадвал тувуш, анжагъ гъадмуган учву азад адмийир хъидичва.
- 37 Учву Ибрагъимдин тум вуйиб Узуз аьгъязуз, гъаци вушра учвуз Узу йикӀуз ккундачвуз, фицики Йиз Гаф учвуъ убчӀвнадар.
- 38 Учвуз Йиз Адашдихъ гъябкъюбдиган кӀуразачвуз, хъа учву учвуз ичв адашдиган гъебхъуб тамам аӀурачва.
- 39 – Ич адаш – Ибрагъим! – жаваб туву дурари. Исайи дурариз кӀуру: – Эгена учву Ибрагъимдин чан гъякъ баяр вуйиш, учву Ибрагъимдиси аӀрийчва.
- 40 Хъа учвуз Узу йикӀуз ккундачвуз. Чаз Аллагъдиган деебхънайи гъякъвал учвуз улупурайи Гъадму Адми йикӀуз ккундачвуз! Гъамци гъапӀнийинхъа Ибрагъимди?!
- 41 Ваъ, учву ичв адашдиси аӀурачва! – Учү Къанундинди вуйи баяр вуча! – наразивалиъ ахъу дурар. – Ич сар адаш вуйич – Аллагъ!
- 42 Исайи дурариз жаваб туву: – Эгер ичв адаш Аллагъ вуйиш, учвуз Узу ккунди хъидийчвуз, фицики Узу Аллагъдихъан гъафир вуза ва Гъадгъахъна гъягъюраза. Узу Узхъан дуфнадарзаки – Гъадгъу Узу гъаьну.
- 43 Учву Йиз Гаф къабул аӀурадарчва?
- 44 Ичв адаш иблис ву, ва учву ичв адашдин интӀи тӀулар тамам аӀуз шад вучва. Хъа думу гъарган адмийир пуч аӀрур ву, ва дугъаз гъякъвал душман ву, гъаз гъапиш дугъаъ гъякъвал адар. Дугъу кучӀал аӀурайиган,

кучІал дугъан багъри чІал ву, гъаз гъапиш думу кучІлях ву ва кучІларин адаш ву.

45 Хъа Узу учвуз гъякъ кІуруган, учву Узухъ хъугърадарчва.

46 Учвкан шлихъан Узу, гунагъвал апІурава, кІури, дисуз шул? Ва эгер Узу учвуз гъякъ кІураш, гъаз учву Узухъ хъугърадарчва?

47 Фуж Аллагъдинур вуш, гъадму Аллагъдин гафарихъ хъпехъура. Учву Аллагъдин даруган, гъаддиз учву Узухъ хъпехъурадарчва.

48 – Дюзди кІура учухъ: Уву самариялужви вува ва амрихъан душнайир вува, – гъапи Дугъаз жугъдари.

49 Исайи жаваб туву: – Узу амрихъан душнадарза: Узу Йиз Адашдин гъюрмат уьбхюраза, хъа учву Узу нянайиз хурачва.

50 Узу Узуз аднахъ хъергнайир дарза, Жарар а – Гъадмунур ву хъергнайир ва суд АпІрур.

51 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразаучвуз: шли Йиз Гаф чаъ гъюбхиш, абсарарихъ гъацириз аьжал рябкъидар.

52 – Магъа учуз гъамус якъинтІан аьгъю гъабхъунчуз, Уву амрихъан душнайир вуйиб, – жаваб туву дурари. – Ибрагъим гъакІну, пайгъамбрарра гъийихну. Хъа Уву: «Шли Йиз Гаф чаъ гъюбхиш, абсарарихъ гъацириз аьжал рябкъидар!» кІурава.

53 Дугъриданна дукІнайи ич аба ИбрагъимтІан Уву артухъур вуна? Ясана – гъийиху пайгъамбрартІан? Хъа Уву Фуж вуди гъисаб апІурава?

54 Исайи жаваб туву: – Эгер Узу Йиз ад апІураш, Йиз ад фукІара дар. Хъа Узу Йиз Адашди адлу апІура – учву ичв Аллагъ вуйич КІурайири.

55 Учвуз Думу гъич саб вахтнара аьгъюр дайчвуз, хъа Узуз Думу аьгъязуз. Эгер Узуз Думу аьгъюр дарзуз, гъапнийиш, Узура учвусир кучІлях вуди гъахънухъидийи. Хъа Узуз Думу аьгъязуз ва Узу Дугъан гафниин алза.

56 Ичв аба Ибрагъим Узу дюн'айиз гъюру йигъ рябкъидиз пну, шадвали ацІру. Дугъаз му йигъ гъябкъну ва шадра гъахъну.

57 – Яв сабан хьуцІур йискъан дубхьнадарив, хъа Увуз Ибрагъим гъяркъюнвуз?! – чІигъар апІуз хъюгъю жугъдари.

58 Исайи жаваб туву: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Ибрагъим хъайиз Узу Айир ва Вуйир вуза.

59 Гъадмуган дурар, Исайиз йивуз, гъванарихъан хъчІихуру. Саки Иса гъитІикІуру ва гъадрарин къялгъянтина Аллагъдин хул’ан удучІуру.

Югъан 9

1 Рякъди гъягъюрайи Исайиз, бабкан гъашихъанмина кур вуйи сар кас рякъюру.

2 – Мялим, му гъаз кур вуди бабкан гъахъну? – гъерхру Дугъхъан ученикари. – Шли гунагъ гъапІну: мугъу чав, даршиш мугъан абйир-бабари?

3 – Я мугъу, ясана мугъан абйир-бабари гунагъ ляхин гъапІундар, – жаваб туву Исайи. – Мугъан курвал гъаддиз вуки, Аллагъдин къувват гъаддиинди улупбан бадали.

4 Сабан йигъ имиди ухъу Гъадгъан, Узу Гъаурин ляхнар дапІну ккунду. Гъамус йишв хъибди, гъадмуган сарихъанра лихуз хъибдар.

5 Сабан Узу дюн’яйиъ имиди, Узу дюн’яйиз акв вуза.

6 Гъамци дупну, Исайи жил’ина туту гатІабхъну, шурш ругдик кибикину, гъадму батІур, кур вуйирин уларикан ктатуру

7 ва кІуру: – Душну Силам (му «гъаънайир» кІуру гаф ву) дагрик яв маш жибкІ. Думу гъягъюру, жикІуру ва, рябкъюз хъюгъну, хътакуру.

8 Думу садакъа ккун апІури дяркънайи дугъан гъуншйири ва жара адмийири кІури гъахъну: – Фици? Му гъаму адми, садакъа ккун апІури деънайир даринхъа?

9 – Ав, му гъадму ву, – жаваб тувуйи садари. – Ваъ, думу гъаци, гъадгъахъна гъушур ву, – кІуйи жарадари. – Му гъякъди узу вуза, – гъапнийи чав гъадму адмийи.

- 10 – Хъа увуз фици рябкъюри гъабхъунвуз? – гьерху дурари.
- 11 – Иса ччвур али сар адмийи йиз уларикан батІур кадатну, «Душну Силам дагрик яв маш жибкІ», гъапунзуз. Узу гъушунза, гъижибкІунза ва рябкъюз хъюгъюнзуз, – жаваб туву дугъу.
- 12 – Наши Думу? – гьерху дурари. – Аьгъдарзуз, – гъапи сагъ гъашири.
- 13 Гъадму адми, улихънаси кур вуйир, фарисйирихъна хъади гъюру.
- 14 Хъа Исайи курин улар сагъ гъапІу йигъ султ йигъ вуйи.
- 15 Фарисйирира дугъхъан, дугъан улар фици сагъ гъахънуш, гьерхру. – Дугъу йиз уларикан батІур ктатну, узу машар гъижикІунза ва гъамус рябкъюразуз, – жаваб туву дугъу.
- 16 – Думу Адми Аллагъдихъан хъуз мумкин дар, гъаз гъапиш Дугъу султ йигъандин аьдат уьбхюрадар, – кІури, гъадмуган аьрз гъапІу фарисйирикан садари. – Гунагъкар касдихъан мицдар аьламатар апІуз шулинхъа? – кІуйи тмундари. Ва гъамци, фарисйирин арайиъ гъюжат абхъру.
- 17 Курди гъаширихъан хъана гьерхру: – Уву кІурава, Дугъу увуз рябкъювал тувну. Яв хиялиан Думу Фуж ву? – Пайгъамбар, – жаваб туву дугъу.
- 18 Жугъдарин агъсакълариз адми кур вуди хъувалихъ ва дугъахъна рябкъювал къяляхъ гъювалихъ гъапІура хъугъуз ккунди адайи. Гъаддиз рябкъюз хъюгъюрин абйир-бабариз дих дапІну гьерхру:
- 19 – Му ичв бай вуйин? Учву кІурачва, думу кур вуди бабкан гъахъну. Хъа фици дугъаз гъамус рябкъюра?
- 20 – Учуз му ич бай вуйиб аьгъячуз ва кур вуди бабкан гъахъибра аьгъячуз, – жаваб туву абйир-бабари. –
- 21 Хъа гъамус дугъаз фици рябкъюраш ва шли дугъаз рябкъювал тувнуш, гъамунуб учуз аьгъдарчуз. Чахъан гьерхай. Думу аьхюр ву, чахъан ктибтуз шулуки.

- 22 Абйир-бабари, жугьдарин гьакимарихъан чпиз гучІруган, гьамциб жаваб тувнийи. Фицики дурари, Иса Месигъ ву кІури хьугърур гьарсар мистхъан ярхла апІуз кьарар адабгънайи.
- 23 Гьаддиз дугъан абйир-бабари: «Сарун думу аьхюр ву, чахъан гьерхай», – гьапнийи.
- 24 Ва магъа кьюбпи ражарира, кур вуди гъаши адмийиз дих дапІну, дугъаз кІуру: – ГьакътІан пидарза дупну, ху апІин! Учуз аьгъячуз Гьадму Кас гунагъкар вуйиб.
- 25 – Узуз Думу гунагъкар вуйин-дарин аьгъдарзуз, – жаваб туву дугъу. – Саб аьгъязуз: узу кур вуйза, хъа гьамус рябкьюразуз.
- 26 – Дугъу увкан гьапІну? – хъана гьерху дурари. – Дугъу яв улар фици арццну?
- 27 – Узу учвуз гьапунзачвуз, хъа учвуз хъпехъуз ккун гьабхъундарчвуз, – жаваб туву дугъу. – Учвуз сабансана хъпехъуз ккунди айчвуз? Гьаяман, учвузра Дугъан ученикар хъуз ккундашалчвуз-гъа?
- 28 – Дугъан ученик уву вува-гъа, – кІури хъжагъуру дурар дугъаз. – Хъа учу Мусайин ученикар вуча.
- 29 Учуз Аллагъ Мусайихъди гьулхуб аьгъячуз, хъа Думу наънан гьядяхъюр вушра, аьгъдарчуз.
- 30 – Мюгътал шлу ляхин вуки, учвуз Думу наънан вуш аьгъдарди хьуб, хъа Дугъу узуз рябкьювал тувунзуз, – жаваб вуди гъапи думу адмийи.
- 31 – Хъа ухъуз аьгъяхъуз Аллагъ гунагъкрарихъ хълебехъруб, хъа анжагъ гьадрарихъди хъа Думу: Чав ккун гьапІдарихъди ва Чан ниятар тамам апІрударихъди.
- 32 Дюн'я ккебгъхъанмина гьеебхъуб дархъуз, сар шли-вуш бабкан шлугантІан кур вуйириз рябкьювал тувуб.
- 33 Эгер Думу Аллагъдихъан гьафир дайиш, Дугъхъан фукІара мициб апІуз хьибдайи!

- 34 – Уву, вари гунгъариѣди бабкан гъашири, гъамус учуз улупурана! – кІури, вари дугъ’ина алжагъуру ва думу утІурккуру.
- 35 Исайиз думу утІурккуваликан абгъю шулу ва, дагну, гъерхру: – Уву Инсаниятдин Балихъ хъугърана?
- 36 – Йиз абхюр, йип Думу Фуж вуш, узу Дугъахъ хъугъдиза, – гъапи дугъу.
- 37 – Увуз Думу гъаркъюнувуз ва магъа Дугъахъди гафарра апІурава, – кІуру дугъаз Исайи.
- 38 – Хъугъурза, Агъа! – дупну, думу Дугъан улихъ, къамкъариина ис духъну, икрам апІуру.
- 39 Исайи гъапи: – Узу му дюн’яйиз дярѣбкърайидариз рябкъри дупну, хъа рябкъюрайидар кур хъпан бадали, суд апІуз дуфнайир вуза.
- 40 Исайин багахъ дугъужвнайи фарисйири Дугъаз кІуру: – Саки Уву учура кур вуйидар гъисаб апІурадарва абхир?
- 41 Исайи жаваб туву: – Эгер учву кур вуйидар вуйиш, учву апІурайи гунгъариѣ ичв тахсир адархъидийи; хъа учву кІурачва: «учуз рябкъюрачуз», гъаддиз ичв гунагъ учв’ин гъубзра.

Югъан 10

- 1 – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: фуж марччаринишваѣ урчІариан дарди, фици-вуш жараси учІврущ, думу тІафал ва тІарашчи ву.
- 2 Хъа фуж урчІарианди учІврур, гъадму марччарин лижан габан ву.
- 3 Гъаравли дугъаз урар арцру. Марччар дугъан дихнахъ хъпехъуру. Дугъу чан марччариз ччвурариинди кІуру ва чІатинди адауру.
- 4 Дугъу чандар вари адабган, думу дурарин улихъди гъягъюру, хъа марччар дугъан къяляхъди гъюру, гъаз гъапиш дурариз дугъан дих абгъя.
- 5 Жарадарихъди дурар гъягъидар, дурар дугъхъан гъергди, гъаз гъапиш дурариз жарарин дих таниш дар.

- 6 Исайи дурариз гьаму тахалус ктибтуру, хъа Дугъу чпиз фтикан гьапнуш, фарисйир гъавриъ ахъундайи.
- 7 Исайи давам апІуру: – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: марччариз урчІар – Узу вуза.
- 8 Вари Узу гъяйиз гъафидар тІафлар ва тІарашчйир вуйи. Саки марччар дурарихъ хъпехъундар.
- 9 УрчІар – Узу вуза. Фуж Уз’антина учІвиш, дюрхну хъиди. Гъацир УрчІаризди учІвди ва дилинтина удучІвиди, гъацириз чаз ипІруб алишв бихъиди.
- 10 Хъа тІафал саб апІуз гъюри шулу: гъитІибкІбан бадали, йибкІбан ва пуч апІбан бадали. Узу гъафунза гъацдариз уьмур хъади, варибдиъ – абцІу уьмур.
- 11 Узу гъяни Габан вуза. Дицир ужур габни марччар бадали чан уьмур тувру.
- 12 Хъа гъирагъдилан дуфнайир – думу габан дар, дицириз марччар жарадар ву – жанавар лижахъна багахъ шулайиб гъябкъюбси, марччара гатІахъуру ва гъергрира ву. Жанаври дурар дисуру ва чІяргъюру.
- 13 Дицир габан дар, хъа гъирагъдилан, гъякъи тувну, хъитнайир ву; дицир марччарин гъайгъушнаъ шулдар.
- 14 Узу ужур Габан вуза: Узуз Йиз марччар аьгъязуз ва Узура Йиз марччариз аьгъя.
- 15 Адашдиз Узу фици аьгъяш, гъаци Узуз Адашра аьгъязуз. Узу Йиз уьмур марччарихъанди тувдиза.
- 16 Узуз жара марччарра азуз, гъаму марччаринишв’ан дарудар. Узу гъадрара хъади дуфну ккунду, Йиз дихнахъ дурар хъпехъиди, гъадмуган саб лиж хъибди ва сар Габан хъиди!
- 17 Узу Адашдиз гъаддиз ккундуки, Узу уьмур туврайиган, тазакІултІан думу гъадабгъуз.

- 18 Йиз уьмур сарира дадабгьидар, Узу Йиз хушниинди думу тувраза. Думу тувуб Йиз ихтиярнаъ, думу, кьяляхъ гьадабгьубра Йиз ихтияриаъ айиз. Думу гьаци Узуз Йиз Адашди улупунзуз.
- 19 Хъана гьаму гафари жугьдарин арайиъ гьюжатар ирчру.
- 20 Дурарикан гизафдари кӀуйи: – Думу амрихъан душна ва гьарзади улхура. Дугъахъ гьаз хьпехьурачва?
- 21 – Му улхбар жинар кайириндар дар, – кӀури, кьаршу удучӀвуйи тмундар. – Жинар кайирихъан кур вуйириз рябкьювал тувуз шулинхъа?
- 22 Кьюрд улубкьуру. Ерусалимдиъ Аллагьдин хал таза апӀбан машквар вуйи.
- 23 Иса Аллагьдин хулан гьятдиъ Сулейман пайгьамбрин айвандихъ лицурайи.
- 24 Жугьдари, Дугълан илтӀикӀну, Дугъхъан гьерхру: – Уву фукъан вахтназ ич сабур ахтармиш апӀури гьузуз ккава? Йип учуз дюзди, Уву Месигь вуна?
- 25 – Узу учвуз гьапунзачвуз, хъа учву Узухъ хьугьрадарчва. Узу Йиз Адашдин ччвурнахъан апӀурайи ляхнар – магъа Узкан шагьидвал апӀурайидар.
- 26 Амма учву Узухъ хьугьрадарчва, фицики учву Йиз марччарикан дарчва.
- 27 Йиз марччариз Йиз дих ебхьуру ва Узуз дурар аьгьязуз, дурар Узухъди гьюру.
- 28 Узу тувдиза дурариз гьаргандин уьмур, дурар аьсрариъра йихдар, дурар Узхъан сарира гьитӀикӀдар.
- 29 Йиз Адаш варидартӀан зурба ву. Гьаддиз дурар Йиз Адашдихъан сарихъанра дадагьуз хьибдар,
- 30 хъа Узуна Йиз Адаш сар вуча.
- 31 Жугьдар хъана Исайиз йивуз гьванарихъан хъчӀихуру.

32 – Йиз Адашдихъан Узу учвуз гизаф ужудар ляхнар улупунзачвуз, – гъапи Исайи. – Гъадрарикан фунубдин гъякънаан Узуз йивуз ккунди ачвуз?

33 – Учуз, Уву ужудар ляхнар гъапІну кІури, йивуз ккунди адарчуз, хъа Аллагъдикан рихшанд апІурайиган. Уву вуйир адми, хъа Увкан Аллагъ апІурава.

34 Исайи жаваб туву: – Ичв Къанундиъ дибикІнадаринхъа: «Узу гъапунза: учву аллагъар вучва?» кІури. Хъа гъякъ дибикІна.

35 Эгер Аллагъди Чан Гаф шлихъна гъапІнаш, Дугъу дурариз аллгъар кІура.

36 «Узу Аллагъдин Бай вуза», гъапну кІури, фици учвхъан Узуз пуз шулчвухъан: «уву рихшанд апІурава», кІури. Шлиз кІурачва гъаци? Узуз? Адашди гирами дапІну, гъаму дюн'яйиз гъаънайириз?!

37 Эгер Узу Йиз Адашди апІурайи ляхнар апІурадарш, гъадмуган Узухъ мухъугъанай!

38 Хъа эгер Узу дурар апІураш, учвхъан Узухъ хътругъуз шулчвухъан, саки Йиз ляхнарихъкъан хъугъай! Гъадмуган, учвуз аьгъю хъибдичвуз ва: Узуъ – Йиз Адаш, хъа Узу – Дугъаъ айибдин гъавриъ хъидичва.

39 Гъадмуган дурариз Иса хъана дисуз ккун шулу, амма Думу дурарин хиларигъян гъютІурччвур.

40 Хъасин Иса, Ярдан нирихъ Ягъ'яйи улихъди штуан апІури гъаши йишвариз гъягъюру ва душаваъ саб къадар вахтна гъузру.

41 Дугъахъна гизаф адмийир гъюйи. «Ягъ'яйи саб аьламатра улупундайи, – кІуйи дурари, – хъа Исайикан гъапидар вари гъякъ ву».

42 Ва гъадушваъ гизафдар Дугъахъ хъугънийи.

Югъан 11

1 Сар адми иццру шулу. Дугъаз Лазар кІуйи. Думу Мар'ямна чан чи Марфа яшамиш шулайи Вифания гъул'ан вуйи.

- 2 Мар'ям, Агъайин ликарикан ягъ ктатури, дурар чан кушарихъди кжикури гъаши дишагъли вуйи. Ари Мар'ямдин чве Лазар ицру гъахънийи.
- 3 Чйири Исайихъна гъамци кѳури хабар дебккуз гъаънийи: «Агъа, гъадмунур, Увуз ккунирнур, кетѳерццна».
- 4 Гъаддикан агъю дубхъну, Исайи кѳуру: – Му ицрушин ажалихъна дар, думу Аллагъдин ад бадали ва гъаддилантина Аллагъдин Бали Чан адлувал улупбан бадали, вуйиб ву.
- 5 Исайиз Марфа, дугъан чи Мар'ям ва Лазар ккунитар вуйи.
- 6 Гъаци, Лазар ицурайибдикан гъеебхънушра, Иса къюд йигъансана Учв айишваъ гъузру.
- 7 Хъасин Дугъу Чан ученикариз кѳуру: – Гъачай, Ягъудия уълкейиз къяляхъ гъягъюрхъа.
- 8 – Я Мялим! – кѳуру Дугъаз ученикари, – жугъдариз Ув'ин гъван уълубхну, улихънаси йикѳуз ккунди айи, хъа Уву хъана дина гъягъюрана?
- 9 Исайи дурариз гъапи: – Йигъаъ йицѳикъюб сяаѳт адаринхъа? Фуж йигъну гъяруш, дицир хъарснун алдакидар, фицики гъадгъаз му дюн'яйин акв рябкъюра.
- 10 Хъа эгер дицир йишвну гъяруш, хъарснун алдакиди, гъаз гъапиш акв ади шулдар.
- 11 Гъамци дупну, Исайи давам апѳуру: – Ихъ дуст Лазар гъаахну. Узу думу хъиргуз гъяраза.
- 12 – Агъа, сарун думу нивкѳуз душнаш, сагъ хъиди, – кѳуру Дугъаз ученикари.
- 13 Исайиз гъамдиинди Лазар дукѳнайиваликан пуз ккунди айи, хъа дурари, думу аѳдати нивкѳуз душна кѳури, фикир дапѳнайи.
- 14 Гъадмуган Исайи дурариз ачухъди кѳуру: – Лазар гъакѳну.

- 15 Хъа учву бадали Узу гъадушваъ адарди хъуб'ин шад вуза. Гъаци дубхънайиган, учву хъугъдичва. Сарун гъачай гъадгъахъна гъягъюрхъа!
- 16 «КІвятІях» кІуру лакІам хъайи Фомайи чан юлдшариз кІуру: – Гъачай, Мялимдихъди сатІиди ухъура йихурухъа!
- 17 Дина гъафи Исайиз, Лазар дукІну накъвдиъ ади юкъуд йигъ вуйиб абгъю шулу.
- 18 Вифания Ерусалимдихъан шубуб километрІан манзилнаъ адайи,
- 19 ва дина гъадрарихъди Марфайихънана Мар'ямдихъна чвуччвун дердер зигуз гизаф жугъдар дуфнайи.
- 20 Иса гъюрайибдикан гъеебхъубси, Марфа дишлади Дугъан улихъна гъягъюру, хъа Мар'ям хулаъ имийи.
- 21 – Агъа, эгер Уву мушваъ айиш, йиз чве йикІидайи! – гъапи Марфайи Исайиз. –
- 22 Саки узуз абгъязуз, хъа гъамус вушра, Уву Аллагъдикан фу ккун гъапІишра, Дугъу Увуз тувди.
- 23 – Яв чве хъана гъудужвиди, – гъапи дугъаз Исайи.
- 24 – Гъиямат йигъан вари чІиви шлуган, думура гъудужвруб абгъязуз, – жаваб туву Марфайи.
- 25 Исайи гъапи: – Узу вуза чІиви хъувал ва уьмур. Фуж Узухъ хъугъраш, гъеле гъачІишра, яшамиш хъиди.
- 26 Хъа гъарсар, яшамиш шулади Узухъ хъугънайир абсарариъра йикІидар. Уву гъамдихъ хъугъурна?
- 27 – Ав, Агъа, – жаваб туврайи дугъу, – узу хъугъурза: гъаму дюн'йиз гъюз ккади айи ва, магъа дуфнайи Месигъ, Аллагъдин Бай, Уву вува.
- 28 Гъамци дупну, Марфайи, Мар'ямдиз жиниди дих дапІну, кІуру: – Мялим гъамшваъ а, Дугъу увуз дих апІура.
- 29 Му гафар гъеерхъубси, Мар'ям гъудужвну, Дугъахъна гъягъюру.

- 30 Иса мегьел гъулаъ учІвнадайи ва Учв Марфайи кършуламиш гъапІушв'ин илмийи.
- 31 Мар'ямдихъди хулаъ ади ва думу ккарцури гъаши жугъдар, Мар'ям тяди кади гъудужвну чІатна удучІвуб дябкъну, думу накъвдихъна ишуз гъягъюра, кІури, хиял дапІну, дурарра дугъан къяляхъди гъягъюру.
- 32 Хъа Мар'ям, Иса хъайишвахъна дуфну, Думу гъяркъюбси Дугъан ликарикк ккархъру ва кІуру: – Я Агъа, эгер Уву мушваъ айиш, йиз чве йикІидайи.
- 33 Мар'ям ва дугъахъди гъафи жугъдар дердлуди ишури дябкъну, кІван деринаризкъан Чазра язухъ дубхънайи Исайи гъерху:
- 34 – Думу наан кивначва? – Гъач учу улупидича, – гъапи дурари.
- 35 Иса ишуру.
- 36 – Лигайчва, фици Мугъаз думу ккундуш! – гъапи жугъдари чпин арайиъ.
- 37 – Мугъу кур вуйириз рябкъювал тувну, – гъапи шли-вуш дураригъян сари, – Белки Дугъхъан Лазарра чІиви шлуси апІуз шул?
- 38 Иса хъана артухъ пашманвалиинди накъвдихъна гъюру. Накъв дюрхъсиб вуйи. Душвазди учІврушвахъ гъван гъипнайи.
- 39 – Гъван гъадабгъай! – кІуру Исайи. – Агъа, душаваъ майтин ниъ абхънашул, фицики думу кивхъан юкъуд йигъ улдубчІвна, – кІуру Дугъаз дукІнайирин чи Марфайи.
- 40 Исайи дугъаз кІуру: – Узу увуз гъапундаин: «Эгер уву хъугъри гъузиш, Аллагъдин гъунар рябкъидивуз», – кІури?
- 41 Гъван гъадабгъуру. Исайи улар зина заъру ва кІуру: – Адаш, Увуз баркаллагъ кІураза, Увуз Узу ерхъбаз.
- 42 Увуз Узу гъарган ерхъурайиб агъязуз. Гъамушв'ин али халкъ Узу Уву гъаънайибдихъ хъугъри пну, ачухъди кІурайиб вуйиз!
- 43 Ва гъамци дупну, Исайи зарбди дих гъапІу: – Лазар, удучІв!

- 44 Хилар-ликар кафнаригъян гьидиржнайи, машиниира ирин чарч илипнайи Лазар накъвдиан удучІвурю. – Думу гьюдурчай, гьит гъарахри! – гъапи дурариз Исайи.
- 45 Мар'ямдихъна гъафи ва Исайи гъапІуб гъябкъю жугъдарикан гизафдар Дугъахъ хъугънийи.
- 46 Хъа дурарикан, фарисйирхъна душну, Исайи гъапІубдикан ктибтрударра гьидихънийи.
- 47 Жугъдарин абхюну маллйирна фарисйир чпин собрандиз уч гъаши: – Ухъу гъапІну ккунду? – кІуйи дурари. – Му касди гизаф абламатар улупура.
- 48 Эгер Думу мици гьитиш, вари Гъадгъахъ хъугъди ва римлуйир гъафиган, дурари ихъ гьюкуматра ва ихъ халкъра терг апІиди.
- 49 Каяфа кІуру ва гъадму йисан жугъдарин маллйирин абхюр вуди кадагънайи дурарикан сари кІуру:
- 50 – Учву сабдинра гъавриъ ахърадарчва! Я кас, учвуз гъаз абгъдарчвуз: учвуз ужу хьибди, эгер вари халкъдихъанди сар адми гъачІиш, вари жугъдар йихайиз?
- 51 Мурар Каяфайин хусуси гафар дайи: гъадму йисан думу жугъдарин маллйирин абхюрра вуди, дугъу пайгъамбриси гъапнийи, Иса халкъдихъанди йикІиди кІури,
- 52 ва неинки гъаму халкъдихъанди, хъа гъацира вари дюн'я вуйибси дарагънайи Аллагъдин веледар сабвалихъна хпан бадалира.
- 53 Гъадму йигъхъан дурари Иса фици пуч апІуруш, фикир апІуз хъюгъру.
- 54 Гъаддиз Иса жугъдарин арайиъ ашкарди лицури гъахъундар, ва гъадлин Думу, ичІи чюлин гъирагъдихъ хъайи Ефраим кІуру шагъриз душну, гъадушваъ Чан ученикарихъди гъузру.

55 Жугъдарин Пасхайин машквар багахъ шулайи. Уълкейин варишвариан, чпи машквар хъайиз улихъна гунгъарихъан марцц апІбан бадали, гъациб аьдат тамам апІуз гизафдар Ерусалимдиз дуфнайи.

56 Дурари, Иса агури, Аллагъдин хулаз уч духъну, чиб-чпигъ кІуйи: «Фици хиял апІурачва? Думу Пасхайин машквраз гъюрдайкана?»

57 Аьхюну маллийрина фарисйири Иса дисбан бадали, гъар шлиз Думу айишв аьгъю гъабхъири гъаддикан чпиз хабар дебккуб буйругъ тувру.

Югъан 12

1 Пасхайин машквар ккебгъуз йирхъуд йигъ ккимиди, Иса Чав чІиви гъапІу Лазар яшамиш шулайи Вифанияйиз гъюру.

2 Дурари Дугъан сагълугънаан хураг гъязур апІуру. Марфа суфрайихъ Исайин гъайгъушнаъ айи. Суфрайихъ хъайидарихъди Исайин багахъ Лазарра деънайи.

3 Мар'ямди, нард гъарин гизаф багъа вуйи марцци ягъ дубхну, Исайин ликарикан ктатуру ва Дугъан ликар чан кушарихъди кжикуру. Вари хал аьтринсиб ицци ниърахъди абцІру.

4 Исайин ученикарикан сари, хъасин Агъа масу туврури, Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайи кІуру:

5 – Гъаму ягъ, шубудварж арсран пулихъ масу тувну, пул касибариз пай апІуз гъаз шулдайихъа?

6 Дугъу мици, касибарин гъаннаъ ади ваъ, хъа учв тІафал вуди хъпаз лигну гъапиб вуйи, гъаз гъапиш дугъахъ уртахъ вуйи пулин мажник хъайи ва саспиган, чан тямгъяр гъуркІуз, гъадму пуликан харж апІуйи.

7 Гъадмуган Исайи кІуру: – Думу сикинди гъитай! Дугъу му ягъ Узу накъвдик кивру йигъаз гъязур дапІнайиб ву.

8 Касибар гъарган учвухъди хъиди, хъа Узу учвухъди гъарган хъидарза.

9 Жугъдарикан гизафдариз Иса душваъ айиб аьгъю дубхъну, Дугъу чІиви гъапІу Лазаризра лигуз кади, дурар Исайихъна гъюру.

- 10 Гъадмуган маллийрин ахюдари Лазарра йикІбан кърар адабгънайи,
 11 гъаз гъапиш гъадгъулантина, кавхйирна маллийр гъитну, гизаф
 жугъдар Исайихъ хъугънийи.
- 12 Хъайигъан машквраз гъафи халкъ, Иса Ерусалимдиз гъюруб деебхъну,
 13 хурмайн гъарин кюлерра хъади, Исайин улихъна, гъамцдар чІигъар
 апІури, удубчІвурӯ: Агъайин ччвурнахъ гъюрайи Израилин Паччагъдиз
 уж'вал ибшри!
- 14 Иса, саб гъудугъ дибихъну, гъаддин элеуру, фицики Гирами
 китабарий дибикІна:
- 15 «ГучІ мапІан, Сиондин риш! Лиг, яв Паччагъ увухъна жигъил
 даждиинди гъиди».
- 16 Исайин ученикар сифте мидин гъаврий ахъундайи, хъа къанди Иса
 Аллагъдин аднаъ гъашиган, Иса гъамци гъюваликан Гирами китабарий
 дибикІнайиб дурарин кІваина гъафнийи, ва гъаци дурари Думу
 кършуламишра гъапІнийи.
- 17 Лазар чІиви апІруган, Исайихъди хъайидари дидин гъякънаан
 варидариз ктибтури гъахъну,
 18 гъаддиз халкъди Иса гъамци тебрик апІури кършуламиш гъапІнийи,
 гъаз гъапиш варидариз гъадму аьламат улупур Думу вуйибдикан
 деебхънайи.
- 19 Хъа фарисйири чиб-чпиз кІуйи: – Рябкъюранчвуз, фукІа-мукІа апІуз
 ухъу къувватсуз ву. Вари Гъадгъахъди гъягъюра!
- 20 Аллагъдиз икрам апІуз машквраз гъафидарин арайиъ грекарра айи.
- 21 Дурари, Галилей уьлкейиъ айи Вифсайдайиан вуйи Филип кІуру
 касдихъна дуфну, гъамци кІури саб тІалаб апІуру: – Я ич ахъюр, учуз Иса
 рякъюз ккунди ачуз.
- 22 Филипди душну Андрейиз, хъа дурар къюридра Исайихъна душну,
 Дугъаз мидкан ктибтуру.

- 23 Исайи гъапи: – Аллагъдин аднаъ шлу Инсаниятдин Балин сяаѳт улубкъну!
- 24 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: сабан дяхнин удар жил’ина абхъну дарчІиш, думу гъаци сабди гъубзди, хъа гъабчІиш, диди бегъем мягъсул хибди.
- 25 Шлиз чан уьмур багъади вуш, гъацири думу пуч апІура, хъа шлиз гъаму дюн’яйиин чан уьмур даккунди вуш, гъацири думу ккудудубкІру уьмриз уьбхюра.
- 26 Фуж Йиз гъуллугънаъ аш, гъит гъацир Йиз шилнаъди гъюри! Ва Узу наан аш, гъадушваъ Йиз гъуллугъчира хъиди. Фуж Йиз гъуллугънаъ аш, гъацир Йиз Адашди за апІиди.
- 27 Гъамус Йиз юкІв гъалабну абцІна! Фу пну ккунду Узу? ПидикІан: «Я Адаш! Узу гъаму гъялнаккан уьрх!» Саки Узу му дюн’яйиз гъаддиз дуфназа – гъаму гъял бадали! Адлу апІин Яв ччвур, Адаш!
- 28 Гъадму арайиъ завариан дих атІабгуру: – Адлу гъапІунза ва хъана адлу апІидиза!
- 29 Гъадушвахъ дугъужнайи халкъ думу дихнахъ хъпехъурайи. Садари, завар гъарахну кІурайи; тмундари, Дугъахъди малайик гъулхну, кІуйи.
- 30 Исайи дурариз жаваб вуди кІуру: – Му дих Узуз вуйиб дайи, хъа думу халкъ бадали вуйи!
- 31 Му дюн’яйиин суд апІру вахт, магъа, хъубкънура ву. Гъамус му дюн’яйиин гъакимдар (иблис) тина утІуккну хъиди!
- 32 Хъа Узу жилилан за гъахъиган, Узу варидарихъди Узухъинди иб тувуз гъитдиза.
- 33 Гъаму гафариинди Дугъу дурариз, Учв фициб аьжалиинди йикІуруш, улупнийи.

- 34 – Учуз Гирами китабарин Месигъ гьарган учухъди шлуваликан абгъячуз, – гъапи халкъди. – Увхъан фици пуз шулвухъан, Инсаниятдин Бай завариз зигиди, кІури? Ва фуж ву, Думу Инсаниятдин Бай?
- 35 Исайи дурариз кІуру: – Саџиб вахтнаџан акв учвухъди гъубзидар. Гъаци вуйиган, Учву мучІушну ккадраџбан бадали, сабан акуди имиди, гъарахай. Фицики фуж мучІушнаџди гъяраш, гъацириз учв наанди илтІикІнашра, абгъдар.
- 36 Хъа сабан учвуз аку апІурамиди, аку аквнахъ хъугъай ва аквнан веледар хъидичва! Гъаму гафар дупну, Иса гъягъюру ва дурарихъан жин шулу.
- 37 Дугъу дурарин улихъ гъамкъан абламатар гъапІнушра, аммаки дурар, дидизра дилигди, Дугъахъ хъугъдайи.
- 38 Гъамци Ишай пайгъамбри дупнайи гафар тамам духъну ккундийи. Дугъу гъапнийи: «Учхъан гъеебхъубдихъ фуж хъугъну, Агъа? Шлиз ачухъ гъабхънухъа Агъайин къудрат?»
- 39 Ва гъаддиз дурар хъугъуз удукърудар дайи, хъана Ишайи кІуруганси:
- 40 «Аллагъди дурарин улар кур гъапІнийи, дурарин фикир хъунти гъапІнийи, гъаци вуйиган, улар ади дярябкърудар ва фикирниинди гъавриџ адрахърудар. Гъаци ккундарш, Узухъинди илтІикІрийи, ва Узу дурар сагъ апІидийза».
- 41 Ишайи му гафар, чаз улихъмиди Исайин адлувал гъябкъиган, гъапидар вуйи.
- 42 Агъсакъларин арайиџра кмиди Исайихъ хъугънайидар џиб адайи, хъа дурари дидкан, фарисйири чпи мистариан утІруккбан бадали, ачухъди кІурдайи.
- 43 Адмийирин тярифар дурариз Аллагъдин адлувалџан зина вуйи.
- 44 Исайи абхю дихниинди гъапи: – Фуж Узухъ хъугъраш, гъацир Узухъ хъугърадар, хъа Узу Гъаурихъ хъугъра.

- 45 Шлиз Узу рякьюраш, гьацириз Узу Гьаур рякьюра.
- 46 Узу акв вуза ва Узухъ хьугьру гьарсар мучлушнаъ гьудрузбан бадали дюн'яйиз дуфназа.
- 47 Эгер шлиз Йиз гафар деерхьну, дурар тамам дарапиш, Узу гьацирин суд апидиза, гьаз гьапиш Узу дюн'яйиз суд апуз ваъ, хьа думу уьбхюз дуфнайир вуза.
- 48 Узу шли нигъ апураш ва Йиз Гаф къабул апуз даккнириз, гьамустанра судья а: Узу дупнайи Гаф – магьа судья, гьиямат йигьан суд апуру!
- 49 Фицики Узу Йиз Узхьан гьапиб дариз – му Узу гьау Адашдин, Узуз вуйи амур ву, фу кпуруш ва фици кпуруш.
- 50 Узуз агъязуз: Дугьан амур – му зат ккудудубкпуру уьмур ву. Узу анжагъ Узуз Адашди йип гьапиб кпураза.

Югьан 13

- 1 Жугьдарин Пасхайин машквар багахъ шулайи. Исайиз, Чав му дюн'я дипну, Адашдихьна хьтакру вахт улубкьнайиб агъяйи. Му дюн'яйиъ Чандар вуйидар Дугьаз ккундийи, ва гьамус Дугьу дурарихьна вуйи Чан масанвалин къувват улупуз гьял гьапнийи.
- 2 Иблисди Искаротдиан вуйи Симондин бай Ягьудайин кIваъ Иса масу тувбан ният гьамустанра ивнайи.
- 3 Хябяхьдин уьл иппу вахтна Исайи, Адашди вари Чан хилиъ ивнайиб агъяди ва Учв Аллагьдихьан дуфнайиб, Аллагьдихьна хьтакурайиб агъяди,
- 4 гьудужвну, Чан зиьлан палат илдибтуру ва, дастамал гьадабгьну, Чан къял'ан идибтуру.
- 5 Хьасин легниъ шид убзну, Иса ученикарин ликар жикпуз хьюгьру ва къял'ан идибтнайи дастамлихьди кжикуру.

- 6 Гьамци Иса Петрихьнакьан хьуркьру. Ва Петри Дугъаз кӀуру: – Я Агъа! Увуз йиз ликар жикӀуз ккунди айвуз?!
- 7 – Узу гьапӀраш, уву сабан гьавриъ адарва, – жаваб туву Исайи. – Кьанди аннамиш апӀидива.
- 8 – Йиз ликар жикӀуб?! Гьич хьибдар! – кӀуру Петри. – Эгер Узу дижрикӀиш, сарун уву Йизур дарва! – гьапи Исайи.
- 9 – Агъа! Дици вуш, неинки ликар, гьацира – хилар, кӀулра! – гьевеслуди кӀуру Петри.
- 10 – Вари жан дижибкӀнайдарин анжагъ ликар жикӀубтӀан лазим дар, дицир марциди ву аьхир. Учвур марциди вучва. Аммаки учвкан вари марцидар дар, – гьапи Исайи.
- 11 Исайиз Учв масу туврур аьгъяйи, гьаддиз Дугъу: «Учвкан вари марцидар дар», гьапнийи.
- 12 Хъа дурарин ликар гьижикӀган, алабхьну палат, хъана гьюн йивну суфраийхъ дахьиган, Дугъу кӀуру: – Узу учвуз гьапӀнуш, гьаддин гьавриъ гьахьунчва?
- 13 Учву Узуз «Агъа», «Мялим» кӀуручва ва гьакьди кӀурира ачва, гьаз гьапиш Узу якьинди гьадму хьузра вуза.
- 14 Гьаци вуйиган, эгер Узу – Агъайи ва Мялимди – ичв ликар гьижикӀнуш, учвур чиб-чпин ликар жикӀури ккунду.
- 15 Узу гьапӀганси, гьаци учвур апӀбан бадали, Узу учвуз мисал улупунза.
- 16 Гьакьлу вуйи гьакъ кӀуразачвуз: гьуллугъчи чан аьхюртӀан артухъ дар ва Гьаьнайирра Учв ГьауртӀан артухъ дар.
- 17 Ва гьамус учвуз му аьгью дубхьнайиган, эгер гьаци апӀури гьашиш, бахтаврар хьидичва.

- 18 Узу учвкан варидарикан кІурадарза: Узуз аьгъязуз Узу кадагънайидар. Саки Гирами китабариъ дидикІнайи му гафар кІулиз удучІври: «Узухъди уьл гъипІур Узуз къаршу удучІвну».
- 19 Му хъайиз, мидиз улихъна Узу учвуз кІураза. Гъаци вуйиган, му ляхин улубкъиган, учву Узу Гъадму – Гъарган Айир – вуйибдихъ хъугъдичва.
- 20 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Узу Гъаърайир шли къабул апІураш, гъацири Узу къабул апІура, хъа шли Узу къабул апІураш, гъацири Узу му дюн'йиз Гъаур къабул апІура.
- 21 Гъамци дупну, Иса яман гъалабулугъназ гъюру. – Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвузки, – гъапи Дугъу, – учвкан сари Узу масу тувди.
- 22 Думуган ученикар, Думу шликан улхурайкІан кІури, гъавриъ адарди, сар-сарихъинди лигури гъузру.
- 23 Исайин юкІв али ученикарикан сар Чан гъвалахъ гъюн йивну дахънайи.
- 24 Симон Петри дугъаз, Мялим шликан улхураш Дугъхъан гъерх кІури, ишарат апІуру.
- 25 Ва ученик Исайихънаси хъиркІну, гъерхру: – Я Агъа! Думу фуж ву?
- 26 – Узу уьл кубснуну шлихъна тувиш, гъадму ву, – гъапи Исайи. Дугъу уьлин къацІ гъабраъ хурагнак кубснуну, Искариотдиан вуйи Симондин бай Ягъудайихъна тувру.
- 27 Гъаму къацІ хилиз гъадабгъубси Ягъудайиъ шейтІан убчІвру. – Яв апІуз ккайиб ухди апІин, – кІуру дугъаз Исайи.
- 28 Суфрайихъ хъайидар саркъан, Исайи дици гъаз гъапнуш, гъавриъ ахъундайи.
- 29 Хъа Ягъудайихъ чпин уртахъ пул хъайиган, дурарикан сякъюдари: Исайи дугъаз: «ухъуз машквраз фукІа гъадабгъ» вая «касибариз фукІа тув», кІурайиси фикир апІуру.
- 30 Уьл гъибису Ягъуда дишла хул'ан удучІвру. Йишв вуйи.

- 31 Думу удучІвиган Исайи гъапи: – Магъа гъамус Инсаниятдин Бализ Чан ад гъабхъну. Дугъан ад – Аллагъдин ад ву.
- 32 Эгер Дугъан ад Аллагъдин ад вуш, Аллагъдира Думу Чан адназ гъадагъиди ва зат хъугъужвидар.
- 33 Эй Йиз лижан веледар! Узуз учвухъди хъуз дицикъан вахт имдар. Учву Узу агури хъидичва – му жарадариз гъапиб Узу учвузра кІураза: «Узу гъярушваз учвхъан гъюз хъибдар».
- 34 Узу учвуз цІийи табшуругъ тувраза: сари-сар ккун апІинай, Узу учву ккун гъапІиганси, гъаци учвурасари-сар ккун апІинай.
- 35 Эгер ичв арайиъ масанвал ади гъабшиш, Учву Йиз ученикар вуйиб вардариз абгъю хъибди.
- 36 – Агъа, Уву наана гъягъюрава? – гьерху Дугъхъан Симон Петрийи. – Узу гъягъюрайишваз сабан увхъан Узухъди гъюз хъибдарвухъан, – жаваб туву Исайи. – Хъа хъасин гъидива.
- 37 – Я Агъа! – кІуру Петри. – Узхъан Увухъди гъамус гъюз гъаз шулдар? Увхъанди йикІузра узу гъязур вуза!
- 38 Исайи гъапи: – Узхъанди йикІузра?! Гъякълу вуйи гъякъ кІуразавуз: даттли уьйир дапІну ккудубкІайиз, шубуб ражари Узу абгъюр дарзус пидива!

Югъан 14

- 1 Исайи варидариз кади кІуру: – Гъит ичв юкІвариан шаклувалар удучІври! Учву Аллагъдихъ хъугърачва, гъаци Узухъра хъугъай!
- 2 Йиз Адашдин ужагъдиъ гизаф хулар а. Эгер гъаци дайиш, Узу учвуз мидкан пидайза. Узу учвуз душаваъ йишв гъязур апІуз гъягъюраза.
- 3 Узу гъушиган, учвуз йишв гъязур апІидиза. Узу наан шулуш, учвурас гъадушваъ хъпан бадали, Узу хътакидиза ва учву Узухъна гъахидиза.
- 4 Хъа Узу наана гъягъюраш, дина рякъ учвуз абгъячвуз.

- 5 – Агъа, Уву наана гъягъюраш, учуз агъдарчуз, – кІурайи Фомайи. – Гъаддиз учуз дина рякъ наънан агъю шул?
- 6 Исайи жаваб туву: – Узу вуза Рякъ, Узу вуза Гъякъ ва Уъмур. Анжагъ УзхъанминатІан Адашдихъна гъягъюз шулдар.
- 7 Эгер учвуз Узу агъяш, Адашра агъячвуз. Гъамусдихъантина учвуз Думу агъячвуз ва гъяркънура вучвуз!
- 8 – Я Агъа! – кІуру Филипди. – Учуз Адаш улуп ва сарун учуз фукІара лазим дарчуз.
- 9 – Узу учвухъди гъамкъан вахтна хъади, увуз Узу гъамусра агъю гъахъундарнуз, Филип? – жаваб туву Исайи. – Шлиз Узу гъяркънуш, гъадгъаз Адашра гъяркъну. Уву фици: «учуз Адаш улуп», кІурава?
- 10 – Узу Адашдиъ, Адаш Узуъ айибдихъ уву хъугърадарна? Узу учвуз кІурайи гафар Узхъан кІурайидар дариз, хъа дурар кІурайир Узуъ айи Адаш ву, Чан ляхнар апІурайи.
- 11 Узухъ хъугъай: Узу – Адашдиъ, ва Йиз Адаш Узуъ а. Узухъ хъугъдарш, Узу апІурайи ляхнарихъкъана хъугъай.
- 12 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: фуж Узухъ хъугъраш, гъацири Узу апІурайи ляхнар апІиди ва УзутІан артухъдира кади апІиди, фицики Узу Адашдихъна гъягъюраза.
- 13 Йиз ччвур дибисну учву ккун гъапІуб вари Узу тамам апІидиза, ва Адашди Чан ад Чан Бал’антина улупиди.
- 14 Эгер учву Йиз ччвурназ дих гъапІиш ва фу ккун гъапІишра, Узу тамам апІидиза.
- 15 Эгер учвуз Узу ккундуш, Узу учвуз фу табшурмиш гъапІнуш, гъадму тамам апІинай.
- 16 Узу Адашдикан ккун апІидиза ва Дугъу учвухъна жарар – Хъюгърур гъаъди. Думу абсрариз учвухъди гъузди.

- 17 Думу Хьюгьрур – Гьякьвалин Рюгь ву. Му дюн'яйихьан Думу къабул апІуз хьидар, гъаз гъапиш Думу рякьрур дар ва абгьюр дар. Анжагь учвуз абгьячвуз Думу, Думу учвухъди хъа ва учвуь а.
- 18 Узу учву йитимарди гьитидарзачву, хъана учвухъна хътакидиза.
- 19 Саџиб вахтналан дюн'яйиз Узу сарун рякьидар, хъа учвуз Узу рякьюри хьидичвуз: гъаз гъапиш Узу яшамиш шулаза ва учвура яшамиш хьидичва.
- 20 Ва гьадму йигъан учвуз абгью хьибдичвуз, Узу Йиз Адашдиъ шулайиб, учву – Узуь, хъа Узу – учвуь.
- 21 Шли Узхъан вуйи табшуругьар тамам апІураш, гьадму ву Узу ккунир. Шлиз Узу ккундуш, Йиз Адашра гьадгью ккун апІиди. Гьацир Узузра ккун хьидизуз ва гьацирин улихь ачмиш шули хьидиза.
- 22 – Я Агъа! – кІуру Искариотдиан дару Ягьудайи, – Уву, имбуну дюн'яйиз ктарди, учуз фици ачмиш хьидива?
- 23 Исайи жаваб туву: – Шлиз Узу ккундуш, гьадгью Йиз Гаф уьбхиди. Ва гьадмуган дицир Йиз Адашдизра ккун хьиди, гьадмуган Узуна Думу сатІиди гьацирихъна гьидича ва гьадгъаь яшамиш хьидича.
- 24 Шлиз Узу ккундарш, Йиз гафар уьрхидар. Учвуз ебхьурайи Гаф Йизуб дариз абхир, хъа Узу гъау Адашдинуб ву.
- 25 Узу учвуз му гьеле учвухъди хъамидитІан гъапунза.
- 26 Узу бадали Адашди учвуз гъаьрайи Хьюгьрури – Гирами Рюгьну учвуз вариб улупиди ва Узу учвуз гъапиб вари кІваин апІидичвуз.
- 27 «Мясляаьт ибшри!» – Узу кІуразачвуз гъарайири. Узу учвуз Йиз мясляаьт тувразачвуз. Узу учвуз, инсанари туврубсиб мясляаьт туврадарзачвуз. Ичв кІваан дердер адаай! ГучІ мапІанай!
- 28 Узу учвуз «гьягьюраза» гъапиб учвуз гьеебхьунчвуз, ва: «Узу учвухъна хътакидиза», гъапнура вуза. Эгер учвуз Узу ккундийиш, Узу Адашдихъна гъарайибдиин учву шад хьидийчва, фицики Йиз Адаш УзутІан артухь ву.

29 Узу гьамус гьаму вари улубкьайиз улихьна вари гьапунза, ва гьадмуган, гьаму улубкьиган, учву Узухъ хьугъдичва!

30 Сарун Узхьан учвухъди артухъ гафар апӀуз хьибдарзухьан: сарун му дюн'яйин гьакимдар багахъ духьна. Йиз зиин дугъаз гьюкум адар.

31 Аммаки му дюн'яйиз абгью дубхьну ккунду: Узуз Йиз Адаш ккундайиб. Магьа гьаддиз Дугъу Узуз гьапиб вари тамам апӀураза. Гьудужвай, гьягьюрхьа гьамушв'ан!

Югьан 15

1 Узу халис тӀумтӀин шир вуза, хьа Йиз Адаш тӀумутӀчи ву.

2 Уз'ин али бегьер дархру гьарсаб кюл Дугъу ктабтӀуру, хьа бегьер хруб, диди хьанара артухъди бегьер хпан бадали, марцц апӀуру.

3 Узу учвуз улупу Гафналантина учву сарун марццидар вучва.

4 Узу учвуъ шлуганси, учву Узуъ йихьай. Кюлихьан чав-чаланди бегьер хуз шулдар, думу ширнан пай вуди ккунду. Гьаци учвур Узуъ духьну ккунду.

5 Узу – шир, хьа учву – кюлер. Анжагъ гьадмунури, Узу чаъ айиганси, фуж Узуъ аш, бегьем бегьер хури шулу. Узу хьтарш, учвхьан фукӀа апӀуз шулдар.

6 Хьа фуж Узуъ адарш, дурар, багъдиан гатӀахьну, ерццурайи кюлерси ву; дурар уч апӀиди, цӀигъна гатӀахьиди ва ургиди.

7 Хьа эгер Узу учвуъ ва Йиз гафар учвуъ аш, учвуз фу ккундуш, гьадму тӀалаб апӀинай, учвуз вари тувди!

8 Йиз Адашдин ад бадали абхю бегьер хибдичва ва Йиз ученикар хьидичван.

9 Узу Адашди фици ккун гьапӀнуш, гьаци Узур учву ккун гьапӀунза. Йиз масанвалиинди яшамаш йихьай!

10 Эгер Узу учвуз табшурмиш гьапӀуб учву тамам апӀури гьашиш, Йиз масанвалиъ яшамаш хьидичва. Гьаци Узур гьапӀунза: Узуз Йиз Адашди

табшурмиш гъапуб Узу тамам гъапунза ва Адашдин масанвалиъди яшамиш шулаза.

11 Узу учвуз му гъаддиз гъапунза: Йиз шадвал ичвуб хъпан бадали, учву кьикънягъди ацІну шлуси.

12 Магъа Йиз учвуз вуйи табшуругъ: Узу учву ккун гъапиганси, сари-сар ккун апинай.

13 Дустарихъанди уьмур тувубтІан артухъ масанвал дюн'яйиъ адар.

14 Эгер Узу учвуз табшурмиш гъапуб учву тамам апуруш, учву Узуз дустар вучва.

15 Сарун Узу учвуз Йиз гьуллугъчйир пну дих дарапарза – гьуллугъчийиз чан аьхюри гъапраш аьгъдар аьхир. Узу учвуз Йиз дустар пну дих апураза. Йиз Адашдихъан аьгью гъапуб, Узу учвуз вари ктибтунза.

16 Узу ктагъур учву дарчва, гьаму Узу вуза учву ктагъур, гьаму Узу вуза учву дюн'яйиз улупнайир, ва бегьер туврудар (учву вучва) – варитІан ужуб бегьер. Ва гьадмуган Йиз Адашди учвуз, учву ккун гъапуб, вари тувди.

17 Магъа Узу учвуз табшурмиш апурайиб: сари-сар ккун апинай.

18 Эгер учву дюн'яйиз даккунди вуш, учвутІан Узу ухди даккун гъашиб аьгью йибхъай.

19 Учву му дюн'яйиндар вуди ккундийи, диди учву чандарси ккун апидийи. Хъа учву му дюн'яйиндар даруган, гъаддиз учву дюн'яйиз даккунди ву (яна, Узу учву кадагъну му дюн'яйихъан жара гъапунзачву).

20 КІваин апинай, Узу учвуз гъапундайин: «гьуллугъчи чан аьхюртІан артухъ дар?» Эгер Узу утІуккуйиш, учвур а утІурккури хьиди. Эгер Йиз гафар тамам апуйиш, ичвра тамам апури хьиди.

21 Амма гьамрар вари учву Йиздар вуйиган апиди, гъаз гъапиш дурариз Узу Гьаур аьгъдар.

- 22 Эгер Узу дюн'яйиз гъафундайиш ва дурарихъди гъулхундайиш, дурар тахсирклар хьидайи. Хъа гъамус дурарин чпи гъякъ вуча кӀурайивализ бин имдар.
- 23 Шлиз Узу даккунди вуш, гъацириз Йиз Адашра ккундар.
- 24 Эгер сарихъанра апӀуз даршлу ляхнар Узу гъапӀундайиш, гъадмуган дурар тахсирклар хьидайи. Хъа гъамус дурариз Узу гъапӀдар вари гъяркъну, ва гъаци вушра дурариз Узура, Йиз Адашра даккунди ву.
- 25 Саки гъаци дубхъну ккундийи, дурарихъ хъайи Къанундиъ дибикӀнайи «Саб багънара адарди Узу даккунди ву» кӀуруб тамам хъпан бадали.
- 26 Саки учвухъна Хъюгърур гъафиган, яна Адашдихъан гъюрайи Гъякънан Рюгъ, Узу учвухъна Адашдихъан гъаъдиза – ва Думу Йиз шагъид хьиди.
- 27 Ва учвуря Йиз шагъидар вучва, фицики садпи йигъланмина Узухъди хъачва.

Югъан 16

- 1 Учву хъугъвалихъан хътадахъбан бадали, Узу учвуз гъамрар гъапунзачвуз.
- 2 Учву мистариан утӀурккури хьиди. Гъациб вахт гъибдики, учву йикӀрудари, чпи гъаци апӀбиинди, Аллагъдин гъуллугънаъ ача кӀури, фикир апӀиди.
- 3 Дурари дици гъаддиз апӀидики, гъаз гъапиш дурариз я Узу, я Йиз Адаш абгъдар.
- 4 Хъа Узу учвуз гъамрар, вахт улубкъиган, Узу дурарикан ктитуб ичв кӀваина гъюбан бадали, гъапунзачвуз. Сифте ражари дидкан учвуз гъапундайза, гъаз гъапиш учвухъди хъайза.
- 5 Хъа гъамус Узу Гъаурихъна гъяраза. Учвкан сарикъан: «Уву наана гъягъюрава?» – пну гъерхрадарчва,
- 6 гъаз гъапиш Узу учвуз вари ктибтиган, ичв юкӀвар пашман духънайичв.

- 7 Хъа Узу гъякъ кІуразачвуз: учвуз уж'вал бадали гъяраза. Эгер Узу дурушиш, Хъюгърур учвухъна гъидар. Хъа Узу гъушиш, Думу учвухъна гъаъдиза.
- 8 Дугъу, гъафиган, дюн'яйин агълариз дурар гунагъвалин, дугъривалин ва Аллагъдин суддин дюзди гъавриъ адрувал улупиди.
- 9 Узухъ хътругъруган, дурар гунагъвалин дюзди гъавриъ адар.
- 10 Узухъинди даруган, дурар дугъривалин дюзди гъавриъ адар, гъаци вуйиган, Узу Адашдихъна гъяраза, ва учвуз Узу сарун рякъидарчвуз.
- 11 Гъаму дюн'яйин гъюкумдариин гъамустІанра гъалиб духънашра, дурар Аллагъдин суддин дюзди гъавриъ адар.
- 12 Узхъан учвуз хъана гизафдарикан пуз шуйзухъан, аммаки учвхъан дурарин гъаму ражари сабан гъавриъ ахъуз хъибдарчвухъан.
- 13 Учвухъна Гъякъвалин Рюгъ гъафиган, Дугъу учву дюз рякъди гъахиди, рюгънан метлеб – гъубкІну вуйи гъякъвал ву, фицики Дугъу кІурайиб Чахъан дар. Дугъу анжагъ Чаз гъеебхъубдикан пиди, Дугъу учвуз гъюз ккимбубдикан хабар дебккди.
- 14 Дугъу Узу адлу апІиди, гъаз гъапиш Дугъу, Узхъан гъадабгъну, думу учвуз ачухъ апІиди.
- 15 Вари Адашдиз айиб Йизуб ву. Магъа гъаддиз Узу: „Дугъу, Узхъан гъадабгъну, учвуз тувди“, гъапунза.
- 16 Багарихъди Узу сарун рякъидарчвуз, цІиб вахтналан хъана рякъидичвуз.
- 17 Ученикарикан сакъюдари чиб-чпигъ кІури гъахъну: – Мугъан фикирнаъ фу ади мици кІурайкІан? Мугъу кІура: «Багарихъди Узу учвуз сарун рякъидарчвуз, хъа сацІиб вахтналан хъана рякъидичвуз». Ва гъамцира кІура: «Гъаз гъапиш Узу Адашдихъна гъяраза».
- 18 Хъа мидин фици гъавриъ ахъди – «багарихъди?» Му фтикан улхураш, ухъу гъавриъ адархъа.

- 19 Исайиз агъяйи, дурариз Чахъан фтиккан гьерхуз ккунди айиш ва гъаддиз Чав кІуру: – Учву чиб-чпихъан гьерхрачва, Узу Йиз хиялнаъ фу ади мици: «багарихъди» ва «учвуз Узу сарун рякъидарчвуз, хъа цІиб вахтналан хъана рякъидичвуз» – кІурайкІан кІури?
- 20 Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: ишидичва ва дердер зигидичва, хъа миди вуйи дюн'я шад хьибди. Учву пашман хьидичва, амма ичв пашманвал шадвализ хьибди.
- 21 БицІир апІурайи дишагъли аьзабнакк шулу, фицики дугъан сяьт улубкъна, хъа бицІир гъапІуриз аьзабар гъархру – дюн'яйиз цІийи инсан хъуб'ин думу шад шулу.
- 22 Гъаци учвур гъамус пашман вучва, саки учву Узуз хъанара рякъиди ва гъадмуган ичв юкІвар шадвали ацІди, му ичв шадвал сарихъанра дадабгъуз хьибдар.
- 23 Ва гъадму йигъан учву Уз'хъан сабдиканра гьерхидарчва. Гъякълу вуйи гъякъ кІуразачвуз: Йиз ччвур дибисну, учву Йиз Адашдихъан фу тІалаб гъапІишра, Дугъу тувдичвуз.
- 24 Учву мегъел фукІара Йиз ччвурнахъан тІалаб гъапІундарчва. Гъамус тІалаб апІинай – хьибдичвуз, ва учву шадвалихъди ацІдичву!
- 25 Мугагъназ Узу учвуз тахалусариинди кІури гъахъунза, хъа гъамус Узу учвуз, тахалусариинди дарди, Адашдикан ачухъди дупну ккуни вахт улубкъура.
- 26 Гъадму йигъан учву, Йиз ччвур дибисну, Дугъкан тІалабар апІидичва. Узу кІуразачвуз, учвхъанди Адашдиз ккарагидиза, дупну.
- 27 Ичв Узухъна вуйи ккунивализ дилигну ва Узу Аллагъдихъан дуфна кІури ичв хъугънайивализ дилигну, Адашдиз Чаз учву ккунду.
- 28 Узу му дюн'яйиз Адашдихъан гъафунза ва гъамус, дюн'я дипну, Дугъахъна хътакураза.

29 – Ари гьамус Уву, тахалусариинди дарди, ачухъди кІурава, – гъапи Дугъаз ученикари. –

30 Увуз вари аьгъюбдин учу гьамус гъавриь ахъунча. Увхъан гьерхайизра кмиди Уву жавабар туврава. Магъа гъаддиз Уву Аллагъдихъан дуфнайибдихъ хъугърача.

31 – Аьхирки хъугъунчва? – гъапи жаваб вуди дурариз Исайи. –

32 Хъебехъай, Узу сарди гъитну, учву вари хулариз гьергру сьаьт улубкъура. Амма Узу сар дарза, гъаз гъапиш Узухъ Йиз Адаш хъазухъ.

33 Узу му гафар, Узуь учву мясляьт абгри пну, гъапидар вуйиз. Му дюн'яйиь учвуз дердер алахьидичвуз, аммаки миж макадабТанай: Узу му дюн'яйиин гъалиб гъахъунза.

Югъан 17

1 Му гафар гъапиган, Исайи завузди кІул за апІру ва кІуру: – Я Адаш! Йиз сьаьт улубкъну. Яв Бай адлу апІин, Яв Бали Уву адлу апІбан бадали.

2 Вари яшамиш шлубдин зиин Уву Дугъаз гъюкум тувунва. Уву Дугъахъна гъаьдариз гъаци Гъадгъура гъаргандин уьмур тувди.

3 Хъа гъаргандин уьмур – му Уву, сар вуйи, гъякълу вуйи Аллагъ, ва Уву гъау Иса Месигъ аьгъю апІувал ву.

4 Узуз Уву табшурмиш гъапІу ляхин тамам дапІну, Узу Уву жилиин адлу гъапІунзаву.

5 Ва гьамус, дюн'я ккебгъайиз улихъна, Узу Увухъди хъайиган, Узуз фици ад айиш, гъациб адниинди Узу адлу апІин, эй Адаш.

6 Уву, му дюн'яйиан адагъну, Узухъна туву адмийириз Яв ччвур ачмиш гъапІунза. Думу адмийир, Явдар вуйидар, Уву Узуз тувунва. Дурари Яв Гаф гъюбхну.

7 Гьамус дурар, Уву Узуз тувуб вари Явуб вуйивалин, аьхирки, гъавриь ахъну.

- 8 Уву Узухъди гъау гафар, Узу дурарихъна тувунза ва дурар дурари къабул гъапІну. Узу Увхъан дуфнайивалин дурар якъинтІан гъавриъ ахъну ва Уву Узу гъаувалихъ хъугъну.
- 9 Узу гъадрарин гъякънаан ккарагураза: Узу вари дюн'яйихъанди ккарагурадарза, хъа Уву Узухъна тувдарихъандитІан, гъаз гъапиш дурар Явдар ву,
- 10 фицики вари Узуз айиб Явуб ву, ва вари Увуз айиб Йизуб ву. Гъадрариантина Узу Йиз ад улупунза.
- 11 Узу сарун му дюн'яйиъ гъузрардарза, Узу Увухъна хътакураза, хъа дурар му дюн'яйиъ гъузра. Эй гирами Йиз Адаш! Яв ччвурнан къувватниинди – Уву Узуз тувунва гъадму ччвур – дурар уърх, Увуна Узу сар вуйиганси, дурарра сарси хъпан бадали.
- 12 Яв ччвурнан къувватниинди – Уву Узуз тувунва гъадму ччвур – чпихъди хъайи вахтна Узу уърхюри гъахъунза дурар. Узу гъюрхюнза дурар: аъжалихъна улупнайи сартІан гъайри фужкІара гъакІундар, гъамци Гирами бикІбарин Гаф тамам дубхъну ккундийи.
- 13 Хъа Узу гъамус Увухъна гъюраза. Узу сабан жилиин илмиза, му вари Узу гъаддиз кІураза, Йиз абцІну вуйи шадвал Узухъди дурарира пай апІбан бадали.
- 14 Узу Яв Гаф дурариз улупунза, гъаддиз му дюн'яйи дурар даккун гъапІну, гъаз гъапиш дурар му дюн'яйиан даруган, Узу му дюн'яйиан даруганси.
- 15 Узу Увкан дурар му дюн'яйилан гъадагъуб ккун апІурардарза, Узу ккун апІураза, дурар писвалихъан уърхюб.
- 16 Узу му дюн'яйиан даруганси, дурар му дюн'яйиан дар.
- 17 Гъякъвалин къувватниинди дурар Яв гъуллугъниина жалб апІин, Гъякъвал – му Яв Гаф ву.
- 18 Уву Узу дюн'яйиз фици гъаънуш, Узура дурар му дюн'яйиз гъаунза.

- 19 Гьадрар бадали, Узу Увуз дугъриданра дурар Явдар хъпахъди бахш гъахъунза.
- 20 Анжагъ Узу гьадрарихъандитІан ккарагурадарза, гьадрари гъапи Узкан вуйи гафналантина Узухъ хъугънайидарихъандира ккарагураза.
- 21 Гъит дурар вари саб хилди ишри, Уву Узуъ фици шулаш, хъа Узу Увуъ фици шулаш, гъит гьадрар Ухъуъ ишри. Ва гъит дюн'яйиз Узу Уву гъаънайивал аьгъю ибшри.
- 22 Уву Узуз туву ад Узу дурариз тувунза, Увуна Узу сар вуйиси, дурарра саб хилди хъпан бадали.
- 23 Узу дурариъ шулаза ва Уву Узуъ шулава. Гъит дурарра ижмиди сабхилди гъузри! Ва гъит дюн'яйиз аьгъю ибшри Узу Уву гъаувал ва, Увуз Узу ккуниганси, Увуз дурарра ккунивал.
- 24 Я Адаш! Узуз ккундузуз, Уву Узуз тувдар Узу шлушваъ Узухъди духъну. Гъит дурариз Уву Узуз туву Йиз ад рябкъри. Фицики дюн'я арайиз хайиз Уву Узу ккун гъапІунва.
- 25 Эй гъякълу вуйи Йиз Адаш! Дюн'яйи Уву аьгъю гъапІундар, Узуз Уву аьгъязуз, хъасин Узу Уву гъауб дурариз аьгъю гъабхъну.
- 26 Увуз Узу ккуни масанвал гьадрариъра, Узу гьадрариъ фици аш, гъаци хъпан бадали, Узу дурариз Яв чвур ачмиш гъапІунза ва апІидира вуза.

Югъан 18

- 1 Гъамци ккарагбалан къяляхъ, Иса, Чан ученикарра хъади, Кедрон кІуру дерейиантина багъдиъ айи йишваз гъягъюру. Дурар сатІиди багъдиъ учІву.
- 2 Иса масу тувуз ккуни Ягъудайиз му йишв аьгъюб вуйи – Исана ученикар дина кми-кмиди уч шуйи.
- 3 Ва магъа, римлуйирин эскрарин десте ва гъацира жугъдарин маллуйирин ахъударина фарисйири гъау Аллагъдин хулан гъаравларра

хъади, Ягьуда мина гьюру. Дурар вари яракъламиш духънайи: дурарихъ цІа кайи гакІвларна фанисар хъайи.

⁴ Исайи, Чаин улубкъруб аьгъяди, дурарин улихъна удучІвну гьерхру: – Учву фуж агурачва?

⁵ – Назаретдиан вуйи Иса, – жаваб туву дурари. – Гъадму Узу вуза, – кІуру Дугъу. Масу туврайи Ягьудара гъадрарихъди хъайи.

⁶ Исайи: «Гъадму Узу вуза» гъапибси, дурар къяляхъ шулу ва жил’ина ахъру.

⁷ – Учву фуж агурачва? – хъанара гьерхру дурарихъан Исайи. – Назаретдиан вуйи Иса, – кІуру дурари.

⁸ – Узу учвуз гъапунзачвузки: Гъадму Узу вуза, – гъапи Исайи. – Эгер учвуз Узу лазим вуш, гъаму адмийир деетай.

⁹ Исайи гъаци гъапнийи, гъаз гъапиш Чав дупнайи гъаму гафар: «Уву Узуз тувдарикан, Узу фужкІара пуч гъапІундарза», кІурудар тамам духъну ккундийи.

¹⁰ Гъадмуган ханжал хъайи Петри, думу уьчІюбгъну, маллийрин аьхюрин гъаравшиз йивну, дугъан иб ктабтІуру. Гъаравшиз Малх кІуйи.

¹¹ – Ханжал чан халариъ ив! – гъапи Исайи Петриз. – Му аьзабарин зах Узуз Адашди тувунзуз. Мегер Узхъан думу дурубхъди гъибтуз шулин?

¹² Гъадмуган Аллагъдин хулан гъаравлари Иса дисуру ва йитІуру.

¹³ Сифте Думу гъадму йисан маллийрин аьхюр вуйи Каяфайин язна Гъаннайихъна хуру.

¹⁴ Эгер вари халкъдин ерина сар адми гъачІиш ужу шул, дупну, жугъдариз насигъят тувур гъадму Каяфа вуйи.

¹⁵ Симон Петрна сарсан ученик Исайин къяляхъди гъушнийи. Му ученик, маллийрин аьхюрихъди танишур вуйи ва думу Исайихъди кавхайин гъяятдиъ учІвнийи.

- 16 Хъа Петр урарин члатинди гъузру. Хъасин гъадму кавхайиз таниш ученик удучІвну, урарихъ хъайи гъараваш шурахъди дулхну, Петрра гъяятдизди аьру.
- 17 Ва гъамшвахъ му шуру Петриз кІуру: – Хъа уву, гъаписи даршул, гъатму адмийин ученик дарна? – Ваъ, – пну жаваб туву Петри.
- 18 Аьхъюди вуйи. Гъаравшари ва гъараваш дишагълийири, алапІрушвахъ цІа алапІну, мани апІуз хъюгъю. Петрра дурарин багахъ дугъужвнайи ва мани апІурайи.
- 19 Кавхйири Исайихъан Дугъан ученикариккан ва Дугъу улупурайи аьгъювалариккан гъерхрайи.
- 20 – Узу варидарин улихъ ачухъди гъапунза, – жаваб туву Исайи. – Вари жугъдар гъюру мистаъ Узу гъарган аьгъювалар улупури гъахъунза. Узу фукІара гъитІибкІну, жиниди улупундарза.
- 21 Гъаци вуйиган, Узхъан гъаз гъерхрачва? Узу фтиккан гъапнуш, ебхъурайидарихъан гъерхай. Дурариз аьгъя, Узу фу гъапнуш.
- 22 Дугъу гъамци гъапиган, багахъ дийигънайи гъаравлариккан сари Исайин машнягъан йивуру ва кІуру: – Фици гафар апІурава кавхайихъди?!
- 23 – Эгер Узу фу-вуш жараси гъапнуш, йип Узу фтин дюз дарш, – гъапи Исайи. – Хъа эгер гъякъ кІураш, гъаз Узуз йивурава?
- 24 Гъадмуган Гъаннайи, Иса йитІну имиди, маллійирин аьхюр вуйи Каяфайихъна гъаьру.
- 25 Хъа Симон Петр чаз мани апІури дугъужвнамийи. – Ич хиялиан, увура Дугъан ученикариккан вуйва? – гъерхру дугъхъан. – Ваъ, – жаваб туву Петри.
- 26 – Уву дайнахъа узуз багъдиъ Дугъахъди гъяркъюр? – гъерхру Петри иб кдабтІу гъуллугъчийин багахълуйи.
- 27 Петри хъана дарза кІуру, ва гъадму сьаьт даттли уьыйир апІуру.

- 28 Гьирин ухди Иса, Каяфайин хул'ан адаьну, Римдин гьюкумдарин дараматариз хуру. Жугьдар, чпи чиркин духьну, Пасхайин машквар аплуз хьибдар клури, дараматдиь учлвундайи.
- 29 Гьаддиз гьякимдар Пилат учв дурарихьна удучлвур. – Учву узухьна духнайи му Кас фтин тахсир аплурачва? – гьерху дугьу.
- 30 – Эгер Думу тахсиркар дайиш, учу Думу Увухьна суд аплуз дархрийча, – жаваб туву дурари.
- 31 – Думу учвухьна гьадагъай ва ичв закондиинди суд аплинай, – гьапи Пилатди. – Учуз фужклар аьжализ тувуз ихтияр адарчуз, – гьапи дурари.
- 32 Гьамци гьабхьнийи, гьаз гьапиш Исайи, Чав улихьмиди Учв фициб аьжалиинди йиклуруш, гьапи гафар тамам духьну ккундийи.
- 33 Пилат дараматдиз хьтакуру ва, Исайизра дих дапину, гьерхру: – Уву «жугьдарин Паччагь» вуна?
- 34 – Гьаци уву клурана, даршиш думу увуз Узкан жарадари гьапиб вуйин? – гьерху Исайи.
- 35 – Узу жугьуд вуйинхьа? – хьтлурччву Пилат. – Гьаму Яв ватанагьлийири ва кавхйири Уву узухьна тувну. Уву гьациб фу гьапунва?
- 36 – Йиз Паччагьлувал му дюн'яйиан дар. Эгер Йиз Паччагьлувал гьаму дюн'яйиан вуйиш, Йиз гьуллугъчйири, Узу жугьдарин хилиь адрахьбан бадали, чпихьан шлуб апидийи. Ваь, Йиз Паччагьлувал мушв'ан дариз, – гьапи Исайи.
- 37 – Гьаци вуйиган, фици-вушра Уву Паччагь вуна? – гьерху гьадмуган Пилатди. – Узу паччагь ву, уву клурава. Узу гьаддиз бабкан гьахьунза ва гьаддиз дюн'яйиз гьафунза: гьакьвал улупбан бадали. Шлиз ккундуш гьакьвал, гьарсариз Йиз дих ебхура, – гьапи Исайи.

38 – Хъа гъякъвал фу ву? – гьерху Пилатди. Ва гъамци дупну, думу хъана жугъдарихъна удучІву. – Узуз му Касдик гъич саб тахсирра бихъурадарзуз, – гъапи дугъу.

39 – Учвуз гъациб аьдат ачвуз: Пасхайин машквраз дидиснайидарикан сар деетуб. Узу учвуз дидиснайидарикан сар Пасхайиз деетурза. «Жугъдарин Паччагъ» деетурза, ккундунучвуз?

40 – Думу ваъ! Варава деет! – хъана дурари чІигъар апІуз хъюгъю. Варава гъачагъ вуйи.

Югъан 19

1 Гъадмуган Пилатди, Иса хъади душну, Думу урччуз гъитру.

2 Эскрарира, зазарикан таж дапІну, Дугъан кІул’ин улубкІуру ва гъюнарихъ аку-уъру халат хъипру.

3 Дурар Дугъахъна гъюйи ва кІуйи: – Яшамиш ишри «жугъдарин Паччагъ!» – ва гъамци кІури, Дугъан машнягъян йивуйи.

4 Хъана Пилат удучІвуру. – Мугъак узуз гъич саб тахсирра бихъурадарзуз, учвуз аьгъю хъпан бадали, магъа узу Думу ичв улихъна адаураза, – гъапи Пилатди.

5 Ва гъадмуган, зазарикан гъапІу таж ва аку-элвен халат хъади, дурарихъна Иса удучІвуру. – Магъа Думу Адми! – гъапи дурариз Пилатди.

6 Хъа кавхйирина гъаравлари, Иса гъяркъюбси, чІигъар апІуру: – Хачриина Думу! Хачриина! – Думу учву гъадагъну, дариз зигай! – кІуру дурариз Пилатди. – Узуз Мугъак саб тахсирра бихъурадарзуз.

7 – Учуз закон ачуз, – гъапи жугъдари, – закондиинди Думу дукІну ккунду, гъаз гъапиш Дугъу, Учв Аллагъдин Бай вуза, гъапну.

8 Му гафар гъеерхъиган, Пилатдиз хъана артухъди гучІ шулу.

9 Думу хъана дараматдиз хътакуру ва Исайихъан гъерхру: – Уву наьнан вува? Амма Исайи фукІара гъапундар.

- 10 – Гафар аплуз ккундарнуз? – клуру Пилатди гьадмуган. – Увуз абгьдарнузхъа, Уву деетувал йиз гьюкмиъ айиб ва Уву хачриин дариз зигувалра йиз гьюкмиъ айиб?
- 11 Исайи жаваб туву: – Йиз зиин яв гьич саб гьюкумра даршлийи, эгер увузу думу зиълан тувнадайиш. Ва гьаддиз Узу яв хилиз масу тувурин гунагъ хъана зурбабуб ву.
- 12 Гьаму гафарин къяляхъ Пилат Иса азад аплуз чарйир агбахъ шулу. Хъа жугьдари чигъар аплуру: – Эгер уву Думу деетиш, уву Цезар-паччагьдин дуст дарва! Фуж учв паччагъ вуза клурайир, думу Цезар-паччагьдиз къаршу гьедергурайир ву!
- 13 Гьамцдар гафар гьеерхъу Пилат, Исара адаъну, суд аплурушв'ин деъру. Думу йишваз «Гьвандин тахт» клуру, жугьуд ч'алниинди: «Гаввафа».
- 14 Му ляхнар Пасхайин машквар ккебгъайиз улихъна, жвуми йигъан лисунган шулайидар вуйи. – Лигай, магъа ичв паччагъ! – гъапи Пилатди.
- 15 – ЖвартI аплин Думу! ЖвартI! Хачриина! – гьарйир гъаплу дурари. – Гъаци вуйин? Ичв паччагъ узу дариз зигну ккундунчвуз? – клуру Пилатди. Цезарилан гъайри, учуз жара паччагъ адарчуз! – жаваб туву дурари.
- 16 Ва гьадмуган Пилатди, абхирки, Иса дариз зигбан бадали жугьдарихъна тувру. Эскрарира, Иса дидисну, хъади гъахуру.
- 17 Дугъу «УнтIаъ» (жугьуд ч'алниинди «Голгофа») клуру йишвахънакъан Чаинди Чав карсру хачра дубхну ккундийи.
- 18 Гьадушв'ин Думу къумарихъди хачрак карсру, хъа Дугъахъди къюрсана – сар арччул, гьатмунурсана гагул терефнахъанди карсру, хъа Иса – дурарин къялаъ.
- 19 Пилатди хачрак дибикIнайи табличкара кебхуз буйругъ тувру. Душвак дибикIнайи: «Назаретдиан вуйи Иса, жугьдарин паччагъ».

- 20 Му бикІуб гизаф жугьдари гьурхнийи, Иса дариз дизигнайишв шагьрихьан ярхлаь адайи: ва душвак жугьуд, латин ва грек чІалариинди дибикІнура айи. Жугьдарин кавхйири Пилатдиз гьапи:
- 21 – «Жугьдарин паччагь» кІури мибикІан. «Гьаму адмийи учв жугьдарин паччагь вуза кІура», – пну, бикІ.
- 22 – Узу, фу дибикІнаш, дибикІназа, – жаваб туву Пилатди.
- 23 Иса дариз гьизигхьан, эскрари, Дугьан халат гьадабгьну, юкьубишваз пай апІуру – гьарсар эскриз саб. Дурари Исайин балахунра (кІанккан алабхьру ккуртт) гьадабгьуру. Думу гьибирхушв ктарди заьлансина дубхнайиб вуйи.
- 24 – Му чІябгьидархьа, шлиз удубчІвуруш, тупут ипиш ужу шул, – гьапи дурари чиб-чпин арайиь. Гьамци, Гирами китабарийь дидикІнайи му гафар тамам гьахьнийи: «Йиз палтар дурари чпин арайиь пай гьапІнийи, Узу алабхьнайибдин тупут ипнийи». Чан гьаци эскрари апІузра гьапІнийи.
- 25 Иса керхнайи хачран багахь Дугьан дада, дадайин чи, Клеопдин шив Мар'ям ва Магдалайиан вуйи Мар'ям дийигьнайи.
- 26 Чан дада ва душвахь хьайи Чан юкІв али сар ученик дяркьну, Исайи дадайиз кІуру: – Дишагьли, магьа яв бай. –
- 27 Хьасин ученикдизра кІуру: – Магьа яв дада. Гьаддихьанмина ученикди Исайин дада чахьна гьадагьуру.
- 28 Исайи, вари ляхнар Гирами китабарийь дидикІнайиси духьнайиб аьгьяди, кІуру: – Дахаргназу!
- 29 Душвахь чяхрин сиркейихьди абцІнайи гажин хьайи. Иссоп рукнан кюлигь чяхрин сирке дизибгнайи мачалкасиб гьивну, эскрари Дугьан кІвантІарихьна хуру.
- 30 Исайи, сиркейикан дубхьну, кІуру: – Тамам гьабхьну! Ва, кІул кибхну, Дугьу рюгь туву (Аллагьдиз).

- 31 Му жвуми йигъан гъабхъиб вуйи, ва жугъдарин гъакимариз дариз дизигнайидарин майтар султ йигъаз хачарик керхну гъитуз ккунди адайи, фицики гъаму султ йигъан дурарин ахю вуйи Пасхайин машквар ккебгърайи. Гъаддиз дурари Пилатдикан, керхнайидарин ликар дюргъну, дурар хачракан ктагъуб тлалаб гъапнийи.
- 32 Гъадмуган эскрар дуфну, Исайихъди дариз гъизигдарикан сарпирин ликар уьргъюру, хъасин – кьюрпирин.
- 33 Хъа Исайихъна гъафиган, лигуруш, Думу дукІнайи, ва гъаддиз Дугъан ликар дюрюргъди гъитру.
- 34 ДукІну ашра, эскрарикан сари Дугъан гъвалаъ жида убччвру, ва дишла ифина шид удубчІвруру.
- 35 Му вари чан хусуси улариинди гъябкъю адмийи, учвурa хъугъбан бадали ктибтура. Дугъан шагъидвал гъякълуб ву, чав гъякъ кІурайивал дугъаз аьгъя.
- 36 Гъамци Гирами китабарийъ дибикинайибра тамам гъабхънийи: «Дугъан гъич саб кІурабра дьобгъну хъибдар».
- 37 Гирами китабарин жара йишваъра кІура: «Шлийъ жида убччвнуш, Гъадгъаз лигури хъиди».
- 38 Мидин къяляхъ, жугъдарин гъакимарихъан гучІури жиниди, Исайин ученик гъаши Аримафеяйиан вуйи Юсуф кІурури Пилатдикан, Исайин беден ктабгъуз ихтияр тлалаб апІуру. Пилатди ихтияр тувиган, дугъу, душну, беден хачракан ктабгъуру.
- 39 Мина, саб фулан йишвну жиниди Исайихъна гафар апІуз гъафи девлету кас Никодимра гъюру. Дугъу варж литр ицци ниъ хъайи ягъарна, мирра рукнанна алоэ укІан кибикънайи ччим хуру.
- 40 Жугъдарин накъвдик кивруган, аьдат вуйиси, дурари Исайин беден гъадму ягъар дизигнайи ирин кафнигъян гъибиржуру.

41 Иса дариз гъизигу йишвахъ багъ хъайи, хъа багъдиъ саркъан мегъел кивнадру накъв айи.

42 Султ йигъан улихъ хъайи йигъ вуди хъпаз ва накъв багахъ хъайивализ дилигну, душваъ Иса кивру.

Югъан 20

1 Гъяфтайин садпи йигъан гвачІнин ухди, мучІуди имиди, Магдалайиан вуйи Мар’ям накъвдихъна гъюру ва, дугъаз накъвдин айтІинди учІврушвахъ гъипнайи гъван гъидипнади рябкъюру.

2 Думу жаргъури дуфну, Симон Петризна ва Исайин ккунди гъаши жара ученикдиз кІуру: – Агъа накъвдиан гъурхну, аьгъдарчуз наана гъурхнуш.

3 Петрна гъадму ученик накъвдихъна жаргъуру.

4 Дурар къюридра ккажагъуру, хъа ПетртІан тмуну ученик зарбди жаргъуйи, ва думу накъвдихъна сарпирди хъуркъру.

5 Думу ис алахъну лигуру, фу лигурва: душваъ (майит диврушв’ин) кафнартІан адар, амма думу накъвдин айтІ учІвундайи.

6 Дугъахъна Симон Петрра хъуркъру. Думу накъвдиъ учІвру – душваъ дугъаз дипнайи кафан ва

7 Исайин кІул илибтІнайи чІулар рябкъюру. Му чІулар кафнихъан тина йишвахъ дидиржну дирчнайи.

8 Сифте накъвдихъна хъуркъу тму ученикра айтІна учІвру. Мурар гъяркъиган, думура хъугъру.

9 Аммаки дурар сабан Гирами китабарихъ дибикІнайибдин гъавриъ адайи. Хъа дурариъ, Иса чІиви хъиди, кІури дибикІна.

10 Ученикар хулаз хътакуру.

11 Хъа Мар’ям чІатинди дугъужвнайи ва ишурайи. Ва, ишурамиди, ис алахъну, накъвдизди лигуру,

- 12 дугъаз, Исайин беден алди гъабши йишв'ин лизи ккурттар али кьюр малайик рякьюру: сар кѳулихъ жвурнахъинди, тмунур ликар гъашишвахъинди деънайи.
- 13 – Эй дишагъли, гъаз ишурава? – гьерху малайикари. – Йиз Агъа гъурхну, хъа наана вуш, абгъдарзуз, – жаваб туву дугъу.
- 14 Гъаму гафар кѳурамиди Мар'ям къяляхъинди илтѳикѳуру, фу лигурва: чан улихъ Иса дийигъна. Аммаки думу му Иса вуйибдин гъавриъ ахъундайи.
- 15 – Эй дишагъли, гъаз ишурава? – кѳуру дугъаз Исайи. – Фуж агурава? Мар'ямди, му багъбанчи вушул пну хиял дапѳну, Дугъаз кѳуру: – Йиз абхюр, эгер уву Думу гъашв'ан адагъну гъурхнуш, йип узукна, наан дитнуш, узу Думу гъадагъурза.
- 16 – Мар'ям! – кѳуру Исайи. Мар'ям илдицуру. – Раввуни! (Жугъуд чѳалниинди: «Мялим»), – пну, чѳигъ апѳуру Мар'ямди.
- 17 – Узук мукучан! – кѳуру дугъаз Исайи. – Узу сабан Йиз Адашдихъна хъадакнадарза. Уву, душну, Йиз чвѳириз: «Узу Йиз Адашдихъна ва ичв Адашдихъна, Йиз ва ичв Аллагъдихъна хътакураза», кѳура, йип.
- 18 Магдалайиан вуйи Мар'ям ученикарихъна гъюру ва дурариз кѳуру: – Узуз Агъа гъяркъюнзуз! Ва дугъу чаз Исайи гъапиб кѳуру.
- 19 Гъяфтайин гъадму садпи йигъан хябяхъган Исайин ученикар, жугъдарин гъякимдрарихъан гучѳбу ракнарра хъяркъну, саб хулаъ уч духънайи. Мушваъ Иса учѳвру ва дурарин арайиъ дугъужвuru: – Мясляаът учвуз! – гъапи Дугъу.
- 20 Дугъу Чан хиларна гъвал улупуру. Агъа гъяркъю ученикар шад шулу.
- 21 – Мясляаът учвуз! – текрар апѳуру Дугъу. – Адашди Узу фици гъаънуш, гъаци Узу учвурра гъаъраза.
- 22 Гъамци дупну, Дугъу дурариин уф илитуру ва кѳуру: – Гирами Рюгъ къабул апѳинай!

- 23 Учву шлин гунгъарилан хил алдабгъиш, гъадгъан алдабгъну хъибди, хъа шлиин гъитиш, гъадрариин гунагъ гъубзди.
- 24 „КІвятІях“ кІуру лакІам хъайи йицікьюркан Фома кІуру сар, Иса ачмиш шлуган, дурарихъди хътайи.
- 25 – Учуз Агъа гъяркьюнчуз! – кІуру дугъаз тмуну ученикари. – Дугъан хилариин кьумари гъиту урхъар дярякъди, дурариъ узу йиз тІуб удрубчвди ва йиз хил Дугъан гъвал’ан жидайи идипу зийниъ идривди, мидихъ хътругъарза! – жаваб туву дугъу.
- 26 Саб гъяфтайилан Исайин ученикар хъанара уч шулу. Му ражари дурарихъди Фомара хъайи. Ракнар хъяркънашра, хулаъ Иса учІвру ва, дурарин къялаъ дийигъну, кІуру: – Мясляаът учвуз!
- 27 Хъасин Фомайиз кІуру: – ТІуб гъачІабкк! Магъа Йиз хилар. Хил гъачІабкк ва гъвалак зийниъ убччв! КІвахъни махъан, аммаки хъугъ!
- 28 – Йиз Агъа ва йиз Аллагъ! – гъарайниинди гъапи Фомайи.
- 29 – Уву хъугъунва, гъаз гъапиш Узу гъяркьюнвуз? Аммаки хушбахтаварар ву гъадрар, Узу дярякъди, хъугъдар! – кІуру дугъаз Исайи.
- 30 Исайи дурарин улихъ гъаму китабдиъ дидикІну адру хъана гизаф аьламатарра улупну.
- 31 Аммаки гъаму вари дибикІнайиб, учву Иса Месигъ вуйибдихъ, Думу Аллагъдин Бай вуйибдихъ хъугъри пну ва Дугъахъ хъугъбиинди учвуз зат ккудудубкІру уьмур хъпан бадали дибикІнайиб ву.

Югъан 21

- 1 Хъасин Тивериад гъюлин гъирагъдихъ Иса Чан ученикариз хъана ачмиш шулу. Думу магъа гъамци гъабшиб ву.
- 2 Симон Петр, КІвятІях кІуру лакІам али Фома, Галилей уълкейиъ айи Кана шагъриан вуйи Нафанаил, Зеведейин кьюрид баяр ва Исайин кьюр жара ученикар – вари сатІиди уч шулу.

- 3 – Узу балугъар дисуз гъяраза, – кІуру дурариз Симон Петри. – Учуралувухъди гъюрча, – кІуру имбударира. Дурар душну люткейиъ эъру, аммаки думу йишван дурари фукІара гъибисундайи.
- 4 Хъа аку хъуз хъюбгъиган, гъирагъдихъ Иса дугъужвнайи. Саки му Иса вуйибдин ученикар гъавриъ ахънадайи.
- 5 – Дустар, лисуз фукІа-мукІа гъибисунчва? – гъерхру дурарихъан Исайи. – Ваъ, – жаваб туву дурари.
- 6 – Чул люткейин арччулну гъвалхъанди ккипай, ва дисидичва, – кІуру Дугъу. Дурари чул ккипру – гизаф балугъар ади хъпаз, дурарихъан чул ккадабгъуз шуладайи.
- 7 – Му Агъа ву! – кІуру Петриз Исайин юкІв али сар ученикди. Му Агъа ву пну гъеебхъубси, Петр чан гъяцІли жандиин али плащдин канчІар зина ккаъну, йитІну, штузди урсру.
- 8 Хъа тмуну ученикар, балугъари абцІнайи чулра хъчІюбхюри, люткейиъди гъирагъдихъна гъюру. Гъирагъдихъна ярхла дайи – варж метркъан.
- 9 Гъирагъдихъна ктучІвиган, дурариз кархънайи аржлар рякъюру, дурариин балугъ илипнайи ва гъвалахъ уълра хъайи.
- 10 – Учву гъидистарикан сякъюбсана балугъ акъинай, – кІуру дурариз Исайи.
- 11 Симон Петри, люткейихъна душну, чІатху балугъарихъди абцІнайи чул хъчІюбхюру. Дидиъ варжна хъуцІурна шубуб балугъ айи. Ва гъамкъан гизаф балугъар ади гъахънушра, чул гъячІябгъюндайи.
- 12 – Деай гъириндин уъл ипІуз, – кІуру дурариз Исайи. Ученикарикан сарира Дугъхъан, Думу фуж вуш, гъерхундайи. Думу Агъа вуйиб дурар дишла гъавриъ ахънийи.
- 13 Исайи дуфну, гъадабгъну уъл, дурариз пай апІуру, ва балугъра пай апІуру.

- 14 Гьаму Иса, дукІну чІиви гьахьихъанмина, Чан ученикариз ачмиш шули шубубпи раж вуйи.
- 15 Дурари гьирин уьл ипІбалан кьяляхъ, Исайи Симон Петриз кІуру: – Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу гьамраризТан гизаф ккундунуз? – Ав, Агъа, увуз Уву ккуниб Увузра абгъявуз, – жаваб туву Петри. – Йиз ччилар уьрх, – кІуру Исайи.
- 16 Кьубпи ражарира Исайи Петрихъан гьерхру: – Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу ккундунуз? – Ав, Агъа, увуз Уву ккуниб Увузра абгъявуз, – жаваб туву Петри. – Йиз марччарин гъайгъу зиг.
- 17 Ва шубубпи ражарира Исайи дугъаз кІуру: – Я Югъаннайин бай Симон, увуз Узу ккундунуз? Дугъу, Учв ккундунуз кІури шубубпи ражнура гьерхиган, Петриз иццру апІуру. – Я Агъа, Увуз вари абгъявуз, – кІуру дугъу Исайиз. – Узуз Уву ккуниб Увуз абгъявуз. – Йиз марччар уьрх, – кІуру Исайи. –
- 18 Гьякълу вуйи гьякъ кІуразавуз: уву жигъилди айиган, яв чІул уву идибтІну, увуз ккунишваз гьягъюйва. Хъа кьаби гъашиган, хилар гъатІарцидива, жарари яв чІул идибтІиди ва увуз даккнишваз хъади гъахидиву.
- 19 Гьаму гафариинди Исайи, Петри фициб абжалиинди Аллагъ адлу апІуруш, думу учв гъавриъ ахъбан бадали, дугъаз чаз гъапнийи. Ва гъадму гафарихъан Петриз кІуру: – Узухъди гъач!
- 20 Петр кьяляхъинди илдицуру ва дугъаз Исайин юкІв али ученик рякьюру. Дугъу хябяхъдин уьл ипІурайи вахтна Исайихънаси гъачІарккну: «Агъа, Уву шли масу тувди?» – кІури гьерху гъадму ученик вуйи.
- 21 Ва думура чпихъди гъюрайиб дяркъну, Петри Исайихъан гьерхру: – Я Агъа, хъа мугъкан фу хьибди?
- 22 – Узуз думу, Узу хъадакнугъаийизкъан, яшамиш шули гъузну ккунди шул. Хъа яв фу хъаяв дугъахъ? – жаваб туву Дугъу. – Уву Узухъди гъач!

- 23 Магъа гъаддиз гъардшарин арайиъ, думу ученик йикІрур дар, кІуру хабар арабгънийи. Аммаки Исайи, думу йикІидар кІури гъапундаи. Дугъу анжагъ: «Узуз думу, Узу хъадакнугъяйизкъан, яшамиш шули гъузну ккунди шул. Хъа яв фу хъаяв дугъахъ?» – гъамцитІан гъапундаи.
- 24 Думу гъадмуну ученик вуйи, гъаму вариб ктибтур ва гъаму вари гъибикІур. Ва ухъуз агъяхъуз, дугъан шагъидвал гъякълуб вуйиб.
- 25 Исайи хъанара гизаф жара ляхнарра гъапІну. Эгер дурар вари хъайи-хъайиси дикІури гъашиш, вари дюн'яйиъра гъадмукъан къадар китабариз йишв гъудрубкІрийи.

Ляхнар

Ляхнар 1

- 1 Йиз сабпи китабдиъ, Феофил, узу Исайи гъапѹ вари ляхнар ва улупу абгъювалар ктитунза,
- 2 Дугъан уьмур, Дугъу Чан ученикарикан ктагъу вакилариз Гирами Рюгъналантина насигъятар тувну, Учв абршариз удучІвайиз, лап эвелиан хьюгъну улупунза.
- 3 Учв дукІну чІиви гъахьихъантинара, Иса швнубсабан дурарин улихъна гъюри гъахъну ва Дугъу, Учв чІиви хъувал усбат апІури, хайлин шагьидвалар улупну. Учв чІиви гъахьихъантина ягъчІвур йигъандин арайиъ Чан вакилариз ачмиш шули, Дугъу дурариз Аллагъдин Паччагълугъдикан ктибтури гъахъну.
- 4 Саб ражари, вакиларихъди уьлихъ хъайи вахтна, Исайи дурариз амур апІуру: – Ерусалим мидипанай, хъа Адашди тувурза гъапибдиз ккилигури гъузай, фицики Дугъу, учвуз Узкан гъеебхъубси, гъамци дупна:
- 5 «Ягъ’яйи инсанар штуан апІури гъахъну, хъа учву багарихъди Гирами Рюгъниинди цІийи алаидичву».
- 6 Хъасин дурар вари сабишв’ина уч гъашиган, вакилари Исайихъан гъерхнийи: – Я Агъа! Уву гъамус Израилиз паччагълугъвал дебккрадарнахъа?
- 7 Исайи дурариз жаваб тувру: – Адашди Чан гъюкмиъ тІаънайи вахтарна муддатар абгъю хъувал ичв ляхин дар.
- 8 Гирами Рюгъ учв’ина гъафиган, къувватну ацІдичву ва Йиз шагьидар, сифте Ерусалимдиъ хъа вари Ягъудияна Самария уьлкйириъ, ва гъацира тап дюн’яйин тмуну кІулизкъан, хъидичва.
- 9 Гъамци дупну, Иса, дурариз рякъюри, абршариз за гъахъну ва дифру Думу дурарихъан ккеркру.

- 10 Дурар дикъатниинди завариз лигури имиди, дурарин улихъна лизи ккурттар али къюр жви ачмиш шулу.
- 11 Дурари гъапну: «Галилей уълкейин агъалйир! Завариз лигури, мушв'ин гъаз дийигъначва? Учвуз, Думу фици аършариз за гъахънуш, гъяркъюнчвуз. Ва гъадму Иса, учвуз аършариз за шули гъяркъиганси, къяляхъра гъиди».
- 12 Хъасин вакилар шагърихъан саб километр манзилиъ айи Елион дагъдилан Ерусалимдиз хътаркуру.
- 13 Чпи дергнайишваз дүфну, дурар заан хулаз удучІвүру. Душваъ Петр, Югъан, Якъубна Андрей, Филипна Фома, Варфолемейна Матта, Алфейин бай Якъуб, Женгчи кІүру лакІам хъайи Симон ва Якъубдин бай Ягъуда айи.
- 14 Дурар вари сатІиди ккарагурайи. Дурарихъди Исайин дада Мар'ям, Дугъан чвйир ва гъацира сакъюр дишагълйир хъайи.
- 15 Сакъюд йигълан Исайихъ хъугънайидар сабишв'ина уч шулу (душваъ вари варжна къар касдихънакъан айи). Петри, ученикарин арайиъ дийигъну, кІүру:
- 16 – Эй йиз гъардшар! Гирами китабарий Гирами Рюгъну Давудрин мелзналан дупнайиб улубкъну ккунду: ухъухъди зегъмет дизигнайи, ухъкан сар вуйи Ягъудайи, Иса дисуз ккеънайидар хъади гъиди, дибикІна.
- (18 Ягъудайи Иса масу тувну гъибису пулихъ хутІил гъадабгъну. Думу душв'ин кІүлихъди алдакнү гъакІнү ва дугъан айтІишвар чІатна адахъну.
- 19 Му ляхин Ерусалимдиъ яшамиш шулайидариз варидариз абгъю шулу ва му хутІлиз жугъуд чІалниинди Акелдама кІүру, яна «Ифдин хутІил»).
- 20 Мяълийирин китабдиъ мидин гъякънаан гъамци дибикІна: «Дугъан жил ичІи ибшри, душв'ин фужкІа яшамиш даришри». Ва хъанара: «Дугъан йишв жара касди бисри».

21 Гъаддиз ухъу Иса чѣиви хъувалин шагид гъаши сар жара кас кадагъну ккунду. Думура, Ягъ'яйи адмийир штуан апѣуз хъюгъю вахтналан ккебгъну, Иса, ухъухъди хъади гъаши вахтра кади, тап аършариз удучѣвайизкъан, гъарган ухъухъди гъашир духъну ккунду.

23 Хъа дурари къюр кас улупуру: Варсава вая Юст кѣури шлу Юсуф ва Матта.

24 Хъасин вакилари ккарагури гъапнийи: – Я Агъа, Увуз гъар касдин кѣваъ айиб агъявуз. Гъаму къюрикан Уву фуж ктагъуруш,

25 яна учв гъягъюз лайикъ гъахъи йишваз гъушу Ягъуда гъадахъу вакилвал шли гъабхуруш, учуз улуп.

26 Хъа дурари тупут ипу, ва Аллагъдин амриинди думу Маттайиз удубчѣву. Гъамци Маттайикан, миди вуйи йицѣисариканси, Исайин вакил шулу.

Ляхнар 2

1 Хъуцѣдарин машквраз вари Исайин вакилар сабишв'ина уч гъахънийи.

2 Сабпну завариан тѣурфансиб микѣлан сес шулу ва вакилар айи хал абцѣру.

3 Дурарин улихъна цѣин мелзарстар гъадахъну, жара шули, гъаруриина саб алабхъуру.

4 Хъа вари Гирами Рюгънахъди ацѣру, ва жара чѣалариинди улхуз хъюгъру, фицики гъаци хъувал дурариз Гирами Рюгъну бахш гъапѣнийи.

5 Гъадму вахтна Ерусалимдиъ дюн'яйин жюрбежюр юрдариан вуйи динагъли жугъдар яшамиш шулайи.

6 Гъадму сес гъабшиган, дурар уч шулу ва гизаф мюгътал шулу, гъаз гъапиш вакиларикан гъарсар дурариз чан чѣалниинди улхурайиси гъибгърайи.

7 Вари гъяйран ва аьлаMAT духънайи: – Мегер гъаму улхурайи касар вари Галилейин агъалйир вуйин? – кѣури, чиб-чпин арайиъ гъерхрайи. –

- 8 Дици вуш, ухъуз дурар ихъ бабан чӀалариинди улхурайиси гъаз гъибгърайкӀан?
- 9 Ихъ арайиь Парфияйин, Мидияйин, Эламдин ва Месопотамияйин, Ягъудияйин, Каппадокияйин, Понтайин ва Асияйин агъалйирра айихъ,
- 10 Фригияйинна Памфилияйин, Египетдин ва Киринаейиз багахъ юрдариан ва Римдин агъалйирра,
- 11 гъацира Критдин, Аравияйин агъалйирра, жугъдарра, дин къабул гъапӀу аллагъсузарра айихъ – вушра ухъуз варидариз Аллагъдин зурба ляхнарикӀан дурари ихъ багъри чӀалариинди ктитурайиганси ебхъурахъуз.
- 12 Гъамци вари гъяйран духънайи ва, дубхънайибдин гъавриь адрахъди, «Му фу ляхин вуйкӀан?» кӀури, чиб-чпигъ гъерхрайи.
- 13 Хъа бязидари кялхъбахъди: «Дурари гизаф чяхир дубхънайи гъял ву», – кӀурайи.
- 14 Гъадмуган Петри, йицӀисаридра хъади гъудужвну, халкъдихъинди илдицну, кӀуру: – Эй жугъдар ва Ерусалимдиь яшамиш шулайи вари агъалйир! Узу учву му ляхнин гъаври тӀаъдиза. Йиз гафарихъ дикъатлуди хъебехъай!
- 15 Учву фикир апӀурайиси, учу пиянди адарча, фицики гъеле гвачӀниндин саят урчӀвубтӀан дар.
- 16 Хъа учву гъурхуб Яил пайгъамбрилантина дибикӀнайиб ву:
- 17 «Гъаци хъибди аьхиримжи йигъари, – кӀура Аллагъди, – Узу Йиз Рюгъ вари инсанариина улурзидиза. Ичв баярина шубари аьндар гафар пиди ва ичв живанариз аьлааматнан рякъбар рякъиди, хъа ичв къабидариз фагъумлу нивкӀар рякъиди.
- 18 Ав, гъадму йигъари Узу Йиз Рюгъ Йиз лукӀариина: гъам жилариина, гъамсана хпариина улурзидиза, ва дурарира хъуз ккайиб улихъмиди кӀури хъиди.

- 19 Узу завариин ва жилариин гьамцдар аьлааматнан лишнар: ифи, цIа ва кумран дифар – улупидиза.
- 20 Ригъ – мучIу, хьа ваз ифиси уьру хьибди, Агъайин зурба ва адлу йигъ улубкьайиз.
- 21 Агъайин ччвур дибисну ккарагу гьарсар кас уьрхиди».
- 22 Эй Израилин агъалйир! Гьаму йиз гафарихъ хьебехъай: Назаретдиан вуйи Исайихъ Аллагъдин гьюкум хьайи. Аллагъди Чан гьюкум Гьадгъуантина гьапIу аьлааматнан, аьжайиб ва зурба ляхнариинди улупну. Му учвузра аьгъячвуз, фицики гьадму ляхнар ичв улихъ гьашидар ву.
- 23 Аллагъди улупнайиганси Тувнайир учву, кьумариинди хачрак карсну, кьанунсузарин хилариинди гьакIунчва.
- 24 Хьа Аллагъди, аьжалин кьюкьяр дармадагъин дапIну, Думу чIиви гьапIну, фицики Думу аьжалихъан дерккуз гьабхъундайи.
- 25 Фицики Давудри Исайикан гьамци кIура: «Узуз Агъа гьарган йиз улихъ хьади рякьюрауз. Дугъу, йиз арччул хилихъ дийигъну, узу уьрхюрайи.
- 26 Мид'ин йиз юкIв шад гьабхъну, йиз мелзну гьарган Яв тяриф апIура. Йиз беденра кмиди архаинвалихъ а, ва узу умуд ктабтIурадарза,
- 27 фицики Уву йиз рюгъ жегъеннемдихъ гьидрибтарва ва Яв Марцци Кас накъвдихъ утIуз гьитидарва.
- 28 Уву узуз уьмрин рякъ ачухъ гьапIунва, Уву йиз улихъ хьайивали узу шадвали ацIди».
- 29 Эй йиз чвйир! Узхъан учвуз ихъ абйирин аба Давудрин гьакънаан саб шак адарди пуз шулзухъан: думу гьакIну ва думу киву накъв гьийин йигъазкъан имихъухъ.
- 30 Учв пайгъамбар вуди хьпаз дилигну, дугъаз, учв али тахтнииана чан насларикан сар дитуз Аллагъди аьгът дапIнайиваликан аьгъйи.

- 31 Дугъаз Месигъ гъачІихъан чІиви шлубдиканра аьгъяди гъабхъну, фицики дугъу гъамци кІура: «Месигъ гъийихдарин паччагълугъдиъра гъитдар, ва Дугъан беденра накъвдиъ убтІидар».
- 32 Аллагъди гъадму Иса чІиви гъапІну, ва учу вари мидин шагъидар вуча.
- 33 Гъамус Думу аьршариин Аллагъдин арччул хилихъ деъна. Дугъу Адашдихъан тувурза дупнайи Гирами Рюгъ къабул гъапІну ва Гъадму, учвуз рябкъюрайиси ва ебхъурайиси, уч'ин улурзну.
- 34 Давуд аьршариз за гъапІундаршра, дугъу гъамци дупна: «Агъайи йиз Агъайиз гъапну:
- 35 „Сабан Узу Яв душмнар Яв ликарикк дахъайизкъан, Йиз арччул хилихъ деъ“».
- 36 Гъаци вуйиган, аьгъю йибхъайки, эй Израилин халкъ, Исайикан Аллагъди Агъа ва Месигъ гъапІну, хъа учву Думу къумариинди хачрак карсунчва!
- 37 Му гафар гъеерхъиган, дурарин лап кІваз тясир гъапІнийи ва Петризна миди вуйи вакилариз дурари гъамци гъапнийи: – Хъа учу гъамус гъапІча, гъардшар?
- 38 Петри дурариз кІуруки: – Ичв гунгъар гардандиъ дидисну, уьмур дигиш апІнай. Ва ичв гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, гъарсар кас Месигъ Исайин ччвурнахъан штуан йихъай: гъадмуган учвуз Гирами Рюгъ пешкеш хъиди.
- 39 Му, учвуси, ичв веледаризра, сабан Аллагъдихъан ярхла вуйидаризра, Агъа Аллагъди, Чахъна дих дапІнайидаризра кади, тувнайи гаф ву.
- 40 Петри «аьрбатанди яшамиш шулайидарихъан ихтият йихъай» кІури ва хъана жара гизаф гафариинди дурариз ихтият хъуз дих апІури гъахъну.
- 41 Дугъан гафар къабул гъапІдар штуан гъахънийи; хъа гъадму йигъан хъугънайидарин къадар шубуд агъзур кас шулу.

- 42 Дурари, гьаммишан вакиларин аьгьюваларихъ хьпехъури, чпин арайиъ сюгьбатар гьахури, сатӀиди ипӀури ва ккарагури, чпин вахт адапӀури шуйи.
- 43 Аллагьдихъан варидариз гучӀуйи, ва Аллагьди вакиларилантина дурариз аьхючӀвеъ аьламатар ва аьжайиб лишнар улупнийи.
- 44 Хьугьнайидар вари сатӀиди гьузнайи, ва вариб дурарин уртахьди вуйи.
- 45 Дурари чпин мал-мулк масу туври ва дарвал кайидариз пай апӀури гьахьну.
- 46 Дурар гьар йигъан Аллагьдин хулаз уч шуйи ва уьлра кмиди чпин хуларихъ сатӀиди ипӀуйи, сари-сариз разивалиинди хураг гьиври, шадди яшамиш шуйи.
- 47 Гьацира дурари, Аллагьдин тяриф апӀури, вари халкъ чпихьди ужуди хьуб'ин шадвал хьапӀри гьахьну. Ва гьар йигъан, Аллагьдихъ хьугьнайидарихъна, гунгьариккан азад гьаши касар артухъ шуйи.

Ляхнар 3

- 1 Сабан Петрна Югъан лисхъан, сьаьт шубуб шулайиган, ккарагуз Аллагьдин хулаз гьагьюрайи.
- 2 Дурариз учв бабкан гьашихъанмина ликар ккурсуз даршлу сар ликур рякьюру. Думу, чан дустари хури, гьар йигъан Аллагьдин хулан «Уччву урнарехъ» кӀурушвахъ дитри шуйи. Дугъу дина гьюрудариз садакъа ча кӀури шуйи.
- 3 Дугъу, Аллагьдин хулан урнарехъна гьафи Петрна Югъан дяркъну, дурариз садакъа ча кӀуру.
- 4 Дурар дугъаз дикъатниинди лигуру ва Петри кӀуру: – Учухьинди лиг.
- 5 Думура, чаз фукӀа тувур кӀури, дурарихьинди лигуру.

- ⁶ Амма Петри дугъаз гъапи: – Узухъ арс, ясана гъизил хътарзухъ, хъа узуз айиб тувдизавуз: Назаретдиан вуйи Месигъ Исайин гъюкмиинди кІураза: гъудужвну гъарах!
- ⁷ Гъамци дупну, Петри, дугъан арччулну хил дибисну, дугъаз за хъуз кюмек апІуру.
- ⁸ Гъадмуган ликурин ликар мюгъкам шулу ва думу гъедергну лицуз хъюгъру. Хъасин думу, ергури ва Аллагъдин тярифар апІури, дурарихъди Аллагъдин хулаъ учІвру.
- ⁹ Варидариз думу, фици Аллагъдин тярифар апІури гъягъюраш, рякъюру ва
- ¹⁰ думу, садакъа ча кІури, «Уччу урнарехъ» деъну шлу ликур вуйиб абгъю шулу. Дугъан ликар сагъ хъувалиин адмийир русвагъ духънайи.
- ¹¹ Гъадму ликар сагъ гъаши кас Петрихъанна Югъандихъан гъудудучІври гъахънийи, хъа гъаму арайиъ мюгътал духънайи вари халкъ Сулеймандин айван кІурушвахъ дурарихъна уч хъуз хъюгъру.
- ¹² Му гъял дябкъну, Петри кІуру: – Израилин агъалйир, мид'ин гъаз аблаMAT духъначва? Гъаз учву учуз, му касдин ликар ич къувватниинди ва ужувлиинди сагъ дапІнайиси, лигурачва?
- ¹³ Му Аллагъди гъапІуб ву: Ибрагъимдин, Исакъдин ва Якъубдин Аллагъди, ихъ абйирин Аллагъди Чан Гъараваш Иса адлу гъапІну. Хъа учву Думу йикІуз гъитунчва ва, Пилатдиз Думу азад апІуз ккун гъабшиган, Думу нигъ гъапІунчва.
- ¹⁴ Марцци ва Гъякълу вуйи Кас нигъ дапІну, адми гъачІи гъачагъ азад апІувал тІалаб гъапІунчва.
- ¹⁵ Учву уьмур Туврайир гъакІунчва. Ари Гъадму Аллагъди, гъачІихъан, чІиви гъапІну, ва учу мидин шагъидар вуча.

- 16 Му кас Исайин кьувватниинди сагъ духънайир ву, фицики учу Исайин кьувватнахъ хьугънача. Учвуз гьаму кас абгъячвуз ва Исайихъан вуйи хьугъували думу сагъ апІувал магъа гъябкьюнчвуз!
- 17 Амма узуз абгъязузки, йиз чвйир, му ляхнар ичв абхюдаризси учвузра абгъдарди хьувалиан гъапІдар вуйичв.
- 18 Аллагъди чан пайгъамбрарин мелзналан Месигъдин абзабарикан улихъмиди гъапну ва гъаци гъапІнура ву.
- 19 Гъаци вуйиган, ичв тахсар гардандиъ дисай ва, ичв гунгъарилан хил алдабгъбан бадали, Агъайихъинди илтІикай.
- 20 Гъадмуган Агъайи учвуз шадвалар тувиди ва учвухъна гъязур духънайи Иса Месигъ гъаъди.
- 21 Думу аьршариин Аллагъди Чан марцци пайгъамбрарин мелзналан дупнайи вари ляхнар тамам апІайизкъан гъузди.
- 22 Фицики Муса пайгъамбри дупна: «Ичв Аллагъ вуйи Агъайи ичв чвйирин арайиан, узуси, Пайгъамбар адаиди. Дугъу учвуз фу гъапишра, тамам апІинай.
- 23 Ва гъадму Пайгъамбрихъ хъпебехъу гъарсар кас Аллагъдин халкъдин арайиан адаиди ва терг апІиди».
- 24 Ав, Шамуил пайгъамбрилан ккебгъну, дугъхъанмина гъахъи вари пайгъамбрари гъамцдар йигъар улуркъбакан улихъмиди кІури гъахъну.
- 25 Пайгъамбрари улихъмиди дупнайи йикърар, Аллагъди ичв абйирихъди гъийитІдар, учвуз дурукъна. Аллагъди Ибрагъимдиз гъапнуки: «Яв тумралантина дюн'яйин вари инсанариз ужувлар хъиди».
- 26 Аллагъди сифте учвухъна, ичв чІуру рякъяриан адаъну, учвуз ужувлар хъпан бадали, Чав чІиви гъапІу Чан Гъараваш Иса гъаъна.

Ляхнар 4

- 1 Петрна Югъан халкъдихъди улхурайи вахтна, дурарин багахъна маллийр, Аллагъдин хулан гъаравларин абхюдарна саддукйир гъафнийи.
- 2 Петрина Югъанди халкъдиз Исайилантина гъачИдар чIиви хъуваликан абгъювалар улупура кIури, дурариз гизаф хъял кайи.
- 3 Дурари, Петрна Югъан дидисну, сарун хябяхъ хъпаз лигну, гвачИндизкъан гъаравликкди уърхюру.
- 4 Абгъювалар гъеерхъдарикан гизафдар хъугънийи. Дурарин къадар хъуд агъзурихънакъан вуйи.
- 5 Хъайигъан гъакимар, агъсакълар ва алимар Ерусалимдиъ уч шулу.
- 6 Душваъ абхюну малла Гъаннай, гъацира Каяфа, Югъан, Александр ва жугъдарин абхюну маллайн тухмиан вуйи жарадарра айи.
- 7 Дурари, Петрна Югъан хъади духну, дурарихъан гъерхну: – Фициб къувватниинди вая фуну ччвурнахъан учву гъамци гъапIунчва?
- 8 Гъадмуган, Гирами Рюгънахъди ацIну, Петри дурариз кIуру: – Эй халкъдин гъакимдрарна Израилин кавхйир!
- 9 Эгер учву абжуз адмийиз уж'вал гъапIну кIури ва, думу фици сагъ гъахънуш, пуб гъи учкан жаваб тIалаб апIураш,
- 10 учвуз варидариз ва вари Израилин халкъдиз абгъю ибшри, му, учву дариз гъизигу ва Аллагъди чIиви гъапIу Назаретдиан вуйи Месигъ Исайин гъунарниинди думу ичв улихъ сагъ духъну, дийигъна.
- 11 Думу, устйири нигъ дапIну ва хъасин мурччван кIулин гъван гъаши, Гъван ву.
- 12 Фицики заварин кIанакк инсанариз тувнайидарикан, ухъуз уърхювал тувру, сарун жара ччвур ккадар.
- 13 Жугъдарин гъакимдрариз Петринна Югъандин дирбаш'вал дябкъну, дурар гъурхдар дару ва абдати адмийир вуйивалин гъаври ахъну,

гъаддин мюгьтал духьнайи. Дурар Исайихъди гъахьидар вуйиб агъю гъабхънийи.

14 Исайин вакиларин гъвалахъ сагъ дапнаи адми дийигънайиган, сарун артухъ дурарихъан гаф пуз гъабхъундайи.

15 Петризна Югъандиз диванханайиан удучІвуз буйругъ тувну, гъякимдрари чпин арайиъ мясляаьт апІуру:

16 – Ухъу мурарикан гъапІхъа, фицики Ерусалимдиъ яшамиш шулайи гъарсар касдиз му ахю аьлапат гъадрари гъапІуб ачухъди агъя, ва ухъхъан му гъапІундар пуз шулдар.

17 Амма му аваза хъанара ярхлаз дарабгъбан бадали, Исайикан гъич сарихъдира дулухуз дурариз гъадагъа апІидихъа.

18 Ва дурариз дих дапІну, Исайикан сарун саризра фукІа дарпуб ва агъювалар улулупуб гъадагъа апІуру.

19 Хъа Петрина Югъанди дурариз жаваб тувру: – Учву саб фикир апІинай: Аллагъдин улихъ АллагъдихътІан учвухъ артухъ хъпехъуб дугъри вуйинхъа?

20 Учхъан учуз гъябкъюбдиканна гъеебхъубдикан дарпиди гъитуз шулдарчухъан.

21 Дурар, хъана гучІар ккаъну, деетну. Гъаз гъапиш дурариз жаза тувуз гъякимарихъан багъна абгуз гъабхъундайи, фицики гъабхъибдиз лигну, вари халкъди Аллагъдин ад апІурайи.

22 Сагъ гъаши касдин ягъчІвур йистІан артухъ вуйи.

23 Деету Петрина Югъанди, чпиндарихъна дуфну, ахюну маллйирина кавхйири чпиз фу гъапнуш, ктибтуру.

24 Мурар деерхъну, заварихъинди илдицну, Аллагъдиз варидари кІуру: – Я Гъякимдар Аллагъ, Уву зав, жил, гъюл ва дюн'яйиъ айи гъарсаб яратмиш гъапІунва!

- 25 Ич аба ва Яв лукІ Давудрин мелзнииинди Гирами Рюгьналанмина Уву гьапунва: «Гьаз жара миллетар гьяясуз шулу? Гьаз дурариъ кІулиз удудучІвру ниятар а?
- 26 Дюн'яйин паччгьар ва гьякимдрар дяви апІуз гьязур духьна, Агьайиз ва Дугьан Месигьдиз кьаршу вуди сабишв'ина уч духьна».
- 27 Фицики дугьриданра мурар вари, Гьиродна Понтий Пилат Израил халкъдихьди ва жара миллетарихьди гьаму шагьриъ Уву Месигьди ктагьу Яв Гирами Гьаравашдиз кьаршу вуди уч гьахьну.
- 28 Чпин ляхнар кІулиз адагьуз уч гьашидариинди Яв кьастниинди ва гьюкмиинди улупнайи ляхнар кІулиз удучІвну.
- 29 Гьамус Уву лиг, Агьа, учуз гучІар ккаъри, дурари фйир кІураш, Яв лукІариз Яв гаф гучІ дарди пуз кюмек апІин.
- 30 Аьзарлуйир сагь апІури, аьламатар ва аьжайиб лишнар улупури, Яв Гирами Гьараваш Исайин ччвурнахьди Яв кьувват улуп.
- 31 Ккарагбахьан, дурар али йишв тІубччвур у ва дурар Гирами Рюгьнахьди ацІру. Гьаддиз дурари Аллагьдин Гаф аьшкьниинди пуз хьюгьнийи.
- 32 Вари хьугьнайидар саб юкІвси ва саб жанси гьахьнийи. Дурарикан сарира чаз айи мал-мутмуьиз, йизуб ву, кІурдайи, хьа вариб дурарин уртахьуб вуйи.
- 33 Вакилари зурба кьувватниинди Агьа Иса чІиви хьуваликан шагьидвал апІури гьахьну. Дурариин Аллагьдин уж'вал алди гьабхьну.
- 34 Дурарин арайиъ дарвал кайидар адайи, фицики мулкар вая хулар-йишвар айидари, дурар масу туври, пул хури шуйи.
- 35 Хьа пул вакиларихьна тувуйи, ва дурари, шлиз фтин дарвал каш, гьубкІбан бадали пай апІуйи.
- 36 Месела, Киприъ бабкан гьаши сар левит Юсуфди (вакилари дугьаз Варнав кІуйи, яна «Ккарцрур»)

37 чан хутІил масу тувну, дидихъ гъадабгъу пул дубхну, вакиларихъна тувнийи.

Ляхнар 5

1 Ананай кІуру сар касдина дугъан шив Сапфирайи чпин мулк масу тувру.

2 Хъасин гъадабгъу пуликан, хпиризра аьгъяди, саб пай гъитІибкІуру ва имбуб дубхну вакиларихъна тувру.

3 Гъадмуган Петри дугъаз кІуру: – Ананай, гъаз яв кІван аьхювал апІуз иблисдихъди гъитунва, гъаз, Гирами Рюгъназ кучІал дапІну, жилихъ туву пуликан гъитІибкІунва?

4 Масу тувайиз думу жил явуб дайинхъа? Ва гъадабгъу пулра яв ихтиярнаъ адайинхъа? Мициб ляхин фици фикриз гъафнияв?! Уву адмийириз ваъ, хъа Аллагъдиз кучІал гъапІунва.

5 Гъаму гафар гъеерхъу Ананай алдакуру ва алишв'ин йикІуру. Хъа дуфну жигъилари, думу кивуз гъязур апІуру, хъасин кивуз адагъуру. Ва мидкан гъеобхъдарин гучІбаан зегъле гъабгъюру.

7 Мина шубуб сяьтналан гъабшибдикан хабар адру Ананайин шив гъюру.

8 Петри дугъхъан гъерхру: – Йип узуз, учву хутІил гъаму кыматнахъ масу тувинчвахъа? Дугъу: «Ав, гъадмукъандиз тувунча» пну, жаваб тувру.

9 Гъадмуган Петри дугъаз кІуру: – Учв'ан Агъайин Рюгъ ахтармиш апІуз фици удубкъунчвуан?! Гъатмагъа яв жилир кивдар, къяляхъ хъадакнун, урчІарихъна дуфна. Дурари яв майитра гъабхиди.

10 Му дишагъли сабпну Петрин ликариккинди алдакуру ва йикІуру. Хулаъ учІву жигъилариз думура дукІну рякъюру ва, духну, жилирин гъвалахъ кивру.

11 Вари хъугънайидарик ва мидкан гъеобхъдарик зарбди гучІ кабхънийи.

- 12 Вакилари халкъдин арайиъ гизаф аьламатарна аьжайиб лишнар гьапIнийи. Дурар гьарган вари сатIиди Сулеймандин айвандихъ хъади шуйи.
- 13 Жарадарикан гьич сарихъанна вакиларин багахъ хьуз шули гьабхъундар. Халкъди дурарин ад апIуйи.
- 14 Агъайихъ хъугънайи халкъдин – гьам жиларин, гьам дишагълийирин – къадар артухътIан артухъ шулайи.
- 15 Аьзарлуйирра кмиди, кючейиз адагъуйи, ахнар-леъфариин дитуйи, дилинтина гъягъруган, Петрин сиринкъан кубкIри кIури. Фицики дурар сагъ хьпан бадали гьадмура чIяаьн шул пну, дурари миж кивуйи.
- 16 Ерусалимдин аьтрафарихъ хъайи шагърариан аьзарлуйир ва жинар кучIвнайидар хури, инсанарин ахю дестйир гъюз хъюгъюйи, ва вари сагъ шулира гъахъну.
- 17 Гьадмуган маллийрин ахюр ва дугъахъ хъайи саддукйир гъанихвалиан тIуркIури гъахъну ва
- 18 дурари вакилар, дидисну, жямьяьтлугъ дустагъдиъ итру.
- 19 Хъа Агъайин Малайикди, йишвну дустагъдин урчIар арццу ва, дурар адаьну, кIуру:
- 20 – Душну Аллагъдин хулаъ халкъдиз цIийи уьмрикан вари кидибтай.
- 21 Му гафар деерхъну, дурар акв мялум шулайи вахтна Аллагъдин хулаъ учIвру ва халкъдиз аьгъювалар улупуз хъюгъру. Маллийрин ахюри ва дугъахъди хъайидари, вари диванбегйирна Израилин сихларин вари кавхйир суддиз уч апIуру, хъасин суддин гъаравлар дустагъдиз вакилар хуз гъаъру.
- 22 Вакилар хуз гъафидариз дустагъдиъ фужкIара дихъурдар ва, хъадакну, гъафидари кIуру:

- 23 – Учуз дустагъ мягъкамди хъябкъну ва гъаравларра урчларихъ дийигънади гъяркъюнчуз, амма раккнар арцциган, учуз душаваъ касра гъидихъундарчуз.
- 24 Му гафар гъеерхъиган, ахъюну маллийр ва Аллагъдин хулан гъаравларин ахъюр, му фу хабар вуйклан кIури, мягътал духъну гъузнийи.
- 25 Хъасин сари дуфну кIуру: – Учву дустагъдиъ иту адмийир Аллагъдин хулаъ а ва халкъдиз дурари аьгъювалар улупура!
- 26 Гъадмуган гъаравларин ахъюри, чан эскрарихъди душну, вакилар хъади гъюру. Вакилариз гуж апIуз эскрариз гучIуйи, фицики халкъди дурариин гъван улюбхюб мумкин вуйи.
- 27 Дурари вакилар диванбегйирин улихъ дерккру. Гъадмуган маллийрин ахъюри дурарихъан гъерхру:
- 28 – Учу учвуз Гъадму Касдин гъякънаан аьгъювалар улупуб ижмишнаан къадагъа гъапIундайинхъа? Хъа магъа, учву Ерусалим вуйиси Дугъкан аьгъювалар рагъурачва ва Думу йикIбан тахсир уч'ин илипуз ккунди ачвуз.
- 29 Петри ва вакилари жаваб тувру: – Учу адмийиризIан Аллагъдиз артухъди мютIюгъ духъну ккунду.
- 30 Учву Иса, дариз дизигну, гъакIунчва, амма ихъ абйирин Аллагъди Думу, гъачIихъан, чIиви гъапIну.
- 31 Аллагъди, Израилин халкъди чпин тахсрар гардандиъ дидисну гунгъарилан хил алдабгъуз гъитбан бадали, Иса Чан арччул хилихъна Ахъюрди ва ухъу Уьрхрюрди за гъапIну.
- 32 Мидин шагъидар Чаз мютIюгъ шлудариз Аллагъди тувнайи Гирами Рюгъ ва учу вуча.
- 33 Му гафар гъеерхъиган, диванбегйирик яманди хъял кубчIвру, ва дурариз вакилар йихуз ккун шулу.

34 Къанунчийизси гъюрмат айи, диванбегйириккан Гамалиил кІуру сар фарисейи, али йишвлан за духъну, вакилар саб геренди суддиан адауз буйругъ тувру.

35 Хъасин дугъу кІуру: – Израилин агъалйир! Учву мурарикан гъаІруш, ужуди фикир апІинай!

36 Ичв кІваин илмиш, саціб улихънаси, учв зурба кас вуза кІури, Февда кІурур гъядяхънийи ва юкъудваржкъан адми дугъахъди гъахънийи. Хъа думу йивну гъакІнийи, дугъан терефкрар гъадаргънийи ва жвартІ гъахънийи.

37 Дугъан къяляхъ, агъалйир гъисаб апІру вахтна, Галилейиан Ягъуда гъядяхъну, дугъура чахъди хайлин халкъ жалб гъаІну. Думура йивну гъакІну, хъа дугъахъди гъушдарра вари гъубкъушвахъинди гъарагъну.

38 Гъаддиз лигну, гъамус кІуразачвуз: гъадму касарихъан гъудучІвай ва дурар сикинди гъитай. Фицики эгер му ляхин инсанарин терефнаан вуйиб вуш, думу кІулиз удубчІвидар.

39 Хъа эгер Аллагъдин терефнаан шулайиб вуш, учвхъан думу дебккузра хъибдарчвухъан, учву Аллагъдиз къаршудира хъуз мумкин ву.

40 Диванбегари дугъан насигъят къабул апІуру. Хъасин вакилариз дих дапІну, дурар дурчвну, сарун Исайикан агъювалар улупуз гъадагъа дапІну, деетуру.

41 Вакилар кІуруш, чпи Иса себеб вуди жазайикк ккуркъуз лайикълу хъуб'ин шад духъну, суддиан удучІвну гъягъюру.

42 Гъар йигъан Аллагъдин хулаъ ва адмийирин хуларий халкъдиз Иса Месигъдикан агъювалар улупури, дурари Ужувлан хабар рабгъуру.

Ляхнар 6

1 Вакиларин терефкрар артухъ хъпахъ, бинайиан грек чІал'инди улхурайи жугъдари Ерусалимдин жугъдарикан абрзар апІуз хъюгъру.

Дурари, гъар йигъан Ерусалимдин жугъдари кюмек пай апІру вахтна, Ерусалимдиан дару ачІни хпариз фикир туври шулдар, кІуйи.

² Гъадмуган йицікьюр вакили, вари ученикариз дих дапІну, кІуру: – Учу Аллагъдин гаф гъибтну, кюмек пай апІуб ужу дар.

³ Гъаци вуйиган, гъардшар, ичв арайиан ухъуз аьгъюдар, Гирами Рюгъну ва фагъумлували ацІнайи ургур кас кадагъай. Дурар гъадму гъуллугъниин дерккдихъа.

⁴ Хъа учу ккарагури ва Ужувлан хабар рабгъури хъидича.

⁵ Му теклифниин вари рази шулу. Дурари хъугъвали ва Гирами Рюгъну ацІнайи Стефан кІуру кас, гъацира Филип, Прохор, Никанор, Тимон, Пармен ва улихъди аллагъсуз вуди гъаши Антиохияйиан вуйи Николай ктагъуру.

⁶ Мурар вакиларин улихъ дерккнийи ва, Аллагъдиз ккарагну, дурариин хилар иливнийи.

⁷ Гъамци Аллагъдин гаф рабгъури, Ерусалимдиъ хъугънайидарин къадар артухъ шулайи, малйириканра гизафдар Аллагъдихъ хъугъри гъахънийи.

⁸ Хъугъвалиъ ва къувватнаъ айи Стефанди халкъдин арайиъ зурба вуйи аьламатар ва аьжайиб лишнар улупуйи.

⁹ Киринейиан, Александрияйиан, Киликияйиан, Асияйиан вуйидар ва Азадлуйирин мистан терекрар Стефандихъди гъюжатнаъ учІвру.

¹⁰ Амма дурарихъан Стефандин фагъумлувал ва дугъак кайи Гирами Рюгъ ккагъуз гъабхъундар.

¹¹ Гъаддиз дурари пул тувну бязи адмийир: «Учуз, дугъу фици Муса пайгъамбризна Аллагъдиз люкънар апІурайиш, гъеебхъунчуз» кІури, пуз алауру.

¹² Дурари гъамци халкъдик, тухмарин кавхйирик ва аьлимарик гъалабулугъ кипру ва, алархъну дидисну, Стефан аьхю суддиз хуру.

13 Душваз кучІлин шагьидарра хъади гъюру, ва дурари кІуру: – Му касди сикин дарди Аллагъдин хулаз ва Къанундиз люкьнар апІура.

14 Учуз дугъу, Назаретдиан вуйи Исайи Аллагъдин хал дабгъиди ва Мусайи ухъуз тувнайи аьдатар гъюдохиди кІури, гъебхъунчуз.

15 Суддиъ деънайидари Стефандин машналан ул алдабгъурадайи, фицики дурариз дугъан маш малайикдин машси рябкъюрайи.

Ляхнар 7

1 Гъадмуган жугъдарин аьхюну маллайи гъерхру: – Му гафар гъакъ вуйин?

2 Стефанди жаваб тувру: – Хъебехъай, чвйир ва абйир! Ихъ аба Ибрагъимдиз, гъеле чав Харрандиъ бин апІайиз улихъна, яна учв Месопотамияйиъ яшамиш шулайи девриъ, къудратлу Аллагъ ачмиш гъахъну

3 ва гъамци гъапну: «Яв багъри юрд ва яв багахълуйир гъитну, Узу улупу уълкейиз гъарах».

4 Ибрагъимдира, халдеялуйирин уълке дипну, Харрандиъ бин гъапІну. Дугъан адаш кечмиш гъашихъан, Аллагъди Ибрагъим гъамусяаьтди учву яшамиш шулайи уълкейиз гъюз гъитну.

5 Аллагъди дугъаз ирс вуди жилин саб чІукІкъан тувундар, амма думуган Ибрагъимдиз веледар адайишра, гележегдиъ дугъазна дугъан веледариз жил тувуз гаф тувру.

6 Аллагъди дугъаз гъапну: «Яв веледар яд ругариина гъафи гъурабйир хъиди ва дурар юкъудварж йисан лукІарди аьзабнакк ва зулмикк ккади гъузди.

7 Дурар лукІариз илтІикІу халкъдин узу диван апІидиза, ва дурари, гъадму юрд дипну, гъамина дуфну, гъаму ругдиин Узуз икрам апІиди».

8 Аллагъди, Ибрагъимдихъди йикърар йибтІбан лишан вуди, суннат апІбан аьдат дугъаз багъиш гъапІну. Гъаддиз лигну, Ибрагъимдикан

Исакъдин адаш гъашиган, дугъу миржидпи йигъан Исакъдин суннат гъапІну. Исакъдикан Якъубдин адаш гъашиган, дугъура гъаци Якъубдин суннат гъапІну, дидхъантина Якъубди чан баяринна суннат гъапІну, хъа дурарикан гележегдиъ йицІикъюб сихлин ата-бабйир гъахъну.

⁹ Дурари, чпин чве Юсуфдиин бахил духъну, думу Египет уълкейиз йисирвализ масу тувру. Хъа думу Аллагъдин кІваин илмиди гъахъну.

¹⁰ Аллагъди думу вари завалариккан уърхюру, дугъаз зурба фагъумлувал ва Египетдин паччагъ дугъахъна ужуди янашмиш хъувал тувру. Паччагъди дугъкан вари Египетдин ва чан хусуси хулан гъакимдар гъапІнийи.

¹¹ Египетдиъна Ханаан юрднаъ гаш'вал абхъру, ва вари агъалйир зурба аьзабарикк ккуркъру. Ихъ абйириз ипІруб дибрихъри гъабхъну.

¹² Египетдиъ уъл а, кІури деебхъну, Якъубди дина ихъ абйир гъаънийи. Му дурари Египетдиз гъапІу сабпи сиягъят вуйи.

¹³ Дурар гъадина къюбпи ражари гъушиган, Юсуф чан чвйириз ачмиш шулу, ва Египетдин паччагъдиз Юсуфдин тухум аьгъю шулу.

¹⁴ Хъа Юсуфди чан адаш ва вари багахълуйир хъади гъюз адми гъаъру. Дурар вари ургцІурна хъур кас вуйи.

¹⁵ Якъуб Египетдиз гъюру ва ихъ абйир душваъ чпин аьжал хъубкъайиз яшамиш шулу.

¹⁶ ГъачІихъан, дурарин майтар багъри юрднаъ айи Сихем кІуру шагъриз духну, Ибрагъимди Хаморин баярихъан арсрахъ гъадабгъу наквдиъ ивру.

¹⁷ Аллагъди Ибрагъимдиз тувнайи гаф тамам апІру вахт багахъ хъубахъ, Египетдиъ айи жугъдарин къадар гъюблан-гъюбаз артухъ шули гъабхъну.

¹⁸ Аьхириъ Египетдин тахтнинина, Юсуф аьгъдру жара паччагъ гъафнийи.

- 19 Дугъу ихъ халкъ аьмал кади ишлетмиш гъапІну ва ихъ абйириз гужар тувну. Дурарин бицІидар, пуч хьубан бадали, чІурариз гатІахъуз мажбур апІури гъахъну.
- 20 Гъадму вахтна Муса бабкан шулу. Думу Аллагъдиз къабул шлу бай гъахъну. Думу шубуб вазли чан адашдин хулаъ дадаин мухрихъ шулу,
- 21 хъа думу гатІахъиган, паччагъдин шуру гъадагъуру ва чахъ, чан байси, тербияламиш апІуру.
- 22 Мусайиз Египетлуйирин гъадмугандин илмар аьгъю гъахъну. Думу улхбарий дилавар, ляхнарий бажаранлу кас вуди гъахъну.
- 23 Мусайин ягъчІвур йис гъабхъиган, гъардашлугъ жугъдариин улукъуз дугъан кІваз гъюру.
- 24 Чан гъардшарикан сарик Египетдин агъали кялхъради ва дугъаз йивуради дяркъну, дугъхъанди духъну, Мусайи египетлу йивну йикІуру.
- 25 Мусайи, чан халкъдиз чалантина Аллагъди азадвал гъапІрайивалин дурар гъаври ахъуршул пну, фикир гъапІнийи, амма дурар гъаври ахъундайи.
- 26 Хъайигъан дугъаз хабарсузди чиб-чпик кархънайи кюр жугъуд рякъюру ва дугъаз дурар, гъамци кІури, мясляабтнахъна хуз ккун шулу: «Эй инсанар, учву гъардшар вучва, гъаз учву сари-сариз гиран ктапІурачва?»
- 27 Амма чан багахълуйиз гиран ктапІурайири, Мусайиз хъизигну, кІуру: «Уву ич ахъюрди ва диванбегиди шли дерккунву?»
- 28 Накъ Египетлуси, узур а йивну йикІуз ккунди ануз?»
- 29 Му гафар гъеерхъиган, Муса Египетдиан гъергну, Мадиам юрднаъ гъурабайиси чаз бин ккебгъру. Душваъ дугъаз кюр байра шулу.
- 30 ЯгъчІвур йис улдучІвхъан, ичІи чюлий Синай дагъдиин дугъаз чан улихъ убгурайи азун рукчин ялавнягъ малайик рякъюру.

- 31 Му гъяркъю Муса мюгътал шулу. Хъа ужуди тамаша апІбан бадали рукчиз багахъ хъуз хъюгъиган, дугъаз Агъа Аллагъдин сес ебхъуру:
- 32 «Узу яв абйирин Аллагъ, Ибрагъимдин Аллагъ, Исакъдин Аллагъ ва Якъубдин Аллагъ вуза!» ГучІбаан гукІни духънайи Муса рукчиз лигуз даршули гъахъну.
- 33 Гъадмуган Агъайи дугъаз кІуру: «Яв ликарилан илдит, фицики уву дийигънайишв Аллагъдиз гирами жил ву.
- 34 Узуз Египетдиъ Йиз халкъдиз зулмар апІуради рябкъюразуз, дурарин сузйирин агъузар ерхъуразуз ва дурар азад апІуз жилиина кудучІвназа. Гъаци вуйиган, Узу уву хъана Египетдиз гъаъразаву».
- 35 «Уву ич ахъюрди ва диванбегиди шли дерккнуну» пну, жугъдари нигъ гъапІур гъадму Муса ву. Убгурайи зазун рукчигъ Аллагъдин малайик гъяркъю, Аллагъди малайикдилантина жугъдарин гъакимдарди ва азад апІурди гъаурра гъадму Муса ву.
- 36 ЯгъчІвур йисан Египет жилариин Уъру гъюлихъ ва ичІи чюлиъ аьламатар ва аьжайиб лишнар улупури, дурар Египетдиан адаурра гъадму Муса ву.
- 37 Израилин баяриз: «Ичв Агъа Аллагъди учвухъна ичв чвйирин арайиан, узуси, Пайгъамбар гъаъди» гъапирра гъадму Муса ву.
- 38 ИчІи чюлиъ уч гъашиган, Израилин халкъдихъ хъайир, чахъди Синай дагъдиин малайик гъулхур, чІиви гафар къабул гъапІур, дурар ухъухъна рукъуз гъитур, ихъ абйирихъди хъади гъаширра гъадму Муса ву.
- 39 Ихъ абйириз дугъахъ хъебехъну хъуз ккун гъабхъундар, думу нигъ дапІну, Египетдиз хътакуз ккун гъабхъну.
- 40 Дурари Гъарундиз гъапну: «Ухъу дина хъади гъягъюз ухъуз идолар кадаъ, фицики ухъу Египетдиан адау Мусайихъди фу гъабхънуш, аьгъдархъуз».

- 41 Гъадмуган дурари идол вуди кІарисиб кадапІну, дидиз гъурбнар хури ва чпи гъапІубдикан шадлугъар апІури гъахъну.
- 42 Аллагъди дурарихъан маш гъадабгъуру, ва дурари завун идолариз гъурбнар хури икрамар апІуру. Пайгъамбарин Китабдиъ гъамци дибикинайиси гъабхъну: «Израилин халкъ! ЯгъчІвур йисан ичІи чюлиъ урккру ва ургру гъурбнар учву Узуз хури гъахъунчвахъа?»
- 43 Ваъ, учву икрам апІбан бадали, учвухъди Молохдин чадур, ичв Ремфан-идолин хяд, ичв ктау идолар гъахури гъахъунчва. Гъаддиз лигну, Узу учву Вавилон сяргъатарилан тина гъаъдиза».
- 44 Ихъ абйири, ичІи чюлиъ лицурайи вахтна, йикърарнан гирами Чадур гъабхури гъахъну. Думу Чадур Мусайи, Аллагъди чаз улупу чешнейиинди гъапІну.
- 45 Ихъ абйири Гъисайин хиликкди чпин абйирилан гъурубкъу гъадму чадур гъабхури гъахъну. Дурари, Аллагъди улихъди жара халкъар ултІуркку жил гъибисну. Гъамци Давудрин йигъар улукъайиз гъабхънийи.
- 46 Давуд Аллагъдиз ккунир гъахъну. Думу, Якъубдин Аллагъдиз хал дивбан бадали, ккарагну.
- 47 Хъа Агъайиз хал Сулейманди дивру.
- 48 Анжагъ ВаритІанзаанур хилариинди диву дараматарийъ яшамиш шлур дар, фицики, пайгъамбри дупнайиганси:
- 49 «Аършар Йиз тахт вуйиз, хъа жил – Йиз ликарин кІан. Фициб хал Узуз дивуз шулчвухъан? – кІура Агъайи, – Ясана Йиз эргвал йивру йишв наан а?»
- 50 Му вари Узу яратмиш гъапІуб даринхъа?»
- 51 Эй, Аллагъдиз юкІвар бахш апІуз ва Дугъахъ хъпехъуз даккни фурсачйир! Учву гъарган Гирами Рюгъназ къаршу удучІвурачва, учву ичв абйирсдар вучва.

- 52 Ичв абйири пайгъамбрарикан фуж утІурккундар? Дурари Гъякълур гъюваликан улихъмиди хабар гъапІу пайгъамбрарра гъийихну, гъамус гъадму Гъякълур учву масу тувну гъакІунчва!
- 53 Аллагъдин малайикари учвуз туву Къанундиз мютІюгъ гъахъундарчва.
- 54 Му гафарихъ хъпехъурайи жугъдарин гъякимдрари хъюлу ургури, силбари жакъракъар апІурайи.
- 55 Гирами Рюгънахъди ацінайи Стефан завуздигуру, ва дугъаз Аллагъдин гъяйбатна Дугъан арччулну хилихъ дийигънайи Иса рякъюру.
- 56 Дугъу кІуру: – Магъа, узугъ атІарццнайи аършарна Аллагъдин арччул терефнаъ Инсаниятдин Бай рякъюруз.
- 57 Гъякимдрари чІигъар апІури, чпин ибарихъ тІубар урччу. Хъасин дугъ’ин алархъу.
- 58 Дурари, Стефан шагърин гъирагъдихъна духну, дугъ’ин гъван улюбхюз хъюгъру. КучІлин шагъидари Саул кІуру сар жигъилихъ чпин палтар уърхюз гъитнийи.
- 59 Дурари Стефандиин гъван улюбхнайиган, Стефанди ккарагури гъапи: – Я Агъа Иса! Йиз рюгъ къабул апІин!
- 60 Хъасин къамкъариина ис духъну, зарбди чІигъ апІуру: – Я Агъа! Дурарин гъаму гунгъилан хил алдабгъ! Гъамци дупну, дугъан нефес улдубтІуру.

Ляхнар 8

- 1 Стефан йикІбиин Саул рази гъахънийи. Гъадму йигъан Ерусалимдиъ айи хъугънайидарихъ зурбади хъергбар ккергънийи ва дурар, вакилар ктарди, вари Ягъудия ва Самария уълкйир вуйиси гъарагънийи.
- 2 Стефандиз вафалу вуйидари, дугъ’ин ишлар дапІну, думу накъвдик кивнийи.
- 3 Хъа Саули, хъугънайидар терг апІуз ккунди, гъардин хуларихъ учІври, жилар, хпар дисури, дустагъдиъ итуйи.

- 4 Чпин йишвариан утІурккну, гьар йишвариь гьадаргъу хьугънайидари Ужувлан хабар рабгъуйи.
- 5 Гьаци, Филип Самария кІуру шагъриз гьюру ва Месигъдикан абгъювалар улупуру.
- 6 Дугъан гафар деерхъну, дугъу гьапІу аьламатар дяркъну, халкъди сабхилди Филипди гьапиб аннамиш апІуз хьюгъру.
- 7 Гьаз гьапиш, дугъу гизафдариан чІигъар апІурайи жинар адаъну ва абхючІвеъ паралич кайидар, ликудар сагъ гьапІну.
- 8 Ва гьадму шагъриь зурба шадвал абхънийи.
- 9 Самарияйиь улихъдира сюгъюрчивалар апІру ва мид'инди вари мюгътал апІру сар Симон кІуру кас айи. Дугъу учв зурба касси улупуйи.
- 10 Дугъахъ хъпехъу варидади кІури шуйи: – Му касдиь «Зурба Къувват» кІуру аллагъдин къудрат а.
- 11 Дугъу хайлин вахтна инсанар чан сюгъриинди гьайран апІруган, дугъахъ хьугъри шуйи.
- 12 Хъа халкъар Аллагъдин Паччагълугъдикан ва Месигъ Исайикан абгъювалар улупурайи Филипдихъ хъпехъуз хьюгъиган, жилар ва хпар штуан шулу.
- 13 Гьадму Симонра хьугънийи ва, штуан духъну, гьарган Филипдихъди шули гъахъну. Дугъу улупурайи аьламатар ва аьжайиб лишнар рякъюри, думу учвра гьайран шуйи.
- 14 Самарияйин агъалйири Аллагъдин Гаф къабул гьапІну, кІури гъеебхъу Ерусалимдиь айи вакилари, дурарихъна Петрна Югъан гьаъру.
- 15 Дурар, дина дуфну, тазади хьугънайидари Гирами Рюгъ къабул апІри пну, ккарагуру.
- 16 Фицики дурар Агъа Исайин ччвурнахъди штуан духънашра, Гирами Рюгъ дурарикан сарира къабул дапІнадайи.

- 17 Гьадмуган Петрина Югъанди дурариин хилар иливуру ва Гирами Рюгъ къабул апІуру.
- 18 Вакилари хилар иливиган, дурари Гирами Рюгъ къабул гъапІуб дябкъну, Симонди вакилариз пул теклиф апІури,
- 19 кІуру: – Узу шлиин хил иливишра, дугъу Гирами Рюгъ къабул апІруси, узузра гъациб гъюкум чавайчва.
- 20 Петри дугъаз кІуру: – Яв пул кІулик кубкІрияв, гъаз гъапиш уву Аллагъдин багъиш пулихъ гъадабгъуз ният гъапІунва.
- 21 Ич ляхнарин иштиракчи хъуз лайикъ дарва, фицики яв юкІв Аллагъдин улихъ дугъри дар.
- 22 Гъаддиз яв чІуру ният гардандиъ бис, дидлан хил алдабгъбан бадали Аллагъдиз ккараг, белки, Дугъу увлан хил алдабгъур.
- 23 Гъаз гъапиш рякъюразузки, яв жан къутІкъли бахилвалихъди абціна ва уву гъякъсузвали йисир дапІнаву.
- 24 Гъадмуган Симонди жаваб туву: – Учву гъапибдикан фукІара уз’ин улулубкъбан бадали, Агъайиз ккарагай.
- 25 Петрна Югъан, Исайикан шагъидвал дапІну ва Агъайин гаф абгъювалиинди улупну, Ерусалимдиз хътакуру. Гъюру рякъюъди дурари Самария уълкейин гъуларикан гизафдаридь Исайикан Ужувлан хабар рабгъуру.
- 26 Агъайин малайикди Филипдиз кІуру: – Гъязур духъну, къиблайихъинди, Ерусалимдиан Газа кІурушваз ичІи чюлиантина гъябгъюрайи рякъюхъна гъарах.
- 27 Филип, гъязур духъну, гъягъюру. Дугъаз рякъюъ Эфиопияйин, Кандакия ччвур али паччагъ дишагълийин девлет уьбхру, бегларикан вуйи эфиоп хасижви алахъуру. Думу Ерусалимдиз икрам апІуз душну хътакурайир вуйи. Дугъу, фургъниъ деъну, Ишая пайгъамбрин китаб урхурайи.

- 29 Гьадмуган Гирами Рюгьну Филипдиз кӀуру: – Фургънихъна душну, гьаддихъди гъуз.
- 30 Дидихъна гъушиган, Филипди, дугъу Ишая пайгъамбрин китаб урхури деебхъну, гьерхру: – Урхурайибдин гъаври ахърана?
- 31 – Узу фици гъаври ахъзахъа? Узу шликӀа гъаври тӀаърайинхъа? – жаваб тувру дугъу ва Филипдиз фургъниз чан гъвалахъна теклиф апӀуру.
- 32 Дугъу Гирами китабариан гъамцдар гафар урхурайи: – Думу убккуз гъабхурайи марччси вуйи ва ултӀубкъурайи марччлихънин улихъ сессуз агълижиси Дугъу Чан ушв абццундайти.
- 33 Думу инсан вуди гьисаб апӀурдайти. Думу гъякъ вуйи диван апӀбахъан мягърум апӀури гъахъну. Фуж Дугъан заманайиндарин ниятарин гъаври ахъди? Фицики дюн'яйиин Дугъан уьмур къатӀ гъапӀну.
- 34 Хасижвуву Филипдихъан гьерхру: – Узу увкан пуб ккун апӀураза: мушваъ пайгъамбри шликан кӀура – чакан, даршиш жарарикан?
- 35 Гьадмуган Филипди, мушваъ Исайикан кӀура, дупну, Гирами китабдин гьадму йишвлан ккебгъну, Ужувлан хабар ктибтуз хъюгъру.
- 36 Рякъ давам апӀури, дурар штухъна гъюру ва хасижвуву Филипдихъан гьерхру: – Магъа шидра: узуз штуан хъуз фти машат апӀидихъа?
- 38 Дугъу фургъун дебккуз буйругъ тувру, къюридра штуъ учӀвру ва Филипди думу штуан апӀуру.
- 39 Хъа штуан удучӀвган, Агъайин Рюгъну Филип гьадагъуру, хасижвуваз думу сарун гъяркъюндайти ва дугъу шадди рякъ давам апӀуру.
- 40 Филип, кӀуруш, Аштод шагъриъ ади шулу. Дугъу, шагъриан шагъриз гъягъюри, Къайсарияйиз гъяйизкъан, Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

Ляхнар 9

- 1 Му арайиъ Саул, Агъайин ученикариз гучӀар ккаъри, дурар йихуз ккунди хъергнайти. Думу жугъдарин малӀйирин аьхюрихъна гъягъюру.

- ² Дугъхъан Саули Дамаскдиъ айи жугъдарин мистариз вуйи кагъаз бисуру. Диди душаваъ, жилар вушра, хпар вушра, Исайин терефкрар алахъиган, дурар дидисну, йитІну, Ерусалимдиз хуз ихтияр тувуйи.
- ³ Думу Дамаскдиз багахъ шулайиган, сабпну завариан аквну ккаъру.
- ⁴ Думу жил’ина алдакуру ва чаз кІурайи сес ебхъуру: – Саул, Саул! Уву Узухъ гъаз хъергнава?
- ⁵ Дугъу: «Агъа, Уву фуж вува?» – пну гъерхиган, Агъайи жаваб тувру: – Узу уву хъергнайи Иса вуза.
- ⁶ Гъудужвну, шагъриз гъарах ва уву душаваъ, фу дапІну ккундуш, пидивуз.
- ⁷ Дугъахъ хъайи адмийирин мюгъталвалиан чІал гъибиснийи, фицики дурариз, сес ебхъурашра, фужкІа рякъюрадайи.
- ⁸ Жилилан за гъахъи Саулиз, улар арцциган, фукІара рябкъюри гъабхъундар. Думу дугъахъ хъайидари, хилхъан дидисну, Дамаскдиз хъади гъюру.
- ⁹ Думу шубуд йигъан дяркъри, дирипІри ва дурубхъри гъахънийи.
- ¹⁰ Дамаскдиъ Ананай кІуру Исайин ученик айи. Агъайи дугъаз аъжайиб рякъбиинди гъапнийи: – Я Ананай! Дугъу: – Гъай Агъа! – пну, жаваб тувру.
- ¹¹ Агъайи дугъаз кІуру: – Гъудужвну, «Диш кюче» кІуру кючейиз гъарах ва Ягъудайин хулаъ Тарсдиан вуйи Саул кІуру кас гъерх, думу гъамусяаът ккарагура.
- ¹² Дугъаз аъжайиб рякъбиинди, дугъан улар сагъ апІуз дуфну, дугъ’ин хил иливури Ананай кІуру кас рякъюру.
- ¹³ Ананайи жаваб тувру: – Я Агъа! Гъадму касди Ерусалимдиъ Яв халкъдиз гъапІу чІуру ляхнариккан гизаф деебхъназуз.
- ¹⁴ Гъаминара думу, жугъдарин ахъюну маллийри гъаъну, Увухъ хъугънайидар вари дисуз дуфнайир ву.

- 15 Хъа Агъайи дугъаз кІуру: – Гъарах, фицики паччгъарин, жугъдарин ва жара халкъарин арайиъ Йиз ччвур адлу апІуз думу кас Узу кадагъунза.
- 16 Узу дугъаз, Йиз ччвурнахъди фукъан аьзаб дизигну ккундуш, улупидиза.
- 17 Ананайи, душну, гъадму хулаъ Саулиин хил иливну, дугъаз кІуру: – Саул чве, мина гъюру рякъюъ увуз гъяркъю Агъа Исайи узу, яв улар сагъ апІбан ва Гирами Рюгъну ацІбан бадали, гъаъназу.
- 18 Гъамци гъапибси, дугъан уларилан ханцІ алдабхъиганси шулу ва дугъаз рякъююз хъюбгъру, хъасин думу штуан шулу.
- 19 Хъа дугъу уъл ипІуру ва дугъахъна къувват гъюру.
- 20 Дугъан Дамаскдиъ ученикарихъди садшвнуд йигъ шулу, хъасин дугъу Иса Аллагъдин бай вуйиваликан, жугъдарин мистариз гъягъюри, аьгъювалар улупури гъахъну.
- 21 Дугъан гафар гъеерхъкъандар вари мюгътал шуйи ва кІуйи: – Му кас Ерусалимдиъ Исайиз ккарагурайидар вари терг апІурайи гъадму Саул дайинхъа? Думу мина, дурар дидисну, жугъдарин малйирин аьхюдарихъна гъахуз дуфнайир дайинхъа?
- 22 Хъа Саулин къувват артухътІан-артухъ шулайи ва дугъу, Иса Месигъ вуйивал тасдикъ апІури, Дамаскдиъ яшамиш шулайи жугъдар русвагъ апІурайи.
- 23 Хайлин йигъар улдучІвхъан, жугъдари думу йикІуз йикърар апІуру.
- 24 Дурар йигъ-йишвди шагърин урнарехъ дугъаз ккеъну шуйи, аммаки Саулиз дурарин къастнакан аьгъю шулу.
- 25 Ученикари, йишвну дуфну, думу жагваъди шагърин цаллансина чІатинди эрхру.
- 26 Саул Ерусалимдиз гъафиган, дугъаз Исайин ученикарик ктикъуз ккун шулу, амма дурариз дугъхъан гучІури гъахъну, фицики дурар, му Исайин ученик ву пну, дугъахъ хъугъри адайи.

- 27 Гъадмуган Варнавди думу вакиларихъна хуру ва дурариз, Саулиз Агъа фици гъяркънуш, Агъайи дугъаз фу гъапнуш, Саули Дамаскдиъ фици дирбашди Исайикан агъювалар улупнуш, ктибтуру.
- 28 Дидхъантина Саул дурарихъди гъузру ва Ерусалимдиъ, азадди лицури, Агъа Исайикан ачухъди агъювалар улупури шулу.
- 29 Думу грек чӀалниинди улхру жугъдарихъди гъюжатариди шулу, хъа дурари думу йикӀуз къаст апӀуру.
- 30 Гъардшариз мидкан агъю дубхъну, думу, Къайсарийиз духну, гъадушв'ан багъри Тарсдиз рякъюъ аъру.
- 31 Гъамци вари Ягъудия, Галилей ва Самария уълкӀир вуйиси хъугънайидар саламат ва хъугъувалиъ мягъкам шули гъахъну. Агъайихъан гучӀ'вал хъади ва Гирами Рюгъну кюмек апӀури, вакиларин ученикарин къадар артмиш шули гъабхъну.
- 32 Шагъриан шагъриз гъягъюри, Петр Лидда кӀуру шагъриъ айи хъугънайидариин улукъуру.
- 33 Душваъ дугъаз Эней кӀуру, ришвуз даршули, миржид йисан ахний ахънайи сар кас дихъуру.
- 34 Петр дугъаз кӀуру: – Эней! Месигъ Исайи уву сагъ апӀура. Яв ахниккан гъудужв! Энейра дишла гъудужвуру.
- 35 Лиддайиди ва Сарондиъ айидариз варидариз му рябкъюру ва дурар Агъайихъ хъугъру.
- 36 Яффайиди Тавифа (грек чӀалниинди Доркас, яна «Жейран») кӀуру сар хъугънайиди дишагъли айи. Дугъу, ужувлар апӀури, касибариз садакъийр тувуйи.
- 37 Гъадму йигъари думу кетӀерццну йикӀуру. Думу, дижикӀну, зиин хулаъ гъитру.

- 38 Хъа Лидда Яффайихъан ярхлаъ дархъбаз лигну, Петр Лиддайиъ айиваликан деебхъну, ученикари дугъахъна: «Къан дарапІди гъач», – кІури, кьор кас гъаъру.
- 39 Петр, гъязур духъну, дурарихъди гъюру. Петр гъафиган, думу зиин хулазди гъахуру ва ачІни хпар ишури дугъан гъаншариз гъюру. Дурари чпиз Тавифайи гъидирху ккурттар улупуру.
- 40 Петри дурар хул’ан адауру ва, къамкъариина ис духъну, ккарагуз хъюгъру. Хъасин гъачІрихъинди илдицну, кІуру: – Тавифа, гъудужв! Дишагълийи улар арццу ва, Петр дяркъну, за духъну деъру.
- 41 Хил гъачІабккну, Петр дугъаз гъудужвуз кюмек апІуру. Хъасин вари хъугънайидариз ва ачІни хпариз дих дапІну, дурариз чІиви духънайир улупуру.
- 42 Мидкан вари Яффайиз агъю шулу, ва гизафдар Агъайихъ хъугъру.
- 43 Хъа Петр дидхъантина хайлин йигъари Яффайиъ гъидкъарин уста Симондихъ гъузнийи.

Ляхнар 10

- 1 Къайсарийиъ Корнилий кІуру сар кас яшамиш шули гъахъну. Думу Италияйин къушмарин юзбаши вуйи.
- 2 Думу, чан вари хизанси, Аллагъдихъан гучІури шлур ва Аллагъдиз вафалу жви вуйи. Дугъу жумартвалиинди касибариз садакъа тувуйи ва гъаммишан Аллагъдиз ккарагуйи.
- 3 Аъжайиб рябкъбиинди йигъну, сяаѳт шубуб шулайи арайиъ, дугъаз Аллагъдин малайик чан улихъна дуфну ачухъди рякъюру. Малайикдира дугъаз: «Корнилий!» – пну, дих апІуру.
- 4 Дугъу, гучІра дубхъну, малайикдихъинди дилигну: «Фу кІурава, Агъа?» – пну, гъерхру. Малайикди дугъаз жаваб тувру: – Яв ккарагбар ва яв садакъйир Аллагъди кІваин гъюрхну.
- 5 Гъамус, Яффайиз гъаъну, Петр кІурайи Симондиз дих апІуз гъит.

- 6 Думу гъюлихъ хал хъайи гъидкъарин уста Симондихъ дергна.
- 7 Малайик гъудучІвиган, Корнилийи чан къюр гъаравшиз ва Аллагъдин рякъюъ айи сар эскриз дих апІуру
- 8 ва, дурариз гъабшибдикан кидибтну, дурар Яффайиз гъаъру.
- 9 Хъайигъан лисун шули, дурар шагъриз багахъ шулайи вахтна, Петр ккарагуз гъваин улучІвуру.
- 10 Дугъаз гаш шулу ва дугъу уъл ипІуз къатІъ апІуру. Хураг гъязур апІури имиди, думу аьжайиб гъялназ гъюру.
- 11 Дугъаз, аьршар атІарццну, юкъбиб пипІарихъанна шли-вуш дибиснайиси аьхю суфрасиб саб шейъ жилиина ис шули рякъъюру.
- 12 Дид'ин гъар жюрейин жилилан гъягъругъяйванатар, битІар-чурчлар ва завун ничхрар алди рякъюрайи.
- 13 Петрихъна сес шулу: – Гъудужвну, дурккну итІин, Петр! – кІури.
- 14 Петри: – Дициб дарапІарза, Агъа, гъаз гъапиш саб вахтнара чІуру ва марцц дару мутму гъипІур дарза, – жаваб тувру.
- 15 Дугъаз думу сесну къюбпи ражари кІуру: – Аллагъди марцц гъапІуб марцц даруб вуди гъисаб мапІан.
- 16 Гъамци шубуб ражари текрар шулу, хъасин дишла вари хъана завариз зигуру.
- 17 Петри, гъябкъюбдин мянайикан фагъум апІури имиди, Корнилийи гъау адмийир, Симондин хулар гъерхри, дугъан урнарехъна дуфну дийигъуру.
- 18 Дурари зарбди гъерхру: – Петр кІуру Симон гъаму хулариъ дергнаин?
- 19 Петри гъябкъюбдикан фагъум апІури имиди, Рюгъну дугъаз кІуру: – Узухъ хъебехъ, уву шубур касди агура.
- 20 Гъудужв, улдучІв ва, саб фикирра катарди, дурарихъди гъарах, фицики дурар Узу гъаъназа.

- 21 Петри, улдучІвну, гьадму касариз кІуру: – Учву агурайир узу вуза. Учву гьаз дуфнайидар вучва?
- 22 Дурари жаваб тувру: – Учү юзбаши Корнилийи, вари жугьдари гьюрмат апІурайи гьякьлу ва Аллагьдихьан гучІру касди, гьаунчу. Марцци малайикди дугьаз, увуз чан хулаз дих апІуз ва яв гафарихь хьпехьуз, амур дапІна.
- 23 Хулаз теклиф дапІну, Петри дурар хялижв апІуру. Хьайигьан рякь'ин духьну, Петр дурарихьди гьягьюру, ва Яффайиан сакьюдар гьардшарра дугьахьди хьахьру.
- 24 Хьайигьан думу Кьайсарияйиз хьуркьру. Корнилий, чан майиларна багахьлу дустар уч дапІну, дурариз ккилигурайи.
- 25 Петр хулаь учІвруган, улихьна удучІву Корнилийи, дугьан ликарикк дахьну, икрам апІуру.
- 26 – Гьудужв! Узу анжагь увусир инсан вуза – кІури, Петри думу за апІуру.
- 27 Дугьахьди сюгьбат апІури, Петр хулаь учІвиган, дугьаз душваь аьхючІвеь халкь уч духьну рякьюру.
- 28 Петри дурариз кІуру: – Учвуз аьгьячвужки, жугьудриз жара миллетдиндарихьди ттикІуб вая дурариин улуркьуб гьадагьа вуйивал. Аммаки Аллагьди узуз гьич сар адмикьана кифир, ясана марцци дарур вуйиб гьисаб дарапІуб табшурмиш гьапІунзуз.
- 29 Гьаддиз лигну, узуз теклиф гьапІумитІла, чІалкьан дарпиди мина гьафунза. Гьаци вуйиган, учвхьан гьерхрара: узуз гьаз дих дапІначва?
- 30 Гьадмуган Корнилийи кІуру: – Юкьуд йигь мидиз улихьна, лисхьан сяьт шубуб шули, гьаму вахтна, узу йиз хулаь ккарагурайза. Сабпну йиз улихь аку палтар али сар кас ачмиш гьахьну
- 31 ва дугьу узуз гьамци гьапну: «Корнилий, яв ккарагувал аьршариз деебхьна ва уву касибариз туву садакьйир Аллагьди кІваин дюрхна.

- 32 Гъаци вуйиган, Яффайиз Петр кІуру Симон хъади гъюз адми гъаъ, думу гъюлихъ яшамиш шулайи гъидкъарин уста Симондин хулаъ хялижвди дергна».
- 33 Узура дишлади увухъна гъаунза, ва гъюб ужу гъапІунва. Гъамус ухъу вари Аллагъдин улихъ дийигънахъа, ва Агъайи увуз йип гъапибдихъ хъпехъуз учу гъязур вуча.
- 34 Гъадмуган Петр дурариз кІуру: – Дугъриданна агъю гъабшизуз, Аллагъ адмийирин машназ дилигрур вуйиб.
- 35 Дугъу Чахъан гучІрур ва гъякъ вуйир, фуну миллетдин адмийир вушра, къабул апІура.
- 36 Дугъу Месигъ Исайин мелзналантина Израилин халкъдиз мясляабтнан ужуб хабарнакан гаф гъапІну. Думу варидарин Агъа ву.
- 37 Улихънаси Ягъудияйиъ гъаши гъядисйириккан, Ягъ'яйи Галилейиъ улупу штуан апІувалихъан ккергъу гъядисйириккан агъячвуз.
- 38 Гирами Рюгъ ва къувват туву, Аллагъди Месигъ гъапІу Назаретлу Исайикан агъячвуз. Аллагъ гъарган Исайихъди гъахъну ва Иса варишвариъ ужувлар апІури ва иблисдин гъюкмикк ккайикъандар вари сагъ апІури, лицури гъахъну.
- 39 Учү Дугъу Ерусалимдиъ ва вари жугъдарин уълкейиъ гъапІкъан ляхнарин шагьидар вуча. Думу, гакІвлин хачрак къумарихъди карснү, гъакІнү.
- 40 Хъа дукІнү шубудпи йигъан Аллагъди Думу чІиви гъапІнү, ва Думу инсанарихъна ачмиш шуйи.
- 41 Анжагъ Думу варидариз ваъ, хъа Аллагъди улихъмиди ктагъу шагьидариз, яна Думу чІиви гъашихъан, Дугъахъди ипІури-убхъури гъаши учузтІан, улупнү, ачухъ гъапІундар.

- 42 Аллагъди чIивидарин ва гъийихдарин зиин Диванбеги вуди дерккнайир гъадму Кас вуйиваликан инсанариз аьгъювалар улупуз ва дидин шагъидвал апуз учуз амур гъапIну.
- 43 Вари пайгъамбрари, Дугъахъ хъугъу гъарсарин гунгъарилан Дугъан ччвурнахъан хил алдабгъиди кIури, Дугъкан шагъидвал апури гъахъну.
- 44 Петр улхури имиди, дугъахъ хъпехъурайидариина Гирами Рюгъ гъюру.
- 45 Петрихъди гъафи суннат дапIнайи хъугънайидар, Аллагъди Чан Гирами Рюгъ жугъуд дарударизра тувбиин мюгътал духънайи.
- 46 Фицики дурариз гъадрари фици, жара чIалариинди улхури, Аллагъдин аьхювалин тяриф апураш, ебхъурайи. Гъадмуган Петри кIуру:
- 47 – Мурариз ухъузси Гирами Рюгъ багъиш гъабхъну. Гъаддиз штухъди штунан хъуз дурариз шлихъан гъадагъа апуз шул?
- 48 Ва дугъу дурар Месигъ Исайин ччвурнахъан штунан хъуз гъитру. Хъасин дурарира Петрикан чпихъди сакъюдар йигъари гъузуб тIалаб апуру.

Ляхнар 11

- 1 Вари Ягъудия уьлке вуйиси Исайин вакилариз ва гъардшариз, жугъуд дарударира Аллагъдин Гаф къабул гъапIну кIури, ебхъуру.
- 2 Ва Петр Ерусалимдиз гъафиган, жугъдари дугъаз тягънйир гъивнийи:
- 3 – Уву суннат дапIну адрударин хулариз гъягъюри ва дурарихъди уьлихъ деъри гъахъунва!
- 4 Гъадмуган Петри вари гъаши ляхнар хъайи-хъайиси ктитуз хъюгъру:
- 5 – Яффа шагъриъ, ккарагурайи вахтна, аьжайиб рябкъбиинди юкъуб пIипIнахъан дибиснайиси саб аьхю суфрасиб аьршариан йиз улихъинди ибхри гъябкъюнзуз.
- 6 Узуз дид'ин жилилан гъягъру гъяйванатар, нахшрар, битIар-чурчлар ва завун ничхрар гъяркъзуз.

- 7 Хъасин гъамцдар гафар кІурайи сес гъебхъунзуз: «Петр! Гъудужвну, дурккнун итІин!»
- 8 Хъа узун жаваб тувза: «Затра дициб дарапІарза, Агъа, фицики гъич саб вахтнара чІуру ва марциб дару мутму гъипІур дарза».
- 9 Сеснун зав’ан кьубпи ражари гъапизуз: «Аллагъди марцц гъапІуб марциб даруб вуди гъисаб мапІан».
- 10 Гъамци шубуб ражари гъабхънийи, ва хъана вари аършариз гъизигнийи.
- 11 Мун арайиъ дишлади узун дергнайи хуларихъна Къайсарияйиан узухъна гъаънайи шубур кас гъафнийи.
- 12 Ва Гирами Рюгънун узун, шаклу даршиди, гъадрарихъди гъягъюз амур гъапІнийи. Узухъди гъамун йирхърид гъардшарра гъафнун. Учун Корнилийин хулаз гъафунча.
- 13 Дугъура учун, чаз фици марци малайик гъяркънунш ва малайикди фун гъапнунш, ктибтнийчун: «Яффайиъ айи Петр кІуру Симон хъади гъюз адмийир гъаъ».
- 14 Дугъун увунз увун ва вари яв хизан уърхру гафар пидивунз», – кІури.
- 15 Узун улхунз хъюгъиган, сифте ухъ’инси, дурариина Гирами Рюгъ гъафнийи.
- 16 Ва йиз кІваина думуган Агъайи гъапи гафар гъафнийиз: «Ягъ’яйи инсанар штуан гъапІнун, хъа учун Агъайи Гирами Рюгънахъди цІийи апІидичвун».
- 17 Гъаци вуйиган, эгер Аллагъди, Агъа вуйи Месигъ Исайихъ хъугъун ухъусси, жугъуд дарударизра Гирами Рюгъ багъиш гъапІнунш, Аллагъдиз машат апІунз узун фуж вухъа?
- 18 Мун гафар гъеерхъиган, дурари гъерхбар дерккун. – Рябкъюрайиганси, Аллагъди жугъуд дарударизра цІийи уьмур бадали чпин тахсарар гардандиъ дисунз ихтияр тувнун, – кІури, дурари Аллагъдин ад апІуру.

- 19 Хъа Стефандин вахтари, зулмар дапІну, утІуркку хъугънайидар, жугъдаризтІан дарди Ужувлан хабар рабгъури, Финикия, Кипр ва Антиохияйихънакъан хъуркънийи.
- 20 Хъа Киприан ва Киринаейиан вуйи хъугънайидарикан сакъюдари, Антиохияйиз дуфну, жугъуд дарударихъдира сюгъбатар апІури, Агъа Исайикан Ужувлан хабар улупури гъахънийи.
- 21 Дурарихъди Агъайин къудрат хъайи ва гъаддиз гизафдар, хъугъну, Агъайихъинди илтІикІнийи.
- 22 Мидкан аваза Ерусалимдин хъугънайидарихъна рубкъуру ва дурари Антиохияйиз Варнав гъаъру.
- 23 Аллагъди му адмийириз уж'вал дапІну дябкъну, дина гъафи Варнав шад шулу, ва Аллагъдиз кІваантІан вафалу хъувалиъ дугъу дурар ижми гъапІнийи.
- 24 Фицики думу Гирами Рюгъну ва хъугъвали ацІнайи кас вуйи. Натижайиъ лап гизаф халкъ Агъайин терефкрар шулу.
- 25 Хъасин Варнав Тарсдиз Саул агуз гъягъюру
- 26 ва, дагну, Антиохияйиз къяляхъ хъади гъюру. Душваъ дурар сад йисан гъузнийи ва, хъугънайидар уч шлушваз Варнавна Саул гъюри, дурариз аьгъювалар улупури шуйи. Гъаддихъанмина гъадму Антиохияйиъ Исайин ученикариз сифте вуди «христианар», Яна «Месигъдин терефкрар» пуз хъюгъну.
- 27 Гъадму вахтна Ерусалимдиан Антиохияйиз пайгъамбрар гъюру.
- 28 Дурарикан, Гирами Рюгъну гъевесламиш дапІнайи сар Агав кІурури, вари дюн'яйиъ зурба гаш'вал абхъди кІури, хабар дебккнийи, ва гъаци Клавдийи паччагъвал апІурайиган гъабхънура вуйи.
- 29 Думуган Исайин ученикари, гъарури чаан удукърубкъан, Ягъудия уълкейиъ айи чпин гъардшариз кюмек апІуз къатІъ гъапІнийи.

30 Дурари, кюмек уч дапІну, Варнавдихъди ва Саулихъди хъугънайидарин абхюдарихъна хътапІнийи.

Ляхнар 12

1 Гъадму вахтари паччагъ Гъирод хъугънайидарикан сакъюдарихъ хъергуз хъюгъру.

2 Дугъу буйругъ тувну, Югъандин чве Якъуб ханжлихъди йивну йикІуру.

3 Хъа му ляхин жугъдариз хушди дябкъну, Петрра дисуру. Му Лавшарин машкварган гъабшиб вуйи.

4 Петр дидисну, душтагъдиъ итру ва ю-юкбурди эскрар айи юкбуб дестейиз думу, нубатар апІури, гъаравликк уърхюз буйругъ тувру, фицики дугъу Пасхайин машкврахъан Петр халкъдин улихъна диван апІбан бадали адагъуз ният дапІнайи.

5 Петр душтагъдиъ ул алдадабгъри уърхюрайи, хъа хъугънайидар дугъхъанди Аллагъдиз ккарагурайи.

6 Гъиродди думу халкъдихъна адауз ккайи йигъ хъайиз йишвну, Петр, кьор эскрин арайиъ зунжрарихъди дитІнайир, даахнайи. Хъа душтагъ урнарехъ хъайи гъаравлари уьбхюрайи.

7 Сабпну душтагъдиз Агъайин малайик гъюру ва душвайишв аквну абцІру. Петрик хил кучну, «Ухди гъудужв!» – пну, малайикди думу хьиргру. Ва дугъан хилариин али зунжрар алдахъуру.

8 Хъа малайикди Петриз кІуру: – Юкв’ан идибтІ ва ликариин алахъ. Петри гъаци гъапІган, малайикди кІуру: – Чуха хъипну, узухъди гъач.

9 Малайикди апІурайи му ляхнар, гъякьикъатдиъ дарди, абжайиб рябкъбиинди шулайидарси гъигъри, Петр дугъан къяляхъди удучІвуру.

10 Сабпи ва къюбпи жергейин гъаравларихъан гъудучІвну, дурар шагъриз гъягъру урнарехъна гъюру. Хъа чиб-чпилан арццу урнариан дурар удучІвуру. Саб кючейиан удучІвиган, малайик сабпну дургру ва Петр сарди гъузру.

- 11 Чан фикрихъна гъафи Петри кІуру: – Гъамус дугъриданра, Агъайи, Чан малайик гъаъну, узу Гъироддин хилккан ва жугъдари уз’ина хуз ккайи вари бала-къазйириккан уърхюб гъябкъюнзуз.
- 12 Му аьгъвалат аннамиш дапІну, Петр Маркра кІуру Югъандин дада Мар’ямдин хуларихъна гъюру. Душваъ хайлин халкъ уч духъну, ккарагурайи.
- 13 Петр урнарлик кучиган, Рода кІуру гъараваш риш удучІвур у ва дугъу, думу фуж вуш, гъерхру.
- 14 Хъа Петрин сес аьгъю дубхъну, шадвалиан урнар арццуз гъархну, думу хулаъ архъру, ва, урнарихъ Петр дийигъна пну, хабар тувру.
- 15 Дугъаз: «Уву яв фикирнахъ хъана?» – кІуру, амма шуру чан гафар гъякъ вуйиб хъана тасдикъ апІуру. Дурари шураз: «Думу Петрин рюгъ вушул», – кІуру.
- 16 Петри урнар урччвуб давам апІури шулу ва, урнар арццну, чпиз Петр гъяркъиган, вари мюгътал шулу.
- 17 Хили ишара дапІну, дурариз ккебехъ дупну, Петри, учв Агъайи дустагъдиан фици адаънуш, ктибтуру, хъа кІуру: «Мидкан Якъубдиз ва миди вуйи гъардшариз кидибтай». Хъасин дилин думу жара йишваз гъягъюру.
- 18 Йигъ улубкъуради, эскрарин арайиъ, Петр нашдикІан кІури, аьхю гъалмагъал абхъру.
- 19 Гъиродди Петр агури гъахъну, амма дугъаз думу гъидихъундар, ва дугъу, эскрарихъан силис гъадабгъну, дурар дариз зигуз буйругъ тувру. Хъасин Гъирод Ягъудия уълкейиан Къайсарияйиз гъягъюру ва саб къадар вахтна гъадушваъ гъузру.
- 20 Гъироддиз Тирин ва Сайдаин агъалйириккан гизаф хъял кайи. Дурари Гъироддин дахъру хулан гъуллугъчи Власт чпин терефназди илтІикІну, дугъан кюмекниинди вари паччагъдихъна дүфну, дугъкан мясляаьт

гъитуб ккун апІуру, гъаз гъапиш дурарин уълке Гъироддин вилаятдикан итІру сурсатаринди асиллу вуйи.

21 Гюрюшмиш шуз улупнайи йигъан Гъирод, паччагъвалин палтар алди, тахтнин деъру ва халкъдихъди улхуз хъюгъру.

22 Халкъди дугъаз: «Му инсандин ваъ, хъа Аллагъдин сес ву!» – кІури, чІигъар апІури гъахъну.

23 Хъа Гъиродди му гафар лайикъ вуйидарси къабул апІуру, амма Аллагъдин ад гъапІундар. Мидиз лигну Аллагъдин малайикди дугъаз йивуру, йикІуру ва думу мялхъвари хътитІуру.

24 Аллагъдин Гаф рабгъури, хъугънайидарин къадар артухъ шулайи.

25 Варнавна Саул, Ерусалимдиъ чпиз туву табшуругъ тамам дапІну, чпихъди Марк кІуру Югъан хъади, Антиохияйиз хътакуру.

Ляхнар 13

1 Антиохияйин хъугънайидаригъ гъамцдар пайгъамбарар ва мялимар гъяйи: Варнав, КІаруч кІуру Симеон, Киринаейиан вуйи Луций, юкъур паччагъдикан сар Гъироддихъди сатІиди тербияламиш гъапІу Манаил ва Саул.

2 Дурари Агъайиз гъуллугъ апІури, ушвар дидиснайи вахтна, Гирами Рюгъну кІуру: – Узуз Варнавна Саул жара апІинай, гъаз гъапиш дурари Узу чпиз пуз ккайиб тамам апІиди.

3 Дурари ушвар дидисну, ккарагну, Варнавдинна Саулиин хилар иливну, деетуру.

4 Гирами Рюгъну гъаъну, дурар Селевкияйиз гъюру, хъа душв'ан Киприина сирнав апІуру.

5 Саламиндиз дуфну, дурари жугъдарин мистариъ Аллагъдин Гаф рабгъуру. Дурарихъди кюмек апІури, Югъаннара хъайи.

- ⁶ Вари Кипр вуйибси душну, тму кІулихъ хъайи Пафосдиз гъурукъган, дулариз Варисус (Елима) кІуру сар жугъуд сюгъюрчи – кучІлин пайгъамбар, гъахъру.
- ⁷ Думу Кипр вилаятдин ахъюр вуйи фагъумлу кас Сергей Павелин гъуллугъчи вуйи. Сергей Павели, Варнавна Саул хъади гъюз гъитну, дуларикан Аллагъдин Гаф ктибтуб ккун апІуру.
- ⁸ Хъа Елимаи (ччвурнан мяна «сюгъюрчи» ву) гъар жюрейин манигъвалар апІури, Сергей Павел хъугъувалихъан ярхла апІуз чарйир зигуйи.
- ⁹ Гъадмуган учвра Павел вуйи Саули, Гирами Рюгънахъди ацІну, дугъахъинди ижмиди дилигну,
- ¹⁰ кІуру: – Агъ хаинвалина писвали абцІнайи иблисдин бай, дугъривалин душман! Уву Агъайин диш рякъяр цІаркувал фила ккутІдива?
- ¹¹ Узухъ хъебехъ! Гъамус Агъайи магъа ув'ин хил иливна, кур духъну, саб вахт хъайиз, ригъ рябкъидарвуз. Сабпну дугъан улариин дерин мучІушин улубчІвуру ва думу, учв хъади гъярур агури, минди-тинди илтІикІури, лицуру.
- ¹² Му гъадиса дябкъну, Агъайин абгъювалариин аьлаамат духъну, Сергей Павел хъугъру.
- ¹³ Павел ва дугъахъди хъайидар, Пафосдиан сирнав гъапІдар, Памфилияйиъ айи Пергия шагъриз гъюру, хъа Югъан дуларихъан жара духъну, Ерусалимдиз хътакуру.
- ¹⁴ Пергияйиантина дулари чпин рякъ давам апІури, Писидияйин Антиохияйиз гъюру. Султ йигъан дулар, жугъдарин мистаз дуфну, душваъ деъру.
- ¹⁵ Мусайин къанун ва пайгъамбарин китабар урхбалан къяляхъ, мистан ахъюдари дуларихъна гъамци пуз гъаъру: – Гъардшар, эгер ичв халкъдиз тувру насигъят аш, йипай.

- 16 Гъадмуган гъудужвну, хил за дапІну, Павели кІуру: – Израилин халкъ ва Аллагъдихъан гучІрудар, хъебехъай!
- 17 Израилин халкъдин Аллагъди ихъ абйир ктагъну ва Дугъу ихъ халкъ, дурар гъеле Египетдиъ гъурабйирди имиди, заан гъапІну ва Чан къудратлу хил’инди гъадму ругарилан алдаъну.
- 18 Ва ягъчІвур йисандин арайиъ ичІи чюлиъ дурарин тІулар аьх апІури гъахъну.
- 19 Хъасин Ханаан вилаятдиъ ургуб халкъ тІанкъ дапІну, Дугъу израиллуйириз гъадрарин жил ирс вуди тувну.
- 20 Му ляхнар вари 450 йисандин арайиъ гъашидар ву. Хъасин Дугъу дурариз Шамуил пайгъамбриина гъяйизкъан, халкъдин аьхюдарди судйир тувнийи.
- 21 Хъасин дурари паччагъ ккун гъапІнийи, ва Аллагъди Вениаминдин тухмиан паччагъди Кишдин бай Саул тувнийи. Дугъу ягъчІвур йисан паччагъвал гъапІнийи.
- 22 Саул ултІуккну, Аллагъди Давуд паччагъди дерккну. Дугъкан дугъу гъамци шагъидвал гъапІну: «Ессейин бай Давуд Йиз кІваз хуш гъахънийиз. Узу амур гъапІкъандар вари дугъу тамам апІиди».
- 23 Ари Давудрин насларикан, Чав гаф тувиганси, халкъ Уърхрур – Иса, Израилиз бахш гъапІну.
- 24 Иса гъяйиз улихъна Ягъ’яйи Израилин халкъдиз, чпин тахсрар гардандиъ дидисну, штуан апІбан аьгъювалар улупнийи.
- 25 Аършариан табшурмиш дапІнайиб тамам апІури, Ягъ’яйи гъапнийи: «Узу фуж вуди гъисаб апІурачва? Узу Месигъ дарза, Думу йиз къяляхъди гъиди. Узу Дугъан шаламарин гъахмйир гъядарчузкъан лайикъур дарза».
- 26 Эй йиз гъардшар, Ибрагъимдин наслин веледар ва Аллагъдихъан гучІрудар! Му, ухъу уърхбан бадали, дапІнайи гаф вуйи.

- 27 Ерусалимдин агъалйири ва дурарин ахъюдари, Иса уърхювал Туврур вушул пну, къабул гъапундаи ва Думу жазайикк ккитнийи. Гъамци дурари пайгъамбрари гъар султ йигъан клурайи гафар тамам гъапнийи.
- 28 Дурариз Иса йикІбан бадали тахсир гъибихъундаршра, Пилатдикан Думу йикІуб тІалаб гъапнийи.
- 29 Вари Гирами китабарий Исайикан дибикІнайиси дурарин тамам гъабшиган, Дугъан беден, дарикан кадабгъну, накъвдиъ ивнийи.
- 30 Аммаки Аллагъди Думу чІиви гъапнийи.
- 31 Хайлин йигъари Чахъди Галилейиан Ерусалимдиз гъафидариз Думу ачмиш шули гъахънийи. Хъа гъамус дурар халкъдин улихъ Дугъан шагъидар ву.
- 32 Аллагъди ихъ абйириз тувнайи гаф ухъуз, дурарин баяриз, Иса чІиви апІбиинди тамам апІбакан Ужувлан хабар учвуз деебтурача.
- 33 Мидкан Гирами китабарин къюбпи шиърин дибикІна: «Уву Йиз Бай вува, гъамус Узу Яв Адаш гъахъунза».
- 34 Иса гъачІихъан, дутІну, ругдиз илтІитІикІбан бадали, Аллагъди Думу чІиви гъапІну, ва мидкан гъамци дупна: «Узу Давудриз гаф туву гирами ва шаксуз ужувлар учвуз тувдиза».
- 35 Фицики Мяълийирин китабдин жара йишваъ Аллагъди дупна: «Уву Яв Гирами ругдиз илтІикІуз гъидритара».
- 36 Чан вахтна Давуд Аллагъдин гъуллугънаъ духъну, кечмиш гъахъну, думу чан абйирин накъвваригъ кивну ва ругдиз илтІикІну.
- 37 Хъа Аллагъди гъачІихъан чІиви гъапІу гъадму Кас ругдиз илтІикІундар.
- 38 Ва гъаддиз, гъардшар, учвуз агъю йибхъайки, ичв гунгъарилан хил алдабгъувал Исайилантина дебккначвуз.
- 39 Мусайин къанундиинди учву гъякълу апІуз даршлуган, варибдиъ гъарсар хъугънайир Исайилантина гъякълу апІиди.

- 40 Гъаддиз, пайгъамбрари дупнайи исихъайи гафар учв'ин улулуркъбан бадали, ихтиягъ йихъай:
- 41 «Хъебехъайчва, шаклу шулайидар, мюгътал йихъай ва дург йихъай, фицики Узу ичв йигъари учву хътругърусиб ляхин апидиза. Учву дидихъ, шликла гъаври аишра, хъугъидарчва».
- 42 Варнавна Павел мист'ан удуч'вурайиган, дурари хъа султ йигъанна гъамдикан ктибтуб ккун апурю.
- 43 Алдагъиган, жугъдарин ва жара миллетдин хъугънайидарикан гизафдар Павелinna Варнавдин къяляхъди гъягъюрю. Мурари халкъдихъди сюгъбатар гъахури, дурар Аллагъдин гъякъ рякъюъ гъузуб ижми апурю.
- 44 Гъюрю султ йигъан шагърин, сакъюдар ктарди, вари агъалйир Аллагъдин гафнахъ хъпехъуз уч гъахънийи.
- 45 Гизаф халкъ гъябкъиган, жугъдар хъюлу ац'ну, Павели к'урайи гафариз къаршу удуч'вуз ва дугъаз люкънар ап'уз хъюгърю.
- 46 Гъадмуган Павелина Варнавди дурариз дирбашди к'урю: – Жарадаризт'ан сифте учвуз Аллагъдин Гаф улупну ккундийи. Хъа думу къабул дарап'биинди гъаргандин уъмрихъан ичв учву мягърум ап'ураш, учу гъамус жугъуд дарударихъинди илдицидича.
- 47 Агъайи гъамци табшурмиш гъап'унчуз: «Уву вари дюн'я уьбхбан бадали, Узу Увкан жара миллетариз чирагъ гъап'унза».
- 48 Му гафар гъеерхъиган, жугъуд дарудар шад гъаши ва дурари Агъайин гафнан тяриф ап'уз хъюгъю; ва гъаргандин уъмриз кадагънайидар хъугънийи.
- 49 Гъамци вари виляятдиъ Агъайин Гаф рабгъурайи.
- 50 Хъа жугъдарин маллийри дурариин диндихъ хъайи гъюрматлу дишагълийир ва шагърин к'улиъ айи адмийир алауру. Дурар Павелихъна Варнавдихъ хъергру ва дурар шагъриан ут'урккуру.

51 Павелна Варнав, чпин ликарик кайи бишируг гьадму адмийирина кутубччвну, Иконияйиз гъягъюру.

52 Вари ученикар гьаммишан шадвали ва Гирами Рюгъну ацӀну шулу.

Ляхнар 14

1 Иконияйиъ Павелна Варнав, абдат вуйиси, жугьдарин мистаз гъюру ва дурари душаъ ижмивалиинди агъювалар улупуру. Жугьдарикан ва жара миллетарикан гизафдар Исайихъ хъугънийи.

2 Хъа хътругъу жугьдари, Варнавдизна Павелиз къаршу вуди, жугьуд дарударик хъял капӀру.

3 Вушра, Варнавна Павел, душаъ къаназ гъузну, Агъайикан дирбашди агъювалар улупури гъахъну. Агъайи дурарин хиларилантина Чан ужувлан шагьидвал вуди хайлин аламатар ва абжайиб лишнар улупури гъахъну.

4 Шагьрин агъалйир къюб дестейиз пай гъахънийи: садар жугьдарихъанди, тмундар Исайин вакиларихъанди.

5 Жугьуд дарударинна жугьдарин абхюдари Павелна Варнав, гъван улюбхну, урччвуз къаст гъапӀган,

6 вакилар, мидкан хабар дубхъну, Ликаонияйин шагьрар вуйи Листра, Дервия ва дурарин абтрафарихъинди гъушнийи.

7 Дурари душвариъра Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

8 Листрайиъ, ликарик паралич кади, бабкан гъахъихъанмина сабанна дилицу кас айи.

9 Му кас Павелин гафарихъ хъпехъурайи. Павел дугъахъинди гъилигнийи. Дугъаъ сагъ хъуз хъугъвал айивал Павелиз гъябкънийи

10 ва зарбди гъапӀнийи: – Ликриина гъудужв! Думу гъедергну лицуз хъюгъру.

11 Гъадмуган, Павели гъапӀуб гъябкъиган, адмийири ликаон чӀалниинди чӀигъ апӀуру: – Ухъухъна инсанарин суратнаъди аллагъар дуфна.

- 12 Дурари Варнавдиз Зевс, хъа Павелиз Гермес кІурайи, фицики дурарикан гизафси улхрур Павел вуйи.
- 13 Шагърин гъирагъдихъ Зевсдиз икрам апІру мист хъайи. Му мистан гъуллугъчийи, кюкйирин кунцІарна йицар хъади, шагърин урнарехъна йицар хъаъну гъюру. Дугъазра халкъдихъди, Павелизна Варнавдиз икрам апІбан лишан вуди, йицар дурккнугъурбан апІуз ккунди айи.
- 14 Мидкан гъеебхъу Варнавна Павел, хъюл’ан чпин палтар дячІаргъну, чІигъар апІури, халкъдихъна жаргъуру:
- 15 – Эй инсанар, учву гъапІрачва? Уччу аллагъар дарча! Уччу учвусдар инсанар вуча! Уччу учвухъна, уччу идоларихъан маш гъибицну, заваржилар, гъюлер ва дурариъ айикъандар вари яратмиш гъапІу чІиви Аллагъдихъинди илтІикІбан бадали, учвухъна Исайикан Ужувлан хабар хъади дуфнайидар вуча.
- 16 Улихъди Аллагъди, ужувлар апІури, Чакан учвуз гъаммишан кІваин апІури гъахънушра, Дугъу гъарсаб халкъдиз чан рякъ дибисну гъягъюз ихтияр туври гъахъну. Дугъу, учвуз ужуб бегъер тувуз, мархъар гъаъри гъахъну. Дугъу учвуз ипІуз ужуб тувра ва ичв юкІвар шадвали ацІра.
- 18 Вари гъамцдар гафар гъапнушра, Павелихъанна Варнавдихъан йицар гъурбан апІбахъан халкъ саб гужа-гуждитІан дерккуз удукъундайи.
- 19 Вакилари Ужувлан хабар рабгъурайиган, Антиохияйианна Иконияйиан жугъдар дуфну, халкъ дурариз гъамци кІури къаршу адауру: – Вакилари учвуз фукІара гъякълуб кІурадар, хъа вари дурадин кучІлар ву. Мурарира, гъван улюбхну, Павел йивну дитру ва, думу гъакІуншул пну, хъчІюхюри, шагърин гъирагъдихъ духну дитру.
- 20 Ученикар дугълан илтІишган, Павел гъудужвурву ва шагъриз гъягъюру. Хъайигъан думу, Варнавра хъади, Дервияйиз гъягъюру.
- 21 Гъаму шагъриъ дурари, аьгъювалар улупури, чпиз хайлин ученикар гъазанмиш апІуру. Хъасин дураар Листрайиз, Иконияйиз ва Антиохияйиз хътакуру.

- 22 Душвариъ дурари чпин ученикарин юкІвар хъугъвалиъ ижми хъпан бадали, дурар гъевеслу апІуйи. Дурари гъамци кІуйи: – Ухъуз Аллагъдин Паччагълугъдиъ учІвайиз гизаф аьзабар алахъиди.
- 23 Хъасин хъугънайидарин гъарсаб жямаятдиъ аьхюр ктагъбалан къяляхъ, Павелна Варнавди, ккарагну ва ушвар дидисну, чпи хъугънайи Аллагъдиина дурар аманат апІуру.
- 24 Писидияйиантина душну, дурар Памфилияйиз гъюру
- 25 ва Пергдиъ аьгъювалар улупуру. Хъасин дурар Атталіяйиз ктучІвуру.
- 26 Хъа дилин дурар Аллагъдин амриинди чпи гъапІу ляхнар апІуз гъау Антиохияйиз сирнав апІуру.
- 27 Дина дүфну, вари хъугънайидар уч дапІну, дурари Аллагъди чпиз гъапІу вари ляхнариккан ва Агъайи жугъуд дарударизра хъугъувалихъна раккар арццбакан ктибтуру.
- 28 Хъа дурар душваъ чпин ученикарихъди къаназ гъузнийи.

Ляхнар 15

- 1 Сабціб вахтналан Антиохияйиз Ягъудияйиан гъапІрудар-вуш гъафи адмийири гъардшариз кІуйи: «Эгер учву Мусайин аьдатниинди суннат дарапІиш, уьрхюз хьибдарчвухъан».
- 2 Павелна Варнав дурарихъди рази гъахъундар, ва мидин кІуллан дурарин арайиъ ярхи гъюжат абхъру. Гъадмуган Павелна Варнав ва сакъудар жарадар му месэла бадали Ерусалимдиз вакиларихъна ва хъугънайидарин аьхюдарихъна гъаъру.
- 3 Гъамци хъугънайидари дурар рякъюъ аьнийи. Финикияйианна Самарияйиантина гъягъюрайиган, дурари, фици жугъуд дарудар хъугъувалихъна гъафнуш, ктитурин гъахъну, ва мид'ин гъардшар шад шуйи.

- 4 Ерусалимдиз хьуркьиган, дурар хьугънайидарин ахьюдари шадвалиинди къабул апӀуру. Павелина Варнавди Аллагъди чпиинди гъапӀдарикан варибдикан ктибтуру.
- 5 Фарисийрин терев дибиснайи сакьюдар хьугънайидари гъудужвну кӀуру: – Жугъуд дарударин суннат апӀуб лазим ву ва дурариз Мусайин Къанун уьхюз табшурмиш дапӀну ккунду.
- 6 Вакиларна хьугънайидарин ахьюдар му месэла гъял апӀбан бадали уч шулу.
- 7 Гизаф улхбалан къяляхъ Петр гъудужвну кӀуру: – Гъардшар! Учвуз аьгъячвузки, Аллагъди сифте кӀул’ан ухькан узу ктагъну ва жугъуд дарудариз йиз мелзналантина Ужувлан хабар ебхьруси ва хьугъвалихъна гъюруси гъапӀну.
- 8 Инсанарин юкӀвар аьгъю Аллагъди, дурариз ухьузси Гирами Рюгъ багъиш дапӀну, дурар къабул апӀувал улупну.
- 9 Дугъу, хьугъувалиинди дурарин юкӀвар марцц дапӀну, ихъна дурарин арайиь саб фаркъвалла гъибтундар.
- 10 Гъаци вуйиган, Исайин ученикариин я ухьхъан, я ихъ абйирихъан гъабхуз дарши гъагъ иливури, гъаз учву Аллагъ ахтармиш апӀурачва?
- 11 Хъа Агъа Исайин ужувлиинди гъадарси ухьура уьрхрувалихъ хьугъурхъа.
- 12 Уч духънайидар вари ккебехъуру. Варнавдина Павели чпилантина Аллагъди жугъуд дарударин арайиь улупу аьламатариканна аьжайиб лишнарикан ктитору ва ккебехънайидар хъебехъури гъузру.
- 13 Дурарин улхуб ккудубкӀиган, Якъуб улхуз хьюгъру: – Гъардшар, узухъ хъебехъай!
- 14 Сифтейиан жугъуд дарудар чан халкъ вуди къабул дапӀну, Аллагъди дурариз фици уж’вал гъапӀнуш, Симонди ухьуз ктибтунхъуз.
- 15 Гъамдихъди пайгъамбрарин гафарра, дидикӀнайиси, дюзди гъюра:

- 16 «Агъайи, гъаму арайиз Хурайири кІура: „Хъасин Узу хътакидиза, ва ккадабхънайи Давудгъярин хал, дидин харабйир за дапІну, цІийи алаъну, жугъуд дарударра кади, Йиз ччвурнахъ хъугърайидарси вари инсаният Агъайихъна гъюз гъялак хъпан бадали, тазатІан арайиз хибдиза“. Дюн’я ккебгъхъанмина му аьгъюб вуйи».
- 19 Гъаддиз узу Аллагъдихъинди илдицу жугъуд дарударин ухъу читинвалар илилрчуб лазим вуди гъисаб апІураза.
- 20 Ухъу дурариз, идолариз гъурбан дапІнайи хураг мипІанай, къяппавалар мапІанай, бугъмиш дубхъну гъабчІибдин йикк мипІанай ва ифи мубхъанай кІури, кагъаз дибикІну ккунду.
- 21 Фицики дегъзаманайин насларихъанмина гъарсаб шагъриъ Мусайин къанундикан улупрудар ва гъар султ йигъан мистариъ Къанун урхури шлу адмийир а.
- 22 Хъасин вакиларина аьхюдари, вари хъугънайидарихъди мясляьт дапІну, чпин арайиан саршвнур гъардаш кадагъну, дурар Павелихъдина Варнавдихъди Антиохияйиз гъауб къатІъ апІуру. Дурари гъардшарин арайиъ гъюрмат айи Сила ва Варсава кІуру Ягъуда ктагъуру,
- 23 ва дурарихъди гъамциб кагъаз хътапІуру: – Вакиларина хъугънайидарин аьхюдари, ичв гъардшари Антиохияйиъ, Сирияйиъ ва Киликияйиъ айи жугъуд дару гъардшариз саламар гъаъра.
- 24 Ич арайиан гъушу бязидари, ич терефнаан чпиз гъич саб табшурмиш апІувалра адарди, учвухъна дуфну, чпин гафариинди ичв арайиъ гъалабулугъ ипбакан хабрар деерхъначуз.
- 25 Учү варидарин разивалиинди сакъюр кас кадагъну, ич юкІв али Варнавдихъдина Павелихъди учвухъна гъауз къатІъ гъапІунча.
- 26 Му касари ихъ Агъа Месигъ Исайин ччвурнахъ чпин уьмур гъайиф гъапІундар.
- 27 Гъацира учвухъна Ягъудана Сила гъаърача, дурари учвуз учү гъибикІуб гафарииндира пиди.

- 28 Фицики Гирами Рюгназ ва учуз учву вартІан метлеблуг саб ляхнихъантІан хътауз ккунди адарчуг:
- 29 идолариз гъурбан дапІнайи хураг мипІанай, ифи мубхъанай, къяппавалар мапІанай, бугъмиш дапІну гъабчІибдин йикк мипІанай. Гъамрар вари тамам апІури гъашиш, ужу хъибдичвуг. Сарун сагъ-саламатди гъузай.
- 30 Гъамци гъау вакилари, Антиохияйиз дугфну, хъугънайидар уч дапІну, дурарихъна кагъаз тувру.
- 31 Дурари му кагъаз урхуру ва кюмекнан хабриин шад шулу.
- 32 Ягъудана Сила, чпи пайгъамбрарра вуди хъпаз дилигну, хъугъувалиин ижми хъуз дурариз кюмек апІури, дурарин улихъ къаназ гъулхнийи.
- 33 Душваъ сацІиб гъузхъан, Ягъудайизна Силайиз ягъурлувал ккун дапІну, дурар гъаъдарихъна къяляхъ гъягъюз гъитру.
- 35 Хъа Павелна Варнав Антиохияйиъ гъузру. Гизаф жарадарихъди дурари, душваъ агъювалар улупури, Агъайин гафнан Ужувлан хабар рабгъуру.
- 36 СацІиб вахтналан Павели Варнавдиз кІуру: – Гъач хъана ухъу, Агъайин Гаф гъарабгъу гъарсаб шагъриъ айи ихъ гъардшариин улуркъну, дурар фици яшамиш шулаш, лигухъа.
- 37 Варнавдиз Марк кІуру Югъанра чахъди гъадагъуз ккун шулу.
- 38 Амма Павели, Памфилияйиъ чпихъан хътаку ва абхиризкъан чпин ляхниъ иштирак дарши Марк кІуру Югъан хъади дурушиш ужу шул, пну, фикир апІуру.
- 39 Гъамци дурарин арайиъ гъожат абхъру ва гъаци Павелна Варнав чиб-чпихъан жара шулу. Варнавди, Маркра гъадагъну, Киприз сирнав апІуру.
- 40 Павели, кІуруш, Сила ктагъуру. Гъардшари думу, Агъайиина аманат дапІну, рякъюъ тІаъру.

⁴¹ Думу, гъардшарин хъугъувал мюгъкам апѹри, Сирияийъ ва Киликияийъ лицури гъахъну.

Ляхнар 16

¹ Дилин Павел Дервияйиз, хъасин Листрайиз гъюру. Душваъ Тимофей кѹру сар ученик айи. Дугъан дада хъугънайи жугъуд дишагъли вуйи, хъа адаш грек вуйи.

² Листрайийъ ва Иконияийъ айи гъардшар дугъкан ужуди улхури шуи.

³ Павелиз Тимофей чахъди рякъюъ учѹвну ккунди айи. Гъаддиз дугъу Тимофейин суннат гъапѹнийи. Мид'инди Павелиз душваъ айи жугъдариз хуш шлуб апѹз ккунди айи, фицики дурариз варидариз Тимофейин адаш грек вуйиб агъяйи.

⁴ Ва дурари, шагърариан шагърариз гъягъюри, хъугъвалиина гъафидариз Ерусалимдиъ вакилари ва хъугънайидарин ахъюдари адагъу къарар, дурар тамам апѹруганси, ктитური гъахъну.

⁵ Гъамци хъугънайидар хъугъувалиъ мюгъкам шули ва дурарин къадар йигълан-йигъаз артухъ шули гъахъну.

⁶ Павел ва дугъахъди хъайидар Фригияна Галатия уълкѹириантина гъягъюру, амма Гирами Рюгъну дурарихъди Асия уълкеийъ агъювалар улупуз гъитундар.

⁷ Мисия уълкеийин сяргъятарихъна дуфну, дурариз Вифания юрдназ гъягъюз ккун шулу, амма Гирами Рюгъну дурариз манигъвал апѹру.

⁸ Гъамци, Мисияийъ удручѹвди, дурар Трояда шагъриз гъюру.

⁹ Йишвну Павелиз Македония уълкеийин касди, чан улихъ дийигъну агъжайиб саягъниинди: – Македонияйиз дуфну, учуз кюмек апѹин, – кѹри, миннат апѹради рякъюру.

¹⁰ Му гъябкъюбси, учу дишлади Македонияйиз гъягъюз къатѹ гъапѹнча, фицики Аллагъди дурариз Ужувлан хабар гъайибхай кѹра, пну, фикир гъапѹнча.

- 20 Дурарихъна гъахидари кІуру: – Му касар жугъдар ву ва дурари ихъ шагъриъ гъалабулугъ ипра.
- 21 Дурари ухъу, римлуйири, къабул вая тамам апІуз лайикъ дару аьдатар рагъура.
- 22 Халкъра Павелизна Силайиз къаршу шулу. Хъа гъакимари дурар, палтар илдитну, маргълихъди урчвуз буйругъ тувру.
- 23 Дурар, гизаф дурчвну, душтагъдиъ итру, хъа душтагъчийиз дурар ижмишнаан гъаравликк уърхюз буйругъ тувру.
- 24 Мициб буйругъ гъадабгъу душтагъчийира дурар душтагъдиъ айи вартІан айитІ душтагъдиъ уржру ва дурарин ликар урхъар айи ацІу къулиъ ивну рукъарихъди йитІуру.
- 25 ГъацІишвар багахъ шулади, Павелина Силайи, ккарагури, Аллагъдин адназ мяълийир апІурайи. Душтагъдиъ айи дидиснайидар дурарихъ хъпехъурайи.
- 26 Гъаму арайиъ сабпну жилар гъаци зарбди гъутІурчвнийики, саки душтагъдин шибритІарра ришвруси. Гъадму сяаьт вари раккнарра арццру ва вари дидиснайидариин али рукъарра алдахъуру.
- 27 НивкІ’ан хъиргу душтагъдин гъаравулиз, вари раккнар арццнади дябкъну, ханжал уьчІюбгъну учв йикІуз ккун шулу, фицики дугъу, дидиснайидар гъергну пну, хиял гъапІнийи.
- 28 Хъа Павели: «Уву увуз хатІа мапІан, учу вари гъамшваъ имича», – пну, зарбди чІигъ апІуру.
- 29 Гъаравли, акв апІруб хуз гъитну, Павелна Сила айи йишвазди архъру ва, гучІбаан гукІни духъну, думу дурарин улихъ жил’ин дахъру.
- 30 Хъасин гъаравулчийи, дурар чІатна адаъну, кІуру: – Эй йиз худйир, узу уърхбан бадали гъапІну ккунду?
- 31 Дурари дугъаз жаваб туву: – Агъа вуйи Месигъ Исайихъ хъугъ, Аллагъди уву ва яв хуландар уърхиди.

- 32 Хъасин дурари гъаравулчийиз ва дугъан хулаъ айидариз варидаариз Агъайин Гафнакан аьгъювалар улупуру.
- 33 Гъаравулчийи, дурар чан хулаз гъахи йишван, дурарин зийнар жиклуру, хъасин дишлади думу ва дугъан хуландар штуан шулу.
- 34 Чан хулаз гъахи Павелизна Силайиз дугъу хураг гъивнийи, хъа дугъу ва дугъан хуландари Аллагъдихъ хъугъбиин шадвал аплури шулу.
- 35 Гъачин улубкъиган, шагърин гъакимари: – Дустагъ дапнайидар деетай, – пну, дустагъдиз чпин чархачйир гъаъру.
- 36 Дустагъдин гъаравулчийи мидкан Павелиз клуру: – Гъакимари, узухъна учву деетри пну, адмийир гъаъна. Гъаци вуйиган, гъамус архаинвалиинди удучлвну гъарахай.
- 37 Амма Павели дурариз клуру: – Учуд суд дарапди, Римдин ватандашар вуйибдизра дилигди, вари халкъдин улихъ дурччвну, дустагъдиъ итнийи. Хъа гъамус жиниди деетураин? Ваъ. Гъит чпи гъюри, чпи учу адаъри.
- 38 Чархачйири му гафар, гъакимарикна гъапиган, Павелна Сила Римдин ватандашар вуйиб гъебхъиган, гъакимариз гучл шулу.
- 39 Гъаддиз дурари, дуфну, Павелинна Силайин улихъ чпилан хил алдабгъувал ккун аплуру ва, дустагъдиан адаъну, дурарикан шагъриан удучлвну гъягъюб тлалаб аплуру.
- 40 Дурар, дустагъдиан удучлвдар, Лидияйин хулаз гъюру. Душваъ гъардшарихъди дяркъну, дурарин юквар аьшкълу дапну, шагъриан рякъюъ учлвру.

Ляхнар 17

- 1 Амфипол ва Аполлония клуру шагърариантина душну, Павелна Сила жугъдарин мист айи Фессалоникайиз гъюру.
- 2 Павел, дина дуфну, чан аьдатниинди шубуд султ йигъан жугъдарихъди Биклбарикан улхуру.

- ³ Дугъу, Месигъ сифте дукІну, хъасин чІиви духъну ккунийи кІури, мидкан гъаврикк ккаъри ва му усбат апІури гъахъну. Дугъу кІуру: – Гъадму Месигъ узу учвуз улупурайи Иса ву.
- ⁴ Дурарикан сакъюдар Аллагъ кІваъ уърхру грекар ва хайлин адлу дишагълийир хъугънийи ва Павелинна Силайин терефназ гъафнийи.
- ⁵ Хъа хъугъну адру жугъдари, хъюл’ан базариин али алчагъ адмийир уч дапІну, гъварч шулу ва вари шагърик гъал кипру. Халкъдин улихъна адаъбан бадали, дурари, Ясондин хулаз дуфну, Павелна Сила агуру.
- ⁶ Дурар душваъ дидрихъди, Ясонна жара гъардшар шагърин гъякимарихъна гъахуру. Халкъди гъамцдар чІигъар апІурайи: – Вари дюн’йийъ гъалабулугъ ипнайи гъаму касар гъамус гъаминара дуфна, –
- ⁷ хъа Ясонди дурар чан хулаъ къабул гъапІну. – Дурар, Римдин паччагътІан хъана жара сар Иса паччагъ а кІури, Римдин паччагъдин гъюкмиз къаршу удучІвур.
- ⁸ Мициб хабарну халкъдик ва шагърин гъякимарик гъалабулугъ кипру.
- ⁹ Дурари Ясон ва имбу хъугънайидар, чпи азад апІбан бадали, пул тувуз мажбур апІуру, ва хъасин дурар деетуру.
- ¹⁰ Гъардшари гъадму йишван дишла Павелна Сила Верия кІуру шагъриз гъаъру. Дина гъафисси, дурар жугъдарин мистаз гъягъюру.
- ¹¹ Мушван адмийир ФессалоникайиндартІан фикирлудар вуйи: дурари Агъайин Гаф лап аьшкъниинди къабул гъапІнийи. Павелина Силайи кІурайиб гъякъ вуш аьгъю апІбан бадали, гъар йигъан БикІбар ахтармиш апІури гъахънийи.
- ¹² Натижайийъ жугъдарикан гизафдар, хъа гъацира хайлин грекар ва адлу дишагълийирна жилар хъугъувалиина гъафнийи.
- ¹³ Фессалоникайин жугъдар, Павели Верияйиъра Аллагъдин Гаф рабгъурайиваликан аьгъю дубхъну, гъадина дуфну, халкъдик гъалабулугъ кипуз ва дугъ’ин алауз хъюгъру.

- 14 Гъадмуган гъардшари тяди Павел гъюлин гъирагъдихъна гъаъру, хъа Силана Тимофей гъадушваъ гъузру.
- 15 Павелихъди гъушдари думу Афинайизкъан гъаъру. Дилин хътакурайидарихъ Силайизна Тимофейиз «Шлубкъан ухди узухъна гъачай», – кІури, Павели дибикІнайи кагъаз хъайи.
- 16 Силайизна Тимофейиз ккилигурайи Павелин рюгъ убгури гъабхъну, гъаз гъапиш дугъаз шагъур идолари абцІну гъабкънийи.
- 17 Мидкан дугъу мистаъ жугъдарихъдина Аллагъ кІваъ айи грекарихъди ва гъар йигъан базар – майдандиин алахъурайидарихъди сюгъбатар апІури гъахъну.
- 18 Сакъюдар эпикурчйир ва стоикар вуйи философар дугъахъди гъюжатнаъ учІвру. Дурарикан сакъюдари: «Му лягълягъиз фу пуз ккунди айкІан?», тмундари: «Думу, рякъру гъялариан, яд аллагъарикан улупурайир вуйкІан?» – кІури шуйи. Дурари мици гъаддиз кІурайи, гъаз гъапиш Павели Исайикан ва Думу чІиви хъуваликан Ужувлан хабар рабгъурайи.
- 19 Дурари Павел Ареопаг тепейиин уч шлу мажлисназ духну, дугъхъан гъерхру: – Уву рагъурайи гъадму агъювалар фу вуш, учуз агъю апІуз хай даршулин?
- 20 Фицики ич ибарихъна саб аъжайиб хабар гъюра; гъаддиз учуз, му фу вуш, агъю дубхъну ккунди ачуз.
- 21 Афинайин агъалйирин ва душваъ яшамиш шулайи гъурабйирин пише чпин вахт, сюгъбатар апІури вая гъар жюрейин цІийишнар гъял апІури, адапІувал вуйи.
- 22 Павели, Ареопаг мажлисдин улихъ дийигъну, гъапнийи: – Афинайин агъалйир! Рябкъюразузки, учву гизаф идолар къабул апІурачва,
- 23 фицики узу шагъриантина гъягъюрайиган ва ичв гирами йишвариз лигурайиган, «Мялум дару аллагъдиз» кІури дибикІнайи гъурбан апІру

йишвра гъябкъюнзуз. Магъа учву, Учв фуж вушра аьгъдарди, икрам апІурайи Аллагъ, узу учвуз ачмиш апІурайи Гъадму Аллагъ ву.

24 Дюн'я ва дидиь айикъандар вари яратмиш гъапІу Гъадму Аллагъ заваринна жиларин Агъа хъпаз лигну, Думу инсанарин хилариинди гъапІу дараматарийь яшамиш шуладар.

25 Дугъаз инсанарин хилариинди апІурайи кюмек ккундар, гъаз гъапиш Дугъаз гъич фтинкІа игътияж адар. Дугъу чав инсанариз гъарсаб тувра: уьмурра, нефесра ва гъаци вари миди вуйи ужувларра.

26 Аллагъди сифте сар кас, хъа дугълантина дюн'яийн вари инсаният арайиз гъабхну. Дурар яшамиш шлу вахтар ва йишвар улупну.

27 Аллагъдин метлеб халкъари Учв агуб вуйи. Мумкин ву, дурар Дугъахъна рукъузра, дурари Думу агузра. Думу ухъкан гъарурин багахъ хъа.

28 Фицики ухъу Гъадгъуинди яшамиш шули, лицури ва нефес хътабгъури ахъа. Ичв шаирарикан сасдари гъаписи: «Ухъу Дугъан веледар вухъа».

29 Гъаци вуйиган, ухъу Аллагъдин веледар вуди, Аллагъ гъизилиз, арсраз вая гъвандиз, инсандин устадвалиинди ва хиялниинди яратмиш дапІнайи суратназ ухшар ву пну, фикир дапІну ккундар.

30 Аллагъди ихъ аьгъдруваларин вахт ихъ тахсир вуди гъисаб апІурадар, хъа гъамус Дугъу варишвариь вари адмийириз чпин тахсрар гардандиь дисуб амур апІура.

31 Фицики Дугъу вари дюн'яийн гъякъди суд апІру йигъ улупна. Чав улупнайи Инсанди гъадму суд апІиди. Аллагъди, Думу, гъачІихъан, чІиви дапІну, варидариз шагъидвал тувну.

32 ГъачІихъан чІиви хъубкан деебхъну, дурарикан бязидар: «Мидкан хъа ражари ктибтара» пну, кялхъюз хъюгъру.

33 Гъаци вуйиган, Павел дурарихъан гъудучІвну гъягъюру.

34 Хъа сакъюдари, дугъахъ хъугъну, дугъан тереф бисуру. Дурарин арайиъ Дионисий кѳуру Ареопаг мажлисдин иштиракчи, Дамар кѳуру дишагъли ва хъана жарадарра айи.

Ляхнар 18

1 Дидхъан Павел, Афинайиан удучѳвну, Коринфдиз гъюру.

2 Душваъ дугъаз Понт юрднаан вуйи Акила кѳуру сар жугъуд дихъуру. Думу чан шив Прискилайихъди Италияйиан удучѳвну дуфнайир вуйи, фицики Римдин паччагъ Клавдийи вари жугъдариз Римдиан удучѳвну гъягъюз буйругъ дебккнайи. Павел дурариин улуркъюз гъафнийи.

3 Дурари чадрар дирхурайиб, яна Павели чав улихъди апѳури гъаши кеспи апѳурайиб, агъю гъабшиган, дурарихъди гъузну, лихуз хъюгъру.

4 Гъар султ йигъан дугъу мистаъ, жугъдарна грекар хъугъувалиина хури, агъювалар улупури гъахъну.

5 Силана Тимофей Македонияйиан гъафиган, Павели чан вари вахт жугъдариз Иса Месигъ вуйивал улупбаз харж апѳури гъахъну.

6 Дурари, мид'ин рази даршули, дугъаз люкънар апѳури гъахъну, хъа дугъу чан ликарик кайи бишируг гъадму адмийириина кутѳубчвну, гъапи: – Учву ичв уьмрин тахсиркран хъидичва. Ичв кѳул'ина гъюрубдин узу жаваб тувидарза. Гъамус узу жугъуд дарударихъна гъягъюраза.

7 Хъа думу удучѳвну, мистан гъвалахъ хъайи, Аллагъ кѳваъ уьрхюрайи Юст кѳуру касдин хулаз гъюру.

8 Мистан ахъюр вуйи Криспдира, чан вари хизандихъди, Агъайиина хъугъувал гъабхнийи. Гъацира Павелихъ хъпехъу коринфлуйириккан гизафдари, хъугъувалиина дуфну, чпи штуан апѳуз гъитру.

9 Сад йишван Агъайи аьжайиб рябкъбаъ Павелиз гъапну: – Гучѳ мапѳан! Адмийирихъди улхбар давам апѳин ва меккебехъан.

10 Фицики Узу увухъди хъаза ва гъич сарихъанра увуз писвал апѳуз хъибдар, гъаз гъапиш му шагъриъ Йиз адмийир гизаф айиз.

- 11 Павел душваъ, агъалйириз Аллагъдин Гаф улупури, йисна гъацлаъ гъузру.
- 12 Гъадму вахтна Ахая уълкейин гъякимдар Галлион вуйи. Магъа жугъдар сатИиди Павелиин алархъуру ва думу суддиз хуру. Дурари гъамци кІуйи:
- 13 – Гъаму касди адмийириз, Къанундин къайдйирихъди дарди, Аллагъдиз икрам апІуз улупура.
- 14 Павели ушв абцайизра, Галлионди жугъдариз кІуру: – Эгер саб чІуру ляхин вая хатІа дубхънайиш, узуз учвухъ, жугъдарихъ, хъпехъуз себеб шуйзуз.
- 15 Хъа ляхин ялгъуз гъапи гафариъна, ччвурариъна, ичв къанунариъ аш, му месэла учву гъял апІинай. Узуз му ляхнин диванбеги хъуз ккундарзуз.
- 16 Гъамци дупну, дугъу дурар диванханайиан утІурккуру.
- 17 Варидари, мистан ахъюну малла Сосфен дидисну, думу диванханайин улихъ урччвуз хъюгъру, хъа мидкан Галлиондиз гъич вижнара ктайи.
- 18 Коринфдиъ хъана хайлин йигъари гъузу Павели, гъардшар душваъ гъитну, Акилана Прискилла хъади Сирияйиз сирнав апІуру. Кенхерея портнаъ Павели, чав Аллагъдиз Гаф тувиганси, чан кІул алдапІуру.
- 19 Дурар Эфесдиз гъафиган, Павели Прискилана Акила душваъ гъитну, учв жугъдарихъди сюгъбатар апІбан бадали, мистаз гъюру.
- 20 Дурари дугъкан чпихъди шлубкъан къаназ гъузуб тІалаб апІуру, хъа Павел рази гъахъундайи.
- 21 УдучІвну гъягъруган, «Эгер Аллагъди амур гъапІиш, узу учвухъна хъадакнугъидиза», – пну, Павел Эфесдиан, баркаллагъ дупну, гъягъюру.
- 22 Къайсарияйиъ гимийиан эдеъну, думу Ерусалимдиз рякъюъ учІвру ва, дина гъафири, душван хъугънайидар тебрик апІуру, хъасин Антиохияйиз гъягъюру.

- 23 Душваъ саџиб вахтна гъузбалан къяляхъ, дугъу чан рякъ давам апџуру ва, Галатияйиъна Фригияйиъ шагъриан шагъриз гъягъюри, душвариъ вари ученикарин хъугъувал мюгъкам апџури гъахъну.
- 24 Душваъ Аполлос кџуру Александрия шагъриан вуйи Бикџбарин гъаври айи ва ушвниъ ужуб чџал айи жугъуджви айи. Думу сабан Эфесдиз гъафнийи.
- 25 Думу Агъайин рякъярин гъякънаан гъаврикк ккайи кас вуйи. Анжагъ Ягъ'яйи штуан апџбакантџан деебхънадашра, дугъу Исайин гъякънаан авшкълуди ва дюзди аьгъювалар улупури шуйи.
- 26 Мидкан дугъу мистаъ дирбашди улхуз хъюгъру. Хъа Прискилайина Акилайи, дугъан гафар гъеерхъиган, думу чпин хулаз духну, Аллагъдин рякъюн гъякънаан хъанара дишди гъаврикк ккаъру.
- 27 Хъа дугъаз Ахаяйиз гъягъюз ккун гъабшиган, гъардшари, дугъаз ягъур ибшри дупну, душван ученикариз, думу къабул апџри, пну, кагъазра бикџуру. Аполлос дина гъафиган, Аллагъдин ужувналан хъугъдариз дугъу ахю кюмекар апџуру.
- 28 Иса Месигъ вуйивал Бикџбариинди улупури, дугъу вари халкъдин улихъ жугъдар дюз дарувал ужуди улупуйи.

Ляхнар 19

- 1 Аполлос Коринфдиъ айи вахтна Павел, жюрбежюр йишвариантина душну, Эфесдиз ктахъуру. Душваъ дугъаз сакъюдар ученикар алахъуру.
- 2 Дугъу дурарихъан гъерхру: – Хъугъувалиина гъафиган, учву Гирами Рюгъ къабул гъапџунчва? Дурари дугъаз: – Учуз Гирами Рюгънакан гъич гъеибхънукъан дарчуз, – пну, жаваб тувру.
- 3 Павели дурариз: – Учву шлин штуан апџувал къабул гъапџунчва? – пну, гъерхру. Дурари: – Ягъ'яйин штуан апџувал, – пну, жаваб тувру.

- 4 Павели кІуру: – Ягъ’яйин штуан апІувал тахсар гардандиъ дисбан бадали апІурайиб вуйи. Дугъу инсанариз чан къяляхъди Гъюз Ккайирихъ, яна Исайихъ, хъугъуз дих апІури гъахъну.
- 5 Ягъ’яйин ученикариз мидкан гъеебхъиган, дурар Агъа Исайин ччвурнахъан штуан шулу.
- 6 Хъа Павели дурариин хилар иливиган, дурариина Гирами Рюгъ гъафнийи ва дурар, жа-жара чІалариинди улхури, пайгъамбарвалин гафар пуз хъюгъру.
- 7 Дурар вари йицкикъюр касдихънакъан вуйи.
- 8 Павели, мистаз гъягъюри, шубуб вазлин арайиъ, жугъдарихъди сюгъбатар гъахури, Аллагъдин Паччагълугъ айивал тасдикъ апІури, хъуркъувалиинди аьгъювалар улупуйи.
- 9 Хъа дурарикан сакъюдар хъугъбаккан кІул ккадабгъури, халкъдин улихъ Агъайин рякъярикан чІуруди улхури гъахъну. Гъаддиз Павел дурарихъан гъудучІвну гъюру ва, чахъди ученикар гъадагъну, Тиран кІуру касдин мектебдиъ гъар йигъан сюгъбатар гъахуру.
- 10 Гъамци къюд йис гъябгъюру ва вари жугъдаризна Асияйиъ яшамиш шулайи грекариз Агъа Исайин Ужувлан хабарнакан гъеебхънийи.
- 11 Аллагъди Павелин хилариинди гизаф аьламатар улупури гъахъну,
- 12 гъаддиз дугъан хил кубкІу ягълухъар, ккурттарра кмиди, аьзарлуйир сагъ апІбан бадали, ишлетмиш апІуйи ва дурар сагъра шуйи. Дурариан гъацира жинарра удучІвуйи.
- 13 Шагъриан шагъриз гъягъюри, жинар утІурккурайи бязи жугъдарин сюгъюрчйирра кмиди, жинар кайидариз гъамци кІури, Исайин ччвур бисуз чалишмиш шули гъахъну: – Увуз Чан гаф Павели улупурайи Исайин ччвурниинди амур апІураза: удубчІв гъаму касдиан.
- 14 Мурар жугъдарин аьхюну малла Скевайин ургур бай вуйи.

- 15 Хъа сабан жинди дурариз: – Иса аьгъюр вузуз, Павелра аьгъязуз, хъа учву фужар вучва? – кІуру.
- 16 Ва гъадмуган жин кайи гъадму кас дурариин алархъуру ва дугъу дурар урччвуру. Дурариин али палтар гъячІяргънийи, ва дурар гъадму хул’ан гъяцІалди ва зийнар духъну утІурччвнийи.
- 17 Хъа мидкан Эфесдиъ яшамиш шулайи вари жугъдаризна грекариз аьгъю шулу, ва дурарик гучІ кабхъру, ва Агъа Исайин ччвурназ хъанара артухъ гъюрмат апІуз хъюгъру.
- 18 Хъугъувалиина гъафидарикан гизафдари, Павелихъна дүфну, чпи гъапІу гунагъ ляхнар ачухъ апІуйи ва гардандиъ дисуйи.
- 19 Хъа сюгъюрчйир-фалчйирикан гизафдари, чпин китабар уч дапІну, варидарин улихъ ургуру. Гъургдарин кымат гъисаб гъапІиган,
- 50 агъзур арсран манатдихъна удубчІвнийи.
- 20 Гъамци Агъайин Гаф яркъуди рабгъуйи ва къувватнаъ убчІвуйи.
- 21 Вари гъаму гъядисйир гъашихъан, Павели Македонияйиан ва Ахаяйиантина Ерусалимдиз гъягъюз къатІъ гъапІнийи. Дугъу: «Душваъ сабцІиб вахтназ гъузну, хъасин узу Римра дябкъну ккунду», – гъапнийи.
- 22 Чан кюмекчйирикан къюр кас – Тимофейна Эраст – Македонияйиз гъаъну, думу саб къадар вахтназ Асияйиъ гъузнийи.
- 23 Гъадму вахтна Агъайин Гафназ гизафдар къаршу гъудужвнийи.
- 24 Эфесдиъ Димитрий кІуру сар арсран уста яшамиш шулайи. Дугъу арсракан Артемида-аллагъдин бицІи хулар дапІну масу тувуйи. Му кеспи кайи устйири ахю пулар гъазанмиш апІури шуйи.
- 25 Димитрийи дурарна жара кеспйир кайи устйир уч дапІну, дурариз кІуру: – Эй дустар, учвуз аьгъячвузки, ихъ кеспийи ухъуз ужуб хайир хура.
- 26 Мидихъди сабси учвуз рябкъюрачвузки ва ебхъурачвузки, гъадму Павел кІурури, инсандин хилариинди гъапІдар аллагъар дар, кІури,

неинки Эфесдиъ, хъа вари Асияйиъ айи адмийир рякъ'ан адаура ва инсанар гъаддихъ хъугъуз гъитра.

27 Хъа миди ух'ина бала хура, неинки ихъ пише зат имдарди ккадабхъбиинди, хъа гъацира зурба вуйи Артемида-идолин дараматдин саб жюрейинна мяна гъубзидар. Вари Асияйи ва вари дюн'яйи икрам апІурайи Артемидаийин адлувал дубгди.

28 Му гафар гъеерхъиган, хъюлу аціну, дурари: «Эфесдин Артемида зурба ву!» – кІури, чІигъар апІуз хъюгъру.

29 Шагъригъра бегъем гъалабулугъ абхъру. Павелин юлдшар Гай ва Аристарх кІуру кьур Македонияйин агъалйирра хъади, тамашйир улупрушвахъна вари гъажаргънийи.

30 Павелиз, душваз дуфну, уч духънайи халкъдин улихъна удучІвуз ккун гъабхънийи, хъа ученикари гъитундайи.

31 Дугъан дустар вуйи му вилаятдин сакъюдар гъакимдрари, дина дурушуб тІалаб апІури, дугъахъна адмийир гъаънийи.

32 Му арайиъ уч духънайидари, саб къайда адарди, гъарури саб кІури, чІигъар апІуйи. Дурарикан гизафдариз, чпи гъаз уч духънаш, абгъдайи.

33 Сакъюдари вари тахсрар сар Александр кІуру касдиин алаънийи, ва жугъдари думу улихъна удучІвуз гъитнийи. Хилин ишара дапІну, дугъаз халкъ абгъвалатнан гъаврикк ккауз ккун гъабши.

34 Хъа думу жугъуд вуйивал абгъю гъабшиган, варидари сабхилди чІигъар гъапІнийи: «Эфесдин Артемида зурба ву!» ва му гафар текрар апІури дурарин къюб сяаьткъан гъабхънийи.

35 Шагърин къайдйир дерккрури, халкъ сикин дапІну, кІуру: – Эфесдин агъалйир! Эфес зурба вуйи Артемидаийин дарамат ва зав'ан абхъу гирами гъван урхъурайи шагъур вуйивал шлиз абгъдар?

36 Му ляхин шаксуз вуйиган, учву архаин духъну ккун, апІру ляхин фагъумсузди апІуз хай даршул.

37 Хъа учву мина дараматдин фукIа жин дарапIдар ва ихъ Артемида-аллагъдиз чIуру гафар дарпидар духначва.

38 Эгер Димитрийинна дугъахъ хъайи устйирин дурарихъна аьрз аш, мидиз ухъухъ диванханйирна диванбегйир ахъуз: гъит дурари сар-сариина гъаина аьрз апIри.

39 Эгер дурарихъан жара гьерхруб аш, думу аьдати саягъниинди мажлисди гъял апIиди.

40 Даршиш гъи гъабшибдин кIуллан гъалабулугъ гъитIибккну, ухъу тахсирклар апIбан хатIавал а. Мициб гъалабулугъ ипбан бадали саб багънара адархъуз.

41 Гъамци дупну, дугъу халкъ алдагъуз гъитру.

Ляхнар 20

1 Гъалмагълар яваш гъашиган, Павел, ученикариз дих дапIну, дурариз кюмекнан гафар ва баркалагъ дупну, Македонияйиз рякьюъ учIвру.

2 Македонияйин ругарилан гъягъруган, дугъу хъугънайидариз хайлин кюмекнан гафар гъапнийи. Хъасин думу Грецияйиз гъюру.

3 Душваъ думу шубуб вазли гъузру. Думу душв'ан Сирияйиз сирнав апIуз гъязур шулайи арайиъ, жугъдариз думу йикIуз ккун шулу. Гъаддиз Сирияйиз Македонияйиантина гъягъюз дугъу къатIъ апIуру.

4 Дугъахъди Верияйиан вуйи Пирин бай Сосипатр, Фессалоникайиан вуйи Аристархна Секунд, Дервияйиан вуйи Гай, Тимофей ва Асияйиан вуйи Тихикна Трофим хъади шулу.

5 Дурар, улихъди душну, учуз Тродайиъ ккилигури гъузру.

6 Хъа учу Пасхайин Лавшарин машквран йигъарихъан Филипияйиан гимийиъди гъушнийча ва хъуд йигълан дурарихъди Тродайиъ сатIи гъахънийча. Душваъра саб гъяфтайиъ имича.

- 7 Элгъет йигъан, ученикар уъл ипџуз уч гъашиган, Павели дурарихъди сюгъбатар гъахуйи. Хъайигъан гимийиъди рякъюъ учџуз ният ади, думу дурарихъди гъаџишваризкъан сюгъбат давам апџури гъузру.
- 8 Учү деънайи зиин хулаъ гизаф чирагъар кархънайи.
- 9 Павели абгъювалар улупури имиди, улдаригъ деънайи Евтих кџуру живан дерин нивкџуз гъягъюру. Ва, нивкџуъ айир, шубубпи мертебайиансина ахъру. Хъа думу за гъапџиган, лигуруш, дукџнайи.
- 10 Павели, исина кудучџвну, дугъаз дилигну, хабахъна гъадагъуру ва кџуру: «Пашман махъанай, дугъ'ин жан илмиди», – кџуру.
- 11 Хъа думу, зиина удучџвну, уъл гъудубтџну, дипџну, лап къаназ, гвачџиндизкъан учухъди сюгъбатнаъ шулу. Хъасин думу удучџвну гъягъюру.
- 12 Гъадму вахтна жигъил бай хулаз чџивиди хуру, ва мид'ин вари гизаф рази гъахънийи.
- 13 Учү улихъди гимийиъди, Павел дидиъ итузра ккади, Асс шагъриз сирнав гъапџунча. Дугъаз Ассдиз яягъди гъягъюз ккунди, дугъу гъаџиб буйругъ тувнийчуз.
- 14 Думу учүз Ассдиъ алахъиган, думура гимийиъ итну, Митилена шагъриз гъафунча.
- 15 Хъайигъан, дилин сирнав апџури, Хиос островдихъан ярхла дарди гими дебккча. Хъайигъан Сомос островдиинра улуркъну, сад йигълан Милит шагъриз гъафича.
- 16 Асияйиъ энгел дархъбан бадали, Павели Эфесдиз дурушүз къаст апџуру, гъаз гъапиш думу Ерусалимдиз, эгер удукъуруш, Хъуџударин машквар улубкъайиз хъуркъюз гъялакди вуйи.
- 17 Милитдиан дугъу, Эфесдин хъугънайидарин абхюдар гъюри пну, дина адми гъаъру.

- 18 Хъа гъафиган, дурариз кІуру: – Узу Асияйиз гъафи йигъхъанмина вари вахтна учвухъди хъайивал абгъячвуз.
- 19 Жугъдари уз'ина гъахи писвалариз дилигди, узу, дамагъар ктарди ва уларилаан нивгъ рубзури, Агъайиз гъуллугъ апІури гъахъунза.
- 20 Узу вари халкъдин улихъ ва ичв хуларигъ уж'вал хру варибдикан учвуз абгъювалар улупури гъахъунза.
- 21 Жугъдаризна грекариз узу Аллагъдин улихъ тахсрар гардандигъ дисувалин ва ихъ Агъа Исайихъ хъугъвалин жавабдарвалиинди шагъидвал гъапІунза.
- 22 Хъа гъамус, Гирами Рюгънан амриз мютІюгъ шули, узу Ерусалимдиз душну ккунду. Хъа душваъ йиз кІул'ина фу гъюрушра, абгъдарзуз.
- 23 Ялгъуз саб абгъязуз, Ерусалимдигъ узуз аъзабарна дустгъар ккилигура, Гирами Рюгъну дидкан узуз гъар шагъригъ хабар тувра.
- 24 Хъа узу бадали йиз уьмур гъяйиф дарзуз, йиз метлеб узу Агъа Исайихъан къабул гъапІу гъуллугъ тамам апІуб ва жавабдарвалиинди инсанарин улихъ Аллагъдихъан вуйи багъиш'валикан Ужувлан хабарнан шагъидвал апІуб вуйиз.
- 25 Ва хъана абгъязуз, узу ичв арайигъ Аьршарин Паччагълугъдикан абгъювалар улупури, сарун рякъидарчвуз.
- 26 Гъацира учвуз гъи кІураза, учвкан фуж пуч гъашиш, дидин тахсиркар узу хъидарза,
- 27 фицики узу, учвхъан гъич фукІара гъитІитІибкІди, Аллагъдин ниятарикан абгъювалар улупури гъахъунза.
- 28 Ичв ва вари хъугънайидарин гъанаъ йихъай. Исайи Чан ифдиинди гъазанмиш дапІну, Аллагъдихъ хъугънайидарин ва учв'ина Гирами Рюгъну аманат гъапІдарин гъайгъу зигай.
- 29 Узуз абгъязуз, узу учвхъан гъушиган, яман жанаврар дуфну, дурари сюрйириз инсаф апІидар.

- 30 Ичв арайиъра гъацдар адмийир хъидики, дурари, ученикар чпихъинди илтIикIуз, нягъякъвалихъинди улхиди.
- 31 Гъаддиз ихтиятди гъузай. Узу шубуд йисан йишвди-йигъди, улариан нивгъ рубзури, ккарагури, учвуз мидкан аьгъювалар улупури гъахъунза. Му вари кIваин гъибтай.
- 32 Гъамус, гъардшар, учву Аллагъдиина ва Дугъан хайирнан Гафниина аманат апIуразачву. Дугъхан учву хъугъувалиин мюгъкам апIуз ва Чан ужувлакк ккайдарихъди учвузра ирс тувуз удукъуру.
- 33 Узу учвухъди хъайиган, саринна я арс, я гъизил, я багъа палат ккун гъапIундарза.
- 34 Учвуз ужуди аьгъячвуз, йиз ва узухъди хъайидарин игътияжар гъуркIуз гъаму йиз хилар кюмек гъахънийиз.
- 35 Уз'ан удукъруси учвуз улупунза, узуси зегъмет зигури, саилариз кюмек апIури, учвура духъну ккунду. Агъа Исайин гафар кIваин апIинай, фицики Дугъу Чав дупна: «ГъадабгъубтIан тувуб хушбахтаварвал ву».
- 36 Гъамци дупну, думу, къамкъариина ис духъну, варидарихъди ккарагуру.
- 37 Варидари, ишури, дугълан хабар алдагъури, макар апIуйи,
- 38 фицики дурар гизаф пашман духънайи, иллагъки дугъан: «Сарун узу учвуз рякъидарчвуз», кIуру гафариин. Хъасин дурари думу гимийихъна рякъюъ тIаънийи.

Ляхнар 21

- 1 Дурарихъан жара духъну, учу гимийиъди дишди Кос, хъайигъан Родос кIуру островариина, хъа дилин Патара шагъриз гъафнийча.
- 2 Финикияйиз гъябгъру гими дабгну, дидиъ эъну, рякъюъ учIвча.
- 3 Киприн кафари терефнахъантина душну, учу Сирияйиз гъафича ва Тир шагъриъ дергча, фицики душаваъ гимийиан гъагъар адагъну ккундийи.

- ⁴ Душваъ учуз ученикар гъидихъчуз ва дурарихъди саб гъяфта адапІча. Гирами Рюгънан амриинди дурари Павелиз, Ерусалимдиз мягъян, кІури гъахъну.
- ⁵ Ич душваъ шлу вахт ккудубкІиган, учу дилин удучІвну, ич рякъ давам гъапІча. Ученикари, чпин хпарна веледар хъади, учу шагъриантина рякъюъ тІаънийи, хъа гъюлин гъирагъдихъна гъафиган, учу къамкъариина ис духъну, ккарагнийча.
- ⁶ Дурарикан гъарурихъди, баркаллагъ дупну, учу гимийиз за гъашича, хъа дурар чпин хулариз хътаку.
- ⁷ Учу, рякъ давам апІури, Тириан Птолемаида шагъриз гъафича ва душваъ гъардшар тебрик дапІну гъафи йигъ гъадрарихъди адапІча.
- ⁸ Хъайигъан рякъюъ учІвну, учу Къайсарияйиз гъафича ва Ерусалимди кадагънайи ургур гъардшикан сар вуйи Ужувлан хабар рабгъру Филипдин хулаъ дергча.
- ⁹ Дугъаз швуваз душну адру, пайгъамбарвалин гафар кайи юкъур риш айи.
- ¹⁰ Учу душваъ сакъюдар йигъар адаъхъан, дина Ягъудияйиан Агав кІуру пайгъамбар гъафнийи.
- ¹¹ Учухъна дуфну, дугъу, Павелин чІул гъадабгъну, дидихъди чан ликарна хилар йитІну, гъапнийи: – Гирами Рюгъну гъамци дупна: «Ерусалимдин жугъдари му чІулин эйси магъа гъамци йитІиди ва аллагъсузарин хилиз тувди».
- ¹² Му гафар гъеерхъиган, учу ва душваъ айи адмийир вари Павелиз, Ерусалимдиз мягъян кІури, ккарагуз хъюгъча.
- ¹³ Гъадмуган Павели жаваб тувру: – Учву гъапІрачва? Гъаз, ишури, йиз юкІв дар апІурачва? Узу, йитІуб гъубзри, хъа гъацира Агъа Исайин ччвурнахъ Ерусалимдиъ йикІузра гъязур вуза.

- 14 Думу, учу кІурайибдихъинди илтІикІуз дархъиган, «Гъит Агъайин амур ибшри», – пну, гъитча.
- 15 Гъадму йигъарихъан гъязур духъну Ерусалимдиз гъушча.
- 16 Къайсарияйиан сакъюдар ученикарра учухъди гъафнийи. Дурари учу ухдихъанмина ученик вуйи кипржви Мнасондихъна хъади гъафнийи. Учу гъадгъахъ дергча.
- 17 Ерусалимдиз гъафиган, гъардшари учу хушниинди къабул гъапІнийи.
- 18 Хъайигъан Павел учухъди Якъубдин хулаз гъафнийи. Душваъ вари хъугънайидарин ахъюдар уч духънайи.
- 19 Павели, дурариз салам тувну, жугъуд дарударин арайиъ Аллагъди чан хилариинди гъапІу вари ляхнарикан хъайи-хъайиси ктибтуру.
- 20 Мидкан гъеебхъиган, дурари Аллагъдин ад апІуру ва Павелиз кІуру: – Гъардаш, увуз хъугъувалиина дуфнайи швнуд-сад агъзур жугъуд гъяркъюнвуз, амма дурар вари Къанун уьбхбан ижми терефкрарди ими.
- 21 Уву жугъуд дарударин арайиъ айи вари жугъдариз, дурари ихъ аьдатар дюрюхри, веледарин суннат дарапІри, Мусайин къанунар кІули дурухри пну, аьгъювалар тувра, кІури, дурариз увкан деебхъна.
- 22 Гъаци вуйиган ухъу гъапІхъа. Дурариз, икибаштІан, уву гъюбкан ебхъиди.
- 23 Гъаддиз учу кІуруб апІин: ич арайиъ Аллагъдиз ху дапІнайи юкъур кас а.
- 24 Дурарихъди душну, марцц хъпан аьдат тамам апІин. Дурарихъан чпин кІулар ултІукъуз шлуганси, дурари гъапІу харжарин пул уву тув. Гъадмуган варидариз увкан кІурайиб гъакъ дарувал ва увура къанундиз мютІюгъ шулайивал аьгъю хъибди.
- 25 Хъугъувалиина гъафи жугъуд дарударикан гъулхиш, дурариз учу, идолариз гъурбан гъапІу йикк, бугъмишди гъабкІибдин йикк дирипІри, ифи дурубхъри ва къяппавал дарапІри пну, кагъаз хътапІунча.

- 26 Гъамци хъайигъан Павели, гъаму касар чахъди хъади душну, марцц хъпан аьдат тамам апІуру. Хъасин, марцц хъпан йигъар фила ккудуркІуруш ва дурарикан гъарурихъанди гъурбнар фила апІуруш, аьгъю апІбан бадали, Аллагъдин хулаз гъюру.
- 27 Аьдатниинди дерккнайи ургуд йигъ улдубчІвиган, Асияйиан вуйи жугъдариз думу Аллагъдин хулаъ ади рякъюру. Дурари халкъдик гъалабулугъ кипру ва, гъамци чІигъар апІури, думу дисуру:
- 28 – Израилин агъалйир! Кюмекназ гъачай! Му жви инсанар къанундиз, ихъ халкъдиз ва ихъ Аллагъдин хулаз къаршу вуди дих апІурайи кас ву. Мидихъна мугъу, Аллагъдин хулаз грекарра хъади дуфну, ихъ гирами йишв чиркин гъапІну.
- 29 Дурариз, улихъ йигъари шагъриъ дугъахъ Эфесдиан вуйи Трофим хъади гъяркъган, Павели думура Аллагъдин хулаз хъади дуфнайиси гъибгънайи.
- 30 Шагъриъ гъалабулугъ абхъру, варишварихъанди адмийир, жаргъури дуфну, уч хъуз хъюгъру. Дурари Павел, дидисну, гужназ Аллагъдин хул’ан адагъуру ва дишла раккнар хъяркъру.
- 31 Дурариз Павел йикІуз ккун гъабхъиган, къушмарин аьхюрихъна, вари Ерусалимдик гъал кабхъна пну, хабар гъябгъюру.
- 32 Дугъу, эскрарна юзбашйир гъадагъну, гъаина гъяракат апІуру. Аьхюрна эскрар гъяркъиган, дурари Павел урччувал дебккру.
- 33 Гъадмуган аьхюри, дуфну, думу дидисну, къюриз думу зунжрари йитІуз буйругъ тувру ва гъерхру: – Му фуж ву? Мугъу фу гъапІну?
- 34 Халкъдин арайиан сари саб, тмуноури саб кІури, чІигъар апІурайи. Дурарин гъугънагъян гъаври ахъуз даршиган, аьхюри Павел эскрарин йишваз гъахуз гъитру.
- 35 Павел умбрарихъна гъахиган, эскрари гъадлантина думу хилариинди гъахуру, гъаз гъапиш халкъдин гъварчну думу парчйир апІуб мумкин вуйи.

36 Дурари, дугъахъ хъергну: – Думу йивну йикІай! – кІури, чІигъар апІурайи.

37 Эскрари чав гъадрарин йишваъ аърайиган, Павели къушмарин аьхюрихъан гъерхру: – Увхъан гъерхуз хай шулин? Дугъу жаваб тувру: – Увуз грек чІал аьгъявузки!

38 Дици вуш, багарихъди гъалабулугъ гъитІибккну, ичІи чюлиз юкъуд агъзур гъачгъар адау Египетжви уву вуна?

39 Хъа Павели жаваб тувру: – Узу Киликияйиан вуйи жугъуд вуза, аьгъю Тарс шагърин ватандаш вуза. Увкан миннат вуйиз, узухъ халкъдихъди улхуз гъит.

40 Гъадмуган дугъу ихтияр тувру. Павелира, умбриина за духъну, халкъдиз хилин ишара апІуру. Хъа вари яваш гъашиган, думу жугъуд чІалниинди улхуз хъюгъру.

Ляхнар 22

1 «Гъардшарна абйир, гъамус узу тахсиркар дарувалихъ хъебехъай».

2 Павел чпихъди жугъуд чІалниинди улхуради деебхъну, дурар хъанара яваш шулу. Гъадмуган дугъу кІуру:

3 – Узу Киликияйиъ айи Тарсдиъ бабкан гъахъи жугъуд вуза, хъа узу мушваъ, гъаму шагъриъ тербияламиш гъашир вуза. Йиз мялим Гамалиили узу ихъ абйирин къанунар дишди уърхурси тербияламиш гъапІну. Учву гъи фици вуш, зура гъаци кІваантІан Аллагъдин гъуллугъниин алди гъахънийза.

4 Агъайин рякъюъди гъягъюрайидар йихури, жилар ва дишагълийир дисури, дустагъ апІури гъахънийза.

5 Мидкан аьхюну маллийрихъан ва кавхйирин мажлисдихъан шагъидвал апІуз шулу. Дамаскдиъ айи жугъуд дустариз вуйи кагъаз узухъна гъадрари тувунзухъна. Зура, душван хъугънайидар, рукъари йитІну, Ерусалимдиз духну, жаза гъадабтІуз, гъаина гъушунза.

- 6 Хъа рякъюъ, Дамаскдиз багахъ шулайиган, лисун шулайи арайиъ саб дупну завариан узу зурба вуйи аквну ккаунзу.
- 7 Узу жил'ина алдакза, ва узуз гъамци к'урайи дих гъеебхъзуз: «Эй Саул! Саул! Уву Узухъ гъаз хъергнава?»
- 8 Узу гъерхза: «Уву фуж вува, Агъа?» Дугъу узуз жаваб туву: «Узу уву хъергнайи Назаретдиан вуйи Иса вуза».
- 9 Узухъди хъайидариз акв гъябкънийи, хъа узухъди улхурайи дих дурари аннамиш гъап'ундайи.
- 10 Гъадмуган узу гъапунза: «Узу гъап'ну ккунду, Агъа?» Агъайи узуз гъапунзуз: «Гъудужвну, Дамаскдиз гъарах, хъа душаваъ, уву фу дап'ну ккундуш, пидивуз».
- 11 Узуз фук'а дяр'ябкъди гъабшизуз, фицики зурба аквну кур гъап'нийзу. Гъаддиз узухъди хъайидари, йиз хил дибисну, Дамаскдиз гъахнийзу.
- 12 Ва магъа, Аллагъ к'ваин али ва къанунариз мют'югълу, чакан вари жугъдар ужуди улхру Ананай к'уру касди,
- 13 узухъна дуфну, гъапизуз: «Саул гъардаш! Рябкъюри йихъ!» Гъамци гъапибси, узуз думу гъяркъзуз.
- 14 Хъа дугъу узуз гъапизузки: «Ихъ аб'йирин Аллагъди Чан ният увуз абгъю хъпан бадали, Гъякълур рякъбан бадали ва Дугъан мелзналан дих ебхъбан бадали уву кадагъна.
- 15 Уву вари инсанарин улихъ увуз гъябкъюбдинна гъеебхъубдин шагъид хъидива.
- 16 Гъаци вуйиган, уву фтиз ккилигурава? Гъудужвну, штуан йихъ, Агъа Исайихъ хъугъувалиинди яв гунгъарихъан марцц йихъ».
- 17 Узу Ерусалимдиз хътакиган, Аллагъдин хулаъ ккарагурайи вахтна, узуз абжайибди саб гъябкъзуз.
- 18 Узуз гъамци к'урайи Иса гъяркъзуз: «Тяди Ерусалимдиан гъарах, фицики дурари Йиз гъякънаан вуйи яв шагъидвал къабул ап'идар».

- 19 Узу Дугъаз гъапиза: «Я Агъа, дурариз, узу фици Увухъ хъугърайи адмийир дустагъ апІури, урччури гъахънуш, абгъа.
- 20 Яв шагъид Стефандин ифи удубзруганра, думу ляхниин рази духъну, дугъаз йивурайидарин палтар уърхюри, гъаравлиъ гъахъунза».
- 21 Гъадмуган Агъайи узуз гъапи: «Гъарах, Узу уву ярхлариз, жугъуд дарударихъна гъабразаву».
- 22 Гъамусдиз дурар Павелихъ хъпехъури айи, хъа му гафар гъеерхъиган, чІигъар апІуз хъюгъру: – Думу йивну йикІай! Думу дюн’яйиин яшамиш хъуз лайикъ дар!
- 23 Дурари, чІигъар апІури, чпин палтар хътитури, завуз бишируг гатІабхъуйи. Гъамци дурари чпин хъял улупуйи.
- 24 Къушмарин абхюри Павел, эскрарин йишваз духну, дугъкан дицдар чІигъар гъаз апІураш, абгъю апІбан бадали, гъирмажи урччуз буйругъ тувру.
- 25 Хъа Павел урччвбан бадали йитІурайиган, дугъу гъадушвахъ хъайи юзбашийихъан гъерхру: – Суд дарапІди, Римдин ватандаш урччуз ихтияр анчвуз?
- 26 Му гафар гъеерхъиган, юзбашийи, къушмарин абхюрихъна душну, кІуру: «Уву гъапІрава? Му кас Римдин ватандаш ву!»
- 27 Къушмарин абхюри, Павелихъна дуфну, гъерхру: – Йипа, уву дугъридан Римдин ватандаш вуна? – Ав, – пну, жаваб туву Павели.
- 28 Къушмарин абхюри гъадмуган: – Узу гъаму ватандаш’вал абхю пуларихъ гъадабгъунза, – гъапи. Хъа Павели кІуруки: – Хъа узу гъадму ватандаш вуди бабкан гъахъунза.
- 29 Павелихъан силис гъадабгъуз ккайидар дугъхъан дишлади гъудучІву. Чав Римдин ватандаш зунжрари йитІувал абгъю гъабшиган, къушмарин абхюризра гучІ гъабхънийи.

30 Хъайигъан къушмарин ахъури, жугъдари Павелик фу тахсир кипраш, якъинди аьгъю апІбан бадали, ахъюну маллийризна вари ахъю суддиз уч хъуз буйругъ тувру. Павелилан зунжрар алдагъну, думу дурарин улихъ дерккру.

Ляхнар 23

1 Ахъю суддиъ айи диванбегйириз дилигну, Павели кІуру: – Йиз гъардшар! Гъийин йигъ’инакъан узу Аллагъдин улихъ намусниинди яшамиш гъахъунза.

2 Му гафар гъеерхъиган, маллийрин ахъюр Ананайи, гъваларихъ хъайидариз, Павелин мучІмучІихъан тувай пну, буйругъ тувру.

3 Хъа Павели дугъаз кІуру: – Увузра Аллагъди йивидивуз, дабснайи цал! Мушв’ин Къанундиинди йиз диван апІуз деънайир вува, хъа уву, Къанун чІюбгъюри, узуз йивуз алаурава.

4 Дугъан гъваларихъ хъайидари Павелиз гъапи: – Ахъюну маллайиз гъацдар гафар кІурава?

5 Павели: – Гъардшар! Узуз думу ахъюну малла вуйиваликан аьгъдайзуз. Фицики дибикІна: «Яв халкъдин гъюкумдриз пис гафар мапІан».

6 Павелиз душаъ уч духънайидарикан садар саддукйир, тмундар фарисйир вуйиб аьгъю гъабшиган, дугъу зарбди кІуру: – Гъардшар! Узу фарисейин бай фарисей вуза! Хъа суддиз узу, гъачІидар чІиви хъпак йиз умуд ка кІури, духназу.

7 Дугъу гъамци гъапиган, фарисйиринна саддукйирин арайиъ гъюжат абхъру ва дурар къюб йишваз пай шулу.

8 Фицики саддукйири я гъачІир чІиви хъувал, я малайикар, я рюгъяр айидар дар, хъа фарисйири гъадрар вари айидар ву, кІури шуьи.

9 Варидари чІигъар апІуз хъюгънийи, хъа фарисйирикан сакъудар аьлимари, гъамци кІури, гъюжат апІуз хъюгъру: «Учуз му касдик саб

чѳуру фикирра бихѳурадарчуз. Белки рюгъ, ясана малайик дугъахъди гѳулхнушул?”

10 Гѳюжатар артухъ шулайиган, дурари Павел парчѳир дарапѳри пну, кѳушмарин ахѳюри, эскрариз, душну, думу дураригъян гѳядягъну, эскрарин ѳишваз гѳахуз буйругъ тувру.

11 Хѳайишван Агѳайи, Павелин улихъна ачмиш духъну, кѳуру: – Гучѳ мапѳан, Павел, фицики уву Узкан Ерусалимдиѳ фици шагѳидвал гѳапѳнуш, Римдиѳра гѳаци шагѳидвал апѳидива.

12 Ёигъ улубкѳуради, жугъдари чпин арайиѳ Павел дарчѳикъан гагъди, дирипѳри ва дурубхѳри гѳузуз ху апѳуру.

13 Ху гѳапѳдарин къадар ягъчѳвур кастѳан артухъ вуйи.

14 Дурари, ахѳюну малѳйирин ва кавхѳирин багахъна душну, гѳамци кѳуру: – Учѳ, Павел ѳивну ѳикѳайиз, дирипѳри ва дурубхѳри гѳузарча пну, ху дапѳнача.

15 Гѳаци вуйиган, учѳу ва ахѳю судди, думу ичѳ улихъна хруси, кѳушмарин ахѳюрикѳан, Павелин месѳла хъана айибтѳан гѳякълуди ахтармиш апѳуз ккундучуз кѳури, тѳалаб апѳинай. Хѳа учѳ думу мина гѳюру рякѳюѳ ѳикѳуз ккеѳдича.

16 Гѳаму къастнакан Павелин худлиз ебхѳуру. Дугъу, эскрарин ѳишваз дуфну, дидкан Павелиз хабар апѳуру.

17 Гѳадмуган Павели, юзбашѳирикѳан сариз, чяхъна дих дапѳну, кѳуру: – Гѳаму живан кѳушмарин ахѳюрихъна гѳайих, мугъаз ахѳюрикѳна кѳуру саб хабар аѳгъя.

18 Дугъура, живан кѳушмарин ахѳюрихъна духну, кѳуру: – Дустагъдиѳ айи Павели, узуз чяхъна дих дапѳну, гѳаму живан увухъна гѳахуз тѳалаб гѳапѳну, гѳаз гѳапиш мугъаз увуз фу-вуш пуз ккунди а.

19 Кѳушмарин ахѳюри, живѳандин хил дибисну, гѳирагъдиз гѳадаѳну, гѳерхру: – Увуз фу пуз ккунди авуз?

- 20 Дугъу жаваб туву: – Жугъдариз, дугъан месэла хъана айибтІан гъякълуди ахтармиш апІуз ккундучуз кІури, увкан закур Павел ахю суддиз хувал ккун апІуз йикърар дапІна.
- 21 Дурарихъ мехъебехъан, гъаз гъапиш дугъаз ягъчІвур касдилан зиина адмийир ккеъна. Дурари, думу дарчІикъан гагъди, дирипІуз ва дурубхъуз ху дапІна. Дурар гъамус, гъаци апІуз, яв разивализ ккилигура.
- 22 Къушмарин ахюрира: – Уву узуз ктибтубдикан саризкъан макІан – пну, живан деетуру.
- 23 Хъасин дугъу, чан къюр юзбашийиз дих дапІну, кІуру: – Къайсарияйиз гъягъюз къюдварж эскер, ургцІур гъяйвнарин эскрар, къюдварж ярхи жидйир хъайи эскрар хябяхъдин сяаџт урчІвубдиз гъязур апІинай.
- 24 Гъацира, Павел гъякимдар Феликсдихъна гъахбан бадали, гъяйвнарра гъязур апІинай.
- 25 Хъа дугъу гъамцдар гафар кайи кагъаз гъибикІнийи:
- 26 – Яв ахювал гъякимдар Феликс! Узу, Клавдий Лисийи, увуз саламар хътаураза.
- 27 Гъаму кас жугъдари дидисну йикІуз цІибтІан имдайи, хъа узу, думу Римдин ватандаш вуйиб агъю дубхъну, думу гъюрхюнза.
- 28 Думу тахсиркар апІбан себеб агъю апІуз ккунди, узу думу суддиз гъахунза.
- 29 Лигуруш, дугъак кирчрайи вари тахсрар дурарин чпин хусуси къанунарихъди алакълудар вуйи, хъа думу йикІуз вая дустагъ апІуз лайикъ вуйи саб тахсирра дугъак ктар.
- 30 Хъа му касдиз къаршу вуди чІуру къастар дапІнайиваликан узуз гъапиган, узу думу дишлади увухъна хътаунза ва думу тахсир апІурайидариз чпин дугъак кирчрайи багънийир яв улихъ ачухъ апІуз буйругъра тувунза. Сагъ ишриву!

31 Эскрарира, дугъан буйругъ тамам дапІну, Павел гъадму йигъан хябяхъдиз Антипатридаиз гъахуру.

32 Хъайигъан гъайвнарин эскрар, Павелра хъади, Къайсарияиз рякъюъ учІвру, хъа миди вуйи эскрар чпин йишваз хътакуру.

33 Къайсарияиз гъафиси, Павелихъ хъайи гъаравлари кагъаз гъюкумдрихъна гъабхуру ва Павел дугъан хилиз тувру.

34 Хъа Феликсди, кагъаз дурхну, Павел фуну юрднаан вуш, гъерхру. Думу Киликияиан вуйиб аьгъю гъабшиган,

35 Феликсди Павелиз кІуру: – Узу увухъ, уву тахсиркар апІурайидар гъафиган, хъпехъдиза. Ва Павел Гъироддин дараматдиъ гъаравликкди уьрхюз буйругъ тувру.

Ляхнар 24

1 Хъуд йигълан, сакъюдар кавхйир ва Тертулл кІуру аьрзачи хъади, аьхюну малла Ананай гъюру ва гъюкумдрин улихъ Павелиз къаршу вуди дугъан тахсрар ктухуру.

2 Чаз дих гъапІиган, Тертулли, Павел тахсирламиш апІури, гъамци кІуру:

3 – Аьхю вуйи Феликс, гизаф вахтнан мясляаьт ва халкъдин ужуб дуланажагъ айивалиинди учу увуз буржлу вуча ва му учу разивалиинди къабул апІурача.

4 Хъа уву артухъ инжик дарапІбан бадали, увуз хас вуйи сабурлувалиинди ич жикъи вуйи аьрзайихъ хъпехъуб ккун апІурача.

5 Фицики учу му кас мясляаьт чІюбгърур, вари дюн'яийиъ жугъдарин арайиъ гъалабулугъар гъитІирккурайир ва назаретлу кучІлин диндин кІул вуйивал ачухъ гъапІунча.

6 МитІланра гъайри, дугъаз Аллагъдин хал чиркин апІуз ккун гъабхъну, хъа учу думу гъидисунча.

8 Дугъхъан силис гъадабгъну, учу дугъак кирчрайи тахсрар увхъан аьгъю апІуз хъибдивухъан.

- ⁹ Вари жугьдари, мурар вари гьякьяр ву кѳури, Тертуллин гафар тасдикъ апѳуру.
- ¹⁰ Гьякимдари, ишара дапѳну, чаз улхуз ихтияр тувиган, Павели кѳуру: – Уву гизаф ѳисари гѳаму халкъдин гьякимвал апѳурайивал аьгьяди, узу шадвалиинди узук кирчрайи тахсарар дюз дарувал улупидиза.
- ¹¹ Увхъан ахтармиш апѳуз шулвухъанки, узу Ерусалимдиз икрам апѳуз гѳафи вахтнахъанмина ѳицѳикъюд ѳигьтѳан артухъ гѳабхъундар.
- ¹² Гѳаму вахтнан айтѳу узу Аллагьдин хулаъ шлихъдикѳа я гѳюжатар апѳури, я мистаъ, я шагьрин жара ѳишваъ халкъдик гѳал кипри гѳяркъю кас адар.
- ¹³ Ва гѳамусра дурарихъан чпи узук кирчрайи тахсарар тасдикъ апѳуз шули адар.
- ¹⁴ Хъа узу гардандиъ бисуразаки, дурари кучѳал дин вуди гѳисаб апѳурайи Бикѳубдин бинайин алди ѳиз абѳирин Аллагьдиз гѳуллугъ апѳураза. Узу Къанундиъ улупнайи гѳарсабдихъ ва Пайгѳамбрарин китабариъ дидикѳнайидарихъ хъугъраза.
- ¹⁵ Ва, дураринси, ѳизра Аллагьди гѳам гѳякълу, гѳамсана гѳякъсуз касар, гѳачѳихъан, чѳиви апѳбак умуд кайиз.
- ¹⁶ Гѳаддиз Аллагьдин ва инсанарин улихъ ѳиз намус марцци хъпан бадали, узхъан шлукъан чарѳир зигураза.
- ¹⁷ Гизаф ѳисар улдучѳвхъан, узу, ѳиз халкъдин арайиъ садакъа ва гѳурбнар апѳуз Ерусалимдиз хъадакну гѳафунза.
- ¹⁸ Дупну ккундуки, узу марцц апѳру аьдатра тамам апѳури, дурариз Аллагьдин хулаъ гѳяркъюнзу. Узу халкъдик гѳалабулугъ кипри гѳахъундарза.
- ¹⁹ Мушваъ, эгер узуз къаршуди кѳуруб аш, Асияѳиан вуйи жугьдарра яв улихъна дуфну ккундийи.

- 20 Ясана гъамусяаѣт мушваѣ айидари, узу Ерусалимдиѣ аѣхю суддин улихь дерккиган, узук фицдар тахсрар кирчнуш, гѣит йипри.
- 21 Дурарихѣан пуз шлуб ялгѣуз гѣамутѣан дар: дурарин кѣялаѣ дийигѣну, узу: «Узу гѣачѣидар чѣиви хѣпахѣ хѣугѣра кѣури, гѣи учву йиз диван апѣурачва», – пну, чѣигѣ гѣапѣунза.
- 22 Гѣадмуган Агѣайин рякѣ ужуди аѣгѣю Феликсди, диван апѣувал дебккнѣу, гѣамци гѣапи: – Узу яв ляхниз кѣушмарин аѣхюр Лисий гѣафи вахтна лигидиза.
- 23 Дугѣу юзбашийиз Павелиин ул алди гѣитуб ва саризра дугѣахѣна гѣюз ва дугѣан ярар-дустариз дугѣан гѣайгѣушнаѣ хѣуз гѣадагѣа дарапѣуб буйругѣ тувру.
- 24 Сакѣюдар йигѣарилан Феликс, чан жугѣуд шив Друзиллара хѣади дуфну, Павел хуз гѣитну, Месигѣ Исайин хѣугѣваликан вуйи дугѣан улхбарихѣ хѣпехѣуру.
- 25 Хѣа Павел гѣякѣваликан, сабурлуваликан ва аѣхирзамандихѣан шлу дивандикан улхуз хѣюгѣиган, Феликсдиз гучѣ шулу ва кѣуру: «Гѣелелиг гѣарах. Хѣа вахт гѣабшиган, дих апѣидизавуз».
- 26 Павели чав деетуздѣ пул тувур, кѣури, Феликсдин миж кайи. Гѣаддиз дугѣу кми-кмидѣ Павелиз чахѣна дих апѣури ва дугѣахѣди сюгѣбатар гѣахури гѣахѣну.
- 27 Кѣюд йис улдучѣвхѣан, Феликсдин йишв'ин Порций Фест дерккнийи. Жугѣдар разѣ ктаури, Феликсди Павел дустагѣдиѣ итнийи.

Ляхнар 25

- 1 Фест гѣякимдар духѣну шубуд йигѣлан, думу Кѣайсарияйиан Ерусалимдиз гѣягѣюру.
- 2 Аѣхюну маллийири ва жугѣдарин садпи агѣлари дугѣан улихь Павелин тахсрар ктухуру.

- ³ Дурари, гьамци гьапшиш, ужу хьибди, кѳури, Павел Ерусалимдиз гьауб Фестдикан тѳалаб апѳуру, фицики дурариз думу рякьюъ йикѳуз ккунди айи.
- ⁴ Фестди дурариз, Павел Къайсарияйиъ мюгькамди уърхюра ва багарихьди учв дина гьягьюрза, кѳури, жаваб тувру.
- ⁵ – Гъит ичв ахьударикан сакьудар узухьди гьюри, – гьапи дугьу, – ва думу касдик тахсир каш, гьадушваъ тахсиркар апѳри.
- ⁶ Фест дурарихьди ургуд-йицѳуд йигъан гьузру. Къайсарияйиз хьтакиган, Фестди, диванбегийин йишв'ин деъну, Павел дина хуз буйругь тувру.
- ⁷ Хъа думу гьахиган, Ерусалимдиан гьафи жугьдари, Павел къялаъ тѳаъну, дугьак гизаф ахью тахсрар кирчру, амма дурарихьан мурар усбат апѳуз гьахьундар.
- ⁸ Павели: «Узу жугьдарин къанундиз, Аллагьдин хулаз, я Римдин паччагьдиз къаршу ляхин гьапѳундарза», – кѳури, учв дурарихьан уърхюри гьахьну.
- ⁹ Хъа Фест жугьдар рази апѳуз чалишмиш шули гьахьну ва гьаддиз Павелиз гьамциб суал тувру: – Увуз, Ерусалимдиз душну, гьадушваъ, увук кирчрайи тахсрариз лигну, узу яв диван дапѳну ккундуруз?
- ¹⁰ Павели жаваб тувру: – Узу гьамусяаът йиз диван дапѳну ккуни Римдин паччагьдин дивандин улихь дийигъназа. Узу жугьдариз саб чѳуру ляхинра гьапѳундарза, му увуз лап ужуди аьгьявуз.
- ¹¹ Эгер узу гьякъ дарш ва йикѳаз лайикь вуйи ляхин гьапѳнуш, узу дидккан кѳул ккадабгьури адарза. Хъа гьаму касари, йиз тахсир адарди, узук тахсрар кирчраш, узу шлихьанкѳа дурарин хилиз тувуз хьибдар. Узу йиз диван Римдин паччагьди апѳуб ккун апѳураза.
- ¹² Мажлисдихьди мясляаът дапѳну, Фестди жаваб туву: – Уву яв диван Римдин паччагьди апѳуб ккун гьапѳунва, гьаддиз Римдин паччагьдихьна гьягьидива.

- 13 Сакьюдар йигъарилан паччагъ Агриппа, Вереникара хъади, Фест тебрик апІбан бадали, Къайсарияйиз гъюру.
- 14 Дурари душаваъ адау сакьюдар йигъарин арайиъ Фестди паччагъдиз Павелин месэлайикан, гъамци кІури, ктибтуру: – Мушваъ Феликсди дустагъ дапІну гъитнайи сар кас а.
- 15 Узу Ерусалимдиъ айиган, дугъак тахсрар кирчри, жугъдарин абхюну маллийрина кавхйири дугъан диван апІуб тІалаб гъапІнийи.
- 16 Хъа узу, тахсир илипурайириз, тахсрар кирчрайидарихъди машна-машди дяркъну, учв уърхюз мумкинвал тутрувди, думу абжализ тувуб римлуйириин абдат дар, гъапунза.
- 17 Гъаддиз, гъадму жугъдар мина гъафиган, узу ляхин къаназ илдидипди, хъайигъан диванбегийин йишв'ин деъну, гъадму кас дина хуз буйругъ тувунза.
- 18 Думу тахсирламиш апІурайидар гъудужвну гъулхиган, дурарихъан узу ккилигурайи гъич саб тахсирра пуз гъабхъундар.
- 19 Дурари дугъахъди чпин диндикан ва гъапІрур-вуш сар дукІнайи Исайикан гъюжатар апІури гъахъну. Павели, думу чІивир ву, кІурира тасдикъ апІурайи.
- 20 Му ляхниз фици лигуруш абгъдарди, узу Павелихъан, Ерусалимдиз душну, гъадушваъ яв диван дапІну ккундунуз, пну, гъерхунза.
- 21 Хъа Павели чан месэла Римдин паччагъ Августди гъял апІуб тІалаб апІбаз лигну, узуз думу Римдин паччагъдихъна гъауз мумкинвал хъайиз, Къайсарияйиъ гъаравликк гъитуз буйругъ тувунза.
- 22 Агриппайи Фестдиз: «Узузра гъадму касдихъ хъпехъуз ккунди азуз», – гъапиган, Фестди: «Закур уву дугъахъ хъпехъидива», – пну, жаваб тувру.
- 23 Хъайигъан, Агриппана Вереника гизаф дамахлуди дүфну, къушмарин абхюдарихъдина шагърин адлу агъалйирихъди диванханайиъ учІвиган, Фестди Павел хуз буйругъ тувру.

24 Хъасин Фестди кѳуру: – Агриппа паччагъ ва вари мушваъ айи агълар! Учвуз Ерусалимдиъ ва гъамушваъ чакан вари жугъдарин жямаятди абрзар апѳурайи гъаму кас рякъюрачвуз. Дурари, му кас яшамиш духъну ккундар, кѳури, чѳигъар апѳури гъахъну.

25 Хъа узу, думу йивну йикѳуз лайикълу вуйи гъич саб тахсир ктар, кѳури, гъисаб апѳураза. Хъа дугъу чан диван Римдин паччагъди апѳуб тѳалаб гъапѳиган, узу думу дугъахъна гъауб къатѳъ гъапѳунза.

26 Хъа узу Римдин паччагъдиз якъинди фу бикѳурушра абгъдруган, гъаддиз думу ичв варидарин улихъна, иллагъки, паччагъ Агриппа, яв улихъна хуб буйругъ тувунза. Учву дугъан ляхин ахтармиш апѳалан къяляхъ, узу Римдин паччагъдиз му ляхникан фу бикѳуруш ачухъ шул.

27 Фицики душтагъ дапѳнайи касдин тахсир фтиъ аш, улулупди, гъауб фагъумсуз ляхинси гъибгъразуз.

Ляхнар 26

1 Гъадмуган Агриппайи Павелиз кѳуру: – Гъамус увхъан улхуз шулвухъан. Павелира, чан хил за дапѳну, чан тахсир адруваликан пуз хъюгъру:

2 – Агриппа паччагъ! Жугъдари узук кирчрайи вари тахсрарихъан яв улихъ жвув уърхюб абхю бахт вуди гъисаб апѳураза.

3 Фицики уву жугъдарин вари абдатарихъди ва гъюжат али месэлийрихъди таниш вува. Гъаддиз увкан узухъ сабурниинди хъпехъуб тѳалаб апѳурза.

4 Вари жугъдариз, фици узу жигъил вахтнахъанмина йиз халкъдин арайиъ, хъасин Ерусалимдиъ яшамиш шули гъахънуш, абгъя.

5 Дурариз узу ухдихъанмина абгъя ва, чпиз ккун гъабхъиш, дурарихъан узу фарисей вуди хъуваликан ва ихъ диндиз тѳлукъ вуйи ижми саягънан уьмур хъапѳри хъуваликан шагъидвал апѳуз шулу.

6 Гъамус узу, Аллагъди ихъ абйириз туву гафнак умуд кивбаз лигну,

- 7 йигъ-йишвди Аллагъдиз гьуллугъ аплури, ич йицикьуб тухми думу гаф тамам хьпак умуд кивбаз лигну, суддин улихъ дийигъназа. Магъа гьаму умудназ лигну, Агриппа паччагъ, жугъдари узу тахсиркар аплура.
- 8 Уву, Аллагъдихъан гъачидар чиви аплуз хьуб мумкин дарубси гьисаб аплурана?
- 9 Сифтейиан узура, Назаретдиан вуйи Исайин гафназ кьаршу вуйи гизаф ляхнар аплуб лазим ву, клури, гьисаб аплуйза.
- 10 Узу гьадрар вари Ерусалимдиъ аплурийза. Мидкан абхюну маллийрихъан гьюкум гьадабгъну, абхючвеъ Исайихъ хьугърайидар дустагъдиъ ирчунза. Хъа Исайин ученикар йивну йихру вахтна, узу мид'ин рази шуйза.
- 11 Узу дурар вари мистариъ, дурарихъди чпин хьугъувал батлул аплуз гьитуз чалишмиш шули, жаза туври гьахънийза. Дурарихъна йиз даккнишин гьадмукъан гьатиб вуйики, узу дурарихъ хьергуз жара шагъраризра кмиди гьягъуйза.
- 12 Гъациб къаст ади узу сабан, абхюну маллийрин гьюкум ва табшуругъар хъади, Дамаскдиз гьушнийза.
- 13 Лисун шулайи вахтна, узу рякьюъ айиган, ригъдинтлан гужли аквну, завариан гьюри, узунна узухъ хъайидар ккаънийи.
- 14 Учү вари жил'ина алдакчу, ва узүз узухъди жугъуд ч'алниинди улхурайи гьамциб дих гьеебхъзуз: «Эй Саул, Саул! Уву Узухъ гъаз хьергнава? Аллагъдиз кьаршу гьудужвну, жвуваз писвал аплурава».
- 15 Хъа узу: «Уву фуж вува, Агъа?» – пну, гьерхза. Ва Агъайи узүз жаваб туву: «Узу уву хьергнайи Иса вуза.
- 16 Ликриина гьудужв. Гьеле увүз гьябкьуб гьубзри, хъа Узу увүз улүпүз ккимбубдинра шагъид шлу, Йиз гьуллугъчиди дерккуз увухъна ачухъ духъназа.

- 17 Узу уву яв халкъдихъан уърхидиза ва жугъуд дарударихъна гъаъдизаву. Хъа дурарихъанра увуз зарар тувуз хъибдар.
- 18 Уву дурарин улар арццну, дурар мучлушнахъан аквнахъна, иблисдин гъюкмиккан Аллагъдихъна хидива. Дурарихъан гъамци чпин гунгъарилан хил алдабгъувал ва Узухъ хъугъбиинди Аллагъдин терефназ гъафидарин арайиъ чпиз йишв гъазанмиш аплуз хъибди».
- 19 Гъаци вуйиган, паччагъ Агриппа, узхъан аършарин амрихъ хъпебехъди гъузуз гъабхъундарзухъан.
- 20 Хъа Дамаскдиъ, гъацира Ерусалимдиъ ва вари уълкейиъ, хъасин жугъуд дарударин арайиъра, дурари, чпин тахсрар гардандиъ дидисну, Аллагъдихъинди илдицбан бадали ва чпин ляхнариинди му тасдикъ апбан бадали, агъювалар улупуз хъюгъюнза.
- 21 Гъамдин клулан жугъдариз, узу Аллагъдин хулаъ айи вахтна, дидисну йиклуз ккун гъабхъну.
- 22 Хъа Аллагъди узуз, гъийин йигъазкъан кюмек аплура. Дугъан кюмекниинди узу гъи, бицидариз ва ахъудариз шагъидвал аплури, пайгъамбрари ва Мусайи гъаци хъибди гъапибдилан гъайри, фуклара жара артухъуб гъапундарза.
- 23 Месигъ йиклиди ва гъийихдарикан сарпирди, гъачлихъан, чиви хъиди, ва Дугъу гъам жугъдариз, гъамсана жара халкъариз акв хибди.
- 24 Павел учв уърхюз улхури имиди, Фестди зарб сесниинди: – Павел, уву деллур вува! Ахъю зигъимлували уву акъвлиан адаънаву! – клуру.
- 25 – Узу деллур дарза, гизаф гъюрматлу Фест, – жаваб туву Павели. – Узу клурайиб гъякълуб ва фагъумлуб вуйиз.
- 26 Паччагъ Агриппайиз мидкан агъя ва узу дугъахъди ачухъди клураза. Узу фикир аплуразаки, дугъу йиз вари гафариз фикир тутрувди гъидрибтур, фицики мурар вари гизафдариз рякъюри гъашидар ву.

- 27 Паччагъ Агриппа! Уву пайгъамбрарихъ хъугъурна? Уву хъугърайиб абгъязуз.
- 28 Гъадмуган Агриппайи Павелиз кІуру: – Уву, узу гъамци рягъятди Исайихъ хъугъур хъуз шул кІури, фикир апІурана?
- 29 – Рягъятди вуш вая читинди вуш, му метлеблудар, – жаваб туву Павели. – Неинки уву, хъа гъи узухъ хъпехъурайидар вари узусдар хъузди, амма зунжрар алдарди, Аллагъдиз ккарагураза.
- 30 Гъадмуган паччагъ, гъякимдар Фест, Вереника ва дурарихъди деънайидар вари гъудужвуру.
- 31 Диванханайиан удучІвну, чпи-чпихъди гъамци улхуру: – Му касди йикІбаз вая дустагъ апІбаз лайикълудар вуйи саб чІуру ляхинра дапІнадар.
- 32 Агриппайи Фестдиз гъапи: – Му кас, эгер дугъу Римдин паччагъдин улихъ жаваб тувуз ккун дапІнадайиш, азад апІузра шуйи.

Ляхнар 27

- 1 Учудар гимийиъди Италияйиз сирнав апІбанди гъашиган, Павелна сакъудар жара дидиснайидар Римдин паччагъдин къушмариан вуйи Юлий кІуру юзбашийихъна тувнийи.
- 2 Учудар Адрамития шагъриъ, Асияйин гъирагъарихъна гъябгъюрайи гимийиъ эъну, рякъюъ учІвча. Учухъди Фессалоникайиан вуйи македонжви Аристархра хъайи.
- 3 Хъайигъан учудар Сайдайиъ гимийиан эдеъча, ва Юлийи, Павелиз чан дустарихъна гъягъюз ихтияр тувну, ужуб ляхин гъапІну. Дустарра дугъан гъайгъушнаъ шулу.
- 4 Сайдайиан удучІвну, Киприхъан къиблайихъинди сирнав гъапІча, гъаз гъапиш учудар микІлаз къаршуду гъягъюри гъахънийча.
- 5 Киликияйинна Памфилияйин гъирагъарихъантина сирнав дапІну, Ликия уълкейин Мира кІуру шагъриз гъафича.

- 6 Душваъ юзбашийи, Италияйиз гъябгъюрайи Александрияйиан вуйи гими дабгну, учу дидиъ иту.
- 7 Учу гъюлилан явашди садшвнуд йигъан гъягъюри гъашича. МикI ич гъаншаризди хъивнади хъпаз лигну, учу гуж-балайиинди Книд шагъриз хъуркъча. Ва, улихъ гъягъюрайи терефназди гими хъапIуз даршиди, Салмона кIакIнахъан ярхла даршули, Крит островдихъан къибла терефназди гъушча.
- 8 Гуж-балайиинди учу Ласея шагърихъан ярхла дарди, Гимйир дийигъру „ХатIасуз“ кIурушвахъна гъафича.
- 9 Гизаф вахт зяя гъабхънийи, ва сарун гими хъапIуб хатIалу дубхънайи, фицики думугандиз жугъдарин ушварин йигъар улдучIвнийи.
- 10 Павели дурариз гъапнийи: «Узухъ хъебехъай! Узуз рябкъюразузки, ихъ сирнав бедбахтвалихъна гъюрайиб. Гимийиъ айи гъагъра, гимира пуч хъиди, хъа ухъура йихуб мумкин ву».
- 11 Хъа юзбаши, Павелихъ хъебехъди, гими хъапIурихъна дидин эйсийихъ хъпехъну.
- 12 Гимйир дийигъру „ХатIасуз“ кIурушв къюрд адапIуз хай даруб вуди хъпаз лигну, гизафдари, душваъ дедребккди гимйир дийигъру Финик кIурушваз рукъуз чалишмиш хъпан ва душваъ къюрд адапIбан бадали, сирнав апIуз къаст гъапIнийи. Финик Критдин али къибла-ригъалабхъру ва кафари-ригъалабхъру микIариз къаршу йишв вуйи.
- 13 Къиблайихъанди пучIу микI хъивиган, му чпиз ккуниси гъабхъну кIури, фикир дапIну, гимичйири, гими дебккру гъагъи гъармах за дапIну, Критдин гъирагъдихъантина сирнав апIуру.
- 14 Хъа саб бицIи арайилан островдилан «кафари-ригъгъудубчIвру» кIуру къувватлу микI утIубччуру.
- 15 Гимийихъан микIлаз къаршу гъябгъюз шуладайи. Гъаддиз учу гагъ му, гагъ тму терефназ гатIахъури гъахъну.

- 16 Учү Клавда кІуру саб биціи островдин гьвалхъан гатІахъчу ва саб гуж-
балайиинди гимийихъ хъайи лютке кибтІну мягъкам гъапІча.
- 17 Думу гимийиина за дапІну, гимийин кІанкканмина тІилар ккадагъну,
кибтІну, мягъкам гъапІча. Сирт кІуру гъумран гъирагъдин багахъ исчІли
йишв'ин гими алабсур кІури, гучІури, ахъюну елкан ис гъапІнийи. Хъана
гими микІлу гъабхуз хъюбгънийи.
- 18 Хъайигъан микІ гужалди хъивган, гимийиан гъагъар гатІахъуз хъюгъю.
- 19 Хъа шубудпи йигъан дурари гъюлиз гимийин алатарра кмиди
гатІахъу.
- 20 Гизаф йигъари я ригъ, я хьдар дярякъри гъахънийи. Хъа зурба тІурфан
ккудудубкІрайиган, учү ккадархъур кІуру умуд марцциди ктабтІнийич.
- 21 Сарикъан фукІа дирипІри хайлин йигъар вуйи. Гъадмуган Павели
гъудужвну гъапи: – Эй инсанар, учвү узухъ хъебехъну ккундийи ва
Критдиан удучІвну ккундайи. Гъаци гъапІнийиш, му балйир ва зарарар
хъидайи.
- 22 Хъа узу учвүз ичв юкІвар ижми апІуз дих апІураза, гъаз гъапиш учвкан
сар касра йикІидар, анжагъ гими пуч хъибди.
- 23 Фицики сан узуз, узу Чанур вуйи ва узу Чаз гъуллугъ апІурайи
Аллагъдин малайикди гъамци гъапунзуз:
- 24 «ГучІ мапІан, Павел. Уву Римдин паччагъдин улихъ дийигъну ккунду
ва, гъаддиз, Аллагъди увухъди гимийиъ айидар вари сагъ-саламатди
уърхюз гаф тувра».
- 25 Гъаци вуйиган, гучІ мапІанай, дустар, фицики узу Аллагъдихъ ва узуз
гъапидар вари кІулиз удучІвбахъ хъугъраза.
- 26 Ухъу саб островдиина гатІахъиди.
- 27 Йиціиюкъудпи йишв улубкъиган, микІлу учү Адриатик гъюлилан
гъахурайчу. Гъацішвар шулайи вахтна гимичйириз багарихъ жил
хъайивал гъугъубжвнийи.

- 28 Гъюлин деринвал гъеебциган, думу ягъчІвур метрїихънакъан вуди гъабхънийи. СабціІб вахтналан хъана гъеебциган, деринвал гъамус сумчІур метрїихънакъан дубхънайи.
- 29 Гими гъарзариин алабсуз гучІури, гимичїири гимийин къяляхъ йишвлан юкъуб гъагъи гъармах ккирчну, хъа йигъ ухди улубкъри пну, ккарагуз хъюгънийи.
- 30 Гимичїири, гимийиан гъергуз ккунди, гъагъи гъармахар гимийин улихъ йишвлан ирчру абмлар апІури, гъюл’ина лютке илипуру.
- 31 Хъа Павели юзбашийизна эскрариз гъапи: – Эгер дурар гимийиъ гъудрузиш, учву ккадархъидарчву.
- 32 Гъаци гъапиган, эскрари люткейин тІилар къатІар апІуру ва думу гъюлиъ абхъру.
- 33 Йигъ хъайиз улихъна Павели, гъамци кІури, варидарихъди уъл ипІуз гъитру: – Ихъ ккадархъбаз ккилигури гъи йиціюкъудпи йигъ вуйихъ, хъа учву вари гъаму йигъари фукІа дипІнадарчва.
- 34 Гъаддиз учвкан фукІа-мукІа ипІуб ккун апІураза, му ичв уьмур уьбхбаз кюмек хъибди. Учву, кІуллан саб чІаркъан алдадабхъди, сагъ-саламатди гъуздичва.
- 35 Гъамци дупну, дугъу уъл гъадабгъну, варидарин улихъ Аллагъдиз чухсагъул дупну, кудубтІну, ипІуз хъюгъру.
- 36 Варидарик юкІв кубчІвну, дурарира уъл ипІуз хъюгъру.
- 37 Гимийиъ вари 276 кас айи.
- 38 Варидари тухъ хъайиз дипІну, учу, тахил гъюлиъ абхъри, гими артухъ вуйи гъагънахъан азад апІуз хъюгъча.
- 39 ГвачІин улубкъиган, гимичїирииз гъум хъайи гъирагъ рябкъюру. Му жил фунуб вуш абгъю гъабхъундаршра, дурариз гими душвахъ, эгер шулуш, дебккуз ккун шулу.

40 Гъармахарихъ хъайи тІилар хъудутІну ва рулар дудурчну, улхъан елкар дурари микІ хъайи терефназди гъатІабццну, гими гъирагъдихъна хъапІру.

41 Хъа гими ичІ адру йишваъ гъумриин алабсубси, дидин хъюхъ гъумраъ абсру ва рибшвузкъан даршули гъубзу, хъа къяляхъ йишв лепйирин къувватниинди уьбгъюз хъюбгъру.

42 Эскрариз сифте, дидиснайидарикан сарихъанкъан гъергуз дархъбан бадали, дурар вари йивну йихуз ккун шулу.

43 Хъа юзбашийи, Павелин уьмур уьбхбан бадали, дурариз ихтияр тувундар. Дугъу сирнав апІуз шлудариз, сифте гимийиан гъюлиъ урсну, гъирагъдихъна ктучІвуз буйругъ тувру.

44 Хъа имбудариз дугъу тахтйириинди вая фукІа-мукІа уьлюбхрубдиинди гъирагъдихъна ктучІвуз гъитру. Гъамциб саягъниинди вари сагъ-саламатди гъирагъдихъна ктучІвнийи.

Ляхнар 28

1 Гъирагъдихъна кудучІвну, хатІасуз аьгъвалат арайиз гъафиган, учуз му остров Мальта вуйиб аьгъю гъабшичуз.

2 Душван агъалйири учу къадарсуз ужуди къабул гъапІнийчу. Мархъ дубгъну, гъавйир мичІал хъпаз лигну, дурари, ахю цІа алапІну, учуз цІихъна дих гъапІнийи.

3 Павели саб хаб цІирцІар гъварч дапІну, дурар цІиин алахъуз хъюгъиган, цІихъан гъебграйи битІ дугъан хилккан ккичІибхуру.

4 Дугъан хиликк ккебхнайи битІ дябкъну, душван агъалйири чпин арайиъ гъамци гъапнийи: – Гъаму кас, саб шакра адарди, адми гъачІир ву, фицики думу гъюлиъ талаф гъахъундаршра, Аллагъдин судди думу чІивиди гъитрадар.

5 Хъа Павели битІ, чан хил дутІубчвну, цІигъ гъипу ва дугъаз фукІа зиян гъабхъундайи.

- ⁶ Дурар, Павелин хил абгъюр вая думу дишла дукІну алдакур кІури, ккилигурайи. Дурар Павелиз къаназ ккилигури гъузру, хъа дугъаз фукІара дархъиди рябкъюру. Гъадмуган дурари, чпин фикир дигиш дапІну, думу аллагъ ву пуз хъюгъру.
- ⁷ Душвхъан ярхла дарди островдин гъюкумдар Публийин мулкар хъайи. Дугъу учуз чан хулаз теклиф апІуру ва шубуд йигъан учу ужуди хялижв апІуру.
- ⁸ Публийин адаш фунин гъагъи уъзур кади ахниъ ахънади шулу. Павел дугъ’ина улукъуз гъягъюру ва, ккарагну, дугъ’ин чан хилар иливну, думу сагъ апІуру.
- ⁹ Мидхъан, островдин яшамиш шулайи жара абзарлуйирра гъюру ва Павели дурарра сагъ апІуру.
- ¹⁰ Мальтайин агъалйири учуз гизаф гъюрматар гъапІнийчуз. Учу рякъюъ учІвуз гъязур гъашиган, дурари учуз лазим вуйи гъарсабдихъди тямин гъапІчу.
- ¹¹ Шубуб вазлилан учу гъаму островдин кюрд адапІурайи «Диоскурар» кІуру Александрияйин гимийиъди гъюлиз удучІвунча. Дидин хъюхъниин Диоскурар кІуру къюдохрар вуйи идолар алийи.
- ¹² Сиракуза шагъриз гъафиган, душваъ шубуд йигъ адапІча.
- ¹³ Дилин рякъюъ учІвну, Ригия шагъриз гъафича. Йигъ алдабхъган, къибла микІ хъивну къюдпи йигъаз учу ПUTEОЛА шагъриз гъафунча.
- ¹⁴ Душваъ гъардшар гъагча. Дурарин тІалабниинди дурарихъ ургуд йигъан гъузну, хъасин Римдиз гъушча.
- ¹⁵ Душваъ айи гъардшар, учу гъюрайиваликан деебхъну, ич улихъна, хялар дахъру шубуд хулар али Аппийин майдандиина удучІву. Дурар гъяркъган, Павел гизаф шад гъахъи, ва дугъу Аллагъдиз чухсагъул гъапи.
- ¹⁶ Римдиъ гъаравулди сар эскерра хъитну, Павелиз азадди яшамиш хъуз ихтияр тувнийи.

- 17 Шубуд йигълан Павели жугъдарин арайиъ вартІан гъюрматлу вуйи адмийир сабишв'ина уч гъапІнийи. Дурар вари уч гъашиган, дугъу дурариз гъапи: – Гъардшар! Узу ихъ халкъдиз вая ихъ абйирин аьдатариз къаршу вуди фукІа гъапІундаршра, узу Ерусалимдиъ римлуйирин хилиз дустагъ дапІнайирси тувна.
- 18 Римлуйири узхъан силис гъадабгънийи ва, узук йикІбаз лайикълу вуйи саб тахсирра ктруган, дурариз узу азад апІуз ккун гъабхънийи.
- 19 Жугъдари мидиз манигъвал гъапІнийи ва гъадмуган узу Римдин паччагъдихъна гъайих пуз мажбур гъахънийза. Хъа узу, йиз халкъ мидин тахсиркар ву, кІурадарза.
- 20 Гъаддиз узуз, учву дяркъну, сюгъбат апІуз дих гъапІунза. Узу, ялгъуз Израилин гележегдихъ хъугънайивализ лигну, зунжрариъ тІаьна.
- 21 Дурари Павелиз кІуру: – Учү яв гъякънаан Ягъудияйиан сабкъан кагъаз гъадабгъундарча ва душв'ан гъафи гъардшарира увкан саб чІуру хабарра тувундарчуз.
- 22 Хъа учуз, увкан уву фици фикир апІураш гъеебхънийиш, ккундийчуз, фицики яв аьгъюваларикан варишвариъ чІуруди улхурайибдикан хабар вучуз.
- 23 Дурари мидин гъякънаан уч шлу йигъ тйин апІуру, ва гъадму йигъан Павел дергнайишваз хъанара артухъ жугъдар сатІи шулу. Дугъура, гвачІинтІан хябяхъдиз Аллагъдин Паччагълугъдикан ктитурин ва шагъидвал апІури, Мусайин къанундинна Пайгъамбрарин китабарин бинайиин алди Исайикан гъапидар вари гъякъ вуйивал субут апІуйи.
- 24 Дугъу саб пай уч духънайидар чан гафариинди умудлу апІуйи, хъа гъатмундар хъугъдайи.
- 25 Чиб-чпин арайиъ сабвалихъна дарфиди, дурар алдагъуз гъязур духънайи арайиъ Павели дурариз кІуру: – Гирами Рюгъну ичв абйириз Ишая пайгъамбриланмина гъапи му гафар гъякъ вуйиштІан:

- 26 «Душну гъадму халкъдиз йип: Учву хъпехъури ва учвуз ебхъури гъашишра, фтинкІа гъаври ахъидарчву, лигури, рябкъюри гъашишра, фукІа рябкъидарчвуз.
- 27 Гъаз гъапиш му халкъдин аькъюл хъунти дубхъна, дурарин ибар кар духъна ва улар кур духъна. Му вари, чпин улариз дярбкъри, ибариз дерехъри, юкІв гъаври адрабхъри, кІури ва, чпи сагъ апІбан бадали, Узухъна дарифри кІури, гъаци дапІнайиб ву».
- 28 Эй жугъдар! Учвуз аьгъю йибхъайки, Аллагъдин уърхювал жугъуд дарудариз гъапІнайиб ву, ва дурар Дугъахъ хъпехъиди!
- 30 Павел, саб хал дибисну, чахъна гъафикъандар вари къабул апІури, къюд йисан яшамиш шулу.
- 31 Думу Аллагъдин Паччагълугъдикан аьгъювалар улупури ва дирбашди Агъа вуйи Месигъ Исайин Ужувлан хабар рабгъури гъахъну.

Якъубдин

Якъубдин 1

- 1 Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин лукІ Якъубдихъан вари дюн'я вуйибси дарагънайи Израилин йицІикъюб тухмин Аллагъдин адмийириз – саламар!
- 2 Йиз гъардшар, учв'ин гъар жюре читинвалар алахъруган, учву лап бахтлу касарси гъисаб апІинай,
- 3 фицики, ичв хъугъувал читинвалариантина удубчІвруган, сабурлувал арайиз гъюруб агъячвуз.
- 4 Ва гъамциб сабурлували чан ляхин кІулиз адабгъну ккунду, гъамдиинди учву гъуркІдар ва тамамдар шулачва, учвуъ камивал хъибдар.
- 5 Эгер учвкан шлиз акъюл гъубкІрадарш, дугъу, гъайиф ктарди багъиш апІру ва камивалар дарагру Аллагъдикан тІалаб апІри ва Аллагъди дугъаз тувди.
- 6 Хъа учву хъугъвал ади тІалаб дапІну ккунду, саб шак адарди, фицики, шаклу шлур, микІру гъипнайи ва ибикъурайи гъюлин лепейиз ухшар ву.
- 7 Мицир касди, Агъайихъан фукІа-мукІа шулиз кІури, фикир дарапІри.
- 8 Шаклу вуйири къюбдикан фикир апІури шулу, думу чан ляхнариъ ижмир шулдар.
- 9 Касибвалиъ айи гъардаш Аллагъдин улихъ учв заан вуйивалиин фурслуди ккунду.
- 10 Хъа девлетлур чан мютІюгъвалиин фурслуди ккунду, гъаз гъапиш, думу, чІурдин кюкюси, жвартІ хъиди.
- 11 Ригъ гъудубчІвур у ва убцрушин абхъру. Убцрушнаан укІ чубхуру, дидин кюкю алдабхъуру ва дидин уччувуал йибкІуру. Гъамдиз ухшарди девлетлуйирра, чпин вари ляхнарра хъади, терг хъиди.

- 12 Читинвалариъ ахърур хушбахтавар ву. Читинвалариан Аллагъ ккунди удучІвуриз, Аллагъдихъан, Чав Гаф тувнайиси, гьаргандин уъмрин таж рубкьиди.
- 13 Читинвалариъ ахъру сарира «Му читинвалар Аллагъди гъаънайидар ву» дупну ккундар, фицики Аллагъдин писваларихъди вуйиб гъич фукІара адар ва саризра читинвалар гъаъдар.
- 14 Хъа гьарсар кас чан тямгъари зигура, хъа ккаъра ва дучІюркъну гъитра.
- 15 Тямгъну, дишагълийикси, гунагъ кибшру ва апІуру, хъа гунгъи, ликриин гъабшиган, аьжал хуру.
- 16 Йиз масан гьардшар, учву учвуз кучІлар апІрубси мапІанай.
- 17 Гьарсаб ужувлаз апІурайи ляхин ва гьубкІну вуйи хъуркъвал заьлан, Аллагъдихъан, аьршарин акв арайиз гъабхи Адашдихъан вуйиб ву. Аллагъ гъаммишан сабсир ву ва гьюдюхрур дар.
- 18 Дугъу Чан гъякъ вуйи Гафналантина, Чав халкъ гъапІубдик варибдик варитІан заан вуйидар хъпан бадали, ухъкан Чаз веледар ктаъну. Хъпехъуз ва кІул ккивуз аьгъю йибхъай.
- 19 Йиз масан гьардшар, гъаммишан гафар апІузтІан – кІурубдихъ хъпехъуз гъяракатнаъ йихъай ва хъял кубчІвуз гъялак махъанай,
- 20 даршиш, инсандик хъял кайивали Аллагъдиз ккуни дугъривал хурдар.
- 21 Гъаци вуйиган, учву апІурайи ляхнариъ писваларихъанна гъякъсузваларихъан ярхла йихъай ва ичв кІваъ урзурайи Аллагъдин аьгъювалар мютІюгълуди къабул апІинай, фицики гъаму аьгъювалари ичв рюгъяр уьрхиди.
- 22 Аллагъдин гаф тамам апІинай, хъа эгер учву думу деебхънутІан гъибтдарш, учву учвуз кучІлар апІурачва.

23 Эгер шли, Аллагъдин аьгъювалариь кІурайидар дарапІри, деерхънутІан гъитрадарш, думу гюзгдиан чан маш рябкъюрайириз ухшар ву.

24 Думу чаз дилигну гъудучІвиди ва гъадму гагъди, учв фицир вуш, кІваълан гъархди.

25 Хъа, азадвал хру варитІан заан вуйи Аллагъдин закон кІваантІан аьгъю апІрур ва кІваълан гъадрапІри гъаддихъди чан ляхнар кІулиз адагърур, чан ляхнариь бахтлу хъиди.

26 Эгер шли учв дугъри вуза кІури фикир апІураш, хъа чан мелзнан эйсивал апІуз аьгъдарш, дугъу чав чаз кучІлар апІура ва дугъан дугъривал файдасуз ву.

27 Аллагъдизна Аьршарин Адашдиз ккуни чиркин дару марцци дугъривал – касибвалиь айи ачІни хпаризна йитимариз кюмек апІувал ва жвув гъаму дюн'яйин чиркинвалариккан уьрхювал ву.

Якъубдин 2

1 Йиз гъардшар, ихъ адлу вуйи Агъа Иса Месигъдихъ хъугъри, адмийир ккунидаризна даккнидариз жара мапІанай.

2 Мисалназ, учву уч духънайишваз багъа палат али ва гъизилин тІублан хъайи адми гъюру, гъацира – йирси палат али касибра.

3 Учву багъа палат алириз, артухъ гъюрмат апІури, гъамци кІурачва: «Уву гъаму ужударсдар йишварикан гъамунубдиин деь». Хъа касибдиз кІурачва: «Гъатушвахъинди гъудучІв», ясана, «Йиз ликарихъинди деь».

4 Учву гъапІрачва? Учву сарин улихъ сар заан апІурачва ва ичв дюз дару хияларихъди, фунур артухъур вуш, гъял апІурачва.

5 Хъебехъай, йиз масан вуйи гъардшар! Аллагъди гъаму дюн'яйин улихъ касиб вуйидар кадагънадаринхъа, чпин хъугъувалиь мюгъкам ва, Учв ккунидариз гаф тувнайиси, Чан Паччагълугъдин ирс рубкърудар хъпан бадали?

- 6 Хъа учву касибар гъясбикк апІурадарчва! Девлетлуйир даринхъа учвлан гъидикъ алдабхъурайидар. Учву судариз хъчІюхюрайидар гъадрар даринхъа?
- 7 Гъадрар даринхъа, учву Чазди кадагънайи Месигъдин ччвур беабур апІурайидар?!
- 8 Эгер учву дугъриданра, Гирами китабарийъ улупнайи: «Багахъ хъайир жвуваз жвувси ккун апІин» кІуру паччагъвалин закондийъ айиси апІураш, учву дюзди апІурачва.
- 9 Хъа эгер учву сартІан сар артухъди дисураш, гунагъарийъ ахърачва, ва учвуз, закон гъючІюбгъдаризси, жаза гъадабтІиди.
- 10 Гъаз гъапиш, шли, Къанундийъ улупнайиб вари тамам апІури, хъа душв'ан саб фукІа-мукІа тамам дарапІди гъибтиш, дицир кас вари Къанун чІюбгъбаъ тахсиркар ву.
- 11 Фицики «къяппавал мапІан» гъапи Аллагъди «миликІан» гъапундаринхъа? Ва гъаддиз, эгер уву къяппавал апІурадарш, хъа йивну йикІураш, Къанун чІюбгъюрава.
- 12 Азадвал тувру Къанундиинди суд апІурайи адмийинсдар гафар ва ляхнар апІин.
- 13 Фицики Аллагъдин судди жарариз уж'вал дарапІрурин язухъ апІидар. Уж'вал судтІан зиина ву!
- 14 Йиз гъардшар, фу тІяаьм ахъа, эгер шли, хъугъраза, кІураш, хъа ужувлан ляхнар апІдарш? Мициб хъугъували думу уърхидар, гъаци дарин?
- 15 Эгер чвуччвуз, ясана чуччуз алабхъуз палат, ясана ипІуз уъл адарш,
- 16 хъа учвкан сари: «Гъарах мясляьтниинди. Яшамиш йихъ манишнаъ ва тухъди!» – дупну, фукІа-мукІа дугъаз адрубдикан тутрувиш, мушваъ фу шул?

- 17 Ари гьамци, эгер хьугъувал лайикъ вуйи ляхнариинди улупдарш, хьугъувал дубкІнайи гьисаб ву.
- 18 Сари пуз мумкин ву: «Увуз хьугъувал авуз, хъа узуз – ляхнар! Ляхнар дарди яв хьугъувал гьан, улуп узуз! Хъа узу увуз йиз ляхнариъ рябкьюрайи йиз хьугъувал улупидизавуз».
- 19 Уву Аллагъ сар вуйивалихъ хьугърана? Ужуйи апІурава! Гъеле жинарра хьугъра ва гукІунди йихура.
- 20 Эй ичІи инсан! Увуз ляхнариинди дару хьугъувал файдасуз вуйивал абгъю дубхъну ккундийвуз?
- 21 Хъа ихъ абйирин аба Ибрагъим, чан бай Исакъ, гъурбан апІрушв'ина гъахиган, чан ляхнариинди гъякъ гъапІундайинхъа?
- 22 Рябкьюрайвуз, дугъан хьугъувал ляхнариинди шуйи ва ляхнарин кюмекниинди дугъан хьугъувал гъубкІуб гъабхъну.
- 23 Ва гьамци, Гирами бикІбарихъ дибикІнайиб тамам гъабхъну: «Ибрагъим Аллагъдихъ хьугънийи ва, чан хьугъувализ дилигну, думу гъякъ гъапІнийи» ва гъаддиз, дугъаз Аллагъдин дуст гъапнура вуйи.
- 24 Рябкьюрайчвуз, Аллагъдин улихъ адми, неинки саб хьугъвалиинди, хъа чан ляхнариинди гъякъ апІура.
- 25 Гъаци гъабхъну кач'вал кайи Раавдихъдира. Дугъу, чпин шагъур ахтармиш апІури гъафидар, къабул дапІну, жара рякъди гъаиган, думу чан ляхнариз дилигну, гъякъ гъапІундайинхъа?!
- 26 Ари гьамци, рюгъ адру беден фици дубкІну шулуш, хьугъувалра, ляхнар даруган, дубкІна.

Якъубдин 3

- 1 Йиз гъардшар, вари мялимар хъуз мюхъюгъянай. Ихъ, мялимарин, суд ижмиди апІруб абгъячвузки,

- 2 фицики ухьу варидади гагъ-гагъ лайикъсуз тѳулар апѳурахъа. Чан мелзнииинди чѳуруб даркѳрур гьуркѳу кас ву ва дугъаз чан бедендин эйсивал апѳузра къувват а.
- 3 Эгер гьайвнин сппаригъ ухьу фури гьипиш, думу ухьуз мютѳюгъ шулу, дидин вари жандин эйвал апѳурхъа.
- 4 Гьадмукъан ахью гимйирра магъа гьаци, пис микѳари гьирчнайидар, саб бицѳи рулиинди хъапѳури чаз ккунишвахъинди хъапѳра.
- 5 Гьамци ихъ мелзра, учв ихъ бедендин бицѳи пайтѳан даршра, дидхъан зурба ляхнар апѳуз шулу. Цѳюмгъял кабхъиш, гьадму бицѳи цѳи зурба яркур убгуру!
- 6 Мелз – цѳа ву. Ихъ жандин имбу паярик гьилигган, дидиъ варитѳан гизаф писвал а. Диди вари жан чиркин апѳура; дидик жегъеннемдин цѳикан цѳа кабхъра ва ихъ уьмур убгура.
- 7 Адмийи гьубкъу жюрейин гьайванатар, жакъвар, улчвурхури гьягърудар ва гьюлерин гьайванатар вердиш дапѳна ва апѳурира а.
- 8 Хъа гьич сарихъанра мелз вердиш апѳуз шулдар. Му дебккуз даршлу, агъуйи абцѳнайи завал ву.
- 9 Гьамдиинди ухьу ихъ Адаш Агъайин тярифар апѳури шулхъа ва гьамдиинди Аллагъдиз ухшар ади халкъ дапѳнайи адмийириз агърарра апѳури шулхъа.
- 10 Саб ушвниан удучѳуру ужувлан гафарра, агърарра. Йиз гьардшар, дици дубхъну ккундар.
- 11 Саб булагъдиан марцци штарра, къилзи штарра удучѳури хьуз мумкин вуйинхъа?
- 12 Йиз гьардшар, шулин ари, инжирин гьаригъ хифар гьиршри, ясана тѳумтѳарин ширариин инжирар илиршури? Гьаци къилзи булагъдиан марцци шид удубчѳуб мумкин дар!

- 13 Ичв арайиъ фужкІа дугъридан фагъумлу ва варибдин гъавриъ айи кас адарин? Эгер дицир аш, дугъу чан фагъумлувал гъякъ уъмриинди улупну ккунду, фагъумлуйири си кІул ис дапІну ккунду.
- 14 Хъа эгер ичв юкІвариъ пис бахилвал аш, ва иблисвалиинди жвуваз хайир абгураш, фурслу махъанай ва гъякънакан кучІал макадапІанай.
- 15 Мициб фагъум заълан гъюруб дар, думу му дюн'яйинуб ву; рюгъниинди вуйиб дар, иблисдихъан гъюрайиб ву.
- 16 Наан бахилвал ва жвувтІан даккнивал аш, гъадушваъ къайдасузвал ва гъарсаб пис ляхин а.
- 17 Заълан гъюрайи фагъумлувал, сифте нубатнаъ, марцциб ву, гъацира мясляаѳт хурайиб ву, аькъюллуб ву, аьлакъайихъна хруб ву, рягъимлувалихъди ва ужувлан ляхнарихъди абцІна, диди адмийир ккунидаризна даккнидариз жара апІдар ва машназ лигдар.
- 18 Ислягъвал бадали мясляаѳтниинди лихрудари гъякъвалин бегъер ккадабцІиди.

Якъубдин 4

- 1 ГъапІрудар ву ичв гъярхъбарна гъюжатар? Ичв жанариъ урхъурайи тямгъярилан гъюрайидар даринхъа?
- 2 Учвуз фу-вуш ккундучвуз, хъа думу шуладарчвуз, гъаддиз чиб-чпигъ гъярхъну йихурачва. Учву гужназ хъюгърачва, хъа фукІара шуладарчвухъан, ва гъаддиз, гъюжатар апІурачва ва гъярхърачва. Учвуз ккуниб шуладарчвуз, гъаз гъапиш Аллагъдикан ккун апІурадарчва.
- 3 Учву ккун апІурашра, ккун апІурайиб тамам шуладаричв, гъаз гъапиш учву ужудар ниятариз ккун апІурадарчва, хъа – ичв тямгъяр гъуркІбахъди.
- 4 Дюз дарудар, учвуз аьгъдарди айчвуз, гъаму файдасуз дюн'яйихъди хъувал – Аллагъдихъди апІурайи дяви вуйиваликан? Шлиз гъаму файда

ктру дюн'яйихъди дуст духъну ккундуш, думу Аллагъдиз душманди удучІвурa.

5 Гирами бикІбариъ гъавайиди гъамци дибикІна кІуранчва? «Ухъуъ учІвнайи Рюгъназ ухъу анжагъ ЧазтІан духъну ккундар».

6 Хъа Дугъу ухъуз мутІан артухъ уж'вал улупну. Магъа гъаддиз, Гирами бикІбариъ дупна: «Аллагъ фурсачйириз къаршуди удучІвурa, хъа къисматниин рази вуйидар ккун апІуру».

7 Гъаддиз, Аллагъдиз мютЮгъ йихъай! Иблисдиз къаршу удучІвай – думу учвхъан гъебгди.

8 Аллагъдихъна багахъ йихъай – Аллагъра учвухъна багахъ хъиди. Хилар жикІай, гунагъкрар, юкІвар марцц апІинай, къю-къюб юкІв айи адмийир!

9 Дердер апІинай, гъарай ипай, ишай! Ичв аьлхъбар ишбариз илтІибкІрийичв, шадвал – пашманвализ.

10 Агъайин улихъ учву исди дисай, ва Дугъу учву за апІиди.

11 Сар-сариз чІуру гафар мапІанай, гъардшар. Шли чан гъардшиз чІуру гафар апІуруш ва тахсир кипруш, дугъу Къанундиз къаршуди кІура ва Къанун тахсир апІура. Хъа уву гъамци Къанундик тахсир кипраш, уву Къанундиъ улупнайиб тамам апІрур дарва, хъа – судьявал апІурава.

12 Аммаки, Къанун Туврур ва судьявал АпІрур сартІан адар, уърхюз Шлур, ясана терг АпІрур. Хъа уву гъацир фуж вува, яв багахъ хъайирин суд апІуз?

13 Гъамус учву узухъ хъебехъай, гъамци кІурудар: «Гъи-закур саб фунуб-вуш шагъриз сад йисазди, ариш-вериш апІури, гизаф пул гъазанмиш апІуз гъягъидихъа».

14 Учвуз, гъеле закур учвкан фу шулушра, аьгъдарчвуз! Ичв уьмур фу вухъа? Учву, саціб ачмиш духъну, дургру дифарси вучва.

15 Учву, мидин ерина, гъарган гъамци дупну ккунду: «Эгер Агъайиз ккун дубхъну, ухъу сагъди гъузиш, гъамци-гъамци апІидихъа».

16 Хъа учву, учв'ин элєьначва ва улт'урччвру гафар ап'урачва. Гъарсаб гъамциб фурс ч'уруб ву.

17 Ва гъаддиз, учвуз дюзвал фу-вуш аьгъядишра, гъаци дарап'рур гунгъин тахсиркар ву.

Якъубдин 5

1 Хъа гъамус хъебехъай, учву, девлетлуйир! Ишай ва гъарай ипай учв'ин улукъуз ккайи бедбахтвалариин.

2 Ичв девлет гъут'ну, ичв палат сурари гъип'ну.

3 Ичв гъизилизна арсраз гандриж гъивну! Гъадму гандрижи учвуз къаршуди шагъидвал ап'иди ва ичв беден, ц'иси, ип'иди. Учву ичв аьхиримжи йигъариз учвуз девлет уч дап'начва!

4 Ичв хут'ларий бегъер уч ап'рудариз къимат тутрувди, учвуз гъибтунчва, дурари Аллагъдиз гъарйир ап'ура, ва хут'лий айидарин агърар Саваоф Агъайин ибарихъна дурукъна. (Саваоф – Аллагъдин ччвурарикан саб, аьршарин къушмарин аьхюр к'уру гаф ву).

5 Учву жилиин девлетниин уьлюрхну яшамиш гъахъунчва, кефер ап'ури гъахъунчва, урkkру йигъаз ичв жанар гваназ гъюрхюнчва.

6 Учву тахсир ктрудар тахсиркар ап'уйчва ва йивну йихуйчва, хъа дурар учвуз гъаршу гъудужвдайи.

7 Гъаци вуйиган, сабур ап'инай, гъардшар, Агъа къяляхъ гъюру йигъ хъайизкъан! Лигай, нежбер фукъан сабурлуди ккилигури шулуш, дубзнайи жили багъа бегъер хайиз фици думу чвлин ва хъадукран мархъариз ккилигури шулуш.

8 Учвур сабурлувалиинди ккилигури гъузай, юк'вар мюгъкам ап'инай, гъаз гъапиш, Агъа гъюру йигъар сарун багахъ хъа.

9 Гъардшар, Аллагъди учвуз жаза гъадаабт'уз, чиб-чпилан мулханай. Лигай, Судья гъамуст'анра урч'арихъ дийигъна!

- 10 Гъардшар, сабур апІбаъ ва мюгъкамвалиъ Аллагъдин ччвурнахъан гъапи пайгъамбрарихъан мисал гъадабгъай.
- 11 Учвуз агъячвуз, аьхиризкъан мюгъкамди гъуздариз учу бахтаврар кІурача. Учвуз Аюбдин ижмиваликан гъеебхъунчвуз ва, Агъайи дугъаз чан уьмриъ фициб аьхир тувнуш, агъячвуз, гъаз гъапиш Агъа рягъимлур ву ва язухъ Зиггур ву.
- 12 Сифтена-сифте, йиз гъардшар, я завариинди, я жилариинди ху мапІанай, я жараси гъич саб жюрейиинди ху мапІанай. Гъит ичв анжагъ «ав» кІурушваъ «ав» ибшри, «ваъ» кІурушваъ «ваъ» ибшри, учвуз жаза дархъбан бадали.
- 13 Учвкан фуж балайикк ккахъиш, гъит ккарагри, фуж шадвали ацінаш, гъит Аллагъдиз мяълийир апІри.
- 14 Учвкан фуж иццураш, хъугърударин жямьяътдин аьхюриз дих апІри ва, Агъайин ччвурнахъ ччим кадатну, гъит, гъадгъан зиин ккарагри.
- 15 ГъубкІну хъугъвал айи ккарагували иццурайир сагъ апІиди ва Агъайи думу ликриин апІиди. Хъа эгер дугъу гунагъ дапІнаш, хил алдабгъиди.
- 16 Гъаддиз чиб-чпин улихъ жвувкан ктахъу гунгъар кІул'ин дисай ва, Агъайи учву сагъ апІбан бадали, чиб-чпихъанди ккарагай. Гъякъ уьмур хъапІрайирин ккарагбаъ гизаф къувват а!
- 17 Ил'яс ухъусир адми вуйи. Думу лап ижмишнаан мархъ дурубгъбан бадали ккарагнийи, ва шубуд йисанна гъацІаъ гъубгъундайи.
- 18 Думу хъана ккарагнийи, ва аьршариан мархъ гъубгънийи, жили бегъер гъабхнийи.
- 19 Йиз гъардшар, эгер учвкан фуж, гъякъ рякълан улдугну, шли-вуш хъана алаънуш,
- 20 агъю йибхъай, гунагъкар кучІлин рякъхъан хътаури думу аьжалихъан уьрхюра ва гизаф гунгъар апІуваликкан азад апІура.

1 Петрин

1 Петрин 1

1 Иса Месигъдин вакил Петрихъан гъурабйирди жара жилариин Понтдиъ, Галатдиъ, Каппадокияйиъ, Азияйиъ ва Вифанияйиъ дарагънайи, Аллагъди Чан рябкъювалиинди кадагънайи хъугънайидариз, учву, Рюгъну гирами дапнайдар, Иса Месигъдихъ хъпехъбан ва Дугъан ифдиинди марцц хъпан бадали, учвуз гъуркІну вуйи уж'вал ва мясляаът ибшричвуз!

3 Ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш ужувлиинди ишричав. Дугъу, Иса Месигъ чіиви апІбиинди Чан зурба вуйи уж'вал улупну, ухъу заълан бабкан гъахну ва ціийи уъмрихъ хъаъну.

4 Гъамдиинди ухъук, я аъжалихъан, я камиваларихъан, я вахтнахъан чІур апІуз даршлу, чіиви миж кивунхъук. Ихъ миж кайи «девлет» ухъуз аършариъ уьбхюра.

5 Учвуз, ичв хъугъувализ дилигну, Аллагъдин къудратнакк ккайдар, гъиямат йигъахъна аъхиримжи вахтари ачмиш шлу уърхювал рубкъидичвуз.

6 Гъаци вуйиган, гъеле саціб вахтари гъаржюре читинвалариъ учІврешнар кчІикъуб алабхъурушра, гъамдиин шад йихъай.

7 Агъю йибхъайки, гъизилра ціиинди таза алапІурайиб. Ціихъан гъеле думу зат имдарди деебціну гъядапІузра шулу, хъа ичв хъугъувал гъизилтІан лап артухъ багъа ву, ва думу, гъякъди вуйиб вуш, ясана – дарш, Иса Месигъ къяляхъ гъафи вахтна гъиямат йигъан жвуван тяриф, ад ва заанвал жвувахъна рубкъбан бадали, ахтармиш дапІну ккундарин?!

8 Думу (Иса) ккундучвуз, гъеле учвуз гъяркъюндаршра, учву Дугъахъ хъугърачва, гъеле гъаму ражари Думу ичв уларикк ккадаршра. Учву улупуз даршлу аъжайиб шадвали аціну урхъурачва,

9 гъаз гъапиш ичв хъугъувалин метлеб кІулиз удубчІвурайичв – ичв уърхювал.

- 10 Гьаму уърхюваликан чпин вахтари гьеле пайгьамбрари чпихьан удукьрубкьан ужуйи ахтармиш'валар гьахури гьахьнийи, ва улихьмиди Аллагьдин гьянивалиан учвуз тувнайи багьишдикан гьапнийи.
- 11 Дурари, Месигьдин Рюгьну фуну вахтнакан кІураш, фицдар гьялариъ Месигьдин аьзабар шулуш, ва гьадму аьзабарин кьяляхъ шлу Дугьан аднакан аьгью апІуз ккунди, ахтармиш'валар гьухнийи.
- 12 Пайгьамбрариз чпи чпин – ваъ, хъа – ичв гьайгьушин бадали гьилихуваликан ачмиш гьабхьнийи. Дурари аьршариан гьаьнайи Гирами Рюгьну дебкку Ужувлан хабарнакан хабар дебккнийи – гьаму ражари рабгьурайи Ужувлан хабар. Гьаму сир аьгью апІуз ккунди, гьеле аьршарин малайикарра кмиди тьягьну йихура.
- 13 Гьит, гьаддиз ичв фагьум фагьмихъ хъади ибшри, ва ляхнар апІуз гьаммишан гьязурди гьузай. Вари ичв умуд Аллагьдин гьянивалиин илипай, хъа гьиямат йигьан Иса Месигь гьафиган, учвуз ичв умуд кайиб вари багьиш апІиди.
- 14 Хъпехъру бицІидарси, учву Аллагьдихъна гьайиз айи ичв тьягьяр фицдар вуйиш, гьадрарихъди ичв уьмур хъапІуз мигьитанай.
- 15 Хъа гьатци, учвуз дих ДапІнайир фици Гирамир вуш, учвура гьаци пирамидар йихъай ва ичв хасиятра гирами вуйиб ибшри.
- 16 Гьаддиз БикІбариъ дупна: «Гирамидар йихъай, гьаз гьапиш Узу Гирамир вуза».
- 17 Эгер учву сабдизра дилигди, вари адмийирин суд АпІруриз Адаш кІураш, му дюн'яйиъ имиди Дугьхъан гучІ'вал кади яшамиш йихъай.
- 18 Аьгью йибхъайки, ичв абйирихъан дурубкьнайи гьаму файдасуз уьмриккан учву, гьизилна арсси чІур дубхъну гьабгьрубдихъ кьимат тувну гьадагьну азадвалиъ тІаьнадар,
- 19 хъа гьич саб жюрейин зиян, я скаш ктру ччилан ифдихъси, варитІан багьа вуйи Месигьдин ифдихъ гьадагьну, азадвалиъ тІаьнайидар вучва.

- 20 Иса, дюн'я арайиз хайиз, учву бадали Кадагънайир вуйи, ва гьаму аьхиримжи йигъари Думу жилиина гъафну.
- 21 Учву Думу гъачИдаригъян чИви гъапIу ва Дугъаз ад туву Аллагъдихъ, Гъадгъулангина хъугъначва. Гъаци вуйиган, ичв хъугъвал ва миж Аллагъдиъ авучв.
- 22 Учвуз ичв хъугънайи гъардшар, жвув гъакъвалихъ хъебехъну марцц гъахъиган, кью-кьюб маш гъидривру масанвалиинди, марцци юкIвариинди ва жандин вари кьувватниинди ккун гъахъунчвуз!
- 23 Учвуз цийи уьмур тувру тум алаур йибкIру тум даричв, аьхир, хъа – дирибкIру тум. Думу тум чИви ва гъаммишандиз вуйи Аллагъдин Гаф ву.
- 24 Гъаддиз Гирами китабарий дупна: «Инсаният укIси ву, дурарин успагъивал – хутIлин кюкюси. УкI ебццуру – кюкюра алдабхъуру.
- 25 Агъайин гаф аьсрариан-аьсрариз гъубзра». Агъайин гъадму Гаф, учвуз гъурубкью Ужувлан хабар ву!

1 Петрин 2

- 1 Гъаци вуйиган, гъарсаб чIуруб, гъарсаб кучIал, кью-кьюб маш гъивнайивал, маш ккадарди хъувал, гъар жюрейин футнийир гатIахъай.
- 2 Тазади бабкан духъну имбу бицИдарси, рюгънан тIяамлу никкдихъ, гъаддин кюмекниинди ахю хъуз ва уърхювал гъазанмиш апIуз, тямгъ хъивай.
- 3 ИкибаштIан, Агъа фици ужур вуш, учвуз агъю гъабхъунчвуз.
- 4 Гъадгъахъна гъачай – чИви Гъвандихъна, адмийири тина гъадапIубдихъна, хъа Аллагъди ктабгъубдихъна, Дугъан уларихъ багъа вуйибдихъна.
- 5 Учвур, чИви гъванарикан хал диврайиси, ичв учвкан рюгъвалин хал тикмиш апIинай. Гъадмуган, гирами вуйи гъуллугъчйир хъпан къяляхъ,

Месигъдиланмина Аллагъдиз къабул вуйи, Рюгъниинди вуйи гъурбнар апИидичва.

⁶ Гъаз гъапиш, Гирами китабарий гъаци кІура: «Магъа, Узу Сион дагъдиин мурчван гъван дивдиза – кадабгънайиб, багъа вуйиб. Дугъахъ хъугъру гъич саркъан биябур хъидар».

⁷ Гъаци вуйиган, учвуз, хъугърудариз, Думу зурба хазна ву, хъа хътругърудариз – «Устайи тина гъапІу гъван мурчвануб гъабхъну»,

⁸ ва «Му Гъван хъарсру гъван ву. Му Гъвандихъ хъарсу адмийир алдакуру». Магъа, дурар хъарсру, гъаз гъапиш Ужувлан хабарнахъ хъугърадар. Дурарихъди гъаци шулайиб ву.

⁹ Хъа учву, кадабгънайи жинс, Паччагъдин гъуллугъчйир, гирами халкъ, Аллагъдин хусусият, мучІушнаан Чан аьжайиб аквнаъ хъуз учвуз Шли дих дапІнаш, Гъадгъан зурба ляхнариккан хабар дебккбан бадали, гъядягънайидар вучва.

¹⁰ «Саб вахтна, халкъ ву дупну – халкъ дарудар, хъа гъамус – Аллагъдин халкъ. Улихъди – уж’вал дархъидар, хъа гъамус думу учвуз гъабхъунчвуз».

¹¹ Йиз багъа вуйидар, гъаму дюн’яйиин улукъуз дүфну, къяляхъ гъягъюри рякъ’ин алидарси, кІвахъди дяви гъабхурайи жандин тямгъярихъан ярхлади гъузуб учвкан ккун апІураза.

¹² Гъит, ичв хасият Аллагъдихъ хътругърударин арайиъ марцциб ибшри. Ва гъадмуган, гъаму ражари учвуз, пис касар ву, кІури люкънар апІурайидари, учву апІурайи ужувлан ляхнар рякъюри, Аллагъ гъафи гъиямат йигъан, Дугъан ад апІиди.

¹³ Агъа бадали мютІюгъ йихъай адмийири дерккнайи вари гъюкмариз,

¹⁴ гъюкум гъабхурайидариз, гъаз гъапиш дурари тІафларизна тІарашчйириз жазйир гъадатІуру ва ужувлар апІрудариз пешкешар тувру.

- 15 Даршуз Аллагъдин ният гъациб ву: ужувлар апІрудари, абдларин чІуруди улхру ушварихъ, ужудар ляхнар апІбариинди гъитІибшвну ккунду.
- 16 Хъа учву, азад адмийир вуйивализ дилигну, ахмакъ ляхнар ккеркуз ичв азадвал ишлетмиш мапІанай – учву Аллагъдин лукІар вучва, абхир.
- 17 Варидариз гъюрмат апІинай, гъардшар ккун апІинай, Аллагъдихъан гучІ апІинай, паччагъ гъисабназ гъадагъай.
- 18 ЛукІар, ичв агъйириз хай гъюру жюрейиинди гучІ’вал кади, неинки гъянириз ва гъюдлириз, хъа учІвру хасият хъайириз вушра, мютІюгъ йихъай.
- 19 Тяриф хъибди, чан абзабар абгъ апІрурин, гъаз гъапиш дицир Аллагъдин ниятнан гъавриъ айир ву; думу лайикъ дарди бедбахтваларикк ккахъна.
- 20 Хъа эгер, тахсир дапІну, учву урччвураш, ичв фициб ад шул? Хъа учву уж’вал апІури, абзабар сабурлуди абгъ апІуруш, Аллагъдин улихъ ичв аваза за хъибди.
- 21 Учвуз, учву гъамци хъуз, дих дапІначвуз, абхир, гъаз гъапиш Месигъ учвхъанди абзабарикк ккахъну ва Дугъу дурар абгъ гъапІну. Дугъу учвуз, Чан шилнаъди гъюз, мисал гъибтну.
- 22 Дугъу «гунагъ гъапІундар ва Дугъан ушвниин кучІал илибшундар».
- 23 Учв биябур апІруган, Дугъу Чавра адмийир биябур апІуз хъюгъюндар. Учв абзабарикк ккахънайиган, Дугъу гучІар ккаундар, хъа Дугъу Учв гъякъ вуйи Суд’яйин хилиз тувнийи.
- 24 Дугъу Чав, ухъу гунгъариз дийихнайидарси хъуз ва гъякъвал бадали яшамиш хъуз, Чан хусуси бедендиъди ихъ гунгъар хачриина гъухну. Учву Дугъан зийнариинди сагъ гъахъунчва.
- 25 Учву саб фила-вуш, марччарси, улдугнайчва, хъа гъамус учву ичв Марччлихънихъна – гъайгъу Зигрурихъна къяляхъ хътакунчва.

1 Петрин 3

- 1 Учвурa, хпар, ичв жилариз гъаци мютЮгъ йихъай. Дурарикан шли Аллагъдин Гаф къабул апІурадaрш, чпин хпарилантина,
- 2 ичв марци ва Аллагъдихъан гучІру уьмур уларикк ккади рябкъюрайибдиинди, саб гаф адарди, дурарра хъугъвалихъна гъиди.
- 3 Гъит ичв успагъивал, гъар жюре аьжайиб кІюлгънар апІбиинди, гъизиларихъди балгбиинди, ясана уччудар палтариинди чІатлануб дарибшри,
- 4 хъа – айтІануб: чІур даршлу успагъивал улупру хъпехъувалиинди ва гъюжатариз ададапІру рюгъниинди кІваан вуйиб ибшри – гъамциб ву Аллагъдин улихъ багъавал.
- 5 Фила-вуш садар вахтари, Аллагъдиин хъугъвал али дишагълийири, чпи гъамцдариинди балгуйи, аьхир! Дурар чпин жиларихъ хъпехъуйи.
- 6 Мисалназ, Сара, варибдиъ Ибрагъимдихъ хъпехъуйи ва дугъаз чан агъа кІуйи. Учвурa Сарайин шубар вучва – эгер учву ужувлар апІуруш ва гучІури хъуваликк кІул ккивруш.
- 7 Ари гъамци, сатІлан вуйи уьмриъ жиларра чпин хпарихъна лайикъ вуйибси духъну ккунду. Дурарин гъюрмат дюбхну ккунду, гъаз гъапиш, гъеле дурар цІибди зяифдар вушра, жиларихъди сабси ужувлан багъишдин ирсчйир ву. Гъаддиз, учву ккарагруган, гъич сарихъанра машат апІуз хъибдарчвуз.
- 8 Аьхирки, гъит ичв сабсдар фикрар ва гъиссар ишри, ичв гъардшарихъна вуйи саб масанвал ибшри, язухъ зигуб ва фурс ктрувал ибшри.
- 9 Писвализ – писвалиинди, биябурвализ – биябурвалиинди жаваб мутуванай, хъа жараси, уж'вал апІбиинди жаваб тувай, гъаз гъапиш, учвуз гъаддиз дих дапІна ва учвузра, ирс вуди, уж'вал дебккуз гаф тувна.
- 10 «Шлиз бахтaварвалиинди яшамиш духъну ва ужудар йигъар дяркъну ккундуш, гъит, мелз чІурубдихъан уьбхри, хъа ушв – кІучІлихъан.

- 11 Гъит, писвалихъан ярхла ишри, гъит, уж'вал апІри; гъит, мясляаѳ абгри, гъит, ислягъвал арайиз хури,
- 12 фицики Агъайин улар гъякълудариин ал ва ибар дурарин ккарагбарихъ хъивна. Хъа писвалар апІурайидарихъинди лигруган, Агъайин машнак хъял кубчІвру».
- 13 Хъа шлихъан учвуз зарал тувуз шидихъа, эгер уж'вал апІузтІан ичв тямягъ хътарш?
- 14 Гъеле учву, ичв гъякъвализ дилигну, балйирикк ккахънашра, бахтаврар вучва! Дурариз гучІурайибдихъан гучІ мапІанай ва гучІ'валиѳ мугъузанай!
- 15 Хъа Агъа Месигъдин гъюрмат ичв юкІвариѳ гирамиди уѳбхяѳ. Учвуѳ яшамиш шулайи умуд фтиин биналамиш дубхъна, кІури, гъерхруриз, ккунириз жаваб тувуз шлубси гъязурди гъузай;
- 16 анжагъ аѳкъюллудина гъюрматлудитІан жаваб мутуванай. Учву яшамиш шулайи ичв гъяни уѳмур къабул дарди, люкънар апІру адмийириз, Месигъдихъ хъугъиган, чпин гъапІу гафарихъан нач шлуси, ичв намус марцциди уѳбхяѳ.
- 17 Чуруб дапІну, аѳзабнакк ккуркъайиз, эгер Аллагъдин ният вуш, ужуб дапІну аѳзабнакк ккахъуб хъа ужуйи даринхъа!
- 18 Гъаци Месигъра, ухъу гъапІу гунгъарихъанди, сабан ва гъаргандиз, Гъякълур гъякъсузарихъанди, учву Аллагъдихъна хпан бадали, ккахъундаринхъа! Дугъан беден аѳжализ тувну гъабкІну, хъа Рюгъ уѳмрихъна къяляхъ хътакну.
- 19 Иса гъадму Рюгънаѳди, мучІушнаѳ айи рюгъяриз Ужувлан хабарнакан ктибтури, гъушну. Думу рюгъяр, дюн'я, шид илипну, ккапІуз ккунди, Нюгъди гими апІайиз Аллагъ сабурлуди ккилигурайи вахтна, Аллагъдихъ хъпебехъу адмийирин рюгъяр ву. Нюгъдихъди штуин али гимдиѳди сакъюдартІан гъюрхюндайи – анжагъ миржир кас.

²¹ Думу шид, цийи хьуз, штуан хьувалин лишан ву. Думу лишан гъира кмиди учву уьбхюрайиб ву. Штуан хьувал – му ичв жандилан чиркшин алдапувал дар, хъа ичв марцци кIвахъан Аллагъдиз тувнайи гаф ву, Иса Месигъ чIиви хьуб'инди учву уьрхюрайи.

²² Завариина за духъну, Думу гъамус Аллагъдин арччул хилихъинди хъа. Дугъаз вари малайикар, гъюкмар ва къудратар мютIюгъ гъахъну.

1 Петрин 4

¹ Гъаци вуйиган, беден аьзабарикк ккабхъбиинди Месигъди фици аьзиятар гъизигнуш, учвур гъацдар фикрар гъисабназ гъадагъай. (Гъаз гъапиш, беден аьзабарикк ккабхърури гунгъар апIуб гъибтру).

² Гъацдар фикрар гъисабназ гъадагънайиган, гъюз имбу уьмур – инсандиз ккуниси ваъ, хъа Аллагъдин ниятнаккди хъапIуз шулу.

³ Дарди хьуз, Аллагъ кIул'ин алдрударси, мяна адру уьмур тямгъариъна пиянвалариъ, къяпвалариъна намусузвалариъ ипну, гъар жюре аллагъаризна идолариз икрам апIури, учву бегъем вахт гъавайиди гъапIунчва.

⁴ Хъа гъамус дурариз учву, чпихъди чпи айи аьгъвалиъ имдруган, аьжайибди гъугъубжвур ва ушвнихъна гъафиб вари кIурачвуз.

⁵ Аммаки дурар багарихъди чIивидаринна гъийихдарин суд апIуз Гъюрурин улихъ чпи гъапибдинна гъапIубдин жаваб тувуз мажбур хъиди.

⁶ Магъа гъаддиз, гъеле чпи адмийирди имиди бедендиинди жаза дурариз гъадабтIундаршра – хъа думу жазайиккан дурарихъан ккудучIвуз хъибдар – хъа чпин рюгънииндикъан Аллагъдин уьмрихъна гъюбан бадали, Ужувлан хабар гъийихдаризра дебккнийи.

⁷ Варибдин аьхир багахъ шула. Гъаддиз ачухъ фикир айидар йихъай, фагъум апIинай, хъа гъадмуган ккарагуз хъибдичвухъан.

⁸ Сифтена-сифте вари кIваантIан чиб-чпи ккун апIинай, гъаз гъапиш масанвали гизаф гунгъар ккеркру.

- 9 Мурмарар дарапІди, хялар къабул апІури йихъай.
- 10 Учвкан гъарсариз жарариз дарубсиб хъуркъвал дурубкъначвуз, гъаци вуйиган Аллагъди учвуз багъиш дапІнайи гъаму гъарсаб жюре хъуркъувалар, чиб-чпин гъайгъушнаъ шлуси, мянфяаѣтлуди ишлетмиш апІнай.
- 11 Эгер шлиз гафар апІувалин хъуркъувалар аш, гъит, дугъу Аллагъдин хабарнакан гаф рабгъри; шлиз гъуллугъ апІбаъ хъуркъувалар аш, гъит, Аллагъди туврайи къувватнаъ учв мягъкам ишри. Гъит, варидари Иса Месигъдилантина Аллагъдин ад бадали жафа зигри! Гъадгъаз ибшри аьсрариан-аьсрариз ад ва къудрат, амин!
- 12 Йиз багъаллуйир, учвухъди фу-вуш саб аьжайиб шула, кІури, учв'ин алахъурайи гъагъи аьзабариин-аьзиятариин мягътал махъанай.
- 13 Хъа гъатцидарихъинди, учву Месигъдин аьзабарий иштирак шулачва ва, гъаддиз, шад йихъай, хъа гъиямат йигъан, Иса Чан аднаъди гъафиган, шадвали ацІдичва ва гъарай ипдичва.
- 14 Эгер учву Месигъдин ччвурналантина биябур апІураш, учву бахтаврар вучва, му гъадму кІуру гаф вуки, Аллагъдин Рюгъ Чан вари аднаъди учвуъ архаин духъна.
- 15 Эгер учвкан сар фуж аьзабнаъ аш, гъит, думу аьзаб йивну йикІбалан, ясана гъитІибкІбалан, ясана законсузваларилан, ясана футна апІувалилантина вуйиб дарибшри.
- 16 Учву Месигъдихъ хъугънайивалилантина аьзиятариъ ахънаш, гъит, дицири нач дарапІри, хъа, гъит: «му Исайихъ хъугърур ву», – кІуруган, Аллагъди учвуз гъациб уж'вал дебккнайивализ дилигну, гъацири Дугъан ад апІри!
- 17 Гъаз гъапиш Суд апІру йигъ багахъ хъа. Хъа думу Аллагъдин хуландарилан ккебгъди. Хъа думу ухълан ккебгърайиган, Аллагъдин Хабар къабул дарапІрайидарин аьхир фициб шуйкІан?!

18 «Эгер гъякъ вуйирихъан саб нуфтдитІан жвув уърхюз шулдарш, хъа фу шул кацІнайидарикан ва гунагъкраикан?»

19 Гъаддиз Аллагъдин ниятниинди аьзабнакк ккайидар, гъит, гъуркІну чпи вариб халкъ ГъапІурин ихтиярнаъ учІври – Думу гъарган аьгътлур ву – ва чпин фикрар ужудар ляхнариина жалб апІри.

1 Петрин 5

1 Гъаци вуйиган, гъамус узу ичв аьхюдарихъна илтІикІураза. Даршуз узура йиз марччарин – хъугърударин аьхюр вуза. Мидлан гъайри, Месигъдикан кчІикъу аьзабарин шагъид вуза ва, магъа, гъамус – хъа дюн'яйиз гъиямат йигъ хъади гъюрайи Дугъан ад рубкърударикан сар духъназа.

2 Ичв ихтиярназ тувнайи Аллагъдин лиж уьбхяй, дидин гъайгъушнаъ учву буржлу вуйивалиан мишанай, хъа Аллагъ ихъ гъайгъушнаъ айиганси, учвура ичв аьшкъниинди гъайгъушнаъ йихъай; учвуз му дюн'яйикан хайир ктабгъуз ккунди ваъ, хъа ичв гъякъ тямгъ хъайивалиинди гъайгъушнаъ йихъай;

3 гъякимари Аллагъди чпин хилиъ ивнайи адмийирин зиин агъавал апІурайиганси ваъ, хъа вари лижаз мисал вуди гъуллугънаъ шлуганси гъайгъушнаъ йихъай;

4 ва, Аьхюну Марччлихъан гъафиган, гъич зат дучрубхру адлувалин кунцІ рубкъидичвуз.

5 Учвура, жигъилар, аьхюдарихъ хъпехъури апІинай; чиб-чпин гъайгъушнаъ духъну, разивалиъ кІул ипай, гъаз гъапиш, «Аллагъ фурсачйириз къаршу удучІвуру, хъа разивал улупрудариз Думу рягъим апІрур ву».

6 Гъаддиз, Аллагъдин къудратлу хилин улихъ разивалиинди икрам апІинай, Дугъу учвура Чан вахтна заъди.

7 Ичв вари гъайгъушнар Гъадгъуин иличай – Думу ичв гъайгъушнаъ а!

- 8 Ичв фагъмихъ гъузай, мааханай! Учвуз къаршу вуйир, иблис, гашу удубтІнайи асланси, учвкан хътІюкьюз ужур агури либцура.
- 9 Учву ичв мюгъкам хъугъвалиинди, дюн'яйиъ вари ичв гъардшари учвуси гъамцдар аъзабар аьгъ апІурайиб аьгъяди, дидиз къаршу удучІвну ккунду.
- 10 Аммаки учвуз аьгъ апІуз сацібтІан имдар! Иса Месигъдиъ сатІиди духъну дих дапІну, гъарсаб ужувлан булагъ айи Аллагъди Чан гъаммишандин Ад учвухъди пай апІиди, учву дюз алаиди, ижми апІиди, къувватлу апІиди, йишв'ин мюгъкам апІиди.
- 11 Дугъан къувват аьсрариан-аьсрариз ибшри, амин!
- 12 Узу гъаму биціи кагъаз Силван гъардшин кюмекниинди гъибикІунза. Узуз дугъан хъугъувал ужуйи аьгъязуз. Узу му кагъаз учвуз, мушваъ улупнайиб Аллагъдин ужувлан гъякъ багъиш ву, кІури, учву рази ктаъбан бадали, гъибикІунзачвуз. Ижмишнаан гъамдихъан хъичІихай.
- 13 Учвуси Аллагъди кадагънайи Вавилондиан вуйи чуччура учвуз саламар хътаура, ва гъацира – йиз бай Марқдира. Чиб-чпиз чневалин масанвалин мак апІбиинди салам туври апІинай. Вари Месигъдиндариз, учвуз, мясляаьт ибшри!

2 Петрин

2 Петрин 1

- ¹ ЛукІвал апІурайи Иса Месигъдин вакил Петрихъан – Аллагъди гъякъ апІбиинди ва Уърхрурин – Иса Месигъдин кюмекниинди ухъуз гъабхъибсиб багъа хъугъувал гъабхъидариз – саламар.
- ² Учвуз Аллагъ ва ихъ Агъа Иса агъю апІувалилантина гизаф ужувлар ва мясляаьтар ишричвуз!
- ³ Исайин Аллагъвалин къувватну ихъ уъмриз гъарсаб лазим вуйиб ва лап кІваантІан Аллагъдин гъюрмат уьбхрувал тувнахъуз. Му Чан хусуси адниинди ва Чав ужувлан ляхнар апІбиинди Учв ухъуз агъю хъувалилантина гъурубкъунхъуз.
- ⁴ Гъаму Касдиланмина ухъуз, гаф тувнайиси, варитІан багъа ва варитІан зурба ужувлар дурукънахъуз. Дурар ухъуз, гъаму дюн'яйин тямгъяриланмина гъюру аьжалнахъан гъадрарин кюмекниинди учву ярхла духъну, Аллагъдин хасиятнак ктикъбан бадали, багъиш дапІнайидар вухъуз.
- ⁵ Гъаму себеб вуди, ичв хъугъувал – ужудар ляхнариинди, ужудар ляхнар – агъювалариинди, агъювалар – агъ апІбиинди, агъ апІуб – ижмишниинди, ижмишин – ужуб гъюрматниинди, ужуб гъюрмат – чевалин дуствалиинди, дуствал – масанвалиинди мягъкам апІбан бадали, ичв вари къувват жалб апІинай.
- ⁸ Эгер учвуъ гъамцдар хасиятар аш ва учву дурар зарб апІуруш, ихъ Агъа Иса Месигъдикан вуйи ичв агъювалар дурари мянфяаьтсузди ва бегъерсузди гъитдар.
- ⁹ Хъа гъацдар хасиятар кадрур улихъишв дярябкърайир ва кур ву, чан мугагъназ кайи гунгъарихъан марцц духънайивал кІваълан гъапІнайир ву.

- 10 Магъа гъамдиз, гъардшар, хъана ахю къувватниинди учвуз дих дапІнайивал ва учву кадагънайивал тасдикъ апІнай. Гъамци апІури гъашиш, гъич саркъан алдакидарчва!
- 11 Гъадмуган учвуз ихъ Агъа ва Уърхрур Иса Месигъдин гъаммишандиз вуйи Паччагълугъдиъ учІвуз ихтияр жумартлуди багъиш дапІну хъибди, ахир.
- 12 Магъа гъаддиз йиз ният вуйиз учвуз гъамдикан гъаммишан кІваин алапІуз, гъеле учвуз гъаму варибдикан агъяшра ва учвуз дурубкънайи гъаму гъякъвалиин учву мюгъкам духънашра.
- 13 Сабан узу йиз гъаму бедендин халиъ яшамиш шули имбукъан гагъди, ичв фагъмиз мидкан кІваин алапІури, думу гъарган уягъ апІуз узу йиз буржи вуди гъисаб апІураза.
- 14 Узуз агъязуз, ахир, гъаму йиз хал узхъан хътибтру вахт багахъ шула – му узуз ихъ Агъа Иса Месигъди ачмиш гъапІунзуз.
- 15 Узу гъушхъантинара ккуни вахтна учвхъан, гъамдикан кІваин алапІуз шлуганси, узу йиз хил’ан удубкъруб вари апІидиза.
- 16 Учү учвуз, ихъ Агъа Иса Месигъ къудрат хъади къяляхъ гъиди, гъапиган, учү шлин-вуш аъмалдар махъвар текрар гъапІундайча. Ваъ, Дугъан зурбавал учүз ич улариинди гъябкъюнчүз!
- 17 Дугъахъна «Му Йиз масан Бай вуйиз, Гъадгъаъ Йиз шадвал айиз» кІуру зурбавалин Аднан дих гъабхъиган, Дугъу Аллагъ Адашдихъан гъюрмат ва ад къабул гъапІну.
- 18 Ва гъаму дих завариан гъафнийи – учүз, Дугъахъди гирами дагъдиин алиган, ич ибариинди гъеебхъунчүз.
- 19 Миди ухъуз пайгъамбри гъапи гафар дюз вуйивал хъана артухъди улупура. Учү дурарин гафарихъна, Йигъ аку дубхъну ичв юкІвариъ гвачІиндин Хяд гъудудубчІвкъан гагъди мучІушнакк убгурайи чирагъдихънаси янашмиш шулаш, ужуб апІурачва.

20 Хъа сифтена-сифте кІваин гъибтну ккундуки, Гирами бикІбарин гъич сабкъан гъюз имбубдикан гаф адмийи ачмиш апІуз хъюгъну ккундар,

21 фицики адмийин ниятнинди гъич саб вахтнара пайгъамбарихъан вуйи гъюз имбубдикан гафар гъахъидар дар. Ваъ, адмийири Аллагъдихъан гъюруб кІуйи ва дурар гъаддихъна Гирами Рюгъну хуйи.

2 Петрин 2

1 Мидлан савайи, халкъдин арайиъ кучІлин пайгъамбар ачмиш гъахъиганси, ичв арайиъра кучІлин мялимар ачмиш хъидивучв. Дурарихъан аъжалихъна гъахру чпин кучІлин каламар арайиз адагъуз хъиди. Дурари чпи азадвал бадали кадагънайи Гъюкумдар (Агъа) тина апІиди. Дурар, Агъа къабул дарапІбиинди, багарихъди чпи тІанкъ апІувалихъна гъиди.

2 Гизафдари дурари апІрусдар ягъсуз ва намуссуз тІулар апІуз дубгъиди ва гъацдариинди гъякъ рякъ биябур апІуз йишв тувди.

3 Дурар ацІру касар дар. Дурар чпин иблис ва аъмалдар каламариинди учвлантина гизаф девлетлу хъиди. Аммаки, дурариз ухдитІан жаза гъадабтІну гъязурди а, диди къан апІидар, ва дурарин аъжал даабхнадар!

4 Аллагъди гъеле малайикаркъан гъяйиф гъапІундар; дурари гунагъ гъапІиган, жегъеннемдиъ дурар уржнийи ва гъаммишандин мучІушнан зунжрарихъди суддин Йигъ гъяйиз дитІнийи.

5 Дугъу лап кюгъне дюн'яра гъяйиф гъапІундар; гъякъ'валикан хабар дебккри гъахъи Нюгъдилан ва дугъахъди хъайи ургур касдилан гъайри, гъюрмат адрударин дюн'я штухъди ккапІнийи.

6 Содом ва Гомора шагърарра, гъюз ккимбу гъюрматсузариз мисал вуди, ккидирчну, рюкъдиз илтІикІну.

7 Хъа Дугъу дугъривалиинди яшамиш шулайи, ягъсуз уьмур хъапІрайи законсузариккан аьсси духънайи Лут, гъюрхну.

- 8 Гьаму гьалал касдиз, гьамгъан дугъри гъяназ гьадрари апӀурайи тӀулар ерхьуб ва рякъуб гьар йигъан чакан кчӀикъурайи зивзиварси гьугъужвуйи.
- 9 Намус ва гьир'ят айи касар Агъайиз читинвалариккан уърхюз аьгъя, хъа гьакъсузар – суд апӀру Йигъаз жаза адабтӀуз уърхюз аьгъя.
- 10 Дурарикан гизафна-гизафси, Агъайин гьюкум гьясбикк ккадарди, чпин жанариз ккунибси апӀру чиркин тямгъарихъди гьягърударин язухъ ву! Гьясбикк ккадру тӀулар апӀрудар ва эдеб адрудар, чпи аьршарин кьудратар биябур апӀурайивалихъан гукӀнидикъан адар.
- 11 Агъайин улихъ тахсрар кирчри, дурарилан улхурайи малайикарикъана, гьеле дурар адмийиртӀан фукъан гизаф кьувватлудар ва удукърудар вушра, дурар биябур апӀурадар.
- 12 Дурар сабдизтӀан хай дару – дисуз ва йихуз пну бабкан шлу, чпин нефстӀан аьгъдру фагъумсуз гьяйванатарсдар ву. Дурари варибдиз чпин фагъмихъан аннамиш апӀуз даршлу агърар апӀуру. Гьадму гьяйванатарси дурарра йихиди.
- 13 Дурарин чпи гьапӀу чӀурувалариз – чӀурувал'инди тувди. Дурариз йигъандин аквнахъди кефер хъауз меэлди ву. Дурар чпи ву кфирвал ва ужувал. Дурари, учвуз кучӀлин чулар ургъбиинди учвухъди саб суфрайихъ деъну, кьукъар апӀура.
- 14 Дишагъли гьяркъюбси, дурарин улар кьяппавали ацӀра, ва гьациб гунагънахъан гьудучӀвуз ккундар. Дурари, чпин дисру рукъариъ итуз, зяиф гъян айидар хъчӀюхюри шулу. Дурарин юкӀвар иблисвалихъди дидиржна. Дурарин кьисмат – пуч хьувал ву.
- 15 Дурар диш рякълан улдучӀвну ва ургну. Дурар гунагъкар ляхнар апӀузди тувру пешкешнаъ ул абхъну гьушу Боросдин бай Валаамдин рякъюъди гьушну.

16 Думу Валаам, писвалар апІурайиган, чІал аьгьдру дажди, инсандин чІалназ дуфну, гьидиснийи, ва гьадму пайгьамбрин фагьумсузвал дебккнийи.

17 Дурар дерцнайи булагьар ву. Дурар, гужал микІари гьирчнайи кІару кьюкь-дифар ву! Дурариз гьаммишандин жегьеннемдин мучІушин ккилибгура.

18 Дурари чпин кьил ктру гафариинди, ичІи улхбариинди, гьуркІну удудукьру жандиз ккуни тьягьярин кюмекниинди, кучІлариьди яшамиш шулайидарихьан ярхла хьуз хьюгьнайидар, чпихьна хьчІюхюру ва чпин бацаригь чІюркьюру.

19 Дурари, чпи пуч шулайи лукІ'валиь ахьнайидари, дурариз азадвал тувуз гаф туври шулу. Фуж фтиз мютІюгь шулаш, думу гьаддин лукІ шула.

20 Эгер ихь Агьа ва Уьрхрур – Иса Месигь аьгью хьувалиинди гьаму дюн'яйин чиркинваларихьан гьудучІвнайидар хьана гьадму чиркинвалариь ахьш, дурар хьана гьадрарин лукІ'валиь ахьра. Сифте чпин чиркинвалариь айибтІан, гьамус хьадахьну ахьуб – хьа яман ляхин ву.

21 Дурариз, гьякь Рьякькан аьгью дубхьну, чпин хилиь ивнайи гирами табшуругьарихьан гьудучІвайиз, дидкан зат аьгью гьабхьундайиш ужу хьибдийи!

22 Дурарихьди гьабхьибди гьаму мисалнаь дупнайиб дюз вуйиб улупура: «Ху хьана чан ибичубдихьна хьтабкуру» ва «Сил жибкІ – думу хьана батІриан идибгьиди».

2 Петрин 3

1 Йиз ккунидар, узу бикІурайи кагьаз кьюбпиб вуйиз. Гьадму кагьзариь узуз учву марцци фикрарихьна хуз ккунди азуз.

- 2 Гъаци гъабхъиган, саб фила-вуш гирами пайгъамбрари гъапи гафар ва ичв вакилари учвухъна дурубкънайи Агъайин ва Уърхрурин табшуругъ кІваинди уърхидичва.
- 3 Сифтена-сифте учвуз аьгъю дубхъну ккундуки, аьхиримжи йигъари чпин хусуси тямгъарихъди гъягъру рихшанд апІувалар арайиз гъиди.
- 4 Дурари, кялхъри, пици: «Набши Дугъан, гаф тувнайиси, гъюрайивал? Магъа ич абйирра кивну архаин гъахъну, хъа вариб дюн'я халкъ гъапІхъанмина чан гъаци ими».
- 5 Дурариз саб фила-вуш Аллагъдин Гафниинди жилар ва аьршар штукан ва штуинди халкъ гъапІубдикан кІваълан гъархна.
- 6 Гъадму штариинди ккапІну дюн'я терг гъапІнийи.
- 7 Хъа гъамусдин аьршарна жилар, Аллагъдин гъадму Гафниинди цІа йивну ккидирчуз ва Месигъдихъ хътругъдар йихуз, суддин Йигъ хъайиз уърхюра.
- 8 Йиз ккунидар, магъа фу учву кІваълан гъархну ккундарш: Агъайиз сад йигъ – агъзур йисси ву ва агъзур йис – сад йигъси.
- 9 Агъайи Чав гъапиб тамам апІуз, гъеле сакъюдари къан апІура кІурашра, къан апІидар. Гъатци, Думу ухъуз гъилигиган гизаф сабур айир ву, Дугъаз ухъкан фужкІа дукІну ккундар, хъа вари, чпи гъапибдиин ва гъапІубдиин швумал духъну, Чахъна илтІикІну ккунду.
- 10 Хъа Агъайин Йигъ, тІафалси, хабарсузди гъибди. Гъадму йигъан аьршар-завар рахру гъугърумарин дихарихъди дургди; заварин табиаьтар даргъиди ва ургиди; дюн'яра, чан ляхнар улихъ гъаьну, тахсирназ хибди.
- 11 Ва эгер вари гъамци ккадахъуруш, хъа учву фицдар духъну ккунду, фициб гирамиб ва Аллагъдиз бахш дапІнайиб вуди ккунду ичв уьмур?!

- 12 Цѝа алабхънайи аършар ккадахъруган ва заварий айи ригъар-хядар цѝий ерцѝруган, абгъ дарапѝди ва тямгъниинди Аллагъ гъюру Йигъаз, учву, гъацдар, фици ккилигуз ккачва?!
- 13 Ухъу, Дугъу гаф тувиганси, дугъривалтѝан адру цѝийи аършариз ва цѝийи дюн'айиз ккилигурахъа.
- 14 Магъа гъаддиз, йиз ккунидар, учву Аллагъдихъди мясляабтнаъ хъпан бадали, гъамци шлувализ ккилигбиинди марцѝидар ва гаф ктрудар хъуз чара зигай.
- 15 Хъанара, Аллагъдин гъадмукъан зурба сабур – учву уърхюз мумкинвал туврайивал – ичв хайирназ вуди гъисаб апѝинай. Мидкан Аллагъди чаз тувнайи фагъумлувалиинди вари чан кагъзариъ ихъ масан гъардаш Павелира гъапнийи.
- 16 Дугъу мидкан чан вари кагъзариъ гъибикѝнийи. Дурариъ гъавриъ ахъуз читин шей'арра а. Дицдар йишвар абкъюлсуз ва мюгъкам дару адмийири, Гирами бикѝбарин имбуну йишварси, чпин абжалназ, айтѝлан апѝуру.
- 17 Хъа, йиз ккунидар, учвуз мидкан мугагъназра хабар айиган, намус адру адмийирин кучѝлари учву чпихъинди хъчѝючѝюхюз ва ичв ижми бин ккидидипуз, ихтиятди гъузай.
- 18 Айибтѝан артухъ ихъ Агъа, Уърхрур – Иса Месигъ, ва Дугъан уж'вал абгъю апѝури, гъаддиъ абхю йихъай. Дугъан ад ибшири гъамусси, гъаммишандин Йигъ гъафиганра. Амин!

1 Югъандин

1 Югъандин 1

- 1 Дюн'я ккебгъхъанмина Айирикан, учуз Гъебхъурикан, ич улариинди учуз Гъяркъюрикан, учу лигури Гъахъирикан, учу ич хилариинди кучри Гъахъирикан, яна уъмрин Гафнакан – Исайикан учу ктибтурача.
- 2 Му вари – учуз гъябкъюнчуз, мидин шагъидар – учу вуча. Му – учуз гъяркью уъмрин Гаф, Адаш Аллагъдихъ хъайи. Дугъу Думу учуз улупну ва учу учвуз мидкан хабар дебккрача.
- 3 Учуз гъябкъюбдикан ва гъебхъубдикан, гъамус учвурa учук ктикъбан бадали, учвуз хабар дебккрача. Хъа учу Адаш Аллагъдик ва Дугъан Бай Иса Месигъдик кидикънайидар вуча.
- 4 Учу му, учуз гъубкIу шадвал хъпан бадали, бикIурача.
- 5 Магъа учуз Аллагъдикан гъамциб хабар гъебхъунчуз: «Аллагъ – акв ву. Дугъаъ гъич саб жюрейин мучIушин адар».
- 6 Эгер ухъу, Дугъак ктикъунхъа кIураш, хъа мучIувалиъди гъяраш, ухъу кучIлар апIурахъа ва гъякъвалиъди яшамиш шуладархъа.
- 7 Эгер, Аллагъ аквнаъ айиси, ухъура аквнаъди яшамиш шулаш, ихъ арайиъ аьлакъйирра хъиди, ва ихъ гъарсаб гунагънахъан Дугъан Балин – Исайин ифди марцц апIура.
- 8 Эгер ухъу, гунагъ ктарчук кIураш, ухъу ухъуз кучIлар апIурахъа ва ухъуъ гъякъвал адар.
- 9 Эгер ухъу ачухъди ихъ гунгъар кIул'ин дисуруш, Дугъу, Гъякълури, хъугъвал Алири, ихъ гунгъарилан хил алдабгъиди ва ихъ гъарсаб гъякъсузвалихъан ухъу марцц апIиди.
- 10 Хъа эгер ухъу, гунгъар гъапIундархъа кIураш, ухъу Аллагъ кучIлях вуйирси дерккрахъа ва Дугъан Гаф къабул апIурадархъа.

1 Югъандин 2

- ¹ Йиз веледар, узу му, учву гунагъ дарапІбан бадали, бикІураза. Хъа эгершли абгъдарди гунагъ гъапІшра, Адашдин улихъ ухъхъан гаф Йиврур хъа. Думу – Иса Месигъ, дугъри Кас ву.
- ² Ари Гъадму гъурбан духъну, ихъ гунгъариккан, неинки ихъ, хъа гъацира вари дюн'яйин гунгъариккан ккадауз Гъитур ву.
- ³ Дугъан табшуругъар тамам апІури гъашиш, ухъуз Аллагъ дугъридан абгъю гъахъунхъуз дупну, архаин хъуз шулухъхъан.
- ⁴ Шли: «Узуз Думу абгъязуз» кІураш, хъа Дугъан табшуругъар тамам апІдарш, дугъу кучІлар апІура ва дугъаъ гъякъвал адар.
- ⁵ Хъа фуж Аллагъдин абгъюваларихъ хъпехъураш, думу дугъриданра Аллагъдин масанвали аціна. Магъа гъамци ухъу Аллагъдикди кидикънайивал абгъю апІуз шулу.
- ⁶ Шли Аллагъдиз ккуниси яшамиш шулаза кІураш, думу Исаси духъну ккунду.
- ⁷ Йиз масан вуйи дустар, узу учвуз таза табшуругънакан бикІурадарза, хъа – учвуз сифте бинайиан тувнайибдикан. Му кюгъне табшуругъ учвуз ухдихъанмина деебхънайи гаф ву.
- ⁸ Хъа жара терефнаан, узу учвуз бикІурайиб, ційи табшуругъ ву, гъаз гъапиш, му гъякъвал Иса Месигъдин ва ичв уъмри улупура, миди мучІушназ къяляхъ йивура, ва гъякъвалин аквну гъамустІанра нурар рагъура.
- ⁹ Шли, чав аквнаъ аза кІури, гъардаш ккун дапІнадарш, думу мегъел мучІушнаъ ами.
- ¹⁰ Шлиз чан гъардаш ккундуш, думу аквнаъ а, ва дугъаъ фукІара учв алдакруб хъибдар.
- ¹¹ Гъардаш даккнир мучІушнаъ а. Думу мучІушнаъ яшамиш шула ва дугъаз, учв наанди гъягъюраш, абгъдар, фицики мучІушну думу кур дапІна.

- 12 Узу учвуз, йиз ккуни веледар, ичв гунгъарилан Иса Месигъдилантина хил алдабгъну, кІури, бикІураза.
- 13 Узу учвуз, абйир-бабар, дюн'я-бина хъайиз Айир аьгъю гъахъунчвуз, кІури, бикІураза. Узу учвуз, жигъилар, Писубдиин гъалиб гъахъунчва, кІури, бикІураза.
- 14 Узу учвуз, бицідар, Адаш аьгъю гъахъунчвуз, кІури, гъибикІнийза. Узу учвуз, абйир-бабар, дюн'я-бина хъайиз Айир аьгъю гъахъунчвуз, кІури, гъибикІнийза. Узу учвуз, жигъилар, къувватлу вучва, Аллагъдин Гаф учвуъ яшамиш шула ва Писубдиин гъалиб гъахъунчва, кІури, гъибикІнийза.
- 15 Му дюн'я ва дидиъ айиб ккун мапІанай. Эгер шлиз дюн'яйинуб ккундуш, дугъан кІваъ Адашдихъна вуйи масанвал адар.
- 16 Гъаз гъапиш му дюн'яйиъ айи варибдихъ ихъ гунагъкар жандин тямгъ хъа. Ихъ уларин тямгъ хъайиб ва гъаму уьмриъ адмийири фурс ва дамах апІурайиб вари – гъич фукІара Адашдихъан вуйиб дар. Хъа му вари – дюн'яйихъан ву.
- 17 Му дюн'я ва инсандин тямгъ зибгруб – вари гъюдубчІвну гъябгъруб ву, хъа Аллагъдин ниятар тамам апІруризтІан гъаргандин уьмур хъибдар.
- 18 Баяр-шубар, аьхиримжи вахтар улукъура! Учвуз гъеебхъиганси, Месигъдиз Къаршур гъиди, дупна. Лигуруш, дурар, ихъ Месигъдиз къаршу касар, гизаф духъна. Магъа гъаддиз ухъуз, аьхиримжи сяьт улубкънайиб рябкъюрахъуз.
- 19 Месигъдиз къаршу вуйи гъадму касар ихъ арайиан удучІвдар вуйи, хъа дугъридан дурар ухъукди кидикънайидар дайи. Эгер дурар дугъриданра ухъукди кидикънайидар вуйиш, дурар ихъ арайиъ гъуздийи. Аммаки дурар вари гъергну, гъамди дурарин ухъук кидикъну адрувал улупура.
- 20 Учвуз Гирамири Чав, туву багъиш ачвуз ва варидариз, аьгъювалар фу вуш, аьгъю гъабхъунчвуз.

- 21 Узу учвуз, гьяквал абгъдарчвуз, кІури, бикІурадарза, хъа думу учвуз абгъюган ва диди кучІал арайиз дархиган, бикІураза.
- 22 Фуж ахъа сарун, Иса – Месигъ дар, кІуруртІан кучІлях? Гъацир кас Месигъдиз къаршу ву. Дицири я Адаш, я Бай къабул апІурадар.
- 23 Шли Бай къабул апІурадарш, дугъу Адашра къабул апІурадар. Шлиз Бай абгъяш, дугъаз Адашра абгъя.
- 24 Сифте бинайиан гъебхъубдихъди гъузай. Эгер учву, учвуз сифте бинайилан гъебхъубдихъди гъузиш, Балихъди ва Адашдихъди хъидичва.
- 25 Ухъуз Бали туву гаф – магъа гъаму ву: гъаргандин Уъмур!
- 26 Узу му учвуз, учву алдатмиш апІрударикан бикІураза.
- 27 Хъа учвуз кайиб: Месигъдихъан учвуз дурубкънайи багъиш учвухъди гъубзди, ва, гъаддиз, учву, шлин-вуш дарсариз ккилигурайидар дарчва. Гирамирихъан учвухъна гъафи Рюгъну учвуз гъяквалин дарсар кивра, ва гъич саб вахтнара Дугъу учвуз кучІал апІидар. Гъаци вуйиган, Гъадгъу улупурайибси апІинай, ва Аллагъдиъди гъузай.
- 28 Гъаци вуйиган, Месигъди кІуруб гъаци апІинайки, йиз веледар, Думу хъадакну гъафиган, Дугъан улихъ учвхъан, я гучІ’вал, я нач’вал адарди, дугъужвуз шлуганси!
- 29 Эгер учвуз Думу дугъри вуйиб абгъяш, учвуз гъацира абгъячвузки: дугъривалиинди яшамиш шулайидар Аллагъдин веледар вуйибра.

1 Югъандин 3

- 1 Ихъ Адашди ухъуз Чан – Аллагъдин веледар пуб’инди фукъан зурба вуйи масанвал улупнуш, учву фикир апІинай. Ухъу гъаци хъузра вухъа! Му дюн’яйиндари ухъу къабул апІурадар, гъаз гъапиш дурари Думу къабул гъапІундар.
- 2 Йиз ккунидар, гъаму ражари ухъу Аллагъдин веледар вухъа, хъа гъюру вахтари ухъкан фужар шулуш, сабан мялум дар. Саб абгъяхъуз, Иса

Месигъ хъана жилариина гъафиган, ухъу Гъадгъаз ухшар хъидихъа, фицики Думу Учв фицир вуш, гъацирди рякъидихъуз!

3 Ва шли чан миж Гъадгъак кивраш, дугъу, марцци Месигъдиз ухшар вуди, чан уьмурра марцц апѹра.

4 Шли гунагъ апѹраш, дугъу законсузвал апѹра, фицики гунагъ – законсузвал ву.

5 Учвуз аьгъюганси, Месигъ инсанарин гунгъар Чаина гъадагъуз Гъафир ву. Дугъак гунагъ ктар.

6 Дугъахъди яшамиш шлу гъич сарира гунагъ апѹидар. Хъа гунагъ апѹб давам апѹрайириз Думу я гъяркъюндар, я аьгъю гъахъундар.

7 Багъалу вуйи веледар, лигайки, учву гъякъ рякъхъан хътаьрударин кучѹларихъ мехъебехъанай. Гъякъ'вали тѹлалб апѹрайиси апѹрур Месигъси гъякъ кас ву.

8 Гунгъар апѹрур иблисдинур ву, фицики иблисдира, чан сифте бинайианмина гунгъар апѹуйи. Аллагъдин Бай жилариина магъа гъамциб метлеб ади гъафир ву: иблисдин тѹлар терг апѹуз.

9 Аллагъдин веледар гъахъидарикан гъич сарира гунгъар давам апѹдар, гъаз гъапиш дицир касдиь Аллагъдин тум а. Гъаддиз дицирихъан гунагъ тѹлар апѹри гъузуз шулдар, гъаз гъапиш думура Аллагъдин веледарикан сар духъна.

10 Фуж – Аллагъдин, хъа фуж иблисдин велед вуш, магъа гъамци аьгъю апѹуз шулвухъан: гъякъвалиинди дарапѹрур ва чан гъардаш даккнир Аллагъдихъан дар.

11 Магъа учвуз сифте бинайиан деебхънайи гаф: сар-сарихъна масанди йихъай.

12 Ухъу иблисдин тереф дибисну, чан чве йивну гъакѹи Каиндиз ухшар духъну ккундар. Дугъу думу гъаз гъакѹну? Гъаз гъапиш дугъан ляхнар писдар вуйи, хъа чан чвуччвун – ужудар.

- 13 Чвйир, мюгьтал махьанай, эгер учву му дюн'яйиз ккундарш.
- 14 Ухьуз абгьяхьуз ухьу абжалнахьан гьаргандин уьмрихьна дуфнайиб, фицики ухьуз ихь гьардшар ккундухьуз. Хьа шлиз ккундарш, думу, чан дукІнайир, дукІну гьузди.
- 15 Гьарсар, чан гьардаш даккнир, адми йивну гьачІир гьисаб ву, хьа учвуз абгьячвуз, адми йивну гьакІириз гьаргандин уьмур даршлуб.
- 16 Масанвал фу вуш, ухьуз, магьа, наьнан абгьяш: Месигьди ухьхьанди Чан уьмур тувну. Ухьура гьаци ихь гьардшарихьанди ихь уьмрар тувну ккунду.
- 17 Эгер шли, девлет ади, хьа чан гьардаш абжузди яшамиш шулайиб рябкьюри, кюмек апІдарш, дицириь Аллагьдин масанвал фици шул?
- 18 Йиз веледар, ихь ккунивал садар гафарииндина улхбариинди дубхьну ккундар, хьа – ляхниинди, ва якьин вуйиб дубхьну ккунду.
- 19 Ухьу гьякьвалин рякьюь айиб гьамци абгью шулу: гьеле ихь намус сикинди даршра, ухьхьан Аллагьдин улихь архаинди хьуз шулухьхьан, фицики Аллагь ихь намустІан артухь ву ва Дугьаз вари абгья.
- 21 Йиз ккунидар, эгер ихь намус сикинди вуш, ухьхьан гучІ адарди Аллагьдиз багахь хьуз шулухьхьан.
- 22 Гьаддиз Аллагьди, Чаз ккарагну Чакан фу тІалаб гьапІиш, гьадму тамам апІурухьуз, фицики Дугьан табшуругьарихьди гьярахьа, ва Дугьаз ккуни ляхнар апІурахьа.
- 23 Магьа ухьуз Аллагьди фициб табшуругь дебккнаш: ухьу Дугьан Бай – Иса Месигьдихь хьугьну ккунду, ва Исайи ухьуз табшурмиш гьапІиганси, ухьу сари-сар ккун дапІну ккунду.
- 24 Шли Аллагьдин табшуругьар тамам апІураш, гьадму кас Аллагьдиь яшамиш шула ва гьадму касдиь Аллагь яшамиш шула. Наьнан абгьяхьа ухьуз, ухьуь Аллагь яшамиш шулайиб? – Дугьу ухьуз багьиш гьапІу Рюгьналанмина абгьяхьуз.

1 Югъандин 4

- 1 Йиз ккунидар, фунуб рюгнахъ вушра, яна адмийихъ мехъебехъанай. Хъа дурар Аллагъдихъан вуйин – дарин, гъарган ахтармиш апІури йихъай, фицики дюн'яйиз бегъем кучІлин пайгъамбрар ачмиш духъна.
- 2 Магъа фици Аллагъдихъан вуйи Рюгъ абгъю апІуз шулуш: Иса Месигъ Аллагъдихъан жилиина инсандин суратнаъди гъафну, кІуру гъарсар рюгъ Аллагъдихъан вуйир ву.
- 3 Хъа Иса къабул дарапІру рюгъ – думу Аллагъдихъан вуйир дар. Мицдари Месигъдиз Къаршур рази ктаура. Къаршур гъиди, кІури, учвуз деебхънайчвуз ва магъа думу сарун му дюн'яйиъ а.
- 4 Йиз веледар, учву Аллагъдиндар вучва, кучІлин пайгъамбранин гъалиб духъначва, гъаз гъапиш, учвуъ айи Аллагъ му дюн'яйин эйсивал апІурайиртІан къудратлу ву.
- 5 Ари гъадрар – му дюн'яйиндар ву. Гъаддиз дурари кІурайибра гъаму дюн'яйикан ву ва дюн'яйиндар гъадрарихъ хъпехъурира ву.
- 6 Хъа ухъу Аллагъдиндар вухъа ва шлиз Аллагъ абгъяш, думу ухъухъ хъпехъуру. Хъа фуж Аллагъдинур дарш, ухъухъ хъпехъидар. Магъа гъамци ухъхъан гъякъвал хру Рюгъ кучІлин рюгнахъан жара апІуз шулу.
- 7 Багъалу вуйи дустар, гъачай чиб-чпи ккун апІухъа, гъаз гъапиш масанвал Аллагъдихъан гъюрайиб ву. Масанвал айи гъарсар касди гъаци апІуру, гъаз гъапиш думу Аллагъдин веледарикан сар гъахъну ва Аллагъ дугъаз абгъя.
- 8 Шлиъ ккунивал адарш, дугъаз Аллагъ абгъдар, фицики Аллагъ Учв масанвал ву.
- 9 Магъа фици Аллагъди Чан масанвал ухъухъна улупнуш: Дугъу Чан айина-адру сар Бай, Гъадгъулантина ухъуз гъаргандин уъмур хъпан бадали, гъаму дюн'яйиз гъаъну.

- 10 Дугъри вуйи ккунивал, ухъу Аллагъ ккун гъапІну кІури, гъаддиъ адар, хъа Аллагъди Чав ухъу ккун гъапІну ва Чан Бай ухъу гъапІу гунгъарихъанди гъурбан хъуз гъаъну – магъа гъякъ вуйи ккунивал.
- 11 Йиз ккунидар, Аллагъдиз ухъу масанди вуйиган, ухъура чиб-чпи ккун дапІну ккунду.
- 12 Гъич саризра Аллагъ зат гъяркъюр дар, хъа эгер ухъуз сар-сар ккундуш, Аллагъ ухъуъ яшамиш шула, ва Дугъан масанвал ухъуъ гъубкІну артмиш хъибди.
- 13 Ухъхъан, ухъу Дугъаъ ва Думу ухъуъ яшамиш шулайиб ухъухъди пай гъапІу Гъадгъан Рюгъниинди агъю апІуз шулу.
- 14 Му вари учуз гъябкъюнчуз ва Адашди Чан Бай дюн'я уьбхюз гъаувалин шагъидар гъахъунча.
- 15 Эгер фуж Иса Аллагъдин Бай вуйивалихъ хъугъраш, гъадму касдиъ Аллагъ яшамиш шула, ва учвра Аллагъдиъ гъузра.
- 16 Учуз Аллагъдин ухъухъна вуйи му масанвал агъю гъабхъунчуз, ва думу къабул гъапІунча. Аллагъ – масанвал ву. Масанвали ацІнайир Аллагъдиъ гъузра, ва Аллагъра гъадму касдиъ яшамиш шула.
- 17 Ухъуъ бегъем гъабхъи масанвалиинди, ухъхъан гъияматдин йигъ хъугъвал алди къабул апІуз шулу, гъаз гъапиш гъаму дюн'яйиъ ухъу, Месигъди фици гъапІнуш, гъаци апІурахъа.
- 18 Масанвал гъич саб жюрейинра гучІ айиб дар. ГъубкІу масанвали гучІ утІубккуру. ГучІ жазайихъди аьлакъа айиб ву, ва гучІруриз бегъем гъубкІу масанвал адар.
- 19 Аллагъди ухъу сифте ккун дапІнайиган, ухъура Думу ккун апІурахъа.
- 20 «Узуз Аллагъ ккундузуз» кІуруриз чан гъардаш даккунди вуш, думу кучІлях ву, гъаз гъапиш, улариз рякъюрыйи чан гъардаш даккнирихъан, улариз дрякърыйи Аллагъ ккун апІуз даршул!

21 Месигъди учуз гъамциб насигъят тувунчуз: Аллагъ ккунири чан гъардашра ккун дапІну ккунду.

1 Югъандин 5

1 Иса – Аллагъдин Месигъ вуйивалихъ хъугънайидарикан Аллагъдин веледар ктучІвур. Адаш ккунириз, Гъадгъулантина гъахъирра ккунду.

2 Ухъуз Аллагъдин веледар ккунивал магъа гъамци аьгъю апІуз шулу: Аллагъ ккун дапІну, Гъадгъан табшуругъар тамам апІруриз Дугъан веледарра ккун шулу.

3 Аллагъдихъна вуйи ихъ масанвал Дугъан табшуругъар тамам апІбиинди улупурайиб вуйиштІан. Хъа Дугъан табшуругъар тамам апІуб думукъан читин ляхин дар.

4 Гъаз гъапиш, Аллагъдихъан вуйи гъарсар му дюн'яйиин гъалиб хъиди. Хъа дюн'яйиин гъалиб гъабхъи къувват ихъ хъугъувал ву.

5 Дюн'яйиин зиин гъалиб фуж шулу? Иса Аллагъдин Бай вуйивалихъ хъугърур.

6 Ари Гъаму ву штииндина ифдиинди гъафи Иса Месигъ. Думу, штииндиси, жарасира, ифдииндира гъафну. Мидин шагъид Рюгъ ву, фицики Рюгъ – гъякъ ву.

7 Гъаз гъапиш, дидин шубур шагъид а:

8 Рюгъ, шид ва ифи – гъамрари варидари саб кІура.

9 Ухъу адмийирин шагъидвал къабул апІури шулхъа, хъа Аллагъдин шагъидвал хъана зиина ву, гъаз гъапиш му шагъидвал Аллагъди Чан Балкан кІурайи шагъидвал ву.

10 Аллагъдин Балихъ хъугърайири му шагъидвал чан кІваъ дибисна. Хъа Аллагъдихъ хътругърайири Аллагъ кучІляхиз илтІикІура, гъаз гъапиш, Чан Балкан вуйи Аллагъдин шагъидвалихъ дурар хъугърадар.

11 Магъа думу шагъидвал: Аллагъди ухъуз гъаргандин уьмур тувну, ва думу уьмур – Дугъан Балиъ а.

- 12 Шлиз Бай аш, дугъаз гъадму уьмурра а. Хъа шлиз Аллагъдин Бай адарш, дугъаз гъадму уьмурра адар.
- 13 Гъаму варибдикан узу учвуз, Аллагъдин Балихъ хъугънайидар, учву вари, гъаргандин уьмрин эйсйир вуйибдикан абгъю хъпан бадали, бикІуразачвуз.
- 14 Аллагъдикан, гучІ ктарди, тІалаб апІуз шулухъхъан: эгер ухъу, Гъадгъан ниятнахъди гъюруб, фу вушра, Дугъкан тІалаб гъапІиш, Дугъаз ебхъуру.
- 15 Эгер ухъуз, ухъу фу ккун гъапІишра, Дугъаз ебхъруб абгъяш, ухъуз гъацира, ухъу ккун гъапІуб вари туврубра, абгъяхъуз.
- 16 Эгер шлиз чан гъардши йикІрувалихъна дару гунагъ апІури гъяркъиш, гъадгъухъанди думу ккарагри, ва дугъаз уьмур тувди. Узу абжалихъна дархру гунгъариъ ахъурикан кІураза. Абжалихъна гъахру гунагъра а, ва узу учвуз гъацдар гунгъарихъанди ккарагай кІурадарза.
- 17 Гъарсаб чІуру ляхин – гунагъ ву, хъа абжалихъна дархру гунагъра а.
- 18 Ухъуз абгъяхъуз, Аллагъдин велед гъахъир гунгъарихъан ярхла шула. Думу Аллагъдин Бали уьрхюра ва иблисдихъан дугъак кучуз шулдар.
- 19 Гъеле вари дюн'я иблисдин гъюкмикк ккашра, ухъу Аллагъдиндар вуйиб абгъяхъуз.
- 20 Ухъуз, Аллагъдин Бай гъафиваликан ва гъякъ Аллагъ абгъю хъуз ухъу гъаврикк ккауваликанра абгъяхъуз. Ухъу гъякъ Вуйириъ айибра абгъяхъуз, фицики ухъу Дугъан Бай – Иса Месигъдиъ ахъа. Думу – гъякъ вуйи Аллагъ ву. Думу – гъаргандин уьмурра ву.
- 21 Йиз веледар, идоларихъан ярхла йихъай.

2 Югъандин

2 Югъандин 1

- 1 Яшлу ахјурихъан – Аллагъди кадагънайи агъа-ханумдиз – хъугърударин жямяаьтдиз ва дугъан бицїдариз. Узу учву вари гъякъвалиъди ккун гъапїунзачву. Гъацира, гъякъвалин гъавриъ ахъу вариди учву ккун гъапїну,
- 2 фицики ухъуъ гъякъвал яшамиш шула. Му гъякъвал ухъухъди гъаммишандиз хъайиб ву.
- 3 Учвуз Аллагъ Адашдихъан ва Дугъан Бай Иса Месигъдихъан гъякъвалиъди ва масанвалиъди уж'вал, рягъимлувал ва мясляаьт ибшричвуз.
- 4 Яв саб къадар бицїдар, ихъ Адашди табшурмиш дапїнайиганси, гъякъвалин рякъюъди гъягъюри гъяркъган, гизаф шад гъахъунза.
- 5 Хъа магъа гъамус узу, багъалу вуйи агъа-ханум, саб ккун апїураза (му насигъят цїийиб даршра, сифте бинайианмина ухъуз тувнайиб ву): гъач, сари-сар масанди дисурхъа!
- 6 Масанвал магъа гъаму ву: ухъу Аллагъдин табшуругъарихъди яшамиш духъну ккунду. Му табшуругъ учвуз сифте бинайиан деебхънайиб ву, ва гъаддихъди яшамишра духъну ккунду.
- 7 Ихъ арайиан дюн'яйиз гизаф кучїляхяр душна. Дурари Иса Месигъ, инсан духъну, жилиина гъювал къабул апїурадар. Дицир адми кучїлях ва Месигъдиз къаршур ву.
- 8 Лигай гъа, учву фу бадали гъилихнуш, гъадму ичв дубгъуси дарибшри гъа, хъа ичв пешкеш гъубкїну учвухъна рубкъруганси апїинай.
- 9 Месигъдин аьгъювалар чїургъруриз ва дурар тамам дарапїруриз Аллагъ аьгъдар. Хъа Месигъдин аьгъювалар тамам апїруриз Адашра, Байра аьгъа.

- 10 Гьамцдар аьгьювалар хьади дяргърур гьич зат къабул мапІанай, я ичв хулаз гьюз мигьитанай, я дугъаз салам мутуванай.
- 11 Гьацир къабул апІрур дугъан чІуру ляхнарик ктикьура.
- 12 Узуз хъана гизафубдикан учвуз бикІуб лазим вуйи, хъа узу кагъзииндина чернилиинди бикІуб ужу вуди гьисаб апІурадарза. Мидин ерина, учвухъди машна-машди улхбан бадали ва ихъ шадвал гьубкІуб хьпан бадали, багарихъди учву рякьюр пну, умуд кайиз.
- 13 Аллагъди кадагънайи яв чуччун веледари саламар хътаура.

3 Югъандин

3 Югъандин 1

- 1 Яшлу абхюрихъан – узуз гъякъвалиъди ккун гъахъи, йиз багъа вуйи дуст Гайдиз.
- 2 Йиз масан дуст, увуз варибдиъ хъуркъувалар ва мюгъкам сагъвал хъпан бадали ккарагураза, хъа уву Рюгъниинди сагъ вуйивал узуз абгъязуз.
- 3 Гъамина гъафи гъардшари увкан, гъякъвализ яв абгътлу вуйиваликан ва яв дугъри уъмрикан ктибтиган, узу гизаф шад гъахъунза.
- 4 Узуз йиз веледар гъякъ рякъюъди гъярайиваликан ебхъубтІан артухъ жара шад хабар адарзуз.
- 5 Йиз масан дуст, уву гъардшарихъ зигурайи зегъметну, гъеле дурарин арайиъ мушв’ан дарудар ашра, яв дугъриваликан кІура.
- 6 Гъардшари яв масанваликан хъугънайидарин жямъаътдин улихъ ктибтнийи. Уву ужуб ляхин апІидийва, эгер дурарихъди чпин рякъ давам апІуз Аллагъдиз лайикъ вуйи рякъ’ин алаънийиш.
- 7 Дурар Месигъдин ччвур бадали рякъюъ учІвна, ва хътругърударихъан фукІара къабул гъапІундар.
- 8 Гъаци вуйиган, гъацдар касариз, гъякъвалин гъуллугънаъ хъпан бадали, ухъу хил гъачІабккнуну ккунду.
- 9 Узу хъугърударин жямъаътдиз кагъаз гъибикІунза, хъа дурарин абхюр хъуз ккуни Диотрефди, учу кІурайиб къабул апІурадар.
- 10 Гъаддиз, эгер узу гъафиш, дугъу гъапІраш, ктибтидиза. Дугъу къутІкъли гафариинди учук тахсрар кирчра, аммаки мидканра дугъаз гъубкІрадар. Дугъу ихъ гъардшар хяларди къабул апІурадар ва апІуз ккунидарихъди гъитрадар, дурар хъугърударин жямъаътлугъдианра кмиди утІурккура!

- 11 Багъа вуйи дуст, писвалихъна магъачІаккан, хъа – ужувлахъна. Ужувлан ляхнар апІурур Аллагъдинур ву. Шли чІурувал апІураш, думу зат Аллагъ абгъю гъахъир дар.
- 12 Деметрикан варидари, гъакъ рякъ’ин аливаликанра, ужуйи кІура. Гъацдар гафар дугъкан учура кІурача, хъа ич шагъидвал, увуз абгъюганси, гъакъ вуйич.
- 13 Хъана гизафубдикан узхъан увуз ктибтуз шуйзухъан, хъа къалмииндина чернилиинди дици апІуз ккундарзуз.
- 14 Багарихъди уву машна-машди рякъюр кІури умуд кайиз, ва гъадмуган гафар апІидихъа.
- 15 Саламат ишриву. Вари дустари увуз саламар хътаура. Увура, ччвурар дидисну, вари дустариз саламар йип.

Ягъудайин

Ягъудайин 1

- 1 Иса Месигъдин гьуллугънаъ айи Якъубдин гъардаш Ягъудайи Адаш Аллагъдиз масан вуйи ва Иса Месигъди уърхюрайи дих дапІнайидариз саламар хътаура.
- 2 Уж'вал, мясляът ва масанвал гьубкІну ибшричвуз!
- 3 Йиз ккунидар, гьеле узуз ихъ сатІлан вуйи уърхюваликан бикІуз гизаф ккунди ашра, саб ражари ва гъаргандиз Аллагъдин гирами халкъдиз тувнайи хьугъвалиан женг гъабхуз аьшкъ капІру кагъаз учвуз бикІуб лазим вуди гьисаб апІураза.
- 4 Суддин йигъаз ухдихъанмина кадагънайи адмийир ичв арйириъ жиниди учІвра. Гъадму аллагъсузари ихъ Аллагъдин уж'вал чпин чиркинвалариз дюз гьюрубси илбицура ва гъамци дурари Иса Месигъдихъан, сар ихъ Гьюкумдарихъан ва Агъайихъан маш гьибциура.
- 5 Узуз кІваин апІуз ккундузуз, учвуз гъацира вари аьгъяшра: Агъайи Чан халкъ саб вахтна, Египетдин жиларилан алдаъну, гьюрхнийи, хъасин дурарикан хътругърудар пуч гъапІнийи.
- 6 Узуз гъацира малайикариканра кІваин апІуз ккундузуз: дурарихъан чпиз туву гьюкум уьбхюз гъабхъундайи ва чпи яшамиш шулайишвар гатІахънийи. Агъайи дурар, суд апІру зурба Йигъ гъайиз, гъаммишандин зунжрарихъди мучІушнаъ уърхюра.
- 7 Гъаму малайикарси, Содомна Гомора, дурарин гъирагъарихъ хъайи жара шагърарси, гизаф къяппйирра ва ягъсузарра гъаргандин цІиъ ургру жазайиз, гъи ухъуз дарс хъпан бадали, тувдар вуйи.
- 8 Чпин нивкІариин элеъну, чпин жанар чиркин апІурайидарра гъацдар адмийириз ухшар ву. Дурари Агъайин гьюкум тина апІура ва аьршарин къудратариз люкънар апІура.
- 9 Гьеле аьхюну малайик Жабраиликъана, иблисдихъди Мусайин бедендикан гьюжатар апІурайи вахтна, дидиз люкънар гъапІундайи.

Дугъу дидиз, анжагъ гъамцитІан гъапундайи: «Гъит Агъайи увуз жаза гъадабТри!»

10 Хъа гъаму касари чпи гъавриъ адрубдиз люкънар апІура. Дурариз саб аьгъа – чпин табиаът. Вари гъамди дурар, фагъумсуз гъайванатарси, пуч апІура.

11 Дердна хажалат ибшри чпиз! Дурар Каиндин рякъюъди гъушну. Девлет ккунди дурар, Баламси, улдугнийи. Корей кІули ади къаршу гъедергдар фици пуч гъапІнийиш, дурарра гъаци йихиди.

12 Ичв масанвалин шадлугъариъ му касар ккеънайи сулариз барабар ву. Дурар гъич саб гучІ адарди, суфрайихъ, чпин гъайгъушнаътІан адарди, деъру. Мурар микІари гъирчнайи мархъ ктру дифарси ву. Чвну, бегъер дархури, ерцпру, хъа къабарианзина кчІюгъру, къюб ражари пуч шлу гъарарси ву.

13 Гъюлин вягъши лепйирси, дурар, чпин ягъсуз ляхнар, чиркин кафси, зиина алдаърудар ву. Дурар аьсрариан-аьсарариз пис мучІушназ гъязур дапІнайи, улдугну заварий уьргънайи хьдар ву.

14 Адамдихъанмина ургурпи насилди гъаши Енухди гъамрарикан гъапнийиштІан гъамцдар пайгъамбарвалин гафар: «Магъа, Агъа гъафну. Дугъахъди агъзрар-агъзрариинди гирамидарра хъа.

15 Дугъу варидарин суд апІиди, вари аллагъсузари гъапІу аллагъсуз ляхнар ашкар апІиди, ва, Исайиз къаршуди гъапи нягъакъ гафариз дилигну, аллагъсуз гунагъкрарин суд апІиди».

16 Думу адмийирин ушв рабхбакан сикин дар. Дурар чпин къисматнакк аьсси духъна. Дурар чпин тямгъярин хилиъ аьжуз духъна. Дурар, чпин авазйир апІури, гъючІвру ва чпиз хайирнахъди, сар шлин-вушра тярифар апІури, хъюгъру.

17 Хъа учву, йиз ккунидар, ихъ Агъа Иса Месигъдин вакилари улихъмиди гъапи гафар кІваин апІинай.

- 18 Дурари учвуз гъапнийи: «Аьхиримжи вахтари кялхърудар, намуссуз тямгъяр ади, ккуниб апІури, арайиз удучІвиди».
- 19 Гъамрари адмийир жара апІиди. Гъамрар жандин хилиъ аьжуз духънайидар ву. Мурариз Рюгъ адар.
- 20 Хъа учву, йиз ккунидар, ичв гирами хъугъувал артмиш апІинай, Гирами Рюгънаъди ккарагай.
- 21 Ихъ Агъа Иса Месигъди Чан ужувлиинди ухъуз тувру гъаргандин уьмриз ккилигури, Аллагъдин масанвалиъ гъузай.
- 22 Шаклу духънайидариз ужувлар апІинай;
- 23 саспидар, цІигъян гъючІюгъюри, уърхяй; хъа тмундариз ичв рягъимлу юкІвар улупай, аммаки, дурарин тІулари чиркин гъапІу палтарра кмиди даккун апІури, ихтиятди гъузай.
- 24 Учву алдакуз Гъидритруриз, Чан улихъ учву марцциди ва лап шадди дерккуз Шлуриз –
- 25 сар Аллагъдиз, ихъ Агъа Иса Месигъдиланмина ухъу Гъюрхюриз, гъит, ад, зурбавал, къудрат ва гъюкум, дюн'я ккебгъайизра, гъамусра, ва гъамусдихъантина гъаммишандиз ибшри! Амин.

Рим

Рим 1

- 1** Иса Месигъдин лукІ вуйи, Аллагъди вакил хъуз кадагънайи ва Чан пайгъамбарилантина Гирами китабарий Чав гаф тувнайиганси, Аллагъдин Ужувлан хабар гъабхуз дих дапІнайи Павелихъан саламар.
- 3** Му Хабарнаъ, Чан жил'ин гъабхъи уъмриз дилигну, Давудрин тухмиъ бабкан гъахъи Аллагъдин Балкан кІура,
- 4** хъа Гирами Рюгъналантина Думу, гъачІихъан, чІиви духъну, Аллагъдин Бай вуди къудратниинди улупна. Му ихъ Агъа, Иса Месигъ ву.
- 5** Гъадгъулантина узуз, Аллагъ агъдру халкъар хъугъувалихъна ва хъпехъувалихъна хпан бадали, вакилвалин багъиш гъурубкъунзуз. Му ляхнар Дугъан ад бадали вуйидар ву.
- 6** Учвур а гъацдар халкъарикан вучва: Аллагъди учвуз Иса Месигъдин терефкрар хъуз дих дапІна.
- 7** Узу му, учвуз, вари Римдиъ яшамиш шулайидар, Аллагъдиз ккунидар ва Аллагъдин гирами халкъ хъуз дих дапІнайидар, бикІуразачвуз. Уж'вал ва мясляат ибшричвуз Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан.
- 8** Сифте нубатнаъ, учвхъан варидарихъанди, Иса Месигъдилантина узу йиз Аллагъдиз баркаллагъ кІураза, фицики, вари дюн'я вуйибси, адмийириз ичв хъугъуваликан ебхъура.
- 9** Вари йиз юкІв хъипну, Аллагъдин гъуллугънаъ аза. Дугъан Балкан варидариз Ужувлан хабар дебккри, гъарган узу учву кІваин алауразачву. Магъа дидин шагъид Аллагъ.
- 10** Гъарган узу йиз ккарагбарий, Аллагъдин амриинди, узу учвухъна гъюз хъибдайкІан, кІури, тІалаб апІури шулза.
- 11** Фицики, учвуз къувват гъабхи рюгънан багъиш учвухъди пай апІуз, йиз учвухъна гъюз гизаф тямгъ хъайиз,

- 12 жараси кІури гѣабшиш, ихъ хѣугѣувалилантина чиб-чпихѣан кѣувват бисидихѣа – учву узхѣан ва узу учвхѣан.
- 13 Гѣардшар, учвуз аѣгѣяди ккундузуз, жара халкѣаризси, учвузра узкан артухѣси мянфѣаѣт ктабгѣуз шлуси, гизаф ражари узу учвухѣна гѣюз гѣязур гѣахѣунза, хѣа гѣамусдизкѣан, манигѣвалар алахѣури, гѣюз гѣабхѣундарзухѣан.
- 14 Вари халкѣариз: гѣам грекариз, улихѣ хѣайи, ва имбудариз, кѣяляхѣ хѣайи, гѣам аѣяндариз ва сабдиканра хабар адрудариз – вардиз узу буржлу вуза.
- 15 Магѣа гѣаддиз узу учвуз, Римдиѣ яшамиш шулайидариз, Агѣайин Ужувлан хабар дебккуз гѣязур вуза.
- 16 Узуз Агѣайин Ужувлан хабар рабгѣуз нач дарзуз, гѣаз гѣапиш дидиѣ гѣарсар хѣугѣру кас уѣрхюз шлу Аллагѣдин гѣюкум а – сифте жугѣдар, ва хѣасин имбу халкѣар.
- 17 Му Ужувлан хабарну, Аллагѣди хѣугѣувалилантина, сифте бинайиан ккудубкІайизкѣан, адмийирикан фици дугѣри касар ктауруш, улупура. Гирами китабариѣ дибикІна: «Дугѣри касдиз хѣугѣвали уѣмур тувди».
- 18 Гѣякѣвал чпин нягѣякѣвалихѣди ккапІрайи адмийири апІру вари чІурубдиз ва гѣякѣсузвализ аѣршариан Аллагѣдин хѣял гѣюру.
- 19 Адмийирихѣан удукѣру Аллагѣдикан вуйи аѣгѣювалар, дурариз аѣгѣю гѣахѣну, гѣаз гѣапиш, Аллагѣди Чав Чакан аѣгѣю хѣуз гѣитну.
- 20 Дюн'я арайиз гѣабхихѣанмина дярябкѣру гѣаммишандин кѣувват ва Аллагѣдин заанвал ачухѣди аѣгѣю шула, фицики гѣаму вари Аллагѣди халкѣ гѣапІубдиинди рябкѣюра. Гѣаддиз, гѣацдар адмийирилан хил алдабгѣуб хѣибдар.
- 21 Дурариз Аллагѣ аѣгѣяйишра, дурари хай шлуси Дугѣаз гѣюрмат гѣапІундаи. Мидин ерина, дурар чпин фѣйдасуз фикрар-фѣагѣмариѣ ахѣну, ва дурарин ахмакѣ юкІвар кІару гѣахѣну.

- 22 Чпи фагьумлу ксар вуча кІурашра, дурар ахмакьар гьахьну.
- 23 Дурари аьжалсуз Аллагьдин ад, аьжал хьайи адмийирин, жакьварин, гьайванатарин, улчвухури гьагьру гьашаратарин идоларихь гьюдюхну.
- 24 Гьаддиз Аллагьди дурар, чпин абдал тьмягьариь, бедендиз ккуни кфирвалариь аьру, чпин жанар, чиб-чпихьди чиркин апІуз гьитру.
- 25 Дурари Аллагьдикан вуйи гьакьвал кучІларихь гьюдюхнийи; хилари гьапІу шей'ариз икрам апІуйи, гьадрарин гьуллугьнаь шуи, хьа халкь ГьапІурин, гьаммишандиз ужувлиинди Айирин – ваь. Амин.
- 26 Гьамцдар апІруган, Аллагьди дурар чпин аьйибнан тьмягьариь гьитнийи. Дишагьлийири жиларихьди духьну ккунивал, табиаьтдиз кьаршуди, дишагьлийирихьди сатІи хьувалихь гьюдюхнийи.
- 27 Гьаци жиларра, табиаьтдиинди дишагьлийирихьди сатІи духьну ккунивал гьибтну, табиаьтдиз кьаршуди, чиб-чпихьди сатІи хьувалин тьмягьариь ахьна. Дурари чпин жанар, жара жиларихьди сатІи шули, аьйибнан тІулар апІури, гьацдар аьйиб ляхнар апІбиинди, лайикьлу вуйи жазайикк ккирчра.
- 28 Дурариз Аллагь аьгью апІуз даккниган, Дугьу дурарихьди чпин дюз дару фагьмин лайикьсуз тІулар апІуз гьитнийи.
- 29 Гьамцдар адмийир писвалари, тьмягьари, чІурувалари, кьаст айивали, йивну йикІуваларихьна ва гьярхьуваларихьна зигрували, кучІлари ва жарадарикан гьарган варитІан харжиди фикир апІували – гьар жюрейин гунгьари ацІна. Му адмийири футнийир апІуру,
- 30 сар-сарилан улхури шулу ва дурариз Аллагь даккунди ву. Дурар сарслидар ву, фурсари ацІна, жарадарин улихь гьарган чпин адар апІури шулу, писвал апІуз рякьяр агру фикрари ацІна, чпин абийир-бабариз мютІюгь шулдар.
- 31 Дурар ахмакьар ву, гьич саб вахтнара чпи туву гаф тамам апІдар ва гьич саризра я гьюрмат, я уж'вал апІдар.

32 Дурари, Аллагъдин гъякъвалиинди гъамци тахсиркар вуйириз аьжал гъадабтуб лазим ву, кIури, хабар ашра, неинки чпи гъаци апIура, хъа гъаци апIрударин терефра бисура.

Рим 2

1 Эгер уву гъамцдар касарик тахсир кипраш, увлан хил алдабгъуб адар; эгер уву сар шлик-вуш тахсир кипраш, уву яв увук тахсир киправа. Жарар тахсиркар апIурайири, увура тахсиркри апIуб апIурава.

2 Ухъуз аьгъяхъуз, аьхир, гъамцдар апIрударик Аллагъди, Чан гъякъ'вализ дилигну, тахсир кипди.

3 Гъаци вуйиган, уву, гъамцдар тIулар апIурр тахсиркар апIурайир, гъеле гъацдар увура апIурайир, Аллагъдин суддиккан ккутIурччвидиза кIури, фикир апIурана?

4 Ясана уву Дугъан зурба вуйи гъюрмат, сабур ва аьгъ апIувал гъаци ул'ан идипнана, дарш, ва увуз вуйи Дугъан гъюрмат, уву яв тIулариин швумал хъуз вуйибдин гъавриъ адарна?

5 Уву инкар ва утIукънайир вува, яв гунгъар кIул'ин гъадагъурадарва ва, гъамдиинди, Аллагъди Чан хъял улупру йигъаз Аллагъдин хъял ув'ина артухъ апIурава; хъа халкъдиз Дугъан гъякъ вуйи суд рябкъиди.

6 Аллагъди гъардиз чав гъапIубдиз тувди.

7 Гъаммишан ужувлар апIури, аднахъ, гъюрматнахъ ва аьжалсузвалихъ хъергнайдарииз Дугъу гъаргандин уьмур пешкеш апIиди.

8 Хъа учвтIан аьгъдруриз, гъякъ вуйи рякъюъди гъягъюз даккнириз ва диш дару рякъ кадабгънайириз Аллагъди Чан хъял ва гъизгъинвал улупиди.

9 Дугъу абдал тIулар апIбаъ тахсиркар вуйи гъарсар касдиз, сифте жугъдариз, хъа имбудариз дердер ва аьзиятар гъаъди.

10 Хъа уж'вал апIру гъарсар касдиз, сифте жугъдариз, хъа имбудариз Дугъу ад, гъюрмат ва мясляаьт гъапIди.

- 11 Аллагъди варидарин гъякъди суд апІуру; майил апІдар.
- 12 Эгер Къанундикан дерехъдари гунагъ апІураш, дурар Къанун адарди йихиди. Хъа Къанун ади гунагъ апІрударин суд Къанундиинди апІиди.
- 13 Агъайин улихъ Къанундикан гъебхъдар гъякълу хъидар, хъа Къанундиз мютІюгъ гъахъидар Агъайи гъякъ апІиди.
- 14 (Ва гъаддиз, Къанун адру миллетари чиб-чпиинди, гъеле дурарин Къанун адаршра, чпин кІваан Къанундиъ айиси апІураш, дурар чпи ву чпиз закон.
- 15 Къанундиъ айиси дюзвал фу вуш ва дюз дарувал фу вуш, дурарин кІваъ дибикІна. Дишди апІруган, дурариз чпин кІваан аьгъю шула, ва дишди дарапІруганра, чпин кІваз аьгъю шула. Дурариз дишди дарапІувал чпин ягъ-намусну улупура ва гъадди дурар тахсирклар апІура. Дишди апІувалра дурариз чпин ягъ-намусну улупура ва гъадди дурарин тахсир адрувал улупура).
- 16 Гъаму вари, Аллагъди Иса Месигъдилантина узу рабгъурайи Ужувлан хабарнаъ кІурайиси, инсанарин вари жини ляхнарин суд апІруган, хъибди.
- 17 Эгер уву жвув жугъуд вуди гъисаб апІураш, Къанундихъ йирфар хъирчраш, Аллагъдиинди уву дамагълу вуш,
- 18 увуз Дугъан ниятар аьгъяш, Къанундиан дубгъури варитІан ужуб ва чарасуз лазим вуйиб, аьгъю апІураш,
- 19 ва уву, кур вуйидар диш рякъюъди хъади гъягъюраза, кІураш, мучІушнаъ айидариз акв вуза, кІураш,
- 20 Къанундиъ гъякъ ва аьгъювалар увуз ади, фикир адрудариз ва фукІа аьгъдрудариз мялим вуза, кІураш,
- 21 гъаз уву дурар жарадариз улупурава, хъа уву увхъан дудрубгъди? Уву, мигъитІибкІанай кІури, дарсар туврайир, уву гъаз гъитІибкІурава?

- 22 Уву, сарира къяппавал дапІну ккундар кІурайири, гъаз къяппа тІулар апІурава? Уву, идолар гъясбикк ккадариз кІурайир, мистар тІараш гъаз апІурава?
- 23 Уву, Къанун азуз кІури фурсар апІурайир, Къанун чІюбгъюри, Аллагъ гъаз ужуз апІурава?
- 24 Гъаддиз, увлантина Агъайин ччвур аллагъсузари нянайикк ккипна, кІури, дибикІна Гирами китабарий.
- 25 Эгер уву Къанун тамам апІуруш, суннат апІувал мянайи абцІна, хъа эгер уву Къанун чІюбгъюраш, суннат апІувалин гъарсаб мяна дубгра.
- 26 Эгер суннат дапІну адрури Къанундиъ айиб вари тамам апІураш, думу суннат гъапІурси гъисаб апІуз хай даршулин?
- 27 Яв суннат дапІнайивализ ва увуз дидикІну тувнайи къайдйириз дилигди, суннат дапІну адарди, Къанун тамам апІури диван апІидияв, гъаз гъапиш, уву Къанун тамам апІури гъахъундарва.
- 28 Зиълан лишнариз дилигну, гъякъ жугъуд шлуб дар. Му, бедендин аьдати суннат гъапІну кІури, гъякъ вуйи суннат дару гъисаб ву.
- 29 Гъякъ вуйи жугъуд чан кІваантІан Аллагъ ккун апІурайир ву. Му, дерккнайи аьдатариинди ваъ, хъа кІваантІан, рюгъналан вуйи гъякъ суннатдик гъисаб ву. Ва гъамцир касдин апІурайи тяриф адмийирихъан дар, хъа Аллагъдихъан ву.

Рим 3

- 1 Гъаци вуйиган, жугъдар фтин артухъ ву, суннат апІбан мяна фу ву?
- 2 Дурарин артухъвал гизаф ахъюб ву, думура гизафубдиъ, саб гъапиб, Аллагъди Чан гаф гъадрариз тувнийи.
- 3 Дурарикан сакъюдар Аллагъдиз вафалу дарш, дурарин вафалу дарували Аллагъдин вафалувал чІур апІуз шулин?

- ⁴ ИкибаштІан, даршул! Юкьуб аьтраф вари кучІлари ацІнашра, Аллагь аьгьтлуди гьузди, Гирами бикІбарий дибикІнайиси: «Уву Яв улхбарий гьякьди гьуздива ва Уву Яв суд апІруган, гьалиб хьидива».
- ⁵ Эгер ихь дюз дарувалари Аллагьдин гьякьвал ачухьди артухь апІураш, Аллагьди ухькан хьял апІруган, Думу дюз дар, пуз хай шулин? (Узу гьамци йиз адмивалин фагьмиинди кІураза.)
- ⁶ ИкибаштІан, даршул! Аллагьди ухькан хьял апІдайиш, Дугьхьан вари дюн'яйин суд апІузра хьибдайи.
- ⁷ Увхьан пузра шулвухьан: «Хьа эгер йиз дугьри дарували Аллагьдин дугьривал артухь апІураш ва гьаци Дугьан ад артухь шулаш, гунагькринси йиз суд гьаз апІура?»
- ⁸ Му, гьамци пуб гьисаб ву: «Ужувлар хьпан бадали, ухьу пис ляхнар дапІну ккунду». Ари, гьамцдар аьгьювалар улупура, кІури, гизафдари учуз тягьнийирра йивури шулу. Мици кІуру адмийир жазайиз лайикь ву.
- ⁹ Мидиз фу пухьа? Имбу миллетартІан ухьу, жугьдар, фтин артухь ву? Гьич сабдинра! Гьаддиз узу зиихь дупназа: жугьдарра ва имбударра сабси гунагьвалин гьюкмиь а,
- ¹⁰ Гирами китабарий кІурайиси: «Дюз вуйир гьич фужкІа адар, фужкІа!
- ¹¹ Гьич фужкІа гьаврий ахьрадар. Гьич сарира Аллагь агурадар.
- ¹² Гьякьвалихьан вари ярхла гьахьну; гьич фужкІа сабдизра хай вуйир дар. Гьич сарира уж'вал апІдар – гьич сарира, сар касдикьан!»
- ¹³ «Дурарин ушвар арццнайи накьвариз ушар ву. Мелз дурари кучІал рабгьузтІан ишлетмиш апІдар». «БитІран агьу ву дурарин кІвантариин алиб».
- ¹⁴ «Люкьнарина агьуди ацІна дурарин ушвар».
- ¹⁵ «Дурариз йивну йикІувал гьич фукІа дарубси ву.
- ¹⁶ Наанди гьушишра, дурар чпихьди гьабхруб пуч апІувална гьам-дерд ву,

- 17 ва дурариз, ислягъвалин рякъярйкан аьгъдар».
- 18 «Дурариз Аллагъдихъан гучІ ктар».
- 19 Ухъуз аьгъяхъуз, гъич сарира, учв гъякъ вуза, дарпбан бадали, ва вари дюн'яйи Аллагъдин улихъ жаваб тувбан бадали, гъаму Къанундиъ дупнайиб вари Къанундиз мютЮгъ вуйдариз дупнайиб ву.
- 20 Саб Къанундиъ айиб тамам апІури гъич сарихъанра Аллагъдин улихъ гъякъ хъуз хъибдар, гъаз гъапиш, Къанундиан удубчІвурайиб вари инсан гунагъкар вуйиб улупурайиб ву.
- 21 Аллагъди, Чан улихъ адмийир фици гъякъ апІуруш, улупнахъуз. Му мици, Къанундира ва пайгъамбрарира гъаддикан кІурашра, Къанундилан асиллу дарди шула.
- 22 Аллагъди адмийир Чан улихъ гъякъ апІура Иса Месигъдихъ хъугъбиинди. Му хъугърудариз варидариз кайиб ву, гъаз гъапиш дурарин арайиъ гъич саб фаркъвалра адар,
- 23 фицики, вари гунагъкрар ву, ва гъаддиз дурар Аллагъдин адлувалин багахъна деетнадар.
- 24 Хъа Аллагъдин рягъимлувалилантина адмийирин гунгъар Чаина гъадагъу Иса Месигъдилантина вари халкъар, гъич саб къимат тутрувди, Аллагъдин улихъ гъякъ гъахъну.
- 25 Аллагъди Думу гъурбан гъапІну. Дугъан ифди Дугъахъ хъугърударин гунгъар марцц гъапІну. Адмийирин ухди гъапІу гунгъарилан хил алдабгъну, Аллагъди Чан гъякъвал улупну.
- 26 Дугъу адмийирин гунгъар аьгъ дапІну, Учв гъаму сьабтдира гъякъ вуйивал, ва Учв гъаммишандиз гъякъди гъузрувал ва дидихъди сабси Месигъдихъ хъугъру гъарсар кас гъякъ апІувал улупну.
- 27 Гъамус ухъу фтиинди фурсар апІухъа? Сабдииндира! Гъаз? Ляхнар тІалаб апІурайи Къанундин бинайиин алди? Ваъ! Хъа хъугъвал тІалаб апІурайи Къанундин бинайиин алди.

- 28 Фицики, учу кІурача, адми сарун, Къанундин тІалабариз учв мютІюгъ шулашра-шуладаршра, чан хъугъувализ дилигну, гъякъ гъапІну.
- 29 Аллагъ, анжагъ, жугъдаризтІан дарин? Гъацира имбударизра Вуйир даринхъа? Ав, Думу гъацира имбу халкъаринра ву.
- 30 Аллагъ сар вуйивализ дилигну, Дугъу вари хъугърудар сабси гъякъ апІура – суннат гъапІдарра дарапІдарра.
- 31 Ухъуз хъугъвал а кІури гъамус Къанун тина апІухъахъа? ИкибаштІан, ваъ! Ухъу ихъ хъугъувалиинди Къанун мюгъкам апІурахъа.

Рим 4

- 1 Ихъ абйирин аба Ибрагъимдикан фу пухъа?
- 2 Эгер Аллагъди Ибрагъим чав апІурайи ужудар ляхнариз дилигну гъякъ гъапІнуш, дугъхъан инсанарин улихъ фурс апІуз шуйи, хъа Аллагъдин улихъ – ваъ.
- 3 Гирами китабарий дупнаки: «Ибрагъим Аллагъдихъ хъугънийи, ва, чан хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ гъапІну».
- 4 Лихурайидариз пул пешкеш вуди туврадар, думу ляхний гъазанмиш гъапІуб ву.
- 5 Хъа эгер адми чан ляхнарихъ хътругъди, гъеле чІуру касра гъякъ апІру Аллагъдихъ хъугъруш, чан хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ апІиди.
- 6 Гъаци Давудрира гъапну: адмийин ляхнариз дилигди, хъа хъугъувализ дилигну, Аллагъди гъякъ апІурайи кас бахтавар ву.
- 7 «Бахтаварар ву законсуз ляхнарилан хил алдабгъну, гунгъар ккерку касар.
- 8 Бахтавар ву Агъайи гунгъар гъисабназ гъададагъу кас».
- 9 Му бахтаварвал суннат дапІнайидаризтІан дарин, дарш? Хъа дапІнадрудариз? Ухъу гъурхунхъаки: «Ибрагъимдин хъугъувализ дилигну, Аллагъди думу гъякъ гъапІну».

- 10 Фила думу гъякъ гъапІну? Дугъан суннат апІайиз, даршиш апІбалан къяляхъ? ИкибаштІан, апІайиз!
- 11 Ибрагъимдин суннат, суннат апІайиз улихъна айи чан хъугъувализ дилигну, Аллагъдин улихъ гъякъ хъувалин лишан вуди хъасин гъапІну. Ва гъаддиз Ибрагъим, гъеле суннат дапІну адарди, хъугънайидаринра кмиди аба гъахъну. Дурарра, чпин хъугъувализ дилигну, Аллагъди гъякъ гъапІну.
- 12 Ибрагъим гъацира суннат дапІнайидаринра аба ву. Дурари неинки суннат, хъа гъацира, ихъ аба Ибрагъимдиси, чан суннат апІайиз улихъна айи хъугъувалра къабул дапІна.
- 13 Ибрагъимдиз ва дугъан наслариз вари дюн'я ирсди тувди, кІури, Аллагъди туву гаф дугъаз Къанундиланмина тувуб дайи, хъа чан хъугъувализ дилигну, гъякъ хъувалиинди гъурубкъу гаф вуйи.
- 14 Адмийириз, Къанундиз мютІюгъ хъузди, Аллагъдин гаф рубкъуйиш, хъугъувализна Ибрагъимдиз туву гафназ айиб гъич саб къиматра хъибдайи.
- 15 Фицики тамам дарапІру Къанунди Аллагъдик хъял капІру, хъа Къанун адрушваъ думу чІюбгъюзра шулдар.
- 16 Гъаци вуйиган, адмийириз Аллагъдин гаф чпин хъугъувализ дилигну рубкъура. Му Дугъан рягъимлувалин багъиш ву. Гъаддиз думу неинки Къанундиинди яшамиш шулайидариз, хъа гъацира хъугъувалиинди яшамиш шулайи Ибрагъимдин вари наслариз кайиб ву. Хъа Ибрагъим ихъ варидарин аба ву.
- 17 Гирами китабарихъ аки: «Узу увкан гизаф миллетарин аба гъапІунза». Му Аллагъдин улихъ гъякъ ву. Ибрагъим гъийихдариз уьмур тувру, хъуз ккайиб вари хъуз гъитру Аллагъдихъ хъугънийи.
- 18 Ибрагъимдиз гъич саб чара имдайи, хъа думу, Аллагъдихъ хъугъну, миж кади гъузнийи. Гъаддиз Аллагъдин гъаму гафариинди: «Яв наслар лап гизаф хъиди», – дугъкан вари халкъарин аба гъахънийи.

- 19 Варж йис яшнан чан бедендик хай кимдруб агъяшра, хъа Сара бицидар шлур дайишра, Ибрагъимдин хъугъувал зяиф гъабхъундар.
- 20 Думу Аллагъдин гафниин шаклу гъахъундайи, хътругъри гъузундайи. Хъа думу, Аллагъдин тяриф аплури, ижмиди хъугъну гъузнийи.
- 21 Думу Аллагъ Чав туву гаф тамам аплуз Удукърур вуйибдихъ хъугънайи.
- 22 Гъаддиз Аллагъди Ибрагъим гъякъ гъапниийи.
- 23 Гирами китабарий сар дугъкан: «Гъаддиз Ибрагъим гъякъ гъапниийи», – клури дупнадар,
- 24 хъа ухъу бадали дупна. Ихъ Агъа Иса Месигъ чиви Гъапурихъ хъугъруш, ухъура гъякъ апиди.
- 25 Думу ихъ гунгъарихъанди гъаклу ва, Аллагъдин улихъ ухъу гъякъ апбан бадали, Думу чиви гъахъну.

Рим 5

- 1 Ихъ Агъа Иса Месигъдихъ хъугъну, ухъу гъякъ духънайиган, Аллагъдихъди Иса Месигъдилантина ихъ алакыйир дерккунхъа.
- 2 Ихъ хъугъувалиинди ухъу ахънайи рягимлувал Гъадгъулантина улупнахъуз, ва, Аллагъдин аднакан ухъуз рубкъруб агъяди, гъамус лап шад вухъа.
- 3 Мидланра гъайри, аъзаб-дерднаъра ухъу шад вухъа, фицики аъзаб-дердериъ ухъу сабурлу шулайиб агъяхъуз.
- 4 Сабурлувалиъ хасият мягъкам аплура, хъа мягъкам гъабхъи хасиятналан умуд арайиз гъюра.
- 5 Умудну ухъуз кучлар апидар, фицики Аллагъдин масанвал, Аллагъдихъан багъишди дуфнайи Гирами Рюгъналанмина ихъ юкварий убзна.

- ⁶ Ухьу зяифди айиган, Месигь ухьхъанди гъакІну. Ухьу Аллагь гъясбикк ккадарди яшамиш шули гъахъунхъа, гъаци вушра Месигь улупнайи вахтна ухьхъанди гъакІну.
- ⁷ Дугъри касдихъанди йикІуз шлиз ккун шул? Саризра. Мумкин ву, ужур касдихъанди йикІуз сар фуж-вуш дихъубра.
- ⁸ Хъа Месигь, гъеле ухьу гунагькрар вушра, ухьхъанди гъакІну, ва гъамдиинди Аллагьди, ухьухъна вуйи Чан масанвал фукъан ахъюб вуш, улупну.
- ⁹ Гъамус, Месигьдин аъжалилантина Аллагьдин улихъ ухьу гъякъ духънайиган, мидлан артухъ, Гъадгъу Аллагьдин хъялнахъан уърхидихъу.
- ¹⁰ Фицики, гъеле ухьу Аллагьдин душмнарди имиди, Дугъу ухьу Чан Балин аъжалниинди албагнуш, хъа гъамус албагну айиган, хъана ужуйи Чан Балин уъмриланмина Дугъу ухьу уърхиди.
- ¹¹ Ухьу неинки дюрхну хъиди, хъа гъира, Гъадгъуланмина Аллагьдихъди албагнайдар, Аллагьди ихъ Агъа Иса Месигьдиланмина лап шад апІурахъу.
- ¹² Гъаци вуйиган, дюн'яйиз гунагь сар адмийиланмина – Адамдиланмина фици гъафнуш, хъа гъадму гунгъихъди – аъжал, гъаци аъжалра вари инсанариз гъурубкъу пай гъабхъну, фицики дурари варидали гунагь апІуйи.
- ¹³ Гунагь, дюн'яйиз Къанун гъяйиз айиб ву, хъа Къанун адрушваъ, гунагь гъич саризра тахсир вуди гъугъубжвурадар.
- ¹⁴ Хъа аъжал, Адамдин вахтариланмина тап Мусайин вахтаризкъан тахтнини дебънади гъабхъну. Думу гъеле Адамдиси гунагь дарапІдариинра агъавал апІури гъабхъну. Адам хъасин гъюз Ккайириз ухшарди гъахъну.
- ¹⁵ Хъа Аллагьдин ужувлан багъиш Адамдин гунгъиз барабар дар. Эгер гизафдар сар касдин гунгъилан гъийихнуш, мидлан артухъ Аллагьдин

уж'вал ва сар Адмийин, Месигь Исайин ужувлан багъиш гизафдариз абцІну рубкьиди.

16 Му багъиш гунагь гьапІу сарин суд дар. Фицики судди тахсир кипру, хъа му ужувлан багъишну гизаф гунгъарин къяляхъ адмийир Аллагъдин улихъ гьякъ гьапІну.

17 Эгер анжагь сар адмийин гунгъиланмина аьжали агъавал апІуз хъюбгънуш, мидлан артухъ, абцІну Аллагъдин уж'вал ва гьякъвалин багъиш къабул гьапІдари гьадму сар Касдилан, Иса Месигьдиланмина уьмриъ паччагъвал апІиди.

18 Гъаци вуйиган, сарин гунгъилантина вари адмийирик тахсир кипнуш, гьаму жюрейинди, Сарин гьякъвалилан Аллагъдин улихъ вари адмийириз гьякъвал рубкьиди ва дурариз уьмур хьибди.

19 Гъаци вуйиган, сарин мютІюгь дарували гизафдар гунагькrap гьапІубси, Сарин мютІюгъвали гизафдар гьякъ апІиди.

20 Къанун гунгъар артухъ хъуз гьафну, хъа гунагь артухъ шлубкъан, Аллагъдин уж'вал хъана артухъ шуйи,

21 ва гунагь апІували фици чахъди аьжал хури, агъавал апІуз хъюбгънуш, гъаци Аллагъдин уж'валира ихъ Агъа Иса Месигьдиланмина, ухъуз гьаргандин уьмур тувбан бадали, гьякълуди агъавал апІуз хъюбгъди.

Рим 6

1 Гъаци вуйиган, фу пухъа? Аллагъдин уж'вал артухъ хъуз гунгъар апІури гъузхъахъа?

2 ИкибаштІан, ваъ! Ухъу гунгъариъ гьапІу ихъ уьмур дебккунхъа, фици ухъу хъана гунгъар апІухъахъа?

3 Учвуз аьгъдарди айинхъа, ухъу штуан шлуган, ухъкан Месигь Исайин саб пай хъубкан, ва гъацира Дугъан аьжал пай апІбакан?

4 Гъаци вуйиган, штуан шлуган, ухъу Дугъахъди сатІиди гьакІунхъа ва, Аллагъдин адлу къудратниинди Месигь чІиви гъахъиганси, ухъура чІиви

апІбан бадали ва ціЙи уьмриинди яшамиш хьпан бадали, Гьадгьахьди кивну гьахьунхьа.

5 Ухьу Гьадмуси дукІнайиган ва гьаддиинди Дугьак кидикьнайиган, Гьадмуси чІвира хьидихьа.

6 Ихь гунагькар хасиятну ухь'ин гьюкум дарапІбан бадали ва сарун ухьу гунгьарин лукІар дархьбан бадали, ихь йирси уьмур Исайихьди сатІиди хачрак кабсуб аьгьяхьуз.

7 Фицики гьакІи кас гунгьар апІбаккан азад шула.

8 Ухьу Месигьдихьди гьакІнуш, Гьадгьахьди яшамиш шлубдихьра хьугьурхьа.

9 Фицики гьачІидаригьян чІиви гьахьи Месигь сарун диликІруб аьгьяхьуз. Дугьан зиин сарун аьжалин гьюкум илмидар.

10 Думу, сабан ва гьаргандиз гунгьарин дюн'я дипну, гьакІну. Хьа гьамус Думу Аллагьдиз яшамиш шула.

11 Гьаци учвур, гунгьар апІбаз дукІнайидарси, Иса Месигьдиьди Аллагь бадали яшамиш шулайидарси йихьай.

12 Гьаддиз гунгьари ичв аьжал хьайи бедендиин аьхювал апІуз мигьитанай ва дидин тьягьариз мютІюгь махьанай.

13 Ичв жандин гьич саб пайра гунгьарин гьюкмиз мутуванай, дурарикан гьякъсуз ляхнарин гьуллугьнан яракьар даришри. Дидин ерина, дукІну чІиви гьашидарси, Аллагьдин гьуллугьнаь йихьай. Ичв жандин паярра гьякълувалин яракьди Аллагьдин гьуллугьнаь дерккай.

14 Гунгьари учв'ин агьавал дапІну ккундар, фицики учву Кьанундикк яшамиш шуладарчва, хьа Аллагьдин ужувлакк.

15 Гьа, фу дапІну ккунду ухьу? Ухьу, Кьанундикк ккадарди, хьа Аллагьдин ужувлакк ккайдари гунагь шлу ляхнар дапІну ккундин? ИкибаштІан, ваь!

16 Учвуз абгъдарди анчвухъа, учву шлин ихтиярнаъ мютЮгъ хъуз лукІарси учІвраш, гъадгъан лукІар шулачва, гъаци – абжалихъна хру гунагъвалин лукІар, ясана гъякъвалихъна хру Аллагъдихъ хъпехъвалин лукІар шулачва,

17 хъа учву улихъди гунагъвалин лукІар вушра, Аллагъдин кюмекниинди ичв марцци кІваан учвуз улупурайи абгъюваларихъ хъпехъури гъахъунчва!

18 Ва учву гунгъариккан ккадаънийи, гъамус гъякълувалин лукІар гъахъунчва.

19 Узу, адмийир гъавриъ ахъруси, мисалариинди кІураза, даршиш мидин гъавриъ ахъуб учвуз гизаф читин ву. Фици учву мидиз улихъна ичв жандин паяр чиркинвализ, законсузвалар апІуз тувуйиш, гъаци гъамус дурар гъякълувалин гъуллугънаъ гирами ляхнар апІуз тувай.

20 Фицики учву гунгъарин лукІар вуйиган, гъякълувалин гъюкмиъ адайчва.

21 Учву ичв йирси ляхнар апІруган, фукІа хайир айчвуз? Дицдар ляхнари абжалихъна хуруган, гъамус дурарихъан начди ачвуз.

22 Хъа гунгъариккан азад духънайиган ва Аллагъдин лукІар духънайиган, гъамус, марцци яшайишдин хайир ачвуз, хъа диди гъаргандин уъмрихъна хуру.

23 Фицики гунгъин кымат абжал ву. Аллагъдин багъиш – ихъ Агъа, Месигъ Исайихъди вуйи гъаргандин уъмур ву.

Рим 7

1 Учвуз абгъдарди айинчвуз, гъардшар (учвуз, Къанундин гъаври ахънайидариз кІураза), Къанунди инсан чІивиди имиди дугъ'ин агъавал апІурайиб?

- ² Мисалназ, жилирихъ хъайи шив, сабан думу чИвидимидикъан гагъди, Къанундиинди чан жилирик китІна, хъа эгер дугъан жилир гъачІиш, Къанунди думу нюкгъин гъюкмиккан азад апІура.
- ³ Гъаддиз, чан жилир чИвидимиди думу жарариз швуваз гъушиш, дугъу къяппавал апІура. Хъа эгер дугъан жилир гъачІиш, думу нюкгъин гъюкмиккан азад шула, ва гъаддиз дугъу, жарариз шивди гъушну кІури, къяппавал апІурадар.
- ⁴ Гъаму жюрейиинди, йиз гъардшар, Месигъдин Бедендилантина учвур гъачІидаригъян чИви гъахъирин ихтиярнаъ ахъбан бадали ва, Аллагъдиз бегъер хпан бадали, Къанунди кІуруб апІбаккан азад вучва.
- ⁵ Фицики ухъу бедендиз ккуниб апІури яшамиш шулайхъа. Къанундиланмина шулайи ихъ гунагъкарвалин тямгъяри ихъ жанариин агъавал апІуйи. Диди ухъу аъжализ хурайхъу.
- ⁶ Гъадму Къанундин бацарийъ айхъа. Ухъу, Къанундиз дукІну, дидккан азад гъапІунхъу. Сарун дидикІнайи йирси аьдатарин хиликкди ваъ, хъа Рюгънан хиликкди цІийи духъну, Аллагъдиз гъуллугъ апІуз шулу.
- ⁷ Мушваъ фу шула? Къанун – му гунагъ вуйинхъа? Ваъ, дици дар. Мидихъди сабси, Къанун адайиш, узуз, гунагъ фу вуш, аьгъю хъибдайзуз. Эгер Къанунди, «жараринуб ккун мапІан», кІурадайиш, узуз, лайикъ даруб ккун мабхъан, фу кІуру гаф вуйишра, аьгъю хъибдайзуз.
- ⁸ Гунгъи, гъаму табшуругъ багъна вуди, узук лайикъ дару тямгъар каунзук. Къанун адайиш, гунагъра шулдайи.
- ⁹ Узу Къанун аьгъдарди яшамиш шулайза, хъа Къанундин табшуругъар узуз аьгъю гъахъиган, гунагъра арайиз удубчІвну,
- ¹⁰ ва узура гъакІну. Гъаци узуз уьмур дубхну ккуни табшуругъну, узуз аьжал гъабхну.
- ¹¹ Фицики гунгъи, гъаму табшуругъ багъна вуди, узу алдатмиш дапІну, гъакІунзу.

- 12 Гъаци вуйиган, Къанун гирами ву, дидин табшуругъарра гирамидар, гъякъ вуйидар ва ужудар ву.
- 13 Му ужубди узуз аьжал гъабхну. Гъаци вуйин? ИкибаштІан, ваъ! Гунгъи, узуз аьжал хьпан бадали, ужуб мутму ишлетмиш гъапІну. Гъамци апІури, гунгъи чан ляхин гъапІну. Табшуругъну гунагъ гизаф пис шейъ вуйиб улупура.
- 14 Ухъуз Къанун рюгънануб вуйиб аьгъяхъуз, хъа узу, беден ади, гунгъиз лукІди тувнади гъахъунзу.
- 15 Узу гъапІраш, узуз аьгъдарзуз, яна узуз ккуниб апІурадарза, хъа узуз даккниб апІураза.
- 16 Эгер узу узуз даккниб апІураш, Къанун ужуб вуйивал къабул апІураза.
- 17 Дугъриди гъапиш, мици апІурайир узу дарза, хъа узуъ яшамиш шулайи гунагъ ву.
- 18 Узуъ, йиз гунагъкар бедендиъ, уж'вал яшамиш шули адрувал аьгъязуз. Ужудар ляхнар апІуз ккунди шулзуз, хъа дицдар ляхнар апІурадарза.
- 19 Фицики узу узуз ккуни уж'вал апІурадарза, дидин ерина узуз даккни чІуру ляхнар апІураза.
- 20 Узуз даккни ляхнар узу апІруган, дугъридан гъилигиш, дурар апІурайир узу дарза, хъа узуъ яшамиш шулайи гунагъ ву.
- 21 Гъаци вуйиган, гъамциб ляхин ачухъ гъабхъунзуз: гъарган, узуз уж'вал апІуз ккун гъабхъиган, хил'ан удубчІвруб писвал вуйиз.
- 22 Йиз айтІан пай Аллагъдин Къанундин шад ву
- 23 Йиз жандиъ жара къайда рябкъюразуз. Му къайдайи йиз фагъмин къайдайихъди дяви гъабхура. Йиз жандиъ айи гунагъ къайдайи узу чан йисирвализ дисура.
- 24 Гъей касиб узу! Шли узу, узуз аьжал хру, гъамциб бедендихъан уърхиди?

25 Ихъ Агъа Иса Месигъдилантина ухъу уърхру Аллагъдиз баркалагъ! Гъаддиз, узу сар вуди, йиз фагъум Аллагъдин Къанундин гъуллугънаъ а, хъа йиз беден гунагънан гъуллугънаъ а.

Рим 8

- 1 Сарун Месигъдихъди яшамиш шулайидарик тахсир кипдар.
- 2 Гъаз гъапиш Месигъ Исайилантина уъмрихъна хурайи рюгънан законди узу гунгъарихъна ва аъжалихъна хурайи закондиккан азад гъаІну.
- 3 Ихъ гунагъкар бедендиинди Къанун зяиф гъабхъну. Гъаддиз Аллагъди Чан Бай гунагъкар адмийириз ухшар ади, гунгъарихъанди гъурбан хъуз жилариина гъаъну. Гъаци Дугъу адмийирин бедендиъ айи гунгъар тахсирназ гъахну.
- 4 Жвуван гунагъкар бедендин гъюкмиъ – ваъ, хъа рюгънан гъюкмиъ яшамиш шули, ухъу Къанундин гъякълу табшуругъар тамам апІбан бадали, Аллагъди гъамци гъаІну.
- 5 Фицики чан гунагъкар бедендин гъюкмиъ яшамиш шулайидари бедендин тямгъарикан фикир апІура, хъа рюгънан гъюкмиъ яшамиш шулайидари Рюгънан ляхнарикан фикир апІура.
- 6 Бедендин тямгъарикан вуйи фикрари аъжалихъна хуру, хъа Рюгънан ляхнарикан вуйи фикрари уъмур ва архаинвал хуру.
- 7 Гъаз мици ву? Гъаз гъапиш бедендин тямгъарикан вуйи фикрар Аллагъдиз душмнар ву. Дурар Аллагъдин Къанундиз табигъ шулдар, я табигъ хъузра шулдар.
- 8 Бедендин гъюкмиъ яшамиш шулайидарихъан Аллагъдиз ккуниб апІуз шулдар.
- 9 Эгер дугъридан учвуъ Аллагъдин Рюгъ яшамиш шулаш, учву бедендин гъюкмиъ яшамиш шуладарчва, хъа Рюгъназ мютІюгъ шулачва. Шлиъ Месигъдин Рюгъ адарш, думу Месигъдинур дар.

- 10 Тмуну теревнаан, эгер учвуь Месигъ аш, гъеле ичв беден гунгъари дубкІнашра, Рюгъну, Аллагъдин улихъ гъякъ дапІну, учвуз уьмур тувра.
- 11 ЙикІбан къяляхъ Иса чІиви ГъапІурин Рюгъ учвуь яшамиш шулаш, Месигъ чІиви ГъапІури, учвуь яшамиш шулайи Рюгъналанмина ичв жанариз уьмур багъиш апІура.
- 12 Гъаддиз, гъардшар, ухъу ихъ гунагъкар бедендиз ккуниб дапІну, дидиз мютІюгъ духъну ккундар.
- 13 Эгер учву ичв бедендин гъюкмиь яшамиш шулуш, йихидичву. Хъа эгер учву рюгъниинди ичв гунагъкар бедендин тямгъар гъачІиш, уьмур гъазанмиш апІидичва.
- 14 Фицики Аллагъдин Рюгънан гъюкмиь айидар Аллагъдин гъякъ веледар ву.
- 15 Ухъу къабул дапІнайи Рюгъну ухъу лукІариз илтІикІурадар ва ухъуз цІийи гучІ ккапІрадар, му Рюгъну ухъу Аллагъдин веледариз илтІикІура. Ва Дугъу «Авва», яна «Адаш» кІури, гъарай апІуз гъитра.
- 16 Ихъ рюгънахъди сабси Рюгъну Чав ухъу Аллагъдин веледар вуйиб тасдикъ апІура.
- 17 Ухъу Аллагъдин веледар вуйиган, Месигъдихъди ухъузра ад хъпан бадали, Дугъан аьзабар ухъу къабул апІурайиган, Месигъдизси, Аллагъдин ирс ухъузра рубкъиди.
- 18 Ухъуз гъюз имбу уьмриь хъуз ккайи адлувалихъан ихъ гъамусдин аьзабар фукІара дар.
- 19 Фицики Аллагъдин веледар фужар вуш, ачмиш апІру вахт хъайиз, Аллагъди халкъ дапІнайиб вари, аьгъ апІуз даршули, ккилибгура.
- 20 Аллагъди халкъ дапІнайиб вари му мянасуз дюн'яйиь чпин ниятниинди адар, хъа – халкъ ГъапІурин ниятниинди. Хъа Аллагъди халкъ дапІнайи варибдин, чпи пуч шлу лукІ'валиккан азад хъиди ва

Аллагъдин веледариз гъурубкьу азадвална адлувал чпизра кайиб хьибди, кӀури, миж ади гъабхъну.

22 Ухъуз аьгъяхъуз, Аллагъди халкъ дапӀнайиб вари, бицӀир апӀури аьзиятнакк ккайи дишагълиси, гъийин йигъазкъан аьзабарихъ ади гъабхъну.

23 Неинки вари халкъ дапӀнайиб, хъа гъацира Рюгъну ацӀну цӀийи уьмур ккебгъу ухъура вари ккилигурайхъа. Дидлан гъайри, Аллагъди ухъу Чан веледарди гъадагъур, кӀури, ва ихъ жанар азад апӀур, кӀури, айтӀанзина аьзабнаъ ккилигури айхъа.

24 Ихъ умудну ухъу гъюрхну. Ихъ умуд ухъуз гъурубкьиш, думу умудди гъубзрадар. Адмийир, миж кайиб тамам гъабхъихъан, фтиккӀа миж кади гъуздар.

25 Ухъу ухъуз адрубдик миж кади гъузрахъа ва сабурлуди дидиз ккилигурахъа.

26 Дидихъна, ухъуз, зяиф касариз, ихъ зяифвализ дилигну, Рюгъну кюмек апӀурахъуз. Ухъуз хай вуйибси ккарагуз аьгъдархъуз, аммаки ухъхъанди Аллагъдиз мидкан гафариинди пуз даршлу гъигъариинди Рюгъ Чав ккарагура.

27 Хъа Аллагъдиз, ихъ юкӀвар Шлиз арццнаш аьгъяди, Рюгъну Чаз фтикан ккарагураш аьгъя, фицики, Рюгъ, Аллагъдиз Чандарихъанди Чаз, Аллагъдиз ккуниси ккарагуру.

28 Ухъуз, Аллагъ ккунидариз, Чаз ккуниси Дугъу дих гъапӀдариз, вариб ужувлаз ачухъ шлуб аьгъяхъуз.

29 Фицики, дюн'я арайиз хайиз Дугъаз аьгъюди айидар, Гъадгъу улихъмиди Чан Бай вари чвӀир-чӀиригъян сарпирди хъпан бадали, Чан Баллиз ухшар хъуз ктагъну.

30 Чав ктагъдариз Дугъу дихра гъапӀну, хъа дих гъапӀдар Чан улихъ гъякъ гъапӀну, хъа гъякъ гъапӀдар адлу гъапӀну.

- 31 Фу кІухъа? Аллагъ ухъхъанди вуш, ухъуз къаршу шлихъан хъуз шул?
- 32 Ухъу вари бадали, Чан Бай, гъяйиф дарапІди, аьзабнакк Ккитури, Чан Балихъди сатІиди ухъуз вари имбубра тувидаринхъа?
- 33 Шилхъан Аллагъди кадагънайи халкъдик тахсир кипуз хъибди? Аллагъди Чав дурар гъякъ апІура.
- 34 Шли дурар тахсирлу апІиди? Месигъ Иса гъакІну, хъа чІиви гъахъну, хъа гъамус Аллагъдин арччулну хилихъинди деъна ва ухъхъанди ккарагура.
- 35 Ухъхъан Месигъдин масанвал тадабгъуз фтихъан шул? Дердерихъан? читинваларихъан? хъергуваларихъан? гаш'валарихъан? гъяцІливаларихъан? хатІйирихъан? ханжларихъан?
- 36 Гирами китабарий дибикІна: «Уву бадали учу гъар йигъан йивну йихура, урккуз гъязур дапІнайидарси, учу марччарик гъисаб апІура».
- 37 Гъаци вушра, ухъу ккун гъапІу Аллагъдин кюмекниинди гъаму варибдиъ зурба гъалибвал гъадабгъидихъа.
- 38 Фицики узуз дугъридан аьгъязуз: я уъмрихъан, я аьжалихъан, я малайикарихъан, я заан рюгъярихъан, я гъамусдин, я гъюз имбу заманайихъан, я кьудратарихъан,
- 39 я зиин али, я кІанакк ккайи гъатарихъанра, я вари дюн'я гъадабгъиш, жара жюрейин гъич сабдихъанра ухъхъан ихъ Агъа, Месигъ Исайиланмина улупу Аллагъдин масанвал тадабгъуз хъибдар.

Рим 9

- 1 Месигъдин гъякънииндира гъякъ кІураза. Узу кучІлар апІурадарза, Гирами Рюгъну абцІнайи йиз намус узуз шагъид ибшри:
- 2 йиз кІваъ зурба дерд ва кудудубкІру иццрушин айиз.
- 3 Йиз гъардшар, йиз миллет уърхбан бадали, Узу Месигъдихъан гъудучІвузра гъязур вуза.

- 4 Йиз миллет Израил халкъ ву. Дурариз Аллагъди Чан веледар кІура. Аллагъдин ад, Аллагъдихъди гъийитІу йикърар, Мусайин Къанун, Аллагъдиз гъуллугъ апІувал ва Аллагъдин Гаф гъаму халкъдиз тувнийи.
- 5 Гъамрар ву ихъ зурба абйирин наслар. Гъамрар ву варибдин зиин Аллагъ вуйи, абсрариан абсрариз ужувлакк ккайи Месигъдин жилин хизан. Амин!
- 6 Хъа му, Аллагъди Чав тувнайи гаф тамам гъапІундар, кІуру гаф дар. Дарди хъуз, Израиликан гъахъидар гъякъ вуйи израил халкъ ву, хъа вари ваъ.
- 7 Гъеле дурар Ибрагъимдин наслар вушра, сабан, мици хъувалиинди, дурар вари Ибрагъимдин гъякъ наслар дар. Фицики, Аллагъди гъапиганси, «Яв гъякъ наслар ИсакъдикантІан хъидар».
- 8 Му гъаци кІуру гаф вуки: Ибрагъимдилан бабкан гъахъи вари наслар Аллагъдин гъякъ веледар дар, хъа анжагъ Ибрагъимдиз туву Аллагъдин гафналантина гъахъи веледар гъякъ веледар ву.
- 9 Туву гафнаъ магъа фу кІураш: «Улупнайи вахтна Узу гъидиза ва Сарайиз бай хъиди».
- 10 Хъа му сабан вариб дар. Гъацира Ревекайиз баяр айи ва дурарин сар адашра вуйи – ихъ аба, Исакъ.
- 11 Ва къюрид баяр бабкан хъайиз, дурари фукІа-мукІа ужуб, я харжиб апІайиз улихъна, Аллагъди Ревекайиз гъапну: «Ахъюну бай биціирнурин гъуллугънаъ хъиди». Аллагъди мици дурар бабкан хъайиз улихъна гъапнийи, гъаз гъапиш, Аллагъди кадагънайи бай, Чав ният дапІнайиганси кадагънайир хъпан бадали, хъа бали чав гъапІубдиинди кадагъну дархъбан бадали.
- 13 Гирами китабарийъ дупнайиси: «Узуз Якъуб ккун гъахъунзуз, хъа Исаф – даккун».
- 14 Гъамус фу пухъа? Аллагъ дюз дарур шлуб дарки, гъаци дарин? ИкибаштІан, шлуб дар!

- 15 Фицики, Дугъу Мусайиз гъапну: «Узу Узуз ккунириз уж'вал дебккдиза ва Узу Узуз ккунирин язухъ зигидиза».
- 16 Гъаддиз, адмийириккан шлиз, чан тПалабариз вая гъапІу ляхнариз дилигди, уж'вал апІуруш, Аллагъди Чав гъял апІуру.
- 17 Гирами китабарихъ дупнайиси, Аллагъди Египетдин паччагъдиз гъапну: «Увлантина варидариз Йиз къувват улупбан ва Йиз ччвур вари дюн'я вуйибси рабгъбан бадали, увкан паччагъ ктаур Узу вуза».
- 18 Магъа гъамци Аллагъди, Чаз ккуниси, сариз уж'вал апІуру, сарик хъял капІру.
- 19 Мумкин ву, учву узуз гъамци пубра: «Эгер Аллагъди ихъ ляхнариин аьхювал апІураш, гъаз Дугъу ухъу тахсирклар апІура? Аллагъдин ниятариз фуж къаршу удучІвидихъ?»
- 20 Уву фуж вувахъ, инсан, Аллагъдихъди гъюжатар апІуз? Мутмуйи учв гъапІурихъан гъерхдар, аьхир, узу гъамциб уву гъаз гъапІунва, кІури?
- 21 БатІур гъабар апІурурин хилихъ адаринхъа? Дугъу чаз ккун гъабшиш, гъадму гъурдсиб батІуриккан багъайин гъаб, ясана ужуз гажин апІуру.
- 22 Аллагъдиз Чан хъял улупуз ва Чан къувват улупуз ккун гъабхъну, аммаки хъял капІру, тІанкъ апІуз гъязур вуйи ляхнар Дугъу сабурлуди аьгъ гъапІну.
- 23 Дугъу мици Чан ккудудубкІру ад, рягъимлувализ лайикъ вуйи ва адлувал къабул апІуз гъязур дапІнайи касариз улупуз гъапІундайкІан, яраб?
- 24 Гъадму касар ухъу вухъа. Дугъу ухъу неинки жугъдаригъян, хъа миди вуйи халкъаригъян, дих дапІну, гъядягъну.
- 25 Гирами китабарикан Осийин китабдихъ дупна: «Йиз халкъ дарудариз Узу Йиз халкъ пидиза, ва Узуз даккнириз Йиз ккунир пидиза».
- 26 «Аллагъди: „Учву Йиз халкъ дарчва“ гъапи гъадму йишв'ин дурариз чІиви Аллагъдин веледар пиди».

- 27 Ишаййира Израилин халкъдихъанди гъарай апІура: «Гъеле Израилин веледарин къадар гъюлин кІанаъ айи гъумкъан вушра, дурарикан цІиб къадартІан уърхидар,
- 28 фицики Аллагъди Чан ахиримжи суд адмийирин зиин ухди апІиди».
- 29 Ва Ишаййи улихъмиди гъапиганси: «Эгер Вариудукъру Агъайи ухъуз наслар гъитундайиш, ухъуз шлубра Содом ва Гомор шагърариз гъабхъиб хъибдийи».
- 30 Гъамус фу кІуру? Гъякъвал дарабграйи жара миллетариз чпин хъугъувалилантина гъякъвал гъабхъну.
- 31 Хъа Къанун тамам апІури гъякъвал абгурайи Израилин халкъдиз гъякъвал гъабхъундар.
- 32 Гъаз? Гъаз гъапиш дурариз гъякъвал ляхнарилантина абгуз ккун гъабхъну, хъа хъугъувалилантина ваъ. Дурар ликарикк ккабхъру гъвандихъ хъарснуну,
- 33 Гирами китабарийъ дупнайиси: «Лиг гъа, Узу Сион дагъдиин ликарикк ккабхъру Гъван дивдиза, Гъван, гунагъкрар хъарсру Гъван, аммаки фуж Гъадгъахъ хъугъиш, думу швумал хъидар».

Рим 10

- 1 Гъардшар, узус йиз кІвантІан жугъдар дюрхну ккундузуз, ва Аллагъдиз гъадрарихъан ккарагураза.
- 2 Фицики узу шагъидвал апІураза, чпи Аллагъдихъ юкІв хъипну янашмиш шулашра, дурариз дюз рякъ аьгъдар.
- 3 Гъаз гъапиш дурариз Аллагъди багъиш апІру гъякъвал аьгъдайи, хъа чпин хусуси гъякъвал арайиз адабгъуз чарйир зигури, Аллагъдин гъякъвализ мютІюгъ гъахъундар.
- 4 Месигъди, гъарсар хъугъу кас Аллагъдин улихъ гъякъ апІбан бадали, Къанундиз аьхир дебккнуну.

- 5 Мусайи Къанундин гъякъваликан бикІура: «Къанундин табшуругъар тамам апІрур яшамиш хъиди».
- 6 Гирами китабарий хъугъувализ дилигну туврайи гъякълували гъамци кІура: «Учву учвхъан мегъерханай: „Фуж аършариз гъягъиди?“ душв’ан Месигъ хъади гъюз?
- 7 ва мегъерханай: Месигъ гъийихдарин паччагълугъдиан хъади гъюз, „Фуж кІан адрушваз гъягъиди?““
- 8 Фу дупна Гирами китабарий? «Аллагъдин Гаф увухъди хъа, яв багахъ хъа, думу яв ушвниин ал ва яв кІваъ а», ва думу Гаф ухъу адмийириз улупурайи хъугъувал ву.
- 9 Эгер уву яв ушвниинди: «Иса Агъа ву», – кІури, Аллагъди Думу гъачІидаригъян чІиви гъапІубдихъ, юкІв хъипну, хъугъиш, уърхидиву.
- 10 Гъарсар, юкІв хъипну, хъугърур, Аллагъдин улихъ гъякъ хъиди; ушвниинди чан хъугъуваликан ктибтрур уърхиди.
- 11 Фицики, Гирами китабари кІура: «Дугъахъ хъугърур беябур апІуз хъибдар».
- 12 Жугъдарна жара миллетар саб ву, фицики Агъара варидариз Сар ву, ва Чаз дих апІру варидариз Дугъу уж’вал тувру.
- 13 «Гъарсар, Агъайиз дих апІрур, уърхиди».
- 14 Хъа дурари чпи Хътругъруриз фици дих апІиди? Фици чпиз Дерерхърурихъ хъугъди? Хъа дурариз, Дугъкан сарикъан дарпиган, фици ебхъиди?
- 15 Хъа фици Дугъкан ктибтиди, ктибтрур гъадраиш? Гирами китабарий дибикІнайиси: «Фукъан гюрчег дарин Ужувлан хабар рабгърударин ликар!»
- 16 Аммаки вари жугъдари му Ужувлан хабар ибак апІури гъахъундар. Ишайи гъапну: «Агъа, фуж хъугъну учу улупу агъюваларихъ?»

17 Гъаци вуйиган, Ужувлан хабар гъебхъиган, хъугъвал гъюру. Хъа Ужувлан хабар, Месигъдикан ктибтруган, гъюру.

18 Амма узу кІураза: «Дурариз Ужувлан хабар гъебхъундарин?» ИкибаштІан, гъебхъну! «Вари дюн'я вуйибси дурарин дихар гъарагънийи ва дурарин гафар дюн'яин тлихъан кІулихъна гъурукънийи».

19 Хъана кІураза: «Израилин халкъ мидин гъавриъ ахъундайкІан?» Сифте Мусайин китабдиъ кІура: «Узу учвуъ гъизгъинвал ачмиш апІидиза, халкъ ву дупну гъисаб апІуз даршлу халкъдиинди. Узу увук хъял капІдиза, шулайибдин гъавриъ адру халкъдиинди».

20 Хъасин Ишайин китабдиъ кІубанди кІура: «Узу дарагди гъахъидариз Узу гъидихъну. Узу гъедрерхри гъахъидариз Узу ачмиш гъахъунза»,

21 хъа Израилин халкъдикан душваъ кІура: «МютІюгъ даршлу ва хъпебехъру халкъдиз вари йигъди Узу, хилар гъачІаккну, дих апІури гъахъунза».

Рим 11

1 Хъа магъа узу гъерхрара: «Аллагъди Чан халкъ Чахъан гъадаънадарин?» ИкибаштІан, ваъ! Узура Ибрагъимдин насил, Вениаминдин тухмиан вуйи израилжви вуза.

2 Аллагъди Чаз улихъмиди абгъю Чан халкъ Чахъан гъадаънадар! Гирами китабарий Ил'ясдикан фу дупнаш, абгъдарди анчвуз? Ил'яси Аллагъдиз израил халкъдилан аърз апІуру:

3 «Я Агъа, дурари Яв пайгъамбрар гъийихнийи ва, Увуз гъурбнар хру Яв йишвар ккидирчнийи; анжагъ узу сар сагъди имиза, аммаки, дурариз узура йивну йикІуз ккунди а».

4 Аллагъди дугъаз фициб жаваб тувнийи? «Узу Узуз Ваалдин улихъ кІул ис дарапІу ургуд агъзур кас гъюрхюнза».

- 5 Гъаму вахтарира Аллагъди Чан ужувлиинди кадагънайи саб бици гъварч адмийир а.
- 6 Аллагъдин ужувлиинди дубхънайиб, инсандин ляхнариз дилигну, дубхънадар. Гъаци дайиш, уж'вал уж'валси гъубзидайи.
- 7 Гъамус фу шула? Израилин халкъдиз чпи абгурайиб гъибихъундар. Анжагъ кадагънайидаризтІан гъибихъундар, имбударин инсанвал гъудубгну.
- 8 Гирами китабарий дупнайиси: «Аллагъди дурар дерин нивкІуъ аьнийи». «Дурариз дярбкъбан бадали, Аллагъди дурарин улар хъяркънийи, дурариз дербхъбан бадали, ибарий итІишвнийи, ва гъамци гъийин йигъазкъан ими».
- 9 Давудри гъапнийи: «Гъит, дурариз, чпин шадлугъар чпиз ккиву рукъарна чулар ишри. Гъит, дурар хъахъну алдакри ва жазайикк ккахъри.
- 10 Гъит, дурариз дярбкъбан бадали, дурарин уларихъ мучІушин гъабхъри. Гъит, дурарин юкъвар гъаргандиз къяни ишри».
- 11 Узу кІураза: «Жугъдар, хъахъну, гъудужвуз даршлуси, алдакнинхъа?» ИкибаштІан, ваъ! Гъадрарин алдакувалиланмина имбу халкъариз, жугъдар бахил хъпан бадали, уърхювал гъабхъну.
- 12 Дурарин алдакували вари дюн'яйиз уж'вал хуруган ва дурариз кам гъахъиган, имбу миллетариз зурба ужувлар шлуган, хъа эгер вари жугъдар Аллагъдихъна хътакиш, имбу дюн'яйиз фукъан зурба ужувлар шул!
- 13 Гъамус узу, жара миллетар, учвухъна илтІикІураза. Узу Аллагъ аьгъдру миллетарихъна гъаьнайи вакил вуза. Узу йиз гъуллугъ заан вуди гъисаб апІураза.
- 14 Йиз халкъ бахил дапІну, сакъюдаркъана уърхидиза кІури, миж кайиз.

- 15 Аллагъ жугъдарихъан гъидицган, дюн'яйин жара халкъариз мясляаѳт гъабхнуш, хъа Аллагъди жугъдар къабул гъапІган, фу шул? Дийихнайидар чІиви апІдаринхъа?
- 16 Эгер яв уѳлин сабпи парча Аллагъдиз бахш гъапІиш, имбу вари уѳлерра гирами хъидияв. Эгер гъарин ччивар гирамидар вуш, дидин кюлерра гирами ву.
- 17 Гъяни гъарин кюлер кудуршвнади, дурариин чІурудар фици улурхънуш, гъадму жюрейинди учву, жара миллетар, чІуру чІвумучварси гъамус гъяни гъарин ччиварин къувватнак кеъначва.
- 18 Гъаци вуйиган, кюлерин зиин фурс мапІан, гъаз гъапиш, ччивариз уѳмур туврайир уву дарва, хъа ччивари увуз уѳмур тувра.
- 19 Уву пидива: «гъатму кюлер узу улурхъбан бадали ктуршвну».
- 20 Думу гъякъ вуяв. Дурар чпин хътругърувалиан ктуршвну. Хъа уву дурарин йишв'ин хъугъувалиан алва. Гъаддиз фурс мапІан, хъа гучІ кади гъуз.
- 21 Аллагъди багъри кюлер гъяйиф гъапІундарш, увура гъяйиф апІидар.
- 22 Гъаци вуйиган, увуз Аллагъдин уж'валра, хъялра рябкъюравуз. Дугъан хъял Чахъан гъудучІвдарихъна шулу. Хъа увухъна вуйи уж'вал, эгер уву Дугъан ужувлакк гъузруш, рябкъюравуз. Гъудрузиш, гъаркан увура кадабтІиди.
- 23 Хъа эгер жугъдар чпин хътругърувалиѳ утІукъну гъудрузиш, дурар хъана гъарик кюрхъди, даршуз, Аллагъ му кюлер тазабаштІан кюрхъюз къудратлу ву.
- 24 Хъа эгер уву чІуру гъаркан кадабтІнайи циркил, багъри дарди, гъяни гъарик кубхънуш, хъа кюлериз чпин багъри гъар'ин улурхъюз фукъан рягъят шул!
- 25 Гъардшар, узуз учву му сирнан гъавриѳ адарди гъитуз, учву ичв аѳгъювалиин гизаф умуд кивну гъудрузбан бадали, ккундарзуз.

Израилин саб пай агьлар, чпин утӀукьну гьузувалиь арсну, жара миллетар вари тамамди Аллагьдихьна илтӀикӀайизкьан, гьузди.

26 Хьасин, Израилин вари халкъ уьрхиди. Гирами китабарий дибикӀнайиси: «Сион дагьдилан Уьрхрур гьиди. Дугьу Якьубдин тухмиан вари чӀуруб идипиди,

27 ва Узу дурарилан гунгьар алдагьган, дурарихьди йикьрар йитӀидиза».

28 Ужувлан хабар къабул дарапӀбиинди жугьдарикан Аллагьдин душмнар шула. Жара миллетар ичв хайирназ ву. Мидиз дилигди, жугьдар Аллагьдин кадагьнайи халкъди гьузди, Аллагьдиз дурар ккунду, фицики Дугьу дурарин абйириз гаф тувнийи.

29 Фицики Аллагьди Чав дих дапӀнайи халкъ ва Чав тувнайи гаф уьрхиди.

30 Саб фила-вуш учву Аллагь гьясбикк апӀдайчва. Хьа гьамус, Дугьахь жугьдар хьпебехьган, Дугьу учвуз уж'вал улупура.

31 Аллагьди учвуз Чан уж'вал улупуз, хьасин думу дурариинра алабхьбан бадали гьаму ражари жугьдар Дугьахь хьпехьурадар.

32 Аллагьди вари халкъариз, хьасин чпилан хил алдабгьбан бадали, хьпебехьри гьузуз шлу вахтар улупнийи.

33 Фукьан дарин Аллагьдин фагьмин ва зигьмин деринвал ва булвал! Фукьан дарин Дугьан ниятар ктитуз даршлувал! Фукьан дарин Дугьан рякьярин гьавриь ахьуз даршлувал!

34 «Агьайин фагьум шли агью апӀиди, Дугьаз насигьятар шли тувди?»

35 «Шли фу тувну Аллагьдиз, Дугьу думу къяляхь апӀуз буржлу вуйиб?»

36 Вари Аллагьди халкъ гьапӀну, аьхир, ва гьадму вари яшайиш анжагь Гьадгьуланмина ва Гьадгьаз шула. Аьсрариан аьсрариз ад Гьадгьаз ву. Амин!

Рим 12

- 1** Гъаддиз учвуз ккарагураза, гъардшар, Аллагъдин уж'вал бадали ичв жанар, Гъадгъаз хуш шлу марцци, ч'иви гъурбнарси, дерккай. Му Аллагъдиз фагъумлу вуйи гъуллугъ хьибди.
- 2** Гъит, му дюн'яйин гъюкмари учв'ин агъавал дарап'ри. Аллагъдин ужуб, рази ктаъру ва гъубк'у ният фу вуш, абгъю хъпан бадали, ичв фагъум ц'ийи алап'ури, дигиш йихъай.
- 3** Аллагъди узуз вакилвал багъиш дап'найиган, узу учвуз варидариз к'ураза: учву ичв вуйидарт'ан артухъ заанди мидисанай, учвуз гъарсариз Аллагъди туву хъугъувализ дилигну, фурс ктарди гъузай.
- 4** Ихъ беден гизаф паярикан вушра, вари паяри саб ляхин ап'урадар.
- 5** Гъаци ухъура вари Месигъдихъди саб беден вуди, дидин паяр вухъа.
- 6** Аллагъди Чан ужувлантина гъарсариз чан хусуси багъиш гъурубкъунхъуз. Шлиз пайгъамбарвалин багъиш аш, гъит дугъу думу, чан хъугъувализ дилигну, ишлетмиш ап'ри.
- 7** Шлиз жарадарин гъуллугънаъ шлу багъиш аш, гъит учв гъадму гъуллугъназ бахш ишри. Шлиз мялимвалин багъиш аш, гъит учв мялимвализ бахш ишри.
- 8** Шлиз ккарцуз шлу багъиш аш, гъит дугъу жарадар ккарцри. Шлиз жумартвалиинди пай ап'уз шлу багъиш аш, гъит дугъу гъаци, к'вакк ккадарди, пай ап'ри. Шлиз жарадарин зиин абхювал ап'уз шлу багъиш аш, гъит абхювал ап'ри вари юк'в хъипну ва намуслуди. Шлиз уж'вал ап'уз шлу багъиш аш, гъит думу шадвалиинди ап'ри.
- 9** Гъит, ичв масанвал к'ваант'ан вуйиб ибшри. Писвал ккун мап'анай, ужувлахъ хъач'арккай.
- 10** Чв'йирси чиб-чпи ккун ап'инай. Гъарсари жвувазт'ан чиб-чпиз артухъ гъюрмат ап'инай.
- 11** Тагъру дарди, юк'в хъади лихури, рюгъ гъевеслуди Агъайин гъуллугънаъ йихъай.

- 12 Умудвалиь шадди, бедбахтваларийь сабурлуди, ккарагбарийь мюгькамди гъузай.
- 13 Аллагъдин адмийириз читинваларийь кюмек апІинай. Хялар къабул апІури гъузай.
- 14 Учвухъ хъергнаидариз ужувлар ккун апІинай. Ужувлар ккун апІинай, люкънар – ваъ.
- 15 Шадлударихъди шад йихъай. Ишурайидарихъди ишай.
- 16 Чиб-чпихъди албагну яшамиш йихъай. Фурс мукубчІванай. Аьжузарихъди дуствал апІуз нач мапІанай. Жвувкан заанди фикир мапІанай.
- 17 Писвализ писвалиинди жаваб мутуванай. Варидариз уж’вал апІури гъузай.
- 18 Учвхъан шлубкъан варидарихъди мясляьтнинди яшамиш йихъай.
- 19 Аьзиз дустар, хъял алдабгъбахъ махъанай, хъял алдабгъуб Аллагъдин ихтиярнаъ гъибтай. Фицики Гирами китабарийь дибикина: «Хъял алдабгъувал Йиз ляхин ву. Узу жаза тувдиза» – кІура Агъайи.
- 20 Гъамдин ерина, «эгер яв душмандиз гашди аш, уьл тув дугъаз. Эгер думу дахаргну аш, шид тув. Эгер уву гъамци апІури гъашиш, думу нач’валиан йикІиди».
- 21 Писвал ув’ин гъалиб хъуз мигъитан, думу уж’вали ккапІ.

Рим 13

- 1 Гъарсар заан гъюкмиз мютІюгъ духъну ккунду, фицики Аллагъдихъан дару гъюкум адар; гъаму ражари айи гъюкумра Аллагъди дебккнайиб ву.
- 2 Гъаддиз, фуж гъюкмиз къаршуди гъудужвураш, гъадму Аллагъди дебккнайибдиз къаршу гъедергурайи гъисаб ву. Гъаци апІрудари чпиина тахсир хура.

- 3 Уж'вал апІрудариз гьюкумдрарихъан гучІ адар, хъа – писвал апІрудариз. Эгер гьюкумдрарихъан увуз гучІ апІуз ккундарш, уж'вал апІури гъуз ва дурарин терефнаан яв тяриф ебхъидивуз.
- 4 Гьюкумдар увуз уж'вал хъпан бадали лихурайи Аллагъдин лукІ ву. Хъа эгер уву писвал апІуруш, гучІ апІин, фицики увуз жаза гъадабтІуб гъадгъан гьюкмиъ гъавайиди айиб адар. Писвал апІурииз жаза адабтІури, Аллагъдин хъял алдабгъури, дугъу Аллагъдиз гъуллугъ апІура.
- 5 Гъаци вуйиган, дугъаз мютЮгъ духъну ккунду, неинки хъпебехъиш, жаза адабтІур кІури, хъа – жвуван намус бадалира.
- 6 Гъаци вуйивализ дилигну, учву налогарра тувай; гьюкумдрари, Аллагъдин гъуллугъчйири, чпин вари вахт гьюкум гъабхбиинди гъапІра.
- 7 Гъардиз лайикъ вуйиб тувай: шлиз – налогар, шлиз – харжар, шлиз – гучІ, шлиз – гъюрмат.
- 8 Саризра буржлуди мугъузанай; гъит, учвук анжагъ саб буржтІан дарибшри, думура – чиб-чпихъна улупру масанвалин бурж, фицики, шли чан багахъ хъайир ккун гъапІиш, гъадгъу Къанун тамам апІура.
- 9 Табшуругъариз лигай: «къяппавал мапІан», «миликІан», «мигъитІибкІан», «жараринуб ккун мапІан», ва жара табшуругъариъра улупурайиб саб ву: «Багахъ хъайир, жвуваз жвувси, ккун апІин».
- 10 Масанвали багахъ хъайирииз писвал хурдар. Гъаддиз масанвал Къанун тамам гъапІу гъисаб ву.
- 11 Гъаму вахт фициб вуш, аьгъяди, гъаци апІури гъузай. Сарун учву нивкІ'ан хъиргру вахт дуфна, фицики ухъу уърхру вахт, ихъ сифте хъугъу йигъак гъилигган, гъамус багахъ дубхъна.
- 12 Йишв ккудубкІура. Йигъ сарун багахъ хъа. Мици вуйиган, вари мучІу ляхнарихъан ярхла хъидихъа, ва аквназ лайикъ вуйибдихъди яракъламиш хъидихъа.

13 Гъачай, йигъандин аквназ барабар вуйиси, намуслуди яшамиш шулхъа. Пиянискаваларикк ва сатӀи къяппаваларикк кӀул ккивдархъа. Аьйиб апӀруб ва гъясузуб апӀдархъа, гъюжатар апӀдархъа ва сар-сариин бахил хьидархъа.

14 Ихъ Агъа Иса Месигъди учву уърхричву, ичв бедендин гъайгъушин тямгъяриз миилтӀибкӀанай.

Рим 14

1 ЦӀибди хъугъувал айир ичв арайиз къабул апӀинай. Дугъанна ичв фикрар сабсдар дар кӀури, дугъахъди гъюжатар мапӀанай.

2 Сариз фунуб вушра хураг ипӀуз ихтияр хъугъували тувру, хъа тмуноури, хъугъувал цӀиб айири, бистнин мейвӀиртӀан итӀурдар.

3 Вари ипӀрур, мейвӀиртӀан диритӀрурихъинди фурс кади милиган. Ва мейвӀиртӀан диритӀрурира вари ипӀурайир тахсирнакк ккаъну ккундар, фицики Аллагъди думу къабул апӀура.

4 Уву фуж вува, жарарин лукӀрак тахсир кипуз?! Анжагъ чан эйсийин улихътӀан лукӀ гъякъ, ясана нягъякъ шлуб дар. Агъайин лукӀ гъякъ хъиди, фицики Агъайиз думу гъякъ апӀуз гъюкум а.

5 Сари, саб йигътӀан, тму йигъ важиблу ву кӀура, хъа жарари, вари йигъар сабстар ву кӀура. Гъарсари, гъит, чав фици гъисаб апӀураш, гъаци апӀри.

6 Сари йигъарикан сад йигъ, имбу йигъартӀан багъа ву кӀураш, дугъу гъаци Агъайин гъюрматназ апӀура, ва фунуб-вуш саб хураг ипӀрурира Агъа бадали гъаци апӀура, гъаз гъапиш, Аллагъдиз чухсагъул кӀура. Ва фунуб-вуш саб хураг дирипӀрурира Агъайин гъюрматназ гъаци апӀура, гъаци дугъура Агъайиз чухсагъул кӀура.

7 Гъаз гъапиш ухъкан саркъан чав-чаинди яшамиш шуладар, ва чав-чаинди йикӀурадар.

- 8 Гъаци вуйиган, эгер ухъу яшамиш шулаш, Агъа бадали яшамиш шулахъа, эгер йихураш, гъацира Агъа бадали йихурахъу, ва аьхириъ, яшамиш шулайидар вушра, дийихнайидар вушра, Агъайиндар вухъа.
- 9 Гъамдин бадали Месигъ гъакІну ва чІиви гъахъну – Дугъкан чІивидаринра, гъачІидаринра Агъа гъахъну.
- 10 Хъа уву гъаз яв гъардаш тахсир апІурава? Яв гъардаштІан, уву фит’инди артухъ вуза, кІурава? Ухъу вари Аллагъдин суддин улихъ дугъужвидихъа.
- 11 Гирами китабарийъ дибикІна: «Гъарсари Йиз улихъ кІул ис апІиди, ва гъарсари, Узу Аллагъ ву, пиди. Узу яшамиш шулайивал фици гъакъ вуш, гъаму вари тамам шлубра гъакъ ву – кІура Агъайи».
- 12 Ва гъаддиз ухъкан гъарсари Аллагъдин улихъ, чав гъапІу ляхнариз дилигну, жаваб тувди.
- 13 Чиб-чпик тахсарар кирчувал дипурхъа, жвуван гъардшиз гъалатІарийъ ва гунгъарийъ ахъуз ухъу багъна тутрувиш, ужу хъибди.
- 14 Узуз аьгъязуз, ва дугъридан саб шак адарди Иса Месигъдин гъюкмиинди кІураза: марцциб даруб фукІара адар. Анжагъ марцциб дар кІуруриз думу марцциб дар.
- 15 Хъа эгер уву ипІруб яв гъардшиз къабул шуладарш, яв ляхнарийъ масанвал адар. Яв хураг бадали гъардаш пуч мапІан, Месигъ гъадгъухъандира гъакІну.
- 16 Уву ужуб вуди гъисаб апІурайиб имбудари, писуб ву, пуз багъна мутуван.
- 17 Фицики Аллагъдин Паччагълугъ ипІруб, я убхъруб дар, думу Гирами Рюгъну багъиш апІурайи дугъривал, ислягъвал ва шадвал ву.
- 18 Месигъдиз гъамци гъуллугъ апІурайири Аллагъдиз ккуниб апІура, ва адмийиризра къабул шула.

- 19 Гъачай, мясляаѳт шлу ва чиб-чпиз кюмек шлу гъарсабдихъна илтѳикѳурхъа.
- 20 Аллагъдин ляхнар ипѳрубдин кѳуллан чѳур мапѳан. Гъарсаб хураг ипѳуз шул. Хъа яв гъардаш гунагънахъна хру хураг ипѳуб дюз дар.
- 21 Йикк дирѳпѳуб ва чяхир дурухуб ва фукѳа гъациб дарапѳуб ужу ву, эгер дурари яв гъардаш гунгъарихъна гъахуруш.
- 22 Уву хъугънайи яв ляхнар жвувахъди гъит; гъит, дурарикан анжагъ Аллагъдизтѳан аѳгъяди дарибшри. Чав гъакъ вуйиз кѳуруб апѳурайиган, учв тахсиркарди гъидригъру кас бахтавар ву.
- 23 Хъа шли, фукѳа-мукѳа ипѳуз ужуб вая писуб кѳури, шаклуди, ипѳури гъашиш, дицир Аллагъди тахсиркар апѳиди. Хъа хъугъвал адарди апѳурайиб вари гунагъ ву.

Рим 15

- 1 Ухъу, ижми рюгъ айидари, зяиф рюгъ айидарин гъалатѳар сабурлуди аѳгъ дапѳну ккунду, хъа жвуваз ккуниб дапѳну ккундар.
- 2 Ухъкан гъарсари багахъ хъайириз, дугъан рюгъ мюгъкам шлуб, дугъаз хайир кайиб дапѳну ккунду.
- 3 Гъеле Месигъдира Чан хайирназ фукѳа гъапѳундар. Хъа Гирами китабарѳ дупна: «Уву беябур апѳрударин люкънар Уз'ин алахънийи».
- 4 Гирами китабарѳ дибикѳнайиб вари, диди туврайи сабурлувалин ва ккарцрувалин кюмекниинди ихъ умуд ктадабтѳбан бадали, ухъуз насигъят вуди, дибикѳнайиб ву.
- 5 Гъит сабурлувал ва ккарцрувал туврайи Аллагъди, Иса Месигъ мисал вуди Гъадгъахъди гъяри, ухъу сатѳиди, саб гъарайниинди Аллагъдин, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адашдин тяриф апѳруси, ичв мясляаѳтнаѳ яшайиш туври.
- 7 Гъаци вуйиган, Месигъди учву фици къабул гъапѳнуш, учвур, Аллагъдин ад бадали, гъаци сари-сар къабул апѳинай.

- 8 Месигъ суннат гъапІдарин гъуллугънаъ Аллагъдин гъякъвал дурариз улупуз, Аллагъди дурарин абйирин абйириз тувнайи гаф гъякъ вуйивал улупуз ади гъахъну.
- 9 Гъадмуган жара халкъарира Аллагъди чпиз гъапІу ужувлантина Дугъан ад апІиди. Гирами китабарийъ дупнайиси: «Гъаци вуйиган, узу Уву Аллагъ аьгъдру халкъарин арайийъ адлу апІидизаву ва Яв ччвурназ тярифнан мяълийир апІидиза».
- 10 Ва хъана: «Аллагъдин халкъдихъди сабси Шадвалин гъарай ипай, Аллагъ аьгъдру халкъар!»
- 11 Гъамцира дупна: «Агъа адлу апІинай, Аллагъ аьгъдру вари халкъар! Гъит вари миллетари мяълийириинди Дугъан тярифар апІри!»
- 12 Ишаййира кІура: «Ессей тухмиан таза кюл ачмиш хъибди. Дугъу миллетариин гъюкум гъабхиди, ва Аллагъ аьгъдру халкъари Гъадгъак чпин миж кивди».
- 13 Гъит, умуд тувру Аллагъди учву ичв хъугъувалилантина, Гирами Рюгънан къувватниинди ичв умуд артухъ хъпан бадали, шадвали ва мясляаьтну ацІричву.
- 14 Йиз гъардшар, учву ужувлу ацІнайиб, учвуз гизафубдикан аьгъю гъабхъиб ва сар-сариз учвхъан насигъятар тувуз шлуб якъинди аьгъязуз.
- 15 Хъа Аллагъди узуз багъиш тувнайиган, узу учвуз лап кІубанвал кади, сакъюдар ляхнариккан учвуз кІваин алауз ккунди гъибикІунзачвуз.
- 16 Йиз вакилвалин бурж вуди, Аллагъди жара миллетариз, Иса Месигъдин гаф ва Ужувлан хабар рабгъру багъиш тувназуз. Гъамци дурар Дугъаз, Гирами Рюгъниинди марцц духъну, Аллагъдиз ккуниси гъурбан хъиди.
- 17 Иса Месигъдихъ хъади, узур а йиз Аллагъ бадали апІурайи ляхнариин фурслу вуза.

- 18 Узлантина Аллагъ абгъдру халкъар гафнииндина ляхниинди Аллагъдиз мютЮгъ апІбан бадали, абжайиб лишнарииндина абламатариинди ва Аллагъдин Рюгънан къудратниинди Месигъди гъапІубдиканІан пидарза. Магъа гъамци, Ерусалим ва дидин гъирагъарихъан тап Иллирик уълкейихънакъан Месигъдикан Ужувлан хабар деебтунза.
- 20 Узу Месигъдин ччвур абгъдру йишвариъ, жарари шибритІ ккиву йишв'ин хал дидривди, Ужувлан хабар рабгъуз чалишмиш гъахъунза.
- 21 Гирами китабариъ дупна: «Дугъкан дупнадрудариз Думу рякъиди, хъа деебхънадрудар гъавриъ ахъди».
- 22 Узу учвухъна гъюз гизаф ражари гъязур гъахъунза, хъа гъамцдар алахъиган гъюз гъабхъундарзухъан.
- 23 УхдитІан узуз учвухъна гъюз ккунди айзуз. Хъа гъамус узу му вари юрдарий дилихну ккудубкІунза.
- 24 Испанияйиз гъягърур, учв'ин улукъидиза. Улукъиган, учвухъди, юкІв хъади, цібди сюгъбатар апІбалан къяляхъ, учву узу дина гъаърувалик миж кайиз.
- 25 Гъамус узу Ерусалимдиз душваъ айи Аллагъдин адмийирин гъуллугънаъ хъуз гъягъюраза.
- 26 Фицики Македония ва Ахая уълкйирин хъугърудари Ерусалимдиъ касибди айи Аллагъдин адмийириз, пул уч дапІну, кюмек апІуз къаст гъапІнийи.
- 27 Дурари дици апІуб ужу гъапІну, хъа Ерусалимдиъ айидариз дурар буржлу вуйи. Жугъдарихъди сабси дураризра рюгънан ужувлар гъахъну. Дурари жугъдариз бедендин ужувларикан пай гъяпІну ккунду.
- 28 Узу гъаму месэла гъял гъапІиган ва чпиз хътапІу вари пул дурарихъна гъурубкъиган, Испанияйиз рякъюъ учІвдиза ва рякъюъ учв'инра улуркъидиза.

- 29 Узуз аьгъязуз, узу учвухъна гъафиган, Месигъди туву ужувлар гъуркІну хидизачвуз.
- 30 Учвкан, ихъ Агъа Иса Месигъ бадали, Гирами Рюгънан масанвал бадали, миннат апІураза, гъардшар, узу бадали Аллагъдиз узухъди учвура юкІв абцІну ккарагай.
- 31 Ягъудия юрднаъ хътругърударин хиларигъ узу гъядряхъбан бадали, Ерусалимдиъ Аллагъдин адмийири уз'ин илипнайи ляхин къабул апІбан бадали,
- 32 эгер Аллагъдин ният гъабшиш, учвухъна шадвалиинди гъюбан бадали ва учвухъди рягътвал гъадабгъбан бадали, ккарагай.
- 33 Гъит, ислягъвалин булагъ – Аллагъ учвухъди варидарихъди ишри. Амин.

Рим 16

- 1 Узуз учвуз Фибия кІуру ихъ чи аьгъяди ккундузуз. Думу Кенхрийиъ айи хъугърударин жямьяътдин гъулугъчи ву.
- 2 Ккун апІураза учвкан, Агъайин гъюрматназ дилигну, думу Аллагъдин адмийириз лайикъ вуйиси къабул апІинай, дугъаз гъудрубкІру варибдиъ кюмек апІинай, фицики дугъу чав, гъеле узузра кмиди, гизафдариз кюмекар гъапІну.
- 3 Узухъди сатІиди Иса Месигъдин гъуллугънаъ гъахъи ва шулайи Прискилайиз ва Акилайиз узхъан саламар йипай.
- 4 Дурари узу бадали чпин жанар гъайиф гъапІундайи. Неинки сар узу, хъа гъацира жара миллетарин хъугъру жямьяътарира дурариз чухсагъул кІура.
- 5 Дурарин хулаз уч шлу хъугърударизра саламар йипай. Узуз масанди вуйи, Азияйиъ сарпирди Месигъдихъ хъугъу Эпенетдиз саламар йипай.
- 6 Учву бадали гизаф гъилиху Мар'ямдизра саламар йипай.

- 7 Йиз багахълуйир вуйи, узухъди дустагъдиъ гъахьи ва марци вакиларин арайиъ ад айи Андроникдизна Юнийиз – саламар. Дурар узутІан ухди Месигъдихъ хъугъну.
- 8 Агъайихъ хъугънайи йиз ккуни дуст Амплиатдиз – саламар.
- 9 Саламар йипай Месигъдиз гъуллугънаъ иштирак гъаши ихъ гъардаш Урбандиз ва йиз ккуни дуст Стахисдиз.
- 10 Месигъдихъ хъугъвалиъ ижмивал улупу Апелесдиз – саламар. Ариставулин хуландариз варидариз саламар йипай.
- 11 Йиз багахълу Иродиандиз – саламар. Агъайин терефкар вуйи Наркиссайин хуландариз варидариз саламар йипай.
- 12 Агъайин ад бадали юкІв хъипну лихурайи чйир Трифенайизна Трифосайиз – саламар. Агъа бадали гизаф жафа гъизигу йиз ккуни чи Персидайиз саламар йипай.
- 13 Саламар йипай Агъа бадали кадагънайи чве Руфдиз ва узузра дада гъахьи дугъан дадайиз.
- 14 Анискритдиз, Гермасдиз ва дурарихъди хъайи гъардшариз – саламар.
- 15 Саламар йипай Филологдиз, Юлияйиз, Нерейдизна дугъан чуччуз, Олимпасдиз ва дурарихъди хъайи вари Аллагъдин адмийириз.
- 16 Гирами мак дапІну, чиб-чпиз салам туври гъузай. Месигъдин вари жямьяътари учвуз саламар хътаура.
- 17 Учвкан миннат апІураза, гъардшар, учвуз улупу агъювалариз къаршу удучІвурри, гъужатар апІрударихъан ва машат апІрударихъан ярхлади гъузай.
- 18 Гъаци апІру касар ихъ Агъа Месигъдин гъуллугънаъ айидар дар, хъа чпин тямгъяр гъуркІбахъ хъайидар ву. Дурари чпин уччву улхбарииндина тярифариинди биціи юкІвар айи касар алдатмиш апІура.
- 19 Ичв мютІюгъваликан варидариз деебхъна. Узу учв'ин гизаф шад вуза. Учвуз ужуб агъяди ва гъарсаб чІурувалихъан учву ярхлади ккундузуз.

- 20 Мясляаѣт туврайи Аллагдаѣи багарихѣди иблис дармадагѣин аѣиди ва думу ичв ликариккинди гатѣабхѣиди. Гѣит, учвуз Агѣа Исайин уж'вал ибшри.
- 21 Узухѣди лихурайи Тимофеѣи учвуз саламар хѣтаура, хѣа дугѣахѣди – Луцийи, Ясонди ва Сосипатри, ѣиз багахѣлуйири.
- 22 Узура, Павелин гѣаму кагѣаз бикѣурайи Тертийири, вари Агѣайихѣ хѣугѣрайидариз саламар хѣтаураза.
- 23 Чан хулаѣ узу ва вари хѣугѣнайи жѣмяаѣт кѣабул даѣѣнайи Гай кѣуру касдира учвуз саламар хѣтаура. Гѣаѣира шагѣрин пул хлиѣ аѣи Ераст кѣурури ва ихѣ гѣардаш Квартди саламар хѣтаура.
- 25 Узу учвуз дебкку Ужувлан хабарнаѣ ичв хѣугѣувал мюгѣкам аѣѣру Аллагдаѣин ад ибшри! Гизаф аѣсрариѣ дѣубхнайи
- 26 сир, гѣамус гѣаммишандин Аллагдаѣин амриинди пайгѣамбрарин китабариланмина, халкѣар Дугѣахѣ хѣугѣбан ва хѣпехѣбан бадали, дулариз ачмиш гѣаѣѣну.
- 27 Аѣсрариан аѣсрариз Иса Месигѣдилантина Аѣкѣюл хурайи сар вуйи Аллагдаѣин ад ибшри! Амин.

1 Коринф

1 Коринф 1

- 1 Иса Месигъдин вакил хъуз Аллагъди дих дапІнайи Павелихъан ва Сосфен гъардшихъан
- 2 Коринфдиъ Аллагъдихъ вари хъугърудариз, Иса Месигъдихъди саб вуйи гирами духънайидариз, Дугъаз кІури гирами халкъ хъуз дих дапІнайидариз, ихъ Агъа ва дурарин Агъа вуйи Иса Месигъдиз ккарагурайидариз саламар.
- 3 Аллагъдихъан, Аьршарин ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан уж'вал ва мясляаьт ибшричвуз!
- 4 Учвхъан узу йиз Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІураза, гъаз гъапиш Гъадгъу учвуз Иса Месигъдиланмина ужувлан багъишар тувначвуз.
- 5 Гъадгъулантина учву варибдихъди – гаф-чІалнан ва аьгъюваларин вари хазнайихъди ацІунчву,
- 6 фицики Месигъдикан вуйи ич шагъидвал учвуъ мягъкам гъабхъну.
- 7 Сарун, ихъ Агъа Иса Месигъ гъайиз ккилигури гъузбаъ, рюгънан багъишариъ учвуз гъудрубкІруб фукІа адарчвуз.
- 8 Учву аьхиризкъан, ихъ Агъа Иса Месигъдин Йигъан учву сабкъан тахсир ктарди хъпан бадали, Гъадгъу мягъкам апІидичву.
- 9 Чан Бай вуйи ихъ Агъа Иса Месигъдихъди саб хъуз ухъуз дих дапІнайи Аллагъ хъугъвал Алир ву.
- 10 Ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан, гъардшар, учвуз миннат апІураза, чиб-чпихъди вари рази духъну гъузай. Гъит учву чиб-чпихъан жара даришри, фагъмар ва фикрариъ саб ишричву!
- 11 Йиз гъардшар, ичв гъужатарикан Хлоийин хуландарикан деебхъназуз.
- 12 Узу мушваъ фтикан улхура? ГъацІари кІурачва: «Узу Павелин тереф дибиснайир вуза», тмундари – «Узу – Аполлосдин», шубурпидари – «Узу – Кифдин», юкьурпидари – «Хъа узу – Месигъдин».

- 13 Месигъ пай духънайин дарш?! Вая учвхъанди хачрак карсур Павел гъахънийин?! Ясана учву Павелин ччвурнахъ штуан гъахъунчваха?! Ваъ!
- 14 Криспна Гай ктарди, узу йиз хилариинди учвкан фужкІа штуан дарапІбаз Аллагъдиз чухсагъул кІураза.
- 15 Гъаддиз учвхъан сарихъанра, йиз ччвурнахъан штуан гъахъунча, пуз хъибдарчвухъан!
- 16 Ав, йиз хилариинди штуан дапІну цІийи алаъдар Стефанна дугъан хуландар вуйиз, хъа сарун узу фужарсана цІийи алаънуш, кІваин илмидариз
- 17 Месигъди узу, учву штуан апІуз кІури ваъ, хъа Ужувлан хабар дебккуз гъаънайир вуза. Думу Хабар узу аьмалдар гафариинди дебккнун ккундар, вуйиш, Месигъдин, ккадауз кІури, хачрак гъабхъи аьжалнан метлеб дубгдийи.
- 18 Пуч хъуз ккайидари, Месигъдин, ккадауз кІури, хачрак гъабхъи аьжаликан гаф ахмакъввал ву кІура, хъа ухъуз, Аллагъди уьрхрудариз, думу Аллагъдин къувват ву.
- 19 Гирами китабариъ дибикІнаки: «Узу, аьндарар вуча кІурайидарин аьндарвал фукІа дарувал апІидиза ва фикирлуйир вуча кІурайидарин фикирлувал тина гъадапІидиза».
- 20 Наши аьндар? Наши Къанундин аьлим? Наши гъаму аьсарин дирбаш гъужаткар? Аллагъди гъаму дюн'яйин вари аьндарвал, дугъридан ахмакъввал ву, кІури, улупнадарин дарш?
- 21 Аллагъдин зурба фагъми дебккганси, гъаму дюн'яйин фагъмихъан Аллагъ аьгъю апІуз дархъиган, Хабарну дебккрайи «ахмакъввалихъ» хъугъдар уьрхюз Аллагъдиз ккун гъабхъну.
- 22 Жугъдари аьламатар ккун апІура, Аллагъдикан аьгъдрудари фагъум абгура,

- 23 хъа учу, хачрак карсу Месигъдикан хабар рабгъурача. Жугъдариз му хъарснун алдакру гъван ву, хъа имбу халкъариз – фагъумсузвал ву.
- 24 Хъа, Аллагъди дих дапнаидариз, жугъдаризра, грекаризра, Месигъ – Аллагъдин фагъум ва къувват ву!
- 25 Фицики, Аллагъдин «ахмакъвал» инсандин фагъумтан зиина ву ва Аллагъдин «зьяифвал» инсандин къувваттан къудратлу ву!
- 26 Гъардшар, Аллагъди учвуз дих апайиз учву фицдар вуйиш, учвуз лигай. Эгер адмийи гъсаб апурайиси гъадабгъиш, учвкан гизафдар фагъумлуйир, къувватлуйир, бина машгъур касар вуйинхъа?
- 27 Хъа Аллагъди, фагъумлуйиз нач хъузди, гъаму дюн'яйи ахмакъди гъсаб апруб ктабгъну, ва къувватлуб начан шлуси, гъаму дюн'яйи зьяифди гъсаб апруб ктабгъну.
- 28 Дугъу, гъаму дюн'яйи зина вуди гъсаб дапнайиб батил апбан бадали, саб къимат адруб, асккан дапнайиб ва ул'ан идипнайиб ктабгъну.
- 29 Гъаддиз сарун сарихъанра Дугъан улихъ чан тяриф апуз хъибдар.
- 30 Гъадгъан кюмекниинди учву Иса Месигъдик кидикъначва. Гъадму Иса ухъуз Аллагъдин фагъум, ихъ гъякъвал, ихъ гирамивал ва ккадаувал вухъуз!
- 31 Гъаци вуйиган, Гирами китабарихъ кпурайиси: «Тяриф апуз ккунири Агъайин тяриф апри!»

1 Коринф 2

- 1 Узу учвухъна, гъардшар, Аллагъдин сирнакан ктибтуз гъафиган, узу йиз уччвудар гафар, ясана йиз фагъумлувал улупуз гъафир дайза.
- 2 Учвухъди хъайиган, узуз агъюр сар Иса Месигъ вуйзуз, Думура – хачрак карсур. Дугълан гъайри, сарун фука агъю дарапуз гъял гъапулунза.
- 3 Узу учвухъна, гучи кади, гучунди ва аъжузди гъафнийза.

- 4 Узу туврайи хабарнаъ ва йиз улхбарий инсандин фагъмин эсер апІру гафар адайиз, хъа дидий Рюгънан къувват ачмиш хъувал рябкъюйи.
- 5 Мици узу, ичв хъугъувал, адмийин фикринуб ваъ, хъа Аллагъдин къувватнануб хъпан бадали, улхури гъахъунза.
- 6 Фагъмикан учу гъуркІу адмийириз ктибтурача. Учу, гъаму дюн'яйин фагъум, ясана му дюн'яйин гъюкумдрари туврайи ухди-къанди фукІа дарубдиз илтІикІру фагъум, туврадарча.
- 7 Ваъ, учу Аллагъди гъамусдиз жиниди уьбхюрайи сирнан фагъмикан кІурача. Думу фагъум, ухъу адлу апІуз кІури, дюн'я халкъ апІайиз айи Аллагъдин ният вуйи.
- 8 Думу фагъум гъаму дюн'яйин гъюкум хилиъ айидарихъан аьгъю апІуз гъабхъундар, гъабхънийиш, дурари хачрак аднан Агъа карсидайи.
- 9 Аммаки Гирами китабарий дупнайиси гъабхъну: «Аллагъди Чав ккунидариз гъазур дапІнайиб я инсандин улариз гъябкъюндар, я ибариз гъеебхъундар, я фагъмиз гъафундар».
- 10 Хъа Аллагъди думу ухъуз Чан Рюгънан кюмекниинди ачмиш гъапІунхъуз, фицики Рюгъназ вариб аьгъя. Рюгъназ Аллагъдин вари фагъмин деринарра аьгъя.
- 11 Шлихъан чаъ яшамиш шулайи чан хусуси рюгъналан гъайри чан кІван ниятар аьгъю апІуз шулу? Гъаци, Аллагъдин ниятарра Чан Рюгъналан гъайри гъич саризра аьгъдар.
- 12 Ухъуз му дюн'яйин рюгъ дурубкънадархъуз, хъа Аллагъди ухъуз багъиш дапІнайи варибдин гъавриъ ахъуз, Чахъан Рюгъ дурукънахъуз.
- 13 Мидкан учу, инсандин фагъмиинди ваъ, хъа Рюгъну улупу гафариинди кІурача. Рюгъниинди вуйи гъякъярин гъавриъ, учуз Рюгъну улупну, тІаърача.

14 Аллагъдин Рюгнахъан гъюрайиб рюгъ аьгъдру адмийихъан къабул апІуз шулдар. Дугъу думу ахмакъ'валси гъисаб апІуру, ва дидин гъавриъ ахъуз шулдар, фицики му ляхнар рюгъ кІваъ ади апІрудар ву.

15 Рюгъ кІваъ айи касдиз варибдиз къимат тувуз аьгъя, хъа адруриз – рюгъ айириз къимат тувуз аьгъдар,

16 гъаз гъапиш: «Агъа Аллагъдиз насигъят тувуз Дугъан гъавриъ айир фуж ву?» Хъа ухъуз Месигъдин фагъум ахъуз.

1 Коринф 3

1 Гъардшар, узхъан учвухъди рюгъ айи адмийирихъдиси улхуз гъабхъундарзухъан, хъа му дюн'яйин адмийрихъдиси ва Месигъдихъ хъугъну имбу биціи нинийрихъдиси гъулхунза.

2 Узу учвуз «никк» туври гъахъунза, хъа ахъюдариз вуйи «хураг» туври гъахъундарзачвуз, тувнийишра, учвхъан гъял апІуз хъибдайчвухъан ва гъамусра шулайиси адар.

3 Учву сабан му дюн'яйин адмийирди имичва. Ичв арайиъ бахилвална гъярхъувалар имбукъан гагъди, учву му дюн'яйин адмийирди гъуздичва ва ичв хасиятра аьдати адмийиринсиб вуйичв.

4 «Узу Павелин терефкар вуза», ясана: «Узу Аполлосдинур вуза» кІуруган, му дюн'яйин адмийирстар дарнучвахъа?

5 Я кас, Аполлос фуж ву? Хъа – Павел? Гъадрарилантина учву Месигъдихъ хъугъу гъуллугъчйиртІан дар дурар. Ва учуз гъарсариз Агъайи саб ляхин улупунчуз.

6 Узу кивунза, Аполлосди хъубзну, ахъю гъапІур Аллагъ ву!

7 Гъаддиз, фужкІара гъисабнаъ адар: я кивур, я хъубзур, хъа анжагъ – арайиз адабгъу Аллагъ!

8 Кивуринна хъубзурин айиб саб метлеб ву, ва гъардиз чан пай ляхнинуб рубкъиди.

- 9 Учү Аллагъдин гъуллугънаъ айидар вуча, хъа учву – Дугъан хутІил, Дугъан диврайи дарамат вучва.
- 10 Узу, Аллагъди узуз тувнайи ужувлиинди, фагъумлу устайиси, шибритІ ккивур вуза, хъа жарари душв'ин хулар дивра. Аммаки гъарсар, чав фици дивраш, дикъатниинди лигри.
- 11 Сарихъанра, ккивнайибдилан гъайри, жара шибритІ ккивуз шлуб дар, ари гъадму шибритІ – Иса Месигъ ву.
- 12 Гъаму шибритІин адмийихъан гъизиликан, арсракан, багъа гъвандикан, гакІвликан, гъеебцу укІкан вая нахъвракан хулар дивуз шулу.
- 13 Хъа шли фици дивнуш, улупру Йигъ гъибди. Думу Йигъан вари цІиинди ахтармиш апІиди ва гъарсарин ляхниз цІи кымат тувди.
- 14 Шлиндар цІихъан ургуз дархъиш, гъадгъаз чан пешкеш хъибди,
- 15 хъа гъургиш – зарал. Аммаки думу учв, цІигъян гужназ гъядягъю касси, дюрхну хъиди.
- 16 СатІлан учву – Аллагъдин хал вуйиб ва учвуъ Аллагъдин Рюгъ яшамиш шулайиб абгъданчвуз дарш?
- 17 Аллагъдин хал дабгърур Аллагъди даргъиди. Гъаз гъапиш, Аллагъдин хал гирамиб ву, ари гъадму Хал – учву вучва.
- 18 Учву учвуз кучІлар апІруси дарибшири. Эгер учвкан шлиз учв, гъаму дюн'яйи гъисаб апІурайиси, фагъумлу касси гъугъужвураш, дицир, учв дугъридан фагъумлу хъузди, «ахмакъ» духъну ккунду.
- 19 Фицики, гъаму дюн'яйин фагъумлувал Аллагъдин улихъ ахмакъвал ву. ДибикІна: «Дугъу фагъумлуйир чпин къю-къюб маш гъяйивалихъди дисура».
- 20 Ва хъана: «Фагъумлуйин фикрар – гъавайидар вуйиб Агъайиз абгъя».
- 21 Гъаддиз адмийиинди тярифар мапІанай. Вариб – ичвуб ву:

22 Павелра, Аполлосра, Кифра, гьаму дюн'яра, уьмурра вая абжалра, гьамустинубра вая гьюз ккимбубра – вари ичвдар ву,

23 хъа учву Месигьдиндар вучва, Месигь – Аллагьдин.

1 Коринф 4

1 Гъаци вуйиган, Аллагьдин сир уч'ина ихтибарлу дап'наи Месигьдин гьуллугъчйирси учу гьисаб ап'инай.

2 Гьамциб хьугъвал илипнайидар абгътлу духьну ккунду.

3 Учву вая сар жарари узкан фици к'ураш, саб жюрейинна вижна ктарзуз. Узхъан узканкъан фук'а гъациб пуз шулдарзухъан.

4 Йиз намус марцциди вуйиз, вушра, му, узук тахсир ктар, к'уру гаф дар. Йиз судья – Агъа вуйиз.

5 Гъаддиз, Агъа хъадакну гьюру вахт шайизра, улихьмиди тахсрар агури мюхьюгъянай. Дугъу вари жиниб ачухъ ап'иди, инсанарин юк'варий гьит'ибк'инайиб арайиз адабгьиди ва гъадмуган Дугъу гьардин тяриф ап'иди.

6 Узу мици, гьардшар, узканна Аполлосдикан учвуз уж'вал бадали к'ураза. Учү мисал духьну, учхъан, артухъуб жвувкан ктадабгьиди, дибик'инайиб дубгъай, имбунурт'ан артухъ за ап'ури, сар шлинди-вуш фурс мап'анай.

7 Имбударт'ан артухъ за шли ап'ураву? Аллагьдихъан даруб фу авуз? Увуз вари пешкеш дап'найиган, увуз тутрувганси яв тярифар гъаз ап'урава?

8 Сарун учүз вари ачүз, девлетлу вуча, учу хътарди пачгъар гъахъунча к'ури, фикир ап'урайчва! Ай аман, увуз ккундайинхъа учву абхювал ап'ури, учура учвухъди абхювал ап'урахъидийча!

9 Хъа йиз фикриан, Аллагьди учу, Месигьдин вакилар, абжал тувуз жаза гъадабт'наи адмийирси, варидарин къяляхъ дерккна. Вари дюн'яйиз, малайикариз ва адмийириз учкан тамашачйир духьна.

- 10 Месигъ бадали абдлар духъначу, хъа Месигъдихъ хъугърударин арайиъ учву – фагъумлуйир! Уччу – зяиф, хъа учву – къувватлу! Уччу – адлу апІура, хъа уччу – беябур!
- 11 Гъийин йигъазкъан уччу гашлу ва мукърам вуча, гъяргъяртІан алдарди лицурача, уччу урччвурѝ шулу, ич хал-йишв адарич,
- 12 уччу ич хилариинди, унтІаз амкІ идипури, уччуз уьлин къацІ гъазанмиш апІурача. Уч’ин агъ уьлюбхюру, хъа уччу уж’вал ибшричвужу кІурача, хъергру – агъ апІурача.
- 13 Учкан варитІан писубтІан кІури шулдар, хъа уччу гъянивалиинди жаваб туври шулча. Гъийин йигъазкъан, му дюн’яйиз чІюрхярди, гъарсаб хъархъвасси, имичу.
- 14 Му узу уччуз нач хъуз кІури бикІурайиб дариз, ваъ, хъа, йиз ккуни веледарси, уччу гъавриъ ауз ккундузуз.
- 15 Уччуз агъзраркъан Месигъдин рякъюъди гъягъру мялимар ашра, хъа адшар сакъюдартІан адарчвужу. Иса Месигъдикан вуйи Ужувлан хабарнахъ уччу хъугъган, узкан рюгъниинди вуйи ичв адаш гъахъну.
- 16 Уччкан миннат вуйиз: узхъан мисал гъадабгъай!
- 17 Гъаддиз багъа ва гъапиб кІулиз адабгъру, Агъайихъ ихъ сатІлан вуйи хъугъувалиъ айи йиз бай Тимофей гъаъразачвухъна. Узу хъугърударин арайиъ варишвариъ улупурайиси, узу йиз уьмриъ фици Месигъ Исайин рякъди гъягъюри шулуш, дугъу кІваин апІидичвужу.
- 18 Сарун узу уччухъна гъидар кІури, ичв арайиъ сакъюдари хъюхъ гъазабгну.
- 19 Хъа узу, эгер Агъайин амур гъабшиш, гъидиза, ва гъадмуган думу кІул’ан удучІвнайидарин гафарин ваъ, хъа дурарин къувватнан къимат фициб вуш, агъю хъибдизуз.
- 20 Гъаз гъапиш Аллагъдин Паччагълугъ, гафнаъ ваъ, хъа къувватнаъ ачмиш шулайиб ву.

21 Учву кадабгъай: маргъ хъади гъюза, даршишсана – масанвална умунвал?

1 Коринф 5

1 Узуз ичв арайиъ Аллагъ аьгъдрударин арайиъкъан даршлу къяппавал абхънайиваликан хабар деебхъназуз: ичвдарикан сар чан адашдин хпирихъди хъа кІура.

2 Хъа учвук фурсарра кучІвначвук! Мици хъайиз, гъамлу духъну, ичв арайиан гъациб гъапІур утІуккуб лайикъ дайинхъа?

3 Узу бедендиинди учвухъди хътаршра, йиз рюгъниинди хъаза, ва, гъадму касдикан гъапІруш, гъамустІанра гъял гъапІунза:

4 ихъ Агъа Исайин ччвур бадали учву уч гъахъиган, хъа узу учвухъди йиз рюгъниинди хъидиза ва ухъухъди ихъ Агъа Исайин къувват хъибди,

5 учву думу адми иблисдин хилиз тувну ккунду, ва дугъан беден, Гъаргандин Агъа къяляхъ гъюру Йигъан дугъан рюгъкъан дюрхну хъузди, йибкІри.

6 Учвуз фурс апІуб рубкъудар. Учвуз, дунин тикийи вари хямир утуз гъитруб, аьгъдарди анчвуз?

7 Гъаци вуйиган, учву таза, дун ктру хямир хъпан бадали, зат имдарди йирси дунихъан марцц йихъай. Учву гъаци духъну ккунду, фицики ихъ Пасха машквран ччил, Месигъ, сарун гъурбан гъапІну.

8 Гъаци вуйиган, гъачай, Пасха машквар, йирси дунин чІурувалииндина писвалиинди ваъ, хъа дун ктру марцци ва гъякъ уъл’инди тебрик апІидихъа.

9 Узу учвкан йиз гъубшу кагъзиъ, улдугнайидарихъди гъич саб аьлакъа дарибши кІури, тІалаб гъапІнийза,

10 аммаки узу, гъаму дюн’яйин адмийирикан – къяппйирикан, тямгъкрарикан, тІафларикан, идолариз икрам апІрударикан, гъапундайза. Дици вуйиш, учву му дюн’я дипбакк ккуркъдийи!

11 Хъа узу, учв къяппа, тямгъкар, идолариз икрам апІрур, футнакар, пияниска, кучІлях вуди, гъардаш вуза кІури, лицурайириккан, кІураза. Мицирихъди саб суфраийхъ ипІузкъан мипІанай.

12 Хътругърударин суд апІуб йиз ляхин дариз – дурарин суд Аллагъди апІиди! Учву хъугърударин суд дапІну ккунду, фицики дибикІна: «Яв арайиан писур адаъ».

1 Коринф 6

1 Хъана, учвхъан, ичв гъожатар, Аллагъдин гирами халкъди гъял апІуз гъидритди, хътругъру адмийирин судди гъял апІри кІури, гъитуз фици шулчвухъан?

2 Аллагъдин гирами халкъди дюн'яйин суд апІруб аьгъданчвуз дарш? Учв'ин вари дюн'яйин суд апІувал алабхъруган, гъаму биціи гъярхъбар гъял апІуз шуладанчвухъан дарш?

3 Малайикаринна кмиди ухъу суд апІурахъа гъа. Дуланажагъдин аьдати ляхнаринкъан ухъхъан суд апІуз шуладарин?

4 Гъамциб дюшошназ ичв арайиан важиблу дару касар ичв судйирди ктагъурачва.

5 Нач дубхъну ккунду! Ичв арайиъ хъугърударин месэлийир гъял апІуз шлу саркъан аькьюллу адми адарин?

6 Хъа учву гъардши гъардшилан суддиз аьрза туврачва, ва хътругърудари ичв суд апІура!

7 Учву беябур хъуз, чиб-чпилан суддиз аьрза тувувал чІяаьн ву! Гъаци апІайиз, жвув гъякъ вушра, асккан духъну гъузуз ужу даршулин? Жвувануб тувну гъузуз ужу даршулин?

8 Хъа учву ичв гъардшар асккан апІурачва ва дураринуб бисурачва.

9 Учвуз чІур гъахъи касариз Аллагъдин Паччагълугъ ирди дурубкъруваликан аьгъдарди анчвуз дарш? Лигай гъа, учву ичв учвуз

кучІлар апІрубси дарибшри! Къяппйириз, идолариз икрам апІрудариз,
дугъри дару жиларизна хпариз, жилир жилирихъди гъярудариз,

10 тІафлариз, тямгъкрариз, пиянисккйириз, футна дабгърудариз,
кучІляхяриз Аллагъдин Паччагълугъ ирсди рубкъидар.

11 Учвкан саб къадар ари гъацдар вуйчва, аммаки ихъ Аллагъдин Рюгъну
ва Агъа Иса Месигъди ухъуз гъапІубди учву марцц, гирами ва гъякъ
гъапІунчву.

12 Учву кІурачва: «Узуз вари апІуз ихтияр азуз!» Аммаки вариб хайирназ
дар! «Узуз вари апІуз ихтияр азуз», хъа гъич сабдира йиз зиин агъавал
апІуз гъитну ккундар!

13 Учву гъацира, «ипІруб – фуниз, фун – ипІрубдиз», кІурачва! Ав, дюз
кІурачва, хъа мура, тмура Аллагъди терг апІрубра дюз ву. Аммаки беден
къяппавализ вуйиб дар, хъа – Агъайиз. Агъара – бедендиз.

14 Аллагъди Агъа Чан къувватниинди чІиви гъапІну ва ухъура чІиви
апІиди.

15 Учвуз, ичв жанар Месигъдин жандин паяр вуйиб, агъданчвуз? Гъаци
вуйиган, узхъан Месигъдин пай гъадабгъну, къяппавализ фици тувуз
шулу? Аллагъди уърхри!

16 Учвуз, къяппайик ктикъур, гъадгъахъди саб беден шлубдикан
агъданчвуз дарш? Фицики дибикІна: «къюрискан саб беден хъибди».

17 Хъа фуж Агъайик ктикъиш, думу Гъадгъахъди рюгъниинди сатІи шула.

18 Къяппавалихъан гъергай! Адмийи, къяппавал ктарди, фу гунагъ
гъапІишра, думу гунгъин дугъан бедендихъди фукІара дар, хъа
къяппавал апІурайири, чан бедендиз къаршуди гунагъ апІура!

19 Учвуз ичв беден Аллагъдихъан учвуъна дуфнайи Гирами Рюгъ яшамиш
шулайи хал вуйибдикан хабар адарди анчвуз дарш? Сарун учву ичвдар
дарчва,

20 гъаз гъапиш учву зурба кыматнахъ гъадагънайидар вучва. Гъаддиз, ичв жанариинди Аллагъ за апІинай!

1 Коринф 7

1 Учву узуз, жилириз хпирик зат кудручди гъузиш, ужу шул кІури, гъибикІунчва.

2 Хъа му дюн'яйиъ къяппавал абхънайиган, гъит гъарсар жилир чан хпирин ва гъарсар хпир чан жилирин ахникк ишри.

3 Жилири чан хпирихъди жилирвалин буржи тамам апІри, хпирира гъаци апІри.

4 Чан жандин абхюр хпир дар, хъа – жилир, гъаци жилирра чан бедендин абхюр дар, хъа – чан хпир.

5 Чиб-чпихъди сатІи хъувал гъибтри мапІанай. Йикърар йитІну, саціб вахтназ, думу вахт Аллагъдиз ккарагуз бахш апІузди жара гъахъну пну, баладар. Хъасин хъана сатІи йихъай, даршиш иблисди, учвхъан абгъ апІуз даршиш, гъирагъдихъинди хъчІюхидичву.

6 Яна узу му буйругъ вуди дупнайиб дариз, хъа ичв ихтиярнаъ гъубзра.

7 Узуз вари адмийир узуси духъну ккундийзуз, хпир хътарди, аммаки гъарсариз Аллагъдихъан чан багъиш а: сариз саб, тмунуриз тмунуб.

8 Хъа ачІни хпаризна жилариз кІураза: дурариз ялгъузди, гъаму узуси яшамиш шули гъузиш, ужу шул.

9 Хъа абгъ апІуз даршлудари, тмягъну гъадагъайиз, гъит, чпиз хизанар ккергъри, гъамци ужу хъибди.

10 Хъа шив ва жилир хъайидариз узу ваъ, хъа Чав, Агъайи буйругъ тувра: хпири чан жилир гъитну ккундар,

11 хъа эгер гатІахърусиди алабхъиш, сарун нюкгъин эйси даришри, шулуш, хъана чан жилирихъди албагри. Ва жилирра хпирихъан жара даришри.

- 12 Хъа имбудариз, сарун Агъайи ваъ, хъа узу кІураза: эгер сар фунур-вуш гъардшин хпир хъугърур дарш ва думу дугъахъди яшамиш хъуз рази вуш, гъит жара даришри.
- 13 Хътругъру жилир хъайи дишагълийизра кайиб гъадму ву: эгер думу дугъахъди яшамиш хъуз рази вуш, чан жилирихъан гъудудучІври.
- 14 Гъаз гъапиш, хътругъру жилир чан хъугъру хпирилантина, ва хътругъру хпир чан хъугъру жилирилантина гирами шулу. Жараси вуйиш, ичв веледарра марцци дару гъисаб хъидийи, хъа мици, дурарра гирами ву.
- 15 Эгер хътругъру жилириз вая хпириз жара духъну ккундуш, гъит ишри. Му гъялариъ гъардаш, вая чи асиллуди гъузидар. Аллагъди ухъуз мясляабтнаъди яшамиш хъуз дих дапІнахъуз.
- 16 Увуз, хпир, яв жилир увлантина дюрюхрувал фици аьгъявуз? Увузра, жилир, яв хпир увлантина дюрюхрувал фици аьгъявуз?
- 17 Гъит гъарсар Агъайи улупнайиси яшамиш ишри, ва чаз Аллагъди дих дапІнайиси гъузри. Му къайдйир варишвариъ айи хъугърудариз кІурудар вуйиз.
- 18 Чаз дих апІайиз суннат дапІнайириз думу жиниди уьбхюри гъибтуз гучІ адар. Хъа суннат дапІну адарди дих дапІнайириз, сарун суннат дарапІшра, гучІ адар.
- 19 Суннат дапІнайивал, ясана адрувал – мурариъ гъич саб мяна адар, хъа мяна – Аллагъдин табшуругъар тамам апІуб ву.
- 20 Чаз дих апІруган, фуж фици вуйиш, гъит чан гъаци гъузри.
- 21 Эгер увуз лукІди имиди Аллагъди дих дапІнаш, увуз дидкан гъии дардиси дарибшри. Эгер увуз азад хъуз шлу мумкинвал аш, ужу шлуси апІин.
- 22 Фицики Агъайи дих дапІнайи лукІ Агъайиз азад вуйир ву. Гъаци, азад вуди дих дапІнайирра, Месигъдин лукІ шула.

- 23 Учву, зурба кымат тувну, гьадагънайидар вучва, гьаддиз, адмийирин лукIар махъанай!
- 24 Гъардшар, Аллагъди дих апIруган, гъар кас фици айиш, Дугъан улихъ гъаци гъузай!
- 25 Швуваз дурушдариз ва швушв дархидариз Агъайи дурарин гъякънаан саб буйругъра тувнадарзуз, аммаки Гъадгъухъан, узуз уж'вал дурубкънайивализ дилигну, йиз гафнахъ хъугъуз шулу. Узу гъамци пидиза:
- 26 Узу, гъийин гъялариъ, адмийиз чпин айибси – швуваз дурушдар, дурушди ва швушв дархидар дархиди гъузиш ужу шул кIури, гъисаб апIураза.
- 27 Эгер уву нюкгъиъ аш, жара махъан. Хъа эгер уву швушв хъайир дарш, махан.
- 28 Хъа эгер гъахишра, думу гунагъвал дар. Эгер риш швуваз гъушиш, гунагъ хъибдар. Аммаки чпин сатIлан вуйи уъмриъ дурариз гизаф читинвалар ккилигура, хъа узуз учву гъадрариккан уърхюз ккундийзуз.
- 29 Жараси кIури гъабшиш, гъардшар: вахтар цIибтIан гъузрадар, ва швушвар хъайидар, гъит швушвар хътрударси ишри,
- 30 хъа дердлудар – дерд ктрударси, шадлудар – шад дарударси, гъадагърудар – фукIа хътрударси.
- 31 Гъит гъаму дюн'яйиъ яшамиш шулайидар, дидкан тIяаьм ктадабгърударси, ишри. Гъаз гъапиш, ухъуз рябкъюрайи гъаму дюн'я багарихъди жвартI хъибди.
- 32 Узуз учву сабдиканра вижна ктарди ккундузуз. Хпир хътрур, учв Агъа Аллагъдиз ккун ишри кIури, Аллагъдин ляхнариъ ичIигну а.
- 33 Хъа хпир хъайир, хпириз ккун ишри кIури, му дюн'яйин ляхнар апIбахъ хъа.

34 Дицир кас кьюбишваз пай духьна. Жилир хьтру хпири вая швуваз душну адру шуру Агъайин ляхнариккан фикрар апӀуру. Думу чан бедендиинди ва рюгъниинди Дугъаз бахш хьуз шерик шулу, хъа швувахь хъайир, жилириз учв ккун ишри кӀури, му дюн'яйин ляхнар апӀбахь хъа.

35 Му вари узу учвуз уж'вал бадали кӀурайиб вуйиз, хъа учву фтихьан-вуш гьадатӀуз кӀури ваь. Узуз ккундайиб: учву варитӀан ужуйи, гьич сабдира учвуз машат дарапӀди, Аллагьдин гьуллугънаь хьуб вуйиз.

36 Эгер учвкан шлиз, сумчир дарапӀди чан лишан кипнайирин йисар гъяра кӀури гьии даруси аш, ва гьамус сумчир дапӀну ккуниси фикир апӀураш, гьит дугъу чан дюз гьюрубси апӀри. Дугъхьан швушв хуз шулу, думу гунагь дар.

37 Эгер адмийи швушв дархуз ижмиди гьял дапӀнаш, эгер швушв хувал думукъан чарасуз ляхинси фикир апӀурадаш ва эгер учв чан хилиь дидисну гьузуз шлур вуш, дугъу чаз хьирснайи риш марцциди гьитуз кӀваь дибиснаш, ужуйи апӀура.

38 Гъаци вуйиган, хьирснайи риш швушвди хрури ужуйи апӀура, хъа дархрури хъана ужуйи апӀура.

39 Хпир чан вари уьмриь жилирик китӀнайир ву, хъа жилир гъачӀиган, думу азад шула ва дугъхьан чаз ккунириз швуваз гъягьюз шулу, анжагь – хьугьруриз.

40 Хъа эгер, фуж, узуъра Аллагьдин Рюгь азуь, кӀури, швуваз дурушди гьузиш, думу бахтлуди хьиди.

1 Коринф 8

1 Гьамус ичв суалназ Аллагьсузарин идолариз гьурбан дапӀнайи йикк'кан пидиза. ИкибаштӀан, «ухьуз варидариз аьгьювалар айибдикан» хабар ахьуз, аммаки аьгьювалари фурс капӀру, хъа масанвали мюгькамвал хуру.

2 Эгер шли аьгьювалар азуз кӀураш, дугъаз дугьридан чаз аьгью дубхьну ккундайиб аьгью дубхьнадар.

- 3 Хъа Аллагъдиз Учв ккунидар абгъа.
- 4 Гъаци вуйиган, аллагъсузарин идолариз гъурбан гъапІу хурагнакан пидихъа. Ухъуз варидариз, дюн'яйи икрам апІурайи идолар фукІа даруб ва Сарилан гъайри гъич саб жюрейинра аллагъ адруб, абгъахъуз.
- 5 Эгер гъацдар «аллагъар» ву кІурайидар завариин, ясана жилариин алийишра (хъа дюн'яйи «аллагъар» ва «агъйир» кІурудар, дугъридан гизаф а),
- 6 аммаки ухъуз айир сар АллагъІан дархъуз – Адаш Аллагъ. Ари Гъадгъу дюн'яйи вариб ккебгъну, ва, Гъадгъаз кІури, ухъу яшамишра шулахъа. Агъара сартІан дар – Иса Месигъ. Ари Гъадгъуинди дюн'яйи вариб арайиз удубчІвну, ва Гъадгъулантина ухъуз уьмурра гъабхъунхъуз.
- 7 Хъа мидкан варидариз хабар адар. Саспидар идоларихъна гъаци вердиш духънаки, гъира кмиди дурари, гъациб хураг ипІруган, идолариз икрам вуди дубхнайиб ву кІура ва чпин зяиф намусну дурар чиркинди улупура.
- 8 Хурагнахъан ухъу Аллагъдихъна багахъ апІуз хъибдар. Ухъу дирипІди гъузну пну, кам шулайиб адарихъ, ипІуру пну, фукІа гъазанмишра апІурадархъа.
- 9 Амма лигайки, ичв азадвал зяифдариз ликриккан ккибиргъру гъван дарибшри.
- 10 Фицики зяифуриз идоларин хулаъ уву, абгъювалар айир, ипІури гъяркъиш, дугъура идолиз гъурбан дапІнайи хураг ипІиди.
- 11 Магъа гъаддиз, яв абгъювалари зяиф гъардаш – дугъхъандира Месигъди жан тувну абхир – пуч апІиди.
- 12 Гъамци гъардшариз къаршуди гунагъ апІури ва дурарин зяиф намусназ зиян туври, учву Месигъдиз къаршуди гунагъ апІурачва.
- 13 Гъаддиз, узу ипІурайи хурагналантина йиз гъардаш алдакураш, думу гунгъихъна дархбан бадали, йикк дирипІди гъузарза.

1 Коринф 9

- 1 Узу азад адми дарин дарш? Узу Месигъдин вакил дарин дарш? Ихъ Агъа Иса узуз гъяркъюндарин дарш? Учву Агъайихъди саб хъувал – йиз гъуллугънан ляхин дарин дарш?
- 2 Жарадариз узу вакил гъисаб даршра, учвуз узу – Месигъдин вакил вуза! Месигъдихъди учву саб хъували узу вакилвалин гъуллугънаъ айиб тасдикъ апІура.
- 3 Узук тахсир кипрудариз йиз жаваб магъа гъамциб хъибди.
- 4 ИпІрубна ухрубдиз учуз ихтияр адарин дарш?
- 5 Хъугъру дишагъли учуз швушвди хуз ихтияр адарин дарш? Ва думу хпир, Месигъдин имбуну вакилариси, Агъайин чвйириси вая Кифайиси, жвувахъди гъярушваз гъадагъуз шулдарин дарш?
- 6 Ясана учуз ипІуз уъл гъазанмиш апІуб узузна ВарнавдизтІан адабгънадарин?
- 7 Фунур эскри чан гъуллугънан харжар чан жибдиан ккеркру? Фунури, тІумтІин багъ ибтну, тІумтІар диритІди гъитру? Фунур габни чан лижан хюнйириккан никк дурубхъур?
- 8 Му вари узу адмийин улариантІан дилигди кІурайинхъа? Къанундин китабдиъра гъаддикан кІурадаринхъа?
- 9 Фицики, ухъуз Мусайиланмина тувнайи Къанундира кІура: «Гад апІурайи йицран ушв мяхъябкъян» Аллагъ йицарин гъайгъушнаъ а кІури, хиял вуничвхъа?
- 10 ИкибаштІан, Дугъу мици ухъуз кІура! Ухъуз дибикІна: «ХутІил хътабкрури хутІил хътабкуру, ва гад апІури гад апІуру, чпизра чпи апІурайи ляхникан пай бадали».
- 11 Уччу ичв арайиъ рюгънан тум дубзну, дидлан ккадабцІру мутмуийинди вуйи бегъерназ ккилигураш, учуз гизафуб ккун апІураин?

- 12 Жарадариз учвхъан кюмек рубкьуз ихтияр айиган, учуз хъа ахю ихтияр ачуз! Аммаки, учу сабанкъан учуз айи гъадму ихтияр ишлетмиш гъапундарча, хъа, Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъуз машат дарибшири кIури, учу вариб аьгъ апIурача.
- 13 Учвуз, Аллагъдин хулан гъуллугънаъ айидари уъл Аллагъдин хулкан ипIурайибдин ва гъурбнар апIрушвахъ гъуллугънаъ айидариз гъурбан гъапубдикан саб пайназ ихтияр айибдин, хабар адарин дарш?
- 14 Гъаци Агъайира, Ужувлан хабар рабгъуриз ипIруб гъаддилан дубхъну ккунду кIури, амур гъапIну.
- 15 Гъаму узуз айи ихтиярар гъич сабкъан узу ишлетмиш гъапундарза. Я гъамус, гъациб кюмек ккун апIури, бикIурайиб дариз. Йиз тяриф дубгайиз, узу йикIуз гъязур вуза.
- 16 Узу Ужувлан хабар рабгъура кIури, гъаз узу йиз тяриф апIуза? Думу йиз буржи вуйиз. Эгер узу думу тамам дарапIди гъибтиш, йиз язухъ ву!
- 17 Узу Ужувлан хабар йиз хушниинди рабгъураза. Йиз хушниинди дайиш, узу думу ляхин, йиз буржи вуди хъпаз дилигну, тамам апIидийза. Хъа узу думу йиз хушниинди рабгъурайиган, пешкешра хъибдизуз.
- 18 Йиз пешкеш фтилан арайиз гъюра? Хъа гъамдилан: Ужувлан хабар узу кьимат дарди рабгъураза ва узуз улупнайи ихтиярар ишлетмиш апIурадарза.
- 19 Гъеле узу азад адми вушра, узу йиз хушниинди, Аллагъдихъна шлубкъан гизаф адмийир хпан бадали, варидариз лукIвал апIури гъахъунза.
- 20 Жугъдарихъди узу, дурар Агъайин терефназ хузди, жугъудси гъахъунза. Къанун тамам апIурайи адмийирихъди, гъеле узу Къанундин хиликк ккайир даршра, дурар Агъайин терефназ хузди, узурра Къанун тамам апIурайирси гъахъунза.

- 21 Къанун адру адмийрихъди, гъеле узу Аллагъдин Къанундиккан азад даршра, гъаз гъапиш Месигъдин Къанундикк кказа, дурар Агъайин терефназ хузди, узура Къанун адруси гъахъунза.
- 22 Зяифдариз узу, дурарра хузди, зяифурси гъахъунза. Варидиз узу, аьхирки гъадрарикан сакъюдаркъан уърхбан бадали, варибди гъахъунза.
- 23 Му вари узу, Ужувлан хабар бадали ва гъаддин ужувлакан узузра кубкӀузди, апӀураза.
- 24 Жаргъбан талитнаъ гизафдар иштирак шулу, хъа гъалиб сартӀан даршлуб учвуз аьгъячвуз. Гъаддиз пешкеш рубкъруси жаргъай.
- 25 Иштракчйири, вари чпин тямгъяр дирчну, чӀур дубхъну гъябгъру кунцӀ бадали, гъар йигъан гъязурлугъар гъахуру, хъа ухъу – чӀур даршлу кунцӀ бадали гъязур духъну ккундарин!
- 26 Гъаддиз, саб метлеб адарди жаргъурайир дарза ва гъавайиз гъурдар йивурайир дарза!
- 27 Ваъ, жарадариз Ужувлан хабарнакан ктибтруган, жвув тина дарапӀузди, узура йиз беден вердиш апӀураза, думу узуз мютӀюгъ апӀураза.

1 Коринф 10

- 1 Гъардшар, ихъ вари абйир дифран хиликкди хъубкан ва, гъюл жара дубхъну, вари гъадушв'антина удучӀвбакан, учвуз аьгъюди ккундузуз.
- 2 Дурар вари Мусайин ччвурнахъ дифраъ ва гъюлиъ гъахъну.
- 3 Дурари вариди рюгънан саб хураг ипӀури
- 4 ва рюгънан саб убхъруб убхъури гъахъну. Дурари чпихъди шлу рюгънан гъарз'ан убхъури гъахъну, хъа думу гъарз – Месигъ вуйи.
- 5 Дурар гъаци гъахънушра, Аллагъдин улихъ дурари уж'вал гъазанмиш гъапӀундар ва къураматдиъ пуч гъахънийи.
- 6 Му вари ухъуз, гъадрариси ухъура писвал ккун дарапӀбаз, улупурайиб ву.

- 7 Гьадрарикан гьацIарси, учвурa идолариз икрам апIрудар махъанай. Фицики Гирами китабаригъ дибикIна: «Халкъди, деъну, ипIуз ва убгъуз хьюгъру, хъасин идолин гьюрматназ ялхъвнар апIуру».
- 8 Гьадрарикан гьацIарси ухъура, къяппийр хьидархъа. Дурари къяппа тIулар апIури ккебгънийи, ва сад йигъан къанна шубуд агъзур гьийихнийи.
- 9 Ухъура, гьадрарикан гьацIариси, Месигъ ахтармиш апIури хьюгъидархъа. Хъасин дурар, битIари къацIар дапIну, гьийихнийи.
- 10 Учвурa, гьадрарикан гьацIарси, бурбрар апIури махъанай, гьаддилан дурар пуч апIру малайикди тIанкъ гьапIнийи.
- 11 Гьамрар вари, гъюз ккимбуб улупури, гьадмуган дурарихъди гьахънийи, хъа му ухъуз, дарс вуди, дибикIна.
- 12 Гьаци вуйиган гьит, гьар шли учв ижмиди ликриин дийигъназа кIури, фикир апIураш, алдакуз гьидритри!
- 13 Гьамусдиз учв'ин алахъу читинвалар адмийириин улукъру аьдати читинвалартIан дар. Аллагъ Чав туву гаф тамам апIрур ву. Дугъу учв'ин аьгъ апIуз даршлу читинвалар алахъуз гьитдар. Читинвалар алахъруган, Дугъу учвуз дурариан удучIвуз шлу рякъра улупидичвуз. Гьаци дурариан учвхъан кIул адабгъуз хьибдичвухъан.
- 14 Магъа гьаддиз, йиз ккунидар, идолариз икрам апIбахъан гьергай!
- 15 Узу, учву фикирлу адмийир ву дупну, улхураза. Учву фикир апIинай.
- 16 Аллагъдиз чухсагъул дупну, убхъурайи баркаллагънан Захру ухъу Месигъдин ифдик ктикъурадaрин? ГьудубтIну, пай дапIнайи уьли ухъу Месигъдин бедендик ктикъурадaрин?
- 17 Уьл саб ву, ухъура, фукъан гизаф вушра, саб беден вухъа, гьаз гьапиш, ипIурайи гьадму саб уьл'инди ухъу вари сатIи шулахъа.
- 18 Израил халкъдиз лигай, гьурбан апIрушвахъна гьурбан гьапIу мутму дубхну ипIрудар, гьурбан гьапIушвахъди саб шуладарин?

- 19 ИкибаштІан, узу, идолиъ вая дидиз гъурбан дапІнайибдиъ фу-вуш саб мяна а, кІурадарза.
- 20 Ваъ, аммаки Аллагъсузари чпин гъурбнар, Аллагъдиз ваъ, хъа шейтІнар-жинариз хура. Узуз учву жинарихъди саб духъну ккундарзуз.
- 21 Учвхъан Агъайин Зах'анра ва жинарин зах'анра сабси убхъуз хъибдарчвухъан! Учвхъан Агъайин Суфрайихъра ва жинарин суфрайихъра сабси деуз хъибдарчвухъан!
- 22 Агъайик хъял капІуз шулухъхъан кІури, ухъу фикир апІурайин? Ухъу ДумутІан къувватлуйир вуйин дарш?
- 23 Учву: «Вари апІуз ихтияр ачуз!» кІурачва, аммаки вари, хайирназ дар. «Вариб апІуз ихтияр а!» Аммаки варибди мюгъкамвал хурдар.
- 24 Гъит варидали, жвуваз ваъ, имбудариз уж'вал апІри.
- 25 Базариъ масу тувруб вари, юкІв архаинди, ахтармиш дарапІди, ипІинай,
- 26 фицики, «жил ва дид'ин алиб вари Агъайинуб ву».
- 27 Эгер хътругъру адмийи учвуз теклиф гъапІиш, гъивуб вари юкІв архаинди, ахтармиш дарапІди, ипІинай.
- 28 Хъа эгер учвуз гъадмуган: «му гъурбан дапІнайи йикк ву» гъапиш, гъапир бадали ва намус бадали, мипІанай –
- 29 узу мушваъ, ичв ваъ, хъа жара касдин намус бадали, кІураза. Жарарин намусну йиз азадвалик тягъна гъаз кипди?
- 30 Аллагъдиз чухсагъул дупну, узу думу хураг баркаллагъниинди ипІураш, узук тягъна гъаз кипди?
- 31 Гъаддиз, учву ипІурашра, убхъурашра, фу апІури гъашишра, вари – Аллагъдин ад бадали апІинай.
- 32 Я жугъдар, я грекар, я Аллагъдихъ хъугънайидар гунгъихъна дархрубси уьмур хъапІри апІинай.

33 Узуси, варибдиъ варидиз ужу шлуси апІинай. Узу, узуз ваъ, хъа, жарадар гизаф дюрхну хъпан бадали, гъадрариз уж'вал абгурайир вуза.

1 Коринф 11

- 1 Узу Месигъдихъан дубгъурайиганси, учвура узхъан дубгъай.
- 2 Узу гъапиб вари ичв кІваин илмивалин ва узу учвуз туву аьгъюваларий дупнайиси апІурайивалин тяриф апІураза.
- 3 Учвуз аьгъяди ккундузуз: гъар жилирин кІул – Месигъ ву, дишагълийин кІул – чан жилир, хъа Месигъдин – Аллагъ.
- 4 Жилижвиву кІул'ин алди ккарагураш, ваяки пайгъамбарвалин гафар кІураш, чан кІул аьйибнакк ккаъра.
- 5 Дишагълийира кІул'ин алдарди ккарагураш, ваяки пайгъамбарвалин гафар кІураш, чан кІул аьйибнакк ккаъра. Мици вуйиш, дишагълийи чан кІул алдапІнайи гъисаб шуйи.
- 6 Эгер хпириз кІул'ин алабхъуз ккундарш, зат имдарди кушарра алдаъри, хъа дишагълийиз кІул алдапІуб аьйибнан ляхин вуш, кІул'ин алабхъри.
- 7 Жилири кІул илибкнунду ккундар, фицики думу Аллагъдин ухшар ва ад ву, хъа хпир – чан жилирин ад.
- 8 Жилир хпирикан гъахъир дар, хъа жилиरिकан – хпир.
- 9 Жилир хпир бадали халкъ дапІнайир дар, хъа хпир жилир бадали халкъ дапІнайир ву.
- 10 Гъаддиз дишагълийи, чан кІул'ин чан жилирин гъюкум аливалин малайикариз лишандикъан, кІул'ин алабхънунду ккунду.
- 11 Аммаки Агъайихъди саб духънайивалиъ, дишагъли жилиरिकан ва жилир дишагълийикан асиллу ву.
- 12 Жилиरिकан хпир гъахъибси, дишагълийикан жилижвира бабкан шула, аммаки вари Аллагъди халкъ дапІна.

- 13 Учву гьисаб апІинай, дишагълийиз кІул'ин алдарди Аллагъдиз ккарагуб лайикъ вуйин?
- 14 Ва чав табиатдира ухъуз, жилижвиву ярхи кушар гьитуб аьйиб ву, кІурадарин?
- 15 Дидихъди сабси, дишагълийиз ярхи кушар – заанвал ву. Дурар дугъаз, чан кІул'ин лакач алабхъуз, тувнайидар дарин?
- 16 Яни, мидкан узухъди гьужат ккебгъуз ккунириз дишлади кІураза: мидлан гъайри жара аьдат я учухъ, я жара йишвариъ айи Аллагъдихъ хьугърударин арайиъ адар.
- 17 Гьамцдар насигъатар туври, узуз пуз ккунди азуз: ичв тяриф апІидарза, гъаз гъапиш ичв уч хьували хру хайиртІан зарал гизаф ву.
- 18 Гъаз? Саб гъапиб, узуз гъеебхъунзуз: учву Аллагъдин улихъ уч шлуган, ичв арайиъ гьужатар гьитІирккуз хьюгърачва. Сакьудар дицдар хабрарихъ хьугъурза.
- 19 Ичв арайиъ гьар жюре фикрар-хиялар, фуж дюз вуш аьгъю апІбан бадали, духъну ккунду.
- 20 Хъа учвуси, Агъайин гьюрматназ суфрайихъна са-сарди уч шулаш, дидиз уч хьувал кІурдар.
- 21 Учву, чиб-чпихъ дийийигъди, ипІуз хьюгърачва, ва аьхириъ гьацІар гашди гъузра, хъа гьацІари пиян хъайизкъан убхъура.
- 22 Дици апІайиз ичв хуларихъ ипІинай ва убхъай, даршиш Аллагъдихъ хьугърударин уч хьувал беабур мапІанай, ва, дугъриданра, фукІа ипІуз адрудар асккан мапІанай. Гьамус узу, учву гьамци апІузди, ичв тяриф дапІну ккундин? ИкибаштІан, ваъ!
- 23 Фицики узу учвуз улупуб, Чахъан, Агъайихъан гьудубгъуб вуйиз: Агъа Исайи, Учв масу туву йишван, суфрайилан уъл гьадабгънийи,
- 24 ва Аллагъдиз чухсагъул дупну, гьудубтІну, гъапнийи: «Му Йиз беден вуйиз учвхъанди туврайи. Узу кІваин алаури гьамци апІинай».

- 25 Ари гьамци, хябяхъдин хураг ипІбахъан, Исайи хъанара, зах дибисну, кІуру: – Му зах учвхъанди удубзурайи Йиз ифдиинди йитІурайи цІийи йикърар вуйиз. Йиз гьюрматназ убхъруган, гьар ражари гьамци апІинай.
- 26 Гъаз гъапиш, гьар ражари учву гьаму уъл ипІурайиган ва гьаму зах’ан убхъруган, учву Агъайин аьжаликан шагъидвал апІурачва. Думу къяляхъ гъайизкъан гъаци апІинай.
- 27 Гъаци вуйиган, хай гьюриси уъл дирипІрури ва Агъайин зах’ан дурубхърури Агъайин ифдиз ва бедендиз къаршуди гунагъ апІура.
- 28 Адмийиз, уъл ипІайиз ва зах’ан убхъайиз, чав гъапІраш, аьгъяди ккунду,
- 29 гъаз гъапиш, Агъайи фида гъапІу бедендин мяна аьгъдарди ипІруринна убхърурин ипІувална убхъувал чак тахсир кипувал ву.
- 30 Магъа гъаддиз ичв арайиъ гъаци гизаф иццрудар ва аьжюзар айичв; гъийихдарра цІиб даричв.
- 31 Хъа эгер ухъу гъапІраш аьгъю апІуйиш, тахсир кипбахъан ярхла хъидийхъа.
- 32 Агъайи ихъ суд апІура, жазара гъадабтІура. Дугъу дици, дюн’яйин суд апІруган, ихъ суд дарапІбаз, апІура.
- 33 Гъаци вуйиган, гъардшар, учву ипІуз уч шлуган, гъялак махъанай, чиб-чпихъ дийигъури апІинай.
- 34 Гашди гьюрури, ичв уч хъувалилантина учву тахсирнакк ккадрахъбан бадали, хулаъ дипІну гьюри. Узу учвухъна гъафиган, жара ляхнарра дюз алаидиза.

1 Коринф 12

- 1 Рюгънан багъишарикан улхури гъашиш, гъардшар, учву дидин дишди гъавриъ ади ккундузуз.
- 2 Ичв аллагъсуз вахтари, жинари учву фици ил алдру идоларихъна гужназ хъчІюхюйиш, кІваин илмиячв.

- 3 Гъаддиз гъавриъ йихъай: Аллагъдин Рюгъну хъау адмийи Исайиз люкънар дарапур, я гъич сарира, эгер Гирами Рюгъну хъадраиш: «Иса – Агъа ву», пидар.
- 4 Гъар жюре багъишар а, хъа дуарар вари гъадму сар Рюгъну туврайидар ву.
- 5 Гъар жюре гъуллугъ апшувалар а, хъа ухъу варди гъадму сар Агъайиз гъуллугъ апшуряхъа.
- 6 Гъар жюре ляхнар а, хъа вари ляхнар ухъуъ варидиъ артмиш апшурайир гъадму сар Аллагъ ву.
- 7 Гъарсар адмийиъ Гирами Рюгъ, вардиз кайи ужвал бадали, ачмиш шула.
- 8 Сар адмийиз Рюгъну фагъумлувал айи гаф тувра; тмунуриз гъадму Рюгъну агъювалар айи гаф тувра;
- 9 шлиз-вуш гъадму Рюгъну хъугъвал тувра; шлиз-вуш гъадму Рюгъну уьзрар сагъ апшувал тувра.
- 10 Сарсануриз – аьламатар улупру къувват; гъатмунуриз – пайгъамбарвалин гаф; шубурпириз – рюгъяр жара апшуз шлувал; гъатмунуриз – гъар жюре члалар, гъаккмунуриз – гъадму члалариинди гъапибдин гъавриъ ауз шлувал.
- 11 Мурар вари – гъадму сар Рюгънан ляхнар ву. Гъаму багъишар Дугъу гъардиз Чаз ккуниси тувру.
- 12 Беден, гъар жюре паярикан арайиз дуфнашра, саб ву. Бедендин паяр, гизаф вушра, саб беден ву. Гъаци Месигъдин беденра ву.
- 13 Ухъу вари саб беденси хъпан бадали, жугъдар ва грекар, луклар ва азад вуйидар – сар Рюгъну цийи алаънайидар вухъа. Ухъуз варидариз гъадму сар Рюгъ ухъуз тувнахъуз.
- 14 Фицики беденра саб пайнакан дубхънадар, хъа гизафдарикан.

- 15 Эгер ликри: «Узу хил дарза, узу му бедендинуб дарза» гъапиш, диди гъаци гъапну кІури, думу бедендин саб пай дарди гъубзрайин?
- 16 Ваяки, ибу: «Узу ул дарза, му бедендинуб дарза» гъапиш, диди гъаци гъапну кІури, думу бедендин саб пай дарди гъубзрайин?
- 17 Эгер вари беден саб улкан ибарат вуйиш, дидиз фици ебхъидийи? Хъа эгер вари беден иб вуйиш, диди ниар фици аьгъю апІидийи?
- 18 Аммаки Аллагъди бедендиъ гъарсаб пайназ, Чаз ккуниси, чпин йишвар улупну.
- 19 Вари саб пай вуйиш, беден наънан хъибдийи?
- 20 Магъа гъаддиз, паяр гизаф ву, хъа дулар варибдикан дубхънайи беден саб ву.
- 21 Улхъанра хилиз: «Узуз уву лазим дарзуз» пуз шулдар. Ваяки, кІули ликариз: «Йиз учвукк ккабхънайиб адариз» пидар.
- 22 Бедендиъ лазимсузди гъисаб апІру паяр, лигуруш, варитІан лазим вуйидар ву.
- 23 Хъа ихъ фикриан лазим даруси гъисаб апІурайи паярин ухъу хъа гизаф гъайгъу зигурахъа.
- 24 Гъяркъган, аьйиб шлу паяр ухъу, ижмиди ккеркну, уьрхюрахъа, хъа гъатмундариз дициб гъайгъу лазим дар. Аммаки Аллагъди Чав, беден гъамциб жюрейиинди дебккну ва ихъра гъаци апІуз кІулиъ тІапІна: «ужуб ад хътру» бедендин паярин артухъси гъайгъу дизигну ккунду.
- 25 Беден пай дархъуз, ухъу ухъ'инди чиб-чпин гъайгъушнаъ духъну ккунду.
- 26 Эгер саб пайназ аьзият каш, вари паяризра аьзият кади шулу. Эгер саб пайназ гъюрмат апІураш, дидихъди вари паярира шадвал хъапІри шулу.
- 27 Гъаци вуйиган учву вари сабси – Месигъдин беден вучва. Учву гъарсар Дугъан бедендиъ пай вучва.

28 Хъугърударин арайиъ Аллагъди саспидар Месигъдин вакиларди, саспидар пайгъамбрарди, саспидар мялимарди дерккнун. Дугъу гъацлариз аьламатар улупуз шлу къувват, гъацлариз – сагъ апру, гъацлариз – касибариз кюмекар апру, гъацлариз – гъакимвал апру, гъацлариз жара чалариинди улхру багъишар тувну.

29 Вари Месигъдин вакилар шулин? Вари пайгъамбрар шулин? Вари мялимар шулин? Вари аьламатар улупрудар шулин?

30 Вари уьзрар сагъ апрудар шулин? Вари жара чалариинди улхрудар шулин? Ясана думу чаларин гъавриъ аьру гъуллугъ вардиз тувнайин?

31 Учвуз хъа заан багъишар шлуси хъачларккай! Гъамус узу учвуз варитан ужуб рякъ улупидизачвуз.

1 Коринф 13

1 Эгер узуз вари адмийирин ва малайикарин чалар аьгъяди, хъа масанвал адарш – узу гаргврин бябрягъяр ва далдабуьин дабада вуза.

2 Узуз пайгъабарвалин багъиш ади, дюн'яйин вари сир аьгъяди, узуз вари аьгъювалар тувнади, узуъ дагъларра кмиди чпин алишвлан улдучлвуз гъитру хъугъувал ади, хъа масанвал адарди вуш, узу фукла дару ичичлай вуза.

3 Узуъ масанвал адарди касибариз узуз айи вари девлет пай гъапшира, гъадрарихъанди убгуз йиз жан тувишра – мурарихъан сабдихъанра узуз кюмек аплуз хъибдар.

4 Масанвали сабур хуру, гъяниввал хуру, бахилвал хурдар, жвуван тяриф апдар, фурс кипдар,

5 члуруди хътлурчвуз гъитдар, чан хайирназ фукла апдар, хъял хурдар, писвал киваъ гъибтдар.

6 Масанвал кучлиин ваъ, хъа гъякъвалиин шад шулу.

7 Диди варибдилан хил алдабгъуру, варибдихъ хъугъуру, умуд зат ктабтлруб дар, вариб аьгъ апру.

- 8 Масанвал гъич зат хъатІабццну хъибдар. Пайгъамбарвал дугъубжвиди, чІалар ккебехъиди, абгъювалар лазимди гъузидар.
- 9 Фицики ихъ абгъювалар гъуркІнайидар дар, ихъ пайгъамбарвалин гафарра гъуркІнайидар дар,
- 10 ва тамамвал гъафиган, вари гъудрубкІувал жвартІ хъибди.
- 11 Узу биціир вуйиган, биціириси кІуйза, биціириси фикир апІуйза, ляхнарикан биціириси хиял апІуйза. Ахю гъахъунза – биціивал вари гъудубчІвну.
- 12 Гъаму ражари ухъуз, къалу гюзгдиан рябкъюрайиси, ачухъди рябкъюрадархъуз, хъа гъадмуган машна-машди рябкъюри хъибдихъуз. Сабан сацібтІан абгъдарзуз, хъа думуган, Аллагъдиз узу фици абгъаш, гъаци тамамди абгъю хъибдизуз.
- 13 Хъа сабан магъа гъаму шубуб а: хъугъвал, умуд ва масанвал, дурарикан заануб масанвал ву.

1 Коринф 14

- 1 Масанвалихъ хъачІарккай. Рюгънан багъишарин гъайгъушнаъ йихъай, гизафна гизафси – пайгъамбарвалин багъишнан.
- 2 Таниш дару чІалниинди гафар апІурайир адмийирихъди ваъ, хъа Аллагъдихъди улхура. Фицики дугъан фужкІа гъавриъ ахъдар, амма Рюгъниинди дугъу сирарикан кІура.
- 3 Хъа пайгъамбарвалин гафар кІурайири адмийириз насигъят вуди, юкІв капІри ва ккарцури кІура.
- 4 Таниш дару чІалариинди улхурайир, чаз насигъят вуди улхура, хъа пайгъамбарвалин гафар кІурайири, хъугънайидариз насигъят вуди кІура.
- 5 Узуз учвкан гъарсар чІалариинди улхури ккундийзуз, аммаки пайгъамбарвал апІуб ужу ву. Пайгъамбарвал апІурайир, чІалариинди улхуртІан зиина ву. Аммаки чІалариинди улхури, хъугънайидариз насигъят вуди, гъадму чІаларин гъавриъ ауйиш, думу зина вуйи.

- 6 Гъардшар, узу учвухъна дуфну, таниш дару чІалариинди, фукІа ачмиш дарапІди, абгъювалар тутрувди, пайгъамбарвалин гафар дарпиди, насигъят тутрувди улхуйиш, узкан учвуз фу хайир хъибдийи?
- 7 Ил алдру мукъмарин алатар гъадагъай, мисалназ, швутІрам вая къумуз. Эгер сесер жара апІуз шулдарш, дурарин мукъмар фици абгъю апІидичва?
- 8 Эгер зурнайи гъавриъ адрахъру дих деебтиш, дявдиз фуж гъедергидийи?
- 9 Гъаци учвуря шулачва. Эгер гъавриъ адрахъру гафар кІураш, учву кІурайибдин адмийир фици гъавриъ хъиди? Учву гъавайи гафар деестурачва.
- 10 Дюн'яйиъ фукъан гизаф чІалар а, амма чІалар абгъюдари дурарин мяна бисура.
- 11 Эгер узуз кІурубдин узу гъавриъ ахъдарш, кІурайириз узу жара уълкейин адми ву, ва думура узуз жара уълкейин адми шула.
- 12 Гъаци учвуря шулачва. Учвуз Рюгънан багъишар ккунди анчвуз? Ккуниган, хъугънайидарин хайирназ бегъемди ккун апІинай.
- 13 Гъаддиз, абгъдру чІал апІрури, дидин гъавриъ ауз шлу багъишра туври кІури, ккарагри.
- 14 Абгъдру чІалниинди узу ккарагруган, йиз рюгъ ккарагура, хъа йиз фикир иштирак шуладар.
- 15 ГъапІза? Узу рюгъниинди ккарагидиза, йиз фикрииндира ккарагидиза. Рюгъниинди Аллагъдиз мяълийир апІидиза, йиз фикрииндира мяълийир апІидиза.
- 16 Эгер уву рюгъниинди Аллагъдиз баркалагъ кІураш, гъаври адру адмийи фици «амин» пиди? Дугъаз уву фу кІураш абгъдар!
- 17 Увхъан Аллагъдиз ужуйи баркалагъ пуз шулвухъан, хъа тинди хъайир диди мягъкам апІидар.

- 18 Учвуз варидаризтІан чІалариинди улхуз узуз ужуйи абгъязуз, гъаддиз Аллагъдиз чухсагъул вуйиз,
- 19 амма хъугънайидарин арайиъ, жарадариз насигъят вуди, йиз фикриинди гъавриъ ахъру хъуб гаф кІарза, агъзрариинди абгъдру чІалнан гафар кІайиз!
- 20 Гъардшар, фикир ади, бицідарси махъанай. Писвализ тахсир ктру бицідарси йихъай, хъа фикриинди – гъуркІу адмийир!
- 21 Къанундиъ дибикиІна: «Жара чІалариинди ва жара мелзариинди Узу гъаму халкъдиз пидиза, я гъадмуганкъан дурар Узухъ хъпехъидар, – кІура Агъайи».
- 22 Гъаци вуйиган, жара чІалар хъугърудариз вуйи лишан дар, хъа хътругърудариз. Пайгъамбарвалин гафар – хътругърудариз дар, хъа – хъугърудариз.
- 23 Хъугънайидар вари уч духъну, чІалариинди улхуради, дурарихъна абгъдрудар ваяки хътругърудар гъафиш, дурари учвук жинар кучІвна даркІурин?
- 24 Хъа варидари пайгъамбарвалин гафар кІуради, душвазди хътругърур, ясана жарар учІвиш, улхурайи гъарсарикан дугъаз учв гунагъкар ва тахсиркар вуйиб рябкъиди.
- 25 Дугъан кІван жини ниятар ачухъ хъиди, ва гъадмуган, къамкъарихъди ис алахъну, Аллагъдиз дугъу икрам апІиди ва пиди: «Дугъриданна, Аллагъ учухъди хъа!»
- 26 Фу вухъа, гъардшар? Учву уч шлуган, гъарсарин фу-вуш кІуруб шуличв: Аллагъдиз мяъли, насигъятнан гаф, Аллагъди ачмиш гъапІуб, чІалариинди улхуб, ясана думу чІаларин гъавриъ ауб – гъит варидиз му вари мюгъкамвализ ибшри.
- 27 Эгер чІалариинди улхрудар аш, гъит къюри йипри, заан кІул – шубури, нубатнахъди, хъа сар касди дурари кІурайиб кидибтри.

- 28 Хъа чІаларин мяна ктибтуз шлур адарш, чІалариинди улхрур хъугънайидарин арайиъ ккебехъну гъузри – чазна АллагъдизтІан дарипри.
- 29 Пайгъамбрариканра кьюри вая шубури йипри, хъа имбудари гъапибдикан фикир апІри.
- 30 Эгер дуфнайидарикан сариз Аллагъдихъан фукІа ачмиш гъабхъиш, улхурайир ккебехъну, мунури йипри.
- 31 Учвхъан вардарихъан, вардариз насигъят тувбан ва вардарик юкІв капІбан бадали, нубатнахъди пайгъамбарвал апІуз шулучвхъан.
- 32 Пайгъамбрари чпин рюгънан эйсивал дапІну ккунду,
- 33 гъаз гъапиш, Аллагъ – къайда хътру Аллагъ дар, хъа мясляабтнан Аллагъ ву. Аллагъдин гирами халкъ уч шлу варишвариъси,
- 34 душвариъ дишагълийир ккебехъну ккунду. Дурариз гафар апІуз ихтияр туврадар. Къанунди тІалаб апІурайиси, дурарин пише мютІюгъди гъузуб ву.
- 35 Эгер дурариз фукІа абгъю апІуз ккунди аш, гъит дурари хулаъ чпин жиларихъан гъерхри, фицики дишагълийиз уч духънайишваъ улхуб абйиб ву.
- 36 Аллагъдин гаф сифте учвхъан удубчІвуб, ясана учвухънатІан дурубкъну адруб ву кІури, гъисаб апІуранчва?
- 37 Учв пайгъамбарди вая рюгънан адмиди гъисаб апІурайири узу бикІурайиб, Чав Агъайин дебккнайиб вуди, къабул апІри.
- 38 Хъа къабул дарапІрур, учвуря къабул мапІанай.
- 39 Гъаци вуйиган, гъардшар, пайгъамбарвалихъ хъачІаккай, чІалариинди улхузра машат мапІанай.
- 40 Аммаки вари лайикълуди ва къайдалуди дубхъну ккунду.

1 Коринф 15

- 1 Гъардшар, узу учвуз дебкку, учву къабул гъапІу ва мюгъкам хъуз гъиту Ужувлан хабар ичв кІваина хуз ккундузуз.
- 2 Гъадму Хабарну уърхидичву, эгер узу учвуз гъапибдихъан ижмиди хъчІихиш, даршиш – учву гъавайиди хъугърачва.
- 3 ВаритІан важиблуб, узухъна тувуб, тувунзачвухъна: Гирами китабаріъ улихъмиди дупнайиси, Месигъ ихъ гунгъарихъанди гъакІну.
- 4 Гирами китабаріъ улихъмиди дупнайиси, Думу, накъвдик кивну, шубудпи йигъан чІиви гъахъну.
- 5 Думу, Петриз ачмиш гъахъну, хъа – йиціккюріз,
- 6 хъасин хъудварждилан зиина гъардшариз сабси ачмиш гъахъну. Дурарикан сакъюдар гъийихну, гизафдар гъамусра чІивиди ими.
- 7 Хъасин Якъубдиз ачмиш гъахъну, хъасинси – Месигъдин вари вакилариз.
- 8 Дурарикан варитІан къяляхъна узуз, лайикъ даруриз, ачмиш гъахъунзуз.
- 9 Фицики узу вакиларик варитІан ціибди вуйир вуза, узу вакилвалин ччвурназ лайикъкъан дарза, гъаз гъапиш Аллагъдихъ хъугъру гирами халкъдихъ хъергри гъахъунза.
- 10 Амма, Аллагъдин ужувлиинди, узу йиз вуйир вуза, ва Дугъан узухъна вуйи уж’вал давди гъюдубчІвундар: узу варидитІан гизаф ляхин гъапІунза, яни, гъилихур узу ваъ, хъа узухъди хъайи Аллагъдин уж’вал ву.
- 11 Узу вая жарари – учу гъациб Хабар дебккнуну, учву хъугъунчва.
- 12 Йипай гъеле, эгер Месигъ, хабар дебккрайиси, чІиви гъахънуш, учвкан сакъюдари, гъийихдар чІиви шлуб дар, фици кІура?
- 13 Эгер гъийихдар чІиви шлуб дарш, Месигъра чІиви хъидайи.
- 14 Хъа эгер Месигъ чІиви гъахъундайиш, учу дебккрайи Хабар, дидихъди ичв хъугъвалра, дав хъибдайи.

- 15 Дидланра гъайри учкан, эгер гъийихдар чИви шлуб дар кІурубдиз лигуруш, Аллагъдиз къаршу кІучІлин шагьидар шула, фицики учу, чИви дархьи Месигъ Аллагъди чИви гъапІну, кІурача.
- 16 Эгер гъийихдар чИви шлуб дарш, Месигъра чИви гъахъундар.
- 17 Месигъ чИви гъахъундарш, ичв хъугъувалра дав ву, ичв гунгъарра учвук ками.
- 18 Дици вуш, Месигъдихъ хъугъну гъийихдар, гъаммишандиз гъачІну.
- 19 Эгер Месигъдиин али ихъ умуд гъаму уъмризтІан кайиб дарш, имбу вари адмийирик варитІан пис гъялнаъ ухъу ахъа.
- 20 Месигъ, дугъриданра, чИви гъахъну! Думу гъачІидаригъян сарпирди чИви гъахъну!
- 21 Сар адмийилан гъаму дюн'яйиъ аьжал абхъганси, чИви хъувалра сар Адмийиланмина гъафну.
- 22 Адамдилантина вари фици йихуруш, Месигъдилантина вари гъаци чИви хъиди.
- 23 Амма гъарсар чан къайдайиинди: сифте, сабпи бегъер, Месигъ, хъасин, Думу къяляхъ гъафиган, Месигъдиндар вари, ухъу, чИви хъиди.
- 24 Дугъу, гъарсаб гъякимвал, гъарсаб гъюкум ва къувват терг дапІну, Адаш Аллагъдихъна Паччагълугъвал тувди, хъа гъадмуган аьхир гъибди!
- 25 Дугъу паччагъвал, Аллагъди вари душмнар Дугъан ликарикк духну дахъайизкъан, апІиди.
- 26 Терг апІуз ккайи аьхиримжи душман аьжал ву.
- 27 Фицики, Аллагъди «Гъадгъан ликарикк вари ккирчну». «Вари ккирчну» кІуруган, Ккирчурнур ктар.
- 28 Дугъу Гъадгъан хилиъ вари ивган, вари ва варибдиъ Аллагъ хъпан бадали, Учв, Байра, Чан хилиз вари Тувурин хиликкна гъягъиди.

- 29 Эгер думу дици дайиш, адмийир, гыйихдарихъандира штуан гъаз шула? Эгер гыйихдар чиви апуз шулдарш, гъаз дурарихъанди штуан хьидихъа?
- 30 Гъар сяатнак ухъура гъаз хатйирикк ккахъхъа?
- 31 Узу гъар йигъан ажаликк ккахъраза. Узу ихъ Агъа Иса Месигъдин улихъ учв'инди фици фурс апураш, гъациб къувватнаъди му кпурайибра кучлал дариз, гъардшар.
- 32 Эгер адмийин улариан лигураш, узу фу бадали Эфесдиъ айи вягъшйирихъди дяви гъабхидийи? Узуз дидкан фу файда ка хъа? Гыйихдар чиви шлуб дайиш: «Гъачай ипхухъа, убхъухъа, гъапура закур йикпурайидар дарин хъа».
- 33 Учву учвуз кпучлар апурусидарибши гъа: «Чпуру шадлугъариъ гъяни хасиятар чпур апуру».
- 34 Учвуз лайикъ вуйиси, фикриз гъачай, гунгъар апуб гъитай, фицики ичв арайиъ гъамусра Аллагъ абгъдрудар имийичв – мици учвуз нач хъуз кпураза.
- 35 Сари гъерхуб мумкин ву: «Дийихнайидар фици чиви хьиди хъа? Думуган дурарин беден фициб хьибди?»
- 36 Фикирсузар! Уву гъубзу тум ктубчвбан бадали, сифте думу пуч дубхъну ккунду!
- 37 Уву тум убзруган, вари укI-мукIди убзурадарваки, хъа дидгъан – удрар, дяхнин удрар, ясана жараб гъациб.
- 38 Хъа Аллагъди Чаз ккуниси думу тумраз – гъардиз хас вуйи жан тувра.
- 39 Вари жанар сабстар дар, мисалназ адмийирин жараб, гъайванатарин жараб, жакъварин жараб, балугъарин жараб ву.
- 40 Мидлан гъайри, жанар а аьршариндар ва жилиндар. Аьршарин жанариз чпиз хас вуйи успагъивал а, хъа жилиндариз – чпин.

- 41 Ригъдиз чан акувал а, вазлиз – чан, хядариз – жараб. Чпин нубатнаъ хядарра, крачІрувализ дилигну, чиб-чпихъан жара шула.
- 42 ЧИВИ шлуганра, гъаци хъибди. Ухъухъ хъайи беден тумси убтІруб ву, хъа чИВИ шлуган, ухъухъ хъибшру беден убтІруб хъибдар.
- 43 Накъвдик кивру беден асккануб шулу, хъа чИВИ шлуб – успагъиб! Кивра зяифуб – чИВИ шула къудратлуди,
- 44 кивра рябкъру мутмусиб – чИВИ шула рюгънанубси. Рябкъру беден айиган, рюгънан беденра айиб ву.
- 45 Гирами китабарихъ, сарпи адмийиз, Адамдиз, чИВИ рябкъру беден гъабхъну, хъа Исайиз, ахиримжи Адамдиз, уьмрин булагъ Вуйириз, рюгънан беден гъабхъну, дупна.
- 46 Сифте гъюруб, рюгънануб ваъ, хъа рябкъюри шлуб гъафну, ва хъасин – рюгънануб.
- 47 Сарпи адми жилин рюкъдикан гъахъну, хъа къюрпи Адми – аьршариан гъафи Адми.
- 48 Сарпи жилин адми фицир гъахънуш, жилин адмийирра гъацдар гъахъну, хъа аьршариан гъафи Адми фицир вуш, аьршариз гъягърударра гъацдар хъиди.
- 49 Ухъу гъаму ражари фици жилин адмийиз ухшар вуш, гъаци аьршарин Адмийиз ухшар хъидихъа.
- 50 Учвуз кІураза, гъардшар, ифина йикк Аллагъдин Паччагълугъдин ирсчйир шлуб дар, ва убтІруб дурубтІрубдин ирсчи хъибдар.
- 51 Хъебехъай, узу учвуз гъамус сир ачмиш апІидиза: зурнайин аьхиримжи дих утІубчвуву сяаьт ухъу вари йихидар, хъа хабарсузди, улар уьлчІюкъну арццайиз, вари дигиш хъиди. Зурнайин дихнахъди дийихнайидар дурутІру жанар хъади чИВИ хъиди, хъа ухъу дигиш хъиди.
- 53 Вари убтІруб дурубтІрубдиз илтІибкІиди, йибкІруб – дилибкІрубдиз.

54 Вари убрІруб дурубІрубдиз ва йибкІруб дилибкІрубдиз илтІибкІган, гьаму гафар тамам хьиди: «Аьжал гьалибвали хьтЮобкью!»

55 «Эй аьжал, набшдияв гьалибвал? Эй аьжал, набшдияв, галам?»

56 Аьжалин галам – гунагь ву, гунгьин кьувват – Къанун.

57 Аллагьдиз чухсагьул! Дугьу ихь Агьа Иса Месигьдиланмина ухьуз гьалибвал туврахьуз.

58 Гьаддиз, йиз ккуни гьардшар, ижмиди гьузай. Минди-тинди хьахьрудар махьанай. Агьа бадали вуйи ляхниз фукІара гьайиф мапІанай ва аьгью йибхьай: Агьайиз вуйи ичв ляхин давди гьюдубчІвидар.

1 Коринф 16

1 Гьамус Ерусалимдиь айи Аллагьдин гирами халкьдиз кюмек вуди пул уч апІбакан. Узу Галатдиь айи хьугьрудариз апІин гьапиб учвур апинай.

2 Гьит учвкан гьарсари, гьяфтайин садпи йигьан, шлихьан фукьан удукьуруш, ичв гьюру хайирназ дилигну, узу гьафиган уч апІури, давди вахт гьадрапІбан бадали, кюмекназ пул гьязур апинай.

3 Хьа узу гьафиган, учву уч гьапІу кюмек Ерусалимдиз гьабхбан бадали, учву ктагьу адмийир, насигьятнан кагьзарра тувну, гьаьдиза.

4 Эгер узузра дина гьягьюб алабхьуруш, дурарра узухьди гьиди.

5 Хьа узу учвухьна Македонияйиь хьпан кьяляхь гьидиза. Гьюрур гьадлин мина гьидиза.

6 Учвухьди саб вахтназ гьузуз ният айиз, мумкин ву учвухь узу кьюрдра адапІуз, хьасин, эгер узу дилинтина гьягьруси гьабшиш, рякь'ин апІуз узуз кюмек апІидичва.

7 Узу гьаму ражари учв'ин улукьидарза, улукьнийишра, думу сацІиб вахтназтІан хьибдайи. Эгер Аллагьди гьитиш, учвухь гизаф вахт адапІуз юкІв хьайиз.

- 8 Эфесдиъ узу ХьуцІударин машквар хъайизкъан гъуздиза,
- 9 Фицики мушваъ, хъуркъувалиинди гъуллугънаъ хъуз шлуси, йиз улихъ яркъуди урчІар арццна. Душмнарра цІиб дар.
- 10 Эгер Тимофей гъафиш, лигай, дугъаз учвухъ хатІасузди ибшри, фицики дугъура, узуси, Агъайин ляхин кІули гъабхура.
- 11 Думу гъяспикк ккадарди гъич фужкІара даришри. Хъасин думу, узухъна къяляхъ гъюз шлуси, мясляътниинди рякъюъ аай. Узу дугъазна гъардшариз ккилигураза.
- 12 Аполлос гъардшикан. Узу дугъкан, гъардшарра хъади, учвухъна гъюб тІалаб гъапІнийза, амма гъаму ражари дугъан гъюз тямгъ хътар. Думу, мумкинвал гъабхъиган, гъиди.
- 13 Мугъаятди гъузай! Хъугъвалиъ ижмиди гъузай, кІубанди ва къувватлуди йихъай!
- 14 Ичв апІурайиб вари, масанвал ади, апІинай!
- 15 Сабсанубдикан учвкан тІалаб апІуз ккунди азуз, гъардшар: Стефанусдин хуландар аьгъячвуз, Ахаяйиъ дурари сарпидарди Месигъ къабул гъапІну ва, Аллагъдин гирами халкъдин гъайгъушнаъ хъуз, чпин уьмрар бахш апІура –
- 16 гъацдар адмийирин, гъуллугънаъ айи вардарин ва дурариз кюмек апІрударин гъайгъушнаъ йихъай.
- 17 Узу Стефанусна, Фортунатна, Ахаик мина гъюб'ин гизаф рази гъахъунза. Дурар дүфнайиган, учву йиз гъвалахъ хъайиси шулазуз.
- 18 Дурари узукра ва учвукра юкІв капІра. Гъацдар адмийирин гъюрмат уьбхъай.
- 19 Азияйиъ хъугърудари учвуз саламар хътаура. Агъайихъ хъугънайивалиъ гъардашна чи вуйи Акилайина Прискилайи ва дурарин хулаъ уч шулайи хъугъру варидари мани саламар хътаурачвуз.

- 20 Мушваъ вари гъардшари саламар хътаура. Чиб-чпиз гирами макниинди салам туври апинай.
- 21 Гъамус узу, Павели, йиз хили бикIураза:
- 22 Шлиз Агъа ккундарш, гъит бала гъядябхъричаз. Эй, Агъа, гъач!
- 23 Агъа Исайин уж'вал учвухъди гъит ибшри!
- 24 Йиз масанвал – вари учвуз, Иса Месигъдиндариз. Амин.

2 Коринф

2 Коринф 1

- 1 Аллагъдин амриинди Иса Месигъдин вакил духънайи Павелихъан ва Тимофей гъардшихъан – Коринфдиъ Аллагъдихъ хъугърудариз ва Ахаяйин варишвариъ яшамиш шулайи Аллагъдин гирами халкъдиз.
- 2 Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан мясляат ва уж'вал ибшричвуз!
- 3 Рягъимлувалин Адаш, ухъу ккаарцурайи Аллагъ, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш ва Аллагъ, гъит ужувлан аднаъ ишри.
- 4 Ихъ гъарсаб читинвалиъ Дугъу ухъу ккарцура. Дердериъ ахънайи жара адмийир ухъура гъаци ккарцбан бадали, Аллагъди ккарцурахъу.
- 5 Гъаз гъапиш, Месигъ бадали ухъ'ин алахъурайи аъзабар фукъан ахъудар вуш, Месигъдиланмина вуйи ккарцувалра гъадму къадар артухъ шулахъуз.
- 6 Уъмриъ уч'ин алахъурайи читинвалар, учву ккарцбан ва уърхбан бадали аьгъ апІурайидар вуйич. Учуз дурубкънайи ккарцувал, учвура ккарцбан бадали, туврайиб вучуз. Диди, учу аьгъ апІурайидарстар учв'инра алахъру аъзабар учвура кІубанди аьгъ апІбан бадали, кюмек апІидичвуз.
- 7 Учвук ижми миж кайич, ва аьгъячуз: ич аъзабарин пай гъадабгъурайиси, учву ич ккарцувалинра пай гъадабгъурачва.
- 8 Узуз, гъардшар, Азияйиъ айиган уч'ин улукъу читинваларикан учвузра аьгъю дубхъну ккундузуз. Дурар гъадмукъан аьгъ апІуз даршлукъандар вуйики, сарун учу чІивиди гъузур кІури, миж кимдайич.
- 9 Учү сарун чІивиди гъитур кІури хиял дайич, аьжал гъадабтІнайчүз, аммаки мици, учу учук ваъ, хъа гъачІидар чІиви апІру Аллагъдик миж кади гъузбан бадали, гъабхъиб вуйи.

- 10 Гъадгъу аџалин хатІайиккан ккадаунчу, ва гъамусдихъантинара ккадаиди! Ич Гъадгъак миж кайич, учу уърхиди кІури.
- 11 Учву, ккарагури, учуз кюмек апІурачва. Гизафдар ккарагну, Аллагъди багъишар учуз гъапІган, гизафдари учхъанди чухсагъул пиди.
- 12 Уччу, гъаму дюн'яйиндарихъди, иллагъки учвухъди ич аьлакъйир, намуслуди ва дугъриди дерккри гъахъунча, – ич марци намуснура гъаци кІура, – учу гъамдиинди тяриф апІурача. Му учуз Аллагъдихъан дурубкънайиб ву.
- 13 Уччу гъибикІубдик, дурхну, гъавриџ адрахъуб, гъич фукІара гъабхъундаричв. Ич гъубкІну гъавриџ ахъну, – хъа саб къадар учву гъамустІанра ич гъавриџ ачва, – Агъа Иса Месигъ хъадакну гъюру Йигъан, учу учв'инди тяриф апІурайиси, учвуря уч'инди апІур кІури, йиз миж кайиз.
- 15 Гъаци шлуб аьгъяди, учвуз къюбан уж'вал хъузди, сифте учвухъна гъюз ккунди азуз.
- 16 Македонияйиз гъягъюрайир учв'ин улукъуз ккайза, хъасин – къяляхъ гъюрурра, ва гъадмуган узуз Ягъудияйиз гъягъюз кюмек апІидийчва.
- 17 Уччу, узу мици фикир дарапІди дапІна, кІури, хиял апІурайчва? Ясана, фагъумсузди, узу гъадму саб гагъди «авра» «ваъра» кІурайиси?
- 18 Аллагъдин улихъ тасдикъ апІураза: узу учвуз кІурайиб саб гагъди «авра» «ваъра» кІури кІурадарза.
- 19 Учвуз узу, Сильванди ва Тимофейи хабар дебкку Аллагъдин Бали, Иса Месигъди саб гагъди «авра» «ваъра» кІурадар, Дугъаџ айиб гъарган «ав» ву!
- 20 Аллагъди тувнайи вари гаф Иса Месигъдиџ тамам гъабхъну! Гъаддиз Аллагъдин ад бадали Гъадгъахъди сатІи духънайидари «Амин» кІурача.
- 21 Учвуря учура Месигъдиџ саб духънайивал ижми АпІурайир Аллагъ ву. Гъадгъан гъуллугънаџ хъуз Аллагъди ухъкан ччим кадатна

22 ва Чан лишан уч'ин йивна. Ихъ юкІвариъ Дугъу, гъюз имбубдин тасдиквал вуди, Гирами Рюгъ аъна.

23 Узу гъамусдиз Коринфдиз, ичв язухъ апІури, гъафундайза, Аллагъ шагъид ву.

24 Учуз, ичв хъугъувалиин агъавал апІуз ккунди адарчуз, ваъ, учу апІурайиб вари, ичв шадвализ вуйич, гъаз гъапиш учву хъугъувалиъ мюгъкамди дийигъначва.

2 Коринф 2

1 Гъаддиз, учву пашман апІуз кІури, сарун учвухъна дарфуз, къаст гъапІунза.

2 Эгер узу учву пашман гъапиш, узлан пашман гъахъири узу шад дарапІди, сарун шли апІиди?

3 Узу гъатмунуб кагъаз, учвухъна гъафиган узу рази ктауз ккайдарилинтина пашман дархъуз, гъибикІнийза. Йиз шадвал – ихъ вардин шадвал вуйивалик саб шак кадариз.

4 Учвуз думу кагъаз нивгъар рузури, юкІв гъагъиди, кІваъ дерд ади гъибикІнийза. Йиз метлеб учву пашман апІуб дайиз, хъа узуз учву фукъан масанди вуш, учвуз аьгъю хъпан бадали, гъибикІнийза.

5 Узу пашман гъапІури, неинки узу, хъа, саціб вушра (му йиз заанвал дариз), учву вари пашман гъапІну.

6 Сарун дугъаз гизафдарихъан гъурубкъу жаза чІяаьн ву.

7 Хъа гъамус, хил алдабгъну, думу ккарцай, дердну ккагъуз мигъитанай.

8 Миннат вуйиз, дугъаз ичв масанвал улупай.

9 Гъацира узу думу учвуз, варибдиъ учву хъпехъури шулуш, ахтармиш апІури, гъибикІуб вуйиз.

10 Учву хил алдабгъурилан узуралдабгъидиза. Хъа узу хил алдабгъурилан, эгер думу касдиз хил алдабгъуз ужуб фукІа аш, Месигъдин улихъ учву бадали алдабгъуб вуйиз,

- 11 иблисди ухьу алдатмиш аплуз гьидритузди, хьа дидин ниятар ухьуз ужуйи аьгьяхьуз.
- 12 Узу Троядайиз Месигьдикан Ужувлан хабар рабгьури гьафиган, Агьайи душваь ляхин аплуз раккнар арццунзуз.
- 13 Аммаки узхьан архаинди гьузуз гьабхьундарзухьан, фицики душваь хьугьвалиь йиз гьардаш вуйи Тит адарди гьахьну. Магьа гьаддиз Троядайиь хьугьрудариз баркаллагь дупну, Македонияйиз гьушунза.
- 14 Учү, Месигьдиь саб духьнайидар, хьуркьувалиинди гьаммишан улихь гьахурайи ва варишвариь учлантина ширин ниар адаурайи аьгьювалар Дугькан рагьурайи Аллагьдиз чухсагьул.
- 15 Гьаз гьапиш, уьрхювалин ва аьжалин рякьюьди гьярайидарин арайиь, Месигьди Аллагьдиз ургурайи гьадму ширин ниар, ари учү вуча.
- 16 Гьацлариз учү – аьжал хурайи, хьа гьацлариз – чививал хурайи ширин ниар вуча. Гьацци ляхин шлихьан аплуз шул?!
- 17 Учү, гизафдарси, хайир бадали, Аллагьдин Гафнак камк кипрадарча. Месигьдихьди саб гьахьихьанмина, учү, Аллагьди гьаьнайидари, Аллагьдин улихь марцци кIваан, ктибтурача.

2 Коринф 3

- 1 Учү ич тяриф аплури, хьана таниш хьухьахьа? Имбударизси учузра, учвухьна гьюз ясана учвхьан гьягьюз учү лайикьлу адмийир ву, кIуру кагьзар гьадагьуб, рубкьурайинхьа?
- 2 Учвү вучва ич кагьаз – ич кIваь дибикIнайи, вардиз аьгью ва варди урхурайи кагьаз.
- 3 Учвү, чернилиинди ваь, хьа Аллагьдиз вуйи ич гьуллугьниинди, чиви Аллагьдин Рюгьниинди, гьванарикра ваь, хьа инсанарин юкIварик дибикIнайи Месигьдин кагьаз вуйиб, варидариз рябкьюра.
- 4 Месигьдилантина Аллагьдин улихь вари якьин гьацци вуйибдик саб шак кадарич.

- 5 Му мици, ич гъунарниинди гъабхъиб ва учу гъаци кІурайиб дарич. Ич гъунар вари Аллагъдихъан вуйич.
- 6 Дугъу учкан, Цийи Йикърарнан гъуллугънаъ хъуз, гъуллугъчйир ктаъну. Думу Йикърар – дидикІнайи гъярфар дар, ваъ, хъа Рюгънахъан ву. Фицики гъярфну йикІуру, хъа Рюгъну уъмур хуру.
- 7 Гъвандиъ гъярфариинди адабтІнайи Къанундиз апІури гъахъи гъуллугъ кІваин апІинай. Думу гъациб адниинди дебккнайиб вуйики, Израиларихъан Мусайин нур туврайи машназ, гъеле нур къаназ гъубзундаршра, лигузкъан гъабхъундайи. Аъхириъ аъжал гъабхи му гъуллугънаъ хъувал гъамкъан адлу ляхин вуйиш,
- 8 хъа Рюгъну гъуллугъ апІрувал фукъан адлу шул?
- 9 Эгер инсан тахсиркар апІру гъуллугъ гъациб адлу вуйиш, хъа инсандикан тахсир ктипурайи гъуллугъ фукъан адлуб шул!
- 10 Думугандин адлувал швнубсаб ражари артухъ вуйи адлувалихъ тевиған, гъамус думукъан адлуди гъибгърикъан дар.
- 11 Эгер вахтназ вуйи ад гъаци аъхюб вуш, хъа фукъан аъхюб шул гъаргакдиз вуйи ад!
- 12 Гъаци вуйиган, ухъуз ухъук кІубанвал капІру умуд ахъуз
- 13 ва ухъу, Израилариз ктІубшвурайи адлувал дярябкъбан бадали, Мусайиси маш элебкну, лицурадархъа.
- 14 Хъа дурарин фагъумра элебкнайи. Гъамусра, Йирси Йикърар урхруган, гъадму чарч кІул'ин илипурами, гъаз гъапиш думу чарч МесигъдихъантІан алдабгъуз шлуб дар.
- 15 Гъийин йигъазкъан, Мусайилантина дебккнайи Къанун урхруган, жугъдарин юкІвар элеркну ими.
- 16 Хъа адми Агъайихъна илтІикІруган, дугълан думу чарч алдабхъуру.
- 17 Агъа – Рюгъ ву, хъа Агъайин Рюгъ наан аш, гъадушваъ азадвалра а!

18 Ухъуз варидариз ачухъ машнаан гюзгдианси Агъайин адлувалин нур рябкъюрахъуз ва Гъадгъаз ухшар дигишра шулахъа. Дугъан ад ухъуь артухъ-артухъ шула, фицики думу Агъайихъан гъюрайиб ву, хъа Думу – Рюгъ ву!

2 Коринф 4

1 Му гъуллугъ учуз Аллагъди Чан ужувлиинди тувнайиб ву ва юкІв дар гъабхъундарич.

2 Учу нач шлу, намус ктру ляхнар тина апІурача. Учу сабанра аьмалдар тІулар ва Аллагъдин гаф дацІабкнугу апІдарча. Учу гъякънакан хабар дебккрача, ва гъит гъарсар касди, чан намусназ дилигну, Аллагъдин улихъ учуз кымат туври.

3 Эгер учу туврайи Хабар шлихъна рубкъурадарш, думу аьжалихъна гъягъюрайихъна рубкъурадар.

4 Гъаму дюн'яйин аллагъ-иблисди хътругърударин фагъум, Чаъ Аллагъ ачмиш апІурайи Месигъдин адлуваликан вуйи Ужувлан хабарнан акв дяррябкъюз, кур апІура.

5 Учу ичуб ктибтури адарча, хъа Иса Месигъ Агъайин Хабар ктибтурача, ва Месигъ бадали ичв гъуллугънаъ айидар вуча.

6 Гъаз гъапиш «МучІушнаан, гъит, акв удубчІври», – гъапи Аллагъди, Иса Месигъдин машинин рябкъюрайи Аллагъдин аднакан аьгъювалар туври, ич юкІвар аку апІура.

7 Учу гъамциб хазна ругдин гъабарийси, уьбхюрача. Му ккудудубкІру кьувват, ич ваъ, хъа Аллагъдин вуйиб улупурача.

8 Вари терефарихъанди учу чІюркъюра, амма дюргънадарча. Учу миж кимдру гъялнаъ ача, амма умуд кадабтІнадарич.

9 Учухъ хъергри шулу, амма ул'ан идитнадарчу. Бегъем дурччвначу, амма йивну дукІнадар.

- 10 Исайин уьмур учуь арайиз гьубан бадали, Дугъан аьжал гьаммишан ич бедендиъ айич.
- 11 Учу чивидимиди Исайилантина гьарган аьжализ туврачу. Исайин уьмур ич аьжал хъайи жанариз гьубан бадали аьжалин улихь дийигънача.
- 12 Уьмри учвуь чан ляхин тамам апІбан бадали, аьжали учуь чан ляхин апІура.
- 13 Учуь хьугъвалин рюгъ айиган, «Узу хьугъунза ва кІурира аза» дибикІнайиси, учу хьугърача ва гьаддиз кІурира ача.
- 14 Учуз аьгъячуз: Агъа Иса Месигъ чиви ГъапІури, Исаси учура чиви апІиди ва учвухъди сабси учура Чан улихь дерккди.
- 15 Му вари, артухътІан артухъ инсанар ужувлакк ккаърайи уж'вали Аллагъдин адлувализ хъана артухъ чухсагъул пубан бадали, учвуз вуйи уж'вал ву.
- 16 Гьаддиз учу ккагънадарчу. Гъеле учу ликрилан алдахънашра, хъа айтІан йигълан-йигъаз таза шулача.
- 17 Фицики ич пчІу ва вахтназтІан дару аьзабари учуз артухъ ва гьаммишандиз вуйи адлувал хура.
- 18 Учу рябкърубдиз лигурадарча, хъа – дяррябкърубдиз, гъаз гъапиш улариз рябкъруб вахтназтІан дар, хъа дяррябкърайиб – гьаммишандиз.

2 Коринф 5

- 1 Учуз, жилин уьмрин паж терг гъапІиган, аьршариъ гьаргандин хал – адмийирин хилари ваъ, хъа Аллагъди арайиз хру хал ккилибгурайиб аьгъячуз.
- 2 Сабан, ухъу гьамушв'ин илмиди, ухъу аьршарин гьадму палтар фила алахъуйкІан кІури, гъагъи угътар алдахъури, ккилигурайидар вухъа!
- 3 Думу палтар алахъган, ухъу гъяцІалди гъузидархъа.

- 4 Хъа сабан ухъу, ихъ гъаму жилин пажакк ккимиди, гъагъи угътар алдахъури гъузди хъа. Ухъуз читинди вухъуз, гъаз гъапиш ухъуз гъяцІалди гъузуз ккундархъуз, аьжал хъайиб вари уьмри хътІюбкъбан бадали, палтар алахъуз ккундухъуз.
- 5 Гъаци апІбан бадали Аллагъди ухъу халкъ дапІна. Дугъу Чан гаф тамам апІрувалин лишан вуди ухъуз Чан Рюгъ тувнахъуз.
- 6 Гъаддиз, гъеле сабан ухъу жвуван хулаъси бедендиъди Агъайихъан ярхлади ашра, архаин вухъа,
- 7 фицики ухъу улариз рябкъюри ваъ, хъа хъугъну яшамиш шулахъа.
- 8 Гъаци вуйивал аьгъяди, архаин вуча ва, жвуван беден дипну, Агъайихъна гъягъюз ккундийчуз.
- 9 Гъаддиз ич метлеб, учу бедендиъ ашра – адаршра, Агъайиз ккуниб апІуб вуйич.
- 10 Фицики Месигъдин Суддиз гъюб ухъуз варидариз алабхъиди ва бедендиъ имиди ухъу гъапІу гъяни ва пис ляхнариз дилигну, гъаруриз рубкъруб тувди.
- 11 Гъаддиз лигну, Агъайихъан гучІурачуз ва думу гучІ жарадаризра улупурача. Учу фу жар вуш Аллагъдиз ужуйи аьгъя. Ичв намусназра учу фу жар вуш, гъаци ужуйи аьгъя, кІури, хиял вуйиз.
- 12 Учу ичв улихъ ич тяриф апІури хъана таниш шуладарча, хъа учвхъан, айтІанубдикан дарди, зигланубдикан тяриф апІрударин улихъ, саб гучІ адарди, учкан тяриф апІуз шулучвхъан.
- 13 Шли учу фикрихъан душна, кІураш, Аллагъ бадали гъаци духънача. Хъа эгер учу ужуйи фикир апІураш, мици учву бадали апІурача.
- 14 Месигъдин масанвали гъяракатнак китнайидар вуча, варидарихъанди Месигъ гъакІнуш, гунгъар дарапІуз вари дийихнайивалин саб шак адарич.

- 15 Думу варидарихъанди, гъамус яшамиш шулайидар чпи бадали ваъ, хъа чпихъанди жан Тувур ва чИви Гъахьир бадали яшамиш хъуз, гъакІну.
- 16 Гъаци вуйиган, сарун учу адмийин фагъмиинди саризра лигури имдарча. Мугагъназ Месигъдиз гъаци лигуйча, сарун – ваъ.
- 17 Гъаддиз, Месигъдик кидикънайир, цІийиди бабкан духънайир ву. Йирсивал имдар, цІийиб дуфна!
- 18 Хъа му вари Месигъдиланмина учу Чахъди албагу Аллагъдихъан ву, ва имбударра Чахъди албагбан гъуллугъ Дугъу учуз тувна.
- 19 Яни Аллагъди, Месигъдиланмина Чаинди вари дюн'я чпи гъапІу гунгъариз дилигди, албагну. Ари гъаму албагбакан Хабар дебкк дупначуз.
- 20 Гъаддиз лигну учу Месигъди кадагъну гъаънайидар вуча, фицики учлантина Аллагъ адмийирихъди улхура. Гъаддиз Месигъдин ччвурнахъан миннат апІурача: Аллагъдихъди албагай!
- 21 Гунагъ ктру Месигъ Аллагъди ихъ гунгъарихъанди гъурбан гъапІну. Аллагъди гъаци, Чан улихъ ухъу, Месигъдихъди саб духъну, гъакъ хъуз кІури, гъапІну.

2 Коринф 6

- 1 Аллагъдин гъуллугъчйири, учу, учвкан ккун апІурача: учвуз багъиш дапІнайи Аллагъдин уж'вал, гъавайиб дарибшри.
- 2 Дугъу гъамци кІура, ахир: «Ужуб вахтна Узуз яв дих гъеебхъунуз, ва уърхру йигъан Узу увуз кюмек гъапІунза». Лигай, гъаму вахт ужуб вахт ву, гъийин йигъ уърхру йигъ ву!
- 3 Учучу, ич гъуллугънаъ тягъна шлуси, шлиз-вуш лик хъипрадарча.
- 4 Учучу Аллагъдин гъуллугъчйир вуйивал варибдиъ улупурача: зурба сабурнаъ, бедбахтвалиъ, фукІа гъубкІну адрувалиъ, читинвалиъ,

- 5 учу урччвруган, дустгъариѣ итруган вая гъалабулугъариѣ уч'ин жарадар алаѣруган, гъагъи ляхнариѣ, йишвну нивкІ адрувалиѣ, гаш'валиѣ,
- 6 марццивалиѣ, аѣгъювалариѣ, гъюдливалиѣ, уж'вал апІбаѣ, Гирами Рюгънан хиликк хъувалиѣ ва кІваантІан вуйи ккунивалиѣ,
- 7 гъякъ гафнаѣ, Аллагъдин къувватнаѣ, гъякъвалин яракъ гагул ва арччул хилиѣ,
- 8 ич аднаѣ ва беябурвалиѣ ккунивалинси даккнивалинра тягънийириѣ. Учкан кучІляхяр кадаѣна, хъа дугъри вуча.
- 9 Учу саризра аѣгъдрударси гъисаб апІура, хъа варидариз учу аѣгъя. Учу дийихна, кІури, гъисаб апІура, хъа чІивиди ача. Учуз жазйир гъадатІури шулу, хъа йивну дийихнадар.
- 10 Учу дердерикк ккитри шулу, хъа гъарган шадди вуча. Касибди вуча, хъа гизафдар девлетлу апІурача. ФукІа адарчуз, хъа вари хилиѣ айич.
- 11 Коринф аѣглар, учу учвуз варибдикан ачухъди гъапунча. Учу ичв улихъ юкІвар арццунча.
- 12 Учуз учву гъаци ккундучузки, хъа учву учу ккун апІурадарчва.
- 13 Узу учвуз йиз гъахи веледаризси кІураза: учву учуз ичв юкІварра арццай!
- 14 Хътругърударихъди саб юрккгъиѣ кІул мииванай. Гъякълувална нягъякъвал сатІи шулин? Аквна мучІушин сатІи шулин?
- 15 Месигъдин Велиарихъди (иблисдин ччвур) аѣлакъа хъуз мумкин вуйин? Ясана хъугърурна хътругърур саб шулин?
- 16 Аллагъдин хална идолар саб вуйин? Ухъу – чІиви Аллагъдин хал вухъа, фицики Аллагъди ухъкан гъамци гъапну: «Узу дураригъ яшамиш хъидиза, Узу дурарин арайиѣ лицидиза, Узу дурарин Аллагъ хъидиза, хъа дурарикан Узуз халкъ хъиди».

17 «Гъаддиз дураригъян гъюдучІвай ва жара йихъай, – кІура Агъайи, – чиркинубдик мукучанай, хъа Узу учву къабул апІидизачву».

18 «Узкан ичв Адаш хъиди, ва учвкан Йиз баярна шубар хъиди», – кІура вари Чан хилиъ айи Агъайи.

2 Коринф 7

1 Гъаци вуйиган, йиз ккунидар, гъачай, ухъуз ужувлар хъуз гъамциб гаф тувнайиган, ихъ беденна рюгъ чиркин апІру варибдихъан марцц дапІну, Аллагъдин улихъ ахъю гукІнивал ади, гирамиди яшамиш хъуз улихъ гъягъидихъа.

2 Учуз ичв юкІвар арццай! Учү саризра гиран ктапІундарча, саризра зарар тувундарча, сариканкъан ич хайирназ мянфяаѳт ктабгъундарча.

3 Узу му учвуз тягъна вуди кІурайиб дариз, ваъ, учву ич юкІвариъ ачва, учү учвухъди яшамиш хъузра, йикІузра гъязур вуча кІури, улихъна гъапунзачвузки.

4 Йиз учвук гизаф миж кайиз ва учв'ин дамахлу вуза! Учву узук гъаци юкІв капІри шулчваки, йиз вари бедбахтвалариз дилигди, узу бегъем шадвали ацІразу.

5 Гъеле учү Македонияйиз гъафнушра, душваъ архаинвал гъабхъундарчуз. Вари терефарихъанди балйир алахъунчуин: чІатан уч'ина гъюзмар апІуйи, хъа айитІ жандиъ гукІнишин абхъуйи.

6 Пашманвалиъ ахъдар ккарцру Аллагъди, учухъна Тит гъаъну, ккаарцунчу.

7 Думу учухъна гъафну кІури ваъ, хъа учву думу фици къабул гъапІнуш, гъаддикан вуйи ихтилатниин гизаф рази гъахъунча. Дугъу, учвуз узу фукъан дяркъну ккунди аш, узуз гъабшибдин учву фукъан дердер гъизигнуш ва фициб гъяракатниинди учву узхъан хъюгънуш, ктибтунчуз – миди узуз зурба шадвал тувунчуз.

- 8 Йиз кагъзи учвуз гиран ктапІнушра, думу бикІбиин швумал дарза. ИкибаштІан, сифте швумал гъахънийза, фицики йиз кагъзи учвуз цІиб вахтназ вушра гиран ктапІуб, гъябкънийиз,
- 9 хъа гъамус шад вуза. Учвуз учву тахсиркрар вуйиб аьгъю дубхъна кІури ваъ, хъа ичв пашманвали учву швумал гъапІган, шад гъахъунзу. Ичв пашманвал Аллагъдихъан вуйи, гъаддиз учкан харжиб фукІа гъабхъундарчвуз!
- 10 Аллагъдихъан вуйи пашманвали швумал хъуб арайиз хуру, гъаддихъди – уьрхювалра, гъяйифар зигбакк ккуркъдар. Хъа му дюн'яйин пашманвали аьжал хуру.
- 11 Аллагъдихъан вуйи пашманвали учвуъ фу арайиз гъабхнуш лигай: аьшкъ кади лихуб, гъякъвалихъна гъюб, тахсиркриина алжагъуб, гучІ'вал кади хъуб, рякъюз юкІв хъади хъуб, кІван сикинсузвал, тахсиркрин суд апІуз гъязурди хъуб. Учвук му ляхниъ сарун тахсир кимдруб гъубкІну улупунчва.
- 12 Узу учвуз, беябур апІрур дерккну ясана беябур гъахъирихъан хъюгъну гъузузтІан кІури дибикІнадарза, хъа, Аллагъдин улихъ учву учухъ фукъан хъпехъури гъузну ккундуш, учву гъавриъ ахъбан бадали, гъибикІуб вуйиз.
- 13 Аьхириъ миди учу шад апІура. Уччу шад, неинки учвуъ гъахъи дигиш'валари, хъа гъацира Титдин шадвали шад гъапІунчу, фицики учву вариди дугъан кІваълан гъагъ алдабгъунчва.
- 14 Узу дугъан улихъ ичв тяриф гъапІунза, ва йиз учв'ин али хъугъ'вал пуч гъапІундарчва. Уччу учвуз кІурайибра вари диш ву, ва учу Титдиз учвкан гъапІу тярифар вари дишдар гъахъну.
- 15 Дугъаз учву, чяхъ фици хъпехънийиш ва фициб гукІнивалиинди ва жандиъ зириз ади думу учву къабул гъапІнийиш, кІваин апІрукъан, гизафтІан гизаф ккун шула.
- 16 Узхъан учвухъ йирфар хъирчуз шлубдиин шад вуза.

2 Коринф 8

- 1 Гъардшар, Македонияйиъ айи хъугърудариз Аллагъди фициб уж'вал улупнуш, учвуз ктибгуз ккундучуз.
- 2 Дурар гъагъи гъялнаъ ади гъахъну, дурариз учІвру касибвал, дарвал гъябкъну, амма дурарин шадвалина жумартвали вари читинвалар ккагъну.
- 3 Магъа узу шагъид: чпин хушниинди дурари удубкъру кюмек, гъеле чпихъан шлубтІан артухъра кади, гъапІнийи.
- 4 Дурари, Ерусалимдиъ айи Аллагъдин гирами халкъдиз кюмек апІуз ихтияр тувуб учкан ижмиди ккун гъапІнийи.
- 5 Дурари гъамкъан кюмек апІур, кІури, хиял дайич. Фицики дурар вари, сифтена сифте Агъайин хилиз бахш гъахънийи, хъасин, Аллагъдин амриинди – ич.
- 6 Гъаддиз учу Титдикан, гъардшариз кюмек апІури, чав ккебгъу гъадму ужуб ляхин учвухъра кІулиз адабгъуб, тІалаб гъапІнийча.
- 7 Учвуз вари артухъра кади айивализ дилигну: хъугъувал, уччуб гаф-чІал, абгъювалар, ляхнихъ юкІв хъайивал, учвуз учу ккунивал – гъаму ужуб ляхниъ учву заан хасият улупну ккундийчуз.
- 8 Му буйругъ вуди кІурадарзачвуз, хъа имбудари юкІв хъипну улупру гъяракатнакан кІури гъабшиш, гъадму ляхнилантина узуз ичв дугъри ккунивал ахтармиш апІуз ккундузуз.
- 9 Ихъ Агъа Иса Месигъдин уж'вал абгъячвуз. Думу, Учв девлетлу вуйи, хъа Чан касибвалиланзина учву девлетлу хъуз кІури, касиб гъахъну.
- 10 Гъаддиз дилигну, ичв хайирназ саб насигъят тувуз ккундузуз. Гъубшу йисан сарпидарди вуди учву ужуб ляхин ккебгъунчва, ва сифте гъадму фикирназ гъабхидарра учву вучва.

- 11 Учву думу ляхин сифте ккебгънамиди фициб аьшкъниинди ккебгънуш, гъациб аьшкъниинди ккудубкІузра ккудубкІай. Учвхъан шлу къадарниинди тувай!
- 12 Эгер учвуъ аьшкъ аш, адрубдиз ваъ, хъа ичв айибдиз дилигну, тувну ккунду.
- 13 Мушваъ улхуб вари гъагъар учв'ин иличну жарадарин гъял ужу апІбакан дар, хъа вари сабси хъуваликан.
- 14 Гъаму ражари, учвуз артухъ вуйиб адрудариз тувну, гъудрубкІрайиб гъубкІуз шулучвхъан, хъасин, учвуз адарди дурариз артухъ айиган, дурари учвуз адруб тувдичвуз. Гъамциб жюрейиинди вари сабси хъиди,
- 15 Гирами китабарихъ дупнайиси: «Гизаф уч гъапІуриз артухъ адайи, ва циб гъабхъириз гъудрубкІруб адайи».
- 16 Учу ичв гъайгъушнаъ фициб жюрейиинди аш, гъаци хъуб Титдин кІваъра иву Аллагъдиз чухсагъул.
- 17 Тит, учу тІалаб гъапІнушра, чан хушниинди, учв улихъ гъучІвну, учвухъна гъюрайир ву.
- 18 Дугъахъди Ужувлан хабарнан ужур гъуллугъчиси варишвариъ айи хъугърудариз аьгъю сарсана гъардаш гъаърача.
- 19 Мидланра гъайри думу кас варишвариъ айи хъугърудари, учу ич хушниинди Агъайин ад бадали апІурайи гъадму ужуб ляхниъ кюмекчиди ктагъур ву.
- 20 Учу, хъугънайидари, гъамкъан уч дапІнайи аьхю пулар дюз дарди харж апІурачва, кІури, гъич сарихъанра учуз тягъна йивуз даршлуси, ихтиятди ача.
- 21 Учу, неинки Аллагъдин, хъа гъацира адмийирин улихъра, гъич саб тахсир ктарди ляхин апІурача.

²² Учү учвухъна гизаф ляхнариъ гизаф ражари кӀубанвал улупу сарсана ич гъардаш гъаърача. Гъамус дугъак хъа гизаф юкӀв ка, гъаз гъапиш дугъан учв'ин лап ижми хъугъвал ал.

²³ Титдикан кӀури гъабшиш, учвүз вуйи кюмекнан вари ляхнариъ ва рякъяриъ думу йиз юлдаш вуйиз, хъа имбу къюр гъардшикан кӀури гъабшиш, дурар хъугърударин жямьяътари гъаънайидар ва Месигъдин ад за апӀурайидар ву.

²⁴ Гъаддиз, хъугърударин жямьяътариз учү учв'ин дав дамахлу даруб рябкъбан бадали, учвүз дурар багъа вуйиб дурариз улупай.

2 Коринф 9

¹ Дугъри гъапиш, учү, Ерусалимдиъ айи Аллагъдин гирами касариз вуйи кюмекнакан учвүз бикӀубра рубкъурдар.

² Дурариз кюмек апӀүз ичв ижмиди юкӀв хъайиваликан аьгъязуз. Македонияйин хъугърударин улихъ ичв тярифарра гъапӀунза. Узу дурариз учвү Ахаяйиъ кюмек апӀүз гъеле гъубшу йис'анмина гъязурди айиваликан гъапунза ва ичв юкӀв хъайивали дурарикра гъяракат кипнийи.

³ Узу учвухъна гъардшар гъаъраза, амма узу ичв тярифар дапӀну, арайиъ ляхин адарди дарибшригъа. Узу учвүз, вари гъязур дапӀнади ибшри, улихъмиди гъапунзачвүз,

⁴ нагагъ Македонияйин агълар узухъди гъафиш, дурариз учвү гъязурди адарди дярябкъригъа. Дарди гъабшиш, учү ичв гъамкъан тярифар дапӀну, дурарин улихъ, гъеле учвкан улхурикъан адарза, хъа ич машар уьру даришри.

⁵ Гъаддиз узу, гъардшар, учвү гаф тувнайиси, багъиш уч дапӀну, гъязурди гъибтбан бадали, учвухъна улихъмиди душну ккунивалин, гъавриъ аунза. Гъадмуган, му ляхин, учвү алаъну апӀурайивал ваъ, хъа ичв хушниинди апӀурайивал, рябкъиди.

- ⁶ КІваинди гъибтай: кыскысди убзрури, гъаци ккадабцідира ву, булди убзрури булди ккадабціди.
- ⁷ Гъит гъар касди, гъяйифсузди ва гужа-гуж дарди, чан кІваъ айибкъан туври, гъаз гъапиш Аллагъдиз шадди туврур ккунду.
- ⁸ Аллагъдихъан вари учвуз лазим вуйиб гъаммишан артухъра кади хъпан бадали ва вари гъяни ляхнаризра гъубкІну шлуси, фу вушра тувуз шулу,
- ⁹ дибикІнадарин: «Дугъу чан девлет юкъуб тереф касибариз пай гъапІнийи, дугъан гъякъвал гъаргандиз гъубзруб ву».
- ¹⁰ Убзруриз тум Туврури, ипІуз уъл Туврури учву гъубзуб зарб апІиди ва ичв гъякъвалин бегъер артухъ апІиди.
- ¹¹ Учву варибдихъди гъаци девлетлу хъидичваки, гъяйиф дарди, гъарган адмийириз кюмекар апІуз хъибдичвухъан, ва учву, гъяйиф дарди, учлан чпиз гъапІу багъишарилантина дурари Аллагъдизра чухсагъул пиди.
- ¹² Му учву апІурайи гъуллугъну Аллагъдин гирами халкъдиз неинки кюмек тувди, хъа гъацира Аллагъдихъна вуйи ккунивал артухъ-артухъ хъуз гъибтди.
- ¹³ Ва ичв гъаму гъуллугънан бегъер рябкъюри, учвлантина адмийири Аллагъдин ад апІиди, гъаз гъапиш учву рабгъурайи Месигъдин Ужувлан хабарнакк кІул ккиврачва ва учвуз айибдикан шадди дураризра, имбударизра туврачва.
- ¹⁴ Учвуз Аллагъди тувнайи къадар адру уж'валилантина дурар учвхъандира ккарагиди ва учвуз багахъ хъиди.
- ¹⁵ Аллагъдиз, Чан ктибтуз даршлу багъишназ дилигну, чухсагъул!

2 Коринф 10

- ¹ Узу, Павел, учву кІуруганси, ичв багахъ гъарган «начур», учвхъан ярхла айиган, «кІубнир», Месигъси гъюдалди ва фурс ктарди учвухъна илтІикІураза.

- 2 Учвуз миннат апІураза: учвухъна гъафиган, дюн'яйин ляхнариз дилигну, учу ич гьуллугъ ккебгъна кІурайидарихъна узу кІваан ижми шлуси, мапІанай.
- 3 Ухъу гъаму дюн'яйиъ яшамиш шулашра, гъаму дюн'яйин яракъниинди дяви апІурадархъа.
- 4 Учү аьдати яракънахъди ваь, хъа мютІюгъ даршлу гъалйир ккидирчру Аллагъдин яракънахъди дяви гъабхурча
- 5 ва Аллагъдин фагъмиз къаршу дяви гъабхрудар ккидирчурача. Учү гъарсаб фикир, Месигъдихъ хъпехъруси, йисирвализ гъадабгъурача.
- 6 Учү Месигъдихъ хъпехърайидариз, ичв хъпехърувал заан дережайиз гъафиган, жаза гъадабтІуз гъязур вуча.
- 7 Учвү шей'арин зиьланди лигурачва! Месигъдинур вуза кІури, саб шак адарди фикир апІурайириз гъит аьгъю ибшри, думуси учура Месигъдин адмийир вуча.
- 8 Агъайи учуз, учвү чІур апІуз ваь, хъа артмиш апІуз тувнайи гъюкмиъ узу хъа гизаф фурс апІуйишра, узуз нач апІуб рубкъдайи.
- 9 Узуз йиз кагъзариинди учвуз гучІар ккауз ккунди а, кІуру, фикир дарибшри.
- 10 Садари, кагъзариъ узу ижмир ва кьувватлур ву, хъа учвухъ хъайиган зяифур, йиз гафар фукІа дарудар ву, кІури ашул.
- 11 Гъит гъаци кІурудариз аьгъю ибшри, ярхлаъ учу ич кагъзариъ фицдар вуш, багахъна гъафиган, ляхнариъра гъацдар вуча.
- 12 Учхъан, чиб-чпин тярифар апІру адмийириз ухшар хъуз ясана гъадрарихъ тевуз, хъибдарчухъан. Дурари гъаци, чпи чиб-чпихъ теври, ахмакъвал апІура.
- 13 Хъа алдарди ич тяриф апІидарча, аммаки Аллагъди учуз дерккнайи терефарий учу ич тяриф апІидича, му терефар учвухънакъан рукъура.

14 Фицики учуз улупнайи терефарилан улдучІвурадарча, аьхир, гьаци хьибдийи, эгер учу учвухьна гьафундайиш. Хьа учу учвухьна Месигьдикан вуйи Ужувлан хабар хьади гьафунча!

15 Учу кьадар адрубкьан ич тярифар апІурадарча, гьаз гьапиш учу гьапІу ляхин – думу ичуб ву, хьа жарадарин хьуркьувал дар. Ичв хьугьувал артухь шул кІури, умуд кайич, ва дидихьди сабси ичв арайиь апІру ич ляхинра артухь хьибди.

16 Хьа гьадмуган учхьан дилинтина гьягьюз ва душваьра Ужувлан хабар рабгьюз хьибдичухьан. Чпиз улупнайи йишварий гьапІу ляхнарин, жарадариси, ич тярифар апІидарча.

17 «Шлиз тярифар дапІну ккундуш, гьит дугьу Агьайин тярифар апІри!»

18 Чан тяриф чав апІурайирин гаф Агьайи кьабул апІидар. Агьайин тяриф апІурайирин – апІиди.

2 Коринф 11

1 Учву сацїиб йиз «ахмакьвал» аьгь апІур кІури, умуд кайиз. Сацїибсана аьгь апІиначва.

2 Узу учвхьан Аллагь хьюгьруси хьюгьраза. Узу учвук, сар Жилириз – Месигьдиз, Дугьан улихь тахсир ктру швувши дугьужвбан бадали, лишан кипунзачвук.

3 Аммаки, Ева, иблис битІру алдатмиш гьапІси, ичв фикирра Месигьдиз дугьриди ва марцциди бахш шлувалихьан гьадапІур кІури, гучІуразуз.

4 Сари, учвухьна дуфну, учу дарпи жара Исайикан ктибтруган, ясана учу тутруву жара рюгь вая учву кьабул дарапІу жара хабар кьабул апІруган – му вари учву рягьятди кьабул апІуручва.

5 Узу, йиз фикриан, гьадму «варитІан заан вакилар вуча» кІурайидарин кьяляхь хьтарза.

6 Мумкин ву, узу гаф-чІалнан уста дарди хьузра, хьа узуз аьгьювалар азуз ва учу дуарар учвуз рябкьюри-рябкьюри варибдиь улупунча.

- 7 Узу, учву заѣбан бадали, жвув асккан дисури, гунагъ гъапІнушул гъа, гъаз гъапиш Аллагъдин Ужувлан хабар учвуз къимат дарди ктибтунза?
- 8 Учвуз гъуллугънаѣ хъузди, жара йишвариѣ хъугърударихъан пул гъибисну кІури, узу дурар тІарашра гъапІну, пуз шулу.
- 9 Узу учвухъна дүфнайиган, гъеле узуз вари гъубкІну адайишра, гъич саринра кІул’ин алахъундарза. Вари лазим вуйиб узуз Македонияйин гъардшари тувунзуз. Узу гъамусдихъантинара учв’ин алахъидарза.
- 10 Му йиз дамах – узу узуѣ яшамиш шулайи Месигъдин гъякъвалиинди гаф тувраза – гъич сарихъанра вари Ахая вуйибси гъилицишра, батІул апІуз хъибдар!
- 11 Гъаз? Учву даккниган? Узуз учву фукъан масанди вуш, Аллагъдиз ужуйи аѣгъя!
- 12 Гъамусдихъантинара узу ляхин гъаци давам апІидизаки, узу апІурайиси Аллагъдин ляхин чпира апІурача, кІури, къуру тярифар апІуз ккунидарихъан дици апІуз даршлуси.
- 13 Думу адмийир, кІучІлин вакилар, марци хил хътру гъуллугъчйир Месигъдин вакилар вуча кІурайи кІучІляхяр ву.
- 14 Му аѣламат вуйин хъа? Иблисра учв аквнан малайикси улупури гъабхъну!
- 15 Гъаци вуйиган дидин гъуллугъчйири чпи гъякълу гъуллугъчйирси улупуз чалишмиш хъувалиин мюгътал хъуз хай даршул. Дурарин аѣхирра чпин ляхнариз гъилигуб хъибди.
- 16 Хъана текрар апІураза: узу ахмакъси мидисанай, хъа эгер дисураш, узухъди, ахмакъриси, саѣибсана тярифар апІуз гъитай.
- 17 Гъаму ражари узуз пуз ккуниб, Агъайиси дарди кІурза. Узу ахмакъуриси йиз тяриф апІидиза.
- 18 Гъаму дюн’яйиѣ гизафдари чпин тярифар апІура, гъаддиз гъитай узухъдира йиз тяриф апІуз.

- 19 Учву, гъаци фикирлуйир вуйидари, ахмакъар ичв арайиъ хушниинди гъитрачва!
- 20 Учву, учву луклар апІрудар ва учв'инди яшамиш шлудар, учвхъан тадабгърудар, ичв зиин фурсар апІрудар, ичв машнагъян йиврудар ичв багахъ гъитрачва.
- 21 Йиз нач'валиан кІураза, учвуз гъаци апІуз гъабхъундарчухъан. Дурари фтин вушра чпин тяриф апІураш, узхъанра йиз тяриф апІуз шулзухъан ва му, йиз «ахмакъвалси» гъисаб апІуз шулучвхъан.
- 22 Дурар жугъдар вуйин? Узура вуза. Израилин баяр? – узура, Ибригъимдин наслар? – узура!
- 23 Дурар Месигъдин гъуллугънаъ айин? Мици гъерхуб ахмакъвал вушра, узу хъа гизаф Месигъдин гъуллугънаъ айир вуза! Узу артухъ гъилихунза, узу гагъ-гагънак дустгъариъ итуйзу, гагъ-гагънак урчвуйзу, аъжаликкан швнуб-сабан ккутІурччури гъахъунза.
- 24 Жугъдарихъан хъуб ражари сумчІурна урчІуб гъирмаж гъитІунза,
- 25 шубуб ражари римлуйири маргъарихъди гъурччвунзу, саб ражари гъванарин жварра улюбхъонзуин, шубуб ражари саб нуфт ккахърайи гимйириккан ккутІурччвунзу ва ярхи йигъди гъюлерин къялаъ ади гъахъунза.
- 26 Узу гъаммишан рякъариъ аза, гъаммишан нирарин, гъачгъарин, жвуван миллетарин ва аллагъсузарин хатІайикк ккахъразу; шагъарин, чІурарин, гъюлин, кучІлин гъардшарин хатІйирикк кказа.
- 27 Узу, нивкІ адарди, гашди, убхъруб адарди, хураг адарди, ахълу аргъури, палат алдарди, жандихъан хътахъайиз лихури гъахъунза.
- 28 Гъаму варибдилан артухъ, варишвариъ айи хъугърударин гъайгъу хяртІахъ хъайиз.
- 29 Гъарсар зяифурин язухъ зигури шулза, гъарсар гунгъиъ ахъру адмийин язухъшну кІваз аъзият шулиз.

30 Узуз йиз тяриф апІруси гъабшиш, узу фтиъ зяифди вуш, гъаддин тяриф апІидиза.

31 Агъа Исайин Аллагъ ва Адашдиз – гъит Дугъан ад гъаммишандиз ибшри! – узу кучІал дарапІрайивал агъя.

32 Арет паччагъди, Дамаскдин абхюрди дерккнайири, узу дисбан бадали, шагъур уликк уьбхюри гъахъну, аммаки узу жагваъди шагърилан илбицнайи цалиъ айи урхъ’ансина ирхнийзу, ва дугъан хилккан ккутІурччвнийза.

2 Коринф 12

1 Узу йиз тяриф апІуз, гъеле дидкан айи хайир адаршра, буржлу духъназу. Агъайи улупубдихъинди, ачухъ гъапІубдихъинди илтІикІидиза.

2 Узуз сар хъугъру кас агъязуз, йицІиюкъуд йис мидиз улихъна, чан бедендиъди вуш, ясана беден хътарди вуш, агъдарзуз, Аллагъдиз ужуйи агъя, думу, дидисну, шубубпи зав’ина гъурхну.

3 Думу адми, чан бедендиъди вуш, ясана беден хътарди вуш, агъдарзуз, Аллагъдиз ужуйи агъя, женнетдиз гъахбакан ва душаваъ дугъаз пуз даршлударстар гафар ерхъбакан агъязуз. Думу гафар ктитуз ихтияр айидар дар.

5 Гъацир адмийиинди тяриф апІуз шулзухъан, хъа жвуван тяриф, жвуван зяиф терефарилан гъайри апІидарза.

6 Гъеле узуз тяриф апІуз ккун гъабхънийишра, думу фагъумлу ляхин шуйи, гъаз гъапиш узу гъякътІан пидарза. Хъа узу, узу дяркъну вая йиз гафар деерхъну, дугъу учв заанди улупура, кІури, сарира фикир дарапІбан бадали, дици апІидарза.

7 Гъациб зурба сир узухъна гъурубкъган, узуз узу заанди дярякъюз, йиз жандиъ абзаб тувуз галам, иблисдин малайик, ивна.

8 Шубуб ражари Агъайиз узу дидхъан азад апІин гъапунза.

- 9 Хъа Дугъу гъапунзуз: «Йиз уж'вал увуз ч'яаьн ибшри, фицики Йиз къувват зяифвалилан ужуйи гъюру». Гъаддиз, узуб Месигьдин къувват хъуз, шадди йиз зяифвалин тяриф ап'ури шулза.
- 10 Гъаддиз узуб зяифди вуйиган, гиран ктап'руган, гъубк'ну фук'ла адруган, хъергруган, читинваларий итруган, Месигь бадали разиди гъузрара, гъаз гъапиш йиз зяифвалий къувватлу вуза.
- 11 Узуб бегъемди ахмакъ духъназа, амма узкан гъаци гъап'дар учуб вучва. Йиз тярифар учуб дап'ну ккундийи, фицики узуб гъадму «заан вакилар вуча» к'урайидарт'ан, гъич сабдииндира асккан дайза.
- 12 Учуб Месигьдин гъакъ вакил жара ап'ру лишнар улупначубуз: ахъю сабур, ахъжайиб лишнар, ахламатар ва къудратлу ляхнар.
- 13 Жара йишварий хъугърудариз, учв'лан гъайри, узхъан гъациб фу гъурубк'ну? Дициб фук'ла адар, сабдилан гъайри: узуб учв'ин алалахъувал. Гъаму йиз тахсирналан хил алдабгъай!
- 14 Учубухъна шубубпи ражарира гъюз ккунди азуб, амма ичв к'ул'ин гъагъ хъидарза. Узуб ккуниб, учуб айиб ваъ, хъа учуб вузуб! Аб'йир-бабар веледари ац'руб дар, хъа аб'йир-бабари – веледар.
- 15 Вари узуб айиб шадвалиинди, гъеле жвувра кмиди учуб бадали учубуз харж ап'уз кказа. Узуб учуб артухъ ккуниган, узуб камди гъаз ккун ап'урачва?
- 16 Фици вушра узуб ичв к'ул'ина гъагъ гъахъундарза, аммаки узуб саб аьмлиинди учуб алдатмиш гъап'ну, к'урачва?
- 17 Белки, узуб учубухъна гъау адмийирилантина учвхъан пул гъибисну шул?
- 18 Узуб учубухъна сар гъардашра хъади Тит гъаунза. Белки, Титди учвхъан фук'ла гъибисну шул? Учуб ич гъуллугъ учвухъ сар рюгънаъди ва саб метлеб ади гъап'ундайинхъа?

19 Учву ухдитІан, учу ичв улихь ич тахсрар кжикурайидар ву, кІури, фикир дапІнашалчва. Ваъ! Учү, Иса Месигьдин терефкрари, Аллагьдин улихь кІурача: йиз ккунидар, учу апІурайиб вари ичв мюгькамвализ вуйич.

20 Узу учвухьна гьафиш, учву узуз ккуниси дяркьюр кІури, гучІ кайиз ва гьадмуган учвухьди вуйи йиз ляхнар учвуз ккуниси ваъ, хьа жараси хьиди. Ичв арайиъ узуз гьужатар, бахилвал, хьял, гьярхьувалар, кІучІлар, футнийир, кьуру дамагьар, кьайдасузвал рябкьюр, кІури, гучІ кайиз.

21 Узу учвухьна хьана гьафиш, Аллагьди узу асккан апІур, кІури, гучІуразуз ва чпин намус адрувалилантина, кьяппавалилантина, хил'ан адахьнайивалилантина гунагь дапІну, чпин гунгьариин швумал дархьи гизафдарихьанди ишлар апІуб алабхьидизуз.

2 Коринф 13

1 Учвухьна шубубпи ражари гьюраза. «Тахсир кипруган, кьюр вая шубур шагьид ади ккунду».

2 Узу кьюбпи ражари учвухь хьайиган, учвуз улихьмиди гьапнийза, хьа гьамус, учвхьан ярхла айири, мугагьназ гунгьар гьапІдариз варидариз кІураза: гьаму ражари ичв язухь зигидарза.

3 Учвуз Месигьди йиз мелзнииинди гафар апІури аш, адарш, абгью апІуз ккунди анчвуз? Дугьан кьувват зяиф дубхьнадар, Дугьу думу ичв арайиъ улупура!

4 Гьеле Месигь зяифди айиган хачрак карснийишра, Думу Аллагьдин кьудратнииинди чивиди а! Учүра Дугьахьди саб вуди зяифдар вуча, аммаки ичв гьуллугьнаъ хьпан бадали Аллагьдин кьудратнииинди Гьадгьахьди яшамишра хьидича.

5 Учвүъ хьугьувал имиш лигай; жвув ахтармиш апІури гьузай. Ясана учвүъ Иса Месигь айибдикан абгьдарди айчвуз, икибаштІан, учву эгер вари абгь апІури гьашиш?

- 6 Хъа учкан улхуруш, йиз умуд кайиз, учвуз рябкюр, кІури, учу фужар духъну ккундийиш, гьадрар вуча.
- 7 Учву писвал дарапІуз Аллагъдиз ккарагурача. Уччу фужар духъну ккундуш, гьацдар хъузди, му ляхнар учвуз улупуз апІурайиб дарич, хъа, учу фужар духъну ккундуш, гьацдар вуди учвуз гъяркьондаршра, учву гъякьвалиинди ичв ляхнар апІбан бадали, апІурайиб вуйич.
- 8 Гъякьвал гьибтну, учхъан фукІара апІуз шулдарчухъан, хъа апІруб вари гъякьвал бадали вуйич.
- 9 Эгер учву дугъриданра къувватлу шулуш, учу зяиф хъуз шад вуча. Ва учву гъуркІдар хъузди ккарагурача.
- 10 Гъаму ражари узу ярхлаан, учвухъна гъафиган, учвухъди ижми дархъуз бикІураза. Агъайи, пуч апІуз ваъ, яратмиш апІуз, гъюкум тувназуз.
- 11 Гъардшар, кІуразачвуз: шадвал хъапІай, уьмриъ улихъ гъарахай, чиб-чпик юкІв капІай, гъит ичв арайиъ сабвал ибшри, мясляътниинди яшамиш йихъай, ва Аллагъ, масанвалинна мясляътнан Булагъ, учвухъди хъиди.
- 12 Чиб-чпиз салам, гирамивалин мак апІури, тувай. Мушваъ яшамиш шулайи Аллагъдин вари гирами халкъди учвуз саламар хътаура.
- 13 Агъа Иса Месигъдин уж'вал, Аллагъдин масанвал ва Гирами Рюгънахъди вуйи гаф-чІал, гъит, учвухъ варидарихъ хъади ибшри.

Галат

Галат 1

- 1 Адмийири гъял дапІну ваъ, я адмийин кюмекниинди ваъ, хъа Иса Месигъдин ва Думу гъачІдаригъян за гъапІу Адаш Аллагъдин кюмекниинди вакил гъахъи Павелихъан ва
- 2 гъамшваъ узухъди хъайи вари гъардшарихъан – Галатдиъ айи хъугърударин жямьяътриз саламар.
- 3 Уж’вал ва мясляаът учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан.
- 4 Дугъу, Адаш Аллагъдин ният тамам гъапІну, писвали агъавал апІурайи гъаму дюн’яйин гъюкмиккан ухъу азад апІбан бадали ихъ гунгъарихъанди Чан жан тувну.
- 5 Гъадгъан ад – аьсрариан аьсрариз ибшри. Амин.
- 6 Учву гъамкъан ухди, Чан зурба вуйи ужувлиинди учвуз дих ДапІнайирихъан гъидицну, саб жара ужувлан хабарнахъ хъергуз къаст дапІнайивалиин гъах духъназа.
- 7 Ужувлан хабар сарун жараб айиб дар! Ичв ара бикъурайи, Месигъдикан вуйи хабар айтІлан апІуз ккуни адмийир а.
- 8 Эгер шли ичв арайиъ, учвуз дебккнайи Ужувлан хабарналан гъайри, сарун жара гъациб хабар ипраш, гъациб хабар ипрайир, узу вушра, завариан малайикди гъаци апІурашра – гъит гъаци апІурайир, жегъеннемдин цІигъ гъяхъри!
- 9 Улихънаси узу гъапнийзаки ва гъамус хъана текрар апІураза: гъарсар, учвуз тувнайи Ужувлан хабарналан гъайри фукІа-мукІа жараб кІуру кас жегъеннемдин цІигъ гъяхъри!
- 10 Узуз гъапІуз ккунди а: адмийири йиз терев бисуз гъитуз, даршиш – Аллагъди? Хъа узу, адмийириз ккуниб апІуз хъюгънайир вуйинхъа? Эгер узу адмийириз ккуниб апІурайир вуйиш, узу Месигъдин лукІ хъидайза.

- 11 Гъардшар, узуз учвуз аьгъю дубхъну ккундузуз: узу учвуз ктибту Ужувлан хабар адмийирихъан гъафиб дар.
- 12 Узуз думу адмийирихъан гъебхъуб дариз, я адмийири улупуб дариз, хъа Иса Месигъди узуз думу ачмиш гъапунзуз.
- 13 Учвуз, узу Къанун гъярф-гъярфди тамам апру жугъуд вуйиган, гъич саб инсаф адарди, Аллагъдихъ хъугърударихъ, терг апрури, хъергрупп вуди хъуваликан, гъебхъунчвуз.
- 14 Йиз таярик узукъан жугъуд дин улихъ гъабхру кас адайи, абйирин абдатар алдарди тамам апуйза.
- 15 Хъа Аллагъди Чан ужувлиинди Чан гъуллугънаъ хъуз узу ктагъну. Дугъан гъациб ният узу бабкан хъайиз айи.
- 16 Дугъу Чан Бай узуз ачмиш апрури ва Гъадгъукан Аллагъ аьгъдру халкъариз Хабар дебккуз гъитру. Думуган узу гъич сар касдихънакъан, насигъят ккун апрури, гъушундарза.
- 17 Узу Ерусалимдиз узутан ухди вакилар гъахъидарихънакъан гъушундайза, хъа Аравияйиз гъушунза, хъасин Дамаскдиз къяляхъ хътакунза.
- 18 Хъасин, шубуд йис гъубшиган, узу Ерусалимдиз Петр рякъюз гъафунза. Дугъахъ йицихъуд йигъан гъушунза.
- 19 Хъа имбу вакиларикан узуз, Агъайин гъардаш Якъубдилан гъайри, фужкIара гъяркъюндарзуз.
- 20 Узу учвуз бикIурайиб кучIал дариз, Аллагъ шагъид ишри!
- 21 Хъасин узу Сирияйизна Киликияйиз гъушунза.
- 22 Ягъудияйиъ айи Месигъдихъ хъугърудариз машна-машди узу таниш дар.
- 23 Узкан дурариз аьгъюб: «учухъ мугагъназ хъергруппури улихъди чав тIанкъ апрурайи хъугъуваликан ктибтура» кIурубтIан дайи.
- 24 Узу гъаци гъахъну, кIури, дурари Аллагъ адлу апуйи.

Галат 2

- ¹ Хъасин, йициюкбуд йислан, узухъди Варнавна Тит гъадагъну, хъана Ерусалимдиз гъафунза.
- ² Хъа узун дина, Аллагъди амур гъапиган, гъушур вуйза. Хъугънайидарин кѳулиъ айидарихъди, жаради гюрюшмиш гъахъиган, узун дурариз, йиз гъубшу ва гъамусдин жафа давди гъюдудубчѳвбан бадали, узун жугъуд дарудариз ктибтурайи Хабарнан мяна-метлебнакан гъапунза.
- ³ Дурари узухъди хъайи грекжви Титдиин, абдатниинди суннат апѳин кѳури, гуж илипундайи.
- ⁴ Сакъудар кѳучѳлин гъардшариз дугъахъди гъаци апѳуз ккун гъабхъну. Дурари ич арайиъ, хъана лукѳвалиъ ахъру абдатарихъна учу къяляхъ апѳуз ккунди, Месигъ Исайиланмина айи ич азадвал шпионариси абгури гъахъну.
- ⁵ Хъа учу, Ужувлан хабарнан гъакъ мяна-метлеб учвуз уьбхбан бадали, саб гагъдизкъан, дурари зигрушвахъинди хъипундарча.
- ⁶ Хъа хъугънайидарин кѳулиъ айидар, фужар вуш ва фужар вуди гъахънуш, саб вузун – Аллагъдин улихъ вари адмийир саб ву. Дурари узкан йиз Хабарналан артухъ вуйиб фукѳара тѳалаб гъапундайи.
- ⁷ Дурариз, Ужувлан хабарнакан жугъдариз ктибтуб Петриин илипнайиганси, жугъуд дарудариз ктибтуб узѳин илипнайиб, гъябкънийи.
- ⁸ Фицики, Петри вакилвалин гъуллугънаъ жугъдарин арайиъ Дерккури, узур, Аллагъ абгъдрударин арайиъ гъуллугънаъ дерккунзу.
- ⁹ Узун вакилвалин багъиш тувнайиб дурариз абгъю гъабхъиган, хъугърударин гъваикк ккудукънайи мурхълар вуйи Якъубдина, Петрина, Югъанди, узунна Варнавдиз чпин хилар гъачѳарккунчун. Му дурарин чпихъди учура саб ляхин апѳурайивалин лишан вуйи. Учу – Аллагъ абгъдрудариз, хъа чпи – жугъдариз Ужувлан хабарнакан ктибтуз гъягъюз дурар рази гъаши.

- 10 Дурари учкан саб тІалаб гьапІнийи: Ерусалимдиъ хьугьрударин касибар кІваин апІуб. Йизра гьадрариз кюмек апІуз лап яманди тямягь хьайиз.
- 11 Хьа Петр Антиохияйиз гьафиган, узу ачухьди дугьаз кьаршуди удучІвунза. Думу дюз дайи.
- 12 Якьубди дина адмийир гьаайиз улихьна думу, жугьуд дарударихьди деьну, ипІури вердиш вуйи. Хьа Якьубдихьан вуйидар Антиохияйиз гьафиган, Петр жугьуд дарударихьан гьудучІвнийи. Дугьу дици, абдатаринди суннат дапІну ккунду, кІурударихьан гучІ кайивалиан гьапІнийи.
- 13 Гьадгьуси, имбу жугьдарира кью-кьуб маш гьиву. Гьеле Варнавдира, гьаци, кьуб маш гьивнийи.
- 14 Узуз дурар Ужувлан хабарнан гьакь мяна-метлебнахьан гьудучІвурин гьяркьган, вари хьайишвахь Петриз гьапунза: «Эгер, уву, жугьуд, жугьуд дарурси яшамиш шулаш, уву гьаз жугьуд дарудариз, жугьдарси яшамиш йихь, кІурава?»
- 15 Ухьуз, жугьдарди бабкан гьахьидариз, «жара гунагькар халкьаризси»
- 16 дарди, агьяхьуз, гьич сар адмийихьанра, Кьанундиъ улупнайи абдатар хьаьну кІури, гьакь хьуз шлуб дар, хьа анжагь Иса Месигьдихь хьугьигантІан. Гьаддиз, ухьура Месигь Исайихь хьугьнахьа, Месигьдихь хьугьнайивалиинди ухьу гьакь апІруси, хьа Кьанундин абдатаринди гьакь хьуз шулдар, фицики, Кьанундин абдатаринди «яшамиш шулайидарикан гьич фужкІара гьакь хьидар».
- 17 Эгер, Месигьдик кидикьну, гьакь духьнайиганра ухьу имбударси гунагькрар вуш, Месигь, гунгьар апІинай, кІури, дуфнайир вуйинхьа? ИкибаштІан ваь!
- 18 Эгер узу, мугагьназ гатІахьу абдатар, хьана хьаай кІури хьюгьиш, узу Кьанун чІюбгьюрайи гьисаб ву.

- 19 Къанунди узу йивну гъакІну, ва узу, Аллагъдиз яшамиш хъузди, Къанундиз дукІнайир вуза. Месигъдихъди узура хачрак карсназу,
- 20 сарун яшамиш шулайир узу дарза, хъа узуъ яшамиш шулайир Месигъ ву. Ва, узу жилиин илмикъан гагъди, Аллагъдин Балихъ хъугъну яшамиш шулайир вуза. Гъаци узу яшамиш хъузди Дугъу, узу ккун дапІну, Чан жан узхъанди тувну.
- 21 Дугъу узуз гъамци дапІнайиган, фици узу Аллагъдин му багъиш гатІабхъуза?! Эгер Къанундихъан адми гъякъ апІуз шуйиш, Месигъ давди гъакІнуки?!

Галат 3

- 1 Галатлуйир, ахмакъар, шли ичв фагъум гъибикъну?! Узу учвуз Хабарнакан ктибтруган, учвуз ичв улариинди хачрак карснайи Месигъ гъяркъну кІури, хиял вуйизки!
- 2 Учвхъан сабдикан гъерхуз ккунди азуз: учвуъ Гирами Рюгъ, Къанун тамам гъапІну кІури, учІвунчвуъ, даршиш, Ужувлан хабарнакан деебхъну, хъугъиган?
- 3 Учву гъадмукъан ахмакъар вунчвахъа, ккебгъруган – Рюгънахъди ккебгъну, хъа ккудубкІруган – адмийири чпикан ктагъдариинди ккудубкІуз?!
- 4 Ясана, учвуз гъахъи ва учву апІури гъахъи ляхнар, гъаци, ичІи сес вуйинхъа? Хъуз мумкин дар!
- 5 Аллагъди учвуз Рюгъ багъиш ва ичв арайиъ аьлааматнан ляхнар, учву Къанундин къайдйир хъаъра кІури, гъапІну кІурачва, даршиш, Гъадгъан хабарнакан деебхъну, учву хъугъиган?
- 6 Мисалназ, Ибрагъимдиз лигай. Думу «Аллагъдихъ хъугъру, ва Аллагъди думу, чан хъугъувализ дилигну, гъякъ апІуру».
- 7 Гъаци вуйиган, гъавриъ ахъай, Ибрагъимдин баяр фужар вуш – хъугърудар ву.

- 8 Гирами китабариъра, хъугъу халкъар Аллагъди гъякъ апӀиди кӀури, улихъмиди дупнайи. Ибрагъимдиз, «Увлантина жугъуд дару халкъариз Аллагъдин уж'вал хъибди», кӀури, Ужувлан хабарнакан сифте хабар гъадмугантӀан дебккнийи.
- 9 Гъаддиз Аллагъдихъ фужар хъугъруш, гъадрариз варидиз Ибрагъимдихъди сабси, чпин хъугъувализ дилигну, ужувлар хъиди.
- 10 Къанундихъ йирфар хъирчну, дидин аьдатар тамам апӀуз ккунидар агънакк ккахъуз мумкин ву, гъаз гъапиш «Къанундин китабдиъ дибикӀнайиб вари, сабкъан гъидидипди, тамам дарапӀур, агънакк ккахъна» кӀури, дибикӀна.
- 11 Хъа Къанундиинди Аллагъдин улихъ гъич фужкӀара гъякъ даршлуб гъаму гафариан ачухъ шула: «Чан хъугъувализ дилигну гъякъ гъапӀуртӀан яшамиш хъидар».
- 12 Къанундин хъугъувалихъди айиб гъич фукӀара адар. Дидиъ дупна: «Анжагъ му къайдйир вари тамам апӀуртӀан яшамиш хъидар».
- 13 Месигъди ухъу, Къанун тамам дарапӀруган, ухъ'ин улубкъру агънаккан ккадаъну. Дугъу Чав Къанундиъ улупнайи къаза-балйир ухъу бадали Чаина гъадагъну, гъаз гъапиш гъамци дупна: «гъарикк ккерхнайир агънакк ккахъна».
- 14 Ибрагъимдиз тувурза дупнайи уж'вал Иса Месигъдилантина вари халкъариз хъпан бадали ва ихъ хъугъувализ дилигну тувурза гъапи Рюгъ ухъуз рукъбан бадали, Къанундиъ улупнайи къаза-балйир Дугъу Чаина гъадагъну.
- 15 Гъардшар, ихъ гъар йигъандин уьмриан мисал хибдизачвуз: эгер адмийи дюз гъюриси васиятнан кагъаз дибикӀнаш, думу гъясбикк ккадрапӀуз вая дидик жараб капӀуз хъибдар. Ари гъамшваъра гъаци ву.
- 16 Ибрагъимдиз ва дугъан наслиз Аллагъди гаф тувнайи. Фикир тувай, фици дупнаш: «наслариз» дупнадар – мици, гизафдарикан улхураш,

кІуру, хЪа, «яв наслиз» – мици сарикан улхруган кІурайиб ву. Ари гьадму насил – Месигь ву.

17 Узуз гьамци пуз ккундузузки: юкьудваржна сумчІур йислан арайиз гьафи Къанундихъан Аллагьди дебккнайи йикърар арайиан адабгъуз шлуб дар ва дидиъ тувнайи гаф тамам дарапІди гьибтуз хьибдар.

18 Эгер ирс Къанундилан асиллу вуйиш, думу тувнайи гафналан асиллу хьибдайи. ХЪа Аллагьди, Чан гаф тувну, Ибрагьимдиз гьаму ирс тувна.

19 Дици вуйиган, Къанун гъаз ву? Думу, тахсрар артухъ хьувализ дилигну, гьадму гаф тувну гьюру «Насил» гъяйизкъан адабгънайиб вуйи. Къанун малайикариланмина ва ара сатІи апІрурин кюмекниинди дебккнайиб ву.

20 Ара сатІи апІрур, аьлакьа йибтІуз ккайи кьуб тереф айигантІан шлур дар. ХЪа Аллагь сартІан дар, аьхир.

21 Дици вуш, Къанун, Аллагьди тувнайи гафназ кьаршу вуйинхъа? ИкибаштІан, ваъ! Эгер адмийириз, уьмур тувуз шлу Къанун гьабхънийиш, икибаштІан, дурар гьакь апІувал гьациб Къанундилан асиллу хьибдийи.

22 Аммаки Гирами китабари дюн'яйиин алиб вари, Иса Месигьдихъ хьугъувалиланмина, хьугънайириз тувнайи гаф тамам апІбан бадали, гунгьин гьюкмикк кка, кІура.

23 Хьугъувал ачмиш хъайиз Къанундин дустагъдиъ, хьугърувалин вахт гъяйиз, итнайхъа.

24 Гьаци вуйиган, Къанун ухьуз, ихъ хьугъувалиинди ухьу гьакь апІбан бадали Месигьдихъна гьахру тербиячи вуйхьуз.

25 Хьугъувалин вахт гьафиган, ухьу тербиячийин хилккан ккадаунхьу.

26 Учву вари Месигь Исайихъ хьугърувалилантина Аллагьдин баяр вучва.

27 Фицики, Месигъдик ктикъбан бадали штуан гъахъидар, учву Месигъдин гъаравликк ккачва.

28 Сарун жугъдаринна жара миллетарин фаркълувал имдар, лукІранна азад вуйирин фаркълувал имдар, жилижвуванна дишагълийин фаркълувал имдар. Гъаз гъапиш учву вари, Месигъ Исайихъди саб вучва.

29 Сарун учву Месигъдиндар вуш, Ибрагъимдин наслар вучва ва, гаф тувнайиси, ирс рубкърудар вучва.

Галат 4

1 Учвуз сабсана мисал хибдиза: ирс рубкъуз ккайир, васиятнинди вари ирснан ахюр учв вушра, биціди имиди, лукІрахъан сабдинра артухъ дар.

2 Думу чан адашдин васиятнаъ улупнайи вахт гъайизкъан, чан хулаз лигурайидарин ва чан гъайгъу зигрударин хиликк ккади шулу.

3 Ари гъаци ухъура ахъа: ухъу биціди айиган, гъаму дюн'яйин къудратарин хиликк ккайхъа.

4 Аммаки Аллагъди, вахт гъабхъиган, Къанундиккди яшамиш шулайи дишагълийи гъахи Чан Бай гъаъру.

5 Думу му дюн'яйиз, Къанундин гъюкмиккди яшамиш шулайидар азад апІбан бадали ва Аллагъди ухъкан Чаз веледар ктаъбан бадали, гъафну.

6 Учву Чан веледар вуйиган, Аллагъди ичв кІваъ, «Авва! Адаш!», кІури, дих апІру Чан Балин Рюгъ аъну.

7 Гъаддиз, сарун уву лукІди имдарва, хъа Дугъан бай духънава. Хъа эгер уву Дугъан бай вуш, Дугъу увкан ирс рубкъурайир ктаъну.

8 Мугагъназ, учвуз Аллагъ агъдру вахтари, учву аллагъар дару кучІлин аллагъарин лукІар вуйчва.

9 Гъамус, учвуз Аллагъ агъю гъахъиган, яна дюзди гъапиш – Аллагъдиз учву агъю гъахъиган, гъаз учву хъана гъадму зяиф ва касиб дюн'яйин

къудратарихъна хътакурачва? Гъадрадин лукІвалиѣ учІвуз ккунди анчвуз?

10 Учву, саспи йигъар, вазар, йисан паяр ва йисар къайд апІурачва.

11 Амма учвуз ужувлаз вуйи йиз ляхнар, учвухъ дав шул, кІури, гучІ казуз.

12 Гъардшар, учвуз миннат вуйиз, узу фицир вуш, учвурѣ гъацдар йихъай! Фицики узура учвусир даринхъа? Учву узуз гъич зат фукІара чІуруб гъапІундарчва.

13 Учвуз агъячвуз: узу учвухъна сифте ражари гъафиган, иццурашра, учвуз Ужувлан хабарнакан ктибтуз гъабхъунзухъан.

14 Йиз уъзри учву узхъан ярхла гъапІундайи. Узу даккун дапІну, учву узхъан гъидицундайчва, хъа Аллагъдин малайикси, Месигъ Иса Учвси, узу къабул гъапІнийчва.

15 Гъамус ичв думугандин гъевес-шадвал набши? Думуган, саб шак адарди кІураза, лазим гъабхънийиш, ичв ул узуз тувуз гъяйиф хъибдайчвуз!

16 Гъамус фу дубхъна? Учвуз гъякънакан гъапну кІури, узкан ичв душман духънайин?

17 Пис хиялар ади ичв кІул'ин ахъювал апІуз ккуни адмийириз учву учхъан гъадатІуз, хъасин учву, чипкан каркар ктатури дерккуз ккунди а.

18 Жвуван тереф бисуз гъитбаъ фукІара чІуруб адар, эгер ниятар ужудар вуш. Гъаци узу учвухъди гъузу йигъазтІан дархъиди дарибшригъа.

19 Йиз ккуни веледар! Узу хъана уъзур-аъзиятнинди, учву тазатІан бабкан шулайиси, Месигъдиз ухшар айидар шайизкъан, цІийи алаидизачву!

20 Гъаму ражари, узу учвухъди хъади, жараси улхуз ккунди айзуз! Узу учв'ин мюгътал духъназа!

- 21 Учвуз Къанундиз мютЮгъ хьуз ккунди анчвуз? Дици вуйиган, узуз йипай: Къанундиъ фу кІураш, гъавриъ анчва?
- 22 Душваъ, Ибрагъимдихъ кьур бай хъайи, кІури, дупнаки, сар – гъараваш дишагълийикан, тмунур
- 23 – Аллагъди гаф тувнайиган – азад дишагълийикан.
- 24 Му ихтилатнаъ саб жини мяна а: кьур дишагъли кьуб йикърар вуди гъисаб апІура. Дурарикан сар – Агар, Синай дагъдиин гъийитІу йикърар ву. Ари гъадму Агар лукІ вуйи ва дугъан веледарра лукІарди бабкан шули гъахъну.
- 25 Агар Аравияйи айи Синай дагъ гъисаб ву, ва гъацира гъадму вахтари чан веледарра хъади лукІвалиъ абхънайи Ерусалим.
- 26 Хъа аьршарин Ерусалим – азадуб ву, ва гъадму – ихъ дада вуйихъ!
- 27 Гирами китабарихъ дибикІна: «Шад йихъ, бицідар даршлур ва бицідар дархир! Чигъар апІин ва гъарай ип, бицір апІруган шлу аьзиятарикан хабар адрур! Фицики, ялгъуз дишагълийин бицідар жилирихъ хъайиринтІан гизаф ву!»
- 28 Учвур, гъардшар, гаф тувну бабкан духънайи веледарси, Исакъдиз ухшар вучва.
- 29 Аммаки, аьдати жюрейинди бабкан духънайир Гирами Рюгъниинди бабкан гъахърихъ хъерграйиси, гъаму вахтарира гъаци шула.
- 30 Гирами китабарихъ фу кІура? – «Азад дишагълийин балихъди ирсанан пай ккудрубкъбан бадали, лукІ дишагъли, чан байра хъади, утІукк».
- 31 Гъаддиз, гъардшар, ухъу лукІран веледар дархъа, хъа – азад дишагълийиндар!

Галат 5

- 1 Месигъди ухъу, азад хьуз кІури, ккадаъну. Гъаддиз ижмиди дийигъай, хъана лукІвалин юрkkгъиъ ичв кІул мииванай!

- ² Узу, Павели, учвуз кІуразачвуз: эгер аьдатариз дилигну, суннатар апІури, Къанундиъ кІурайибдихъна учву кьяляхъ хътакуруш, учвуз Месигьдикан вуйи гьич саб хайирра адарчвуз.
- ³ Узу учвуз хъана текрар апІураза: аьдат бадали шли чан суннат апІуз гьитиш, гьадгьу Къанундиъ улупнайи вари кьайдйирна аьдатар тамам дапІну ккунду.
- ⁴ Эгер Къанундиинди гьякъ хьуз ичв умуд каш, гьамусдихъантина Месигьдихъди вуйиб гьич фукІара адаричв ва Аллагьдин ужувлихъан жара гьахъунчва.
- ⁵ Хъа ухьу гьякъ хьуз ихъ умуд хьугъувалик кайихъ ва Рюгьну ккилигуз кюмек апІурахъуз.
- ⁶ Эгер Месигь Исайихъди ухьу саб вуш, адмийин суннат дапІну а – адар, дулар сар сарихъан жара дар. Мушваъ айи метлеб – масанвалиланмина арайиз удубчІвурайи хьугъвал ву.
- ⁷ Учву жаргьуб ужуди ккебгънийчва. Думуган учвуз шли машат гьапІунчвуз ва гьякънахъ хъпебехърудар шли ктаунчвукан?
- ⁸ Мидхъан шли хътаунчву? Учвуз дих ГьапІури дици дарапІур!
- ⁹ «Вари хямир утуз саціб дун чІяаьн ву»
- ¹⁰ Узу, Агъайихъди сабси, учву жара фикрариъ адрахърубдихъ, хьугъурза. Хъа ичв ара бикъурайидариз, чпи фужар вушра, жаза гьадабтІиди.
- ¹¹ Гьардшар, эгер узу гьамусра суннатнакан ктибтуйиш, гьаз узухъ хьергуйихъа? Эгер узу гьамусра гьаци ктибтури имийиш, хачракан вуйи йиз аьгъювалари кьаршувалар арайиз хидайи.
- ¹² Хъа ичв арайиъ гьипрайи футнакрари, неинки суннат, хъа чпин вари ккадатІузра ккадатІри!
- ¹³ Учвуз Аллагьди азадди яшамиш хьуз дих дапІна, гьардшар. Аммаки, лигайгьа, ичв азадвал, ичв жандиз ккуниб апІури хъаьру гунгьариз

ишлетмиш апІуз мигъитанай! Хъа учву чиб-чпин гъайгъушнаъ, масанди йихъай.

14 Гъаз гъапиш, мушваъ вари Къанун гъаму саб гафнаъ а: «Яв багахъ хъайир, увуз увуси, ккун апІин».

15 Хъа эгер учву, чиб-чпи кчІвукъури ва чиб-чпин йикк ипІури гъашиш, лигайгъа, учву чиб-чпи тІанкъ апІуз мумкин ву!

16 Узу учвуз кІураза: Рюгъну кІурайиси яшамиш йихъай, ва гъадмуган, ичв жандин тямгъяриъ кІулихъди ахъидарчва.

17 Ихъ гунагъкар бедендиз ккуниб – Рюгъназ ккуниб дар, хъа Рюгъназ ккуниб – ихъ гунагъкар бедендиз ккуниб дар. Дурар чиб-чпиз къаршу ву. Учвхъан учвуз ккуниб гъаддиз апІуз шулдарчвухъан.

18 Эгер учву Рюгъну хъаъраш, ичв зиин Къанундин гъюкум гъубзрадар.

19 Гунагъкар бедендин ляхнар варидариз рякъюрайидар ву. Дурарик къяппавал, чиркинвал, хил’ан адахънайивал,

20 идолариз икрам апІувал, фал китувал, душманвал, гъюжатар, жарадариин хъугъвал алдрувал, хъял, учвтІан даккнивал, гъярхъувалар, къаршувалар,

21 бахилвал, пиянвал, шадлугъар-къяппавалар ва гъацдар жарадар кахъра. Узу учвуз улихънасира гъапунза ва гъамусра кІуразачвуз: гъаци апІрударикан гъич саризра Аллагъдин Паччагълугъдиъ ирс ккубкъидар.

22 Хъа Рюгънан ляхнарик – масанвал, шадвал, мясляаът, сабур, уж’вал, хил ачухъвал, хъугъвал алди хъуб,

23 гъянивал, жвув хилиъ дисувал кахъра. Гъамцдар ляхнариз закон лазим дар.

24 Месигъ Исайиндари, чпин гунагъкар бедендин вари дерккуз даршлу ва чиркин тямгъяр хачрак карсна.

25 Ухъу гъамус Рюгънахъ хъайиган, гъачай, Рюгъну кІурайиси, апІурхъа!

²⁶ Гъаддиз, фурс кубчІвуз гъузидархъа, чиб-чпик хъял капІидархъа, чиб-чп'ин бахил шули хъидархъа!

Галат 6

¹ Гъардшар, эгер шли гунагъ гъапІиш, учву, рюгънахъ хъайидари, тахсир гъапІур гъаниди дюз рякъюхъна духну ккунду. Лиггъа, жвувканра гъациб тахсир ктудубчІвбан бадали, жвув'ин ул алди гъуз!

² Гъардиз чаин алиб апІуз кюмек апІури гъузай, гъаци учву Месигъдин закон кІулиз адабгъидичва.

³ Шлиз, чав фукІа дарапІишра, учв заанди рякъюраш, дугъу учв алдатмиш апІура.

⁴ Гъит, гъарсари аькъюллуди чпин ляхнарикан фикир апІри, ва гъадмуган дугъхъан, чан хъуркъувалариз дилигну, фурс апІуз хъибди, ва дугъу чан ляхнар жарадариндарихъ тевдар,

⁵ фицики, гъарди чаин алиб апІиди.

⁶ Шли Аллагъдин гафнан аьгъювалар гъадагъураш, гъит, гъадгъу, чаз айи вари хазнайикан, чаз улупурайиризра капІри.

⁷ Жвуву жвув алдатмиш мапІанай: Аллагъ ахмакъ апІуз хъибдарчвухъан! Адмийи, фу гъубзиш, гъадму ккадабцІиди!

⁸ Чан гунагъкар беден бадали убзрури, ккадабцІруб аьжал хъибди. Хъа Рюгъ бадали убзрури, Рюгънахъан гъаргандин уьмур ккадабцІиди.

⁹ Гъаци вуйиган, уж'вал апІуру кІури эргувалиъ кІул ипдархъа, ва гъадмуган, эгер хътадахъиш, ухъуз улупнайи вахтна бегъер ккадабцІидихъа.

¹⁰ Магъа гъаддиз, вахт имиди, варидариз уж'вал апІидихъа, иллагъки, хъугъувалиъ саб хизан гъашидариз.

¹¹ Гъамус узу учвуз йиз хусуси хил'инди бикІураза – гъаму ахю гъярфар рякъюрачвузки?

- 12 Хъа учвухъди суннатнан аьдатар хъауз гъитрудари, чпи адмийириз ккун хъузди гъаци апІура, фицики дурариз Месигъдин хачралантина чпихъ хъергри ккундар.
- 13 Дурари, аьдатниинди чпин суннат дапІнашра, Къанундиъ улупнайи аьдатар хъаъри шулдар. Дурариз, аьдатназ дилигну, ичв суннат апІуз ккунди а. Гъаци дурариз чпин тяриф за апІуз ккунду.
- 14 Хъа узуз, ихъ Агъа Месигъ Исайин хачрииндитІан гъайри, жарабдиинди фурс апІуз ккундарзуз. Узуз – дюн’я думу хачрак кабсна ва дюн’йиз – узу думу хачрак карсна.
- 15 Суннат дапІну ашра – адаршра, мидлан фукІара шулайиб адар. Мушваъ ккундайиб: жвув Аллагъдиз цІийи кас хъувал ву.
- 16 Мясляаьт ва уж’вал ибшри гъамци апІрудариз ва Аллагъдин Израилиз!
- 17 Гъит, гъамусдихъантина узу гъич сарира пашман дарапІри, фицики йиз бедендиин Исайин лишнар ал.
- 18 Ихъ Агъа Иса Месигъдин уж’вал ичв рюгънахъди ибшри, гъардшар. Амин!

Эфес

Эфес 1

- 1 Эфесдиъ айи Аллагъдин гирами халкъдиз, Месигъ Исайихъ хъугъну яшамиш шулайидариз Аллагъдин амриинди Месигъ Исайин вакил Павелин теревнаан –
- 2 уж'вал ва мясляаьт учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!
- 3 Гъит адлу ишри ихъ Агъа Иса Месигъдин Адаш, Аллагъ. Дугъу аьршариь ухъуз, Месигъдихъди ухъу саб гъашиган, рюгънан вари ужувлар тувунхъуз:
- 4 Дугъу ухъу, Месигъдиъ саб духъну, Аллагъдин улихъ гирамиди ва тахсир ктарди яшамиш хъуз дюн'я халкъ аплайиз улихъна ктагъну. Дугъу Чан масанвалиинди,
- 5 Чан хушнииндина ниятниинди, Иса Месигъдилантина ухъкан Чаз веледар ктауз улихъмиди къаст дапнади гъахъну.
- 6 Чав ккун гъаплу Месигъдилантина ухъуз туву Дугъан ужувлан вари ад магъа гъамдиъ а.
- 7 Гъадгъахъди саб гъахъиган, Дугъан ифди ухъу дюрхна ва Аллагъдин аьхир адру уж'вали ихъ гунгъарилан хил алдабгъна.
- 8 Думу уж'вал Дугъу ухъуз жумартди тувну. Вари фагъмиинди ва аьгъювалиинди
- 9 Дугъу ухъуз Чан хушниинди Чан ниятнан сир ачухъ гъаплу. Думу ният Месигъдиланмина арайиз хуз ккайиб вуйи.
- 10 Дугъан му ляхнар улупнайи вахтна завариин ва жилариин халкъ дапнайиб вари Месигъдин гъюкмиккна сатли апбан бадали вуйидар вуйи.
- 11 Гъадгъахъди саб гъахъиган, Аллагъди Чан вари хушниинди ва ниятниинди улихъмиди аплурайи ниятнаъ айиси, учу ктагъну.

- 12 Му мици учу, Месигъдик сифте миж кивну, адлу духънайи Аллагъдин тярифар аплуз гъабхъиб ву.
- 13 Гъаци учвур, учвуз уърхювал тувру гъакъвалин гаф – Ужувлан хабар гъеебхъиган, Месигъдик ктикъунчва. Дугъахъ хъугъиган, Аллагъдин печать гъивунчвуин – гаф тувну гъафи Гирами Рюгъ.
- 14 Гъадму Гирами Рюгъ ухъуз тувнайиган, адлу духънайи Аллагъдин тярифар аплуз ухъуз ирс рубкъруб ва ухъкан Чан адмийир ктаъруб абгъяхъуз.
- 15 Магъа гъаддиз, Агъа Исайихъна айи ичв хъугъуваликан ва Аллагъдин вари гирами халкъдихъна айи ичв масанваликан узуз гъеебхъиган,
- 16 йиз ккарагбарий учву кІваин аплури, Аллагъдиз гъаммишан учвхъанди баркаллагъ кІураза.
- 17 Ихъ Агъа Иса Месигъдин Аллагъди, адлу Адашди, фагъум туврайи Рюгъ ва Чан гъаврий ахъуз шлу ачмиш'вал учвуз тувуз кІури, узу сикин дарди ккарагураза.
- 18 Узу, Аллагъди ичв юкІвариз гъакъ рябкъювал туври, кІури, ккарагураза. Гъадмуган, Чав дих дапІну, учвуз тувнайи гъадму умуд фу вуш, Аллагъдин гирами халкъдиз ирсди рубкъру аднан девлет фукъан зурбади вуш, ва ухъуъ, Дугъан къадарсуз къувватнан кюмекниинди хъугънайи адмийирий айи ебцуз даршлу Дугъан къудратнан зурбавал фукъануб вуш, агъю хъибдичвуз.
- 20 Гъадму къувватнан кюмекниинди Аллагъди Месигъдиъ, Думу чІиви гъапІган, гъяракат ипнийи ва абршарий Чан арччул хилихъинди,
- 21 рюгънан дюн'яийн вари абхюдартІан, гъюкумдрартІан, агъйиртІан, ва неинки гъаму, хъа гъюз ккимбу уъмрариъра кІваина хру заан ччвурартІан зиина дитнийи.
- 22 Аллагъди вари Месигъдин ликариккна гъабхну. Думу, вари гъурдаъ Дибиснайир, вари дюн'яийъ хъугънайидарин Ахъюрди дерккну.

23 Дурар сатИди Гъадгъан беден, варишвариъ ва варибдиъ вуйи Гъадгъан тамамвал ву.

Эфес 2

- 1 Учву ичв тахсарна гунгъарилантина дийихнайидар вуйчва
- 2 ва, гъаму дюн'яйиъ фици апІури гъахънуш, учвур Аллагъдиз къаршуди удучІвнайидариъ айи рюгънан гъавайиъ айи чІуру къувватарин аьхюрин хиликкди гъаци апІуйчва.
- 3 Саб вахтназ ухъура гъацдар вуйхъа ва, бедендиз ккуниси, ихъ тямгъярин ва ихъ чІуру ниятарин ляхнар апІуйхъа. Варидарихъди ухъузра, ихъ хасиятназ дилигну, Аллагъдин хъял ккилибгурайи.
- 4 Хъа, зурба рягъим айи Аллагъди Чан зурба масанвалиинди ккун гъапІунхъу.
- 5 Гъаддиз ухъу ихъ тахсарилантина дийихнайидар вуйишра, Месигъдихъди чІиви гъапІунхъу. Гъадгъан ужувлиинди дюрхнайидар вучва.
- 6 Аллагъди ухъу Месигъдихъди чІиви гъапІну ва Иса Месигъдиъ саб духънайи ухъу аьршариъ дитну.
- 7 Гъаци Дугъаз Иса Месигъдилантина гъюз ккимбу вахтари ухъуз тувру Чан ужувлан кІан-кІул адру девлет варидариз улупуз ккун гъабхъну.
- 8 Гъаддиз Аллагъди учвуз Чан уж'вал тувну, ичв хъугъувалилантина гъюрхюнчву. Ичв дюрхнайивал ичв гъунар дар, хъа – Аллагъдин багъиш ву.
- 9 Учву, учву гъапІу ляхнариз дилигну, дюрхнадар. Гъаддиз, ич ляхнариз лигну, гъюрхюнча, кІури, фурс мапІанай!
- 10 Аллагъди ухъуз дерккнайи ужувлан ляхнар тамам апІуз, ухъу Иса Месигъдиъ саб дапІну, халкъ дапІнайидар вухъа.

- 11 Гъаддиз кІваиинди гъитай: учву бабкан аллагъсузарди гъахъунчва. Адмийирин хилари бедендин суннат апІру аьдат гъапІдари учвуз «кададабтІдар» кІури шуйчвуз.
- 12 Думу вахтари учву Месигъ хътарди гъахъунчва. Учву Аллагъдин халкъ вуйи Израиларик кахърайидар дайчва. Гирами Йикърариъ Аллагъди тувнайи гаф учвуз кайиб дайи. Учву му дюн'яйиъ миж ктарди, я Аллагъ адарди яшамиш шулайидар вуйчва.
- 13 Хъа гъамус учву, Месигъ Исайикди ктикъган, саб вахтна Аллагъдихъан ярхла айидар, Месигъдин учвхъанди удубзу ифдиинди багахъ гъахъунчва.
- 14 Месигъди ухъу, жугъдар ва жара халкъар, саб мясляьтназ гъахну ва кьубдикан саб гъапІну; Чан жан гъурбан дапІну, ихъ арайиъ дийибгънайи цал, яни ухъу жара апІурайи душманвал адабгъну.
- 15 Дугъу аьдатарна къайдйир хъайи Къанун арайиан идипну. Дугъан метлеб – Чаъ сатІи дапІну, кьубдикан цІийи халкъ дапІну, мясляьт ипуб ву,
- 16 кьюридра саб халкъси, хачриин гъабхъи ккадаъру Чан аьжалилантина Чаинди душманвал терг дапІну, Аллагъдихъди мясляьтназ хуб ву.
- 17 Думу дуфну, учвуз, Аллагъдихъан ярхла айидариз, ва Дугъаз багахъ хъайидариз мясляьтнакан хабар дебккну.
- 18 Гъаддиз Гъадгъулантина ухъуз, жугъдариз ва миди вуйи халкъариз, сар Рюгъну сатІи дапІну, аьршарин Адашдихъна гъюз ихтияр дубхънахъуз.
- 19 Гъаци вуйиган, учву сарун жарадар ва гъирагъдилан дарчва. Учву Аллагъдин гирами халкъдизстар ихтиярар айи саб пай вучва ва Дугъан хизандин адмийир вучва.
- 20 Учву вакиларина пайгъамбрари ккивнайи шибритІин бина ккебгънайидар вучва. Гъадму шибритІин сабпи ва мурччван Гъван – Месигъ Иса Учв ву.

21 Дид'ин ягъал-ягъал шулайи ва Агъайиз бахш вуйи, гирами дараматдиз илтIибкIурайи мюгъкам хал дийибгъна.

22 Дидиъ учвкан Чан Рюгъниинди Аллагъ яшамиш шлу ужагъ шула.

Эфес 3

1 Магъа гъаддиз узу, Павел, учву, аллагъсузар бадали, Месигъ Исайиланмина дустагъдиъ аза.

2 Учвуз, икибаштIан, Аллагъди узуз Чан уж'вал учвуз улупуз табшурмиш дапIнайиваликан деебхъначвуз.

3 Дугъу узуз Чан сир ачухъ гъапIунзуз, узу дидкан учвуз жикъиди гъибикIнийза.

4 Гъаму гъурхиган, Месигъдин сирнакан узуз фу абгъаш, йиз абгъюваларикан учвхъанра абгъю апIуз шулчвухъан.

5 Му сир абгъю хъуб гъамусдизкъан айи инсаниятдиз тувнайиб дайи. Хъа гъамус Рюгъну Аллагъдин гирами вакиларизна пайгъамбрариз думу абгъю гъапIну.

6 Думу сир магъа гъаму ву: жугъдарихъди сабси жугъуд дарударра, Ужувлан хабарнахъ хъугъну, Аллагъдин ужувлан ирсчйир ву ва дурарихъди сабси саб бедендик ктикъура. Иса Месигъдик ктикърудариз тувнайи гафнакан гъадраризра ка.

7 Аллагъдин къувватну узуз тувнайи ужувлиинди гъадму Ужувлан хабар рабгъру гъуллугъчи духъназукан.

8 Узуз, Аллагъдин халкъдин арайиъ варитIан асккануриз, гъаму багъиш тувназуз: Аллагъ абгъдрудариз ебцуз удудубкъру Месигъдин девлетнакан Ужувлан хабар дебккуб.

9 Вари халкъ гъапIу Аллагъди сифте бинайиан жиниди уьбхюрайи гъадму ляхнин гъякънаан варидариз абгъювалар арццу багъиш тувназуз.

10 Гъадму ляхнин метлеб: гъарсаб жюрейиинди арайиз удубчIвру Аллагъдин фагъум вари дюн'яйиъ айи Месигъдихъ

хьугънайидарилантина аьршариь айи аьхюдариз ва гьюкмариз гьамус ачмиш дубхьну ккунду.

11 Му Дугъан ихь Агъа Иса Месигъдиинди тамам гъапӀу гьаммишандин ният ву.

12 Месигъдиь саб духьну ва Гъадгъахь хьугъну, ухьхьан, гучӀ ктарди ва саб шак адарди, Аллагъдихьна гъюз шулу.

13 Гъаддиз, учву бадали узу аьзабарикк ккахьна кӀури, ккун апӀураза, юкӀв макадабӀанай, дурар ичв адлувализ ву.

14 Гъаддин бадали узу Адашдин улихь, къамкъариинди ккарагури, дийигъназа.

15 Гъадгъухьан завариин ва жилариин гьарсаб тухми ччивар дисура.

16 Узу, Аллагъди Чан аднан булвалиан Чан Рюгъниинди ичв рюгъ къувватлу апӀуз,

17 хьугъувалиинди ичв кӀваь Месигъ учӀвуз, ичв уьмрин ччивна шибритӀ масанвал хьуз,

18 Аллагъдин вари гирами халкъдихьди учвура Месигъдин масанвалин яркъушнан, ярхишнан, ягълишнан ва деринвалин гъавриь ахьуз,

19 учвуз инсандин фагъмиь удрубшру гъадму масанвал аьгъю хьуз, ичв уьмур Аллагъдин тамамвалихьди абцӀуз ккарагураза.

20 Хъа, ухьуь Чан къувват гъяракатнаь ипну, ухьу ккун апӀрубтӀан вая ккунийкӀан, кӀурубтӀан гизаф артухь тувуз Шлуриз,

21 гъит, Иса Месигъдилантина ва вари дюн'яйин хьугърударилантина гьаммишандиз наслариан наслариз ад ибшри! Амин.

Эфес 4

1 Узу, Агъайин тереф дибисна кӀури дустагъдиь айири, миннат апӀуразагъуз: Аллагъди учвуз дих дапӀнайи гъуллугъназ лайикъ вуйиси яшамиш йихъай.

- 2 Дамагъсузди ва гъюдалди гъузай, чиб-чпихъна сабурлуди ва масанди йихъай.
- 3 Вари къувват жалб дапІну мясляабтнахъди рюгънан ичв сабвал йибтІай.
- 4 Рюгъ сар ву, Месигъдин беденра саб ву ва, гъадрарси, Аллагъди учвуз дих дапІнайи умудра саб ву.
- 5 Сар Агъа, саб хъугъувал, ухъу вари штуан хъувалин метлебра саб ву.
- 6 Айир – сар Аллагъ. Думу варидарин Адаш ву. Думу ихъ варидарин зиин Алир ву, Дугъан ляхнар ухъ’инди варидариинди ву, ва Думу ухъуъ варидариъ яшамиш шула.
- 7 Месигъди улупнайи къадарниинди ухъуз гъарсариз хъуркъувал гъазанмиш апІуз шлу багъиш тувнахъуз.
- 8 Гъаддиз дибикІнура а: «Чахъди къадарсуз йисирар хъади, Думу гъалибвалиинди кІакІназ удучІвну, ва Чан адмийириз багъишар тувну».
- 9 «КІакІназ удучІвну» кІуру гафну мугагъназ Думу исина, жилин кІанакк йишвариз гъювал улупура.
- 10 Чахъди вари дюн’я абцІбан бадали аършартІан зиина за Гъашир, гъадму исина Гъушур ву.
- 11 Ари Гъадму ву багъишар Тувур: фужариз – вакилар хъуб, фужариз – пайгъамбар, фужариз – Ужувлан хабар ктибтрудар, фужариз – хъугърударин ахъюдар ва мялимар хъуб.
- 12 Мици, Аллагъдин гирами халкъ, Месигъдин беден артмиш апІуз гъуллугъназ гъазур апІбан бадали, гъабхъну.
- 13 Му мици, ихъ хъугъувалиъ ухъу вари саб хъайизкъан, Аллагъдин Бай абгъю апІайизкъан, рюгънаъ хъуркъувалихъна гъайизкъан ва вари тамамвал Айириз – Месигъдиз ухъу ухшар шайизкъан хъибди.
- 14 Хъа думуган ухъу сарун лепйири ккалакъурайи ва гъар жюре каламарин микІарихъ гъитнайи, инсанар улдугуз гъитри, абмалдар кучІляхърикк ккахъру бицІидарси хъидархъа.

- 15 Эгер ккунивалиинди гъякъ'вал кІури гъабхъиш, варибдин кІул вуйи Месигъдин хасиятназ ухшарди ухъу ахю хъидихъа.
- 16 Гъадгъан кюмекниинди вари беден саб дубхъна ва гъар жюре аьлакъйири кибтІна, дидин вари паяри гъарсабди чаз улупнайиб тамам апІура. Гъамци вари беден ахю ва масанвалиъ артмиш шула.
- 17 Гъаци вуйиган узу Агъайин ччвурнахъан кІураза, тІалаб апІураза: ичІи фикрар айи аллагъсузарси яшамиш хъуб дипай.
- 18 Дурарин фагъум рюгънан курвалиан ва юкІвар дициркънайивалиан мучІу дубхъна, дурар Аллагъди тувру уъмрихъан гъадатІна.
- 19 Дурар, инсанвалин лишан дудубгну, адрацІди, гъубкъу чиркишнаъ арсри, къяппавалиъ ахъра.
- 20 Хъа учвуз Месигъ дици аьгъю гъахъундарчвуз.
- 21 Саб шак адарди, Дугъкан учвуз гъеебхъунчвуз ва, Гъадгъан терефкрар вуйивализ дилигну, учвуз гъякъ'вал улупунчвуз, фицики гъякъ'вал Исайиъ а.
- 22 Ичв йирси табиаьтдиз хас вуйи, улар йитІру кучІлин тямгъяри пуч апІурайи мугагъназдин уъмур гъибтуз учвуз улупнийи.
- 23 Ичв фикир апІбан саягъ цІийи алапІай,
- 24 Аллагъдин хасият – гъякъ вуйи дюзвал ва гирамивал улупурайи цІийи табиаьт «алабхъай».
- 25 Гъит гъарсари кучІал дипри ва жвуван багахъ хъайидариз дюзвал йипри, гъаз гъапиш ухъу вари саб бедендин паяр вухъа.
- 26 Хъял кубчІвнади гунагъ мапІанай. Гъит ичв хъял ригъ алабхъайиз ккядябхъри,
- 27 ичв уъмриъ иблисдиз йишв мутуванай.
- 28 Шли гъитІибкІуйиш, сарун мигъитІибкІан, жвуван хилари гъазанмиш апІин ва адрудариз капІ.

29 Гъич сабкъан ахмакъ гаф мапІанай, ужуб рякъюхъ хъаъру ва хъпехърудариз хайирлу гафар йипай.

30 Ккадаъру Йигъ гъяйиз учв'ин печать йивнайи Аллагъдин Гирами Рюгъназ гиран макадапІанай.

31 КІван гъарсаб къутІкъливалихъан, хъял гъювалихъан, тюнтвалихъан, чІигъарихъан, люкънар-агърарихъан, гъар жюре хъял бисувалихъан азад йихъай.

32 Сар-сарихъна гъюрмат ади йихъай, учву Месигъдиъ саб гъахъиган Аллагъди учвлан фици хил алдабгънуш, учвурa чиб-чпилан хил алдабгъури гъузай.

Эфес 5

1 Аллагъдин ккуни веледарси, Гъадгъаз ухшар йихъай.

2 Кабалгру ици ниар адаури, Аллагъдиз Месигъ Учв фици гъурбан гъахънуш ва фици ухъу ккун гъапІнуш, гъаци масанди яшамиш йихъай.

3 Ичв арайиъ къяппаваликан, вая жара чиркинваликан, ясана тямгъкарваликан гафаркъан даришри – мурар Аллагъдин гирами халкъдиз хас дар.

4 Ичв ушвниъ гъич фицикІа лайикъ даруб, ичІи улхуб вая кацІу зарафтар духъну ккундар, Аллагъдиз чухсагъул кІури гъабшиш, ужу шул!

5 Къяппавалиъ ахъру гъич сар кас, я чиркин кас, я тямгъкар (мицир идолариз икрам апІрурик гъисаб ву) Аллагъдинна Месигъдин Паччагълугъдиъ ирснан эйси хъидар.

6 Гъит, зиихъ дупнайибдиз къаршу удучІвну, гъич сарира учву алдатмиш дарапІри, гъаз гъапиш мютІюгъ дарудари чпиина Аллагъдин хъял алапІура.

7 Мицдар адмийирихъди ичв фукІа уртахъуб дарибшри.

8 Саб ухди учву мучІушин вуйчва, хъа гъамус, учву Агъайиъ саб вуйиган, акв вучва. Аквнан баярси яшамиш йихъай.

- 9 Хъа аквнан бегьер – гъянивал, дугъривал ва гъякъвал ву.
- 10 Агъайиз фу къабулди шулуш, агъю апІури йихъай.
- 11 МучІушнан бегьерсуз ляхнариъ иштирак махъанай, хъа дурар дюз дарувал улупай.
- 12 Дурари жиниди апІурайидарикан пуз гъеле начра шулу.
- 13 Хъа вари жиниб аквнахъ ачухъ хъибди.
- 14 Вари рябкъюри апІруб акв ву, гъаддиз гъамци кІурира а: «Даахнайир, хъирг! ДукІнайир, гъудужв! Месигъди уву аквнакк ккаъди».
- 15 Лигайгъа, ахмакъарси яшамиш махъанай, хъа фагъумлуйирси.
- 16 Жвуван вахт ужуйи гъапІуз ял апІинай, гъаз гъапиш му йигъариъ гизаф писвал а.
- 17 ПчІу юкІв ади махъанай, хъа Агъа Аллагъдин ният фу вуш, гъавриъ ахъуз чалишмиш йихъай.
- 18 Ички гизаф мубхъанай, диди ягъ-намус дубгуз гъитру, хъа Рюгънахъди ацІай.
- 19 Чиб-чпихъди Мяълийирин китабдиан тярифнан ва рюгънан мяълийириинди сюгъбатар апІинай. Ичв юкІвариъ Агъайиз мяълийир апІури, Дугъан ад апІинай.
- 20 Ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвур дибисну, Адаш Аллагъдиз гъаммишан ва варибдихъан чухсагъул йипай.
- 21 Месигъдиз айи лап дерин гъюрматнаан чиб-чпиз мютІюгъ йихъай.
- 22 Учву, хпар, Агъайизси, ичв жиларизра мютІюгъ йихъай.
- 23 Гъаз гъапиш Месигъ фици Чан бедендин – вари хъугърударин – КІул ва дурар Уърхрур вуш, жилирра чан хпирин кІул ву.
- 24 Месигъдиз хъугърудар фици мютІюгъ вуш, ари хпарра чпин жилариз гъаци мютІюгъ духъну ккунду.

25 Хъа учву, жилар, Месигъди Чахъ хъугърудар фици ккун гъапІнуш, ичв хпарра гъаци ккун апІинай. Дугъу, гафналантина штуъ марцц дапІну, гирами апІбан бадали, я миж, я камивал, ясана жара фукІа гъациб ктарди, швушвси, чпин вари аднаъди Чан улихъ дерккнуну Чаз бахш апІбан бадали, тахсир ктру хъугърударин гирами Жямяаът хъпан бадали, хъугърударихъанди Чан жан тувну.

28 Гъаци жиларра, чпин жанар фици ккундуш, чпин хпарра гъаци ккун апІуз буржлу ву. Шлиз чан хпир ккундуш, дугъаз учв ккунду.

29 Хъа мегъел чан жан даккнир гъахъундар, адми дидин гъайгъушнаъ шулу, думу тухъ апІури шулу. Гъаци Месигъра хъугърударин гъайгъушнаъ а,

30 гъаз гъапиш ухъу Дугъан бедендин паяр вухъа.

31 «Гъаддиз адми, чан адашна дада гъитну, чан хпирик карсди, ва кьюрикан саб жан хъибди».

32 Мушваъ зурба вуйи сир а, узу кІурайиси, думу сир Месигъдинна вари хъугърударин аьлакъйириккан ву.

33 Хъа учвуз кайиб, гъит гъар жилири, чаз учв ккуниси, чан хпир ккун апІри ва хпирира чан жилирин гъюрмат уьбхри.

Эфес 6

1 Бицідар, Агъайихъди гъягърудариз лайикъ вуйиси, ичв абйир-бабарихъ хъпехъури апІинай – му дюзвал ву.

2 «Уву бахтлу хъпан ва жилиин ярхи уьмур хъапІбан бадали, яв адаш-дадайиз гъюрмат апІин» – му Аллагъди гаф тувнайи сабпи табшуругъ ву.

4 Адшар, ичв бицідарик хъял макапІанай, хъа Агъайин тербияйихъдина насигъатарихъди ижмиди вердиш апІинай.

5 ЛукІар, учву Месигъдиз мютІюгъ шлуси, вари юкІв хъипну, гъюрмат ади ва гучІ кади жилин ичв агъйириз мютІюгъ йихъай.

- 6 Дурариз учву ккун хьпан бадали, зиьлан апІруси мапІанай, хъа юкІв хьипну, Аллагьдин ният тамам апІурайи Месигьдин лукІарси лихай.
- 7 Адмийирихъ лихурайиси ваъ, хъа аьршарин Агъайихъ лихурайиси юкІв хъади лихай.
- 8 Учвуз аьгъюганси, учв лукІ вушра – даршра, шли ужуб ляхин гъапІиш, гьарсаб ляхниз Агъайи пешкеш тувди.
- 9 Учвур, агъйир, лукІарихъна гъаци йихъай. ГучІар ккауб гъибтай. Учвуз аьгъюганси, ичвра, дураринра сар Агъа ву аьршариъ Айир, хъа Думу гъич саринра тереф бисрур дар.
- 10 Аьхирки, Агъайиъ саб хъувалиъ, Дугъан удукъувалиъ ва къувватнаъ ижми йихъай.
- 11 Аллагьди учвуз тувнайи вари яракъ, иблисдин тІулариз къаршу дугъужвуз, алабхъай.
- 12 Фицики ухъу дяви йиккканна ифдикан вуйи адмийирихъди гъабхурадархъа, хъа аьхюдарихъдина гъюкумдрарихъди, гъаму мучІушнан дюн'я хилиъ дибиснайидарихъди ва завариъ писвалин рюгъярихъди гъабхурахъа.
- 13 Ари гъаддиз, писвал алжабгъуз хъюбгъю йигъан учвхъан къаршу дийигъуз, ва кІул адабгъну гъузуз, Аллагьдин вари яракъ учвухъна бисай.
- 14 Юкъвнаан гъякъвал идибтІну ва дюзвалин рукъан палатдиъ учІвну, ижмиди дийигъай.
- 15 Ичв ликариин алахърударра, дюн'яйиз Ужувлан хабар гъабхуз, гъязурди ишри.
- 16 Варибдилан гъайри, иблисдин цІа кайи чІимрар ктІуршвуз, хъугъвалин гъалхан ижмиди бисай.
- 17 Уьрхрувалин рукъан баккара улубкІай ва Рюгънан ханжалра, яни Аллагьдин Гаф гъадабгъай.

- 18 Гъубкьу жюрейинди ккарагай ва Рюгнаъди учвуз ккуни вахтна Аллагьдикан тIалаб апIинай. Гъаци хьуз гъязурди ва Аллагьдин вари гирами халкъдихъан гъаммишан ккарагури гъузай.
- 19 Узу ушв абцубси, лазим гафар тувбан бадали ва Ужувлан хабарнан сир улихь гучI ктарди ктибтбан бадали, узхъандира ккарагай.
- 20 Узу гъеле гъаму зунжрариъ ашра, гъаддин гъякънаан гъаънайир вуза. Узу лазим вуйибси дирбашди дидкан хабар дебккбан бадали, узхъан ккарагай.
- 21 Узу гъапIраш, Агъайиз дугъривалиинди гъуллугъ апIурайи йиз ккуни гъардаш Тихикди узкан вари пидичвуз.
- 22 Думу гъаддиз учвухъна, ич ляхнарикан ктибтуз ва ичв юкIварик аьшкъ капIуз гъаърайир вуйиз.
- 23 Гъит, гъардшар, мясляаьт, масанвал ва хъугъвал Адаш Аллагьдихъан ва Агъа Иса Месигьдихъан ибшричвуз.
- 24 Зат аьхир адарди ихъ Агъа Иса Месигь ккуни варидариз уж'вал ибшри.

Филипп

Филипп 1

- 1 Месигъ Исайин гьуллугъчйир вуйи Павелихъанна Тимофейихъан – Филиппдиъ айи Месигъ Исайихъди саб вуйи Аллагъдин хьугърудариз, гьадму хьугърударин ахьудариз ва дурарин кюмекчйириз.
- 2 Уж'вал ва мясляаьт учвуз, ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!
- 3 Гьар ражари учву кIваин апIури, узу йиз Аллагъдиз баркаллагъ кIураза.
- 4 Гьар ражари учвхъан ккарагруган, узу шадвалиинди ккарагури шулза,
- 5 гьаз гьапиш учву Ужувлан хабар рабгъбаъ сифте йигъариланмина гьамусдизкъан иштирак шулачва.
- 6 Учвуъ гьадму ужуб ляхин Ккебгъури Месигъ Исайин Йигъазкъан гьадму ляхин гьабхиди ва гьадмуган ккудубкIиди.
- 7 Дугъридан, учвухъна вуйи йиз гьиссар ари гьацдар духъну ккунду! Узу дустагъдиъ айиганси, адруганра – узу Ужувлан хабар, дид'ин алжагърударихъан уьбхюрайиган ва думу дугъри вуйиб тасдикъ апIруган, узуси учвур гьадму ужувлан гьуллугънаъ гьахъунчва.
- 8 Месигъ Исайин Чан юкIвси йиз юкIв фициб убцру масанвалиинди учвухъна вуйиш, магъа Аллагъ шагъид ву!
- 9 Узу, ичв масанвал хъана артухъ ахью хъпан бадали ва гьякъ аьгъюваларина сагъу фагъумлували учву ацIбан бадали, ккарагураза.
- 10 Гьаддиз учвхъан учвуз ужубсиб гьядябгъюз хьибдичвухъан; учву Месигъ хъадакну гьюру Йигъан марциди ва саб тахсир ктарди гьуздичва;
- 11 учвхъан Аллагъдин ад ва тяриф апIуз шлуси, Иса Месигъдин кюмекниинди гьякъ'валин бегъер хуз хьибдичвухъан.
- 12 Учвуз аьгъяди ккундузуз, гьардшар: узухъди гьахьи гьядисйир Ужувлан хабар рабгъуз кюмек гьахъну.

- 13 Римдин паччагъдин хулан гьулугънаъ айи эскраризра ва вари жарадаризра узу Месигъдин кӀуллан дустагъдиъ итнайиваликан аьгъя.
- 14 Узу дустагъдиъ итну кӀури, Агъайихъди саб вуйи гизаф гъардшар, саб юкӀв айиганси, уч гъахъну ва хъана ачухъди ва гучӀ ктарди Аллагъдин гафнакан ктибтури гъахъну.
- 15 Дюз гъапиш, дурарикан сакъюдари Месигъдикан хабар чпин арайиъ бахилвал, талит ади дебккра, хъа жарадари – ужудар ниятар ади.
- 16 Му адмийири мици узу ккунивалиан апӀура, дурариз, узу, Ужувлан хабар уьбхюз кӀури, Аллагъди дерккнайиваликан аьгъя.
- 17 Хъа гъацдарра аки, Месигъдикан хабар чпин хайирнахъди рабгърударра. Дицдари Хабар марцци кӀваан рабгъури шулдар, дурари дици, узу йитӀнайи зунжрар ижми ва гъагъи апӀуз ккунди айидариси апӀура.
- 18 Фу пухъахъа? Дурари чӀуру вая марцци ният ади кӀурашра, Месигъдикан кӀура – гъаддиз узу гъацибдизра рази вуза. Узу шадвали ацӀдиза,
- 19 фицики ичв ккарагбарина, Иса Месигъдин Рюгънан кюмекнуна ва гъамци хьпу узу азад апӀруб, аьгъязуз.
- 20 Му йиз ижми умударихъдина ккилигурайиваларихъди сабси гъюра. Ва, гъаци вуйиган, узу нач шлуси апӀидарза, хъа мугагъназси гъамусра гъаци кӀубанди хьидиза, ва, узу чӀивиди гъузишра, гъачӀишра, йиз бедендиъ Месигъ за дапӀну хьиди.
- 21 Фицики йиз уьмур Месигъ вуйиз, аьжал – узуз гъурубкъу мутму.
- 22 Хъа эгер узу йиз бедендиинди яшамиш шули гъузиш, узу бегъерлуди лихувал хьибди. Гъаци вуйиган, узу узуз фу ктабгъурушра, аьгъдарзуз.
- 23 Йиз ниятназ дилигди, гъадму къюб рякъкан узу саб рякъ ктабгъну ккунду. Узуз, му дюн'яйиан душну, Месигъдихъди шлу рякъ ктабгъуз ккундузуз, мици гъабхънийиш, икибаштӀан, лап гизаф ужу вуйи.

- 24 Хъа узу му дюн'яйиин гъузиш, ичв хайирназ хьибди, гъаддиз, мунуб рякъ хъа гизаф ужуб ву.
- 25 Му гъаци вуйиган, узу гъамушв'ин гъузруб аьгъязуз. Узу, учву хъугъувалиь улихъ гъягъюз ва ичв хъугъували хурайи шадвал артухъ хьуз, учвухъди гъуздиза.
- 26 Узу хъана учвухъна гъафиган, узлантина Месигъ Исайиинди хъа артухъ фурс апӀуз хьибдичвухъан.
- 27 Фицдар гъялариь ахъишра, Месигъдин Ужувлан хабар ктибтуз лайикълуди гъузай! Узу учвухъна гъафиган, рябкъруси, хъа гъюз дархъиш, узуз ебхъруси саб хилди, Ужувлан хабар бадали, жафа зигури ва гъич сарихъдира учвуз гучӀ ккапӀуз гъидритди яшамиш йихъай. Гъамциб ичв дирбаш'вал дурариз чпи тӀанкъ шлувалин лишан хьибди, хъа учву дюрхну хьиди, мурар вари Аллагъдин ляхнар хьиди.
- 29 Аллагъди учвуз Месигъ бадали хъугъувал ва Месигъ бадали аьзабар аьгъ апӀуб тувна.
- 30 Фицики узу, учвуз рябкъюри, ичв улихъ гъубхубсиб дяви учвуря гъабхурачва. Узу думу, учвуз аьгъюганси, гъамусра гъабхураза.

Филипп 2

- 1 Эгер учвуз Месигъдиь ккарцувал аш, эгер Дугъан масанвал учвуз шадвал вуш, эгер ичв арайиь Рюгъниинди гаф-чӀал аш, эгер ичв арайиь рягъимлувал ва язухъ зигувал аш,
- 2 йиз юкӀв гъубкӀну шад шлуси апӀинай: вари юкӀв хъипну, вари сабси ккун апӀинай, саб жанси саб рюгънаьди йихъай ва сабсдар фагъмар-фикрар ишричвуй.
- 3 Жвуван заанвал, ясана тяриф бадали, фукӀара мапӀанай. Хъа жвувтӀан багахъ хъайир заанди дисури апӀинай.
- 4 Учвкан гъарсари неинки чан, хъа гъацира имбударин хайирнаканра фикир апӀри!

- 5 Месигъди фици фикир апІуйиш ва гьапІри гьахънийиш, учвур гьаци апІури гьузай.
- 6 Думу учв Аллагъ вушра, Аллагъдихъди сабси, Аллагъдихъан хъичІихну гьузундар.
- 7 Хъа, Чаина лукІвал гьадабгъну, Учв асккан гьахъну. Думу адмийириз ухшар айир гьахъну. Думу зиълан адмиси духъну,
- 8 гьациб саягъниин разиди гьузну, тап чан аьжал хъайизкъан, думу, аьжалра фициб аьжал – чавра хачриин, мютІюгъди гьузну имийи!
- 9 Гьаци хьузди Аллагъди Думу варибдин зиина за гьапІну ва ччвурра Дугъаз варидаринтІан заан вуйиб тувну –
- 10 Исайин ччвурнан улихъ гьарсабди икрам апІбан бадали завариин али, жилариин али ва жиларикк ккайи варибди,
- 11 гьарсаб мелзну, Иса Месигъ Адаш Аллагъдин адлувализ вуйи Агъа ву, кІури, ччвур бисбан бадали.
- 12 Йиз ккунидар, узу учвухъди хъайиган, учву, фициб аьшкъниинди узуз мютІюгъ духъну, лихуйиш, гьаци зурба аьшкъ кади, гьюрмат ади ва гучІ’вал хъади, узу учвухъди хътруганра, ичв уьрхювал тамамуб хъпан бадали, лихай.
- 13 Фицики иллагъки Аллагъди, Чаз ккуниб апІбан бадали, ичв тямгъ арайиз хуру ва ляхнарихъ хъаъру.
- 14 Мурмрарна гьюзатар дарапІди, вари апІинай.
- 15 Ва гьадмуган учвук гьич саб тахсир хьибдар, марцциди гьуздичва; намусна гьир’ят дудубгнайи ва улдугнайи инсанарин арайиъ Аллагъдин марцци веледар хьидичва. Чиркиндарин арайиъ, йишвандин мучІушнаъ акв туврайи хьадарси, йихъай.
- 16 Гьациб жюрейиинди уьмур хурайи Гаф гьайибхай! Месигъдин Йигъан узу йиз рякъ давди ккадапІундайза ва давди жафйир гьизигундайза кІури, учв’инди фурс апІидиза!

- 17 Аллагъ бадали апІурайи ляхнариъ ичв хъугъувалин гъуллугънаъ хъпаъ йиз ифи удубзурушра, узу шад хъидиза, учвухъди сабси шадвал хъапІдиза.
- 18 Ари гъамциб жюрейиинди учвур шадвал хъапІну ккунду, ва ичв шадвал узухъдира пай апІуз шлуси гъузай!
- 19 Агъа Исайи, багарихъди Тимофей учвухъна гъауз шул, кІури, умуд тувразуз, дугъу ичв ляхнар фици вуш, узуз агъю гъапІган, йиз юкІв архаин шул.
- 20 Тимофейси, учвхъанди юкІв убгру жара кас адарзуз.
- 21 Вари имбудар чпин хайирнахъ хъа, Иса Месигъ бадали вуйир гъич фужкІара дар.
- 22 Думу фукъан мюгъкамур вуш, учвуз агъячвуз, думу узухъди, Ужувлан хабар бадали бай адашдихъди фици шулуш, гъаци шула.
- 23 Узуз, йиз ляхин фицидарихъинди илтІибкІнуш, агъю гъабхъимитІлан думу учвухъна гъауз миж кайиз.
- 24 Агъайи, багарихъди узхъанра учвухъна гъюз шул, кІури, умуд тувразуз.
- 25 Узу гъацира, эгер ихъ гъардаш Эпофрадитра учвухъна къяляхъ гъаиш ужу шул, кІури, гъисаб апІураза. Думу, йиз гъайгъу зигбан бадали, учву узухъна гъау йиз гъуллугъчи ва узуси саб гъагънакк ккайи йиз юлдаш вуйиз.
- 26 Дугъаз учву рякъюз гизаф ккунди а, думу йишв'ин сикинди ктисурадар, гъялак духъна, гъаз гъапиш, учв иццру гъахъну, кІури, учвухъна хабар дубшна, кІура.
- 27 Думу гъаци хъузра гъабхъну ва даркІиди саб нуфт ими. Аммаки Аллагъди дугъан язухъ гъизигну, неинки дугъан, хъа гъацира йизра язухъ гъизигну – Аллагъдиз йиз дерд артухъ апІуз ккун гъабхъундар.

28 Гъаци вуйиган, Эпофрадит хъа ахю иштагъниинди учвухъна гъаъдиза. Думу учвухъна гъюб ичв ахю шадвал хъибди, ва йиз дердра гъаму сабдиинди кам хъибди.

29 Думу Агъайихъди вуйи ичв гъардашси ахю шадвалиинди къабул апІнай ва гъацдар адмийириз чпи лайикъ вуйибсиб гъюрматра апІури йихъай.

30 Фицики Месигъдин ляхнар бадали дугъан лик аъжалин даргнииин алди гъабхъну, дугъу чан уьмур гъайиф гъапІундайи. Гъаци дугъу учвхъан узуз апІуз дархъи кюмекар гъапІунзуз.

Филипп 3

1 Ахирки, йиз гъардшар, учву Месигъдихъди хъайивалихъди учвуз шадвалар ккун апІураза! Узу учвуз гъаммишан сабдикан бикІурашра, эргри шулдарза. Миди учву гизаф бедбахтвалариккан уърхиди.

2 Суннат апІури, бедендиз зиян тувру намуссуз „хуйирихъан“ ихтият йихъай!

3 Гъякъ суннат дапІнайидар, ухъу вухъа, гъаз гъапиш, ухъу Аллагъдин Рюгъну хъаъри, Дугъан гъякъ гъуллугънаъ ахъа; Месигъ Исайин уьмриинди ухъу заан, яни дамахлу вухъа ва му дюн'яйинубдихъан хъичІихнадархъа.

4 Узхъан му дюн'яйинуб дибисну гъузузра шуйзухъан. Эгер, шли-вуш му дюн'яйинубдиин гъубзру бин азуз, кІури гъабшиш, дугъазтІан узуз дициб бин хъа ижмиб азуз.

5 Йиз суннат бабкан духъну миржидпи йигъан гъапІнийи. Узу Израилин халкъдин арайиан вуйи Вениаминдин тухмиан вуза. Узу жугъдар вуйи абйир-бабарикан духънайи марцци жугъуд вуза. Эгер Къанундихъди фици вува, кІури, гъерхруш, узу Къанун гъярф-гъярфди тамам апІру фарисей вуза.

- ⁶ Йиз хъачІаккувал Аллагъдихъ хъугърударихъ хъергуб вуйиз. Къанунди дюз кІурайиб вари тамам апІури гъахъунза, гъаддин гъякънаан узук гъич саб тахсирра ктарзук.
- ⁷ Аммаки гъадмуган узу гъазанмиш дапІнайи вари хъуркъувалар Месигъ бадали гъамус узхъан гъадахъу мисал апІураза.
- ⁸ Мидланра гъайри, йиз Агъа Месигъ Иса агъю хъпан къяляхъ вари имбуб гъич фукІа дарубси гъисаб апІураза. Думу бадали узу варибдихъан ярхла гъахъунза, гъаму дюн'яйиъ айиб вари гатІахънайи чІюрхяртІан багъади дарзуз. Йиз мурад-метлеб, гъапІнура, Месигъ агуб ва
- ⁹ узу Гъадгъахъди хъуб вуйиз. Сарун узу, Къанунди улупнайиб тамам апІидиза, кІури, жвуван жафайиинди Аллагъдин улихъ гъякъ хъуз хъибдизухъан кІури, гъаддихъ хъачІарккну имдарза. Месигъдихъ хъугъигантІан Аллагъдин улихъ гъякъ хъуз шлуб дар – узу гъаддихъ хъачІарккназа. Гъациб хъугъвал туврайирра Аллагъ ву. Узуз ккуниб сабтІан дарзуз:
- ¹⁰ Иса Месигъ агъю апІуб, яни Думу чІиви гъапІу къудрат агъю апІуб. Узуз гъацира, Дугъан аьзабар пай апІуз ккундузуз ва, Гъадму гъачІибси дукІну,
- ¹¹ Гъадму чІиви гъахъиганси, узура чІиви хъидайкІан, кІури, миж кади гъузуз ккундузуз.
- ¹² Узуз, узу гъадму метлебарихъна гъафунза, пуз, ккунди адарзуз. Аммаки Иса Месигъди узу, гъадму метлебнахъна гъюз кІури, кадагънайир ву.
- ¹³ Гъардшар, йиз улихъ гъамциб къайда дебккназа: сарун гъапІу ляхнариккан фикир дарапІуб ва узуз айи вари къувватниинди апІуз ккимбу ляхнарихъ хъюгъюб.
- ¹⁴ Гъаци апІувалин метлебра узу пешкеш рубкъуз лайикъ хъувал вуйиз. Думу пешкеш – Иса Месигъдиланмина Аллагъди аьршариз дих дапІнайивал вуйиз.

- 15 Узуз учвкан фужар хъркьнаш, гьаму узуси духьну ккундийзуз. Хъа эгер, саб фициб-вуш месэлайн гьякьнаан учву жараси фикир апІураш, Аллагьди гьадмура ачухъ апІидичвуз.
- 16 Фициб жюрейиинди вушра, гъачай, ухьу гьамусдиз хъркьнайи хъркьувалар, аьгьювалар гьисабназ гьадагьну, яшамиш шулахъа.
- 17 Гъардшар, жарадар гьярайиси, учвур а йиз рякьди узухьди дүфну ккунду. Учү учвуз улупганси яшамиш шулайидариз фикир тувай.
- 18 Фицики, гизафдар, узу учвуз улихъна гъапиганси (гьамусра улариин нивгъар алди хъана кІураза), Месигьдин хачран душмнарси яшамиш шула.
- 19 Дурарин аьхир аьжал хьибди, дурарин аллагь чпин фун ву; чпиз нач дубхьну ккунибдиинди дурари фурсар апІури шулу. Дурари дюн'яйин ляхнарикантиан фикир апІури шулдар.
- 20 Хъа ихъ ватан аьршариъ а. Гьадму ихъ Ватандиан гьиди ухьу Уьрхру ихъ Агъа Иса Месигь.
- 21 Дугьу, ихъ зяиф, аьжал хъайи жанар дигиш дапІну, Чансиб нур тувру Бедендиз илтІикІиди. Дугьу ихъ жанар вари дюн'я Чаз мютЮгъ апІуз гьиту кьувватниинди илтІикІуз гьитди.

Филипп 4

- 1 Магъа гьаддиз, йиз ккуни ва дяркьди ктирсуз даршлу гъардшар, ккунидар, йиз шадвал ва гъалибвалин таж, Агъайихъди сатІиди, ижмиди дийигьну гьузай!
- 2 Узу Эводияйиканна Синтихияйикан ккун апІураза: Агъайин ччвур бадали албагну яшамиш йихъай!
- 3 Узу увканра, йиз дугъри вуйи Сизиг, ккун апІураза: миннат вуйиз, кюмек апІин гьадрариз, фицики дурар кьюридра Ужувлан хабар бадали, узухьди, Клементдихъди ва имбу йиз юлдшарихъди (дурарин ччвурар Уьмрин китабдик ка), гьилихну.

- 4 Агъайихъди саб духъну, гъаммишан шадвал хъапай! Хъана кѳураза: шадвал хъапай.
- 5 Гъит варидариз ичв фурс ктрувал рябкъри. Агъа магъа багахъ хъа!
- 6 Гъич сабдинна гъайгъушнаъ махъанай. Аммаки фицдар гъялариъ ашра, ккарагай, ккуниб ккун апѳури, илтѳикѳай, ясана, чухсагъул кѳури, илтѳикѳай, гъит ичв тѳалабар Аллагъдиз агъю ишри.
- 7 Хъа Аллагъдихъан гъюрайи, гъавриъ ахъуз даршлу, заан вуйи мясляатну, ичв юкѳвар ва фикрар Месигъ Исайиъ уърхиди.
- 8 Аьхирки, гъардшар, гъарган гъякъ вуйибдикан, лайикъ вуйибдикан, дюзваликан, марццибдикан, бегелмишубна гъяйранубдикан, намуслуваликан ва тярифариз лайикъубдикан фикир апѳинай.
- 9 Узхъан гъудубгъуб, узхъан гъурубкъуб, узкан гъеебхъуб, узуъ гъябкъюб – вари тамам апѳинай, ва гъадмуган мясляатнан булагъ вуйи Аллагъ учвухъди хъиди.
- 10 Учву хъана йиз гъайгъушнаъ учѳвну, узухъди илтѳикѳиган, узу йиз вари юкѳв хъипну Агъайихъди сабси шадвали гъадагъунза. Икибаштѳан, учву гъаммишан йиз гъайгъушнаъ ачва, хъа гъамусдизкъан учвуз ичв гъайгъу узуз улупуз мумкинвал адайчвуз.
- 11 Узу мици, учвкан фу-вуш ккунди айивалиан кѳурайиб дариз, фицики, узу фициб гъялнаъ ахънашра, узуз айибдин разиди гъузуз гъудубгъунза.
- 12 Узуз, касибди вушра ва аѳѳну ашра, яшамиш хъуз агъязуз. Уз'ин вариб улубкъунзуин ва варибдихъна гъязурра вуза: тухъвалихъна ва гаш'валихъна, девлетлуварихъна ва касибвалихъна.
- 13 Узуз къувват Туврайирин кюмекниинди вари шулзухъан.
- 14 Хъа вушра, узухъди йиз дердер учвура пай апѳуб ужу гъапѳунчва.

- 15 Учвуз агъячвуз, Филиппдин агълар, узу Македонияиан удучІвну, Ужувлан хабар рабгъуз хъюгъхъанмина, учвлан гъайри, Аллагъдихъ хъугърударин гъич саб жямаятди кюмек гъапІундарзуз.
- 16 Учву Фессалоникдиз кмидира швнубсабан йиз яшайишдиз кюмек хътапІури гъахъунчва.
- 17 Мици узу, учвхъан хъана гизаф пешкешар гъадагъурза, кІури, ваъ, хъа учвуз ичв пулилантина хъана гизаф хайир хъпан бадали апІурайиб вуйиз.
- 18 Хъа узуз вари гъубкІну азуз, гъамус узуз ккунибтІан гизафра кади азуз. Учву хътапІуб вари Эпофрадитди тувунзухъна, гъамус варибдихъди ацІназа. Ичв багъишар Аллагъдин хулаз гъабхи «ици ниъ хъади убгрубси», «къабул шлу гъурбан, Аллагъдиз хуш вуйи гъурбанси» гъисаб апІуз шулу.
- 19 Ва йиз Аллагъдира Чан зурба вуйи девлетниинди, Месигъ Исайилантина вари учвуз ккунди имбубдихъди артухъра кади ацІдичва.
- 20 Аьсрариан аьсрариз ихъ Адашдин, Аллагъдин ад ибшри. Амин.
- 21 Месигъдианмина Аллагъдин гирами халкъдик кидикънайи варидариз саламар йипай. Узухъди хъайи вари гъардшарира учвуз саламар хътаура.
- 22 Аллагъдин вари халкъди, иллагъки Римдин паччагъдин хуларихъ гъуллугънаъ айидари, учвуз саламар хътаура.
- 23 Агъа Иса Месигъдин уж'вал, гъит, гъарган ичв рюгънахъди ибшри!

Колосс

Колосс 1

- 1 Аллагъдин амриинди Месигъ Исайин вакил Павелихъан ва Тимофей гъардшихъан
- 2 Колосс шагъриъ айи Месигъдихъди гъякъ гъардшар вуйи Аллагъдин гирами халкъдиз – саламар. Адаш Аллагъдихъан учвуз уж'вал ва мясляаьт ибшри!
- 3 Уччу гъаммишан учвхъан Аллагъдиз ккарагурайиган, ихъ Агъа Иса Месигъдин Адашдиз баркалла кІурача.
- 4 Уччуз Месигъ Исайихъ ичв хъугъуваликан ва Аллагъдин вари гирами халкъдихъна вуйи ичв ккуниваликан деебхъначуз.
- 5 Уччуз аьршариъ ккилибгурайи умудну хъугъувал ва ккунивал арайиз хуру. Улихъди уччуз дидкан гъякъвалин гаф – Ужувлан хабар гъеебхъунчвуз.
- 6 Ужувлан хабар учвухъна гъафну. Уччу, гъякъвали абцінайи Аллагъдин уж'вал деебхъну, гъавриъ ахъунчву. Думу йигъхъанмина Ужувлан хабар, ичв арайиъси, вари дюн'яйиъ рабгъура ва диди чан бегъер хура.
- 7 Уччуз дидкан Эпафрасди гъапунчвуз. Эпафрас, ич масан гъуллугъчи, юкІв хъипну, уччу бадали Месигъдин гъуллугънаъ айир ву.
- 8 Дугъу уччуз Рюгъну багъиш дапІнайи ичв масанваликан ктибтунчуз.
- 9 Магъа гъаддиз, уччуз учвкан гъеебхъу йигъхъанмина, учвхъанди гъаммишан ккарагурача. Ккарагруган, Аллагъдин ният уччуз гъубкІну аьгъю хъуб ва Гирами Рюгъну туврайи гъарсаб фагъумлувалин уччу гъаври ахъуб, ккун апІури шулча.
- 10 Уччу гъацира, уччу Агъайиз лайикълуди яшамиш хъпан бадали, вари Гъадгъаз хуш вуйиси апІбан бадали, уччу апІурайи гъарсаб ужувлан ляхниъ ужуб бегъер хъпан бадали ва уччуз Аллагъдикан аьгъюб артухътІан артухъ ибшри кІури, ккарагури шулча:

- 11 гъит, учву гъаци хъпан бадали, Чан зурбавалина къудратну учвуз сабурна ижмивал туври ва вари терефарихъанди учву мюгъкам апри;
- 12 гъит Адашдиз, Дугъу учвузра Чан гирами халкъдихъди сабси аквнан Паччагълугъдиъ йишв улупбаз, шадди чухсагълул йипри.
- 13 Дугъу ухъу мучлушнан гъюкмиккан ккадаъну, Чан масан Балин Паччагълугъдиз гъаъну.
- 14 Гъадгъу ухъуз, гунгъарилан хил алдабгъну, азадвал тувунхъуз.
- 15 Гъадгъу дряжкърыйи Аллагъ ряжкюри ачмиш гъапунхъуз. Думу Сарпир ву. Думу арайиз гъабхи варибдин Зииналир ву.
- 16 Фицики завариъ ва жилариин алиб, ряжкюриайиб ва дряжкърыйиб: Паччгъарин тахтар, агъаваликк ккайидар, гъакимар ва гъюкмар – вари Гъадгъу халкъ гъапну, арайиз гъабхиб вари Гъадгъулантина гъабхъну ва Гъадгъаз клури айиб ву.
- 17 Думу фукIа-мукIа хъайиз Айир ву. Гъадгъаъ варибдин сабвал ва къайда гъабхъну.
- 18 Гъадму ву Бедендин клул, яна Аллагъдихъ хъугърударин Ахюр. Варибдин эвел – Гъадму ву. Варибдиъ сарпирди хъпан бадали, гъачидарикан чиви гъахьи Сарпир Гъадму ву,
- 19 фицики Аллагъдиз, вари тамамвал Гъадгъаъ ади хъуб ккун гъабхъну.
- 20 Дугъу, хачриин Чан аъжалилантина вари жилинубдихъди ва аършаринубдихъди мясляат йибтІну, Чалантина Аллагъдихъди аълакъайиъ тІаъну.
- 21 Ичв чІуру ляхнариланмина ухди гъярхърайидар ва ул’ан идитнайидар,
- 22 гъамус Дугъу учву, жилиин гъабхьи Чан бедендилантина, Чан аъжалилантина учву Аллагъдин улихъ гирамиди, тахсир ктарди, марцциди дерккбан бадали, Аллагъдихъди албагунчву.
- 23 Учву мици, хъугъувалин ижми ва мюгъкам бинайиин дугъужвну ва Ужувлан хабарну учвуз бахш дапІнайи умуднахъ хъади гъузиш,

хьидичва. Думу Ужувлан хабарнакан учвуз гъебхъунчвуз – аьршарин кІанакк вари халкъ дапІнайибдиз дидкан хабар дебккна, ва узу, Павел, гъаддин гъайгъушнаъ айир вуза.

24 Гъамус узу учву бадали аьзабарикк ккуркъбиин шад вуза. Узу Месигъдин Беден бадали къадар адру аьзабар аьгъ апІурайир вуза. Дугъан думу Беден – Чахъ хъугърудар ву.

25 Аллагъдин ният тамам апІбан бадали, узу думу хъугърударин гъуллугънаъ гъахъунза. Узуз Аллагъдин гафнакан гъубкІну учвуз хабар дебккуз амур дапІназуз.

26 Думу Гаф агъзрар йисариъ вари насларихъан жиниди дьобхнайиб вуйи. Хъа гъамус думу Дугъан гирами халкъдиз ачмиш дапІна.

27 Аллагъди думу сирнан вари хазна ва ад Аллагъ аьгъдру халкъариз улупуз кІури ачмиш гъапІну. Дидин сир Месигъ ухъуъ яшамиш хъувалиъ а. Месигъ ихъ гъюз ккайи адлувалин умуд ву.

28 Ари Гъадгъукан учвуз, Аллагъдин улихъ Месигъдихъди гъуркІну дугъужвуз шлуси, учхъан удубкъру фагъумлувалиинди, насигъят туври, аьгъювалар улупури, хабар дебккрача.

29 Гъациб метлеб бадали узу, узуъ бегъемди артмиш шулайи Месигъди тувнайи къувватниинди дяви гъабхури, жафа зигураза.

Колосс 2

1 Узу учвхъанди, Лаодикияйин хъугърударихъанди ва узу чпин улариз рякъюзкъан дяррякъдарихъанди фициб ижми дяви гъабхураш, учвуз аьгъяди ккундузуз.

2 Йиз метлеб ичв юкІвариъ масанвалин сатІивал ва кІубанвал тІапІуб вуйиз. Масанвалин сатІивал ва кІубанвал аш, учвуз Аллагъдин сир, яна Месигъдикан вуйи аьгъюваларин гъубкІу девлет хьибдичвуз.

3 Хъа вари аькьоллувалин ва фагъмин девлетар Месигъдиъ а.

- 4 Узу учвуз му, гъич сарира уччу гафариинди уччу ичв рякълан алдауз гъидритуз, кІурайиб вуйиз.
- 5 Бедендиинди учвухъди хътаршра, рюгъниинди учвухъди хъаза ва, Месигъдихъди ичв албагувал ва хъугъувал узуз рябкъруган, шад шулуза.
- 6 Гъаци вуйиган, эгер уччу Месигъ Иса ичв Агъади къабул гъапІнуш, Гъадгъахъди сатІиди яшамиш йихъай.
- 7 Гъадгъаъ ччивар деетай, жвуван уьмур Гъадгъахъди хъапІай, уччу айи хъугъвалиъ мягъкам йихъай ва учвуз гъапІу ужувлан гъадри кади гъузай.
- 8 Лигайгъа, гъич сарира, Месигъдихъан ваъ, хъа адмийирин аьдатарихъан ва гъаму дюн'яйин къудратарихъан гъюру ичІи ва кучІлин фикрари уччу чпин чулиинди дисуз мигъитанай.
- 9 Гъаз гъапиш вари Аллагъдин тамамвал Гъадгъаъ рябкъюри а.
- 10 Учвузра тамамвал гъакимарин ва гъюкмарин КІул вуйи Гъадгъаъди дурубкъначвуз.
- 11 Гунагънан хасият учвлан, палатси, уьлчІюбгъю Месигъди ичв суннат Чаъ гъапІну. Думу адмийин хилари апІурайибсиб суннат дар.
- 12 Уччу штуан хъувал уччу Гъадгъахъди накъвдиъ иву мисал ву. Думу чІиви гъапІу Аллагъдин къувватнахъ хъугъували Дугъахъди учвура чІиви гъапІунчву.
- 13 Ухди уччу, ичв гунгъариз ва суннат дапІну адрувализ дилигну, дийихнайидар, Аллагъдин халкъдик кахъри адайчва. Хъа гъамус Аллагъди уччу Гъадгъахъди уьмрихъна къяляхъ хътаъну. Дугъу ихъ вари тахсарилан хил алдабгъну.
- 14 Дугъу ухъуз къаршу вуйи къайдйир кайи китаб, хачрак къумарихъди кабснугу, жвартІ гъапІну.
- 15 Гъамци Думу, гъакимарихъан гъюкум, яракъ тадабгъну, варидарин улихъ беабур дапІну, дурариин Чан хачрахъди гъалиб гъахъну.

- 16 Гъаци вуйиган, гъит, гъич сарира учву ипІрубдиз ва убхърубдиз тягънийир дириври ва учвхъан, машквар, ваз цІийи алаувалар ва султ йигъар къайд апІури гъахъунчва, кІури, гъедрерхри.
- 17 Фицики му вари гъюз ккимбубдин гъарантутІан дар, хъа улариз рябкъювал Месигъ ву!
- 18 МютІюгълуди хъуз ккунидари, малайикариз икрам апІрудари учвук тахсир кипруси мапІанай. Дурар чпин гъугъужвувалариъ ахъна. Давди, чпин фагъмиин элеъну, фурс апІура – думу гъаму дюн’яйинуб ву!
- 19 Аллагъдин ниятнииинди вари беден ахю хъпан бадали, табар-дюгъберихъди думу либхуз ва сатІи апІуз гъитрайиб – КІул ву. Сарун дицдар адмийирин КІулихъди аблакъа имдар.
- 20 Учву, Месигъдихъди дукІнайидар, му дюн’яйин къудратарихъан азад вуйиган, дюн’яйиндариси, гъамци кІури, къайдйир гъаз уърхюрачва:
- 21 «Мидик мукуркъан!», «Мунуб мипІан!», «Гъамунубдик мукучан!»
- 22 Гъаму вари гъадагъа дапІнайиб ишлетмиш апІруган, жвартІ шлу мутмйирикан къайдйирна аьдатар арайиз дуфнадарин?
- 23 Диндин аьдатариз мютІюгъваликан, жвув гъадатІуваликан, бедендиз ккуниб дарапІуваликан кІуру гъамцдар къайдйир, зиълан гъилигган, фагъумлударси рякъюру. Амма дурари бедендин тямгъариз къаршу дийигъуз кюмек апІдар!

Колосс 3

- 1 Аллагъди учву Месигъдихъди чІиви дапІнайиган, Аллагъдин арччул хилихъинди деънайи Месигъдихъинди, заваринубдихъна, ял апІинай.
- 2 Заваринубдикан фикрар апІинай, хъа му дюн’яйинубдикан – ваъ.
- 3 Фицики учву дийихначва, хъа ичв уьмур, Месигъдихъди сабси, Аллагъдиъ жиниди а.
- 4 Ичв уьмур – Гъадму Иса ву. Думу гъафиган, учвур Дугъахъди адлуди гъидичва.

- 5 Гъаддиз, учву гъаму дюн'яйихъан дибиснайи учвуъ айиб вари: къяппавал, чиркинвал, ктирсуз даршлу тямгъяр, асккан тямгъяр, къискъисвал – гатІахъай. Мицдар тІулар идолариз икрам апІувал ву.
- 6 Вари гъамцдар тІулари чпиина Аллагъдин хъял зигура.
- 7 Улихъди, гъаци яшамиш шлуган, учвура гъацдар вуйчва.
- 8 Хъа гъамус думу вари: хъял, гъизгъинвал, даккнивал, люкънар, лайикъсуз гафар – гатІахъай!
- 9 Чиб-чпиз кучІлар мапІанай, фицики учв'лан ичв йирсивал илдипунчва.
- 10 Учву ГъапІуриз ухшар айи, Аллагъдин гъякъвал абгъяди, цІийитІан цІийи алапІурайи адмивалин цІийи халиъ учІвначва.
- 11 Гъаци гъахъиган, грекна жугъуд миллетдин, суннат дапІнайиринна адрурин, варваринна скифдин, лукІранна азад вуйирин арайиъ фаркъвал адар. Месигъ вариб ву, ва варибдиъ айир Гъадму ву!
- 12 Гъаддиз, Аллагъдин кадагънайи гирами ва масан вуйидариз лайикъ вуйиси, учвура рягъимлувалин, язухъ зигувалин, юкІв айивалин, гъянивалин ва сабурлувалин палтар алахъай.
- 13 Эгер учвуз сар-сарикан гиран каш, сабурлуди абгъ апІури гъузай ва Агъайи учвлан хил алдабгъиганси, учвура хил алдабгъури йихъай!
- 14 Хъа гъацдар палтарин зиълан масанвалиндар алахъай. Фицики масанвали варибдикан тамам вуйи сатІивал апІуру.
- 15 Гъит, Месигъдин мясляатну ичв юкІвариз рякъ улупри, фицики Аллагъди учвуз дих гъапІунчвуз ва саб Бедендик, мясляат бадали, ктикъунчву. Гъаци апІузди баркаллагъ кІури йихъай!
- 16 Гъит, учвуъ Месигъдин гаф булди яшамиш ибшри. Хъа гъадмуган учвхъан вари фагъум хъади чиб-чпиз абгъювалар улупуз ва насигъятар тувуз хъибдичвухъан ва, рюгъ баркаллагъну абцІну, Аллагъдиз юкІв абцІнайивалин Аллагъдиз мяълийир, тярифнан ва рюгънан мяълийир апІуз хъибдичвухъан.

- 17 Вари ичв улхбарра, ичв ляхнарра Гьадгъулантина, Адаш Аллагъдиз чухсагъул кІури, Агъа Иса бадали апІинай.
- 18 Хпар, ичв жилариз мютІюгъ йихъай, му Агъайин улихъ ичв буржи ву.
- 19 Жилар, ичв хпар ккун апІинай ва дурариз писдар махъанай.
- 20 Бицідар, варибдиъ ичв абйир-бабарихъ хъпехъури гъузай, фицики учву гъаци апІувал Агъайиз ккуниб ву.
- 21 Адашар, ичв бицідарик хъял капІри махъанай, даршиш дурар аьжуз юкІвар айидар хъиди.
- 22 ЛукІар, ичв жилин агъйирихъ варибдиъ, кьуб маш гъяйидарси имбударин улхъан ваъ, хъа марцци кІваан ва Агъайин улихъ гучІ кайивалиан хъпехъури апІинай.
- 23 Учву фу апІури гъахъишра, вари ичв марцци кІваан, адмийиризси ваъ, хъа Агъайиз апІурайиси, апІинай.
- 24 Фицики, Агъайи пешкешди ирс тувруб учвуз аьгъячвуз. Учву Агъа Месигъдин гъуллугънаъ ачва.
- 25 Хъа шли чІурувал апІуруш, дугъаз, гъапІу чІурувализ дилигну, тувди. Аллагъдин улихъ вари саб ву.

Колосс 4

- 1 Учвур, агъйир, лукІарихъди дугъриди ва намуслуди гъузай. КІваинди гъибтай, ичв Агъара завариин ал.
- 2 Гъаммишан ккарагури йихъай, ккарагруган, кІубанди йихъай ва чухсагъул кІури йихъай!
- 3 Гъацира, Аллагъди учуз Месигъдин сирнакан гаф рабгъбан урчІар арццбан бадали, учхъанди ккарагай. Гъадму сир ктибтруган, узу зунжрариъ аза.
- 4 Узуз дидкан аьгъювалар, узхъан удубкърубкъан ужуди, ачухъди ва тамамди улупбан бадали, узхъанди ккарагай.

- 5 Жарадарихъди фагъумлуди гъузай, гъубкъу жюрейин мумкинвал ишлетмиш апІинай.
- 6 Гъит, ичв сюгъбатар гъаммишан кабалгрудар ва фагъумлудар ишри ва, гъит, гъардиз лазим вуйи жаваб бихъри.
- 7 Узкан вари хабрар Тихикди пидичвуз. Думу ихтибар али гъуллугъчи, узухъди Агъа бадали лихурайи йиз ккуни гъардаш вуйиз.
- 8 Узу думу учвухъна, ич ляхнарин хабрар кидитну, ичв юкІвар шад апІуз, гъаъраза.
- 9 Узу дугъахъди дугъри ва ккуни вуйи гъардаш Онесимра гъаъраза – думу ичвдарикан сар ву. Дурари учвуз, гъамшваъ шулайи варибдикан ктибтидичвуз.
- 10 Учвуз узухъди дустагъдиъ айи йиз юлдаш Аристархди, Варнавайин халуйин бай Маркди саламар хътаура. Дугъкан учвухъна тІалаб дурубкъначвухъна: эгер думу учвухъна гъафиш, думу къабул апІуб ккун апІурача.
- 11 Учвуз гъацира саламар хътаура Юстус кІуру лакІам хъайи Исайи. Аллагъдин Паччагълугъ бадали жафа зигурайи жугъдарикан гъадрартІан хътарзухъ. Дурар узуз ахъю кюмек вузуз.
- 12 Ичвдарикан саламар Месигъ Исайин гъуллугънаъ айи Эпафрасди хътаура. Думу гъарган учвхъанди, учву тамамвалинна дугъривалин мягъкамвалиинди Аллагъдин ниятнахъ хъпехъури гъузри кІури, ижмиди ккарагура.
- 13 Думу учвхъанди ва Иерапольна Лаодикия шагърарин хъугърударихъанди, гъайиф дарди, ахъю жафайиинди лихбан узу шагъид вуза.
- 14 Учвуз ихъ ккуни духтир Лукайи ва Демасди саламар хътаура.
- 15 Лаодикияйиъ айи гъардшариз, гъацира Нимфандиз ва дугъан хулаъ уч шлу хъугърудариз саламар йипай.

- 16 Му кагъаз учвухъ гъурхиган, Лаодикияйн хъугърударизра урхуз шлуганси апІинай. Хъа учву Лаодикияйиан вуйи кагъаз урхай.
- 17 Ва Архипдиз йипай: «Лиг, увуз Агъайихъан гъабхъи гъуллугъ тамам апІури гъуз!»
- 18 Йиз хусуси хил’инди бикІураза: Павелихъан саламар. Йиз зунжрарикан кІваинди гъибтай. Гъит учвухъди Аллагъдин уж’вал ибшри!

1 Фессалоник

1 Фессалоник 1

- ¹ Павелихъан, Силвандихъан ва Тимофейихъан – Фессалоникдиъ айи Адаш Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин хъугърудариз. Уж’вал учвуз ва мясляаьт!
- ² Уччу ич ккарагбарихъ, уччу кІваин апІури, учвуз гъапІубдиз Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІурача.
- ³ Уччу ихъ Адаш Аллагъдин улихъ ичв ляхнариинди вуйи хъугъвал, юкІв абціну зигру масанвалин жафа, ихъ Агъа Иса Месигъдихъ хъугъувалиин ичв мягъкамди дийигънайивал гъаммишан кІваинди гъибтрача.
- ⁴ Уччуз аьгъячуз, гъардшар, уччу Аллагъдиз ккунду, Гъадгъу уччу ктагъну,
- ⁵ гъаз гъапиш, уччу учвуз гъабхи Ужувлан хабар неинки гафариинди, хъа гъацира ахю къувват, Гирами Рюгъ хъади вуйи ва думу гъякъ вуйивал улупру лап дерин хъугъувал вуйи. Уччуз аьгъячуз, уччу учвухъди хъайиган фициб саягъниинди уччу яшамиш гъахънуш. Гъаци хъувал уччуз ужувлаз вуйи,
- ⁶ ва уччу учуна Агъайи апІруб апІури гъахънийчва. Уччу Ужувлан хабар, зурба аьзаб-аьзиятназ дилигди, Гирами Рюгъну туву шадвалиинди къабул гъапІнийчва.
- ⁷ Гъаддиз уччу Македонияйиъна Ахаяйиъ айи вари хъугърудариз мисал вуди гъахъунчва.
- ⁸ Гъамус учвлантина Агъайин гаф неинки Македонияйиъна Ахаяйиъ рабгъура, хъа гъацира – Аллагъдихъ уччу хъугъра, кІуру хабар варишвариз дубшна. Ва сарун дидкан фукІара пуб уччуз алабхъурадар.
- ⁹ Уччу наанди гъушишра, варишвариъ, уччу учу фици къабул гъапІнуш, гъаддикан ктибтури шулчуз. Дурари хъана, чІиви ва гъякъ вуйи Аллагъдин гъуллугънаъ хъпан бадали, уччу фици идоларихъан Гъадму Аллагъдихъна гъафнуш, ктибтури шулчуз.

¹⁰ Дурари гъацира Аллагъди чѳиви гъапѳу Чан Бализ – гъамус гъюз ккайи Суддин хъялнаккан ккадаѳру Исайиз, аѳршариан Думу гъяйиз, учву ккилигури гъузну ккуниваликан ктибтури шулчуз.

1 Фессалоник 2

¹ Учвуз аѳгъячвуз, аѳхир, гъардшар, учу учвухъна гъювал дав ляхин гъабхъундайи,

² аммаки Филипдиѳ, учвуз аѳгъюганси, аѳзабар ва ужуз апѳувалар алахъунчуин. Хъа учу ихъ Аллагъдин кюмекниинди, учуз писди къаршу удучѳувалариз дилигди, учвуз дирбашди ва ачухъди Ужувлан хабарнакан ктибтнийча.

³ Учу учвуз улупу аѳгъювалар ич улдугнайиваларин бинайиин алидар я чѳуру ниятназ апѳурайидар, я кучѳлар айидар дар.

⁴ Аллагъди, учу лайикъ вуди гъисаб дапѳну, Чан Ужувлан хабар ич хилиѳ ивнийи. Учу гъаци, адмийириз ккун ишри, кѳури гъапѳундарча, ваѳ, хъа – ихъ юкѳвар ахтармиш апѳру сар Аллагъ бадали.

⁵ Учвуз аѳгъюганси, учу гъич саб ражнукъан уччвудар гаѳар гъапѳундарча, ва ич хайирназ гъич саб аѳмал гъапѳундарча – мидин шагъид Аллагъ ву! –

⁶ ясана адмийирин ад гъазанмиш апѳуз шерик гъахъундарча – я учвухъ, я жарадарихъ.

⁷ Учу Месигъдин вакилар вуди хъпаз лигну, учхъан учву ишлемиш апѳуз шуйчухъан. Хъа учу учв'ин гъагъ илипундарча ва ичв арайиѳ бицѳидар хъайи дадаси гъахъунча.

⁸ Юкѳвар ачухъди, шадвалиинди ичв хилариѳ неинки Ужувлан хабар, хъа гъацира ич уѳмрарра ивнийча. Магъа гъамкъан учву учуз ккун гъахъунчуз!

⁹ Ичв кѳваин илмийичвки, гъардшар, уч'ин алахъу гъагъишнар ва ич аман-иман адатѳру жаѳйир. Учу Аллагъдихъан Ужувлан хабарнакан

учвуз ктибтруган, учв'кан гьич сариинра гъагъ илилипбан бадали, йишв-йигъ лихури гъахьунча.

10 Учву хьугърудар гъахьиган, учу фици марцциди, гъякълуди ва тахсир ктарди учвухъди гъахьнуш, учвур Аллагъдихъди шагьидар гъахьунча.

11 Учвуз аьгъюганси, адаш чан балихъди фици шулуш, учура учвухъди гъаруридихъди гъаци гъахьунча:

12 ичв уьмур Чан Паччагълугъдиз ва аднахъна дих апІурайи Аллагъдиз лайикълуб хьпан бадали, учу учвуз дих апІури гъахьунча, ял апІури гъахьунча ва насигъятар туври гъахьунча.

13 Хъана учу Аллагъдиз зат сикин дарди баркаллагъ кІурача, гъаз гъапиш учву учкан гъеебхьу Аллагъдин Гаф гъаци, адмийин гафарси ваъ, хъа дугъридан гъякъ Аллагъдин гафси ва учвуъ, хьугърудариъ, ляхин гъабхурайи къувватси къабул гъапІунча.

14 Учву, гъардшар, Месигъ Исайихъди саб духънайи Ягъудияйиъ айи Аллагъдин хьугърудариз ухшар духъначва: учвуз ичв адмийирихъан бегъем учІврुшин кубкъунчвуз, дурариз чпин адмийирихъан – жугъдарихъан кубкъубси.

15 Дурар, пайгъамбарар йивну йихруси, Агъа Иса дукІну, ухьухъ хьергна. Дурарин ляхнар Аллагъдиз къабулди дар, ва дурар вари адмийирин душмнар из илтІикІура.

16 Дурари ухьуз хабарнакан жугъуд дарудариз ктибтуз гъадагъа апІура. Вари гъамцдар ляхнариинди дурари чпин гунгъарин гъагъ артухъ апІура. Хъа Аллагъдин хъял дурариин сабан ва гъаммишандиз алабхъиди!

17 Гъардшар, учу учвхъан сабан цІиб вахтназІан жара гъахьундайча, думура – бедендиинди, хъа юкІвариинди – ваъ, гъамус учву рякъюз гизаф тямягъ хъайич.

18 Ав, фу дапІура учвухъна гъюз гизаф ккун гъабхьунчуз. Дугъриданна узу, Павели, гъаци апІуз гизаф ражари хьюгъюнза, хъа ШейтІни гъитри гъабхьундар.

19 Учву дарди, сарун фужар шул ич миж кайидар, ич шадвал алидар, ич адлувалин заанвал хъайидар. Учв'инди учу ихъ Агъа Исайин улихъ, Думу къяляхъ гъафиган, фурслу хъидича?!

20 Фицики ич адлувал ва шадвал, иллагъки, учву вучва!

1 Фессалоник 3

1 Ва гъаддиз, сарун учхъан учву дарди гъузуз даршлуган, Афинайиъ учу ялгъузди гъузуз къаст гъапунча.

2 Хъа ихъ гъардаш Месигъдикан Ужувлан хабар рабгъру Аллагъдин гъуллугъчи Тимофей учвухъна гъаъдича. Дугъу учвуз читин хъибган, кюмек апиди, ккарцциди ва ичв хъугъувал мюгъкам апиди. Учвузра абгъячвуз гъацдар аъзабар ухъ'ин алахъруб.

4 Гъеле учу учвухъди хъайигантлан ухъ'ин аъзабар улукърубдикан клури гъахъунча. Учвуз абгъюганси, гъаци хъузра гъабхъну.

5 Ва гъаддиз узхъан сарун, ккилигури, абгъ аплуз шули амдруган, ичв хъугъуваликан абгъю аплуз Тимофей гъаунза. Алдатмиш духъну, учву рякълан улдугнийклан клури, ва ич жафйир дав гъахънуклан клури, гучлури гъабхъунзуз.

6 Амма учвхъан къяляхъ гъафи Тимофeyи ичв хъугъуваликан ва масанваликан, учву учу ич ужудар ляхнариинди киваин уърхюрайиваликан ва ич учву рякъюз юкв хъайиси, ичв учу рякъюзра юкв хъимбуваликан ужудар хабрар гъахну.

7 Гъаддиз, гъардшар, вари гъаму бедбахтвалариъ ва гъергувалариъ айи учу ичв хъугъували ккарцури гъахъну.

8 Учву ижмиди Агъайихъди хъайивали учура уъмриъ шад аплуру.

9 Ихъ Аллагъдин улихъ учву учуз туву му шадвалин гъякънаан Аллагъдиз фициб чухсагъул клуру?!

10 Аллагъди учву рѣкъюз мумкинвал туври кѣури ва ичв хъугъувалиѣ учвуз гъудрубкѣрубдин кюмек ибшри кѣури, эргвал агъдарди, учу йишв ва йигъ ккарагурача.

11 Гъит Чав Аллагъди, ихъ Адашди, ва ихъ Агъа Исайи ич рѣкъ учвухъна гъаѣри,

12 хъа ичв чиб-чпихъна ва жарадарихъна вуйи масанвал, ич учвухъна айи масанвалси, Агъайи гъубкѣну ва артухъра кади туври.

13 Ва гъит Гъадгъу учву, ихъ Агъа Иса Чан вари гирами халкъра хъади гъюру Йигъ гъѣйизкъан, ихъ Аллагъдин ва Адашдин улихъ марцциди гъузбан бадали, гирамивали аѣнайи ичв юкѣвар мюгъкам аѣри. Амин.

1 Фессалоник 4

1 Аьхиринишв'ин гъардшар, учу учвуз Аллагъдиз ккунидарси яшамиш хъуз улупганси, гъамусдихъантинара гъаѣи яшамиш хъуб учвкан Агъа Исайин ччвурнахъан ккун аѣурача. Учву гъамустѣанра гъаѣи яшамиш шули ачва, хъа вушра, хъана артухъ ужуйи яшамиш хъуз чалишмиш йихъай.

2 Учву учвуз Агъа Исайин гъюкмийнди фицдар насигъатар тувнийиш, гъархнадарчвуз.

3 Аллагъдин ният учву Чаз бахш хъувал ва къѣппавалихъан гъудучѣуб ву.

4 Гъит гъарсари, гирами ва марцц шлуси, чан жандин эйвал аѣри,

5 хъа, Аллагъ агъдру аллагъсузарси, тѣмѣгъарин цѣа кабхъну даришри.

6 Гъацдар тѣмѣгъариѣ ахъуз ва гъардшин ихтиярарийин лик иливуз гъич фикиркъан маѣанай, гъаз гъапиш, учу улихъна гъаписи ва учвкан ижмиди ккун гъаѣганси, вари гъацдар лѣхнариз Агъайи жаза гъадабтѣиди.

7 Аллагъди ухъуз чиркинвалиѣ яшамиш хъуз ваѣ, хъа гирамивалиѣ гъузуз дих аѣура.

8 Гъаци вуйиган, шли му тина апІураш, дугъу адми тина апІурадар, хъа Чан Гирами Рюгъ учвуз туврайи Аллагъ тина апІура.

9 Гъардшарихъна вуйи масанваликан бикІуб думукъан лазим вуди гъисаб апІурадарча, фицики Чав, Аллагъди, учву чиб-чпи ккун апІуз улупунчвуз.

10 Хъа учву Македонияйиъ айи вари гъардшарихъна гъаци хъузра шулачва. Гъардшар, учвуз миннат апІураза, имбубтІан артухъ чиб-чпи ккун апІинай ¹¹ ва, гизафна-гизафси, архаинди яшамиш хъуз чара абгай. Жарадари ичв гъюрмат уьбхбан ва ичвра сабдиъра ул ади дархъбан бадали, гъит гъарсари чан ляхин апІри ва уьмриз уьлин къацІ гъарди, учу учвуз мугагъназ гъапиганси, чан хилариинди гъазанмиш апІри.

13 Гъардшар, учуз учву гъийихдарикан фукІа-мукІа аьгъдарди гъитуз ккундарчуз. Сабдикра миж кимдру имбу адмийириси, дурарин дердер мизиганай.

14 Эгер ухъу, Иса, дукІну, чІиви хъувалихъ хъугъраш, ухъу гъацира Исайихъ хъугъну гъакІидар Аллагъди аьршариз Гъадгъахъна хъади гъягърувалихъ хъугърахъа.

15 Учу учвуз Агъайин гафариинди кІурача: Агъа гъайиз, ухъкан чІивиди гъуздар дийихнайидарин улихъ гъучІвидар,

16 гъаз гъапиш, хабар утІубччвган, ахю малайикдин дих утІубччвган, Аллагъдин зурна гъарабхган, Агъа Учв заваран гъиди ва сифте, Месигъдихъ хъугъну, гъийихдар чІиви хъиди,

17 хъасин ухъу, чІивиди гъузнайидар, гъадрарихъди сатІиди дифариинди Агъа рякъюз гъахиди ва гъаци гъаммишандиз Агъайихъди гъуздохъа.

18 Гъаци вуйиган, гъамцдар гафариинди чиб-чпик юкІв капІри гъузай.

1 Фессалоник 5

1 Фуну вахтари ва фуну йигъан Думу гъюруш, гъардшар, учвуз дидкан бикІуб лазим дар.

- 2 Учвуз лап ужуйи абгъячвуз Агъайин Йигъ, йишвну тІафалси, кІваин алдруган, гъюру.
- 3 Адмийири: «Варишвариъ мясляат а ва гъич саб жюрейинра хатІа имдар!» – пуз хъюгъиган, бицір кайи дишагъли сабпну бицір апІуз иццрушну гъадагърубси, гъадмуган дурариина абжал гъядябхъиди, ва дурарихъан гъергбиинди чпи уърхюз хъибдар!
- 4 Хъа учву, гъардшар, мучІушнаъ адарчва, ва гъадму Йигъандин аквну, тІафлиси, мюгътал апІидарчву.
- 5 Фицики учву вари аквнан ва йигъандин веледар вучва. Ухъу мучІушнакна йишвак кахърадархъа.
- 6 Гъаддиз, имбударси, даахну гъуздархъа! Ачухъ фагъум ади ва кІубанди гъуздохъа!
- 7 Йишвну нивкІу улар удутІнайидар ахури шулу, хъа пиянискийир ярхи йишвди убхъури шулу, абхир.
- 8 Хъа ухъу, йигъан аквнак кахърайидар, ачухъ фагъум ади хъидихъа ва хъугъвалинна масанвалин халариъ учІвдохъа, кІул'ин ухъу уърхру пІапІах улубкІидихъа!
- 9 Гъаз гъапиш Аллагъди ухъуз Чан хъял улупнадар, хъа, ихъ Агъа Иса Месигъдиланмина вуйи ухъу уърхювал улупна.
- 10 Гъаддиз ухъу дийихну ашра, адаршра, ухъу гъаммишан Гъадгъахъди хъуз кІури, Думу ухъхъанди гъакІну.
- 11 Гъаци вуйиган, чиб-чпик юкІв капІри йихъай ва чиб-чпиз хил туври апІинай – му учву апІурачва.
- 12 Учвкан ккун апІурача, гъардшар, учву Агъайихъ хъаърайидариз ва, гъарсаб улупури, кІваантІан жафа зигурайидариз артухъ гъюрмат апІури йихъай.
- 13 Дурари апІурайи ляхниз дилигну, дурариз абхю масанвалиинди гъюрмат апІинай. Чиб-чпихъди мясляатниинди гъузай.

- 14 Гъардшар, учвкан ккун апІурача: ляхин апІуз даккнидарин кІулиъ абкьюл апІай, кагълидариъ кІубанвал тІапІай, зяифдариз гъюн ккивай, варидарихъди сабурлу йихъай.
- 15 Лигайгъа, ичв арайиъ гъич сарира чІурувализ чІуру жаваб тутруври. Гъаммишан, чиб-чпихъна шлуси, варидариз ужувлиинди йихъай.
- 16 Гъаммишан шадвалиъ гъузай,
- 17 зат сикин дарди ккарагури йихъай,
- 18 варибдиз чухсагъул йипай – магъа учвуз, Месигъ Исайихъ хъугърудариз вуйи Аллагъдин ният.
- 19 Рюгъ мукутІуршванай,
- 20 пайгъамбарвалин гафар тина магъадаанай,
- 21 хъа вари ахтармиш апІури, ужувлан терев дибисну, гъузай,
- 22 жюрбежюр писваларихъан ярхла йихъай!
- 23 Гъит мясляabtнан Аллагъди Чав учву гъуркІну гирами апІри. Ва гъит вари учвуъ: рюгъра, юкІвра, жанра – ихъ Агъа Иса Месигъ гъюру гъадму Йигъаз саб зиян ктарди уърхри.
- 24 Учвуз дих апІурайир агъгътлу ву, ва Гъадгъу му тамамра апІиди!
- 25 Гъардшар, учхъанра ккарагай!
- 26 Вари гъардшариз гирамивалин мак апІбиинди салам тувай.
- 27 Агъайин ччвурнахъан миннат апІураза, гъаму кагъаз вари гъардшариз урхай.
- 28 Ихъ Агъа Иса Месигъдин уж’вал учвухъди ибшри!

2 Фессалоник

2 Фессалоник 1

- 1** Павелихъан, Силвандихъан ва Тимофейихъан – Фессалоникдиъ айи Адаш Аллагъдин ва Агъа Иса Месигъдин хъугърудариз.
- 2** Уж’вал ва мясляат ибшричвуз Аллагъдихъан, ихъ Адашдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан!
- 3** Вари учвуз гъапубдиз учу гъаммишан Аллагъдиз баркаллагъ дупну ккунду, гъардшар. Му гъякъ ву, гъаз гъапиш ичв хъугъувал къадар адрубкъан ахю шула ва учвкан гъарсари вари ккун апурайи ва чиб-чпи ккун апурайи масанвал айибтІан артухъ шула.
- 4** Гъаддиз Аллагъдин жара хъугърудариз, учву вари гъаму хъергувалариъна аъзабарихъ агъ апурй арайиз хурайи ва мюгъкам апурайи хъугъувал улупури, ичв тярифар апурй шулча.
- 5** Варибди Аллагъдин Суддин дюзваликан шагъидвал апурй ва учвурй Аллагъдин Паччагълугъдиз лайикъ хъиди, гъадму бадали учву аъзабарра агъ гъапунчва.
- 6** Учв’ин аъзабар илирчу тахсиркрариз Аллагъди бедбахтвалар тувди – мура гъякъ ву.
- 7** Учву гъаму ражари аъзабарихъ ачва, хъа Агъа Иса аършариан цІиъди Чан зурба гъунар кайи малайикарра хъади гъафи гъадму Йигъан, учухъди сатІиди учвурй рягъятвал тувди.
- 8** Аллагъ къабул дарапІдариз ва Ихъ Агъа Исайикан вуйи Ужувлан хабарназ мютІюгъ дархъидариз жаза хибди.
- 9** Дурариз гъадабтІру жаза гъаргандин аъжал хибди: Иса Чан адмийирин арайихъ адлу хъпан бадали ва Чахъ хъугъдарин арайихъ за хъпан бадали гъафиган, Дугъан аднан ва къувватнан нурнахъан, Агъайин багъхан гъацдар ярхла апІиди. Исайин адмийирин арайихъ учвурй хъидичва, гъаз гъапиш учву ич шагъидвалихъ хъугъунчва.

11 Гъаддиз Аллагъди Чан дих апІбаз учву лайикъ хъпан бадали ва Чан къувватниинди вари ичв ужудар ниятар ва хъугъувалин ляхнар тамам апІбан бадали, учу учвхъанди гъаммишан ккарагурира шулча.

12 Гъадмуган, учву кюмек духъну, ихъ Агъа Исайин ччвур адлу хъибди, хъа ихъ Аллагъдин ужувлиинди ва Агъа Иса Месигъдиинди Дугъу учву адлу апІиди.

2 Фессалоник 2

1 Хъа гъамус ихъ Агъа Иса Месигъ къяляхъ гъюбкан ва Дугъу ухъу фици сатІи апІуруш гъаддикан. Учу учвкан, гъардшар, ичв кІулар дудругуб, ва, я пайгъамбарваларихъан, я ачмиш апІуваларихъан, я кагъзарихъан, гъеле думу кагъзар учхъан вуйидар ву кІури, эгер дурариъ Агъайин Йигъ сарун гъабхъну кІури дибикІну ади гъабшишра, улдудугувалиъ адрахъуб ккун апІурача.

3 Гъич сарихъдира учву алдатмиш апІуз мигъитанай – гъич саб жюрейииндира. Гъаз гъапиш, сифте, Аллагъдиз къаршуди, зурба вуйи гъедергувалар арайиз дуфну ккунду, писвал арайиз адмийиинди удубчІвиди (думу адми, аъжализ кадатІнайир ву),

4 къаршур, аллагъдинубдик вая гирами вуйибдик гъилигган, учв варитІан зина вуза, кІури, гъисаб апІури хъиди, гъаци, гъеле думу Аллагъдин хулаъра кмиди деъди ва дугъу Аллагъ учв вуза пиди.

5 Ичв кІваин илмидарничв? Узу мидкан учвуз, учвухъ хъайиган, гъапнийза аъхир.

6 Гъамус учвуз аьгъячвуз, гъаз думу къаршу вуйир чан вахт гъайиз дерккнаш.

7 Фицики писвалин жини къувватари чпин ляхин гъамустІанра гъабхура, хъа сабан думу къаршу вуйириз рякъ гъадабтІнайир дугъан рякъ'ан удучІвну ккунду.

⁸ Хъа гъадмуган думу душман ачухъ хьиди, хъа Агъа Исайи Учв гъафи гъадму Йигъан, гъеле Чан ил хътабгъбан адлувалин нурниинди думу тІанкъ апІиди.

⁹ Писур гъювал ШейтІнин хиларин ляхин ву. Думу писвал гъубкъу жюрейин аьламатар ва гъавриъ ахъуз даршлу кучІлин лишнар улупбариинди

¹⁰ ва гъацира гъар жюрейин пис аьмалдарвалариинди арайиз удубчІвиди. Дугъахъди аьжализ гъягърудар хьиди, гъаз гъапиш дурари гъякъвалихъна вуйи масанвал тина гъапІнийи, хъа гъаддиинди дурарихъан чпи уърхюз шуйи, аьхир.

¹¹ Ва гъаддиз Аллагъди дурар, гъякъвалихъ хътругъди, писвал ктабгъдар, кучІларихъ хъугъбан бадали ва гъациб жюрейиинди жаза адабтІну гъитуз, кучІлин гъюкмиъ итра.

¹³ Учвхъан, гъардшар, гъаммишан учу Аллагъдиз баркаллагъ пуб рубкъура, Агъайин ккунидар! Фицики, учву марцц апІурайи ва ичв хъугъувал гъякъвализ илтІикІурайи Гирами Рюгънан кюмекниинди Аллагъди, учвуз сифте уърхювал хъпан бадали, Дугъу учву ктагъну.

¹⁴ Гъаддиз Дугъу учвуз, ихъ Агъа Иса Месигъдин адлувал пай апІбан бадали, учу гъабхи Ужувлан хабарниинди дих гъапІну!

¹⁵ Гъаци мюгъкамди дийигъну гъузай, гъардшар! Учу учвуз ушвналан ва кагъзариинди улупу аьгъюваларихъан ижмиди хъичІихну гъузай,

¹⁶ ва гъит ухъу ккун гъапІу, ва Чан ужувлиинди ухъуз зат ккудудубкІру ккарцувал ва ужувлан умуд багъиш гъапІу Чав, Агъа Иса Месигъди, ва Аллагъди, ихъ Адашди,

¹⁷ ичв юкІвариъ ккарцувал тІапІри ва гъарсаб ужувлан ляхниз ва гафназ мюгъкам апІри.

2 Фессалоник 3

- 1 Ва аьхириъ, учу бадали ккарагай! Гъит, Агъайин Гаф зарбди улихъ гъарабхри ва аьхю гъюрматниинди, Думу учву къабул гъапІиганси, имбударира къабул апІрусси ибшри.
- 2 Хъана ккарагай, Аллагъди учу лайикъ дару ва чІуру адмийириккан ккадаъри, кІури, фицики варидариъ хъугъувал адар, аьхир!
- 3 Хъа Агъа Чав кІурубдиин Алир ву, ва Гъадгъу учву мягъкам апІиди ва писурихъан уърхиди.
- 4 Учу учвуз ктиту Агъайин тІалабар гъамусдиз тамам апІури гъахъиганси, гъамусдихъантина тамам апІрубдихъ ижмиди хъугърача.
- 5 Гъит ичв юкІвар Агъайи Аллагъдин масанвалихъна ва Месигъдин мягъкамвалихъна илтІикІри!
- 6 Гъардшар, ихъ Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан тІалаб апІурачачвукан: чаз ккуниб апІури яшамиш шулайи гъардшихъан ва учу учвуз туву насигъатарихъди даршулайи гъарурихъан ярхла йихъай.
- 7 Фицики учвуз аьгъячвуз, фици учхъан мисал гъадабгъну ккундуш. Гъаз гъапиш учу учвухъ ляхин дарди гъахъундарча,
- 8 учв'ин гъич сариинкъан гъагъ илдрипбан бадали, гъич саринра давди уьлин къацІ гъипІундайча; йишв-йигъ, къувватар гъайиф дарапІди, лихури гъахъунча.
- 9 Учу гъаци, учуз ихтияр адруган, гъапІуб дайи, хъа учву учхъан мисал гъадабгъбан бадали гъапІуб вуйич.
- 10 Гъеле учу учвухъ хъайи вахтна учу учвуз магъа гъамциб къайда гъибтунча: «ляхин апІуз даккнири ипІузра дирипІри!»
- 11 Хъа гъамус учуз, учвухъ лихуз даккнидар а, ляхин апІуз даккунди, уьргъну, жарадарин ляхнаригъ гъючІврайидар а, кІури, ебхъурачуз.
- 12 Гъадму адмийириккан учу, архаинди лихуб ва жвуван хилариинди гъазанмиш гъапІу уьл ипІуб тІалаб апІурача ва Агъа Иса Месигъдин ччвурнахъан дих апІурача.

- 13 Хъа учву, гъардшар, уж'вал апІбаъ меэрганай.
- 14 Хъа фуж учу гъаму кагъзиъ бикІурайибдихъ хъпебехъиш, думу фикирназ гъадагъай, ва дугъахъди гаф-чІал мапІанай, гъит дугъаз нач ибшри!
- 15 Дугъахъди, душмнихъдиси, махъанай, хъа, гъардшизси, гъавриъ шлу гафар йипай!
- 16 Гъит Чав Агъайи, мясляатнан булагъди, гъарган ва гъубкъу жюрейиинди учвуз мясляат туври. Гъит учвухъди варидарихъди Агъа ишри!
- 17 Павелихъан саламар – му узу йиз хилариинди бикІураза, узу гъарсаб йиз кагъзик гъамци лишан капІри шулза.
- 18 Гъит ихъ Агъа Иса Месигъдин уж'вал гъарган учвухъди варидарихъди хъади ибшри.

1 Тимофейиз

1 Тимофейиз 1

- 1 Ухьу уьрхру Аллагьдин ва ихь умуд кайи Месигь Исайин амриинди кадагънайи Иса Месигьдин вакил Павелихьан
- 2 хьугъувалиь йиз гьякъ бай Тимофейиз – уж'вал, рягьим ва мясляьт увуз Адаш Аллагьдихьан ва Иса Месигь ихь Агъайихьан!
- 3 Македонияйиз гъярайири, увкан Эфесдиь гъузуз ижмиди ккун гъапІнийза. Уву душваь кучІлин аьгъювалар рагъурайи сакъюдар касар дерккнуну ккундийзуз.
- 4 Чпин вахт дурари гъубкъу жюрейин махъварихъди ва ккудудукІру архийр агури гъадрапІри. Миди арайиз хруда2р гъюжатаргІан дар, хъа хьугъували арайиз хурайи Аллагьдин ляхин улихь гъабхурадар.
- 5 Гъаму йиз тІалабнан метлеб – марцци кІваан, гъяни намуснаан ва дугъри хьугъувалиан удубчІвурайи масанвал вуйиз.
- 6 Сакъюдар, гъаму вари дипну, файдасуз гъюжатарий ахъна.
- 7 Дурариз Къанун кивру мялимар хъуз ккунди а, аммаки дурар я чпи кІурайибдин, я чпи гъадмукъан ижмиди ктибтурурайибдин гъаврий ахънадар.
- 8 Къанун ухъуз агъяхъуз: думу ужуб ву, эгер дюзди ишлетмиш апІури гъашиш.
- 9 Ухъуз гъацира аьгъяхъуз: Къанун дугъридариз ваь, хъа – гъадму законар чІюргърудариз ва мютІюгъ даршлудариз, аллагьсузариз ва гунагъкрариз, фукІара гирамиб адрудариз ва хътругърудариз, адашдин вая дадайин уьмрийн хил иливрудариз, йивну йикІрудариз,
- 10 къяппавалиь айидариз, жилир жилирихъ хъайидариз, адмийир лукІ'вализ масу туврудариз, кучІляхъариз, кучІалди шагьидвал апІрудариз ва дюз аьгъювалариз къаршуди удучІврудариз ву.

- 11 Му аьгъювалар гъарсаб тярифназ лайикъ вуйи Аллагъди уз'ин илипнайи Ужувлан хабарнахъди сабси гъюру.
- 12 Узуз къувват туву ихъ Агъайиз, Месигъ Исайиз чухсагъул кІураза. Дугъу уз'ин ихтибар дапІну, гъуллугъ илипунзуин.
- 13 Мугагъназ Агъайиз люкънар апІуйза, хъугърударихъ хъергуйза, вягъшисир вуйза. Аллагъди узлан хил алдабгъну, гъаз гъапиш, узу йиз аьгъдрувалиан ва хътругърувалиан гъаци апІури гъахъунза.
- 14 Хъа, Иса Месигъдик ктикъхъан, рябкъру масанвална хъугъвал хъайи ихъ Агъайин уж'вал Аллагъди уз'ин бегъем улубзну.
- 15 Дюз ва гъякъ ву гъаму гафар: гунагъкрар уърхбан бадали, Месигъ Иса дюн'айиз гъафну, хъа дурарикан вартІан ахю гунагъкар узу вуйза.
- 16 Аммаки Иса Месигъди гъамциб уж'вал узуз, сарпирди, Чан сабурлувал фукъан зурба вуш дябкъну, имбударра хъугъуз ва дурариз гъаргандин уьмур рубкъуз, улупну.
- 17 Гъаци вуйиган, гъит гъаргандин Паччагъдиз, аьжал Хътруриз, Дрякъруриз ва Сар вуйи Аллагъдиз аьсрариан аьсариз гъюрмат ва ад ибшри! Амин.
- 18 Тимофей, йиз бай, увкан дупнайи пайгъамбарвалин гафар кІваин алди, магъа гъамцдар насигъятар дикІуразавуз; гъадрарихъди гъяри гъякъвал бадали
- 19 жвуван хъугъувал ва марци намус уьбхюри, уву хай кайи дяви дубхну ккундузус. Сакюдар намуснахъан гъидицну, ва ахириъ дурарин хъугъувалин гими ккабхъну.
- 20 Гъацдарин арайиъ Гименейна Эскендер а; узу дурар, Аллагъ беябур дарапІди яшайиш дубгъуз, иблисин хилиъ ивунза.

1 Тимофейиз 2

- 1 Сифтена-сифте увкан ккун апІурайиб гьаму вуйиз: вари адмийрихъанди ккарагай, тІалаб апІинай, гаф хъипай, Аллагъдиз чухсагъул йипай.
- 2 Ухъу мясляат ади ва ужувлаъ архаинди, лайикълуди яшамиш шлуси, пачгъарихъанди ва гьюкмихъ хъайи варидарихъанди ккарагай.
- 3 Мици апІуб дюзди ва ухъу уърхру Аллагъдиз къабулди ву.
- 4 Фицики Дугъаз вари адмийир дюрхну ва гьакъвалихъна дуфну ккунду.
- 5 Аллагъ сар ву, ва Аллагъдинна адмийин ара сатІи АпІурайирра сар ву. Думу Кас – Месигъ Иса ву.
- 6 Дугъу вари адмийрихъанди кайи буржнан ерина Учв тувну. Думу Аллагъди, вахт гъафиган, дюн'яйиз гъау шагъидвал ву.
- 7 Гъаддиз узу, Хабар рабгърурди, Месигъдин вакилди ва жугъуд дару халкъариз гьакъ хъугъувалин мялимди дерккнайир вузун; кучІлар апІурадарза, гьакъ кІураза.
- 8 Гъаци вуйиган жилари, хъял ва гьюжатар гъитну, гъарсаб йишвахъ ккарагури, марцци хилар заргури ккундузуз.
- 9 Гъаци дишагълийирира палат абурлуди ва жвуваз балгруси, къайдайинди алабхъри; гъит дурари, аьжайибди кушар дерккри, гъизилар, жавагъиар, багъа палат алабхъури ваъ,
- 10 хъа Аллагъдиз бахш духънайи дишагълийириз лайикъ вуйиси гъяни ляхнариинди чпи кабалгри.
- 11 Гъит дишагълийири, артухъ гаф дарди, саб наразивал улупди, аьгъювалар аьгъю апІри.
- 12 Дишагълийиз жили-жвуван зиин аьхювал апІуз ва аьгъювалар улупуз гъидритарза; думу ккебехъну гъузри.
- 13 Фицики сифте – Адам, хъа Ева халкъ гъапІнийи.
- 14 Алдатмиш гъапІурра Адам дайи, хъа, кІучІлихъ хъебехъну, гунагъ гъапІур учв вуйи.

15 Аммаки дишагълира уърхиди, бицїдар апїури, эгер хъугъувал, масанвал, гирамивал ва намуслувал ади яшамиш шулуш.

1 Тимофейиз 3

1 Дишди кїура: шлиз хъугърударин аьхюр хъуз ккундуш – баркаллагъ чаз!

2 Аммаки аьхюр кипуз саб тягъна ктру уьмрин адми духъну ккунду: саб ражаритїан швушв дархир, сабурлур, аькьюллур, намус кайир, хялар ккунир, аьгъювалар улупуз удукърур,

3 дурубхърур, элелегрур, хъа гаф-чїалнаъ гъюдлир, хъюхъ дазрабгрур, пулиъ ул адрур.

4 Дугъу чан хал-хизан ужуйи гъюле гъабхури ккунду, хъпехъру ва чан гъюрмат уьбхру баяр-шубар ади ккунду.

5 Хъа чан хулан эйвал апїузкъан даршлурихъан Аллагъдин хъугърударин гъайгъу зигуз шулин?

6 Тазади хъугъну имбударикан аьхюр ктагъну ккундар: дицир адмийик фурс кубчївди ва, иблисдинси, дугъанра суд апїиди.

7 Хътругърудар дицир касдикан, къяляхъ тягънийир дархъуз ва иблисди ккиву чулиъ адрахъуз, ужуйи улхури ккунду.

8 Гъаму дурарин кюмекчїиризра кайиб ву. Дурар гъюрмат айи, къюб маш гъядру, чяхрихъ юкїв хъадру ва пулиъ ул адру касар духъну ккунду.

9 Дурари, марцци намус ади, хъугъувалин сирар дидисну ккунду.

10 Сифте дурарра ахтармиш дапїну ккунду, ва, эгер дурарихъ «рижв» хътрибшиш, гъит кюмекчивалин гъуллугънаъ гъузри.

11 Аьхюдарин кюмекчїирин хпарра гъюрматназ лайикъдар духъну ккунду, футнийир дарагърудар, тямгъяриъ адрахърудар, варибдиин хъугъвал алидар.

12 Аьхюрин кюмекчира саб ражаритїан швушв духну адрур ва чан хал-хизан ужуди кїули гъабхрур духъну ккунду.

13 Гъаз гъапиш чан гъуллугъ ужуди тамам апІрури гъюрматра гъазанмиш апІуру, ва Иса Месигъдикан вуйи чан хъугъуваликан дугъхъан, саб гучІ адарди, ктибтузра шулу.

14 Багарихъди увухъна гъюз кказа, хъа му узу увуз,

15 нагагъ узу къан апІруси гъабшиш, Аллагъдин хизандиъ жвув фици духъну ккундуш, увуз абгъю хъпан бадали бикІураза. Думу хизан – чІиви Аллагъдихъ хъугъру гирами халкъ ву. Думу халкъ – мюгъкам бин ва дебккрайи гъякъвал ву.

16 Саб гаф адарди ихъ хъугъувалин сир зурба ву: Думу бедендиъди гъафну, Рюгъну гъякъ гъапІну, Думу малайикариз гъяркъну, Дугъкан халкъариз ктибтну, Думу дюн'яйиъ хъугъувалиинди къабул гъапІну, Думу адлуди завариз за гъахъну.

1 Тимофейиз 4

1 Аллагъдин Рюгъну ачухъди кІура, абхиримжи вахтари, хъугъувал дипну, гъацдар гъудучІвиди, дурари кучІлин рюгъярин ва жинарин каламарин тереф бисиди.

2 Дицдар каламар, намус дудубгнайи, къю-къюбди машар гъивнайи кучІляхяриланмина гъиди.

3 Дурари швушвар хуз гъадагъа апІура. Дурар, гъякъвал агъюдарина хъугърудари баркалагъ кІури, ипІбан бадали Аллагъди халкъ дапІнайи саб жюре итІрудар митІанай, кІури, хъюгъна.

4 Аллагъди арайиз дубхнайиб вари ужу ву. Баркалагъ кІураш, вари къабул апІуз шулу.

5 Гъаз гъапиш думу вари Аллагъдин гафну ва ккарагбу гирами апІура.

6 Эгер уву, Тимофей, гъардшариз гъацдар кІури гъабшиш, уву хъахънайи сагъ абгъюваларин ва хъугъувалин гафари ацІрайи Иса Месигъдин ужур гъуллугъчи хъидивукан.

- 7 Къаби хпариз лайикъ вуйи махъварихъди вахт давди маадапџан, хъа гъарган хъугъувалин тџалабарихъ йихъ.
- 8 Бедендиз вуйи гъяракатарикан саџиб мянфяаџт а, хъа хъугъувалин тџалабарихъ хъуб варибдиџ мянфяаџтлу ву, фиџики диди, гъамусси, гъюру вахтариџра уџмур тувди.
- 9 Му гаф дюз апџуб ва къабул апџуб лайикъ ву.
- 10 Гъаддин бадали ухъу лихурира ахъа, гъаддихъна гъаџарккуруира ахъа, гъаз гъапиш умуд џиви Аллагъдик кайихъ, хъа Думу вари адмийир Уърхурр ву, иллагъки – Чаин хъугъвал алидар.
- 11 Адмийириз магъа гъамдихъна дих апџин ва гъамдикан аџгъювалар улуп.
- 12 Увухъинди, уву жигъил ву кџури, гъясппикк ккадру саягъниинди, фуџкџара лигуз мигъитан. хъугънайидариз уву гъам гафариџ, уџмриџ, масанвалиџ, хъугъувалиџ ва гъам марџџишнаџ чешнеди гъуз.
- 13 Узу гъаџиз хъугърударин улихъ Гирами китабар ерхъури урх, Ужувлан хабар ктибтури апџин, аџгъювалар улупру мялим йихъ.
- 14 Хъугърударин ахъюдари ув'ин хилар иливуйрайиган увуз гъапи пайгъамбарвалин гафариланмина гъабхъи багъиш увхъан ярхла мапџан.
- 15 Яв гъуллугъ юкџв хъади апџин, дидиз гъуркџну бахш йихъ, ва гъадмуган варидариз яв хъуркъувалар рякъиди.
- 16 Яв ув'ин ва уву улупурайибдиин ул алди гъуз. Гъаму аџгъюваларихъан ижмиди хъичџих, фиџики гъамџи апџури, увура ва увухъ хъпехъурайидарра уърхидиву.

1 Тимофейиз 5

- 1 Яшлу адмийириз хъжагъру саягъниинди макџан, яв адашси, гъавриџ тџаџ. Жигъил адмийирихъди, яв гъардшарихъдиси, гафар апџури йихъ.
- 2 Ахъю дишагълийир – даџйирси; жигъилдар џйирси дис, дурарихъди вуйи яв аџлакъйир лап марџџидар шлуси гъуз.

- 3 Гъич саб терефнаанкъан кюмек имдру ачІни дишагълийирин гъайгъу зиг.
- 4 Эгер ачІни дишагълийиз баяр-шубар, ясана хтулар аш, дурари чпин хъугъувал ляхниъ улупри, чпин хизандинна абайир-бабарин гъайгъу зигури. Му Аллагъдиз кбалгру ляхин ву.
- 5 Хъа гъякъ ачІни дишагъли, яни фужкІа хътрур сар Аллагъдихъ йирфар хъирчнайир ва, йигъ-йишв ккарагури, Дугъкан кюмек ккун апІурайир ву.
- 6 Хъа кефер апІурайи ачІни дишагъли чІивидимиди дукІнайи гъисаб ву.
- 7 Гъич саб жюрейин тягънийир дархъбан бадали, хъугърудариъ тІапІ.
- 8 Жвуван багахълуйирин, сифтена-сифте жвуван хизандин гъайгъу ктрур, хъугъувалихъан гъудучІвнайир ву ва хъругъруртІан ужуз ву.
- 9 ЙирхъцІур йислан зиина яш дубхънайи ва саб ражаритІан швувахъ дархъи ачІни дишагълийиртІан хъугърударин гъайгъушнаъ махъан.
- 10 Думу дишагълийин ужудар ляхнар аьгъю ишри: бицІидар вердиш гъапІу ва хялар къабул гъапІу, хъугъру гъардшарин ликар гъижикІу, читинвал алабхъдариз кюмекнаъ ва гъарсаб ужудар ляхнариз бахш гъашир.
- 11 Жигъил ачІни дишагълийир думу гъисабнак макаан, гъаз гъапиш чпин юкІв хъипнайивал Месигъдихъан ярхла шлурихъ дурариз швуваз гъягъюз ккун хъибди,
- 12 ва, чпи сифте Аллагъдин улихъ туву гаф чІюбгъюри, дурари чпин суд апІура.
- 13 Мидихъди сабси, лихурира адруган дурар гагъ-гагънак давди вахт адапІуз вердиш шула, хулариан-хулариз ккажагъуз хъюгъра, футна либхура, жарадарин ляхнаригъ гъючІвра, лазим дарубдикан улхури шулу.

14 Гъаци вуйиган, узу жигъил ачӀни дишагълийирикани швуваз гъягъюб, бицӀидар апӀуб, чан хулахъ зегъмет зигуб ва душмнар чпикан чӀуруди дулухрусип апӀуб ккун апӀураза.

15 Гъаз гъапиш гъацдарикан сакъюдар, жвуван хъугъувал дипну, иблисихъди гъушну.

16 Эгер ачӀни дишагълийиризи хъугъру багахълуйир аш, хъугърудариз артухъ гъагъ дархъуз, дурарин гъайгъу багахълуйири зигри. Гъадмуган дугъридан кюмек адру ачӀни дишагълийиризи хъугърударихъан кюмек апӀуз хъибди.

17 Ужуди ахъювал апӀру касариз хъугърударин артухъ гъюрмат ади ккунду, иллагъки Ужувлан хабар рабгърудариз вая ахъювалар улупрудариз.

18 Гъаз гъапиш Гирами китабари кӀура: «Гад апӀури, рацц'ин али йицран ушв миилибтӀан» ва «Лихрур къиматназ лайикъ ву».

19 Хъугърударин ахъюрилан аьрз апӀуради гъабшиш, къюр вая шубур шагъид хътарди, къабул мапӀан.

20 Хъа гунгъар апӀрур, имбударизра дарс хъузди, варидарин улихъна адагъ.

21 Аллагъдин, Иса Месигъдин ва кадагънайи малайикарин улихъ увкан ижмиди ккун апӀураза: гъаму узу гъапидар къабул дапӀну, саризра майил мапӀан; сарин тереф дибисну, тмунуризи миилзиган.

22 Жарадарин гунгъарин иштиракчи махъан. Хъугърударин ахъюдарин жергъиризи гъялакди фужкӀара макадагъан. Марцциди гъуз.

23 Саб шидтӀан дурубхъди мугъузан, яв фунин уьзриз ва кми-кмиди шлу иццрушнаризи цӀибди чяхирра ишлетмиш апӀури йихъ.

1 Тимофейиз 6

1 ЛукӀвалигъ айидари Аллагъдин ччвур ва учу улупу ахъювалар беабур дарапӀбан бадали, гъит чпин ахъюдарин гъюрмат уьбхри.

² Хъа ахъудар хъугърудар вуш, дурар чпин гъардшар вуйивализ дилигну, фурс дарапѠри. Хъа гъаци, гъит имбубтѠан хъана уччвуйи чпин ахъюрихъ хъпехъури ишри, гъаз гъапиш чпи гъуллугъ апѠурайидариз дурарра дугъри ва ккуни гъардшар ву. Адмийириз уву гъамци улупну ва гъаддихъна дих дапѠну ккунду.

³ Шли, Аллагъдиз лайикъ вуйи гъюрмат хурайи ихъ Агъа Иса Месигъдин сагъ гафар ва аьгъювалар тина гъадаъну, фу-вуш жараб улупураш,

⁴ думу хъюхъ забгурайир, амма фукѠа аьгъдрур ву. Дицир адми, гъюжатарин ва люкънарин кчѠихбарин уьзри гъадагънайир ву. Гъацдарилантина бахилвал, гъярхъувалар, агърар-люкънар, хъугъвалиан адахъувал

⁵ ва кѠулиъ маъ адарди гъякъвал кѠваълан гъубшдарин гъанихвали, зат ккудудукѠру гъюжат арайиз хура. Аллагъдин ляхнар дурариз чпи ацѠузтѠан вуйидар дар.

⁶ Хъугъувалин тѠалабар тамам апѠуб ва варибдиин рази хъуб зурба хъуркъувал ву.

⁷ Фицики му дюн'яйиз ухъу гъабхиб фукѠара адарихъ, я фукѠа къяляхъ гъабхидира дархъа.

⁸ Уълна палат аш, гъаддиин рази хъидихъа.

⁹ Девлетлу хъуз ккунир гизаф абдал ва хатѠавалин тямгъяриъ ахъру. Дурари адмийир бедбахтвалин ва аьжалин деринариз хъчѠюхюру.

¹⁰ Вари жюре чѠуруваларин ччив – пул ккун апѠувал ву. Пул ккун дубхъну, хъугъувалихъан гъудучѠву адмийир гизаф бахтсуз гъахъну.

¹¹ Хъа уву, Тимофей, Аллагъдин адми вува, гъаддиз гъацдарихъан гъерг. Дюзвал, хъугъувал, хъугъувалин тѠалабар тамам апѠувал, масанвал, сабур, умунвал бисуз хилар гъачѠаркк.

- 12 Хъугъувал бадали игит йихъ, увуз дих дапІнайи гъаргандин уъмрихъан хъичІих. Фицики уву лайикълуди гизаф шагьидарин улихъ яв хъугъуваликан гъапнийва.
- 13 Гъамус узу увуз, Понтий Пилатдин унтІаъ кІубанди гъаму хъугъуваликан шагьидвал гъапІу Месигъ Исайин ва варибдиз уьмур тувру Аллагъдин улихъ дих апІуразавуз:
- 14 увуз гъич саб тягъна дяргъруси, узу увуз гъапиб вари ихъ Агъа Иса Месигъ гъяйизкъан, тамам апІури гъуз.
- 15 Вахт гъабхъиган, Думу ухъухъна Аллагъди, хушбахтавар ва сар вуйи Гъюкумдри, пачгъарин Паччагъди ва агъйирин Агъайи, лик кубкІуз даршлу аквнаъ айи ва адмийирикани гъич саризкъан дяркъю ва рякъюз даршлу, аьжал хътру Сари гъаъди. Гъадгъануб ву гъюрмат ва къудрат гъаммишандиз! Амин.
- 17 Гъаму дюн'яйиин девлетлу вуйидариз йип: фурсар дарапІри ва чпин девлетарихъ йирфар хътричри – думу мюгъкам вуйиб дар. Уьмрикан къукъ ктабгъури яшамиш хъуз вари лазим вуйиб артухъра кади тувру Аллагъдихъ йирфар хъирчиш, хъа ужу ву.
- 18 Дурарикан ужувлар апІуб ккун апІин, гъит гъяни ляхнарихъди девлетлу ишри. Къискъисар даришри ва иштагъниинди имбудариз чпин девлетнакан капІри.
- 19 Гъит, гъамци чпиз хазна уч апІри – му гъюз ккимбу гъякъ уьмур гъазанмиш апІру ижми шибритІ хъибди.
- 20 Тимофей, яв хилиъ ивнайиб вари уьбх. Аллагъсузвалин улхбар-рахбарихъан ва кучІлин аьгъюваларин гъюжатарихъан гъудучІв.
- 21 Гъацдар аьгъювалар ачуз, кІурайидар хъугъувалихъан гъирагъдиз душна. Гъит уж'вал учвухъди ибшри!

2 Тимофейиз

2 Тимофейиз 1

- 1 Аллагъди гаф тувнайи Месигъ Исайиъди сатӀи вуйи уьмур рабгъуз Аллагъдин ниятнинди гъаьнайи Месигъ Исайин вакил Павелихъан
- 2 йиз ккуни вуйи бай Тимофейиз – уж'вал, рягъимлувал ва мясляаьт Адаш Аллагъдихъан ва ихъ Агъа Месигъ Исайихъан!
- 3 Йиз абйириси марцци намуснинди узу гъуллугъ апӀурайи Аллагъдиз, гъарсаб йиз ккарагбаъ уву кӀваин апӀруган, баркалагъ кӀураза. Узу уву, ккарагури, зат сикин дарди, йигънура йишвнура уву кӀваин апӀураза.
- 4 Узхъанди уву удурзу нивгъар кӀваин илмийиз, ва уву дяркъну, юкӀв шадвали абцӀуз ккунди, ктисурадарзу.
- 5 Сифте яв баб Лоидайин, хъа яв дада Евникайин кӀваз гъафибсиб марцци яв хъугъувал кӀваин апӀураза. Му мициб хъугъувал увуз айивалин саб шак адарзуз.
- 6 Магъа гъамци, кӀваин апӀуразавуз: Аллагъди увуз тувнайи, ва узу хилар иливган, увуъ кабхъу гъуллугънан багъиш, чӀиви цӀа кади, убгури гъит.
- 7 Аллагъдин Рюгъну ухъуз гучӀ туврадар, хъа къувват, масанвал ва сагъ фикир тувру.
- 8 Гъаддиз, ихъ Агъайикан ктибтуз нач мапӀан, ва Гъадму бадали дустагъдиъ айи узхъан нач мапӀан, хъа узухъди Ужувлан хабар бадали, уз'ин улукънайи аьзабарин пай гъадабгъ. Фицики Аллагъди ухъуз Чан ужувлакан ктибтуз кӀури къувват тувна.
- 9 Дугъу ухъу ихъ ляхнариз лигну дюрхнадар ва Чан гирами вуйи дихнинди ухъуз дих дапӀнадар, хъа, Чан гъаци апӀуз ккайивалин къувватназ ва Чан зурба вуйи ужувлаз дилигну гъаци дапӀна. Дугъу ухъуз, Месигъ Исайиланмина думу багъиш, вахтар ккергъайиз улихъна дапӀнайи.

- 10 Гъамус, аьжал терг ГъапІуриинди, Ужувлан хабарниинди дюн'яйиз уьмур ва аьжалсузвал Гъабхуриинди, ухьу Уьрхур – Месигь Иса гъюб'инди думу багъиш рябкъюри гъабхьну.
- 11 Гъадму Ужувлан хабар ктибтру вакилди, аьгъювалар улупрурди ва мялимди Аллагъди узу дерккну!
- 12 Магъа гъамдиз дилигну, узу гъацдар аьзабар аьгъ апІураза. Хъа узуз начди дарзуз! Узуз узу Шлихъ хъугънаш, аьгъязуз. Дугъу уз'ин илипнайи гъадму ляхин Аьхиримжи йигъ гъяйизкъан вари уьбхрувалик йиз гъич саб шакра кадариз.
- 13 Хъугъувал ади ва масанвал ади узкан увуз гъеерхъу дюз аьгъювалар увуз дарсар ишри. Дурар учуз Месигь Исайиъ гъидихъдар вучуз.
- 14 Яв хилиъ ивнайи вари ужуб ухъуъ яшамиш шулайи Гирами Рюгънан къувватниинди уьбх.
- 15 Асия уьлкейиъ, Гермогенна Фигелра кади, узхъан вари гъидицнайиваликан аьгъязуз.
- 16 Гъит Агъайи Чан рягъимлувал Онисефордин вари хуландариз улупри. Дугъу гагъ-гагънак йиз кІваз архаинвал хури гъахьну ва узу йитІнайи зунжрарихъан нач гъапІундар!
- 17 Учв Римдиъ айиган, дугъу узу, дихъайизкъан, гизаф агури гъахьну.
- 18 Гъит, Агъайи дугъаз гъадму Йигъан Чан уж'вал туври! Хъа дугъу узуз Эфесдиъ фукъан кюмек гъапІнуш, варидаризтІан увуз ужуйи аьгъязуз.

2 Тимофейиз 2

- 1 Гъаци, йиз бай, Аллагъдин ужувлаан къувват адабці, думу ухъуз, Месигь Исайиъ сатІи вуйиган, туврайиб ву.
- 2 Увуз узкан гъеобхъуб гизаф адмийирин улихъ жарадаризра гъаци улупуз удубкъру хъугъвал али касарин арайиъ кидибт.
- 3 Месигь Исайин дугъри эскерси, яв пай аьзаб гъадабгъуз гъязурди гъуз.

- 4 Гъич сар эскерра хулан ляхнарихъ шулдар – дугъан вазифа, чан аьхюри гъапиб апӀуб ву.
- 5 Я гъич сар талитчийиз, талитнан къайдйир гъючӀюргъиш, пешкеш тувидар.
- 6 Гъаци нежберра ву: амкӀ ккудубзури гъилиху дугъаз чан пай мягъсул сифте ражну дурубкъну ккунду.
- 7 Узу гъапибдикан фикир апӀин – Агъайи варибдин гъавриъ ахъуз кюмек апӀидивуз.
- 8 Давуддин тухмиан удучӀву, дукӀну чӀиви гъахьи Иса Месигъ кӀваин апӀин. Узу рабгъурайи Хабарнан мяна гъаддиъ а.
- 9 Гъадму Ужувлан хабар бадали узу балайикк ккахъназа, тахсиркарси, зунжрариъ аза. Хъа Аллагъдин Хабар зунжрариъ дибтӀуз шлуб дар!
- 10 Гъаддиз узу, кадагънайидар бадали, Месигъ Исайихъди сатӀи вуйидариз, гъаммишандин адлувалра хъади, чпиз уърхювал рубкъбан бадали вари аьгъ апӀураза.
- 11 Гъаму гафар гъакъ ву: эгер ухъу Дугъахъди гъийихнуш, Гъадгъахъди яшамишра хъидихъа.
- 12 Эгер аьгъ апӀураш, Дугъахъди паччагъвалра апӀидихъа. Эгер ухъу Дугъхъан гъудучӀвиш, Думура ухъхъан гъудучӀвиди.
- 13 Эгер ухъу дугъриди гъудрузиш, Думу дугъриди гъузди, фицики Думу Учв Чахъан гъудучӀвидар!
- 14 Гъаму вариб адмийириз кӀваин апӀбаъ яваш ва инжик махъан. Аллагъдин улихъ дурарикан гъюжаткарвал дебккуб ккун апӀин. Дурарихъ хъпехърудариз, аьжалихъна хувалтӀан, хайир адар.
- 15 Аллагъ увкан разиди гъитруси, диш рякъди гъярайи касси, гъич сабдихъанра нач даршлу гъякъвалин гаф деебтури, яв хил'ан удубкъруб вари апӀин.

- 16 Хъа ичѝи ва аллагъсуз лягълягъярихъан гъудучѝв. Фицики дурари адмийир Аллагъдихъан ярхла апѝура. Чпин хътругърувалариѝ дурарин хъуркъувалар артухъ хъиди.
- 17 Дурарин каламарра, кубчѝвру аьзарси, даргъиди. Дицдарин арайиѝ Филетна Гименейра ахъна.
- 18 Дурар гъякъ рякълан улдугна. Дурари, гъийихдар чѝиви духъна, кѝура. Гъамци кѝури, дурари сакъюдарин хъугъувал чѝюбгъюра.
- 19 Хъа Аллагъди ккивнаѝи бин мюгъкамди дийибгъна, ижмиб ву. Дид'ин гъамци кѝури, лишан алабсна: «Аллагъдиз Чандар аьгъя». Ва хъана: «Гъарсари, Агъайин ччвур бисрури, гъич чѝуруб дарапѝри!»
- 20 Ахъю хулаѝ, гъизилинна арсранси, гакѝвлинна ругдин гъабарра а. Гъюрматлуди ишлетмиш апѝру багъа гъабарра а, аьдатнан гъяжатназ – ужуз гъабарра.
- 21 Вари чѝурубдихъан марцц гъахъир гъюрматлу гъаб хъиди: дицир кас гирами дапѝна; Эйсийи гъадму ишлетмиш апѝиди, думу гъаммишан гъарсаб ужувлан ляхниз гъязурди гъубзди.
- 22 Жигъилвализ хас вуйи тмягъярихъан ярхла ѝихъ ва, Агъайихъна марцци юкѝвариинди илтѝикѝрударихъди сабси, дюзвалихъна, хъугъувалихъна, масанвалихъна, мясляьтнахъна варидарихъди гъачѝаркк.
- 23 Ахмакъ ва абдал гъюжатарихъан ярхла ѝихъ, увуз аьгъявуз: дицдар гъюжатар элегбаринди ккудукѝуру.
- 24 Агъайин гъуллугъчийиз гъюжатаригъ гъючѝвуб лайикъ дар. Думу варидариз гъюдлир ва ужур, аьгъювалар улупуз аьгъюр духъну ккунду. Чѝурувал кѝваѝ гъибтну ккундар,
- 25 жвуваз къаршу удучѝврур гъюдалди дюз алаѝ. Белки Аллагъди дурариз гъякъ'вал аьгъю хъпан бадали чпи гъапѝубдин швумал хъуз хъана мумкинвал тувур,

²⁶ дурарра хъиргди, ва, чан ниятназ мютЮгъ дапІну, иблисди йисирвализ гъадагънайи гъарсар азад хъиди.

2 Тимофейиз 3

- ¹ Ва сабсана агъю йибхъ, аьхиримжи вахтари гъагъи йигъар улуркъиди.
- ² Адмийириз, чпина пултІан ккунди гъубзидар, чпин тярифар апІрудар хъиди, хъюхъ дазабгну лицрудар хъиди, ушвниин чІуру гафар алидар хъиди; абйир-бабарихъна гъюрмат гъубзидар, чухсагъул кІурудар хъидар, инсанарин юкІвариъ гирамивал гъубзидар.
- ³ Адмийир юкІв адрудар, мясляаьтнахъна дяргърудар, футнакрар, сабур адрудар, инсафсузар, ужувлан душмнар,
- ⁴ масу туврудар, фикирсузди гъяракат кайидар, ацІу гафар кайидар хъиди, дурариз АллагътІан къукъар апІуб артухъ ккун хъибди.
- ⁵ Зиълан чпи Аллагъдихъ хъайиганси улупиди, хъа айтІан дурар Аллагъдин къувватну дигиш апІидар. Гъацдарихъан ярхлади гъуз.
- ⁶ Дурарин арайиъ гъацдар адмийир аки, чпиина хъугъ'вал дубхну, жара хизанариъ учІврудар, дурари гъавриъ адру, гунгъари ккачІакІнайи дишагълийир алдатмиш апІиди, хъа дишагълийири гъадрарин гъубкъу жюрейин тямгъар гъуркІри хъиди.
- ⁷ Думу дишагълийирихъан, дурарин дарсар гъаммишан урхури шулушра, гъич фицикІа гъякъ абгуз хъибдар.
- ⁸ Мусайиз къаршу удучІву Янесна Янбресси, гъаму адмийирра маар адрудар, кучІлин хъугъувал айидар, гъякъ'валихъди гъюжатариз гъудужврудар ву.
- ⁹ Хъа дурар чпин метлебарихъ хъуркъидар: дурар вари (Мусайихъди гъюжатнаъ гъахъидарси), ахмакъар вуйивал ачухъ хъибди!
- ¹⁰ Гъамус уву гъам урхбаъ, гъам уьмриъ, гъам метлебар кІулиз адагъбаъ, гъам хъугъувалиъ, гъам агъ апІбаъ, гъам масанвалиъ, гъам ижмивалиъ, уз'ин Антиохияйиъ, Иконияйиъ ва Листрайиъ алахъу хъергувалариъ ва

аьзабарийъ узу кІуруб апІури гъахъунва. Гъаму вари хъергувалар узу аьгъ гъапІунза, ва варибдиккан Агъайи узу ккадаъну!

12 Месигъ Исайихъди гирамиди яшамиш хъуз ккуни гъарсариз гъацдар хъергувалар ккилигура.

13 Хъа пис адмийирна алдатмиш апІрудар исина-исина кучІлин къарнаъ арсди, дурари чпихъди имбударра алдатмиш апІиди.

14 Уву гъарган яв хъугъувал алибдихъди ва увуз улупубдихъди гъуз. Увуз аьгъявуз му вари увуз Шли улупнуш.

15 Гъеле биціидимиди увуз Гирами китабар аьгъявуз, ва гъадму Китабари Месигъ Исайихъ хъугъувалилантина уърхювалихъна гъахру аькьюл тувунвуз.

16 Гъарсаб Гирами китаб Аллагъдин Рюгъниинди вуйиб вуйиган, думу хайирназ ву: Китабари, Аллагъдин адми ужувлан гъарсаб ляхниз гъуркІну гъязур хъпан бадали, аьгъювалар гъадагъуз, жиниди айи писвалар ачухъ апІуз, гъалатІар ктагъуз, дюз рякьюхъ хъауз кюмек апІура.

2 Тимофейиз 4

1 Чивидаринна гъийихдарин суд апІуз гъюру Месигъ Исайин ва Аллагъдин улихъ ккун апІуразавукан (узу мици, Месигъдиз Паччагълугъ айиган ва Думу багарихъди гъюрайир вуйиган, кІураза):

2 Аллагъдин гаф рабгъ, рягъят вуйи ва рягъят дару вахтнара ижмиди гъуз, гъалатІар ктагъури апІин, жинивалар ашкар апІури гъуз, инсанарин рюгъ за апІин ва сабурлуди аьгъювалар тув.

3 Гъациб вахт гъибдики: гъякъ аьгъювалар улупбахъан гъудучІвиди ва, чпиз фу деебхъну ккундуш, гъаддихъ хъпехъуз тямгъ ади, мялимар чпилан илтІикІуз гъитди.

4 Гъякъ'вализна дюзвализ чпин ибар гъеркнуну, дурар, махъварихъ хъпехъбан бадали, дурарихъан гъидициди.

- ⁵ Хъа уву варибдикан марци саягъниинди фикир апІин, гъагъивалар абгъ апІуз дубгъ, яв ляхин апІин – Ужувлан хабарнакан кидибт, яв гъуллугъ гъубкІну тамам апІури гъуз.
- ⁶ Хъа узкан хабар гъадабгъуруш, сарун йиз уьмур гъурбан апІрушв'ина дубхнайиси алиб ву. Йиз гъягъру вахт ву сарун.
- ⁷ Узу ужуйи женг гъубхунза ва узуз улупнайи вари манзил ккадапІунза, хъугъувал гъюбхюнза.
- ⁸ Гъамус узуз Агъайи, дюзвалин Судъайи, гъадму Йигъан пешкеш тувди – узу гъякъ апІиди, неинки узу, хъа Думу хъадакнугъюру Йигъаз масанвалиинди ккилигурайи гъарсар гъякъ апІиди.
- ⁹ Узухъна ухди гъюз чарйир аг!
- ¹⁰ Фицики Демас узухъди гъузундар. Думу, чан юкІв гъаму дюн'яйиз тувну, Фессалоникдиз гъушну. Креск Галатияйиз гъушну, Тит – Далматияйиз.
- ¹¹ Узухъди сар ЛукатІан хътар. Увухъди Маркра хъади гъач, гъаз гъапиш, дугъу узуз йиз гъуллугънаъ гизаф кюмек апІури шулу.
- ¹² Тихик узу Эфесдиз гъаунза.
- ¹³ Уву гъюруган, йиз валжагъра гъадабгъ – думу Троядайиъ айи Карпдихъ гъубзнис, йиз китабарра гъадагъ, гизафси гъидкьиндар.
- ¹⁴ Рукъан уста Эскендери узуз гизаф чІуруб гъапІунзуз. Гъит, Агъайи дугъаз, чан ляхнариз лигну, туври!
- ¹⁵ Хъа уву дугъхъан ихтиятди гъуз, думу яманди ухъу тувру вари абгъювалариз къаршу гъедергури гъахъну.
- ¹⁶ Суддиъ узуз йиз тереф уьбхюри улхуз сабпи ражну мумкинвал тувиган, кюмекназ сар касра гъафундайи, варидари узу гатІахъну. Гъит му дурарин тахсир гъисаб дарапІри!
- ¹⁷ Хъа йиз къяляхъ Агъа дугъужвнайиз. Ари Гъадгъу узуз, узлантина Ужувлан хабарнакан жугъуд дарудариз ктибтбан бадали, варидариз

ебхъуз гъитруси къувват тувунзуз. Дугъу узу асландин кІанччаригъян гъядягъну.

18 Агъайи узу гъарсаб чІурубдиккан ккадаиди ва, Чан Аършарин Паччагълугъдиз гъахуз кІури, уърхиди. Гъадгъаз ибшри ад абсрариан-абсрариз! Амин.

19 Прискилайизна Акилайиз саламар йип, ва гъацира Анесифордин вари хуландариз.

20 Эраст Коринфдиъ гъузну. Трофим, ицру гъахъир, Милетдиъ гъитунза.

21 Къюрд хъайиз гъюз чара апІин! Увуз саламар хътаура Эвбули, Пудди, Линди, Клавдияйи ва вари гъардшари.

22 Гъит, яв рюгнахъди ишри Агъа! Гъит, учвухъди Аллагъдин уж'вал ибшри!

Титдиз

Титдиз 1

- ¹ Узу, Аллагъдин гьуллугънаъ айи ва Иса Месигъдин вакил Павел, Аллагъди кадагънайидар хьугъувалихъна хуз, гъякъ'валин кӀулиъ тӀауз, дюзди Аллагъдиз гьюрмат фици апӀуруш улупуз ва
- ² дурарик гьаргандин уьмрин умуд капӀуз гъаьнайир вуза. Дициб уж'вал вари дюн'я арайиз хайиз улихъна гъич саб вахтнара кучӀал дарапӀру Аллагъди тувнайи гаф ву.
- ³ Чав дебккнайи вахт гъафиган, Дугъу дюн'яйиз Чан Гаф гъаьну. Гъадму Гафнакан вуйи Хабар рабгъувал Аллагъдин, ухьу Уьрхрурин, ниятнинди уз'ина ихтибар дапӀна.
- ⁴ Узухъди саб хьугъувалин йиз дугъри бай Тит, Адаш Аллагъдихъан ва ухьу Уьрхру Иса Месигъдихъан уж'вал ва мясляаьт ибшривуз.
- ⁵ Узу уву Критдиин гъял дапӀну адру вари ляхнар гъял апӀбан бадали ва гьарсаб шагъриъ хьугърударин арайиъ аьхюдар дерккбан бадали гьитунзаву.
- ⁶ Узу гъапиганси, дерккру аьхюдар марцциди яшамиш шулайидар духъну ккунду – саб ражаритӀан хпир духну адрударикан; дурарин веледар хьугърудар вуди ккунду, я гъич саб жюрейин хлиан идитнайивал ва хъпехърувал дурарик кади ккундар.
- ⁷ Фицики Аллагъдин гьуллугънинин али аьхюр Гъадгъан ляхнар кӀули гъахурайир ву ва дицир саб гаф кайир духъну ккундар. Дициб гьуллугънинин, чав кӀурубтӀан аьгъдрур, я хъял гьюрур, пияниска, элегрур, я пулиъ улар айир духъну ккундар.
- ⁸ Хъа, гъатци, дицир кас хялар къабул апӀрур, уж'вал апӀрур, фикирлур, дюзвал ккунир, намус-гъир'ят айир, учв чан хилиъ дисуз шлур вуди ккунду.
- ⁹ Думу улупурайи аьгъюваларикк кӀул ккиврур, гъякъ гафнан терефкар вуди ккунду; хъпехърудариз сагъ насигъятариинди кюмек апӀрур, хъа

хъпебехърудар, чаз къаршу гъедергрудар ашкар аплуз агъюр духъну ккунду.

10 Фицики гизафдар гъич саринра гъюкум къабул дарапрудар шулу, лягълягъчйир ва футнакрар-кучляхяр, гизафна-гизафси дицдар адмийир суннат дапнайидарин арайиь а.

11 Дурари клулди хизанар пуч аплури хъюгъру; чпин ужуз хайирнахъди, агъю дубхъну ккуниб улулупди, фукла дару каламарихъан хъчихури шлуган, дурарин ушвниь итйибшвури ккунду.

12 Дурарин сар пайгъамбри гъапну: «Критдин агълар – гъарган кучлар апрудар, вягъши гъйванатар, темплар, адрацру фунар ву!».

13 Му дугъридан гъякъ ву. Гъаддиз дурарин, саб гъййифвал ктарди, гъякъяр унтлаь атри апин; гъит, дурар сагъ хъугъувалихъна гъюри;

14 гъит, жугъдари кадагънайи махъварихъан дурар ярхла ишри ва гъякъналан улдугнайидари клурайиб дарапри.

15 Марццидариз вари марцциб ву, хъа кацнайидариз ва хътругърудариз марцциб фуклара адар, гъаз гъапиш, дурарин фагъумра, намус-гъир'ятра кацнайидар ву.

16 Дурари, чпиз Аллагъ агъячуз, клури, гъисаб аплура, хъа чпин ляхнар-тлулариинди Думу ярхла аплура. Гъадрар ву думу намуссузар, мютюгъ дарудар, гъич саб ляхнизра хай дарудар.

Титдиз 2

1 Уву, гъякъ агъювалари фу тлалаб аплураш, дупну ккунду.

2 Яшлуйириз чпин клул'инди фикир аплуз улуп: ужубна-харжиб агъю аплури ишри, гъюрматназ лайикъди ишри, фикирлуди ишри, ижми хъугърудар ишри, ккудудубкру масанвалиь ишри, мюгъкамди сабурлудар ишри.

- 3 Гъаци улуп яшлу дишагълийиризра: намуслуди яшамиш шлуганси, футнийир дарагъди, убхърубдиъ улар адрахъруси; гъит, жигъил швушвариз ужувлар апІуз улупри.
- 4 Дурарихъди чпин жилар ккун апІуз гъитри; чпин веледарихъ юкІв хъипри;
- 5 аькъюллуди фикир апІрудар ишри, чІат ул адрударди вердиш ишри, хулан гъайгъу кайидар ишри, уж’вал кайидар ишри, Аллагъдин Хабар аскан даршлуси, чпин жиларихъ хъпехърудар ишри.
- 6 Гъаци жигъиларра ишри: дурариз чпи хилиъ дисуз шлуси улуп.
- 7 Уву дурариз вари яв алдабгъурайи ликдииндина ляхнариинди чешнеди гъуз. Гъит, уву улупурайи аьгъювалар лап кІваантІан ва гъюрматназ лайикъ ишри,
- 8 ихъ душмнарехъан ухъуз фукІара чІуруб пуз даршлуганси ва дурариз чпиз нач шлуганси, яв гаф-чІал сагъиб ва гъич саб гъалатІ ктруб ибшри.
- 9 ЛукІариз улуп: вари чпин аьхюдарихъ хъпехърудар ишри; кІуруб апІрудар ишри; гафариз кършу удудучІври,
- 10 гъитІибкІрудар ваъ, хъа ухъу Уърхрурикан – ихъ Аллагъдикан вуйи аьгъювалар хъана артухъ уткан ва такабур апІру гъубкІу ихтибар алидар ишри.
- 11 Фицики Аллагъдин зурба вуйи ужувлу вари инсаният уърхюз шлу аквнахъди ккапІнийи.
- 12 Аллагъдин ужувлу ухъуз гъаму дюн’яйиъ, аллагъсуз уъмрихъан ва му дюн’яйин тямгъярихъан ярхла духъну, жвув хилиъ дидисну, марцциди ва намуслуди яшамиш йихъ кІурахъуз.
- 13 Диди ихъ умудар тамам шлу хушбахтавар Йигъ гъяйиз ккилигури гъузуз улупурахъуз. Думу Йигъ Чан аднаъди зурба вуйи Аллагъ ва ухъу Уърхрур – Иса Месигъ гъюру Йигъ хъибди.

14 Ухьу законсузваликкан азад апІбан бадали, Чаз дурукънайи халкъ марцц апІбан бадали ва думу халкъ, вари юкІв хьипну, уж'вал апІуз улихь гъягъбан бадали, Гъадгъу ухьхъанди Чан жан тувну.

15 Магъа гъамцдар аьгъювалар улуп. Яв вари гъюкум улихь гъапІну, дурарик юкІв капІ ва тахсарар улупури гъуз! Ва гъит, гъич сарихъанра увухъинди хъюхъ за дапІну лигуз дарибшри!

Титдиз 3

1 Дурариз гъюкум гъабхрударихъ ва ахъударихъ хъебехъну ккунивал кІваин апІури гъуз; гъарсаб ужувлан ляхин апІуз гъязурди ишри,

2 гъич затра люкънар дарапІри, гъожатар гъитІитІиккри вари адмийирихъна ккунивалиинди ва гъюдливалиинди ишри.

3 Улихъди ухъура ахмакъарди гъахъидар вухъа: кІул'ин зигрудар, алдатмиш дапІнайидар, хъуз мумкин вуйи вари тямгъярин ва ягъ адру къукъарин лукІар вуйхъа, хъюлу ацІну ва гъанихвали ургури яшамиш шули гъахъунхъа, чиб-чпин хъял ади ва чиб-чпи даккунди гъахъунхъа.

4 Хъасин дюн'яйиз ухъу Уърхрур – Аллагъдин уж'вал ва Дугъан инсанарихъна вуйи масанвал гъафну.

5 Думу, ухъу апІури гъахъи ихъ «гъякъ ва дугъри» ляхнариз дилигну, Гъафир дар, хъа Чан уж'валилантина гъаци гъабхъиб ву. Дугъу ухъу гъюрхну, штухъди марцц дапІну, таза алаъну ва Гирами Рюгънахъди цІийи гъапІну.

6 Дугъу Чан Рюгъ, ухъу Уърхруриланмина – Иса Месигъдиланмина ухъ'ина, кІюгъялвал адарди, улузну.

7 Дугъан зурба вуйи ужувлиинди ухъу, гъякъ дапІнайидар, умуд кивнайи гъаммишандин уьмур рубкъру насларди гъуздихъа.

8 Мурар дугъри гафар ву. Узуз уву гъаму гъякъяр дурарин юкІвариъ тІаъри ккундузуз. Гъит, Аллагъдихъ хъугърудар, ужувлар апІури, ацІри. Хъа мици хъуб варидариз успагъи ва мянфяаьтлу ляхин ву.

- 9 Аммаки ахмакъ улхбарихъан, архйирикан вуйи гъюжатарихъан, гъярхъуваларихъан ва Къанундин кІуллан кчІихуваларихъан ярхлади гъюз. Мурар ичІи ва хайирсуз ляхнар ву.
- 10 Хъа гъюжат гъипуз ккунириз, сабан-къюбан чан дюз дарувал улуп, хъасин дицирихъди сарун аьлакъа мигъибтан.
- 11 Аьгъю йибхъ, дицир кас чІур гъахъир ва гунагъкар ву, дугъу чав чак тахсир кипна.
- 12 Узу увухъна Артем ясана Тихик гъаиган, узухъна Никопольдиз гъюз ял апІин; узу душваъ къюрд адапІуз къаст гъапІунза.
- 13 Ккун апІуразавукан, законарикан аьгъю Зенасдихъанна Аполоссдихъан чпи гъярайи рякъ давам апІуз кюмек апІин: дурариз фукІа-мукІа ккимиди мигъибтан.
- 14 Гъит, ужудар ляхнар апІури, ихъдаризра дарс ибшри ва гъудрубкІрушваъ кюмек апІуз дубгъри, хъа гъадмуган дурарин уьмур бегъер хруб хъибди.
- 15 Увуз узухъди гъамшваъ айи варидари саламар хътаура. Ухъу ккуни вари хъугънайидариз саламар йип. Гъит, учвухъди варидарихъди Аллагъдин уж'вал ибшри!

Филимондиз

Филимондиз 1

- 1 Иса Месигъдихъ хъугъру кІури дустагъ дапІнайи Павелихъанна гъардаш Тимофейихъан – ухъухъди гъуллугънаъ айи, ккуни вуйи Филимондиз
- 2 ва яв хулаъ уч шулайи вари хъугърудариз, ккуни чи Апфияйиз ва ухъухъди гъуллугънаъ айи Архипдиз.
- 3 Ихъ Адаш Аллагъдихъан ва Агъа Иса Месигъдихъан уж'вал ва мясляаѳт ибшричвуз.
- 4 Йиз ккарагбарихъ уву кІваин апІури, увхъан Аллагъдиз гъаммишан чухсагъул кІураза,
- 5 гъаз гъапиш, узуз Агъа Исайихъна ва вари гирами халкъдихъна вуйи яв хъугъуваликан ва масанваликан ебхъури шулзуз.
- 6 Учухъди пай апІурайи яв хъугъували, Месигъдихъди учуз айи вари ужубдин увура гъаври ахъбан бадали ккарагураза.
- 7 Яв масанвали узу гизаѳ шад гъапІну ва ккаарцну, гъаз гъапиш, уву, гъардаш, Аллагъдин халкъдин юкІвар архаин гъапІунва.
- 8 Ва гъаддиз, узхъан, Месигъдин вакилихъан, узуз яв буржйир тамам апІин кІури, саб нач-гучІ адарди пуз шулушра,
- 9 узу увухъна, тІалаб апІури илтІикІуб хъана ужу ву кІури, гъисаб апІураза, фицики узуз уву масанди вузуз. Узу, Павели, Месигъ Исайи гъаънайири ва Гъадгъулантина дустагъ дапІнайири,
- 10 узуз гъаму дустагъдиъ байси гъахъи йиз бай Онисимдихъан тІалаб апІуразавукан.
- 11 Саб фила-вуш думу узуз гъич саб ляхнизра хай вуйир дайи, хъа гъамус думу гъам увузра, ва гъам узузра хайирлу кас ву.
- 12 Думу узу увухъна къяляхъ хътаураза, амма думу узкан ктабтІу йиз пайси вузуз!

- 13 Думу гьамушваъ, дустагъдиъ узу Ужувлан хабарнан кІуллан итнайишваъ, яв ерина узуз кюмек апІбан бадали, узухъди гъитуз ккундийзуз.
- 14 Яв разивал дарди, дици апІуз ккун гъабхъундарзуз. Гъит яв ужувлан ляхин яв хушниинди вуйиб ибшири, хъа гуж апІбиинди ваъ.
- 15 Мумкин ву, саб вахтназ думу увухъди дархъуб, хъасин гъаргандиз увухъди хъиди,
- 16 амма лукІси ваъ, хъа, лукІтІан гизаф заина вуйи ккуни гъардашси, иллагъки, узуз ккуни. Думу увузра гъам инсанси, гъамсана Агъайилантина вуйи гъардашси багъа шулу!
- 17 Гъаддиз, ухъу саб ляхин апІурайиган, увухъна гъафи узу къабул апІрусси, думура къабул апІин.
- 18 Хъа эгер, думу яв улихъ тахсиркар вуш, ясана думу увуз фу-вуш буржлуди гъузнаш, думу бурж узук кайи гъисаб апІин.
- 19 Магъа узу увуз йиз хилариинди бикІураза: «Узу, Павели, яв зарар ккебкуб кІул'ин гъадабгъураза». Гъеле узу, уву узуз буржлу вуйибдикан гафкъан кІурира адарза. Уву яв ув'инди йиз улихъ буржлу вува!
- 20 Ав, гъардаш, Агъа бадали гъамус узуз увканра хайир дубхъну ккундузуз. Месигъдиланмина уву йиз гъардаш вуйивализ дилигну, йиз юкІв сикин апІин.
- 21 Уву узухъ хъпехъур кІури, миж кади, увуз бикІураза. Уву йиз тІалаб узу ккун апІурайибтІан артухъра кади, тамам апІруб аьгъязуз.
- 22 Мидихъди сабси, узуз хялижвувазси, саб халра гъязур апІуб ккун апІураза. Ичв ккарагбарин кюмекниинди Аллагъди узу гъаму багарихъди учвухъна гъаърубдик умуд кайиз.
- 23 Увуз саламар хътаура узухъди дустагъдиъ айи йиз юлдаш Эпафрасди, думура Месигъ Исайин кІуллантина дустагъдиъ айир ву.

24 Гъацира саламар хътаура узухъди гьуллугънаъ айи Маркди, Аристархди, Демасди ва Лукайи.

25 Агъа Иса Месигъдин уж'вал гьарган ичв рюгънахъди ибшри!

Жугъдариз

Жугъдариз 1

- 1 Гъушу вахтари гизаф ражари ва гъар жюрейинди Аллагъ пайгъамбариланмина ихъ абйирихъди улхури гъахъну.
- 2 Хъа гъаму аьхиримжи вахтари Аллагъ адмийирихъди Чан Балин мелзналан улхури гъахъну. Дугъу Думу вари Чан хилиъ бисуз Улупнайир ву. Дугъу Гъадгъуланмина вари завар-жилар арайиз гъахну.
- 3 Бай – Аллагъдин ад атІабгурайи Нур ву. Думу Аллагъдин аллагъвал ву. Дугъу, Бали, Чан къудратлу гафниинди дюн'я, ккададабхъуз гъидритди, дебккна. Думу, ихъ гунгъар марцц дапІну, аьршариъ ВаритІанзаанурин арччул хилихъинди деъна.
- 4 Малайикарин аьхювалтІан Иса Месигъдиз дурубкънайи аьхювал фукъан зиина вуш, малайикартІан Думура гъадмукъан зиина ву.
- 5 Аллагъди фуну малайикдиз ва фила гъамци гъапну: «Уву Йиз Бай вува. Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза»? Ясана: «Узу Дугъан Адаш хъидиза, хъа Думу Йиз Бай хъиди»?
- 6 Чан Сарпир, дюн'яйиъ аьри, Аллагъди кІура: „Гъит Аллагъдин вари малайикари Мугъаз икрам апІри“.
- 7 Малайикарикан дупна: „Чан малайикарикан Дугъу микІар апІуру ва Чан лукІарикан – цІин мелзар“.
- 8 Хъа Дугъу Чан Балкан гъамци кІура: «Жан Аллагъ! Яв Паччагъвалин тахт гъаммишандиз вуяв, гъякъ'вал – Яв Паччагълугъдин паччагъвалин маргъ вуяв.
- 9 Увуз дюзвал ккун гъабхъунвуз, хъа нягъякъвал – даккун, гъаддиз, жан Аллагъ, Яв Аллагъди Уву имбудартІан заан гъапІну, кІулкан кдатру ччимси, Учв'ин шадвал улубзну».
- 10 Ва, гъамци, Балканра дибикІна: „Жан Агъа! ВаритІан улихъ Уву дюн'я арайиз хуз бин ккивунва, гъаци аьршарра Яв хиларин ляхин ву.

- 11 Жилна аьршар ккадахьиди, хъа Уву гьаммишан гьуздива. Дурар, палтарси, йирси духьну, гьюдучIвиди.
- 12 Ва Уву дурар, сарун лазим дару валжагъси, дидиржну гьадагъидива. Хъа, палатси, дурар цIийидарихъди гьюдюхидива. Аммаки Уву дигиш Шлур дарва, ва Яв яшарин аьхир айиб дар!”
- 13 Малайикариккан шлиз ва фила гьамци дупна: „Узу Яв вари душмнар Яв ликарикк духну ккахъайизкъан, Йиз арччул хилихъинди деьну гьуз?”
- 14 Малайикар уьрхювал рубкъуз ккайидарин гьайгъушнаъ хьуз гьаьнайи рюгъяр даринхъа?

Жугъдариз 2

- 1 Магъа гьаддиз, дюз рякъ'ан ададахъбан бадали, ухъуз гьеебхъубдиз варитIан уччвуйи фикир тувну ккунду.
- 2 Ухди малайикариланмина тувнайи Аллагъдин Гафнаъ къувват айи ва гьарсаб дюз дарувализ ва хълебехъувализ гьилигу жазара гьадабтIуйи.
- 3 Хъа гьамус, зурба уьрхювал къабул дарапIиш, гьадабтIру жазайиккан ухъхъан сарун фици гьергуз хьибди? Чав Агъайи сифте му уьрхювал ухъуз дебккнуну, му Гьадгъукан гьеебхъудари тасдикъ гьапIунчуз.
- 4 Агъа Исайин Хабар гьякъ вуйивал Аллагъди аьжайиб лишнариинди, аьламатариинди, гьар жюреди ачмиш шлу къудратниинди ва Чан ниятниинди Чаз ккунириз тувру Гирами Рюгънан багъишар гьаьбиинди тасдикъ гьапIуну.
- 5 Учү кIурайи гьамус цIийиди арайиз гьюру дюн'я Аллагъди малайикарин хилиъ иврадар.
- 6 Хъа сари наан-вуш тасдикъ гьапIуну: „Адми гьапIрур ву, Уву дугъхъан гьадмукъан юкIв убгуз? Инсандин бай гьапIрур ву, Уву дугъан гьадмукъан гьайгъушнаъ хьуз?
- 7 Уву думу малайикартIан цIиб вахтназтIан исинди дерккундарва. Уву дугъаз аднан ва гьюрматнан таж тувунва.

- ⁸ Вари Уву дугъан ликарикк, дубхну, дипунва!“ Аллагъди инсандиз вари мютЮгъ гъапІну. Дугъаз мютЮгъ даруб Аллагъди фукІара гъибтундар. Гъелелиг инсандиз вари мютЮгъ дапІну рябкъюрадархъуз.
- ⁹ Ухъуз Иса саціб вахтназ малайикартІан исинади Дерккур гъамус адлуди ва гъюрматлуди рябкъюрахъуз, гъаз гъапиш аьжаликк ккахъур Гъадму ву. Фицики Аллагъди ухъуз уж’вал дебккбан бадали, гъарсарин аьжалнахъанди Думу Учв аьжализ гъушну.
- ¹⁰ Гъаци дубхънура ккундийи. Аллагъдиз Чан Рюгънахъди гъягъру гизаф веледар адлу духъну ккундийи. Дюн’яйиъ айиб вари Аллагъ бадали ву ва дюн’яйиъ шулайибра вари Аллагъдилантина шулайиб ву. Хъа дурар адлу апІуз Аллагъди Иса гъязур апІуру. Дугъу Дугъкан, гизаф веледар уьрхбан бадали, гъацдар аьзабарантина духну ГъуркІур гъапІну.
- ¹¹ Адмийир гирами АпІруризра, гирами шулайидаризра – варидариз сар Аьршарин Адаш а. Гъаддиз Исайиз, дурар Чан гъардшар вуйиз пуз, начди дар.
- ¹² Дугъу кІура: «Йиз гъардшариз Яв ччвур улупидиза ва вари хъугърударин арайиъ Яв адназ мяълийир апІидиза».
- ¹³ Дугъу кІура: «Узу Гъадгъак миж кади хъидиза». Ва хъана: «Магъа Узу ва Аллагъди Узуз туву веледар».
- ¹⁴ Хъа веледар йиккканна ифдикан духънайидар вуйиган, Дугъу Чахъра гъациб беден хъивну. Дугъу дици, Чан аьжалниинди аьжалин зиин гъюкум али иблисдихъан гъюкум бисузди,
- ¹⁵ вари чпин уьмриъ аьжалин улихъ гучІури лукІарди дугъужвнайидар азад апІузди гъапІну.
- ¹⁶ Рябкъюрайиси, Дугъу кюмек малайикариз апІурадар, хъа – Ибрагъимдин наслариз.
- ¹⁷ Гъаддиз Месигъ, Учв халкъарин гунгъарихъанди ккахъбан бадали, вари терефарихъанди, Чан гъардшар фицдар вуш, гъацдарсир духъну

ккундийи. Гъацир хъуб'инди Дугъкан уж'вал ккуни ва дугъриди Аллагъдин гъуллугънаъ шлу заан Гъуллугъчи ктучІвнийи.

18 Вари Чаин алахъу ахтармишнан аъзиятариан Думу удучІвну. Гъамус Дугъхъан ахтармишнан аъзиятнаккан гъарсариз кюмек апІуз шулу.

Жугъдариз 3

1 Гирами гъардшар, учвузра Аллагъди дих дапІна. Гъаддиз учу хъугърайибдин ва ктибтурайибдин заан Гъуллугъчи – Аллагъди гъаънайи Исайиз лигай.

2 Аллагъди Чан гъуллугънаъ хъуб Гъадгъан ихтиярназ тувну. Дугъу думу Гъуллугъ, чан вахтна Мусайи чан хилиз тувнайи Аллагъдин халкъдин зиин фици гъуллугъ гъабхуйиш, гъациб хъуркъувалиинди кІулиз адабгъура.

3 Аммаки Муса пайгъамбартІан Иса, хуларизтІан хулар диврайи устайиз артухъ гъюрмат апІрусИ, заан адлувализ артухъ лайикъ гъахъну.

4 Гъарсар хулариз чан уста айиб ву, хъа Аллагъ варибдин Уста ву.

5 Мусайи Аллагъдин вари халкъдин гъуллугънийин дугъриди ляхин апІури гъахъну, ва дугъан думу гъуллугъну саб фила-вуш хабар дебккуз ккайибдикан улупури гъабхъну.

6 Хъа Месигъди, дугъри Балиси, Аллагъдин вари Хул'ин ахъювал гъабхура. Ари гъадму Дугъан Хал, эгер ухъу аххиризкъан ухъу тяриф апІурайибдиз кІубанди ва гъаддик миж кади гъузиш, ухъу вухъа.

7 Гъаддиз Гирами Рюгъну кІурайиси: «Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш,

8 учву ичІи чюлиъ читинвалар алахъган, гъалабулугъ гъитІибккруганси, ичв юкІвар мючІюркъянай.

9 Душвариъ ичв абйири гъеле дурариз 40 йисан арайиъ Йиз ляхнар гъяркънушра, Узу ахтармиш апІуйи ва дюз вуш-дарш лигуйи.

- 10 Гъаддиз Узуз думу насликан хъял гъафунзуз ва гъапунза: дурарин юкIвар гъаммишан улдугура, дурариз Йиз рякъяр аьгъдар.
- 11 Гъаддиз, Узук хъял кмиди, гъамци ху гъапунза: дурар, чпиз Узу рягъатвал туврушваъ учIвидар».
- 12 Гъардшар, ичв саринкъан юкIв пис даршлуси, вафалуди гъузрусси, чIиви Аллагъдихъан гъидидицрусси, ихтият йихъай.
- 13 Гъар йигъан, гунгъи чахъинди дизригуз ва учвкан фужкIа дючIюркъну гъидритуз, гъадму «гъи» гафну ухъуз сабан дих апIури имидикъан гагъди, чиб-чпик юкIв капIри гъузай.
- 14 Эгер сифте кIуларий ухъуз айибсиб ихъ ижми хъугъувал ухъу аьхиризкъан гъюбхиш, Месигъдиз айи варибдикан ухъузра пай хъибдихъуз.
- 15 Мидкан гъамци дупна: «Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш, учву гъалабулугъ гъитIибккруганси, ичв юкIвар мючIюркъянай».
- 16 Дих деебхъну, гъалабулугъ гъитIибккдар фужар вуди гъахъну? Дурар Мусайи Египетдиан адау вари дайинхъа?
- 17 ЯгъчIвур йисандин арайиъ Аллагъдиз фужарикан хъял гъюйи? Дурар гунагъ апIрудар ва чпин жанар ичIи чюлий дийихну дахъдар дайинхъа?
- 18 Аллагъди, рягъатвал туврушваъ учIвидарчва кIури, фужариз ху гъапIну? Чахъ хъпебехърудариз дайин?
- 19 Ари ухъуз, чпин хътругърувализ дилигну, дурар душваъ учIвуз дархъувал рябкъюрахъуз.

Жугъдариз 4

- 1 Сабан къан дубхънадар, ва Аллагъди тувнайи гаф – рягъатвал туврушваъ учIвуз шлувал – къувватнаъ ими, гъадму рягъатвал дурубкъди гъудрузбан бадали, гъачай гизаф дикъатлуди гъузурхъа.
- 2 Ухъузра, гъадму гъалабулугъ гъитIибккрударизси, рягъатвалин Ужувлан хабар ктибтнийи, хъа думу Хабарнакан дурариз хайир

гъабхъундар, гъаз гъапиш дурари думу хъугъувалиинди къабул гъапундар.

³ Хъа ухъу, гъадму Хабарнахъ хъугъдар, Дугъу рягъятвал туврушваъ учІврахъа. Хъа хътругърударикан Аллагъди гъапну: «Гъаддиз Узук хъял кмиди гъамци ху гъапунза: дурар чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар». Дугъу мици, гъеле Чан ляхин дюн'я арайиз хайиз ккудубкІну айивализ дилигди, гъапнийи.

⁴ Жара йишваъ Дугъу ургудпи йигъкан гъамци дупна: «Ургуд гъапи йигъан Аллагъ, Чан вари ляхнар ккудукІну, саламат гъахънийи».

⁵ Аммаки зиихъ: «Дурар чпиз Узу рягъятвал туврушваъ учІвидар» – дупнайи гафар кІваинди гъитай.

⁶ Гъамусра Дугъу рягъятвал туврушваъ аьрувалин гаф къувватнаъ ими. Хъа Ужувлан хабар ухди деебхънайидарихъан, чпин хълебехъувализ лигну, душваъ учІвуз дархъиган,

⁷ Аллагъди, ичІи чюлиъ гъахъи гъядисйирихъан лап къанди, хъана саб йигъ улупну – «Гъи». Дидкан, зиихъ гъапиганси, Давуд паччагъдиланмина хабар дебккна: «Гъи, эгер учвуз Дугъан дих ебхъураш, ичв юкІвар мючІюркъянай».

⁸ Эгер мушваъ дурариз Ешуайи туву рягъятвалин йишвкан, яни Ханаандин жиликан улхури айиш, сарун Аллагъ дидин къялхъан саб жара йигъкан улхидайи.

⁹ Гъаддиз Аллагъдин халкъдиз рягъятвал гъамус рябкъюз ккимбуб ву.

¹⁰ Аллагъди рягъятвал туврушваъ учІвури, Аллагъди Чан ляхнарихъан фици рягъятвал гъадабгъураш, гъаци рягъятвал гъадабгъиди.

¹¹ Гъаддиз гъадрарси, чпин хълебехърувалилантина фужкІа алдадакбан бадали ва гъадму рягъятвал туврушваъ учІвбан бадали, ух'ан удукъруб вари апІидихъа.

12 Фицики Аллагъдин гаф яшамиш шула ва либхура. Думу гаф кьубиб мурзарра учІру дапІнайи ханжалтІан учІруб ву. Думу гаф, ихъ инсанвалин варитІан деринариз: юкІвна рюгъ, йиккна кІураб жара шлушвариз ва кІурбарин мааризкъан гъябгъюру. Гъадму Гафну фикраринна кІван хияларин суд апІуру.

13 Халкъ дапІнайи вари дюн'яйиь Аллагъдин улихъ гьитІибкІнайиб гьич фукІара адар. Дугъан улихъ вари ачухъди ву. Дугъан улариз вари рябкъюру. Ари Гъадгъан улихъ ухъу жавабра тувдихъа.

14 Ухъухъ зурба вуйи Аллагъдин заан Гъуллугъчи хъахъухъ – аьршариз Гъушур. Думу – Аллагъдин Бай, Иса ву. Гъаддиз гъачай, хъугъну, учу ктибтурайи гъякъ'валихъан ижмиди хъичІихну гъуздохъа.

15 Ихъ заан Гъуллугъчи ихъ камиваларин гъавриь адрахърударикан дар. Думура, ухъуси, гунгъариь ктарди, вари аьзаб-аьзиятариь Ахъур ву.

16 Гъаддиз ухъхъан, саб гучІ адарди, ухъуз рягъим апІуз ва лазим вахтназ кюмек бадали ухъуз уж'вал тувуз, Ужувлан тахтнахъна гъюз шулухъхъан.

Жугъдариз 5

1 Фицики Аллагъдин гъуллугънаъ шлу гъарсар заан гъуллугъчи адмийирин арайиан ктагъури гъахъну. Дугъу, Аллагъдин улихъ адмийирихъан дугъужвуз шлуси, дурарин гунгъарихъанди Аллагъдиз багъишар хури, мал-марччлин гъурбнар апІури гъахъну.

2 Гъацир гъуллугъчи чпин аьгъдрувалиан улдугнайидарин гъавриь ади духъну ккундийи, гъаз гъапиш чавра чан тмягъярикк ккахънайир ву.

3 Гъамци вуйивализ дилигну, дугъу чан ва вари халкъдин гунгъарихъанди гъурбнар дапІну ккундийи.

4 Мициб гъуллугънаъ учІвуб адмийихъан чахъан бисуз шлуб дар. Дугъаз, чан вахтна Гъарундиз дих гъапІганси, Аллагъди дих дапІну ккунду.

⁵ Ари Месигъдира, заан Гъуллугъчи хъуб'инди Чав Учв адлу гъапундар, хъа Аллагъди Дугъаз гъамци гъапну: «Уву Йиз Бай вува. Гъи Узу Яв Адаш гъахъунза».

⁶ Дугъу жара йишваъра к'ура: „Уву гъаммишандиз Аллагъдин Гъуллугъчи, Мелхиседексир Гъуллугъчи вува“.

⁷ Учв жилиин али вахтна Исайи гъарай ипну, нивгъариинди Учв аьжаликкан Уърхуриз ккарагну ва Аллагъдин улихъ улупу зурба гъюрматназ дилигну, Дугъаз думу гъеобхъну.

⁸ Гъеле Думу Дугъан Бай вуйишра, Дугъаз Чаин алахъу аьзабарилантина хъпехъвалин кымат аьгъю гъабхъну.

⁹ Дугъкан, Гъурк'ур духъну, Чахъ хъпехърудариз варидариз гъаммишандин уърхювал тувру Булагъ гъахъну.

¹⁰ Аллагъди Дугъаз, Мелхиседекдиз ухшар айи заан Гъуллугъчи вува, гъапну.

¹¹ Мидкан хъана гизаф пуз хъибдийчухъан, хъа учву гъапибдин читинди гъаври ахъурчва, хъпехъдарчва.

¹² Учву хъугърудар гъахъихъанмина гъубшу вахт гъисабназ гъадабгъуруш, гъамусдиз учвкан мялимар ктуч'вуз вахт ву, хъа рябкъюрайиси, Аллагъдин лап гъии гафарин гъавриъ т'ауз учвуз мялимар лазим шула. Учвуз сабан ижми хураг ваъ, хъа никк ккунди ими.

¹³ Хъа никк убхърур, гъякъваликан ц'ибт'ан аьгъдру тазади бабкан духънайи биц'ир гъисаб ву.

¹⁴ Ижми хураг аьхюдариз ву. Чпин тажруба айивализ дилигну, дурарихъан ужубна харжиб жара ап'уз шулу.

Жугъдариз 6

¹ Гъаддиз гъачай, Месигъдикан вуйи аьгъюваларин бинайиланзина яшназ дуфнайидариз вуйи аьгъювалариина улдуч'видихъа. Ухъу гъамус

хъана абжалихъна гъахру гунгъар гардандиъ дисуваликан, Аллагъдихъ хъугъну ккуниваликан, штуан хъуваликан, хилар иливбакан, гъачІидар чІиви хъуваликан ва гъаргандин Суддикан вуйи агъюваларин бин хъана ккивуз хъюгъидархъа.

³ Хъа, Аллагъди гъитиш, улихъ гъягъидихъа.

⁴ Гъаз гъапиш саб ражари Аллагъди агъювалар тувдар, заварин багъишдик тІяам капІдар, вари хъугърудариси, Гирами Рюгъ къабул гъапІдар,

⁵ Аллагъдин гъяни гафнакан тІяам гъабхъидар, гъюз ккимбу абсрин къувватнакан хабар айидар

⁶ хъугъувалихъан гъудучІвиш, дурар хъана гунгъар гардандиъ дисбиинди таза алауз шлуб дар, гъаз гъапиш дурари чиб-чпиинди Аллагъдин Бай, Думу вари эллерин айибнакк ккитри, хачрак карсра.

⁷ Гагъ-гагънак чайна убгъурайи мархъ зибгру жили учв тартиб апІруриз ужуб бегъер тувру, дугъаз думу Аллагъди дебкнайи уж'вал ву,

⁸ хъа варжина заз али хутІил фукІа дар. Дидиз бала гъядябхъюр ва, абхирки, думу убгиди.

⁹ Аммаки йиз ккунидар, учу гъаци кІурашра, учву ужуб гъялнаъ айивалик ва уърхювалихъан хъичІихнайивалик умуд кайич.

¹⁰ Аллагъ дюз дарур хъуб гъич мумкин дар. Дугъаз я учву апІурайи жафйир, я Чан гирами халкъдин гъуллугънаъ хъуб'инди улупу ва улупурайи Чахъна вуйи ичв ккунивал кІваълан гъархидар.

¹¹ Учуз ккунди айиб, учвкан гъарсар ичв кІван метлебар бадали, абхиризкъан гъяракатнаъ хъуб вуйич.

¹² Учуз учву тІагъру дапІну ваъ, хъа жвуван хъугъувалииндина агъ апІбиинди Аллагъди тувнайи ирс рубкърударси учвур а духъну ккундучуз.

- 13 Аллагъди Ибрагъимдиз гаф тувруган, Чав Чаинди ху гъапІну, фицики ху апІуз ужур сарун УчвтІан зиина вуйир адайи.
- 14 Дугъу гъапну: „ГъапІнура Узу увуз уж’вал улупидиза ва Узу увуз гизафна-гизаф наслар тувдизавуз“.
- 15 Сабурлуди ккилигури гъахъи Ибрагъимдиз дугъриданра гаф тувнайиси гъабхънийи.
- 16 Адмийири чпитІан фтиинди-вуш зина ва багъа вуйириинди ху апІури шулу. Ху апІувал, гъапиб дюз ву кІури, тасдикъ апІуб ву, ва диди гъарсаб гъюжат дебккру.
- 17 Гъаци Аллагъдира, Чан ниятар гъюдюхрудар дариз, кІури, Чав гаф тувуриз ачухъди улупуз ккунди айиган, Чан гаф ху апІбиинди мюгъкам гъапІну.
- 18 Ва гъаму кьуб гъюдюдюхру мутму – гаф тувувална ху апІувал – Аллагъдин мурар кучІал кайидар дар, ухъуз, чара абгури, улубкъру ихъ умуднахъан хъичІихнайидариз, мюгъкамди юкІв капІувал вухъуз.
- 19 Му умуд, ихъ кІваз хатІасузвал хурайи ижми бин вухъуз. Миди ухъуз, чарчликк ккайи Гирамишван айтІинди учІвуз ихтияр туврахъуз.
- 20 Ари гъадушвазди, Мелхиседекдиз ухшар ади, гъаммишандиз заан Гъуллугъчи духъну, ихъ улихъди гъафи Иса учІвну.

Жугъдариз 7

- 1 Гъадму Мелхиседек Салим шагърин паччагъ вуйи ва ВаритІанзаану Аллагъдин гъуллугъчи вуйи. Дугъаз, дявйир дапІну, паччгъариин гъалиб духъну гъюрайи Ибрагъим алахънийи ва Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, гъапнийи.
- 2 Чахъ хъайи варибдикан Ибрагъимди дугъаз йицІубпи пай тувнийи. Сабпиб дугъан „Мелхиседек“ кІуру ччвур „гъякъвалин паччагъ“ кІуру гаф ву. Хъа дугъан „Салимдин паччагъ“ кІури хъибшнайи ччвур „мясляатнан вая архаинвалин паччагъ“ кІуру гаф ву.

- 3 Дугъан адашдикан я дадайикан, дугъан ата-бабйирикан, я дугъан уьмур фици ккебгънуш ва ккудубкІнуш мялум дар, хъа думу Аллагъдин Бализ ухшарди гъаммишандиз Аллагъдин гъуллугъчиди гъузра.
- 4 Лигай, думу фукъан зурба кас гъахънуш. Гъеле ихъ абйирин аба Ибрагъимдира кмиди дугъаз дявдиъ чав гъибису девлетнакан йицІубпи пай тувнийи!
- 5 Къанундин бинайиин алди, Левийин насларикан Аллагъдин гъуллугънаъ гъахъидари чпин гъардшариланра кмиди хайирнан йицІубпи пай, гъеле мурарра, гъатрарра Ибрагъимдин наслар вуйишра, бисуйи.
- 6 Хъа Мелхиседекди, учв Левийин тухмиан даршра, Ибрагъимдихъан йицІубпи пай къабул гъапІнийи. Дугъу Мелхиседекдиз пай тувайиз улихъна, Аллагъди Ибрагъимдиз уж'вал апІуз гаф тувнайишра, Мелхиседекди дугъаз Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, гъапнийи.
- 7 Исина вуйири, Аллагъдин ужувлакк ккахъриву, кІуру гафар, зина вуйирихъан къабул апІуру. Му дигиш шлу мутму дар.
- 8 Хилиз гъюру хайирнан йицІубпи пай, аьдат вуйиганси, аьжал хъайи адмийири къабул апІури шулу, хъа Мелхиседек чІивиди а, кІури, шагъидвал дапІна.
- 9 Пуз шулу, чав, йицІубпи пай къабул апІурайи Левийира кмиди Ибрагъимдиантина Мелхиседекдиз йицІубпи пай тувну,
- 10 фици гъапиш, Мелхиседекдиз Ибрагъим алахъган, мегъел бабкан духъну адру Левий Ибрагъимдиъ тумси ади гъахъну.
- 11 Эгер Аллагъдин метлеб, халкъдиз тувнайи Къанундин бина вуйи Левитарин гъуллугъниинди кІулиз удубчІувуйиш, Гъарундиз ухшар адру, Мелхиседекдиз ухшар айи жара гъуллугъчи гъаз лазим вуйи?
- 12 Аллагъдин гъуллугъчивал гъюдюхруган, дидихъди Къанунра гъюдюхюрайиб ву.

- 13 Гъаму ражари ихъ ушвниин али Иса, гъурбнар ургрушваъ зат гъуллугъниин дархъи жара тухмикан ву.
- 14 Ихъ Агъа Ягъудайин тухмиан вуйиб абгъяхъуз, хъа Мусайилантина тувнайи Аллагъдин Къанундиъ гъадму тухмиан вуйи гъуллугъчйирикан гъич фукIара дупнадар.
- 15 Мелхиседекдиз ухшар жара Аллагъдин гъуллугъчи арайиз удучIвнайиган, гъаци вуйиб ухъуз ачухъди рябкъюрахъуз.
- 16 Думу, Аллагъдин гъуллугъчиди саб кадабгънайи тухмикан Къанунди дерккнайир дар, хъа гъаргандин уъмриъ айи къувватну Дерккнайир ву.
- 17 Дугъкан гъамци дупна: „Уву гъаммишандиз Аллагъдин Гъуллугъчи, Мелхиседекдиз ухшар Гъуллугъчи вува“.
- 18 Мугагъназ айи къайда ккутIна, фицики сарун дидин къувват гъудубгну ва дидкан имбу мянфяаът имдар.
- 19 Къанунди фукIара гъубкIуб арайиз гъабхиб адар. ДумутIан ужуб умуд тувна. Диди ухъу Аллагъдихъна багахъ апIура.
- 20 Дидин гъякънаан Аллагъдира ху дапIна. Имбу гъуллугъчйир Аллагъдин гъуллугънаъ гъич саб ху апIувал адарди гъахънийи,
- 21 хъа Месигъ Чакан гъамци Гъапири ху апIбиинди Аллагъдин Гъуллугъчи гъахъну: «Ху гъапIну Агъайи ва Чан ху къяляхъ апIидар: Уву вува гъаргандиз вуйи Аллагъдин гъуллугъчи».
- 22 Гъадму ху апIувализ дилигну, Иса мугагъназ айидартIан лап ужуб Йикърар кIулиз адагъуз Чаина гъидису Агъа ву.
- 23 Думугандин гъуллугъчйир гизаф вуйи, абжали дурарихъ чпин гъуллугъ кIулиз адабгъуз гъитдайи,
- 24 хъа Иса, гъаммишан яшамиш Шулайир ву ва Дугъан Аллагъдин гъуллугъра гъаммишандиз ву.

- 25 Гъаддиз Дугъ'ан, Чан кюмекниинди Аллагъдихъна гъюрудар гъуркІну уърхюз удукъуру. Думу Гъаммишанур ву ва Дугъу гъарган дурарихъанди гафра йивура.
- 26 Ари гъамци гирами, гъич саб тахсир ктру, марцци, гунагъкрариккан асиллу дару ва аършартІанна заан вуйи заан Гъуллугъчи ухъуз лазимра вухъуз.
- 27 Дугъан, жара гъуллугъчйиринси, сифте чпин, хъа вари халкъдин гунгъарихъанди гъар йигъан гъурбнар хуб гъазкІа дар. Дугъу, Чав Учв, гъурбан гъапІу вахтна варидарихъанди гъаргандиз саб ражари гъурбан гъапІну.
- 28 Гъуллугъчйирди Къанунди гъудрукІу аьдати адмийир дерккри гъахъну, хъа Къанун дебккбалан къяляхъ, ху дапІнайивализ дилигну, заан Гъуллугъчиди Бай дерккну. Думу гъаргандиз ГъуркІур ву.

Жугъдариз 8

- 1 Учү учвүз кІурайибдин варитІан кІулинуб – аършариъ айи Вариудукърурин тахтнан арччул терефнахъинди хъайи заан Гъуллугъчи ухъуз ахъуз.
- 2 Думу адмийири ваъ, хъа Аллагъди дивнайи гирами йишваъ ва гъякъ гирами Чадриъ гъуллугъ АпІурайир ву.
- 3 Гъарсар заан гъуллугъчи гъурбнар ва багъишар хуз дупну дерккрайир ву, гъаддиз ихъ заан Гъуллугъчийизра саб фу-вуш гъурбан апІуз шлуб ади ккундийи.
- 4 Эгер Думу гъаму ражари гъаму дюн'яйиин алийиш, Дугъкан гъуллугъчикъан духъну адархъидийи, гъаз гъапиш Къанундин бинайиин алди гъурбнар хру гъуллугъчйир ади хъидийи.
- 5 Дурари, аършариндиз ухшар айи ва гъаддин сиринтІан дару гирами йишв'ин гъуллугъ апІура. Гъаз гъапиш гирами Чадур апІайиз улихъна Мусайиз гъапнийи: «Лиг, – гъапнийи Аллагъди, – увүз дагъдиин улупубдинси, вари дюзди апІин».

- ⁶ Хъа гъаму ражари Месигъдиина, жилиин гъуллугънаъ гъахьидариина аманат гъапІу гъуллугътІан лап артухъ Гъуллугъ аманат дапІна, фицики мугагъназдинтІан ужудар шартІар айи Аллагъдинна адмийин арайиъ гъийитІу мугагъназдинтІан ужудар гирами Йикърар Гъадгъулантина ву.
- ⁷ Эгер сифтейин Гирами Йикърарик камивал ктайиш, къюбпи ражари Йикърар йитІуб гъазкІа дайи.
- ⁸ Хъа Аллагъди, инсанариз тягъна йивури, кІура: „Узу, – кІура Агъайи, – Израилин ва Ягъудайин хулахъди цІийи Йикърар йитІу вахт багахъ шула.
- ⁹ Думу Йикърар Узу чпин абйирихъди, Узу дурарин хилхъан дибисну, Египетдиан адагъан гъийитІу йикърарстар хьидар, гъаз гъапиш Узухъди гъийитІу Йикърар дурари тамам дарапІган, Узура дурарихъан гъидицунза, – кІура Агъайи. –
- ¹⁰ Гъаддиз, Узу гъамус йитІуз ккайи Йикърар Израилин хулахъди йитІидиза, – кІура Агъайи, – Йиз къайдйир дурарин фагъмиъ тІагъдиза ва дурарин юкІварик дикІидиза. Узу хьидиза дурариз Аллагъ, хъа дурар Йиз халкъди хьиди.
- ¹¹ Сар-сариз аьгъювалар улупуб гъубзри хьибдар, я гъардши чан гъардшиз: «Гъаммишанур аьгъю апІин» кІури, аьгъювалар улупуб лазим вуди гъубзидар, гъаз гъапиш, бицІирилан гъадабгъну, аьхюриинакъан, варидариз Узу аьгъяди хьиди.
- ¹² Фицики Узу дурарин чІуруваларилан хил алдабгъидиза, я дурарин гунгъар кІваин алаидарза“.
- ¹³ Дугъу гъаму Гирами Йикърарназ „цІийиб“ гъапну, ва гъаддиинди сабпи Йикърар йирси хъувал улупура. Хъа йирси гъабхьиб ва лазимди имдруб жвартІ хьибди.

Жугъдариз 9

- ¹ Сабпи Йикърарнаъ Аллагъдиз фици икрам апІуруш ва жилиин гирами йишв фунуб вуш, улупна.

- 2 Гирами Чадур гъапІнийи. Душван сабпи хулаъ акв апІру алат ва Гъаммишанурин улихъ дивру уьлер али устул дивнайи – му йишваз „Гирамишв“ кІуйи.
- 3 Къюбпи хал сабпидихъан чарчнахъди гъадабтІнайи ва душваз „Лап Гирамишв“ кІуйи.
- 4 Душваъ, ицци ниар хъайи ччимар ургру гъабсиб гъизилин саб алат ва варишварихъанди гъизилихъди дабалгнайи Гирами Йикърарнан сундух айи. Сундхиъ, манна ади, гъизилин гъаб, кюкю адабшвуз къюкъяр гъапІу Гъарундин маргъ ва Гирами Йикърар кайи гъвандин шибар айи.
- 5 Сундхин зиин гъаравларди дапІнайи хлинццар кайидар алийи. Дурар адлувал улупурайидар ву. Дурарин хлинццар сундхин гъапагъ вуйибси „хил алдабгърушв“ кІурайишв’ин гъатІарццнайи. Хъа сабан ухъу дидкан вари хъайи-хъайиси пидархъа.
- 6 Гъамци ккабалгну дебкку вахтарихъанмина Аллагъдин гъуллугъчйир гагъ-гагънак гирами Чадрин сабпи хулаъ чпин гъуллугъ тамам апІуз учІври гъахъну.
- 7 Хъа къюбпи хулаъ заан гъуллугъчийизтІан учІвуз ихтияр адарди гъабхъну, думура йисан саб ражари, чан ва вари халкъдин терефнаан, чпин аьгъдрувализ дилигну деетру гунгъарихъанди вуйи ифира хъади.
- 8 Гъамци вуйиган, Гирами Рюгъну сабан гъадму гирами Чадур имидикъан гагъди „Лап Гирамишвазди“ учІвршв ачмишди даруб улупура.
- 9 Гъамдиъ а гъамусдин вахтназра кайи мисал: багъишарихъанна гъурбнарихъан Аллагъдиз икрам апІурайирин намус-гъир’ят марцц апІуз шлуб дар.
- 10 Думу къайдйир ипІрубдизна убхърубдиз ва жара жюрейин жикІбан аьдатаризтІан кайидар дар. Мурар, цІийи къайда дебккайиз къувватнаъ гъузнайи, зиьлан апІурайи аьдатартІан дар.

- 11 Гъаму ражари ухъуз айи ужувларин заан Гъуллугъчи, Месигъ, инсанарин хилари дарапѹ, гъадмугандиз айибтІан лап заан ва тамам вуйи Чадриан, яни гъаму дюн'яйин дарубдиантина удучІвну.
- 12 Думу душаваъ къунаринна кІарарин ифи хъади, учІвнадар; Думу, адмийирин гунгъарилан хил алдабгъувал гъазанмиш дапІну, „Лап Гирамишваъ“ саб ражари ва гъаммишандиз Чан ифи хъади учІвну.
- 13 Эгер къунаринна жердарин ифи кибчруган ва жигъил хюни дубгну, дидкан гъабхъи рюкъ кабхъруган, чиркинвалари кацІнайидар гъацдар абдатаринди марцц гъахъи гъисаб апІуйиш,
- 14 хъа Месигъдин Ифди фукъан ужуди марцц апІур?! Гъаммишандин Рюгънан кюмекнинди Дугъу Аллагъдиз Учв гъич саб тахсир ктру гъурбан вуди тувну. Ва Дугъан Ифди, ухъу чІиви Аллагъдиз икрам апІрудар хъузди, аъжалихъна гъахру ляхнарихъан ихъ намус-гъир'ят марцц апІуру!
- 15 Ари гъаддиз Месигъдилантина Цийи Йикърар, дих дапІнайидариз тувнайи гафнинди гъаммишандиз вуйи ирс рубкъбан бадали, гъийитІну. Дурариз думу ирс, гъеле сабпи Йикърар къувватнаъ имидитІан гъапІу чпин гунгъарилантина рубкъру аъжалихъанди Исайи Учв аъжализ тувиган, гъурубкъуб ву.
- 16 Эгер адмийи фукІа дапІнаш, васият гъапІу адми гъакІигантІан думу васият чан къувватнаъ абхъидар.
- 17 Васият дапІнайир чІивиди имбукъан гагъди, дугъан васият къувват хъайиб дар. Васият къувватнаъ, васият гъапІур гъакІиган, убчІвра.
- 18 Гъаци сабпи Йикърарра, ифи удудубзкъан гагъди. къувватнаъ убчІври гъабхъундар.
- 19 Гъадмуган Мусайи халкъдиз Къанундиъ айи табшуругъарикан ктибтбалан къяляхъ, штук кибикънайи кІараринна къунарин ифи, элвен хъана иссоп гъарин кюл гъадабгъну, Къанундин китабдикна вари халкъдик кибчру.

- 20 Ва кІуру: „Гирами Йикърар худнаъ ирчрайи му ифи, Аллагъди ичв улихъ, учву гъамци апІбан бадали, дебккрайи аьдат ву“.
- 21 Дугъу гъацира гирами Чадрик ва душваъ айи Аллагъдин гъуллугъназ ишлетмиш апІру вари алатарик ифи кибчнийи.
- 22 Къанунди вари ифдихъди марцц апІуб тІалаб апІура ва, ифи удудубзди, хил алдабгъуб айиб дар.
- 23 Аьршаринубдиз ухшар ади дапІнайи вари жилинуб гъамциб жюрейиинди марцц дапІну ккундийи, хъа аьршаринуб гъамрартІан лап ужубсиб гъурбнихъдитІан марцц дапІну хай шулдар.
- 24 Гъаддиз Месигъ, инсанарин хилариинди дапІнайи ва гъякъ гирами Чадрин сиринтІан дару жилин Чадриъ учІвнадар, ваъ, Думу, Аллагъдин улихъ ухъхъанди гаф кІури, гъадму аьршариъ учІвна.
- 25 Думу аьршариъ, гъар йисан гъяйванатарин ифи хъади „Лап Гирамишваъ“ учІврайи Аллагъдин заан гъуллугъчиси, гагъ-гагънак Учв гъурбан апІуз кІури, учІвнадар.
- 26 Гъамциб аьдатнахъди Месигъра гъушнийиш, Дугъаз дюн'я арайиз гъабхихъанмина швнубсаб ражари аьзабарикк ккуркъуб алабхъидийи. Хъа Думу, Учв гъурбан дапІну саб ражари ва гъаммишандиз гунгъихъди вуйиб ккудубкІбан бадали, вахтарин аьхирихъна гъаммишандиз кІури саб ражари гъафну.
- 27 Фици гъарсар касдиз, саб ражари дукІну, Суддин улихъ дугъужвуб алабхъуруш,
- 28 гъаци Месигъра, гизаф инсанарин гунгъарихъанди, саб ражари гъурбан гъахъну, ва Думу гъамус къюбпи ражарира, сарун дюн'яйин гунагъ Чаина гъадабгъуз кІури ваъ, хъа Чаз ккилигурайидар уьхбан бадали гъиди.

Жугъдариз 10

- 1 Къанун адмийириз гъюз имбу уьмриь ккилигурайи ужувларин сиринтІан дар. Ваъ, Къанун – думу ужувлар дар. Гъаддиз Къанундихъан, йис’ан-йисаз гъаммишан саб жюрейин гъурбнар хуру кІури, адмийир Аллагъдин улихъ гъякъ апІуз шлуб дар.
- 2 Эгер Къанундихъан гъаци апІуз удубкъуйиш, дурари чпин гъурбнар апІуб ккутІидайинхъа? Икрам апІрудар саб ражари ва гъаргандиз марцц дапІну ахъидийи, ва, чпин гунгъариз дилигну, дурариз чпик тахсир кади гъибгъдайи.
- 3 Хъа му гъурбнар, йис’ан-йисаз чпи апІурайи гунгъар кІваин алауз кІури вуйидар ву,
- 4 гъаз гъапиш, жердаринна къунарин ифдихъан гунгъар ккутІуз шлуб дар.
- 5 Гъаддиз гъаму дюн’яйиь учІву Месигъди Аллагъдиз гъапну: «Увуз ккун гъахъундайвуз я гъурбнар, я багъишар, хъа Уву, Узуз кІури, беден гъязур гъапІнийва.
- 6 Сагъди гъургу гъурбнари, я гунгъарихъанди апІру гъурбнари Уву шад апІдар.
- 7 Гъадмуган Узу гъапунза: „Магъа, Узкан Къанундиь дибикІнайиси, Узу Яв ният тамам апІуз гъягъюраза, жан Аллагъ!““
- 8 Гъаци вуйиган, сифте Дугъу гъамци гъапну: «Увуз ккун гъахъундайвуз я гъурбнар, я багъишар, я сагъди гъургу гъурбнар, я гунгъарихъанди апІру гъурбнар, дурари Уву шад гъапІундар». Дугъу мици, Къанундин тІалабариинди вуйиб вушра, Чаз къабул дархъиди гъапиб вуйи.
- 9 Хъасин Дугъу давам гъапІнийи: «Магъа, Узу Яв ният тамам апІуз гъягъюраза». Месигъди, гъурбнар апІбарин йирси къайдйир арайиан адаъну, фу-вуш цІийиб къувватнаъ ипру.
- 10 Дугъу Аллагъдин ният тамам гъапІган, ухъу саб ражари ва гъаргандиз, Иса Месигъдин беден гъурбан апІбиинди, гирами гъахъунхъа.

- 11 Гъарсар Аллагъдин гъуллугъчийи чан гъуллугъ, гунагъ ярхла апӀуз даршлу гъадму садар гъурбнар хури, йигъ'ан-йигъаз тамам апӀура.
- 12 Хъа му Гъуллугъчи, гунгъарихъанди гъаммишандиз къувватнаъ гъубзрайи саб гъурбан дубхну, Аллагъдин арччул терефнахъинди деъну.
- 13 Гъаддихъанмина Думу, Чан душмнар духну, Чан ликарикк ккахъру вахт улубкъайизкъан, ккилигури гъузна.
- 14 Саб ражари гъурбан хуб'инди Дугъу гирами шулайидар Аллагъдин улихъ гъякъ гъапӀну.
- 15 Мидкан ухъуз Гирами Рюгънура шагъидвал апӀура. Дугъу сифте кӀура:
- 16 «Магъа, гъадму йигъарихъан Узу дурарихъди гъацдар Йикърар йитӀидиза, – кӀура Агъайи, – Йиз къайдйир дурарин юкӀвариъ тӀаъдиза ва дурарин фагъмик дикӀидиза».
- 17 Хъасин Дугъу давам апӀура: „Дурарин гунгъар ва гъюкумсуз ляхнар Узу гъич зат кӀваин алаидарза“.
- 18 Гунгъарилан хил алдабгънайиган, гунгъарихъанди гъурбан апӀуб сарун лазимди гъубзрадар.
- 19 Гъардшар, Исайин ифдин кюмекниинди гъамус ухъхъан дирбашди «Лап Гирамишваъ» учӀвуз шулухъхъан.
- 20 Дугъу ухъуз душваз рякъ абццну, цӀийиб, уьмур хруб, чарчнаантина вуйи рякъ, яни Чан бедендиантина вуйи рякъ.
- 21 Ухъуз, Аллагъдин хулан ахъювал апӀурайи зурба вуйи Гъуллугъчи ахъуз.
- 22 Гъаци вуйиган гъачай Дугъахъна, гъубкӀу хъугъувалиинди, ифи кибчбиинди юкӀвар чӀуру нефснахъан марцц ва ихъ жанар марцци шту'ан дапӀну, ачухъ юкӀвар ади гъюхъа.
- 23 Хъугъну, учу ктибтурайи умуднахъан мюгъкамди хъчӀихидихъа, гъаз гъапиш гаф Тувнайир, хъугъувал Алир ву.

- 24 Сар-сарихъна масанди гъузрусѝ ва ужувлан ляхнар апІрусѝ, чѝб-чпѝн гъайгъу зѝгури хъидихъа.
- 25 Сакъюдариѝн, хъугърудар уч шлуган дина дяргърувал аьдати ляхѝн дубхъна. Хъа ухъу дицдарѝхъан дубгъидархъа, иллагъки, сарун Агъа гъюру вахт багахъ шулайѝб фикѝрназ гъадабгъну, чѝб-чпѝк юкІв капІри апІидихъа.
- 26 Гъаз гъапиш, ухъу, гъякъ'вал аьгъю дубхъну, хъана аьгъа-аьгъади гунгъар апІуруш, гунгъар сарун гъич саб жюреѝн гъурбнарихъан марцц апІуз хъѝбдар,
- 27 хъа Суддиз ва Аллагъдин душмнар итІру гъизгъѝн цІиз гукІунди ккилигуб хъѝбди.
- 28 Мусайѝланмина ухъуз тувнайѝ Аллагъдин Къанун шли чІюбгъюѝиш, къюр вая шубур шагъиддин гафариинди гъючІюбгъюриз, саб инсаф адарди, аьжал гъадабтІуйѝ.
- 29 Хъа ичв фикриинди, Аллагъдин Бай ликриккан апІуруриз, Йѝкърар гъѝѝитІу Гирами иѝи фукІа дарубси гъисаб апІуруриз ва ужувлан Рюгъ беабур апІуруриз фукъан аьхю жаза гъадабтІур?
- 30 Ухъуз: „Къѝсас алдабгъуз Узухъди гъѝтай, лазѝм жаваб Узу тувдиза!“ – гъапѝр Фуж вуш, аьгъяхъуз. Дугъу гъамцира гъапну: „Чан халкъдин суд Агъайѝ апІидѝ“.
- 31 Чѝѝѝѝ Аллагъдин хѝларѝгъ гъяхъюб – мутІан аьхю гучІ адар!
- 32 Гъушу вахтар кІваѝн алаай, думуган, учвуз аьгъюваларѝкан аьгъю гъабхъѝ вахтна, учву гъагъѝ аьзабарѝан кІул адабгъунчва.
- 33 Вахт-вахтарѝк учв'ѝн аьлхъюз гъѝтри шуйѝи ва хъергри шуйѝи, хъа саспѝ вахтари гъамцдар аьзабар аьгъ гъапІдариѝн багахъ дѝѝѝгъну гъахъунчва.

- 34 Учву дустгъариь айидарин язухъ зигури гъахъунчва, ичв шейъ-шюйъ тадабгъруган, учву шад шули гъахъунчва, гъаз гъапиш учвуз думутІан ужуб шейъ, гъаммишандиз вуйи Шейъ айиб агъяйчвуз.
- 35 Гъаци вуйиган, ичв кІубанвал мудубганай – ужуб пешкеш хъибдичвуз.
- 36 Аммаки Аллагъдин ният тамам апІбан бадали ва Дугъу тувурза гъапиб рубкъбан бадали учвуз ккундайиб – агъ апІуб ву.
- 37 Сарун сацібтІан вахт имдар, ва «Дуфну Ккунир, кьан дарапІди, гъиди.
- 38 Йиз улихъ гъякъ вуйир чан хъугъувалиинди яшамиш хъиди, хъа дицир Узухъ хъугънайивалихъан гъудучІвиш, Узу дугъкан рази хъидарза».
- 39 Амма ухъу, къяляхъ йиврударикан ва йикІрударикан дархъа, ваъ, хъугъурхъа, ва уърхювалра хъибдихъуз!

Жугъдариз 11

- 1 Хъугъувал – ихъ миж кайибдиз саб шак адарди ккилигуб ва гъелелиг дяркърайиб дугъриди а, кІуру гаф ву.
- 2 Ихъ абйир, гъациб хъугъувалиинди уьмур хъапІну, баркаллагъназ лайикъ гъахъну.
- 3 Ухъу, хъугъувал ади, Аллагъдин амри дюн'я халкъ дапІнайиб ва вари рьбкъюрайиб дяркърайибдикан арайиз дуфнайиб, агъяхъуз.
- 4 Авели, хъугъувал ади, Аллагъдиз КаиндитІан ужуб гъурбан гъабхну. Дугъу гъабхи гъурбан Аллагъди, дугъан хъугъувализ дилигну, къабул гъапІну ва гъаддиинди думу гъякъра гъапІну. Дугъан хъугъувалин мисал, гъеле думу учв чІивиди имдаршра, гъира кмиди ухъуз метлеб ади гъубзрахъуз.
- 5 Енох, хъугъувал ади, чІивидимиди гъаму дюн'яйиан гъурхнийи. Думу агури гъахънушра, гъич сабишваъкъан гъидихъундайи, гъаз гъапиш Аллагъди думу Чахъна гъурхнийи. Хъа гъадмугандиз, гъаму дюн'яйиан

учв гъадагъайиз дугъу хъугъну, Аллагъдиз ккуниси апІуйи, ва дугъ'ин Думу разира гъахънийи.

6 Хъугъувал адарди Аллагъдиз ккуниси апІуз шлуб дар, гъаз гъапиш Дугъахъна гъюру гъарсар кас, Аллагъ айивалихъ ва Учв агруриз Дугъу пешкеш туврувалихъ хъугъну ккунду.

7 Нюгъдиз улубкъуз ккайибдикан, чаз думу фу-вуш рябкъяйизра, улихъмиди хабар дебккнийи ва дугъу, хъугъувал ади, Аллагъдихъ хъебехъну, дюн'я ккапІру штарихъан чан хизан уьбхюз гими гъапІнийи. Аьхирки дюн'я жазайикк ккипуз гъял гъапІнийи, хъа думу чан хъугъувализ гъилигу гъякъвал гъурубкъу ирсчи гъахънийи.

8 Хъугъувал ади, Ибрагъим, Аллагъди чаз дих гъапІубси, Дугъаз мютІюгъ духъну, фила-вуш ирсди жил тувдиза, кІуру гафниин элеъну, гъеле дугъаз учв наана гъягъюрашкъан аьгъдарди, гъаина гъушнийи.

9 Хъугъувал ади, думу, Аллагъди гаф тувну гъурубкъу жилиин, жара йишв'ан удучІвну гъафи адмиси, чадрарикк яшамиш хъуз хъюгъну. Дугъахъди чадрикк Исакъра, Якъубра яшамиш гъахъну. Тувнайи гафниинди жил гъадраризра дурубкъну ккундийи.

10 Фицики Ибрагъим ижми бинайиин диврайи шагъриз ккилигурайи. Думу шагъур фициб шулуш, капІрур ва апІрур Учв, Аллагъ вуйи.

11 Хъугъувал ади, Ибрагъимдикан чан шив Сарайик, гъеле думу бицІидар даршлур вуйишра ва къюридра лап къабидар вушра, бицІир киршнийи, фицики Ибрагъимдин миж чаз гаф туву Аллагъдик кади гъабхъну.

12 Ва гъациб жюрейиинди сар адмийикан, учвра беден къаби-къюци дубхънайириккан, завуь хъадаркъан ва гъюлихъ гъумкъан гизаф инсанар гъахъну.

13 Вари гъадму адмийир, хъугъну ва, чпиз гаф тувнайиб улубкъайиз, гъийихну. Дурариз думу гаф тувнайи уьлке ярхлаан гъябкънийи ва рази гъахънийи. Дурариз, чпи му дюн'яийи гъурабйирди айиб ва вахтназІан даруб аьгъю гъабхънийи.

- 14 Чпи гьацдар вуйиб гьисаб апӀурайидари, гьаддиинди чпин Ватан абгурайивал улупура.
- 15 Эгер дурари чпи дипну гьушу ватандикан фикир апӀури гьахьнийиш, дурариз дина кьяляхъ хътакузра мумкинвал айи.
- 16 Хъа, дугъридан, дурар ужубтІан-ужуб ватандихъ хъчІарккурайидар вуйи – аьршаринубдихъ. Гьаддиз Аллагъдиз, Узу дурарин Аллагъ вуза, пуз начди дар, фицики Дугъу дурариз шагъур гьязур дапІна.
- 17 Хьугъувал ади, Ибрагъимди Аллагъди учв ахтармиш апӀурайи вахтари чан бай гьурбанди гьахнийи. Дугъаз гаф тувнайи ва думу, гьеле Аллагъди чаз, «Исакъдилантина увуз насил хьибдивуз» дупнайишра, хъайи-хъадру сар бай гьурбан апӀуз гьязур гьахьнийи.
- 19 Ибрагъимди Аллагъдихъан дукІнайирра чиви апӀуз шул, кІури, хиял дапІнайи, ва, гьаци кІури гьабшиш, дугъриданра, Исакъ дукІнайидаригъан кьяляхъ гьадагънура вуйи.
- 20 Хьугъувал ади, Исакъди чпин ярхи уьмрариь Якъубдизна Исавдиз, Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гьапнийи.
- 21 Хьугъувал ади, йикІурайи Якъубди Юсуфдин баяриз жа-жаради Аллагъдин ужувлар ишричвуз, гьапнийи, хъа чан маргълин кюмекниинди Аллагъдиз икрам гьапІнийи.
- 22 Хьугъувал ади, чан уьмур ккудубкІурайиган, Юсуфди израилар Египетдиан удучІвну гьягъбакан гьапнийи ва йикІбалан кьяляхъ гьузру чан кІурбарин гьякънаан васият гьапІнийи.
- 23 Хьугъувал ади, Мусайин абйир-бабари думу, бабкан гьахьиси, шубуб вазлин айитІ гьитІикІну гьюрхнийи, гьаз гьапиш дурариз думу гьадмукъан уччурди гьяркънийики, абйир-бабариз паччагъдин буйругънахъан гучІ гьабхъундайи.
- 24 Хьугъувал ади, ахью гьахьи Муса, учв фараондин шуран бай ву, кІурайивалихъан гьудучІвнийи.

- 25 Дугъу, Аллагъдин халкъдихъди сабси, цѣиб вахтназтѣан дару гунагъ ляхнарикан кефер ктагъайиз, аьзабарикк ккахъуб ктабгънийи.
- 26 Дугъаз, чаз фициб пешкеш ккилибгураш, гъябкънийи, гъаддиз Месигъ бадали учв аскан апѣуб Египетдин вари девлетартѣан багдади гъабхънийи.
- 27 Хъугъувал ади, думу, фараондин хъюлхъан, гучѣ ктарди, Египетдиан удучѣвнийи. Дугъу, чан улихъ Дяркъюрур рякъюри, вари аьгъ гъапѣнийи.
- 28 Хъугъувал ади, дугъу израилариз Пасхайин машквар апѣинай, сифте бабкан гъахъидар йихури гъючѣвнайи пуч апѣрури дурарик ктручбан бадали, урчѣарикан ифи кадатай, гъапнийи.
- 29 Хъугъувал ади, халкъ, жилиланси, Уъру гъюллантина гъушнийи; хъа египтаризра гъаци апѣуз ккун гъабхъиган, дурар вари ккахъну гъарагънийи.
- 30 Израиларин хъугъувалиинди Ерихон шагърилан илтѣикѣнайи зурба цалар, душвлан ургуд йигъан хъади-хъади илтѣикѣган, гъарагъну ахънийи.
- 31 Къяппади лихурайи Рахав, хъугъувал ади, душмандин тереф ахтармиш апѣурайи израилар мясляabtниинди къабул гъапѣган, хътругърударихъди тѣанкъ гъахъундайи.
- 32 Артухъ хъана фу кѣуза? Узуз Гедеондикан, Варакайикан, Самсондикан, Ефтайикан, Давуддикан, Самуиликан ва пайгъамбрарикан пуз вахт адарзуз.
- 33 Дурари, хъугъувал ади, гъюкуматар дисуйи, дугъривал ипуйи, гаф тувнайиб дурарихъна рубкъуйи, асланарин ушвар хъяркъюйи,
- 34 гъизгъин цѣа ктѣубшвуйи, учѣру ханжларихъан чпи уърхюйи. Дурарин зяифвал къувватназ илтѣибкѣуйи, дурар дявдиъ къувватлу шуйи ва алжагънайи къушмар гъергну гъягъюз гъитуйи.

35 Дишагълийирихъна, чѣиви духъну, чпин дийихнайи багахълуйир къяляхъ гъюйи. ГъацІарикан, чпиз улупу азадвалихъан думутІан лап ужуб уъмриз чпи чѣиви шлуб агъяди гъудучІвган, йикІру гъялнахъна хру аьзабар кчЮкьюйи.

36 Гъатмундари чпиин аьлхъюри хъувалар ва урччувалар, хъа гъацѣира зунжрар ва дустгъар агъ апІуйи,

37 жарариин гъвандин жвар уълубхюйи, къюб йишв'ина парчѣир апІуйи, ханжларихъди йихуйи, сасдар марччаринна цѣигъарин гъидкъариъди уьлкѣириъ ахъуз мажбур шуйи, сасдариз фукІара гъубкІну адайи, сасдарихъ хъергуйи ва сасдарикан, рихшанд апІури, зивзивар кчЮкьюйи.

38 Хъа саспидар, чпи вари дюн'ятІан багъа вуйидар, ичІи чюллерѣ, дагълариъ, хъарариъ ва чІуру гъярариъ уьргъну ими.

39 Дурар варидарикан, чпин хъугъувализ дилигну, Аллагъ рази гъахънийи. Дурариз саризра чѣивидимиди чпиз гаф тувну рубкъруб гъурубкъундайи,

40 гъаз гъапиш Аллагъди ухъузра кади, гъадрарихъди ухъура гъуркІувалихъна гъюбан бадали, фу-вуш лап ужуб гъязур дапІна.

Жугъдариз 12

1 Лигай, ухълан, дифаркъан, шагъидар илтІикІна! Гъаддиз гъачай, ухълан ухъуз гъергуз машат апІурайиб ва гъацѣира ухъу алдакуз гъитрайи гунагъ вари илдипурхъа ва сабурлуди ухъуз кадабтІнайи манзил ккадапІурхъа.

2 Зат ктІатІарцѣди Исайиз лигури гъузурхъа. Думу, ихъ хъугъувалин ккергъубра ва ккудукІубра ву. Дугъу, гъюз ккайи шадвал бадали, беябурваликкди хачриин аьзиятар агъ гъапІну ва гъамус Думу, Аллагъдин тахтнан арччул терефнахъинди деъна.

3 Гъамциб даккнивал гунагъкрарин терефнаан агъ ГъапІурикан сацѣиб фикир апІинай. Миди учвуз, ичв юкІв-рюгъ усалвалиъ адрабхъуз ва рюгъ дурубгуз кюмек апІидичвуз.

- 4 Учвуз сабан гунгьихъди ифи ктипайиз элегуб алабхъундарчвуз.
- 5 Учвуз Жвуван веледаризси дупнайи аьшкъ капІру гьамцдар гафар кІваълан гьархначвуз: «Йиз бай, Аллагъди увуз жаза адабтІурайивал ибак апІури апІин, Думу увуз хъжагъруган, мукуцухан.
- 6 Фицики Аллагъди жаза Чан юкІв алидариз адабтІури шулу ва Чан байди къабул дапІнайириз йивури шулу».
- 7 Учву аьгъ апІурайи жазйир учву вердиш апІурайивалин саб пай ву. Аллагъ учвуз Чан баяризси лигури шулу. Адашди жаза тутрувру бай шлуб вуйин?
- 8 Эгер учвуз жаза адабтІури гъахъундарш, – хъа гьарсариз жаза адабтІури шулу, – учву бичди гъахъидар вучва, гъякъ баяр дарчва.
- 9 Ухъухъ варидарихъ му жилиин жаза адабтІу адшар гъахъунхъухъ, ва дурарин ухъу гьюрмат уьбхюйхъа. Хъа яшамиш хъуз, фукъан артухъ ухъу ихъ рюгъярин Адашдихъ хъпехърудар духъну ккунду!
- 10 Ихъ адшари ухъу саб вахтназтІан вердиш гъапІундар – думура ккабхъубси. Хъа Аллагъди, ухъура Чан гирамивалин иштиракчйир хъпан бадали, ухъуз уж’вал ибшри, кІури, вердиш апІурахъу.
- 11 Ухъуз фициб жюре жаза вушра, шадвал хрусид ваъ, хъа иццрушназ вуйибси гьугъубжвурохъуз. Хъасин, жазайиинди вердиш дапІнайири, дугъривалинна мясляьтнан бегъер ккадабцІури шулу.
- 12 Гъаддиз амансуз хилар ва зяиф къамкъар ижми апІинай.
- 13 Дюз рякъюъди, ликуриз зиян шлусид ваъ, хъа сагъ шлусид, гъарахай.
- 14 Вари адмийирихъди мясляьт ади яшамиш хъуз ва гирамидар хъуз ял апІинай – гирамивал адарди, гъич сарихъанра Агъа рякъюз хъидар.
- 15 Лигайки, гъич сарра Аллагъдин ужувлахъ мягърум даришри ва къутІкъли къаблусид зарар-зиян туврусид дарибшри, гъацдарилантина чиркин даришри.

- 16 Лигай, учвкан сарира къяппавал мапІанай ва, саб гъаб ипІрубдихъ хизандиъ ахю бализ айи ихтиярар масу туву Исавси, Аллагъдихъан гъадмукъан ярхлади махъанай.
- 17 Учвуз аьгъячвуз, хъасин Исавдиз чан ихтиярар къяляхъ апІуз ккун гъабхънийи, аммаки думу тина гъапІнийи. Дугъхъан, чпин адашди гъял гъапІуб, гъеле уларилан рубзури гъаддикан ккун гъапІнийишра, дигиш апІуз гъабхъундайи.
- 18 Учву хил кучуз даршлу ва цІа алабхъну убгурайи дагъдихъна, мучІувалихъна, пашманвалихъна ва тІурфнахъна дуфнадарчва.
- 19 Зурнайин сеснахъна ва улхурайи дихнахъна дуфнадарчва. Думу дих гъебхъдари чпикди улхуб давам дарапІуз миннат апІуйи.
- 20 Инсанарихъан чпиз дебкку гъамциб табшуругъ аьгъ апІуз шулдайи: «Эгер гъяйванат гъаму дагъдик кубкъиш, думу, йивури гъванар, йибкІну ккунду».
- 21 Думу шиклихъан гъадмукъан гучІ айики, гъеле Мусайира кмиди гъамци гъапнийи: «Узу гукІнишин кабхъну йикІуразу».
- 22 Ваъ! Учву Сион дагъдихъна, чІиви Аллагъдин шагърихъна, Аьршарин Ерусалимдихъна дуфначва! Учву шадвалин мяракайиз уч духънайи агъзрариинди малайикарихъна дуфначва.
- 23 Учву, аьршариъ ччвурар дидикІнайи, сарпидар вуди бабкан гъашидарин мяракайиз дуфначва. Учву вари халкъарин суд апІру Аллагъдихъна ва гъуркІу дугъридарин рюгъярихъна дуфначва.
- 24 Учву, Исайихъна, ЦІийи Йикърар Дерккуруихъна, Авелин ифитІан ужуди улхурайи кибчру Дугъан ифдихъна дуфначва.
- 25 Лигай, учвухъна илтІикІурайи Аллагъ тина мапІанай. Израиларихъан гъаму жилиин гафар апІурайирихъ хъпебехъган гъадабтІу жазайиккан кІул ккадабгъуз дархъиган, дидлан артухъ аьршариан гафар АпІурайирихъан гъудучІвиш, ухъхъанра кІул ккадабгъуз хъибдар.

26 Думуган Дугъан дихну жилар тІурчвуйи, хъа гъамус Дугъу гаф тувна: «Узу саб ражарисана жилар тІурчвидиза, неинки жилар, хъа гъацира аьршарра».

27 «Саб ражарисана» кІуру му гафар: вари халкъ дапІнайибдикан вари ккадабшвруб ва саб вахтназтІан даруб дубгди, хъа ккадабшвуз даршлуб гъубзди, кІурайидар ву.

28 Гъаци вуйиган ухъуз ккадабшвуз даршлу Паччагълугъ рубкъурайиган, чухсагълул кІури гъузди хъа, гъюрматлудина гукІунди Аллагъдиз икрам апІури гъузди хъа,

29 гъаз гъапиш ихъ Аллагъ – вари хътІюбкъру цІа ву.

Жугъдариз 13

1 Учву гъардшарси чиб-чпи ккун апІинай.

2 Рякъюъ айидар къабул апІруваликан кІваълан магъарханай. Гъаци апІрудари, чпизра аьгъдарди, малайикар хялижв апІури шулу.

3 Дустгъариь айидар, гъадрарихъди дустгъариь айидар учву вуйибси, кІваин алаури апІинай. Улуржурайидар, гъадрарихъди аьзабарихъ учвур аьибси, кІваин алаури апІинай.

4 Нюкягъ гъюрматлуб ва марцциб дубхъну ккун. Аллагъди, чан жилир вая хпир гъитну, гъирагъдиь ул айир ва къяппавал апІрур жазайиз тувди.

5 Пул ккун апІувалихъан шлубкъан азадди гъузай. Учвуз айибдиин разиди гъузай, фицики Аллагъди гъапну: „Узу уву сарди гъитдарза ва гатІахъдарза“.

6 Гъаци вуйиган ухъхъан саб шак адарди пуз шулу хъхъан: “Агъа – йиз Кюмекчи вуйиз, узуз сабдихъанра гучІ адарзуз. Инсандихъан узуз гъапІуз шул?”

7 КІваин апІинай учвуз Аллагъдин гаф улупдар: дурарин уьмриз ва аьжализ лигури, гъадрарин хъугъувал учвуъра ади гъузай.

8 Иса Месигъ накъра, гъира, гъаммишанра зат дигиш шлур дар.

- 9 Ужувлан хабарназ кършу гър жюре каламари учву гъакъ'валихъан гъадауз мигъитанай. ЮкІвар, фициб хураг ипІуруш, гъадин къайдйириинди мюгъкам дарапІди (дурар тамам апІрудариз дурари хайир гъабхундар), хъа Аллагъдин ужувлиинди апІуруш, ужу шул.
- 10 Ухъуз ихъ хусуси гърбнар хрушв ахъуз. Душв'ан гирами Чадриъ гъуллугъ апІурайидариз хураг ипІуз ихтияр адар.
- 11 Аллагъдин заан гъуллугъчийи „Лап Гирамишваз“ гъайванатарин ифи хура – му гърбан гунгъарихъанди вуйи – хъа жандкар чІатанишваъ ургура.
- 12 Гъаци Исайира, шагърин урнарин чІатанди, Чан ифдиинди халкъ гирами апІбан бадали, аъзаб гъизигнийи.
- 13 Гъаддиз гъачай ухъура, Гъадму ккахъу беабурвал ухъура пай апІруси, Дугъахъна шагърин урнарин чІатинди удучІвидихъа.
- 14 Ухъуз му жилиин гъаргандин шагър адархъуз, ухъу гъюз ккайи шагъриз ккилигурайидар вухъа.
- 15 Гъаммишан Аллагъдиз, Дугъан ччвур рабгъури, ушвниан удучІвурайи тярифнан гърбнар Исайилантина хидихъа.
- 16 Уж'вал апІуз ва гъудрубкІрудариз тувуз кІваълан магъарханай – мицдар гърбнар Аллагъдиз кабалгрудар ву.
- 17 Учвуз акъюл-насигъят туврайидарихъ хъпехъури, мютЮгъ йихъай. Дурар, ул иливну даърахди, ичв юкІварин гъайгъушнаъ а, гъаз гъапиш дурариз чпи Аллагъдин улихъ жаваб тувруб агъя. Дурари чпиин али гъуллугъ, гъагъи бала алиси, тямгъ хътру саягъ тамам апІруси мапІанай, фицики дидкан учвуз айи хайир адар, хъа разивалиинди кІулиз адабгъруси, ичв терефнаан кюмек апІинай.
- 18 Учү бадали ккарагури йихъай. Ич намус марцци вуйивалик ич саб шак кадарич, ва варибдиъ дугъриди гъузуз ккундучуз.
- 19 Хъа гизафна-гизафси узу учвухъна ухди хъадакнү гъюз ккарагай.

- 20 Гъит, мясляатнан Аллагъди, марчарин зурба Марччлихъан вуйи, Чан ифдиинди гъаммишандиз вуйи Гирами Йикъариин печать гъиву ихъ Агъа Иса чИви ГъаПурри,
- 21 учву Чан ният тамам апІру гъарсаб ужуб ляхнихъ хъаъри. Ва, гъит, Иса Месигъдилантина Дугъу ухъу, Чаз ккуниб апІруси, гъитри. Хъа Иса Месигъдин, гъит, гъаммишандиз ад ибшри. Амин.
- 22 Гъардшар, узу учвуз миннат апІураза, учвук юкІв капІрайи гъаму гафар сабурлуди къабул апІинай, фицики му йиз кагъаз думукъан ярхиб дар.
- 23 Агъю йибхъай, ихъ гъардаш Тимофей азад гъаПІну. Эгер думу багарихъди мина гъафиш, узу учвухъна гъадмура хъади гъидиза.
- 24 Ичв вари ахъюдариз ва Аллагъдин гирами вари халкъдиз – саламар. Италияйианра Иса Месигъдин терекрари учвуз саламар хътаура.
- 25 Гъит уж'вал учвухъ варидарихъди гъубзри!

Ачмиш

Ачмиш 1

- 1 Иса Месигъдин ачмиш апІувал, Чан гьуллугъчйириз багарихъди хьуз ккайиб вари улупбан бадали, Дугъаз Аллагъди тувнайиб ву. Мидкан хабар дебккбан бадали, Чан гьуллугънаъ айи Югъандихъна Исайи малайик гъаьнийи.
- 2 Югъанди чаз гъябкъюб вари: Аллагъдин Гаф ва Иса Месигъдин шагъидвал – тасдикъ апІура.
- 3 Хушбахтавар ву Аллагъди гъаьнайи гъаму пайгъамбарвалин гафар урхурайир, дурарихъ хъпехъурайир ва мушваъ дибикІнайиб тамам апІур. Гъаз гъапиш вахт хъубкъна.
- 4 Асия виляятдиъ айи хъугънайидарин ургуб жямьяьтдиз Югъанди кІура: учвуз гъарган Айирихъан, Гъахъирихъан ва Гъюрурихъан, гъацира Дугъан тахтнахъ хъайи ургур рюгънахъан,
- 5 Иса Месигъдихъанра – гъякъ Шагъид вуйирихъан, гъийихдарик сарпирди чІиви Гъахъирихъан ва дюн'яйин пачгъарин зиин агъавал АпІурайирихъан уж'вал ва мясляьт ибшричвуз. Ухъу Ккунириз, Чан ифдиинди ухъу ихъ гунгъарихъан азад ГъапІуриз,
- 6 саб паччагълугъдиз уч гъапІу ухъкан Чан Адашдин – Аллагъдин гьуллугънаъ шлудар Ктауриз зат ккудудукІру аьсариз ад ва кьудрат ибшри. Амин!
- 7 Магъа гъамус Думу дифар хъади гъиди ва гъарсариз Думу рякъиди, гъеле Дугъан мурглин тІуларигъянзина жида гъюбчвдаризра кмиди. Дугъан улихъ дюн'яйиин али вари миллетари суза зигиди. Ав, дугъриданра гъаци ву! Амин.
- 8 «Узу вуза, – кІура Агъа Аллагъди, – Эвелра, Аьхирра гъарган Айирра, Гъахъирра, Гъюрурра ва вари хилиъ Дибиснайирра».
- 9 Узу, Югъан, ичв гъардаш, Месигъ Исайиъди саб вуди, учвухъди Дугъан бедбахтвалар, паччагълугъвал ва сабурлувал пай апІурайир, Аллагъдин

Гаф ва Иса Месигъдихъан шагъидвал бадали Патмос кІуру островдиин гъахъунза.

- 10 Элгъет йигъан узуз, Рюгънан гъюкмий ахънайириз, зурнайианси чІигъ апІури, йиз къялхъан ахю дих гъеебхъунзуз.
- 11 Диди гъапи: «Вари увуз рябкъюрайиб кагъзик бикІ ва Эфесдиъ, Смирнайий, Пергамдиъ, Фиатирайий, Сардисдиъ, Филадельфияий ва Лаодикияий айи ургбиб жямьяатариз хъадапІ».
- 12 Узукди гъаму гафар апІурайи дих шлинуб вуйкІан, кІури, къяляхъ илдицуриз, гъизилин акв апІру ургуб алат гъябкъюнзуз.
- 13 Гъадму акв апІрударин арайий, ярхи палат алди, мухрилан гъизилин чІул идибтІнайи, Инсаниятдин Бализ ухшар айирсир кас гъяркъюнзуз.
- 14 Дугъан кІул ва кушар лизи хъаси ва йифси вуйи. Дугъан улар убгурайи цІаси вуйи,
- 15 хъа ликар пичраъ крабчІури убгурайи рукъси вуйи, Дугъан дихра ягъли гъарзарилан урсрайи штарин гъугъси вуйи.
- 16 Дугъан арччул хилиъ ургуб хяд айи. Дугъан ушвниан, къюбиб терефарихъанди мурзар али учІру ханжал удубчІвнайи. Дугъан маш яманди ичІибгнайи ригъси айи.
- 17 Думу гъяркъиган, дукІнайирси, Дугъан ликарикк дахъунза, хъа Дугъу, Чан арччул хил йиз гъюниин иливну, гъапи: – ГучІ мапІан! Узу вуза Сарпирра, КкудукІрурра.
- 18 Яшамиш шулайир Узу вуза. Узу гъакІнийза, хъа магъа Узу хъана абсрариан-абсрариз яшамиш шулаза. Узухъ хъазухъ абжалин ва жегъеннемдин ачар.
- 19 Гъаци вуйиган, увуз гъябкъюб бикІ: гъаму ражари шулайиб ва хъасин хъуз ккайиб.

20 Магъа, увуз Йиз арччул хилиъ гъяркъю ургуб хядран ва ургуб чирагъдин сир: ургуб хяд – мурар ургубиб жямьяьтарин малайикар ву, хъа ургуб чирагъ – мурар ургуб жямьяьт ву.

Ачмиш 2

1 Эфесдин хъугънайидарин малайикдиз бикI: «Магъа арччул хилиъ ургуб хяд Дидиснайири ва гъизилин ургуб акв апIру алатаригъ Лицурайири фу кIураш:

2 Яв ляхнар, яв гъагъи жафа ва яв сабурлувал Узуз абгъязуз. Абгъязуз, уву нягъякъ ва чIуру адмийир абгъ дарапIруб; Исайин вакилар вуча кIурайидар уву ахтармиш гъапIунва ва дурар кучIляхяр вуйиб абгъю гъабхъунвуз.

3 Уву ижмир вува, Йиз ччвур бадали уву гизаф читинваларий ахъунва ва зяифвалиъ кIул ипундарва.

4 Амма, Йиз увуз къаршуди кIуру саб айиз: увуз яв сифтейин масанвал кIваълан гъархнавуз.

5 КIваин апIин, уву фициб ягълишналан ахънуш, швумал йихъ, ухдийин ляхнар давам апIин. Эгер уву, швумал духъну, гъаци дарапIиш, Узу увухъна гъидиза ва яв акв туврайиб йишвлан илдипидиза.

6 Хъа саб увуз авуз – Узуз даккни николитарин ляхнар дяркъну ккундарвуз.

7 Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кIураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз Узу Аллагъдихъ женнетдиъ айи уьмрин гъаргъян йимишар итIуз гъитдиза».

8 Смирнайин хъугънайидарин малайикдиз бикI: «Гъамци кIура Сарпири ва КкудукIрури, ГъачIири ва хъана яшамиш Шулайири:

9 Узуз яв аьзабарикан ва касибваликан абгъязуз, хъа уву девлетлу вува! Абгъязуз уву беябур апIурайи, жугъдар вуча, кIурайидариканра, хъа дугъридан дурар иблисдин мярака ву.

- 10 Ув'ин улукъуз ккайи аьзабарихъан гучІ мапІан. Магъа багарихъди иблисди учвкан сакъюдар ахтармиш апІуз, кІури, дустагъдиъ ирчди, ва йицІуд йигъан учву аьзабар зигидичва. ЙикІайизкъан вафалуди гъуз ва Узу увуз уьмрин паччагъвалин таж тувдиза.
- 11 Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз кьубпи аьжал айиб дар».
- 12 Пергамдин хъугънайидарин малайикдиз бикІ: «Гъамци кІура кьубиб мурзарра учІру ханжал хъайири:
- 13 Узуз аьгъязуз, уву иблисдин тахт алишв'ин яшамиш шулайиб. Аммаки уву Йиз ччвурнахъан ижмиди хъичІихнава. Уву Узухъ хъугъувалихъан иблис яшамиш шулайи ичв шагъриъ Йиз дугъри вуйи шагъид Антип гъакІи йигъанра гъудучІвундарва.
- 14 Гъаци вушра, Узуз увуз къаршу вуйибра азуз: увуъ Балам пайгъамбрин каламарихъди гъярайидар а. Думу каламари чан вахтна Валак паччагъди Израилин халкъ гунагъарихъна хуз гъитнийи. Дугъу дурар, идолариз гъурбан гъапІуб ипІуз хъаънийи; дурариз намуссузвалиинди уьмур гъапІуз улупнийи.
- 15 Увуз гъацира николитарин каламарихъди гъягърударра авуз.
- 16 Гъаддиз, швумал духъну, хъадакай! Эгер хътадакиш, Узу багарихъди гъидиза ва дурарихъди Йиз ушвнин ханжлихъди дяви гъабхидиза.
- 17 Шлик хъпехъру ибар каш, гъит хъугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри! Гъалиб гъахъириз Узу, гирамиди уьбхюрайи ва сир айи манна тувдиза, гъацира, ччвур кайи лизи гъван тувдиза. Душвак дибикІнайи ччвур, думу гъурубкъурилан гъайри, сарун гъич саризра аьгъю хъибдар».
- 18 Фиатирайин хъугънайидарин малайикдиз бикІ: «Гъамци кІура Аллагъдин Бали, гъизгъин цІаси улар айири ва крабчІурайи рукъстар ликар ккайири:

- 19 Узуз аьгъязуз яв ляхнар ва масанвал, хьугъувал, гьуллугънаъ хьувал ва мюгъкамвал. Яв аьхиримжи ляхнар сифтейиндартІан гизаф вуйибра аьгъязуз.
- 20 Хъа магъа увуз къаршуди Йиз фу аш: пайгъамбар вуза, кІурайи Изавел кІуру дишагъли аьгъ апІурава. Дугъу Йиз гьуллугънаъ айидар улдугуз гьитра: дурар къяппавалихъинди илтІикІура ва идолариз багъиш гъапІуб ипІуз улупура.
- 21 Узу дугъаз чан тІулар дирчуз вахт тувунза, хъа дугъаз чан намуссузвалиин швумал хьуз ккунди адар.
- 22 Гъаддиз Узу думу уьзрарихъ гъахъуз гьитдиза, эгер чпин ляхнариин швумал духъну, хътадакиш, дугъахъди къяппавал апІури гъашидарра зурба бедбахтвалихъ гьирчдиза.
- 23 Дугъан биціидарра аьжалихъ гьирчдиза. Гъадмуган вари жямьяьтариз аьгъю хъибди: ичв юкІвариъ ва фагъмариъ жиниди уьбхюрайиб вари аьгъюр Узу вуйиб, ва гъарсариз Узу, чан ляхнарииз дилигну, тувдиза.
- 24 Хъа Фиатирайиъ имбудариз, гъадму каламарихъди дяргърудариз ва иблисдин фендигарвалар аьгъю дарапІдариз Узу кІураза: „Узу учв'ин артухъ гъагъ илипдарза“,
- 25 эгер учву, тап Узу гъяйиз, ичв айибдиинди, гъадму уьбхюри гъузиш.
- 26 Хъа аьхиризкъан, Узу кІуруб вари тамам апІури, гъалиб гъахъирииз, халкъарин зиин Узуз Йиз Адашдихъан гъурубкъганси, гъюкум тувдиза. Гъацири дурарин зиин рукъан чумақъихъди гъюкум гъабхиди ва, ругдин гъабар фици тикйир шулуш, гъаци дурар уьргъиди!
- 28 Гъалиб гъахъирииз Узу гвачІиндин хъдра тувдиза.
- 29 Шлик хъпехъру ибар каш, гьит, хьугънайидарин жямьяьтариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!»

Ачмиш 3

- ¹ Сардисдиъ айи хьугънайидарин малайикдиз бикІ: «Гъамци кІура Аллагъдин ургуб рюгъ ва ургуб хяд Хъайири: яв ляхнар Узуз агъязуз; гъеле уву чІивидарин жергйириъ ашра, уву дукІнайир вуйиб агъязуз.
- ² Уягъ йихъ ва мюгъкам апІин уву имбу гъамус-хъа йибкІру гъялнаъ айиб. Яв ляхнар Йиз Аллагъдиз хуш шлударстар вуди гъяркъюндарзуз.
- ³ Гъаци вуйиган, кІваин апІин, увуз фу гъурубкънуш ва фу гъеебхънуш! Гъадму тамам апІин, яв ляхнар гъит ва швумал йихъ! Хъа эгер уву уягъ дархъиш, Узу тІафалси хабарсузди гъидиза. Уву, Узу увухъна фуну вахтна гъюруш, агъю хъибдарвуз.
- ⁴ Аммаки увуз Сардисдиъ чпин палтар ктраціу сакъюдар адмийир авуз, ва дурар Узухъди лизибдиъди гъягъиди, гъаз гъапиш дурар лайикълу ву.
- ⁵ Гъалиб гъахъирра лизи палтар алахъну хъиди, ва Уъмрин китабдикан Узу дугъан ччвур ктІубшвидарза, Узу думу, Йиз Адашдин ва Дугъан малайикарин улихъ къабул апІидиза.
- ⁶ Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хьугънайидарин жямьяатариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!”
- ⁷ Филадельфияйин хьугънайидарин малайикдиз бикІ: «Гъамци кІура Гирамири, Гъякълури, Давудрин ачар Хъайири – Дугъу абццхъанмина, гъич сарихъанра хъябкъюз хъибдар, Дугъу хъябкъхъанмина, гъич сарихъанра абццуз хъибдар:
- ⁸ Узуз яв ляхнар агъязуз – магъа яв улихъ Узу урчІар арццунза ва гъич сарихъанра дурар хъяркъюз хъибдар, гъаз гъапиш, гъеле яв къувват цІибди вушра, уву Йиз Гаф гъюбхюнва ва Йиз ччвурнахъан гъудучІвундарва.
- ⁹ Гъаддиз магъа, Узу увуз иблисдин мяракайиан жугъдар вуча кІурайидар, амма дугъри дарудар, кучІляхяр тувдизавуз – Узу дурар увухъна гъюруси ва яв ликарикк икрам апІури дахъруганси апІидиза. Хъа дурариз, Узуз уву ккуниб, агъю хъибди.

- 10 Узу увуз, мюгъкамди гъуз, гъапиган, уву гъаци гъузунва, гъаддиз вари адмийир ахтармиш апІуз дюн'яйиина гъюру бедбахтваларин вахтна, Узу увура уърхидизаву.
- 11 Узу багарихъди гъидиза. Гъич сарихъанра яв паччагъвалин таж тадабгъуз даршлуси, увуз айибдихъан ижмиди хъичІихну гъуз.
- 12 Гъалиб гъахъирикан Узу Йиз Аллагъдин хулан мурхъул ктаидиза ва думу душаваъ абсариз гъузди. Узу дугъак Йиз Аллагъдин ччвур, Йиз Аллагъдихъан заваран гъюру Йиз Аллагъдин шагърин – цІийи Ерусалимдин ччвур, ва Йиз цІийи ччвур бикІидиза.
- 13 Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямьяатариз Рюгъну фу кІураш, ебхъри!”
- 14 Лаодикияйин хъугънайидарин малайикдиз бикІ: «Гъамци кІура Амин ччвур алири, Дугъри ва Гъякъ Шагъидди, Аллагъди халкъ гъапІу варибдин Ахъюри:
- 15 Узуз яв ляхнар абгъязуз, уву я мичІлир, я урцрур дарувалра абгъязуз. Увуз ужу хъибди, эгер уву я мичІлир, ясана урцрур вуди гъахънийиш!
- 16 Хъа уву я мичІлир, я урцрур дарди, хъа анжах мани вуди хъпаз дилигну, Узу уву Йиз ушвниан тутуси идипидизаву!
- 17 Уву: „узу девлетлу вуза, узу девлетлу гъахъунза, узуз сарун фукІара ккимбуб имдариз“ – кІураш, увуз, уву фукъан бахтсуз, абжуз, касиб, кур ва гъяцІал вуш, абгъдарвуз.
- 18 Узу увуз саб насигъят тувраза: уву девлетлу хъуз, Узхъан цІиъ марцц гъапІу гъизил ва яв гъяцІливалин нач ккебкуз алабхъру лизи палат гъадабгъ. Гъацира увуз уларикан ктатуз ва рябкъюри хъуз ччимра гъадабгъ.
- 19 Узу Узуз масан вуйи касариз жаза гъадабтІурза ва дурарин жини ляхнар арайиз адагъурза, гъаци вуйиган, юкІв хъип, ва швумал духъну, яв фурсар дирч.

²⁰ Магъа, Узу дийигъназа урчларихъ ва кучраза. Шлиз Йиз дих ебхураш, гъадгъу Узуз урчлар арцци, Узу гъадму касдихъна учлвдиза ва учу, сатлди деъну, хябяхъдин уъл иплдича.

²¹ Гъалиб гъахъириз Узу Узухъди тахтнин деуз йишв улупидиза, гъаз гъапиш, Узура гъалиб гъахъунза ва Йиз Адашдин гъвалахъ Дугъан тахтнин деунза.

²² Шлик хъпехъру ибар каш, гъит, хъугънайидарин жямъатариз Рюгъну фу клураш, ебхъри!»

Ачмиш 4

¹ Гъамдин къялхъян узуз заварий урчлар арццу гъяркъюнзуз ва гъадму сифте гъеебхъу зурнайинсиб дих гъеебхъунзуз. Дих узухъди, гъамци клури, улхуз хъюбгъю: «Мина удучлв, Узу увуз багарихъди хъуз ккайиб улупурзавуз».

² Узу гъадму сяаьт Рюгъну ацлунзу. Фу лигурва, аьршариь тахт дебккна, хъа тахтнин Деънайир ал.

³ Хъа Деънайирилан сердоликна яшма клуру багъа гъванариланси нур рабгъурайи, ва тахт вуйибси заьланмина изумруддин рангарин дерккучлмирсиб илбицнайи.

⁴ Гъадму тахтнахъди, илтлуклну, къабна юкъуб тахтсана хъайи. Дурариин къарна юкъур ахюр, лизи палат алабхъну, деънайи; дурарин клулариин гъизилин тажар алийи.

⁵ Клулиноуб тахтнахъан къюркълин цлийир, гъарйир ва завар рахрустар сесер гъудучлвуйи. Думу тахтнан улихъ цла алди ургурайи акв тувру ургуб алат хъайи – мурар Аллагъдин ургур рюгъ вуйи.

⁶ Тахтнан гъаншариь хрусталсиб гюзгдин гъюлиз ухшар вуйи фу-вуш айи. Гъацна – гъацл къялаь, тахтнан юкъуб тереф вуйибси илтлуклну, улхъандира ва къялхъандира къадар адрубкъан улар айи, гъяйванатарстар юкъур чливидар айи.

⁷ Сарпи гъяйванатсир – аслансир вуйи; кьюрпир – жигьил йицсир; шубурпирин маш адмийинсиб вуйи, хъа юкьурпир завуь уьбхнайи люкьраз ухшар айир вуйи.

⁸ Гъадму юкьрид гъяйванатарстарик гьарсардик йи-йирхьуб хлинцц кайи. Хлинццар вари терефарихъанди: айтГандира, зиъландира – уларихъди алацІнайи. Юкьрид гъяйванатарстари, зат дийийигъди, йишвнура ва йигънура гьарйир апІурайи: «Гирами, гирами, гирами ву Агъа Аллагъ вари хилиь Дибиснайир, гьарган Айир, Гъахьир ва Гъюрур!»

⁹ Гъадму юкьрид гъяйванатарстари тахтнийн Деънайириз – гьарган яшамиш Шулайириз, чухсагъул кІури имиди, Дугъан ад апІури имиди ва заанвал улупури имиди,

¹⁰ къарна юкьур ахьюри тахтнийн Деънайирин улихъ, ис алахъури, гьарган яшамиш Шулайириз икрам апІуйи ва, тахтнан улихъ чпин тажар диври, гъамци кІуйи: «Уву лайикъ вува, Агъа, ич Аллагъ, ад, заанвал ва кьувват къабул апІуз, гъаз гъапиш, Уву вува вариб арайиз Гъабхир; Яв амриинди вари гъабхъну ва арайиз гъафну!»

Ачмиш 5

¹ Тахтнийн Деънайирин арччул хилиь узуз китаб – турбаси дибиржнайи кагъаз гъябкъюнзуз. Дидин айтГандира, зиъландира варишвар алацІну, дибикІнайи, ва думу ургуб печатдиинди хъябкънайи.

² Ахью дихниинди гъамци кІурайи кьудратлу малайикра гъаркъзуз: «Фуж лайикъ ву му китаб ачмиш апІуз ва мидлан печатар алдагъуз?»

³ Гъич сарихъанра: я завариин, я жилариин, я жиларикк ккайидарихъан – китаб ачмиш апІуз гъабхъундайи, гъеле дидихъинди лигузкъан дурарихъан удубкъундайи.

⁴ Китаб ачмиш апІуз ужур, дидихъинди лигузкъан удубкъурр арайиз удудучІвган, узу бегъем гъишза.

- 5 Хъасин гъадму ахъударикан сари гъапизуз: «Мишан! Лиг, Ягъудайин тухмиан Аслан гъалиб гъахъну, Давудрин машгъур вуйи насил! ГъадгъухъантІан шулдар ургуб печать али китаб ачмиш апІуз».
- 6 Узуз тахтнахъ, гъацІ къялаъ, Ччил гъяркъюнзуз. Думу гъурбан апІуз духнайирси айи. Дугълан гъадму юкърид гъяйванатарстарна ахъудар илтІикІнайи. Гъурбан апІуз Духнайириз ургуб кІарчна, ургуб ул айи – мурар Аллагъдин ургуб рюгъ вуйи. Дугъан мурар дюн'яйиина гъаърудар вуйи.
- 7 Дугъу, багахъ духъну, тахтнин Деънайирин арччул хилиъ айи дибиржнайи китаб гъибису.
- 8 Дугъу думу гъибисган, юкърид гъяйванатарстарна къарна юкърид ахъудар Ччилан улихъ икрам апІури дахъу. Дурарин гъарсарин хилиъ чюнгор ва кІулихъди ацІнайи, ици ниар хъайи ургру ччимар ади, гъизилин гъабар айи – му ччимар Аллагъдин гирами халкъдин ккарагбар ву.
- 9 Дурари цІйи мяъли апІурайи: «Уву лайикъ вува китаб бисуз ва дидлан печатар алдагъуз, гъаз гъапиш, Уву духъну гъурбан, Яв ифдиинди Уву Аллагъдиз адмийир гъадагъунва гъарсаб тухмиан ва чІалнаан, гъар жюре миллетарикан ва халкъарикан.
- 10 Уву гъапІунва дурарикан ихъ Аллагъдиз гирами гъуллугъчйир ва пачгъар – дурари дюн'яйиинра паччагъвал апІиди!»
- 11 Узуз юкърид гъяйванатарстаринна гъадму ахъударин тахтналан илтІикІнайи гизаф малайикар гъяркъзуз ва дурарин дихар гъеерхъзуз. Дурарин къадар ктухузкъан шлуб дайи – агъзрар-агъзрариинди вуйи.
- 12 Дурари ахю дихниинди кІуйи: «Гъурбан гъахъи Ччил лайикъ ву къувват, девлет, акъюл ва къудрат, заанвал, ад ва уж'вал къабул апІуз!»
- 13 Узуз гъеебхъунзуз, вари арайиз дубхнайибди – завариинра, жилариинра, жилариккра ва гюлериъра – варишвариъ варибди фици

гъарай апІуйиш: «Тахтнийн Деънайиризна Ччилаз – уж’вал, заанвал, ад ва къудрат гъаммишандиз!»

14 Ва юкърид гъайванатарстарира кІуйи: «Амин!» Аьхюдар жилиина ахъуйи ва икрам апІуйи.

Ачмиш 6

1 Ччилу ургуб печатдикан саб фици алдабгънуш, гъябкъзуз ва юкърид гъайванатарстарикан сари фици: «Мина гъач!» кІури, завун гъугърумаринсиб чІигъ гъапІнушра, гъеебхъунзуз.

2 Хъа лизи гъайван гъябкъзуз. Дид’ин чІимирра хъайи атлу алийи. Дугъаз таж тувнади шулу, ва думу гъалибвал гъадабгъуз, гъалиб гъахьирси, рякъ’ин шулу.

3 Ччилу къюбпи печать алдабгъиган, узуз, юкърид гъайванатарстарикан къюрпири, мина гъач, кІури, гъеебхъзуз.

4 Хъа цІаси убгурайи уьру гъайван удубчІвурри гъябкъзуз. Му гъайвнийн али атлуйиз, зурба ханжал тувну, адмийир чиб-чпигъ гъярхъну йихбан бадали, дюн’яйиан мясляаьтвал адабгъуз шлу ихтияр тувнийи.

5 Ччилу шубубпи печать алдабгъиган, узуз юкърид гъайванатарстарикан шубурпири: «Мина гъач!» кІури гъеебхъзуз. Хъа хъютси кІару гъайван гъябкъзуз, дид’ин элеънайирин хилиъ ярчврар айи.

6 Хъасин гъадму юкърид гъайванатарстарин арайиъ гъамци кІурайи дихсиб гъеебхъзуз: «Ярхи йигъан гъилихубдихъ саб сеъ дяхинтІан дяргърубси хьибди, ясана шубуб сеъ мухтІан дяргърубси хьибди! Аммаки я ччимдиз, я чяхриз зарар мутуван!»

7 Дугъу юкъубпи печать алдабгъиган, юкърид гъайванатарстарикан юкъурпири кІурайи дих гъеебхъунзуз: «Мина гъач!»

8 Хъа узуз, зяиф-гъатху рангнан гъайван гъябкъзуз. Дид’ин элеънайирин ччвур Аьжал вуйи, дидихъди вари жегъеннем гъюрайи. Мидиз дюн’яйин

юкьубпи пайниин ханжлиинди, гаш'валиинди, уьзрариинди ва юкьбиб вягыши гьайванатариинди адмийир йихуз шлу гьюкум тувнайи.

⁹ Дугьу хьубпи печать алдабгьиган, узуз гьурбнар апІрушван кІанакк Аллагьдин Гафналантина ва дурари гьапІу шагьидвалилантина гьийиху адмийирин рюгьяр гьяркьзуз.

¹⁰ Дурари зурба гьарай идипу: «Гирами ва Гьакьлу Гьюкумдар! Уву гьаз гьамусра дюн'яйин адмийирин суд апІурадарва ва дурариз, ич удубзу ифдихьанди, жаза гьаз гьадабтІурадарва?»

¹¹ Гьадмуган дурарикан гьарсариз лизи палат тувнийи ва сацІибсана сабур апІуб ккун гьапІнийи, гьаз гьапиш дурарин кьадар гьуркІну шайиз, чписи, Месигь Аллагьдин гьуллугьнаь айи гьардшарра йихайиз, ккилигну ккундийи.

¹² Узуз Дугьу йирхьубпи печать алдабгьури гьябкьзуз. Гьадмуган лап яманди жилар гьутІурччу; ригь – маллайн чухаси кІару, хьа вари ваз ифиси гьабхьи,

¹³ гужал микІ хьивну гьядябхьру дурубжу инжирси, хьадар, завариан адахьну, жилиина ахьу.

¹⁴ Зав кагьазси илбижну дубгу; вари дагьларна островар чпин йишварихьан гьудучІву.

¹⁵ Дюн'яйин паччгьарра, гьакимарра, кьушмарин ахьюдарра, девлетлу ва кьудратлу адмийирра, лукІарра ва азадди уьмур хьапІрударра – вари дагьлариь айи гьарзаригь ва дюрхьариь гьитІикІнийи.

¹⁶ Хьа дурари дагьларизна гьарзариз кІуйи: «Уч'ина ахьай, тахтнийин Деьнайирихьан ва Ччилан хьял кайивалихьан учу гьитІикІай.

¹⁷ Дурарин хьял алдабгьру Йигь дупна. Шлихьан мидккан ккадархьуз хьиди?!»

Ачмиш 7

- ¹ Хъасин узуз дюн'яйин юкьбиб терефариъ дийигънайи юкьур малайик гъяркъзуз. Дурари, я жилиина, я гъюл'ина, я гъарариина хъивуз гъидритди, дюн'яйиина хъивру юкьуб микІ дидиснайи.
- ² Узуз ригъ гъудубчІвру терефнахъан чІиви Аллагъдин печать дибиснайи сарсана малайик за шули гъяркъюнзуз. Дугъу зурба дихниинди жилизна гъюлериз бедбахтвалар хуз гъюкум тувнайи юкьбиб малайикариз гъапи:
- ³ «Сабан я жилариз, я гъюлериз, я гъарариз, ухъу ихъ Аллагъдин гъуллугънаъ айидарин машар печатдиинди жара дарапІкъан гагъди, зарар мутуванай!»
- ⁴ Ва узуз, печать йивну жара гъапІдарин къадар варжна ягъчІвурна юкьуд агъзур кас вуйиб, гъеебхъунзуз. Израилин баярин вари тухмариан печатдихъди жара гъапІдар гъадмукъан вуйи.
- ⁵ Ягъудайин тухмиан печатдихъди лишанлу гъапІдар йицікьюд агъзур кас вуйи; Рувимдин тухмиан – йицікьюд агъзур; Гаддин тухмиан – йицікьюд агъзур;
- ⁶ Ашерайин тухмиан – йицікьюд агъзур; Нефталимдин тухмиан – йицікьюд агъзур; Манасдин тухмиан – йицікьюд агъзур;
- ⁷ Симеондин тухмиан – йицікьюд агъзур; Левийин тухмиан – йицікьюд агъзур; Исахардин тухмиан – йицікьюд агъзур;
- ⁸ Забулундин тухмиан – йицікьюд агъзур; Юсуфдин тухмиан – йицікьюд агъзур; Вениаминдин тухмиан – йицікьюд агъзур.
- ⁹ Хъасин узуз сарихъанкъан ктухуз даршлукъан гъар жюре халкъарикан, миллетарикан, тухмарикан ва чІаларикан вуйи адмийирин зурба гъварч, тахтнан ва Ччилан улихъ лизи палтарикди ва пальмайин кюлер хилиъ ади дийигъну, гъяркъзуз.
- ¹⁰ Дурари ахъю дихариинди гъарай ипнайи: «Уърхювал тахтнин деънайи ихъ Адашдин ва Ччилан хилиъ а!»

- 11 Хъа тахтналан, ахъюдарилан ва юкърид гъайванатарстарилан илтIикIнайи вари малайикари, тахтнан улихъ жилиина ахъну, Аллагъдиз икрам гъапIу.
- 12 Дурари варидари гъамци кIуйи: «Амин! Дугъриданна уж'вал ва ад, абкьюл, чухсагъулвал, заанвал, къувват ва къудрат гъарсариз абсрариан абсрариз ихъ Аллагъдихъ хъа. Амин».
- 13 Думу ахъюдарикан сари узхъан гъерхнийи: «Гъаму лизи палат али адмийир фузар ву ва наънан гъафидар ву?»
- 14 «Йиз ахъюр, думу увуз ужуди абгъявуз!» – жаваб тувза. Дугъу гъаписуз: «Мурар зурба бедбахтвалариккан ккудучIвдар ву. Дурари чпин палтар, Ччилан ифдиъ дурччну, лизи гъапIну,
- 15 гъаддиз дурар Аллагъдин тахтнан улихъ хъа ва Дугъан Хулаъ дурар йишвди-йигъди Дугъан гъуллугънаъ а, хъа тахтнийн Деънайири дурарин зиин Чан чадур алтIабциди,
- 16 ва дурариз гъич зат я къурагъвал, я гаш'вал абгъю хъибдар, я ригъди дурар ургидар, я пис манишнан ялавну ккагъидар,
- 17 гъаз гъапиш тахтнийн али Ччилу дурар уърхиди, ва уьмур хру штун булагъарихъна гъахиди. Аллагъди дурарин уларилан гъарсаб нивгънан цIадал марцц апIиди».

Ачмиш 8

- 1 Дугъу ургубпи печать алдабгъиган, гъацI сьабтнастикъан аършарий сессузвал абхъру.
- 2 Узуз Аллагъдин улихъ ургур малайик дийигъну гъяркъзуз. Дурарихъна ургуб зурна тувну шулу.
- 3 Жара малайик гъюру. Думу гъурбнар ургрушван гъвалахъ, кум ккапIру гъизилин гъабсибра хъади, дугъужвуру. Дугъахъна, Аллагъдин вари халкъдин ккарагбарихъди, тахтнан улихъ хъайи гъизилин гъурбнар

ургрушв'ина хпан бадали, бегъемди ицци ниар хъайи, ургру ччимарра тувру.

⁴ Хъа малайикдин хилиъ айи гъизилин гъабсибдиан Аллагъдин улихъ, Дугъан халкъдин ккарагбарихъди сабси, ицци ниъ хъайи кум за шулу.

⁵ Малайикди кум ккап'ру гъабразди, гъурбнар ургрушвлан ц'а гъадабгъну, кабхъуз ипру, хъа думу дюн'яйиинди гат'абхъуру, хъасин душв'ин завар рахуру, гъарай ут'убччуру, къюркълин ц'ийир кричуру ва жилар т'урччуру.

⁶ Хъа ургуб зурна дидиснайи ургур малайик зурнийир рахуз гъязур духънайи.

⁷ Сарпири гъарабху – ва ифдихъди гъибикънайи мирккна ц'а абхъу ва жилиин дабхъу. Дюн'яйин шубубпи пай жилар гъургу, шубубпи пай гъарар ва вари чру ук' гъубгу.

⁸ Къюрпи малайикди зурна гъарабху – убгурайи зурба дагъсиб гъюлеризди абхъу. Хъа гъюлерин шубубпи пай шид ифдиз илт'ибк'нийи.

⁹ Гъюлериъ шубубпи пай ч'ивишин гъирмиш гъабхънийи ва шубубпи пай гимйир ккахънийи.

¹⁰ Шубурпи малайикди зурна гъарабху – зав'ан чирагъси убгурайи зурба хяд абхъу. Думу шубубпи пай нирариина ва штарин булагъариина абхънийи.

¹¹ Думу хядраз Къут'къли Къал к'уйи. Вари штарин шубубпи пай къалси къут'къли гъабхънийи ва гизаф адмийир гъациб штуан гъийихнийи, гъаз гъапиш штар къут'къли гъахънийи.

¹² Юкъурпи малайикди зурна гъиву – ригъдин ва вазлин шубубпи пай ва шубубпи пай хядар пуч гъап'у. Дурарин шу-шубубпи паяр гъидису ва, акв адарди, йишвандин шубубпи пайси, шубубпи пай йигъандинра муч'уди гъабхъи.

13 Узуз аьршарикк тибхурайи люкъ гъябкъюнзуз. Диди зурба дихниинди кIурайиб гъебхъунзуз: «Гъамус имбуну шубур малайикди хъаьру зурнайин дихарихъан дюн'яйиин яшамиш шулайидарин язухъийкIана, язухъийкIана, язухъийкIана!»

Ачмиш 9

1 Хъубпи малайикди зурна гъиву, ва узуз зав'ан жилиина хяд абхъри гъябкъзуз. Дидиз кIан ккадру гъуйдин ачар тувнайи.

2 Диди кIан ккадру гъуйдикан жюлгер ктахъу ва душв'ан, зурба пичраанси, кум утIубччу. КIан ккадру гъуйдиан утIубччу кумру ригъ ва гъава ккапIу.

3 Кумруан жилиина елгнагарин гъварчар адахъу. Жилиин аькърабариз айи гъюкум думу елгнагаризра тувнайи.

4 Елгнагариз, я чру укIаз, я чрушназ, я гъарариз зарар тутрувди, унтI'ин Аллагъдин печатдин лишан алдру адмийириз зарар тувуз, амур дапIнайи.

5 Елгнагариз думу адмийир йихуз ваъ, хъа хъуб вазлин арайиъ сузайикк гъитуз буйругъ тувнайи. Хъа дурарин сузайин учIврушин, аькърабари къацI гъапIиганси, писуб вуйи.

6 Думу йигъари адмийир аьжал абгури хъиди, хъа бихъури хъибдар, дурар аьжалихъ мягърум хъиди, хъа аьжал дурарихъан гъебгди.

7 Думу елгнагар дявдиз гъязур духънайи эскрарин гъайвнарси рякъюйи. Думу гъайвнарин кIулариин гъизилин тажарстар алийи, хъа машар адмийинстар,

8 кушар дишагълийинси ярхидар, сппар асландин кIанччарстар вуйи.

9 Дурариин, гар али гъюбариинси, рукъанстар, фукIа ктидипру палтар алийи. Дурарин хлинцарин дих дявдиз ккажаргъурайи аьхючIве гъайвнарин аьрабйирин гъугъсиб вуйи.

- 10 Дурарин галамар айи рижвар аькърабаринстар вуйи; адмийириз хьуб вазлиъ зарар тувру къувват дурарин рижвариъ айи.
- 11 Дурарин паччагъ кІан ккадрушван малайик ву; думу паччагъдиз жугъуд чІалниинди Аббадан, хъа грек чІалниинди Аполлион кІуру.
- 12 Сабпи дерд гьудубчІуру. Мегьел мидихъди къюбсана дерд гьюри ими!
- 13 Йирхьурпи малайикдира зурна гъарабху. Узуз Аллагъдин улихъ хъайи, гъизилин гьурбнар ургрушв'ин али юкъуб кІарчнаан гьюрайи дих гъебхъуз.
- 14 Дихну зурна хъайи йирхьурпи малайикдиз гъапи: «Зурба вуйи Ефрат нирихъ дитІнайи юкърид малайикар дудурч».
- 15 Юкърид малайикарра дудурчуру – дурар гъязурди, гъаму сяаьтназ, йигъаз, вазлиз ва йисаз (ккилигури), вари халкъарин шубубпи пай йибхбан бадали, дерккнайидар вуйи.
- 16 Гъайвнин къушмарин къадар къюдварж миллион вуйи; му къадар узуз гъебхъунзуз.
- 17 Магъа йиз рякъбаринан узуз гъайвнарна дурариин элеънайидар фици гъяркънуш: дурариин али фукІа ктрипру палат цІаси уьруб, укІуб ва гугутси гъатхуб вуйи; кІулар асландин музмузарстар вуйи; дурарин ушвниан цІа, кум ва гугурт утІубччурайи.
- 18 Гъаму шубуб бедбахтвали дурарин ушвниан удубчІурайи цІихъан, кумрухъан ва гугуртдихъан вари адмийирин шубубпи пай гъийибхнийи.
- 19 Гъаз гъапиш гъайвнарин къувват дурарин ушвариъна рижвариъ айи, дурарин рижвар битІариз ухшар вуйи, дурариин кІулар алийи ва гъадму кІуларихъди зарар тувуйи.
- 20 Гъадму бедбахтвалариккан гъирмиш дархъиди ккудуччу адмийир, чпин хиларин ляхнарихъан, швумал духъну, гьудучІвундайи: дурари шейтІнаризна гъизиликанна, арсраканна, йифриканна, гъвандиканна,

гакІвликан дапІнайи ва каънайи, я рябкъюз, я ерхъуз, я гъягъюз даршлу идолариз гъюрмат апІуб дипундайи.

21 Дурар гъацира чпин я йивну йихувалар, я фалчивалар, я къяппавалар, я тІафалвалар дирчну, швумал гъахъундайи.

Ачмиш 10

1 Узуз дифариъди завариансина гъюрайи сарсана къудратлу малайик гъяркъзуз. Дугъан кІул’ин дерккучІимир алийи, машну ригъдиси нур туврайи, хъа ликар цІин бурузарстар вуйи.

2 Дугъан хилиъ, саб къадар ачмиш дапІнайи кагъаз айи. Дугъу арччул лик гъюлериин диву, хъа гагул лик – жилариин,

3 ва зурба дихниинди, аслан арабхруганси, гъарай гъапІу! Дугъу гъарай гъапІиган, завар рахрустар, ургуб гъугъруми гафар апІуз хъюгъю.

4 Ургбиб гъугърумари гафар гъапІиган, узу бикІуз гъязур гъахъиза. Аммаки узуз завариан гъамци кІурайи дих гъеебхъзуз: «Ургбиб гъугърумари гъапиб жиниди уьбх. Думу гафар мидикІан!»

5 Узуз гъюл’инна жилиин дийигъну гъяркъю малайикди арччул хил завариз за гъапІу,

6 ва аьсарариан аьсарариз гъарган яшамиш Шулайириинди, завар ва душваъ айиб, жилар ва душв’ин алиб арайиз Гъабхуриинди, сарун вахт имдар кІури, ху гъапІу!

7 Хъа гъадму йигъари, ургурпи малайикдин зурна гъарабхган, Аллагъдин сир, Дугъу Чан гъуллугънаъ гъаши пайгъамбрариз хабар дебккганси, вари тамам хъибди.

8 Узуз завариан гъеебхъу дихну, узухъинди илтІикІну гъаписуз: «Душну, гъюл’инна жилиин дийигънайи малайикдихъан ачмиш дапІнайи китаб бис».

⁹ Узу, багахь духъну, малайикдихъан гъадму китаб узухъна тувуб ккун гъапІза. Хъа дугъу узуз гъапи: «Ма, му ипІин, фуниъ къутІкълишин абхъдияв, хъа ушв йиччвси меъли хъибдияв».

¹⁰ Узу думу китаб, малайикдин хил’ан дибисну, гъипІза ва йиз ушвниъ, йиччв гъипІганси, меълишин абхъу, хъа фуниъ – ктирсуз даршлу къутІкълишин.

¹¹ Хъа узуз гъапи: «Уву ахъючІвеъ халкъарикан, миллетарикан, чІаларикан, ва паччгъарикан пайгъамбарвалин гафар хъана пуз буржлу вува».

Ачмиш 11

¹ Узухъна жилар ерцрубсиб маргъ тувнийи ва гъапнийи: «Душну Аллагъдин хал ва гъурбнар ургрушв ебц, хъа гъадму Хулаъ икрам апІрударин къадар гъисаб апІин.

² Аммаки Хулахъди хъайи чІатан гъяят гъидип, думу меебцан, гъаз гъапиш душвайишв аллагъсузариз тувна, дурари гирами шагъур ягъчІвурна къюб вазли ликриккан апІиди.

³ Узу Йиз къюр шагъид тувдиза: дурар, чІуру ирин палат алабхъну, агъзурна къюдваржна йирхъцІуд йигъан, пайгъамбарси, пайгъамбарвалин гафар кІури гъузди».

⁴ Му пайгъамбар – жилин Агъайин улихъ дийигънайи оливайин къюб гъарна, акв тувру къюб алат ву.

⁵ Эгер шлизкІа дурариз чІуруб апІуз ккун гъабшиш, дурарин ушвниан цІа утІубччвиди ва душмнар ургиди. Дурариз писвал апІуз саризра ккун хъибдар, гъапІиш, гъаци йикІиди.

⁶ Дурариз зав хъябкъюз гъюкум а; дурарихъан чпин пайгъамбарвалин гъуллугънийин али вахтна мархъ дурубгъри гъитуз шулу; дурариз шид ифдиз илтІибкІуз шлу гъюкум тувна; дурарихъан, чпиз фициб ккундуш, гъациб бедбахтвалихъди жил алабцІуз шулу.

- 7 Дурарин шагъидвал апІру вахт ккудубкІган, кІан ккадрушв’анзина удубчІву вягъши гъяйванат гъадму кьюрид пайгъамбрарихъди дявдиз удубчІвиди, гъяйванат гъалиб хъибди ва дурар йихиди.
- 8 Дурарин майтар ахю шагърин кючейиъ дирчну хъиди. Жара жюрейиинди думу шагъриз, дурарин Агъа хачрак карсу йишваз, Содом ва Египет кІури шулу.
- 9 Дурарин майтариз, вари халкъаригъян, тухмариан, чІалариан ва миллетаригъян адмийир шубуд йигъанна гъацІаъ лигури гъузди ва дурар кивуз гъитдар.
- 10 Дюн’яйиин али адмийир шад хъиди, мяракйир ачмиш апІиди, чибчпиз пешкешар апІиди, гъаз гъапиш гъадму кьюрид пайгъамбрари дюн’яйиин халкъар аьзабнакк ккитнийи.
- 11 Шубуд йигъна гъацІ удубчІвган, Аллагъдихъан уьмрин рюгъ майтариъ убчІвди, ва пайгъамбрар чпин ликриина гъудужвиди, хъа дурариз лигурайидарик зурба гучІ кабхъди.
- 12 Пайгъамбрариз завариан чпиз: «Мина удучІвай!» – кІурайи зурба дих гъеебхънийи. Душмнариз рякьюри, дурар дифриинди завариз за шулу.
- 13 Гъадму вахтна лап яманди жилар тІурччвурѳу ва шагърин йицІубпи пай дарабгъну абхъру. Жилар гъутІурччвган, ургуд агъзур кас гъийихнийи, хъа имбудариз гучІ гъабхънийи ва дурари Аьршарин Аллагъдин ад за апІуз хъюгънийи.
- 14 Кьюбпи дерд гъудубчІвнийи. Хъа магъа шубубпи дерд гъюз гъялакди а!
- 15 Ургурпи малайикди зурна хъапІу, ва завариъ гъамци кІурайи зурба дихар арайиз гъафи: «Гъаму дюн’яйиин паччагълугъ ич Агъайин ва Дугъан Месигъдин Паччагълугъ гъабхъну. Дугъу гъаргандиз, аьсрариан аьсрариз паччагъвал апІиди!»
- 16 Аллагъдин улихъ тахтариин деънайи къарна юкьюр ахюр, жилиина ахъну, Аллагъдиз, вари хилиъ Дибиснайириз, икрам гъапІу.

17 Хъа гъамци кѳури, гъарай идипу: «Чухсагъул Увуз, Агъа Аллагъ, вари хилиъ Дибиснайир, гъарган Айир ва Гъахъир, гъаз гъапиш, Уву Яв зурба вуйи къувват ва паччагъвал хилиз гъибисунва.

18 Аллагъсузар аргъарди гъадагъна, хъа гъамус Увукра хъял кубчѳвнавук: дийихнайидарин суд апѳру ва дюн'я чѳур апѳурайидар пуч апѳру, ва Яв лукѳарди гъахъи пайгъамбрариз, Яв гирами халкъдиз, Яв ччвурназ гъюрмат гъапѳу бицѳи касаризси, зурба вуйидаризра лайикълу пешкешар тувру вахт дуфна».

19 Аършариъ Аллагъдин хал абцѳру ва Душваъ Дугъан Йикърар айи сундух рябкъюри шулу. Хъасин къюркълин цѳийир кричуру, гъарай абхъру, гъугърумарин гъугъ абхъру, жилар тѳурччвурру ва гужли миркк убгъуру.

Ачмиш 12

1 Хъа завариин зурба лишан арайиз гъюру: ригъ алабхънайи дишагъли, дугъан ликарикк – ваз, хъа кѳул'ин – йицѳикъюб хядракан вуйи таж.

2 Дишагълийик бицѳир ка ва аъзиятариан чѳигъар апѳура; думу бицѳир апѳуз ктѳерцѳуз хъюгънайи.

3 Завариин жара лишанра арайиз гъюру: зурба цѳаси уъру аждагъа, ургуб кѳул али, йицѳуб кѳарч али ва кѳулариин ургуб таж али.

4 Дидин рижвну зав'ан шубубпи пай хядар илжикуру ва жилиинди ахъру. Аждагъа, бицѳир апѳурайи дишагълийиз къаршуди дугъу бицѳир гъапѳубси, итѳуз ккепѳну дийибгънайи. Дугъу бай гъапѳу. Думу Бали рукъан чумахъихъди вари халкъариин гъюкум гъабхиди. Дугъан бицѳир Аллагъдихъна, Дугъан тахтнахъна гъахуру.

6 Хъа дишагъли ичѳи чюлиз гъергру. Душваъ дугъаз Аллагъди йишв ккабалгнайи. Дина дугъаз агъзурна къюдваржна йирхъцѳур йигъан хураг гъабхиди.

7 Хъа завариин Мукаил малайикдина дугъан малайикари аждагъайихъди дяви ккебгъру. Аждагъайи дяви чан малайикар хъади апѳурайи,

- 8 хъа дурарихъан гъалиб хъуз гъабхъундаи ва завариъ дидин йишв гъудубгнийи.
- 9 Хъасин зурба аждагъа, дегъ заманайин битІ, иблис вая Сатана, вари дюн'я улдубгуз гъибтрайиб, завариан жилиина ипнийи. Дидихъди чан малайикарра идирчнийи.
- 10 Хъа узуз аършариъ гъамци кІури зурба дих гъеебхъуз: «Магъа хъубкъна уърхювал ва къувват, васана ич Аллагъдин Паччагълугъ, ва Дугъан ччим Кадатнайирин гъюкум, гъаз гъапиш ихъ чвйирин футнакар идипну, Аллагъдин улихъ йишвди-йигъди дурарилан футнийир апІурайиб.
- 11 Ихъ чвйир аждагъайиин, Ччилан ифдиинди ва чпин шагъидвалариинди гъалиб гъахъну. Дурари абжалин улихъ чпин уьмур гъайиф гъапІундар.
- 12 Гъаци вуйиган шадвалин сес ипай, аършар ва душван агълар! Язухъ ву жилин ва гъюлин! Учвухъна яман хъял ади, чан вахт хъубкънайиб абгъяди, иблис дуфна».
- 13 Аждагъайиз учв жилиина илдипну гъябкъиган, думу бай гъапІу дишагълийихъ хъебгру.
- 14 Дишагълийиз чаз ичІи чюлиъ улупнайи йишваз, аждагъа дяргърушваз ва шубуд йисна гъацІаъ хураг хрушваз тІирхуз, люкъран къюб ахю хлинцц тувру.
- 15 Дишагълийин къяляхъди, думу ккахъбан бадали, аждагъайи чан ушвниан зурба нир деебтуру.
- 16 Хъа жили дишагълийиз кюмек апІуру: диди чан ушвар арццу ва аждагъайи чан ушвниан деебту нир убхъуру.
- 17 Аждагъайиз дишагълийикан яман хъял гъюру ва думу гъитну, дугъан имбу бицІидарихъди, Аллагъдин табшуругъар уърхрударихъди ва Исайикан шагъидвал апІрударихъди дяви гъабхуз гъябгъюру.

18 Хъа аждагъа гъюлин гъирагъдихъ дугъубжвуру.

Ачмиш 13

1 Узуз гъюл'ан, йицӀуб кӀарч али, ургуб кӀул али, кӀарчариин йицӀуб таж али, хъа кӀуларик Аллагъдиз люкънар кайи вягъши гъяйванат удубчӀвური гъябкъюнзуз.

2 Узуз гъябкъю вягъши гъяйванат леопарддиз ухшар вуйи, хъа ушв – асландинсиб. Аждагъайи дидиз чан къувват, тахт ва зурба гъюкум тувнийи.

3 Дидин кӀуларикан сабнубдиз йибкӀрубсиб зиян дубхъну рябкъюйи, аммаки думу зиян сагъ гъабхънийи, ва вари дюн'я, мюгътал дубхъну, гъадму вягъши гъяйванатдихъди гъубшнийи.

4 Хъа адмийири, аждагъайи чан гъюкум вягъши гъяйванатдиз тувиган, дидиз икрам гъапӀу, хъасин, гъамци кӀури, дурари вягъши гъяйванатдизра икрам апӀуру: «Фуж шулу гъаму гъяйванатдихъ теуз, шлихъан шул мидихъди элегуз?»

5 Дидиз, дамагъ кайи ва Аллагъдиз люкънар апӀру гафар пуз, ихтияр тувнайи ва дидиз гъюкумра ягъчӀвурна къюд йигъаз тувнайи.

6 Диди Аллагъдиз люкънар апӀуз чан ушв абцру – люкънар Дугъан ччвурназ, Думу яшамиш шулайишваз ва Аършарин агълариз апӀуру.

7 Дидиз Аллагъдин гирами халкъдихъдира дяви гъабхуз ва гъалиб хъуз ихтияр тувнайи. Дидиз гъацира гъарсаб тухмин, халкъдин, чӀалнан ва миллетдин зиин гъюкум тувнайи.

8 Дюн'я арайиз хайиз гъурбан апӀуз гъязурди айи Ччилахъ хъайи уьмрин китабдик ччвурар ктру жилин вари адмийири дидиз икрам апӀиди.

9 Шлик ерхъру ибар каш, гъит ебхъри!

10 Шли йисирар дисураш, думу учв йисирди дисиди. Шли ханжли йикӀураш, думу учв ханжлихъан йикӀиди. Гъамдиинди Аллагъдин гирами халкъдиз чпин мюгъкамвал ва хъугъувал уьбхюз дих апӀура!

11 Хъасин узуз жилиан удубчІвурайи жара вягыши гъяйванат гъябкъзуз. Дид'ин, Ччил'инси, къюб кІарч алийи, амма диди аждагъайиси гафар апІуйи.

12 Дидиз сабпи вягыши гъяйванатдинсиб гъюкум тувнайи. Диди сабпи вягыши гъяйванатдиз варибдиъ кюмек апІуйи. Диди дюн'яйиин вари адмийирихъди йибкІрубсиб зиян сагъ дубхънайи сабпи вягыши гъяйванатдиз икрам апІуз гъитуйи.

13 Диди зурба аьламатар улупуйи: адмийирин улихъ завариан жилариина цІа гъюз гъитуйи.

14 Сабпи вягыши гъяйванатдин ччвурнахъан аьламатар улупури, диди дюн'яйиин адмийир улдугуз гъитуйи. Диди ханжал йивну зиян гъапІу ва, хъана сагъ гъабхъи сабпи вягыши гъяйванатдин гъюрматназ сурат балгуз, буйругъ гъапІу.

15 Гъадму суратну гафар апІбан ва диди чаз икрам дарапІрудар йихбан бадали, вягыши гъяйванатдин суратниин ил алапІнийи; дидиз гъаци ил алапІуз удукърувал тувнайи.

16 Диди варидариз: гъулугъчйириз ва гъулугънахъ хътрудариз, девлетлуйириз ва касибариз, лукІариз ва азаддариз – арччул хлик, ясана унтІак лишан капІуз гъитуйи.

17 Дициб лишан (вягыши гъяйванатдин ччвур, ясана число) кадрурихъди мутму я гъадабгъуз, я масу тувуз гъитри гъахъундар.

18 Мушваъ аькъюл лазим ву: фикирлу кас гъит, вягыши гъяйванатдин числойиъ айи мянайин гъаври ахъри. Думу число адмийиринуб ву, магъа дидин число:

666.

Ачмиш 14

- ¹ Хъа узуз гъяркъюнзуз: магъа, Сион дагъдиин Ччил дийигъна, Дугъахъди – гъадму варжна ягъчІвурна юкъуд агъзур, унтІ’ин Исайин ччвур ва Дугъан Адашдин ччвур дидикІнайидар.
- ² Хъа узуз завариан, ягъли гъарзарилан убсрайи нирин гъугъсиб ва завар рахбан гъугърумарстар дихар гъеерхъунзуз. Узуз гъеерхъу дихар гъацдар, мукъмар йивурайи чюнгринстар вуйи.
- ³ Дурари тахтнан улихъ ва юкърид гъайванатарстаринна къарна юкъур ахъударин улихъ цІийи мяъли апІурайи. Думу мяъли, дюн’яйин тухмигъян гъядягънайи гъадму варжна ягъчІвурна юкъуд агъзур касдихъантІан гъайри, сарун гъич сарихъанра кІваъланди дубгъуз шулдайи.
- ⁴ Дурар дишагълийирихъди чиркин дархъидар, хъа чпин марццишин гъюбхдар ву; дурар, Ччил наанди гъушиш, Гъадгъахъди гъягърудар ву. Дурар имбу инсаниятдигъян гъядягънайидар ву. Дурар Ччилаз ва Аллагъдиз бин ва ккебгъувал вуди кадагънайидар ву.
- ⁵ Дурарин мелзназ кучІал агъгдайи, дурар кацІдар дар.
- ⁶ Хъасин узуз, аършарикк, гъаргандин Ужувлан хабар хъади, жилариин гъарсаб миллетдиз, тухмиз, чІалназ ва халкъдиз дидкан хабар дебккри, тІирхурайи жара малайик гъяркъюнзуз.
- ⁷ Дугъу ахъю дихниинди гъарай гъапІу: «Аллагъдихъан гучІ апІинай ва Дугъан ад за апІинай! Гъаз гъапиш Дугъу суд апІру саябт хъубкъна! Гъаддиз зав, жил, гъюл ва булагъар яратмиш ГъапІуриз икрам апІинай!»
- ⁸ Сарсана, къюрпи малайикра, сарпирин къяляхъди тІирхури, гъафи ва гъарай гъапІу: «Ккадабхъну, ккадабхъну, ккадабхъну Вавилон, машгъур меркез, чан къяппавалин чяхрихъди вари халкъар тухъ гъапІу шагъур!»
- ⁹ Сарсана, шубурпи малайикра, къюрпирин къяляхъди, зурба дихниинди чІигъар апІури, гъафи: «Эгер шли вягъши гъайванатдиз ва дидин суратназ икрам апІураш ва хил’ин, ясана унтІ’ин дидин лишан капІнаш,

- 10 гьадгъу Аллагъдин хъял айи зах'ан фукIа кпибикъди гъязур гъапIу чяхир убгъиди. Дицирикан, цIиъ ва гугуртдиъ, гирами малайикарин ва Ччилан улихъ, зивзивар кчIюкъиди.
- 11 Дурарикан кчIюкъюрыйи зивзиварин кум гъаргандиз абсарариан абсарариз завариз удубчIвурa. Я йигъну, я йишвну сикинвал адар вягъши гъяйванатдиз, дидин суратназ, ва дидин ччвурнахъ лишан жандиин алапIнайидариз».
- 12 Гъамдиинди Аллагъдин гирами халкъдиз, Аллагъдин табшуругъар тамам апIурайидариз ва Исайиз абгътлу вуйидариз мюгъкам хъуз дих апIура.
- 13 Мидхъан узуз завариан гъамци кIурайи дих гъеебхъуз: «БикI: „Хушбахтаварар ву, Иса Месигъдихъ хъугъну, гъийихдар“, „Ав, думу гъаци ву, – кIура Рюгъну, – дурари, чпин гъагъишнариккан ккудучIвну, рягътвал гъадабгъура, гъаз гъапиш дурари гъапIу ляхнар гъадрарихъди гъягъиди“».
- 14 Ва магъа узуз лизи диф гъябкъуз, хъа дифриин фуж-вуш Инсаниятдин Баллиз ухшар алир деъна. Дугъан кIул'ин гъизилин таж ал, хъа хилиъ учIру дагъур а.
- 15 Хъа сарсана малайик Аършарин хул'ан дифриин деънайириз ахъю дихниинди чIигъ апIури, удучIву: «Яв дагъур гъапI ва убгI! Гъаз гъапиш иган убгру вахт хъубкъна – дюн'яйин мягъсул хъубкъна!»
- 16 Дифриин деънайири, хил хъапIну, чан дагъур жилиина гатIабхъуру, ва жилин вари иган дубгну шулу.
- 17 Хъасин Аършарин Хул'ан жара малайик удучIвуру, дугъахъра учIру дагъур хъайи.
- 18 Сарсана цIин ахъювал хъайи малайикди, гъурбнар ургрушвлан гъедергну, учIру дагъур хъайи малайикдиз ахъю дихниинди кIуру: «ГъапIну яв дагъур, дюн'яйиин али тIумтIарин багъдиан тIумтIарин кабар ккудутI, гъаз гъапиш дурар хъуркъна».

19 Малайикди чан дагъур дюн'яйиинди гатIабхъуру ва тIумтIар ккудутIуру, хъасин дурар, Аллагъдин хъял айи кчIюкърушвазди ахъру.

20 Хъа кабар шагърин гъирагъдихъ, ликариккан апIури, кчIюкъру, ва кчIюкърушван даргарилан ифи улдубзуз хъюбгъру. Удубзу ифди, дийибгънайи гъяйвнин фурийиккнакъан ягъалди, юкъуб абтраф шубудварж километрин манзилназ жил алабцIуру.

Ачмиш 15

1 Хъасин завариин узуз сабсана зурба ва абжайиб лишан гъябкъюнзуз: ургур малайикдихъ ургуб абхиримжи бедбахтвал хъа. Гъамрариинди Аллагъдин хъял ккудубкIурайи.

2 Узуз цIихъди дибикънайи гюзгдиз ухшар али гъюл гъябкъзуз. Гъадму гюзгдин гъюлихъ вягыши гъяйванатдиин, дидин суратниин ва дидин ччвурнан числойиин гъалиб гъахъидар дугъужвнайи. Дурар Аллагъдин чюнграр хъади дугъужвнайи.

3 Дурари, Аллагъдин гъуллугъчи Мусайин мяъли ва Ччилан мяъли апIурайи: «Зурба ва абжайиб вуяв ляхнар, Агъа Аллагъ, вари хилиъ Дибиснайир! Дугъри ва гъякъ вуяв рякъяр, халкъарин Паччагъ!

4 Шлиз, Агъа, Увхъан гучI хъибдар, ва шли Яв ччвур адлу апIидар?! Гъаз гъапиш Уву сар вува, Гирамир! Ва Яв улихъ дахъди икрамназ! Гъаз гъапиш Яв гъякъвал ачухъ гъабхъну!»

5 Хъасин узуз гъябкъюнзуз: завариъ Аллагъдин Хал ачмиш дапIну – Шагъидвалин Чадур,

6 хъа душв'ан, ургуб бедбахтвал хъади, ургур малайик удучIву. Дурариин марцци крабчIру палат алийи ва дурари юкъв'ан гъизилин чIулар идитIнайи.

7 Гъадму юкърид гъяйванатарстарикан сари ургрид малайикарихъна, абсарариан абсарариз яшамиш шулайи Аллагъдин хъюлу ацIнайи ургуб гъизилин гъаб туву.

8 Хъа, Аллагъдин адлувалиан ва Дугъан къудратнаан кумрахъди Аършарин Хал абџру. Душвазди, сабан ургрид малайикарихъ хъайи ургуб бедбахтвал ккудудукІкъан гагъди, гъич сарихъанра учІвуз гъабхъундайи.

Ачмиш 16

1 Хъасин узуз, Аършарин Хул’ан ахъю дихниинди ургрид малайикариз кІурайи дих гъеебхъунзуз: «Гъарахай, ургуб гъабраъ айи Аллагъдин хъял дюн’яйиина удубзай!»

2 Сарпир удучІвну, дюн’яйиина чан гъаб удубзуру ва бухъ ккайи учІвру ва мурдал зийнар хуру. Дурар вягъши гъяйванатдин лишан кайи ва дидин суратназ икрам апІру адмийириин алаънийи.

3 Къурпири чан гъаб гъюлериинди удубзуру, ва шид майтин ифдиз илтІибкІуру – вари гъюлиъ айи чІивишин йибкІуру.

4 Шубурпири чан гъаб нирариинди ва булагъариинди удубзуру, ва дурарра ифдиз илтІикІуру.

5 Хъа штарин малайикди гъапиб гъеебхъзуз: «Уву гъякъ вува, эй Айир, Гъахъир ва Гирамир, гъамци жаза гъадабтІбаз:

6 дурари гирамидарин ва пайгъамбрарин ифи удубзну, гъаддиз Уву дурариз убхъуз ифи тувунва – дурар лайикъ ву!»

7 Хъа узуз, гъурбнар ургру йишвура фици кІуйиш гъеебхъзуз: «Ав, Агъа Аллагъ, вари хили Дибиснайир, дугъри ва гъякъ ву Яв адабтІурайи жаза!»

8 Юкъурпири чан гъаб ригъдиинди улубзуру, ва ригъдиз чан цІиинди адмийир ургуз гъитру къувват тувру.

9 Яман убџрушнаан адмийир ургуйи ва гъацдар бедбахтвалар гъау Аллагъдин ччвурназ агърар апІуйи. Аммаки дурар, чпин тІулар гъитну, швумал гъахъундайи ва Дугъан ад гъапІундайи.

- 10 Хьурпири чан гъаб вягыши гъайванатдин тахтнинди удубзнийи ва дидин паччагълугъ мучлушнаъ абхънийи. Адмийири, иццрушнаан чпин мелзариин къацлар алахъуйи,
- 11 ва бедбахтваларна иццрушнар гъаьну клури Аьршарин Аллагъдиз агъар аплууйи. Аммаки дурари чпин тлулар дирчундаи, я гардандиъ гъидисундаи.
- 12 Йирхьурпири чан гъаб машгъур нир Ефратдинди удубзуру ва дидиъ айи шид, ригъ гъудубчлвру терефаридиъ айи паччгъариз рякъ ачмиш хьуз, ебццуру.
- 13 Узуз, аждагъайин ушвниан, вягыши гъайванатдин ушвниан ва кучлин пайгъамбрин ушвниан чру гъюбариз ухшар айи шубуб чиркин рюгъяр удучлвруи гъяркъзуз.
- 14 Мурар, аьламатар улупру жинарин рюгъяр ву: дурар, Аллагъдин, вари хилиъ Дибиснайирин зурба гъиямат йигъаз дявдиз гъязур йихъай клури, дюн'яйин вари паччгъарихъна гъягъюру.
- 15 «Магъа, Узу тлафалси, хабарсузди гъидиза. Хушбахтавар ву ккилигурайир ва чан палтар уьрхюрайир, дицир гъяцлалди гъягъидар, ва гъич саризра дугъан аьйибнан йишвар рякъидар!»
- 16 Ва дурари паччгъар жугъуд члалнинди Армагедон клуру йишв'ина уч аплуру.
- 17 Хъа ургурпи малайикди чан гъаб гъавайизди удубзуру. Аьршарин Хулаъ, тахтнахъан гъамци клурайи зурба дих гъюру: «Тамам гъапну!»
- 18 Хъа къюркълин цйир, гъарйир, гъугърумар ва жилар тлурччувалар шулу. Гъамкъан яманди жилар тлурччувал дюн'яйин адми гъахъихъанмина гъахъундаи.
- 19 Машгъур вуйи шагъур шубуб йишваз гъутлубкннийи, Аллагъ гъясбикк ккадрурарин шагъарар ккадахънийи. Машгъур вуйи Вавилон клуру меркез Аллагъди киваин гъапннийи ва дидиз Дугъу Чан пис хъял айи чяхрин зах тувнийи.

- 20 Хъа вари островар гъдургнийи, дагълар дихъури имдайи!
- 21 Завариан адмийириина йирхъцур килакъан айи мирккар гъургънийи. Гъамциб миркклин бедбахтвал гъапIу Аллагъдиз адмийири хъа яман агърар апIуйи, гъаз гъапиш му бедбахтвал гизаф ахъюб вуйи!

Ачмиш 17

- 1 Ургуб гъаб хъайи ургур малайикдикан сар узухъна гъафнийи ва узухъди гъулхнийи: «Лиг, фициб жазайиз ккилигураш гизаф нирариин али Машгъур Къяппа.
- 2 Дюн'яйин пачгъари дугъахъди къяппавал гъапIнийи, ва дугъан къяппавалин чяхрихъди дюн'яйин адмийир тухъ гъахънийи».
- 3 Хъасин узу Гирами Рюгъну ацIнийзу ва ичIи чюлиз гъухнийзу. Узуз душваъ, Аллагъдиз дидикIнайи люкънарихъди алабцIнайи уьру вягъши гъяйванатдиин деъну, дишагъли гъяркъзуз. Думу вягъши гъяйванатдиин ургуб кIул ва йицIуб кIарч алийи.
- 4 Дишагълийиин лап уьру ва ал рангнан палат алийи. Дугъан къашкъамат гъизилиинди, багъа гъванариинди дабалгнайи. Хилиъ дугъу чан къяппавалин чиркишнари ва аьйибну абцIнайи гъизилин зах дибиснайи.
- 5 Дугъан унтI'ин жини сир айи гъамциб ччвур дибикIнайи: «Вавилон – машгъур меркез, дюн'яйин аьйибнанна къяппаваларин дада».
- 6 Узуз думу дишагъли, Аллагъдин халкъдин ифи ва Исайикан шагъидвал апIрударин ифи дубгъну, пиян духъну, гъяркъзуз. Узуз думу гъяркъиган, гъах гъахъир, узу йиз фикрихъна гъюрадайза.
- 7 Малайикди узуз гъапи: «Уву гъаз мюгътал гъахъива? Узу увуз дишагълийикан ва думу элеъну гъягъюрайи, ургуб кIулна йицIуб кIарч али вягъши гъяйванатдикан сир ктибтидизавуз.
- 8 Увуз гъябкъю вягъши гъяйванат саб вахтна айи, хъа думу сарун имдар. Гъамус, багарихъди думу, кIан ккадрушв'ан аьжал хъудубкънайиб,

удубчІвиди. Дюн'я халкъ апІайиз Уъмрин китабдик ччвурар дидикІну адру дюн'яйин вари адмийир, думу вягыши гъяйванат гъябкъиган, мягьтал хьиди, гъаз гъапиш саб вахтна думу айи, хъа гъудубгнийи, хъа гъамус хъана ачмиш хьибди.

⁹ Мушваъ гъавриъ ахъуз фагъум ва аькъюл лазим ву. Ургуб кІул – мурар, дишагъли деънайи ургуб тепе ву.

¹⁰ Дурар (ургуб кІул) – ургур паччагъ ву; гъамусдиз хъур гъийихну, сар ими, хъа имбур мегьел дуфнадар, ва, думу гъафиган, дугъан думукъан йигъар хьидар.

¹¹ Фила-вуш чІивиди айи вягыши гъяйванат, гъам сяаьтна дубкІнайиб – му гъадму ургур паччгъарси миржирпи паччагъра ву, думу чан аьжалнахъна гъяра.

¹² Увуз гъаркъю йицІуб кІарч, мегьел паччагъвал ккубкънадру паччгъар ву, амма дурариз вягыши гъяйванатдихъди сатІиди цІиб вахтназ паччагъвал ккубкъди.

¹³ Дурарин сабстар метлебар ву, думу паччгъари чпин къувватна гъюкум вягыши гъяйванатдихъна тувди.

¹⁴ Дурари Ччилахъди дяви гъабхиди, Ччил дурариин гъалиб хьиди, гъаз гъапиш Думу агъйирин Агъа ва паччгъарин Паччагъ ву. Дугъахъди сатІиди, Чав дих дапІнайидар, Чав кадагънайидар ва Дугъахъ хъугърайидар, аьгьтлу вуйидар хьиди».

¹⁵ Хъа малайикди узуз гъапи: «Увуз рякъюрайи Къяппа деънайи нирар – мурар халкъар, адмийирин аьхю гъварчар, миллетар ва чІалар ву».

¹⁶ Увуз гъябкъю йицІуб кІарчназ ва вягыши гъяйванатдиз думу Къяппа даккун хьиди ва дугъхъан вари девлет тадабгъну, фукІа илимдарди гъяцІал апІиди. Дурари дугъан жандак ипІиди ва цІигъ убгиди.

¹⁷ Гъамци дурарихъди апІуз гъитур Аллагъ ву. Агъайин ният гъациб вуйи. Аллагъди, Чан гафар тамам хъайизкъан, дидин хилиз гъюкум гъюз гъитнайи.

18 Хъа узуз гъяркъю дишагъли – му вари дюн'яйин пачгъарин зиин паччагъвал гъабхурайи зурба ва машгъур шагъур ву.

Ачмиш 18

1 Хъасинси узуз завариан гъюрайи, хилиъ зурба гъюкум айи жара малайик гъяркъзуз. Дугъан адлувалиан жил нурлу гъабхънийи.

2 Дугъу къудратлу дихниинди гъапи: «Ккадабхъну, ккадабхъну машгъур меркез Вавилон! Думу шейтІнар диргрушв ва гъар бабат чиркин рюгъарин мугъара, гъар бабат чиркин жакъварин мукъ, гъар бабат чиркин ва хяви вягъши гъяйванатарин макан ву;

3 гъаз гъапиш думу къяппайи чан кач'валин яман чяхир вари халкъарихъди убгъуз гъитнийи; дугъахъди дюн'яйин вари пачгъари къяппавал гъапІнийи; дугъан хазнайин къадар адрувалилантина ариш-веришчйири чпиз девлет уч гъапІнийи».

4 Хъа узуз завариан кІурайи жара дих гъеебхъзуз: «Йиз халкъ, дугъан гунгъарин иштракчйир учву дархъбан бадали дугъан бедбахтвалар учвук ктрукІбан бадали, дугъхъан ярхла йихъай.

5 Гъаз гъапиш дугъан гунгъар завариккна ккудукъна, ва Аллагъди дугъан алчагъ ляхнар кІваин алаура.

6 Гъаддиз дугъаз, дугъу учвуз гъапІуб апІинай, къюб ражари артухъ дугъан ляхнариз къимат тувай; къюб ражари артухъ ижми чяхир дугъан захаъ убзай!

7 Дугъан фукъан ад ади ва дугъу фукъан кефер апІури гъахънуш, гъадмукъан аъзабар ва дерд тувай дугъаз! Гъаз гъапиш дугъан кІваан гъаму гъябгъюра: „Узу падишагъ-ханумси деъназа, узу ачІнир дарза ва дерд узуз гъябкъюндарзуз!”

8 Магъа гъаддиз, сабхилди дугъ'ина бедбахтвалар гъиди: аъжал, дерд, гаш'вал, гъацира думу цІигъ ургиди. Гъаз гъапиш, дугъан суд гъапІу Агъа Аллагъ къудратлу ву».

⁹ Дугъак кабхъну цІана кум гъябкъиган, дугъахъди алчагъ'валариъди ва гъизилиан идиргъури яшамиш гъаши дюн'яйин паччгъар дугъахъ ишиди ва дердер зигиди.

¹⁰ Дугъан аъзабариз гъирагъдихъ дийигъну лигури ва гукІнишну гъадагъну, дюн'яйин паччгъари пиди: «Язухъ вуда, язухъ вуда яв, эй Вавилон, машгъур вуйи меркез, къудратлу вуйи меркез. Саб гагъди ув'ина яв къазйир гъафида!»

¹¹ Ариш-вериш апІрударра дугъахъ ишуи ва гъам зигуйи, гъаз гъапиш сарун дурарин мутмйир: гъизилин, арсран, багъа гъванарин ва жемчугдин, назук ирин, къириб-жюржюрин, шелкдин ва ал рангнан парчйирин, лимондин гъарарин гъагъар; флин кІурбин гъаржюре шей'арин ва багъа гакІвликан, бронзайикан, рукъкан ва мрамардашдикан ктау гъабарин гъагъар; хурагнак кахъру гъарарин гъеерцу галарин, гъеерцу укІарин, ици ниар хъайи ччимарин, мирра ва ладан аьтрарстар ягъарин; чяхрарин, оливкйирин ва ччимарин, уччвуди гъярэгъю хюйин, дяхнарин, йицарин ва марччарин, гъайвнарин, аьрабйирин, лукІарин гъагъар сарира гъадагъури имдайи.

¹⁴ «Яв кІван тямгъ хъайи йимишар сарун увуз имдар; яв нурлувал ва девлет вари пуч гъабхъну. Сарун гъич зат дурар увухъ хъидар!»

¹⁵ Гъамцдар мутмйириинди ариш-вериш апІрудар ва Вавилондин падишагъ-ханумдилантина девлетар уч гъапІдар, дугъан аъзабар гъяркъган, мяхъ кивну, гъирагъдихъ дийигъиди ва дурари, ишури, жан гъадабгъури,

¹⁶ пиди: «Язухъ вуда, язухъ вуда, машгъур меркез, назук ирин палатдиъ убчІвнайиб, лап уъру ва ал рангнан парчйириъ айиб, гъизилин, багъа гъванарин ва якъут-мержандин нур туврайи шагъур!»

¹⁷ Фициб девлет саб гагъди пуч гъабхъундарин!» Хъа вари гъюлериин гимйир хъаърудар, вари гимйириъ айидар, вари гимйириин ляхин апІурайидар ва вари гъюлериин чпиз девлетнахъ хъайидар гъирагъдихъ дийигънийи,

18 ва дурари, меркездик кабхъу цѣин кумрахъинди лигури, ишларин гъарайниинди кѣуйи: «Фу тевуз шул машгъур меркездихъ?»

19 Хъасин дурари чпин кѣуларин дерднаан рюкъ алабхъуйи, хъа, ишури, гъарай илипуйи: «Язухъ вуда, язухъ вуда яв, машгъур меркез! Гъюл'ин гимйир хъабрайидар вари гъамгъан девлетналан арбаб гъахъну. Саб гагъди душв ичѣи чюлиз илтѣибкѣну!»

20 «Аммаки уву, зав, шадвал хъап! Шадвал хъапай, гирамидар, вакилар ва пайгъамбрар, дугъу учв'ан удубзу ифдилантина Аллагъди дугъаз завал гъядябхъюз гъитну!»

21 Хъасин къудратлу малайикди, рягънин ахалсиб зурба гъван гъадабгъну, гъюлизди гатѣабхъну, кѣуру: «Гъамциб къувватниинди илдипну Вавилон, машгъур меркез! Думу сарун арайиз гъибдар!»

22 Мукъмарин сесер сарун хъидар, саризра ерхъидар чюнгюр йиврудар, швутѣрам ва зурна йиврудар. Я шей'ар апѣрудар, я шей'ар апѣрушвар сарун увуъ хъидар. Рягъярин ахларин сесер сарун саризра ерхъидар.

23 Шагъриъ акв апѣру алатдин акв сарун саризра рябкъидар. Швушв хурайиринна швушван сесер сарун саризра ерхъидар. Гъаз гъапиш, яв ариш-вериш гъабхрудар дюн'яйиъ зурба касар вуйи; гъаз гъапиш, вари халкъар уву яв тѣилисимдиинди кучѣлин рякъюхъна гъахунва;

24 гъаз гъапиш, пайгъамбрарин ва гирами касарин ифи, дюн'яйиин вари йивну гъийихдарин ифи гъаму шагъриъ а!»

Ачмиш 19

1 Хъасин узуз аършариъ зурба гъварч адмийирин шадвалин гъарайнан гъугъ гъеебхъунзуз: «Аллилуя! Уърхювал, ад ва къудрат ихъ Аллагъдихъ хъа,

2 гъаз гъапиш, дугъридар ва гъякълудар ву Дугъан жазйир: Дугъу Машгъур Къяппайин, диван гъапѣну, вари дюн'яйиин чан алчагъвал артмиш гъапѣган; Дугъу дугъаз, Чан лукѣарин ифдиз дилигну, жаза адабтѣну!»

- 3 Хъанара адмийирин гъварчну гъарай гъапу: «Аллилуя! Думу алчагърин кум абсрариан абсрариз завариз удубчѳури хъибди!»
- 4 Къарна юкбур абхюр ва юкърид гъайванатарстар, Аллагъдиз икрам апѳури, тахтнийн Деънайирин улихъ гъамци кѳури, жилиина ис ахъу: «Амин! Аллилуя!»
- 5 Ва тахтналан гъамци кѳурайи дих гъабши: «Ихъ Аллагъдин тяриф апѳинай, вари Дугъан гъуллугъчѳир, вари Аллагъдиз гъюрмат апѳрудар, цѳиб вуйидар ва машгъур вуйидар!»
- 6 Узуз адмийирин зурба гъварчнан гъугъ, ясана урсрайи штарин гъугъ, ясана къудратлуди завар рахурайи гъугърумарин гъугъсиб дих гъеебхъунзуз: «Аллилуя! Агъа, ихъ Аллагъ, вари хилихъ Дибиснайир, паччагъди дийигъну!»
- 7 Шад хъидихъа ва шадвалин гъарай ипдихъа, Дугъан ад за апѳидихъа, гъаз гъапиш Ччилан сумчир а! Дугъан швушв гъязур духъна:
- 8 швушваз назук ирин нурлу ва марци палат тувна! Назук ир – му Аллагъдин гирами халкъдин гъякъ ляхнар ву».
- 9 Хъасин малайикди узуз кѳуру: «Бикѳ: „Хушбахтаварар ву Ччилахъна сумчрин гешт хъапуз дих дапѳнайидар!“ Ва, давам апѳури, малайикди гъапизуз: „Магъа Аллагъдин гъякъ гафар!““
- 10 Узу, му малайикдиз икрам апѳарза кѳури, дугъан ликариккна ис алахъза, хъа дугъу узуз гъапи: «Лиг, мици мапѳан! Узура, увуси ва яв гъардшарси, Исайикан шагъидвал апѳурайи лукѳ вуза! Аллагъдиз икрам апѳин! Гъаз гъапиш гъаму пайгъамбарвалин гафарин мяна Исайикан шагъидвал апѳуб ву».
- 11 Хъасинси узуз зав атѳабцѳну гъябкъзуз: магъа лизи гъайван ва дидѳин Элеънайир. Дугъаз Дугъри ва Гъякъ Кас кѳуйи, Дугъу гъякъѳвалиинди дяви ва суд апѳуру.
- 12 Дугъан улар убгурайи цѳаси ву, Дугъан кѳулѳин гизаф тажар ал. Дурарик, Дугъаз Чазтѳан гъайри, саризра абгъдру ччвур дибикѳна.

- 13 Дугъ'ин ифдик кипнайи валжагъ алийи. Дугъан ччвур: «Аллагъдин Гаф» вуйи.
- 14 Лизи гъяйвнариинди, назук ирин лизи ва марцци палат алди, Дугъахъди аьршариан къушум хъайи.
- 15 Аллагъдин Гафнахъ хътругърудар пуч апІуз Дугъан ушвниан учІру ханжал удубчІвурайи. Дугъу дурар рукъан чумакъикк ккаъди: Дугъу чяхир кчІюбкърушваъ Аллагъдин, вари хили Дибиснайирин, яман хъялнан чяхир кчІюбкъюра.
- 16 Дугъан валжгъиин ва жвукъриин «паччгъарин Паччагъ ва агъйирин Агъа» ччвур дибикІнайи.
- 17 Узуз, ригъдиин дийигъну, заварикк тІирхурайи вари жакъвариз зурба дихниинди чІигъ апІурайи малайик гъяркъзуз: «Эй, гъамина, Аллагъдихъна, хябяхъдин машгъур хураг ипІуз уч йихъай!
- 18 Паччгъарин, къушмарин ахъударин, къудратлударин, гъяйвнarin ва дурариин эльнайидарин, лукІарин ва азадкрарин, циб ва зурба вуйидарин жандкарин йикк ипІидичва».
- 19 Хъа узуз, лизи гъяйвниин Эльнайирихъдина Дугъан къушмарихъди дявдиз удубчІвнайи вягъши гъяйванат гъябкъзуз.
- 20 Вягъши гъяйванатна кучІлин пайгъамбар гъидису. КучІлин пайгъамбри вягъши гъяйванатдин гъюрматназ аламатар улупуйи. Дугъу гъадму аламатариинди вягъши гъяйванатдин лишан капІнайидар ва дидин суратназ икрам апІурайидар алдатмиш гъапІнийи. Дурар къюридра чІивиди имиди убгурайи гугуртдин дагриъ ирчу.
- 21 Имбудар лизи гъяйвниин Алирин ушвниан удубчІвурайи ханжлихъди гъийихнийи, ва вари жакъвар дурарин майтарин йиккарехъди ацІнийи.

Ачмиш 20

- 1 Хъа гъадмуган, кІан ккадрушван ачар хъади ва хилиъ ахю зунжур ади, завариан гъюрайи малайик гъяркъзуз.

- ² Дугъу аждагъа, дегъ заманайин битІ, яни иблис вая Сатана, дибисну агъзур йисазди йибтІну,
- ³ кІан ккадрушвазди ипру ва, халкъар алдатмиш дарапІбан бадали, агъзур йис гъябгъяйизкъан, хъябкъну, зиълан печать йивуру. Хъасин думу саціб вахтназ деебтуб лазим вуѝи.
- ⁴ Хъа узуз, суд апІуз гъюкум тувнайидар деънайи тахтар ва, Исайикан шагъидвал дапІну ва Аллагъдин Гафналантина ккахъну, кІулар алдатІу рюгъяр гъяркъзуз. Мурар вягъши гъяйванатдиз, я дидин суратназ икрам дарапІдар ва унтІ'ин, ясана хил'ин дидин лишан капІуз гъидритдар ву. Дурар чІиви гъахънийи, ва дурари Месигъдихъди агъзур йисан паччагъвал апІиди.
- ⁵ Хъа имбу дийихнайидар, агъзур йис гъябгъяйиз, чІиви хъидар. Му сабпи чІиви хъувал ву.
- ⁶ Хушбахтаврар ва гирамидар ву сабпидарди чІиви гъашидар! Мурарин зиин къюбпи аъжализ гъюкум адар. Дурарикан Аллагъдин ва Месигъдин гъуллугъчйир хъиди, ва дурари Гъадрарихъди агъзур йисан паччагъвал апІиди.
- ⁷ Агъзур йис гъубшиган, иблис дустагъдиан деебтиди,
- ⁸ ва диди, дюн'яйин юкъуб терефназ дубшну, яни Гогдинна Магогдин йишвариз дубшну, халкъар алдатмиш апІури, дурар дявдиз уч апІиди. Дурарин къадар гъюлихъ гъумкъан ву.
- ⁹ Вари жил дибисну дуфну, дурари Аллагъдин гирами халкъар айишв ва Аллагъдин ккуни шагъур къялаъ тІапІу. Хъа, завариан цІа дубгъну, Иблисдин къушум вари тІанкъ гъапІу.
- ¹⁰ Дурар алдатмиш гъапІу Иблис гугурт убгурайи цІин дагризди – вягъши гъяйванатна кучІлин пайгъамбар айи йишвазди – ипру. Дурарикан йишвди – йигъди, абсрариан абсрариз зивзивар кчІюкъюри хъиди.

- 11 Хъа узуз, зурба лизи тахт ва дид'ин Деънайир гъаркъзуз. Дугъан машнахъан вари жил ва зав гъергнийи, дурар дихъури имдайи!
- 12 Узуз гъийихдар, машгъур ва цѣиб вуйидар тахтнан улихъ дийигъну гъаркъзуз. Китабар арццу, хъасин сабсана китаб абццу. Му Уъмрин китаб вуйи. Хъасин гъийихдарин суд, китабарихъ дибикІнайиси, чпин ляхнариинди гъапІу.
- 13 Гъюлери чпиъ айи дийихнайидар тувнийи, аьжали ва жегъеннемди чпиъ айи дийихнайидар тувнийи, ва гъарсар касдин, чав гъапІу ляхнарииз дилигну, суд гъапІу.
- 14 Хъасин аьжална жегъеннем цѣин дагризди ирчнийи. Ари гъаму къюбпи аьжал ву – цѣа алди, убгурайи дагар.
- 15 Уъмрин китабдик дидикІну адрудар цѣин дагризди гатІахънийи.

Ачмиш 21

- 1 Хъа узуз цѣийи зав ва цѣийи жил гъабкъзуз. Гъаз гъапиш сифтейин заварна жилар гъаргандиз гъудургнийи ва гъюлер сарун имдайи.
- 2 Узуз Гирами Шагъур – цѣийи Ерусалим гъабкъзуз. Думу завариан Аллагъдихъан, жилириз ккилигурайи швушвси кабалгну, ис гъабхънийи.
- 3 Узуз тахтналан кІурайи аьхю дихъ гъеебхъзуз: «Магъа Аллагъ дуланмиш шлу йишв, Думу адмийирихъди сатІиди яшамис хъиди! Дурар Гъадгъан халкъди хъиди! Ва Аллагъ гъадрарихъди хъиди, ва гъадрариз Думу Аллагъ хъиди.
- 4 Дугъу дурарин улариан гъарсаб нивгъ марцц апІиди. Аьжал сарун хъибдар, сарун дердер, ишлар, иццрушнар хъидар, гъаз гъапиш, муганайиздинуб вари гъаргандиз гъубшну».
- 5 Тахтнийин Деънайири гъапи: «Лиг, Узу вари цѣийиб арайиз хураза!» Хъа гъапи: «БикІ, му гафар вари гъакъ ва дугъри ву».

- ⁶ Дугъу гъапизуз: «Тамам гъабхъну! Узу – Альфа ва Омега, Эвел ва Аьхир вуза. Гъах духънайириз уьмрин булагъдиккан Узу чІанади шид убхъуз гъитдиза.
- ⁷ Гъалиб гъахьириз Узхъан гъаму вари ирсди рубкъиди. Гъацириз Узу Аллагъ хьидиза, хъа думу Узуз бай хьиди.
- ⁸ Хъа гучІбяхьарин, масу туврударин, намуссузарин, йивну йихрударин, къяппйирин, фалчйирин, идолариз икрам апІрударин ва вари кучІляхьарин йишв цІииндина гугутдиинди убгурайи дагар ву. Му къюбпи аьжал ву».
- ⁹ Хъасин ккудукІру ургуб бедбахтвалар айи захар хъайи ургур малайикариккан сар малайик гъюру ва узухъди улхуру: «Лиг, узу увуз швушв улупидизавуз – Ччилан шив!»
- ¹⁰ Хъа дугъу узу, Гирами Рюгъну ацІнайир, зурба ягъли дагъдиина гъурху ва узуз завариан Аллагъдихъан ис шулайи Гирами Шагъур – Ерусалим улупу.
- ¹¹ Думу Аллагъдин адну нурлу дапІнайи. Шагърин крабчІурайивал багъа гъванаринсиб, яшмайихъна гъубшубсиб, хрусталси марцциб вуйи.
- ¹² Дидлан, йицІикъюр урар алди, зурба ягъли бару илтІибкІнайи. Хъа урнарехъ – йицІикъюр малайик. Урнариин ччвурар дидикІнайи – му ччвурар Израилин баярин йицІикъюб тухмин ччвурар вуйи.
- ¹³ Шубуд урнар ригъ гъудубчІвру терефнахъинди лигурайи, шубуд – кафарийихъинди, шубуд – къиблайихъинди, шубуд – ригъ алабхъру терефнахъинди.
- ¹⁴ Шагърин цал йицІикъюб шибритІиин дивнайи. Дурариин Ччилан йицІикъюр марцци вакиларин ччвурар алийи.
- ¹⁵ Узухъди гафар апІурайи малайикдихъ, шагъур, дидин урнар ва цалар ерцуз гъизилин маргъ хъайи.

- 16 Шагъур юкъуб мурччвнануб вуйи, дидин ягълишинна яркъушин саб вуйи. Малайикди маргълихъди шагъур гъебцу ва ярхишин къюд агъзур километрТан зиина удубчІву, хъа дидин яркъушинна ягълишин, дидин архивалин къадар айидар вуйи.
- 17 Дугъу цал гъебцу, дидин ягъливал, малайикди ктухубси, инсанарин гъисабариинди, йирхъцІур метр удубчІвнийи.
- 18 Цал яшма кІуру багъа гъвандикан дапІнайи, хъа шагъур – чаантина рябкъру шюшесиб марцци гъизиликан.
- 19 Шагърин шибритІар гъамцдар гъар жюре багъа гъванарихъди дабалгнайи: сабпи багъа гъван – яшма, къюбпиб – сапфир, шубубпиб – халцедон, юкъубпиб – изумруд,
- 20 хъубпиб – сардоникс, йирхъубпиб – сердолик, ургубпиб – хризолит, миржибпиб – берилл, урчІвубпиб – топаз, йицІубпиб – хризопраз, йицІисабпиб – бирюза, йицІикъубпиб – аметист.
- 21 ЙицІикъюд урнар – йицІикъюб жемчугдикан, гъарсар урнар сабди вуйи жемчугдикан дапІнайи. Шагърин кІулин кюче чаантина рябкъру шюшеси марцци гъизиликан вуйи.
- 22 Узуз шагъриъ Аллагъдин Хал гъябкъюндарзуз, гъаз гъапиш Учв, Агъа Аллагъ, вари хилиъ Дибиснайир ва Ччил – гъадрар Чпи Хал вуйи.
- 23 Шагъур аку апІуз я ригъдин, я вазлин акв лазим дайи, гъаз гъапиш шагъур Аллагъдин аднахъди аку дубхънайи, ва Ччил – дидиз акв Туврур вуйи.
- 24 Халкъар Дугъан аквнаъди гъягъиди ва дюн’яйин паччгъари душваз чпин заанвал хибди.
- 25 Дидин урнар вари йигъан арццну хъиди, хъяркъну хъидар – душваъ йишв мучІу шлуб дар.
- 26 Душваз халкъарин заанвал ва гъюрмат хибди.

27 ФукIара чиркиноуб душвазди убIвидар, душвазди алчагъвал ва кучIал апIрур учIвидар. Душваъ анжагъ Ччилахъ хъайи Уъмрин китабдиъ дидикIнайидартIан учIвидар.

Ачмиш 22

1 Хъасин малайикди узуз хрусталси нур туврайи уъмрин штун нир улупзуз. Думу нир Аллагъдинна Ччилан тахтнаккан ккудубIвурайи

2 ва кIулин кючейиансина гъябгъюрайи. Нирин кюбиб гъирагъарихъди уъмрин гъар хъайи. Дидигъ йисан йицIикъюб ражари йимишар гъиршру, гъар вазли мейва хуру, дидин кIажар халкъар сагъ апIуз вуйидар ву.

3 Мушваъ агъ-суза кайибра гъич фукIара хъибдар. Гъаму Шагъриъ хъибди Аллагъдинна Ччилан тахт, ва Дугъан гъуллугъчйир Гъадгъан гъуллугънаъ хъиди.

4 Дурариз Аллагъдин маш рябкъиди, ва Дугъан ччвур дурарин машинин хъибди.

5 Душваъ сарун мучIу шлуб дар, дурариз сарун акв тувру алатдин акв, я ригъдин акв лазим хъибдар, гъаз гъапиш дурариз акв Агъа Аллагъди апIиди. Дурари паччагъвал аьсрариан аьсрариз апIиди.

6 Малайикди гъаписуз: «Му гафар дугъридар ва гъякълудар ву. Чан Рюгъ пайгъамбариз тувру Агъа Аллагъди Чан гъуллугънаъ айидариз багарихъди хъуз ккайиб улупуз Чан малайик гъаьну».

7 «Магъа, Узу багарихъди гъидиза! Хушбахтавар ву гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар тамам апIрур!»

8 Узуз, Югъандиз, гъаму вари гъябкъюнзуз ва гъеебхъунзуз. Узуз гъеебхъиган ва гъябкъиган, узуз гъаму вари улупу малайикдин ликариккна, дугъаз икрам апIуз кIури, ис алахъза.

9 Хъа малайикди гъаписуз: «Лиг, мици мапIан! Узура гъаму увуси, яв гъардшарси, пайгъамбарси ва гъаму китабдин гафар тамам апIрударси, лукI вуза. Аллагъдин улихъ икрам апIин!»

- 10 Хъа дугъу гъапизуз: «Гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар мииликан! Гъаз гъапиш вахт сарун хъудубкъна.
- 11 Гъит, ахмакъ адми чан ахмакъ'валар апІури гъузри, гъит, алчагъри чан алчагъвалар апІри, гъит, ужури ужувлар апІри, ва гирами вуйир гирамиди гъузри».
- 12 «Магъа, Узу багарихъди гъидиза! Ва гъардиз, чав гъапІу ляхнариз дилигну, тувру Йиз къимат Узухъди хъазухъ.
- 13 Узу вуза Альфа ва Омега, Сарпир ва КкудубкІрур, Эвел ва Аьхир».
- 14 Хушбахтаврар ву чпин палтар урччурайидар! Дурариз уьмрин гъарихъна ихтияр а, дурарихъан Шагъриь урнарианмина учІвуз шулу.
- 15 Амма хуйир, фалчйир, къяппйир, йивну йихрудар, идолариз икрам апІрудар, кучІал ккунидар ва думу арайиз хрудар вари Шагърин чІатинди гъузди.
- 16 «Узу, Исайи, учвуз гъаму шагъидвал тувну, жямьяьтарин улихъ ктибтуз Йиз малайик гъаунза. Узу вуза Давудрин Ччив ва Кюл. Узу вуза гвачІиндин аку Хяд».
- 17 Рюгънура ва швушвурa кІура: гъач! Хъпехъурайирира, гъит, йипри: гъач! Дахаргнайирра, гъит, гъюри! Шлиз ккундуш, гъит, уьмрин шид чІанади гъадабгъри!
- 18 Гъаму китабдин пайгъамбарвалин гафар ерхъурайидариз узу улихъмиди кІураза: эгер шли гъаму гафариин фукІа-мукІа иливиш, дугъ'ин Аллагъдира гъаму китабдиь ктитурайи бедбахтвалар иливиди;
- 19 хъа эгер шли гъаму пайгъамбарвалин китабдикан фукІа-мукІа ктабгъиш, гъаму китабдиь ктитурайи уьмрин гъаркан ва Гирами Шагъरिकан Аллагъди дугъан пай ктабгъиди.
- 20 Шли гъамдикан шагъидвал апІураш, Дугъу кІура: «Ав, Узу багарихъди гъидиза!» Ав гъаци ибшри, гъач, Агъа Иса!
- 21 Агъа Исайин уж'вал варидариз ибшри!

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil